

Sydslesvigsk Årbog 2007

Dansk virke i grænselandet

SYDSLESVIGSK ÅRBOG 2007

wentzien GmbH
bodenbeläge
parkett laminat
gulvbelægning
parket laminat

www.wentzien-bodenbelaege.de

24941 Flensburg · Lilienthalstr. 24 · Tel. 0461/51001

Nyheder

fra dit
lokalområde –
dagligt!

F L E N S B O R G
AVIS

Tættere på i grænselandet

www.flensburg-avis.de

Telefon 04 61/50 45-0

Unfallversichert ... und bis zu 30 % sparen

Unfälle können jederzeit passieren!
78 % des Jahres sind Sie ganz ohne gesetzlichen Versicherungsschutz!

Unser Exklusiv Paket umfaßt die besten zur Zeit am Markt gebotenen Versicherungsleistungen!

Kinderunfallversicherung

Vollinvalidität	350.000 EUR
Invalidität	100.000 EUR
Todesfall	10.000 EUR

Jahresbeitrag inkl.
Vers.-Steuer 78,40 EUR

*Rufen Sie uns einfach
an und überzeugen Sie sich selbst!*

Fon 04 64 2 / 91 47- 0
info@oab.de

Fax 04 64 2 / 91 47- 77
www.ostangler.de

Ostangler
Versicherungen

www.pasingbau.de

Bau Service Pasing GmbH
Bauunternehmen

Wir führen für Sie aus ...

- Maurerarbeiten
- Betonarbeiten
- Putzarbeiten
- Neu- und Umbauten
- Kellersanierung
- Schlüsselfertiges Bauen
- Althausanierung
- Reparaturarbeiten
- Trockenbauarbeiten
- Betonsanierung

Tel. 0 46 02 / 96 70 54 oder 0171 / 6 98 54 91 · Fax 0 46 02 / 96 70 56

Süderfeld 25 · 24988 Munkwolstrup

SYDSLESVIGSK ÅRBOG 2007

DANSK VIRKE I GRÆNSELANDET

UDGIVET AF SYDSLESVIGSK FORENING
NR. 47 - NOVEMBER 2007

www.syfo.de
info@syfo.de

Billedtekster:

Forsiden:

2007 var året, hvor Sydslesvigsk Forening og de danske i Flensborg-bydelen Sporskifte kunne indvie og tage det nye forsamlingshus, Det Danske Hus i brug. Hans Thrane, Grindsted, hædres med Sydslesvigsk Forenings sølvnl af distriktsformand Kay von Eitzen for sin - og afdøde hustru Gertruds - ekstraordinære indsats ved realiseringen af projektet. (Fotos: SPT)

Bagsiden:

Også i 2007 var der stor interesse for Sydslesvigsk Forenings Danevirke Museum, Valdemarsmuren og Skanse 14. Blandt de besøgende var de 19 danske ministeriers departementschefer, de nordiske landes Unesco-kommissioner og en international journalistgruppe fra mindretalsavisernes organisation Midas. (Fotos: K. Sörensen og SPT)

Redaktion:

Jette Hanisch og Bernd Engelbrecht

tlf. +49 461 14408-120

fax +49 461 14408-131

spt@syfo.de

www.syfo.de

Redaktionsslut 10. oktober 2007

Sats, layout og tryk: Flensborg Avis A/S

ISBN 923 088

Sydslesvigs danske kulturforening

Af formand Dieter Paul Küssner

Den islandske fortæller Einar Már Guðmunsson siger om vor tids udfordringer: "Vi har brug for ånd. Vi har brug for tankernes flugt. Vinger på hjernen".

Og han fortsætter: "Unge mennesker af i dag stiller store krav. Hvis stedet ikke opfylder deres ønsker, rejser de simpelt hen. Det betyder mindre og mindre, hvor man befinder sig. Det afspejles i, at mennesker flytter ind til områder med tæt bebyggelse, men også i, at de flytter fra det ene land til det andet. Den unge generation i dag er en generation af kosmopolitter.

Denne situation stiller store krav til os. Vi er nødt til at holde fast ved de kvaliteter ved det moderne liv, der giver de unge mulighed for at tage del i fremskridtet, men vi må samtidig styrke det lokale immunforsvar på en sådan måde, at de samme unge mennesker fornemmer deres forbundethed med miljøet, ja, når det kommer til stykket, helst vil bo, hvor de kommer fra.

Derfor er den kulturelle frugtbarhed så vigtig – for at den skabende kraft kan blive nyttiggjort. Vi er nødt til at være realistiske og udrette det umulige. Eller med andre ord: alt må være under stadig revision, intet bør tages for givet".

At styrke det lokale immunforsvar uden at opgive forbundetheden med den store verden ser jeg som en vital udfordring for SSF – Sydslesvigs danske kulturforening. Vi har længe vidst det, men må nu tage udfordringen på os. Det danske mindretal i Sydslesvig overlever kun, hvis næste generation ikke kun bruger vingerne globalt, men

bygger udsynet på lokale bindinger; det hjemlige overskuelige sted med sin egenart – grænselandet mellem to verdener. Et grænseland, hvor mindretallet åbent bekender sig til den aktuelle virkelighed, men samtidig lever i den foretrukne bundethed til det danske.

Det sidste er udfordringen, som ikke kun kulturforeningen må løfte, men som kræver sammenspil og samarbejde mellem alle sydslesvigske aktører og vore venner i Danmark. Derfor er det også katastrofalt, at mindretallet endnu ikke har kunnet enes om den af Grænseforeningen foreslåede tænketank for mindretallets fremtid.

I den uafhængige tænketank skulle sydslesvigske og danske mennesker give tankerne flugt – give det danske mindretal vinger på hjernen. Gerne, som jeg ser det, i frugtbar symbiose med alle interesserede for mindretallets ve og vel. Ikke bare ved programmerede stormøder, hvor den trofaste flok møder op, men med direkte dialog og adgang til tænketanken via nettet.

Den sydslesvigske hverdag og dens udfordringer kræver derimod ingen tænketank. Her burde vi alle med valgte positioner selv kunne sætte dagsorden og tænke for fremtiden. En fremtid for et dansk mindretal, der især kræver, at vi fortsat vil være en del af det større danske fællesskab.

Bundetheden til en foretrukken kultur med sproget, kulturen, kunsten og det folkelige fællesskab som nøgle er alfa og omega, når det gælder at fastholde en dansk binding i mindretallet. Ikke kun globaliseringen og de privilegeredes muligheder i en international sammenhæng svækker immunforsvaret for lokal væren. I et mindretal, der lever åbent og fordomsfrit, vil blandede ægteskaber, nyttilkomne og gæster i mindretallet præge det aktuelle mindretalsliv. En revision af mindretallets aktuelle ståsted og standpunkter bygger ikke kun på den traditionelle danskheds udvikling, men i høj grad også på de nye og blandede brugere af mindretallets institutioner. Åbenheden skaber således ikke kun dynamik og numerisk vækst, men udfordrer også den traditionelle danskheds selvforståelse – og ikke mindst afhængigheden af og bundetheden til Danmark.

Tydeligst kommer dette til udtryk inden for skoleforeningens rammer. Her er den første faste ankerplads for mennesker, der føler sig tiltrukket af den danske model, det pædagogiske projekt og den familiære forbundethed. Her øges mindretallets numeriske vækst; men det er også her, det danske i mindretallet svækkes på sigt, hvis tiltrækningen ikke forvandles til bundethed og vilje til at være med i et dansk mindretal. Er valget kun pædagogisk krydret med lidt skandinavisk flair og den tosprogede nytteværdi, så har mindretallet ganske vist vundet i tal, men den danske forbundethed bliver nemt rudimentær.

Derfor satser SSF sammen med skoleforeningen på et hjerteligt skole-kultursamarbejde, der rækker hånd til de nye i mindretallet, der ønsker at dele mindretallets livsgrundlag: sproget og kulturen og forbundetheden med Danmark. En sådan medleven kommer ikke af sig selv; det kræver venlige tilbud om sproglæring, kulturtilbud tilpasset hjem og skole – og ikke mindst familiære rammer og åbenhed over for mennesker på vej.

Javist, alt er til revision – også det danske mindretal, men revision er også status. For det danske mindretal 2007 betyder det, at ovennævnte samarbejde bør omfatte alle mindretallets organisationer. Vi kan sagtens og bør fastholde åbenheden for adgang til mindretallet. Men vi må samtidig sikre, at adgangen ikke svækker mindretallets danske selvforståelse.

Jeg kan sagtens forestille mig et regionalt mindretal, der realiserer sig globalt og tokulturelt uden særlige nationale bindinger. Det vil i givet fald blive et mindretal uden danske statsbevillinger – og især et mindretal uden for det større fællesskab, som bindingen til Danmark sikrer os. For mig er det et rudimentært livsindhold. I stedet vil jeg gerne være med til at styrke fortræffeligheden i at leve i to verdener. Udnytte dueligheden i at leve i grænselandets flerkulturelle univers, men samtidig fastholde bundetheden i den foretrukne kultur: for mig den danske. At ville de andre uden at opgive sig selv er nøglen til det stærke immunforsvar, der giver kommende generationer lyst til at leve i grænselandet. Vor fælles indsats og især SSFs danske kulturarbejde hører til fundamentet for et fremtidigt dansk mindretal.

Om grænser og hen over grænser

Af skoleinspektør Peter Olesen Müller,
Jes Kruse-Skolen i Egernførde

Årsmøde - den årlige tilbagevendende begivenhed, hvor alle danske samles - er som én stor fest med en mangfoldighed af muligheder. Hvert af de mere end 40 arrangementer kalder til samvær om den fælles skæbne, at vi lever i det tyske Slesvig-Holsten; men skiller os ud ved at være danske.

Vi lever med det hver især i hverdagen; men når denne årlige weekend står for døren, er det en reel chance for at få følelsen af, at vi ikke står alene. Vi er mange, så mange at det faktisk er svært at få et præcist tal for os, selvom vi forgæves søger at få hinanden i bås, så vi kan tælles.

Hvor vi end kommer fra, så mødes vi denne weekend, om det er til små hyggelige og intime dagligstuemøder eller det er store manifestationer som de tre friluftsmøder på søndag. År efter år dukker vi op. Der sker ganske vist en naturlig udskiftning blandt os: Gamle forsvinder, nye kommer til; men de der kan føler denne indre trang: Det er vor store fest, og vi vil være der.

GÆSTER NORDFRA

Iblandt os har vi også nogle gæster nordfra. Om der er honoratiories, VIPs, gode venner eller gæster, så ses der mange danske biler på vejene i denne weekend. De er personligt inviteret eller også har de følt denne omtalte indre trang: De vil være her sammen med os. Det glæder os hvert eneste år, og det styrker os i den oplevelse, at vi ikke står alene som danske; men at vi har et helt folk bag os, som vi en del af. I, gæster eller tilstedeværende i dag, har måttet krydse en grænse for at komme hertil.

(Foto: Martina Metzger)

I er passeret "hen over grænser" og netop de tre ord er i år vort motto for årsmøderne. Grænser skiller os ad. Nu om stunder næsten som en usynlig linje imellem os.

Imellem kongeriget Danmark og forbundsrepublikken Tyskland. Og vi ved det jo godt. Det er en grænse, som ikke har været der hele tiden. Den er kun 87 år gammel og kan for nogen synes som en underlig linje tegnet tværs over Jylland på et mærkeligt sted. Det er det også. Set på Google Earth eller i forskellige atlas er det ikke et naturligt sted at tegne en grænse. Det er ikke en naturlig grænse; men en folkelig grænse. Den er fastlagt efter afstemningen i 1920. Den afstemning som muliggjorde, at folkets røst blev hørt, og ud fra det trak man så linjen. Det var ikke uden problemer og diskussioner, men sådan er linjen nu en gang lagt fast.

DEN GRØNNE GRÆNSE

Vi kan selv gå ud i landskabet og undersøge om grænsen nu også virkelig findes. Vi kan stå på stenen i Rudbøl med en fod i hvert land. Vi kan finde grænsen ved Sæd, Pebersmark, Frøsløv, Padborg og mange andre steder. Den er ikke kendetegnet med et højt hegn og ståltråd og kaldes derfor den grønne grænse. Den følger vandløb eller hegn, og med små skilte oplyses vi om, at nu forlader vi Danmark eller forbundsrepublikken alt efter hvilken vej vi vil.

En særlig grænseovergang er Skomagerhus ved Flensborg. En lille træbro, som nu godt nok er åben hele året, men ikke noget med gendarmere eller Bundesgrenzschutz - kun en enkelt kontrol af og til. Ved de største

grænseovergange er der højst 5 nordiske flag med Dannebrog som det største, og synet får næsten hjertet til at banke. Det er det rød-hvide flag, som er vort kendemærke, og her midt mellem Rendsborg og Kolding vajer det og minder os om det fysiske skel, der trods alt er trukket imellem os.

AFSTEMNINGEN

Som nævnt har den kun været der i 87 år, og før den en anden grænse nemlig fra 1864 til 1920 – som præjsisk regeringsprovins; men dengang gik skellet ved Kongeåen, og alle danske i Sønderjylland var i samme båd. 1920 ændrede på dette. En mindsten ved grænsen fortæller derom. Den står i Kruså tæt ved krydset, hvor den nord/sydgående gamle hovedvej skæres af øst/vestvejen: Tønder-Sønderborg. På stenen står: "Her mødte Christian X de danske sydfra, den 19. juli 1920 – I skal ikke blive glemt", og så er vi ved kernen i dette årsmøde.

Det danske folk blev i genforeningens glædesrus på dette sted konfronteret med, at der var danskere, som ikke kom hjem. Sønderjylland var blevet delt, og på begge sider af hegnet kom mennesker til at leve som mindretal, dansk hhv. tysk.

Dette vedkendte Christian X sig sammen med det politiske Danmark og til de, som levede syd for Skelbækken, sagde han: "I skal ikke blive glemt". Og han mente de danske, hvis hjemstavn var Flensborg, Slesvig eller andre steder, og for hvem der i deres bevidsthed ikke var andre muligheder end at blive tilbage og finde sig til rette under nye forhold – ihukommende det de kom af.

Løftet har det danske folk indfriet og senest ved daværende statsminister Poul Nyrup Rasmussen med ordene: Vi vil holde fast i Jer, så længe I holder fast i os.

LAKKEN KRAKELERER

Men så er det ligesom lakken er ved at

krakelere. Lykkes det os at holde fast i hinanden – hen over grænsen? Lige nu ser jeg nogle tegn på, at vi hver især har så travlt med hvert vores. Vi kæmper her mod prisen for det åndelige supermarked, hvor enhver tager det på hylderne, som man nu lige her og nu har brug for, og følgelig heraf at solidariteten med mindretallet vandes ud. Vi er os selv nærmest. I Danmark slås man med samme åndelige merkantilisme og følgelig heraf at rodnettet for dansk historie og kultur tørrer ud. Det er tiden, siger vi og trækker på skuldrene. Tænder for fjernsynet eller PC'n og føler, at vi er en del af noget større – globaliseringen kalder de vise det. På hvilken kanal sendes det eller hvad kan Google tilbyde der?

I den konklusion bliver ordene endnu vigtigere: Hen over grænsen. For så enkelt er det ikke. Lakken er nemlig ikke krakeleret. Vi har måske nogle ridser; men med knofedt og voks kan de poleres væk. Der er nemlig en synergieffekt i luften, som vi ikke får øje på med de ovenfor nævnte dystre tanker. Vi skal være proaktive og bevidst søge at slå bro hen over grænsen, og vi må ikke give op. Vi skal se det, der lykkes og bruge det som løftestang for nye tiltag.

STOR INTERESSE

I skoleverdenen, hvor jeg har mit afsæt, oplever vi en stor interesse fra rigsdanske skoler, som på det menneskelige plan, elev til elev, gerne vil have forbindelse med os. Korte samvær med mulighed for begejstring. Vi kan nemlig ikke forcere forkromede ven-skabsforbindelser; men vi kan give muligheder for, at den enkelte elev bliver tændt på være i et socialt samvær med andre elever, og da betyder "hen over grænsen" ikke en hindring.

Med email og chat og med nemme transportveje er mulighederne mangfoldige i forhold til at bygge bro. Når først kontakten er der, er der sådan set

ingen grænser for vækst. Det er nemlig på det menneskelige plan, at der er vækstmuligheder. Og så må EUs mange fine navne på forskellige projekter mellem skoler i Europa leve deres liv på et andet niveau.

Lejrskoler med rigsdanske klasser, venskabsforbindelser pr. brev/email – pennevenner hed det i gamle dage - og efterskoleophold skaber personlige kontakter og relationer, sætter ansigt på hvem hinanden er, og bærer igenem over for udvandning eller indtørring.

Det er måske ikke de store tal, hvis vi tæller de sydslesvigske skoleklassers forbindelser til rigsdanske klasser, men det er en god vej at gå. Dannelsen af de nye fællesskoler muliggør også på dette plan aktivitetsudvidelser i skoleleverden, idet eleverne forbliver længere i nærområdet, og evt. tiltag vil kunne få et længerevarende perspektiv. De sydslesvigske børns ferieophold i Danmark over sommerferien giver ligeledes mange tætte kontakter og lægger grundstenen til lange livsvarige venskaber.

SOM RINGE I VANDET

Alt dette er som ringe i vandet. Hvor det sker, sikrer det Sydslesvigs tilstedeværelse i danskernes bevidsthed. Vi skal altså blive bedre til at skabe muligheder for vore elevers møde med Danmark og gå foran for at vise dem, at det er vigtigt. Det er det for dem selv på deres danske vej, og det er det for Sydslesvig for fortsat at holde fast i det folk, som ligeså længe vil holde fast i os.

Det enkelte individs historie er in i disse år. Det kan vi overskue og sætte os ind i, og historierne om hinanden kan vi identificere os med. Det giver varme og følelsen af ikke at være alene. Det ser vi i det nære, hvor familierne kommer i centrum rundt omkring. Der arrangeres møder, hvor dagsordenen er at lave mad og spise sammen.

Det giver nærvær. Udflugter for hele familien, hvor man kommer ud for at opleve noget, samler også mange deltagere. Det kan vi bruge i foreningsarbejdet. Også her skal kontakten til familier i Danmark udbygges.

INDRE NØDVENDIGHED

Kunsten er blot at lade det drive af en indre nødvendighed hos medlemmerne. Det skal ikke være bestyrelsen, som tvinger noget igennem. Foreningen skal tænke strategisk og skabe rammerne for, at den slags aktiviteter styrkes, og at der i samarbejde med Grænseforeningen kunne dannes netværk hen over grænsen.

En øget oplysning i såvel Danmark som i Sydslesvig om muligheden for familier for at finde sammen i SSFs eller Grænseforeningens regi ville måske være af interesse for børnefamilierne. Et behov kan registreres blandt de familier, som deltager i Voksenundervisningens kurser eller besøger Nørgaards Højskole i Bjerringbro, og her kommer de efter eget initiativ. Ethvert møde mellem sydslesvigere og venner i Danmark efterlader indtryk og skaber en bevidsthedsgørelse af hinandens forhold, og det binder tættere sammen.

"KONTAKTANNONCE"

Hvad med at interesserede familier fra Sydslesvig gennem Grænseforeningen i Danmark fik deres navne nævnt i en slags "kontaktannonce" i de store dagblade i kongeriget. Det kunne måske også give anledning til, at journalisterne gav sig til at berette om almindelige menneskers møde hen over grænsen.

Der er et fravær af Sydslesvigstof i de danske medier, og det er selvfølgelig også med til at de glemmer os. Kunne rigsdanske familier få lyst til at møde sydslesvigske ditto, ville det skabe gode og tætte forbindelser, som kunne bære videre ind i den næste

generation; men det er der, hvor kemi-
en passer, at det holder. Der skal være
en vilje – en indre drivkraft - til at ville
være sammen, og kan det kombineres
med den enkelte families eget ønske
om samvær går det hele op i en højere
enhed.

GENOPDAGE SYDSLESVIG

Danmark skal genopdage Sydslesvig.
Nu er vi kommet på vejrkortet hos TV2.
Det næste er, at Peter Tanev i vejrud-
sigten for i morgen indlægger et lille
indslag, der viser, hvordan vejret bliver
i Egernførde, Risby eller andre steder
med den bemærkning, at nu er det at-
ter blevet "danskervejr" i Sydslesvig,
for i denne weekend holder de danske
deres årsmøde – nøjagtig på samme
måde, som han omtaler træskibstræf-
fet i Aabenraa eller noget andet.

Vi skal nævnes, og danskeren nord
for grænsen skal undres, for så kom-
mer interessen for at vide mere. Måske
skulle Jyllands-Posten opfordres til at
lave et lille ugentligt indslag med for-
slag til søndagsturen. En lille artikel
om "Døbestenen ved Helligbækken"
midt mellem Slesvig og Flensborg
med kort og foto, en artikel om Bi-
smarck på Askbjerg, som jo i øvrigt tid-
ligere kiggede med nord – hen over
grænsen! Eller en halvside om Askfelt
Skole med alle børnene og de voksne.
Tænk sig, at der er mennesker så langt
med syd, der endnu ser sig som dan-
ske, kunne det hedde i brødteksten.
Her har vi valgt det danske til og gør
det hver dag, kunne være et citat.

I Danmark har man jo ind i mellem
problemer nok med indbyggere, som
prøver at vælge det danske fra, selvom
de kaldes indvandrere. Nej, vi må da
være en artikel værd eller vigtige nok
til et indslag i tv. Jeg er sikker på, at
Wolfgang Bradtke her i Askfelt Danske
Skole nemt kunne fylde sendefladen
med spændende historier her fra
landsbyens danske skole eller et møde
med nogle forældre sammen med de-

res børn kunne udvikles til interview
med fortællingen om, hvorfor de har
valgt den danske vej.

Det må da være stof til eftertanke i
kongeriget lige netop i denne tid, hvor
de selv er gået på jagt efter det danske.
Hvor var vor repræsentant i udvalget,
som skulle udvikle en historiekanon til
undervisningsministeren? Havde de
glemte os? Er der nogen, der kan synlig-
gøre Danmarkshistoriens vugge, må
det da være os. Ikke at jeg tror, at det
havde ændret noget. 1864 er jo med;
men den synlige tilstedeværelse af en
sydslesviger havde tydeliggjort vor ak-
tie i den fælles historie. Eller i udvalget
for en sprogkanon til bevarelse af det
danske sprog. Hvem ved dog mere om
at kæmpe for sproget end os? Og det
sidste nye er en demokratikanon, selv-
om en sådan måske i virkeligheden
kunne styrke os i forsøget på at over-
bevise om det gode i politiske mindret-
talsregeringer. Det kræver tilsynela-
dende gode argumenter her i Tyskland.

DE MÅ KOMME I GANG

Nej, de må se at komme i gang derop-
pe på den anden side af grænsen med
at holde fast i os. Christian den 10. lo-
vede det ved krydset i Kruså, og vi op-
fordrer dem i dag: glem os ikke, for vi
har noget sammen.

Og så må vi minde hinanden om, at
det at være dansk i Sydslesvig kræver
en aktiv medleven i mindretallet og
dens organisationer for at få styrke til
at holde fast i det bevidste valg.

Ikke mindst for børnenes skyld, som
har brug for at blive ledt på vej, for de
skal bære det danske videre.

Det kan vi ikke alene klare i skolen.
Her må alle gøre deres bedste, og hver
dag forholde sig til det valg, der er truf-
fet; men så er jeg også sikker på, at
vejen ofte vil føre hen over grænsen
og tilbage igen, fyldt med nye initiati-
ver og nye kræfter til at leve den hver-
dag, som vi lever i her syd for græn-
sen.

SSF – den danske kulturforening

Af formand Dieter Paul Küssner

FRA FORENINGSLIVET

Under efterårets årlige besigtigelsestur for Seksmandsudvalget, der er det danske folketing og regeringens rådgivende udvalg vedr. de danske tilskud til arbejdet i Sydslesvig, havde repræsentanter for de sydslesvigske organisationer lejlighed til en åbenhjertig samtale om udvalgets vigtige politiske kompetence, når det gælder fordelingen af danske statsmidler til mindretallet.

Dialogen var kontant og tydeligt båret af udvalgets dobbelte ansvarlighed; dels at sikre Sydslesvig gode rammer for det kulturelle arbejde, men også sikre pengestrømmens ansvarlige fordeling i henhold til finanslovsbevillingen. Der er intet at udsætte på denne vigtige rollefordeling!

Det blev endnu engang fastslået, hvor vigtig denne politiske livline til folketing og regering er for mindretallet. Samtalepartnerne var ikke i tvivl om, at Seksmandsudvalget omfatter hele det danske arbejde i Sydslesvig med den allerstørste varme og interesse. Alligevel var der også klare udmeldinger om, at det ikke altid var lige let at formidle Sydslesvig-interessen, når kæv og negative overskrifter sætter dagsorden i den lokale formidling af mindretallet.

På baggrund af den melding var det befriende, at besigtigelsesturen, der var henlagt til det sydvestlige hjørne af Sydslesvig, gav udvalget en bred berøring med hele det samarbejdende foreningsliv. Her kunne man ved selvsyn komme bag overskrifterne under besøget i skoler og forsamlingshuse. Og den gennemgående præsentation af dansk virke i grænselandet var båret af

Seksmandsudvalget med partnere og medarbejdere var på besigtigelsestur i Husum-Frederiksstad-området i år. Her er man klar til information og frokost på Paludanushuset i Frederiksstad. (Foto: SPT)

klare udmeldinger om, at lokalt var samarbejdet mellem skole, kirke, bibliotek og foreningsliv drivkraften for at kunne tilbyde et gedigent dansk kulturtilbud til mindretallets medlemmer og venner. Vore distrikts- og amtsformænd fremhævede alle steder, at kun

lokalt samvirke sikrer den evnerige kulturformidling for mindretallet.

NYE MØDEFORMER

For SSF er det samtidig optimalt, at vore distrikter både formår at samarbejde

Også en kulturcafé: Svenske Kraja og danske Tophøj, Hockings og Graubæk var med, da SSF præsenterede et af sine bidrag til folkfestivalen folkBaltica i Flensborg, nemlig ved en visecafé på Flensborghus i april. (Fotos: Agentur)

lokalt med foreninger og organisationer, men også tilstræber fælles arrangementer nabodistrikter imellem. Kulturrejser til Danmark og teaterbesøg nævnes ofte i den sammenhæng. Stærkest står dog etableringen af kulturcaféer, der er ved at erobre hele den sydslesvigske vestkyst.

I de nyetablerede åbne mødesteder i forsamlingshuse og skoler er der råderum for hele spektret i mindretalsarbejdet. Her er rum for den politiske dagsorden, familiesammenkomster og børneinitiativer; og aktiviteterne bæres af både døgnaktuelle og gedigne kulturtilbud. Arrangementerne går på skift mellem alle de lokale mindretalsaktører; og naboer og gæster er velkomne. Kulturcaféerne er blevet en ny møde-ramme for foreningerne, der både kan lette og styrke det traditionelle distriktsarbejde.

I en tid med mindre vilje til fast bestyrelsesarbejde, er kulturarrangementer, der går på skift under medvirken af professionelle ansatte i mindretallet og med økonomisk støtte af vort teater- og koncert- hhv. kulturudvalg en sikker vej for kulturformidlingen.

Det gælder også en anden knop-skydning i kulturarbejdet, som breder sig ud over Sydslesvig. Genoplivningen af filmkredse, der sikrer visningen af aktuelle danske og nordiske film, må også vurderes som en positiv gevinst i bestræbelserne for at fastholde en levende kulturkontakt med Danmark og Norden.

VORE FORSAMLINGSHUSE

De mange små og større kulturtilbud, der bærer tilknytningen til et dansk livsgrundlag i mindretallet, er i høj grad afhængig af egnede væresteder. Ofte er både børnehaver og skole det naturlige samlingssted; men ud over hele Sydslesvig er der også brug for forsamlingshuse. Især i yderdistrikter, hvor skolen er nedlagt, fastholder SSF viljen til at give distrikter og foreninger retten til et mødested.

I årets løb har vi derfor indgået adskillige brugeraftaler med Dansk Skoleforening for Sydslesvig omkring nedlagte skoler, der lokalt fortsat ønskes brugt som forsamlingssteder. Bruger-aftalerne indebærer, at skoleforeningen fortsat ejer bygningerne, mens ved-

Gode forsamlingsfaciliteter er nødvendige for at foreningsarbejdet kan trives. Her fra et møde i SSFs hovedstyrelse i Lolfodsalen i Slesvig. (Foto: Martina Metzger)

I Agtrup Forsamlingshus kunne bestyrelsen for »Kaptajns Legat« sammen med de lokale foreningsfolk og SSFs medarbejdere glæde sig over nye vinduer og en almindelig istandsættelse. Og i Klitskolen i Skt. Peter-Ording blev det til en tankevækkende samtale med de engagerede lokale foreningsfolk. (Fotos: SPT)

ligehold og forbrug overtages af SSF – i enkelte tilfælde også i samarbejde med SdU. Ordningen giver foreningslivet sikrede rammer, men giver samtidig merudgifter for foreningen.

Sidstnævnte er der nu taget højde for i bevillingsansøgningerne til Seksmandsudvalget, der har givet SSF den nødvendige øgede driftsbevilling, så

samlingsstederne kan opretholdes. Vi er taknemmelige for denne håndsrækning, især fordi vi ønsker distrikter og foreninger rimelige vilkår for deres basisarbejde. Jeg tror, at et rimeligt netværk af forsamlingssteder i Sydslesvig kan fastholde den stabilitet i tilslutningen til mindretallet, der ligger os på sinde.

DE LOKALE ILDSJÆLE

Og selvfølgelig gør huse det ikke alene; der skal lokale ildsjæle til for at fylde stederne med tilbud og liv. Hvis begge forudsætninger er tilstede, blomstrer kulturlivet, og mennesker mødes.

Senest blev det tydeliggjort for én af vore mange legatbestyrelser, der årligt bidrager med støttekroner til vore forsamlingshuse. Legatbestyrelsen har sidste år bidraget væsentligt til en modernisering af forsamlingshuset i Agtrup. Distriktet og amtsstyrelsen kunne fortælle om et stærkt og nærmest familiært sammenhold omkring deres lille mødested. Og nok lå den nye fælleskole i Læk ikke langt fra Agtrup, men det nære lokale engagement trivedes nu engang bedst i det lille hus i landsbyen.

Samme fornemmelse formidlede en lille aktiv kreds omkring Klitskolen i Skt. Peter-Ording. Her var børnehaven og skole for længst rykket østpå, så de lokale medlemmer ville få lange veje til nærmeste skole.

En kort overgang tegnede alt til, at foreningslivet ville sygne hen her i det yderste Ejdersted. Men ildsjælene havde nu taget fat. Gamle elever fra Klit-

skolen og nye medlemmer, der aktivt tog del i arbejdet og gik på danskkurser, havde pustet nyt liv og gejst i det lokale danske arbejde. Legatbestyrelsen blev begejstret for den åbenbare ildhu og vilje til at bevare et dansk mødested i den yderste klitrække. Klitskolen fik en håndsrekning til renovering af de slidte rammer – og SSF kan sammen med foreningslivet i Vestejdersted glæde sig over en initiativrig flok, der er grundlaget for det danske mindretal.

UNGE FORÆLDRE PÅ VEJ

I det hele taget er der meget at være stolt af og glæde sig over, når det gælder det lokale arbejde. Nok er der regionale forskelle i tilrettelæggelsen af arbejdet; og selvfølgelig er der også lokale modsætninger, der kan hæmme et fornuftigt samarbejde til gavn for helheden; men et gennemgående træk, når jeg husker de amtsgeneralforsamlinger, jeg har deltaget i, er, at der er fremherskende lyst til at sikre en dansk kulturhverdag i dagligdagen.

Som et eksempel bør nævnes amtsgeneralforsamlingen i Tønning, hvor tre generationer fyldte salen i Skipperhuset – alle ivrige og villige til at frem-

Unge familier er med, når tilbuddet også er børnevenligt, som f.eks. på årsmødepladsen. (Foto: SPT)

me foreningslivet på enen. Og vigtigt for fremtiden. I flere og flere sammenhænge ser vi nu unge forældre, der har lyst til medvirken og samtidig inspirerer til familieorienterede kulturtilbud og aktiviteter.

AT VÆLGE MINDRETALLET UDEN TVANG

Det sidste er måske den væsentligste bonus, fælles-hvervekampagnen med skoleforeningen har bidraget til. De lokale og regionale møder med især børnehaver-/skolefolk og forældrerepræsentanter og SSFs hverveudvalg tager naturligt nok afsæt i mange års medlemstilbagegang for SSF.

Mindretallets selvforståelse og indre værdier er naturligvis ikke afhængig af numerisk styrke; men både i Kiel og København, der bidrager væsentligt til mindretallets husholdning, er man naturligvis opmærksom på, om substansen holder og har krav på kulturbevillingerne.

SSFs 1. næstformand Jon Hardon Hansen er formand for SSFs hverveudvalg. (Foto: SPT)

Mindretallets ydre styrke vil helt naturligt blive målt både på den politiske tilslutning til SSW, på skolernes elevtal og ikke mindst på den kulturelle samhørighed, der afspejles i SSFs arbejde og medlemstal.

Hvervningen af medlemmer til kulturforeningen har til tider været udsat for urimelig kritik. Begreber som tvangsmedlemsskab er blevet luftet, selvom formanden altid har fastholdt, at tvang ikke sikrer medleven og solidaritet.

I stedet har jeg gang på gang påpeget, at nok er valget af at tilhøre mindretallet frit, men at netop et valg er et tilvalg! Vil man høre til i det danske mindretal, søger man ind i en foretrukken kulturkreds, der trods regionale særtræk er dansk. Vor hvervekampagne skal derfor ses ikke som tvang, men som en hjælpende hånd og vejviser ind i den sydslesvigske verden. En verden, der er præget af en grundlæggende vilje til at bruge det danske sprog og medleven i den danske verden.

For mange er grundlaget givet, idet de er udgået af vort danske skolesystem. Men der er et liv efter skolen; og både skoleungdommen og nye rejsende ind i mindretallet skal have tilbudt en lødig dansk kulturbuket. Vort kulturprogram skal naturligvis netop være lødig, men også have tilstrækkelig føling med det aktuelle Danmarks-billede. En sådan kvalitet tilstræber foreningen både lokalt og regionalt; og vore udvalg for teater, kunst og kultur sikrer både kvalitet og aktualitet. Det er i det lys et medlemskab i SSF skal ses!

Vi ønsker ikke tvangsmedlemmer, men mindretalsborgere, der både vælger og vil bruge det danske incitament i grænselandet. Eller sagt billedligt, lægger man beslag på én af mindretallets nyttige stuer; så er man flyttet ind i huset med ansvar over for den fælles husholdning.

Man er med i familien selvfølgelig med rettigheder, men også pligter.

VILJEN TIL AT LEVE I EN FORETRUKKEN KULTUR

Det er mig magtpåliggende at fastholde, at tvang ikke flytter hjerter endsige giver det glade og varige tilhørsforhold. Det har derimod altid været mindretallets styrke, at det i hverdagen har vundet tilslutning i kraft af de venlige og hjertelige omgangsformer, den ligefremme jævnhed, men især også ved at fastholde de traditionelle danske lighedsideal.

Ikke mindst skolerne har i kraft af deres pædagogiske profil og pædagogers og læreres åbenbare kvaliteter banet vejen for en stærk mindsretalstilknytning. Den indsats, der også bæres af andre ansatte i mindretallet, er klart udgangspunkt for mindretallets aktuelle styrke.

Lidt højstemt kan man mene, at den gode symbiose mellem medarbejdere fra Danmark og Sydslesvig bærer mindretallets indre styrke.

I den sammenhæng minder jeg gerne om, at N.F.S. Grundtvig allerede i 1844 på Skamlingsbanken i en tale til de danske sønderjyder udtalte, at

I kulturnatten på Christiansborg 2006 lokkede »Kong Lars«, Lars

Aagaard fra Dansk Centralbibliotek folk indenfor i sydslesvigernes informations- og udstillingsværelse. (Foto: Allan Køhler-Andersen)

danskheden i grænselandet kun kan fastholde sit danske tilhørsforhold, hvis vi formår at formidle det danske livsgrundlag venligt og kærligt.

Det er fortsat udfordringen – i dag med den væsentlige tilføjelse, at ingen

Ved kulturnatten i Flensborg i oktober 06 leverede bigbandet WestcoastOrchestra fra Husum med Rainer Kleinlosen som dirigent og Katja Kursawe og Sam Jones som sangere fantastisk musik for et talstærkt publikum på Flensborghus. (Foto: SPT)

af grænselandets tre kulturer og sprog har retten til at tugte de andre. Respekten for naboen og viljen til at leve i sin foretrukne kultur er motoren for vort grænseland. Løfter vi den opgave, sikrer vi både det gode naboskab mellem Danmark og Tyskland, mens vi samtidig giver grænselandet den flersprogede og flerkulturelle potens, der gør Sydslesvig attraktiv.

DE ANSATTE SOM FORMIDLERE

Jeg har nævnt, at de ansatte i mindretallet er uundværlige medspillere i det folkelige arbejde. Det gælder i høj grad også vore ansatte. Især vore konsulenter, der hjælper distrikter og amter i hverdagen, hører til avantgarden.

Hovedstyrelsen har flere gange drøftet den fremtidige struktur for konsulentvirket.

Første skridt var at omskrive titlen fra sekretær til konsulent. Det sidste skulle især signalere et ønske om, at disse vore vigtige medarbejdere skulle virke mindre administrative og mere kulturoffensive. Deres ekspertise som inspiratorer og kulturformidlere skulle mere frem i lyset og styrkes. Det er vor

klare fornemmelse, at det vigende bestyrelsesengagement og den større vilje til samarbejde skole og foreninger imellem kræver nye arbejdsindsatser.

Vore konsulenter har været dygtige til at påtage sig nye opgaver og været villige til en omstilling. Generalsekretariatet har kunnet trække på enkelte konsulents særlige kompetence; så amtskonsulenternes arbejdsindsats også i beskedent omfang har kunnet bruges overregionalt.

Amtskonsulent Jan Svendsens EDB-interesse er et godt eksempel.

Ligeledes er amtskonsulent Peter Johannsens initiativ for og erfaringer med kulturcaféer brugt ud over Husumhus.

Det tidligere nævnte lokale samarbejde breder sig således også til vore konsulents arbejdsområder. Vi er derfor i samtale med både Gottorp og Rendsborg-Egernførde Amter og Flensborg By og Flensborg Amt under hensyntagen til behovet for en bredere kulturformidling, også når det gælder amtskonsulenternes arbejdsindsats.

Nu skal både Rendsborg-Egernførde og Flensborg Amt ansætte nye konsulenter. I den sammenhæng har vi for-

SSFs ansatte som formidlere og uundværlige medspillere i det folkelige arbejde - her på personaleudflugten 2007, der bl.a. gik til Gisela og Bodo Daetz' museer i Kobbermølle. (Foto: Roald Christesen)

slået, at de nævnte amter tager samtalen med naboamtet for evt. at finde en person, der foruden varetagelsen af de særlige amtskonsulentopgaver også kan bidrage med en eller to særlige kvalifikationer inden for kulturpaletten, der kan bruges overregionalt.

For eksempel kunne en konsulent med særlige filmkundskaber tilføre hele Sydslesvig et bedre arbejdsfundament for de mange nye filmkredse. Emnerne er legio, men jeg vil ikke lægge skjul på, at forretningsudvalget hjerteligt støtter amterne, hvis de vil satse på denne reformerede konsulenttjeneste.

FORENINGENS INFORMATIONSPOLITIK

Til de særlige kvalifikationer kunne også høre evner og kunnen omkring formidlingen af foreningsstof i distrikts- og amtssammenhæng.

På flere amtsgeneralforsamlinger har man drøftet nødvendigheden af tidssvarende information om foreningsarrangementer, der gerne måtte række ud over snævre distrikts- og eller amtsgrænser. Et ønske, der er helt i tråd med de nye samarbejdende foreningsaktiviteter, der vinder frem.

I forretningsudvalget lytter vi til amternes ønske om en bedre servicering, når det gælder foreningsblade. Flere

steder i Sydslesvig har man både lokale og regionale foreningsnyt-udgivelser, hvor problemet ofte er tids- og layoutmangler. Hvis generalsekretariatet via copy/layout-afdelingen skal involveres, kræver det øget bemanning. Men vi vil gerne gøre den lokale kulturinformation til tema bl.a. på vort kommende klausurmøde.

At styrke det lokale initiativ og synliggøre de mange foreningstilbud er et fælles anliggende. Vi er parate til at drøfte foreningens informationspolitik, der både omfatter pressetjenesten og KONTAKT.

Samtidig er det vigtigt at fastholde SSFs høje og vigtige informationsniveau omkring stort og småt i Sydslesvig. Pressetjenestens mange informationer om de altomfattende mindretalsaktiviteter er uundværlige, men både form og indhold – også når det gælder Kontakt – kan og skal naturligvis løbende evalueres.

Og når man tænker på, hvor meget teater, klassisk musik, jazz, folk og kulturelle foredrag, der beriger Sydslesvig i årets løb, så er der baggrund for nogle gedigne kulturmagasiner, der som tillæg til Flensborg Avis både kunne skærpe appetitten for kulturforbruget og synliggøre det brede kulturtilbud, Danmark stiller til rådighed for mindretallet. Et sådant kulturmagasin kunne passende søsættes næste år til september, når A.P. Møller-Skolen i Slesvig fejres ved et fælles kulturfremstød for dansk, nordisk og sydslesvigsk kunst og kultur. Gerne tosproget, da kulturpræsentationen også er en åben dør for naboen.

FREMSTØD FOR DANSK OG NORDISK KUNST OG KULTUR

Også kulturfremstødet bæres af et bredt samarbejde organisationer og foreninger imellem. SSF er som kulturforening tovholder for projektet, der foruden fondsmidler finansieres af restmidler fra den danske statsbevil-

SSFs informationspolitik omfatter både bl.a. pressetjenesten og KONTAKT. (Foto: SPT)

SSFs kultur- og mindretalspolitiske kontaktarbejde i samarbejde med SSW har også adresse til Regionsrådet for Region Syddanmark - her sammen med de sydslesvigske organisationers repræsentanter på besøg på Flensborghus. (Foto: SPT)

ling til Sydslesvig. Både vore udvalg for teater og koncert samt kultur, billedkunst og de tilsluttede foreninger er involveret. Det er en fornøjelse, at Sydslesvig fortsat kan bemande de mange tunge udvalg, der sammen med årsmødeudvalget tegner profilen af et mangfoldigt kulturlandskab. Også her gælder, at vore medarbejdere er dygtige sparringspartnere og dygtige rådgivere.

FORENINGENS HANDLINGSPLAN 2007

Sammen med hovedstyrelsen har forretningsudvalget i 2007 arbejdet ud fra en handlingsplan, der for FU også har omfattet interne møder i foreningen med vore faste udvalg og amtsstyrelserne. Eksternt finder møder sted efter behov med bl.a. vore tilsluttede foreninger, SSW, DSfF og ikke mindst SdU, som vi deler hus og ansatte med. Blandt handlingsplanens hovedpunkter kan nævnes:

1.) Foreningsudvikling – med bl.a. fremtidens kontingentopkrævning; for-

uden de allerede beskrevne indsatsområder: hvervekampagne og fremtidens konsulentprofil.

2.) Det kultur- og mindretalspolitiske arbejde i samarbejde med især SSW. Kontakttarbejdet med adresse i Folketinget, Forbundsrepublikken og regionen.

3.) SSFs internationale forpligtelser i samarbejde med FUEV og mindretalsrådet.

Handlingsplanens punkter vedr. nye medlemmer og konsulentprofilen er der gjort rede for. Med hensyn til kontingentopkrævning har hovedstyrelsen efter konsultation af baglandets amts-tillidsmandsmøder besluttet, at kontingent til foreningen fremover opkræves centralt via centralkartoteket på Dansk Generalsekretariat. Dog er amterne og distrikterne fortsat ansvarlige for den personlige kontakt til medlemmerne; herunder vedr. spørgsmål om kontingentrestancer o.l. Desuden er det muligt at dispensere for distrikter, der fortsat ønsker at opkræve kontingent i eget regi.

Kontingentopkrævning er en alvorlig sag. Tilsvarende alvorlig var også formandens mine på det pågældende hovedstyrelsesmøde. (Foto: Martina Metzger)

Den nye kontingentopkrævning har været længe undervejs, men et overvejende ønske om automatisk bankoverførsel og vanskeligheder med at finde det fornødne antal tillidsfolk, der har tid og kræfter til den personlige opkrævning, har ført til hovedstyrelsens beslutning. Den personlige kontakt til medlemmerne kan også under denne nyordning opretholdes. Anledningen til det personlige møde vil fremover ikke dreje sig om opkrævning af kontingent, men kan være opmærksomhed ved sygdom, mærkedage og runde fødselsdage.

TILBUD TIL FAMILIER OG UNGDOMSKULTUREN

Grundlæggende tilstræber vor foreningsudvikling en tættere kontakt til vore medlemmer; samtidig arbejdes der for en aktualisering af kulturpaletten, så mindretallets kulturtilbud dels er på omgangshøjde med udviklingen i Danmark og især tager hensyn til de

aktuelle behov dækkes bredt inden for mindretallet.

I den sammenhæng gælder det, som allerede nævnt i samarbejdet med skoleforeningen, om at finde kulturtilbud til vore børnefamilier; men også dækning af ungdomskulturen trænger sig på. Foruden et tættere samarbejde omkring skole og samfund, der allerede omfatter væsentlige kulturtilbud - bevilliget af vore musik- og kulturudvalg - som teater, musik og koncertarrangementer for skolelever, har vi brug for et brugerbevidst samarbejde, når det gælder dækningen af ungdomskulturen.

Især her mangler vi en koordinerende kraft, der kan samle indsatsen og tilbyde støtte og midler til ungdomskulturelle aktiviteter i egenregi. Det betyder ikke, at denne arbejdsmark ligger brak, men nye initiativer trænger sig på.

Lad mig nævne Sydslesvig Rocks, der desværre midlertidigt er lagt i mølpose.

Eller et nyt ungeinitiativ med lokal netradio, der også kræver resurser og støtte. Begge initiativer kræver et samarbejde med SdU.

Dette samarbejde fungerer, men måske burde man overveje et mere formaliseret ungdomskulturudvalg, hvor både skoleforeningen, biblioteket og SdU sammen med SSF finder midler og tilbud til fremtidens fundament i mindretallet.

SLAGET OM SLESVIGHUS

Nøgleordet er som i mange sydslesviske sammenhænge samarbejde. De, der holder eller læser vor avis - og det er i forhold til mindretallets størrelse alt for få - får let det indtryk, at samarbejdet organisationerne imellem er minimalt. Det er ikke dækkende; men vi er - og skal også være det - uenige omkring væsentlige opgaveløsninger for mindretallet.

I den sammenhæng skal man ikke

Slesvighus. (Foto: SPT)

glemme, at organisationerne, der mødes i Samrådet for orientering og rådslagning, alle er interesseorganisationer med økonomiske bindinger og interessevaretagelse for netop deres organisation.

Med det in mente forstår man bedre, at enige udmeldinger er tilkæmpede og vanskelige.

Vi så det senest under forårets budgetforhandlinger med Seksmandsudvalget, hvor en restsum af finanslovsbevillingen skulle fordeles mellem de tilskudsberettigede organisationer. Her opnåede man politisk enighed om en fordeling af midlerne, der for SSF bl.a. betød, at vi kunne begynde med renoveringen af Slesvighus. Den aftale holdt ikke natten over. Aftalepartnere undsagde det indgåede forlig i avisen, og også flere af vore medlemmer vendte tommelfingeren nedad.

Eksemplet er et lærestykke i Samrådsamarbejdet. Enhver er sig selv nærmest, når det gælder tilskudsmuligheder. På den baggrund var det forståeligt, at Seksmandsudvalget ikke prioriterede Slesvighus.

Slesvighus tydeliggør i det hele taget mindretallets vanskeligheder med at nå fælles holdninger. Nok har Got-

torp Amt og SSFerne i Slesvig ført en årelang kamp for et moderniseret og funktionelt Slesvighus med både sekretariatsfunktion, forsamlingsmuligheder og en kulturcafé, men heller ikke i Slesvig har der altid været fodslag om projektet.

Hovedstyrelsen har taget de lokale SSFeres ønske til efterretning, og har efter mange og lange overvejelser støttet renoveringen af forsamlingshuset. Også selv om nye forsamlingsfaciliteter i Slesvigs nye gymnasium byder sig til.

Slesvigernes argument for Slesvighus er, at nok kan en skole bruges til større kulturarrangementer, men det daglige foreningsarbejde, sekretariatsfunktionen og ønsket om nye kontaktflader som en kulturcafé bedst realiseres i egne rammer.

Det er derfor glædeligt, at der i skrivende stund er dukket nye løsningsmuligheder op for foreningslivet i Slesvig, når det gælder Slesvighus. Et tilstræbt samarbejde med et nyt centerbyggeri, der også skal omfatte Slesvighus-grunden, tegner til at imødekomme den ønskede løsning for slesvigerne.

BREDSTED, SPORSKIFTE OG AMTMANDSGÅRDEN

Naturligvis har mindretallet hverken krav på eller mulighed for uanede mængder af forsamlingssteder. Der, hvor skolerne har rum og mulighed for at være kulturelle mødesteder, skal de selvfølgelig bruges. Vi har gode erfaringer med skole-/foreningssamvirke i Bredsted, hvor man ved udvidelsen af skolen har indrettet særlige kirke-/foreningslokaler. Vel at mærke en selvstændig enhed, der er indrettet til voksenbrug.

Selv i en sådan eksemplarisk ramme har vi oplevet, at skolens vokseværk har presset foreningslokalernes brug i dagtimerne. Men selvfølgelig har man fundet frem til fornuftige aftaler i Bred-

Varmt og indbydende byggeri: Det Danske Hus i Sporskifte. (Foto: SPT)

sted, så skole- og foreningsliv fortsat samvirker til fælles bedste.

Et andet eksempel er Sporskiftes nye forsamlingshus, Det Danske Hus, der er placeret over for skolen, men på egen grund. Også i Sporskifte er samarbejdet mellem skole og foreningsliv optimalt. Pladsmangel på skolen har her fået foreningerne til at satse på et nybyggeri v.h.j.a. en storslået pengegave fra familien Thrane, Slesvig-Ligaen og kulturmidler stillet til rådighed af forbundsregeringen.

Også her er symbiosen skole og foreningsliv bevaret i kraft af den lokale vilje til samarbejde.

Og nu vi er ved vore forsamlingshuse. Amtmandsgården i Rendsborg er en fremtidig udfordring for foreningen. Store vedligeholdelsesarbejder venter. Vil foreningerne i Rendsborg fastholde Amtmandsgården som foreningernes hus, så må Amtmandsgården prioriteres, når Slesvighus er på plads.

PRIORITERING OG FORDELING AF MIDLER TIL MINDRETALSARBEJDET

Hvis vi skal have råd til både et vel-fungerende skolevæsen med både bør-

nehaver, skoler, skolefritidsordninger, fritidshjem og vuggestuer, men også et bredt forenings- og kulturtilbud til mindretallet; så skal der prioriteres, men under hensyntagen til bredden i tilbudene og med bud til alle livsafsnit. For SSF betyder det bl.a., at vi fastholder nødvendigheden af rimelige forsamlingssteder til vore foreninger herunder det betydelige seniorarbejde, vort humanitære udvalg står for.

I det hele taget gælder det både for det allerede etablerede arbejde og nye tiltag, at vi først og fremmest må satse på SSWs politiske indsats for større tilskud til mindretallet under hensyntagen til reel ligestilling.

Når man i Samrådet har diskuteret skoleforeningens oplagte ønske om

Også i år igen bidrog det danske mindretal til Historiens Dag overalt i Danmark: I år med Kobbermølle Museum og Industrimuseum ved et (for)mid-dagsarrangement. Dagen faldt nemlig sammen med årsmødesøndagen.

oprettelse af vuggestuer, så er det kun naturligt, at argumentationen herfor naturligt knytter sig til en finanseringsplan, der først og fremmest bundet i tyske tilskud og tysk lovgivning. Ønsker man andre, d.v.s. danske normer, må det bero på en forhandling med Seksmandsudvalget.

Denne praksis har SSW fulgt ved opnormeringen af deres pressesekretærstilling og landboforeningen for et løft i tilskudsgrundlaget.

Generelt har alle organisationer erklæret sig villige til rationaliseringer og besparende samarbejde. Men bortset fra den koordinerede indkøbstjeneste mangler der fremskridt. Hverken en fælles bygningstjeneste eller et fælles lønkontor for mindretallet har udtalt interesse.

Formalia og især organisationernes stærke selvstændighedsprofil taler imod et sådant samarbejde. Det er i den sammenhæng glædeligt, at SdU sammen med SSF trods alt har udnyttet et mindstemål af synergieffekt ved fælles medarbejdere inden for EDB,

layout, informationsmedarbejderen og husets økonoma.

SAMRÅDETS ØKONOMIUDVALG

Skal jeg pege på heldige udviklinger i Samråds-arbejdet, så gælder det især en mere gennemskuelig og åben budgetansøgningspolitik. Et økonomiudvalg bestående af de store tilskudsmodtagere har med held gjort ansøgningerne overskuelige og transparente – et arbejde, der er blevet værdsat af de bevilligende myndigheder.

Også de praktiske gøremål, mindretallet engagerer sig i, opnår altid bred enighed. Det gælder Slesvig-Holsten-dagen og større og små events, mindretallet inviteres til.

FREMTIDENS TÆNKETANK

Derimod har vi gjort os det yderst vanskeligt med hensyn til etableringen af den af Grænseforeningen foreslåede tænketank.

Jeg har taget stilling til den vanskel-

På SSFs og Grænseforeningens såkaldte »folketingstur« i november 2006 er der altid venlig modtagelse ved Folketingets præsidium på Christiansborg, hyggeaften i Sønderjydske Allgemeine, reception hos Grænseforeningen og et kulturelt indslag eller/ og et virksomhedsbesøg. Men i fjor var det en anelse fornemmere endnu: Grænseforeningens protektor HKH Prins Joachim tog imod på Amalienborg, og Hr. Møller bød indenfor på Esplanaden, næste side. (Fotos: Grænseforeningen)

ge sejlads i Samråds-regi i mit forord på side 3 her i årbogen, men tilføjer gerne, at SSF både hilser initiativet velkomment, men fastholder, at idégrundlaget fra første færd var et dansk-syd-slesvigsk uafhængigt forum, der frit og ubundet skulle vende mulige fremtids-scenarier for mindretallet frem mod år 2020.

Uenigheden om tænketankens arbejde og især kommissorium minder forstemmende om udredningsarbejdet for en strukturreform, der under fhv. Samråds-formand/ SSF-formand Heinrich Schultz led skibbrud og netop resulterede i uenighed. Trods alt håber og tror jeg, at vi inden årets udgang har fundet en fornuftig fællesnævner, der sikrer tænketankens etablering.

KULTURFORENINGENS SAMARBEJDE HEN OVER GRÆNSER

Det eksterne samarbejde, som SSF har tradition for at varetage; herunder med Folketinget og Grænseforeningen, Region Syddanmark, kulturpolitiske kontakter til Slesvig-Holsten, DialogForum-Norden, mindretalsrådet og forbundsdagen foruden FUEV og senest dialogmøder med Bund Deutscher Nord-schleswiger, er præget af viljen til at

fremme forståelsen for mindretallets ret til at være en ligeværdig partner.

Samarbejdet sikrer forståelsen for, at mindretallene i grænseregionen udgør en merværdi for hele samfundet; en konstatering, der både sikrer det venskabelige naboskab mellem Danmark og Tyskland, men selvfølgelig også minder det politiske flertal om, at mindretal kan have behov for positiv særbehandling.

Mindretallets politiske krav og ønsker står SSW for, men i mange sammenhænge kan det være nyttigt at tale ud fra et politisk ubundet mandat. Med et fortsat stærkt folkeligt mandat kan SSF variere stemmeføringen, så interessen for mindretallet dækkes bredest muligt.

Som et eksempel kan nævnes YOU!MM MinorityMarathon i Flensborg, der har udviklet sig til en mindretalspolitisk markering. I samarbejde med FUEV og BDN støttet af MP-fonden blev der afholdt en roundtablekonference på Flensborghus, der havde mindretal og uddannelse som tema.

Arrangementet havde ligeledes tiltrukket en delegation af mindretalsjournalister, der intensivt dækkede mindretalsproblematikken på begge sider af grænsen.

Mindretalspolitisk markering ved mindretalsmaratonen i Flensborg i september: Mindretalsunionen FUEF, SSF og BDN arrangerer en roundtablekonference om mindretal og uddannelse. 100 mennesker fra hele Europa deltager. (Foto: SPT)

De sydslesvigske organisationer var naturligt bundet ind i disse arrangementer.

Et andet eksempel er de fælles dansk-tyske og nordiske bestræbelser for at få Hedeby/Danevirke på UNESCOs verdenskulturarvsliste. Vor museumsinspektør gør her et eksempelvisk benarbejde sammen med Gottorpfolkene.

Sammen med den danske ambassade i Berlin har vor generalkonsul initieret et oplysningsarbejde ud over regionen, idet ambassadens meddelelsesblad Kennzeichen DK vil udkomme med et særnummer omkring projektet.

Også regionssamarbejdet har ført mindretallene på begge sider af grænsen tættere sammen. Således indledes den dansk-tyske regeringskommissions udredningsarbejde omkring grænsependlerspørgsmål på Flensborghus, mens den afsluttende rapport blev fremlagt i Haus Nordschleswig i Aabenraa.

Medlemmer af det nye Regionsråd Syddanmark har været på et orienterende besøg hos mindretallet.

I øvrigt i lighed med den nordiske

UNESCO-delegation og den danske departementchefskreds.

Vi kan således ikke klage over manglende interesse og bevågenhed; en positiv kraft, der sikrer mindretallets eksistensgrundlag.

RADIO OG TV I GRÆNSELANDET

Det sidste er vor fælles udfordring og ansvar! Det sikres nemlig ikke alene ved velvilje og sikre bevillinger, men kræver i højeste grad også egenindsats. Især viljen til at følge med i den danske samfundsudvikling og evnen til at transformere disse ind i sydslesvigernes dagligdag hører til udfordringerne.

Det kræver bl.a., at vi fortsat dyrker den danske forbindelse; men også, at Danmark fortsat er synlig i Sydslesvig. Det kræver imidlertid, at mindretallet fortsat kan høre dansk radio og se dansk TV. Digitalisering og ophavsretligheder tegner for tiden til at ville sætte nye grænser for modtagelsen af dansk TV/radio.

Til årsmødets temalørdag var mindretallets behov for fortsat mediemodtagelse sat på dagsordenen. Debatten

viste, at der ikke findes lette løsninger i den sag, men at opmærksomheden nu er skærpet m.h.t. mindretallets ret til direkte adgang til de danske medier. SSF følger sammen med SSW nøje udviklingen bl.a. ved vor Christiansborg-medarbejder Simon Faber.

FORBINDELSEN TIL DANMARK

Forbindelsen til Danmark er af vital interesse for hele mindretallet.

Vort samarbejde med Seksmandsudvalget, Grænseforeningen og Folketinget foruden den store vennekreds, vi har i Danmark, er afgørende i den sag. Især de mange personlige kontakter i ovennævnte kreds styrker forbindelsen og gavner sagen.

Det gælder også Duborg-Skolens og Grænseforeningens nye offensiv omkring elevambassadører, der på gymnasier i Danmark og i øvrigt også i Folketinget har præsenteret det unge Sydslesvig vedkommende og ærligt.

Sammen med vor årlige folketings-tur, der senest gav deltagerne en informativ formiddag sammen med folketingets præsidium, kulturministeren og folketingsmedlemmer; men også en

hjertelig modtagelse hos A.P. Møller på Esplanaden og en reception med HKH Prins Joachim på Amalienborg, giver disse informationsrejser en stærk føling med, at vi er en del af det danske folk. Derfor en helhjertet tak til det officielle Danmark og det danske folk, at I fortsat holder fast i os; et dansk mindretal vil helt naturligt også holde fast i jer!

MINDRETALLET KAN SAMARBEJDE

Men at holde fast kræver indre styrke og en bevidsthed om, at her har hjertet hjemme. Jeg er ikke i tvivl om, at Sydslesvigs kulturforening i alle sine gøremål har forbindelsen til Danmark som et hovedanliggende. Det er derfor glædeligt, at SSF kan slutte årsberetningen med indberetningen fra distrikter og amter.

Fra arbejdsmarken beretter de fleste om nogen fremgang i medlemstallet; men lykkeligst for Sydslesvig, tales der om et gedigent og fremadrettet samarbejde alle foreninger imellem i lokalsamfundene.

Her er grundlaget for mindretallets sikre sejlads ind i fremtiden.

OBERST H. PARKOWs SYDSLESVIG-PRIS 2006:

Påskønnelse af to stille slideres indsats igennem mange år

På Sydslesvigsk Forenings Landsmøde 2006 i november i Husum fik ægteparret Christel (årgang 35) og Otto Prühs (årg. 30), Rikkert ved Rendsborg, tildelt Sydslesvig-Prisen 2006 som påskønnelse af deres stille og ihærdige virke for det danske arbejde i Rendsborg.

Hun er født og opvokset i Berlin og kom ind i det danske mindretal i

Rendsborg-området igennem giftermålet med Otto i 1960, hvorefter hun også lærte dansk.

Han er født og opvokset i Bydelsdorf, hvor han blev uddannet til blikkenslager og installatør, fik arbejde på værftet Nobiskrug og kort efter som pedel og skolebuschauffør ved Ejderskolen i Rendsborg, hvor Christel pas-

Et dybt rørt ægtepar Prühs på SSFs landsmøde sidste år - med standing ovations, SSFs forretningsudvalg og Oberst Parkovs Mindefonds formand Wilhelm Klüver t.v. og sekretær Niels Henriksen i baggrunden. (Foto: SPT)

sede busbørn, blev deltidsbibliotekar, fik nogle vikartimer og siden blev ansat som kontorassistent.

Mens Otto gik på pension p.g.a. sygdom i 1993, fortsatte Christel til pensioneringen i 1995.

Otto blev medlem af SSF i 1946 og af SSW i 1948, Christel gennem ægteskabet med Otto i 1960. Samme år fødtes deres søn Uwe.

Mens unge Christel og Otto var bidt af badminton og som spillere hentede anerkendelse og diplomer hjem til Rendsborg-Bydelsdorf UF, hvor Christel også var træner, og Otto i en årrække var formand, engagerede de sig som voksne i Sydslesvigsk Forenings bestyrelsesarbejde.

Christel blev formand for Rendsborg/ Fokbæk Husmoderforening i 1982, og efter pensioneringen tilmed kasserer i Rendsborg Danske Menighed og medlem af kredsstyrelsen for De Sydslesvigske Husmoderforeninger.

Christel og Otto Prühs har altså ydet en imponerende og vedholdende ind-

sats til gavn for det danske arbejde. Ægteparrets engagement er præget af pålidelighed og trofasthed, og de skaber med deres væremåde altid en positiv og oplivende stemning i samværet med andre.

I 1991 fik Otto Prühs tildelt SSFs sølvnlå, og i 1998 fik han diplom for 52 års medlemskab af SSF og 50 års medlemskab af SSW.

SSF i Rendsborg-Egernførde amt havde i 2006 forslagsretten til Sydslesvig-Prisen, og amtsstyrelsens indstilling blev bakket op af SSFs forretningsudvalg overfor Oberst Parkovs Mindefond, der indstiftede Sydslesvig-Prisen i 1983.

Tildelingen af prisen ledsages af en check, der overræktes af formanden for fonden, fhv. SSW-landsformand Wilhelm Klüver, Flensborg.

TIDLIGERE MODTAGERE

1983: Otto Witt, Tønning/ Ejdersted,
1984: Carl Christiansen, Frederiksstad/
Husum amt,

1985: Annemarie Stollberg, Bredsted/
Husum amt,
1986: Mary Johannsen, Flensborg,
1987: Wilhelm Hansen, Ylsbyskov/ Got-
torp,
1988: Elsa Koch, Vanderup/ Flensborg
amt,
1989: Henriette Westland, Flensborg,
1990: Hans Detlef Andresen, Agtrup/
Sydtønder,
1991: Marie Giessel, Schinkel/ Rends-
borg-Egernførde,
1992: P.J. Alberts, Østerhever/ Ejder-
sted,
1993 Anne og Gerhard Clausen, Mol-
dened/ Gottorp,
1994 Margit Andresen, Veding/ Flens-
borg amt,

1995 Irma Baumann, Drage/ Husum
amt,
1996 Andreas Blöcker, Flensborg,
1997 Johann Mikkelsen, Læk/ Sydtøn-
der,
1998 Hildegard Srogosz, Skovby/ Got-
torp,
1999 Hans Jørg Petersen, Egernførde/
Rendsborg-Egernførde amt,
2000 Erika Bruhn, Garding/ Ejdersted,
2001 Elfriede Plichta, Kobbermølle/
Flensborg amt,
2002 Elfriede Geipel, Husum/ Husum
amt,
2003 Heinrich Hein, Flensborg,
2004 Elke Müller, Vesterland/ Sydtøn-
der amt.
2005 Birte Lütt, Slesvig/ Gottorp amt.

SYDSLESVIGSK FORENINGs TEATER- OG KONCERTUDVALG

Kulturen ramler sammen

Af formand Karin Goos

Tiden er kommet for Teater- og kon-
certudvalget for at aflægge beretning
og gøre status over det år, der alt for
hurtigt fortoner sig i bakspejlet.

"KULTUREN RAMLER SAMMEN"

Et sådant udsagn kan opfattes på flere
måder og indikerer i grunden, at hele
herligheden ligger i grus.

"Kulturen ramler sammen" var den
overskrift, der mødte den tålmodige
læser af Flensborg Avis et par dage ef-
ter, at to af sæsonens forestillinger
havde fundet sted på den selv samme
aften - én i Slesvig og én i Husum.

Der var desværre sket en kæmpefejl
i vor planlægning, så på den led havde
overskrifts-fabrikanten jo ret, kulturen
var ramlet sammen, men jeg kunne da
heldigvis trøste de mange, der ringede

til mig, med, at sæsonen fortsatte
uændret, og at alt trods alt var i orden.

Egentlig kan jeg jo godt li' den slags
overskrifter, der i den grad gør læseren
nysgerrig. Den fik i hvert fald mange til
at reagere, og vi vil selvfølgelig gøre
alt for ikke at "ramle sammen" igen.

MERE GALT

Det var desværre ikke det eneste, der
gik galt i den sæson.

Den 5. marts 2007 havde vi lagt op
til en stor oplevelse med forestillingen
"Spillemand på en tagryg" produceret
af Fredericia Teater.

Forestillingen var total udsolgt. Vi
havde hyret en musiker til at spille
klezmer-musik i foyeren. Mange af vo-
re teatergæster havde planlagt en rig-
tig god aften med restaurantbesøg
først, osv. osv.

Og så aflyste Fredericia Teater så at

sige i den 11. time. Det var tekniske vanskeligheder, der udløste aflysningen, og rigtig mange mennesker fik sig en kæmpeskuffelse i stedet for den gode oplevelse.

Udvalget og administrationen havde svært ved at forstå den afgørelse, og vi var i kontant dialog med Fredericia Teater om erstatning af nogle udgifter.

Men egentlig er nogle spildte penge ikke det værste i den situation. Det værste er, at vort sæson kom til at mangle et af de highlighths, der skal til for at holde fast på publikum fra sæson til sæson, og det kan være svært at reparere.

HELDIGVIS OGSÅ POSITIVT

Men heldigvis er der da også positivt at berette fra sæsonen 06/07.

I rækken af abonnementsforestillinger lagde vi i Flensborg ud med den helt udsolgte forestilling "Midt om natten" fra Det Danske Teater for et begejstret publikum i alle aldre, der nød Kim Larsens kendte og elskede sange.

Der var udsolgt til Schaufuss-balletten og næsten udsolgt til Det Danske Teaters forestilling om "Brødrene Karamazov"

Over 400 tilskuere var til operaen "Jægerbruden", opført af Den Jyske Opera, og forestillingen "Musik og Eventyr" trak næsten 400 til huse og sluttede teater-sæsonen på fornem vis.

Det Danske Teaters forestilling "Brødrene Karamazov" var næsten udsolgt. (Foto: Per Morten Abrahamsen)

Vanskeligt at få ledige datoer på Flensborg Teater. (Foto: SPT)

Et enkelt flop mere havde vi dog i Det Danske Teaters forestilling "Kys, Krudt og Kemi", der simpelt hen bare var en rigtig dårlig forestilling. Vi havde forventet en langt bedre kvalitet end det, vi fik!

Sammenlignet med sidste sæson steg tilskuertallet pænt i Flensborg.

VANSKELIGHEDER MED DATOER

I Flensborg bliver det efterhånden mere end vanskeligt at få de datoer, producenterne kan give os til forestillingerne, til at passe ind på Flensborg Teaters ledige dage. Vore store forestillinger kræver mange timers opstilling, og de timer kan vi simpelt hen ikke få, fordi Landestheater selv har mange produktioner og selv har brug for så meget tid.

Derfor har vi i udvalget været nødt til at se os om efter alternative spillesteder, hvis vi stadig skal kunne gennemføre en hel sæson. Idrætshallen er ikke en optimal løsning for publikum, og derfor har vi set på Waldorfskolens scene som en mulighed.

Waldorfskolen råder over en sal med 501 tilskuerpladser på en optimal publikums-opbygning, så alle ser godt, og scenen er stor nok til de fleste forestillinger. Og så er der masser af parkeringspladser ganske gratis ved telekom-bygningen.

Slesvig Teater har plads til mange flere, end der kommer til danske gæstespil. (Foto: SPT)

En tekniker fra Det Danske Teater har set på forholdene, og vi har fået det svar, at vi gerne må prøve at lægge en forestilling der. Og det gør vi så.

Der skal ikke herske tvivl om, at det selvfølgelig kun er i yderste nød, at vi vil gøre brug af dette spillested. Vi vil stadig forsøge alt for at vise forestillinger på teatret og kun bruge Waldorfskolens sal i virkelig pressede situationer.

SLESVIG

I Slesvig har der de sidste år været en vis tilbagegang i tilskuertallet, og som konsekvens heraf holdt Teater- og koncertudvalget møde med Gottorp amtsstyrelse om situationen.

Vi fik en god konstruktiv drøftelse og enedes om en sæson, der indeholder to mindre forestillinger i cabaretform på et mindre spillested, én stor forestilling på byens teater samt én familieforestilling ligeledes på teatret.

Samtidig skal der gives transporttilbud til andre forestillinger i Sydslesvig.

I Slesvig kan man ellers se tilbage på en fin sæson med stigende tilskuertal, hvor især Privatteatret med "Løgn og Latin" med ca. 200 tilskuere var godt besøgt.

Husumhus danner rammen om de danske gæstespil på Husum-egnen. (Foto: SPT)

Vi holder dog fast i aftalen, og det betyder, at de to mindre forestillinger spiller på scenen i Fachklinikum Schleswig som et nyt spillested.

HUSUM

Derimod lå det lidt tungere med at få publikum til at komme til vore forestillinger i Husum.

"Jeppe på bjerget" fra Det Danske Teater var i top med 208 tilskuere, me-

Svalegangens fremragende forestilling "Natmad med Oberstinden", her Pia Rosenbaum og Hanne Felding, samlede desværre kun få tilskuere. (Foto: Claus Petersen)

Også Det Danske Teaters glimrende opsætning af "Tvivl" med bl.a. Lone Hertz, Morten Hauch-Fausbøll og Laura Müller var desværre ikke det store tilløbsstykke. (Fotos: Peter Schandorf)

dens "Tvivl" og "Natmad med oberstinden" hver kun samlede ca. 70 tilskuere.

I Husum er der et publikum for danse-teater, og man efterlyser derfor sådanne forestillinger. Desværre kræver disse danseforestillinger mere og mere plads, og de sidste produktioner kunne ikke være på scenen i Husumhus. Vi gør, hvad vi kan, for at gøre producenterne opmærksomme på problemet og håber det igen kan lykkes at få danse-teater til Husum samt skabe større interesse for teater-sæsonen på vestkysten.

4.139 TILSKUERE

Det samlede antal spillede teaterforestillinger i Sydslesvig blev set af ialt 4.139 tilskuere. Trods aflysning en pæn stigning i forhold til sæson 05/06 med ialt 3.733 tilskuere.

Familieforestillingen i Læk var noget af et tilløbsstykke med over 500 voksne og børn i salen, hvor stemningen var i top - og i rækken af forsamlingshusteater vil jeg gerne fremhæve forestillingen i Nibøl med "Pianisten og Bum-sen".

Arrangørerne på stedet havde skabt en dejlig atmosfære i gymnastiksalen, sat kaffe på bordene og gjort rammerne om forestillingen til noget særligt som heldigvis blev belønnet med et stort fremmøde.

En helt igennem vellykket aften og måske begyndelsen på en tradition i Nibøl.

BØRNETEATER

Børne- og ungdomsteater i Sydslesvig er nu ved at nå det omfang, vi i udvalget har stilet imod.

Der har været spillet ialt 87 forestillinger i skoler og forsamlingshuse i hele landsdelen og ikke færre end 6.944 børn har i sidste sæson set teater i SSFs regi. Det er en stigning på mere end 100% i forhold til sidste år.

Samtidig har vi kunnet glæde os over en strøm af begejstrede tilbagemeldinger fra de ledsagende voksne i form af evalueringsskemaer.

Alle forestillinger er blevet rost til skyerne af både børn og voksne og rigtig mange ønsker mere af samme slags.

Vi har kun modtaget en enkelt negativ tilbagemelding om en forestilling,

Børneteater er populært blandt den sydslesvigske skoleungdom. (Foto: SPT)

hvorimod flere anfører nogle problemer omkring selve arrangementet.

Desværre oplever vi lidt for ofte grupper, der kommer for sent, måske helt glemmer at komme eller slet ikke har fået besked.

Det er selvfølgelig uheldigt for alle parter, så vi prøver at imødegå den slags unødvendige problemer, så godt det kan lade sig gøre.

I det hav af informationer, vi daglig konfronteres med, er det ikke alt, der når igennem til de rigtige personer, men i den kommende sæson vil vi prøve at informere bedre om børneteaterforestillingerne igennem vor amsrepræsentant i Husum amt, Henry Bohm, der har tilbudt at sende mails ud til skolerne om aktuelle forestillinger. Det tror vi er en rigtig god idé.

Forestillingerne finder udvalget frem til på de festivaller, vi deltager i. Samtlige udvalgsmedlemmer er flere gange om året ude i den store børneteaterjungle for at arbejde sig igennem et utal af forestillinger, og først derefter købes der børneteater til Sydslesvig.

BØRNTEATERFESTIVAL

SSF og udvalget har allerede tre gange været medarrangør af en grænseoverskridende børneteaterfestival.

Simon Faber er projektleder af den styregruppe, der igen er midt i planlægningen af den næste festival, der finder sted fra den 22.4. 2008 og ca. en uge frem.

Åbningsarrangementet finder sted på Landestheater i Flensborg med en rock-ballet.

Vi er glade for, at det er lykkedes at få Landestheater med i samarbejdet. Interessen og viljen var til stede, men festivalens tidsplan forhindrede før hen deres deltagelse.

Ved at lægge festivalen i april måned er samarbejdet blevet en realitet.

Sønderjyllands Symfoniorkester

SØNDERJYLLANDS SYMFONIORKESTER

Heller ikke rækken af orkesterkoncerter slap for en aflysning.

Den 18. januar blev al kørsel af store køretøjer indstillet på grund af en kraftig storm, broer var spærret, og orkesteret havde ingen chance for at spille i Rendsborg den aften. Desværre var det ikke muligt at få en aftale om en ny dato.

Men alle de ni andre koncerter kunne gennemføres og blev oplevet af 2.089 tilhørere rundt om i landsdelen. Lidt færre end sidste år.

I Flensborg var koncerterne ikke helt så godt besøgte, måske på grund af, at vi havde programsat flere som eftermiddagskoncerter i weekender. Det har vi ændret i indeværende sæson, så alle koncerter finder sted i aften timerne.

ELEVKONCERTER

Alle gruppe-koncerterne for 4. klassetrin er blevet gennemført rundt om på skolerne i april måned.

Proceduren er hvert år den samme. Først de små skolekoncerter, hvor mindre ensembler kommer til skolerne, så de lidt større, hvor hele orkesteret er med, og som kronen på værket den store familiekoncert, hvor børnene for tredje gang oplever de samme sange og kompositioner.

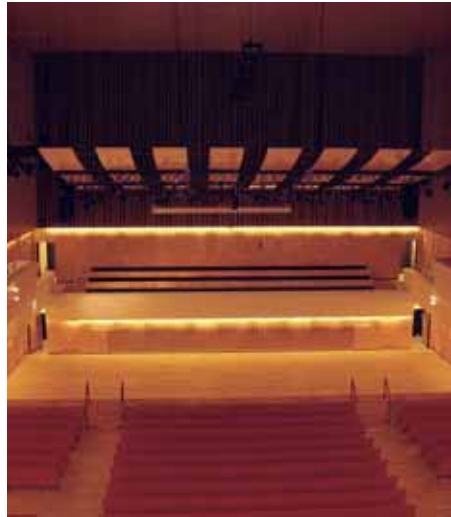
Fælleskoncerterne finder sted i løbet af foråret, og familiekoncerten, hvor alle er velkomne, holdes i idrætshallen.

NY ÆRA

Sønderjyllands Symfoniorkester har indledt en helt ny æra i den forgangne sæson.

Ny chefdirigent Vladimir Ziva. (Foto: Sønderjyllands Symfoniorkester)

Den ny, fantastiske koncertsal i Alsion i Sønderborg. (Foto: SPT)

Orkesteret har fået ny chefdirigent, idet Niclas Willen er blevet afløst af Vladimir Ziva.

Orkesteret har fået nyt hjemsted med en fantastisk koncertsal i det ny Alsion, der efter en del forsinkelse nu er færdig, og så er der blevet ansat en ny orkesterchef, idet Claus Skjold Larsen, tidligere forstander på Støvring Højskole, har overtaget chefstillingen efter Henrik Wenzel Andreasen.

Den ny koncertsal har en fantastisk akustik - den er blandt de bedste i Europa - og netop fordi akustikken er så god, giver det orkesteret mulighed for at finde frem til et optimalt samspil.

Musikere påstår, at man allerede kan fornemme, at sønderjyderne er rykket endnu et trin op af kvalitetsstigen.

Fra 1. januar 07 er bestyrelsen for orkesteret ændret i sin sammensætning. Den består nu af ni medlemmer, og Sydslesvigsk Forening har lige som tidligere en af pladserne i bestyrelsen. Anna Margrethe Ikast fortsætter efter opfordring fra kulturministeren som formand for den ny bestyrelse.

Ifølge de nye vedtægter for orkesteret er det ikke kun bestyrelsen, der er omdannet. Det, der før hed repræsentantskabet, og som havde det overordnede ansvar, er nu afløst af et orkestersamråd på knap 30 medlemmer.

Ansvar for drift og økonomi påhviler fremover bestyrelsen.

SÆSONAFSLUTNINGEN

For andet år i træk tilbød Teater- og koncertudvalget "en aften for sjov" som afslutning på sæsonen.

Sidste år var det Willys Kaffeklub, og i år havde vi The Loyal Shakespeare Company med forestillingen "Modern Talking" på programmet.

I betragtning af, at de to skuespillere hører til nogle af de mest populære i Danmark for tiden, at deres teater nærmest er kult for de unge, og at deres spillestil er rendyrket komik, var udvalget ret skuffet over, at forsalget gik så dårligt. Da aftenen kom, var der heldigvis mange, der mødte op til en vældig sjov og underholdende sæsonafslutning.

Aftenens hovedformål er at præsentere næste sæsons program og samti-

Farsha Kholghi og Andreas Bo Pedersen fra The Loyal Shakespeare Company og deres rendyrkede komik er nærmest kult for de unge. (Foto: The Loyal Shakespeare Company)

dig få evalueret lidt på den forgangne sæson med publikum.

Vi vil gerne gøre en sådan aften til tradition og håber at endnu flere har lyst til at være med næste gang.

REPERTOIRET

Med hensyn til repertoiret i det abonnementsteater, vi spiller her i Sydslesvig, hører vi både ris og ros - og selvfølgelig kan vi bedst li' ros. Vi glæder os, når folk er tilfredse.

Ris, eller lad mig kalde det utilfredse abonnenter, der synes, vi viser for dårlige forestillinger, tager vi naturligvis alvorligt, og vi forsøger at efterkomme de ønsker, der måtte være.

Lad mig dertil sige, at der jo ikke er et ubegrænset antal forestillinger, vi kan vælge og vrage imellem. Vi er nødt til at købe af det, der udbydes på markedet, og udbuddet bliver mindre og mindre år for år, i takt med at teatrene ophører med at turnere eller helt lukker.

Sæsonens teaterprogram skal endvidere helst afspejle et så bredt repertoire som muligt og skal gerne præsentere forestillinger i alle genrer.

Der skal være plads til smalle forestillinger, og vi er nødt til at satse på, at publikum også tør møde det ukendte, eksperimenterende. Det er også vor opgave at vise det.

Sæsonens indhold afspejler ofte, hvor nogle ekstra støttepenge fra staten flyder hen. Er det f.eks. til danseteater eller er det til det eksperimenterende teater - ja, så er det i de genrer, der er flest tilbud.

Heldigvis lever vi i en del af verden, hvor støtte til kultur er en selvfølge - om end ikke altid nok. Man ved, at det er vigtigt, at alle har mulighed for at opleve teater og musik. Det handler om at forstå livet i dets mangfoldighed, og den mangfoldighed udspiller sig for næsen af os i teatret og koncertsalen.

Ud fra en betragtning fremsat på en

konference for kulturmedarbejdere og politikere i de nye kommuner om at kultur er lige så vigtig som el og gas, kan jeg kun sige: Kom og oplev den og tag de få dårlige forestillinger med et smil. For den næste er god.

DET DANSKE TEATER

Det Danske Teater med adresse i København har i mange år været den store producent af turneteater til provinsen.

Lige nu er arbejdet i Det Danske Teaters bestyrelse, som jeg som repræsentant for Sydslesvig deltager i, stærkt præget af fusionen med Folketeatret.

Forhistorien er kort, at paraplyorganisationen Københavns Teater sidste år beordrede en sammenlægning trods stærke protester fra Folketeatret med teaterchef Malene Schwartz.

Mange og lange forhandlinger, hvor daværende formand Flemming Damgaard Larsen trak det store læs på bestyrelsens vegne, førte til en fusionsaftale, som skulle være til at leve med, men vi måtte konstatere, at fusionen forløb alt andet end gnidningsfrit. Folketeatret førte en forhalingsproces, der kunne blive dyr for fusionsteatret og dermed skade turne-virksomheden.

Formand Ebbe Lundgaard er ved fusionen den 1. juli blevet afløst af Malene Schwartz.

Jeg vil sammen med Danmarks Teaterforeningers to repræsentanter i bestyrelsen bruge al mulig indflydelse på at holde det nye teater med navnet "Folketeatret.DK" fast på sin forpligtende rolle som producent af et alsidigt repertoire af høj kvalitet til glæde for hele landet.

DANMARKS TEATERFORENINGER

Bestyrelsen for Danmarks Teaterforeninger har været på besøg her i Sydslesvig, hvor de holdt bestyrelsesmøde.

Det gav os lejlighed til igen at vise dem vores "verden"

Vi besøgte nogle af vore spillesteder, bl.a. Flensborg teater, og Flensborghus var rammen om et informationsmøde om Sydslesvigsk Forening og om Teater- og koncertudvalgets arbejde.

Alle udtrykte deres store glæde over besøget her, og vi derimod er glade for den gode kontakt, vi har til Danmarks Teaterforeninger, som er så vigtig for os.

En stor tak til Jens Christiansen, som modtog gæsterne så hjerteligt på Flensborghus og som fulgte os det meste af dagen og aftenen med. Din måde at introducere gæster i Sydslesvigs historie og nutid på er guld værd.

DANSK-TYSK MUSIKSELSKAB

Samarbejdet i Dansk-Tysk Musiksel-skab fortsætter stille og roligt med at planlægge fælles kammerkoncerter og med at arrangere en årlig musikrejse.

I 2006 gik rejsen til De Baltiske Lande og i år var Venedig på programmet.

Rejserne er populære og altid udsolgte.

AMTSREPRÆSENTANTER

Til udvalget er knyttet et antal amtsrepræsentanter, som yder en flot indsats ude i deres amter.

De deltager i to af vore møder om året . De aflægger beretninger på amtsgeneralforsamlinger, og de er med til at formidle informationer om de forestillinger og koncerter, der finder sted.

I udvalget er vi glade for disse ambassadører og vil hermed gerne udtrykke en hjertelig tak for jeres indsats. Vi ser frem til det videre samarbejde og er netop nu i dialog om at intensivere kontakten.

USYNLIGE MEDARBEJDERE

Og så findes der nogle medarbejdere, man næsten aldrig ser, men som jeg har lyst til at fremhæve.

Ved hver eneste forestilling skal der hjælpes med opstilling og nedtagning.

Det er et hårdt og tidsmæssigt ubekvemt arbejde, men vi har et hold af kompetente, dygtige mænd, der udfører den del af arbejdet, så det er en glæde. Altid et smil i øjnene og en frisk bemærkning i farten.

En stor tak for jeres måde at være på og for jeres indsats.

Jeg ved, teatrene sætter pris på samarbejdet med jer.

BESTYRELSE SARBEJDET

Bestyrelsesarbejdet for Teater- og koncertudvalget udvikler sig hele tiden i takt med de opgaver, der kommer til. I forbindelse med de mange ændringer

ved overgangen til den ny struktur i Danmark, har der været afholdt mange ekstra møder i årets løb, hvor det var vigtigt, at også Sydslesvig deltog og var synlig.

Udvalgsmøde holder vi en gang om måneden, og vi kan se tilbage på et år, hvor arbejdet er foregået i en behagelig og professionel atmosfære.

Sekretariatet - og dermed Marianne Wullf og Katrin Koch - trækker det store administrative læs, der bestemt ikke bliver mindre med tiden - tværtimod.

Tak for det gode samarbejde og for tålmodighed med mig, når jeg "nerfer jer", fordi jeg helt glemmer, at der er flere udvalg end Teater- og koncertudvalget at tage vare på.

SYDSLESVIGSK FORENING S KULTURUDVALG

Spændende og alsidigt arbejdsområde

Af formand Jytte Christoffersen

Selvom jeg ikke har været formand så længe, har jeg jo deltaget i kulturudvalgets arbejde i mange år, og jeg kan sige, at vort arbejdsområde er både spændende og alsidigt.

Jeg vil prøve på at give en beskrivelse af dette arbejde.

Vi arrangerer bl.a. koncerter som f.eks. "Jazz på Flensborghus", der jo består af 3 efterårskoncerter og 3 forårskoncerter. Det er Knud Ramm-Mikkelsen, der qua sit store kendskab til jazz finder frem til kunstnerne - selvfølgelig med accept fra udvalget, og det er også Knud, der forestår koncerterne, der som regel er velbesøgte.

Monica Rodriguez fra Buenos Aires fængslede de koncertbesøgende med sin dybdegående fortolkning af den altid lidende, til tider søde men også levende tango ved et af mange arrangementer i forbindelse med Flensburger Hofkultur. (Foto: Tango Facinación – Quinteto)

SAMARBEJDE

De fleste af vore koncerter er i samarbejde med SdU, men vi arbejder også sammen med mange andre organisationer på forskellig vis - f.eks med biblioteket, Folkeuniversitetet, Kirkehøjskolen, Sprogforeningen, Nordisk Informationskontor, menighederne, Dansk Journalistforening, og jeg skal nok ha' glemt flere.

Vi har også samarbejde med vore tyske naboer - bl.a. i Hofkultur i Flensborg, hvor vi plejer at afholde en koncert i bibliotekets gård. Så er der folk-Baltica-festivalen, hvor der var musik-café på Flensborghus med en dansk, en svensk og en tysk gruppe - og publikum væltede ind.

Endvidere deltager vi i "Jazz-Herbst" i Slesvig. Der har desuden været andre, mindre faste, samarbejdsarrangementer.

KULTUR

Vores vigtigste arbejde er dog den kultur - dvs musik, foredrag eller anden

underholdning, vi formidler/ finansierer til foreningerne/ amterne.

Flensborg By og Husum Amt har fået en forsøgsvis særordning med et fast beløb på 2000 euro, så de kan træffe nogle hurtige afgørelser, hvis det bliver aktuelt.

Ellers foregår samarbejdet med foreningerne på flere måder. Foreningen kan sende os en ansøgning med et budget via deres amtskonsulent.

Det kan også være en anmodning om hjælp eller information om en specifik kunstner/ taler/ foredragsholder evt. på et "åbent" tidspunkt. Eller måske om vi kender en foredragsholder, der kan tale om et specifikt emne eller en musiker/ gruppe i en eller anden speciel genre.

Vi får i øvrigt også ansøgninger fra samarbejdsorganisationer, skoler og andet.

Dertil kommer julearrangementer og orkestre eller underholdning til amtsfester, som bevilges efter faste satser.

Langt den overvejende del af ansøgningerne får et positivt svar. Især de små foreninger vil vi gerne tilgodese.

Dansk-svensk-norske Jazzkamikaze gav koncert på Duborg-Skolen. (Foto: Jazzkamikaze)

Hvis man søger om tilskud, vurderer vi, hvor stort dette skal være. Søger man om dækning af hele udgiften, beder vi om, at entréindtægten går retur til udvalget - ligesom vi fastsætter entréprisen.

Salg af drikkevarer el. lign. sørger foreningen selv for, hvilket jo kan give dem en fortjeneste.

MANGE TILBUD

Vi får utroligt mange tilbud ind ad døren fra div. musikere, foredragsholdere eller andre, som alle behandles seriøst.

Nogle enkelte finder vi så gode, at vi arrangerer eller tilbyder koncerterne - ofte rundt om i landsdelen. Af og til sammen med et par skolekoncerter, som vi har søgt fondsmidler til.

Det kan også være, vi sender tilbudene til amtskonsulenterne eller måske mere specifikt til et amt eller en forening eller evt. en samarbejdsorganisation, som kunne være interesseret.

Nogle tilbud gemmer vi måske til en senere lejlighed, men en del tilbud takker vi nej til.

Vi har tidligere - med stor succes - arrangeret Højskoledage på Jaruplund, men de sidste 2 år har der ikke været nok tilmeldinger, så højskoledagene har vi lagt på is.

Antunes Trio åbnede efterårets jazzsæson på Flensborghus. (Foto: Antunes Trio)

I sig selv fantastiske Danmarks Radios Big Band havde enestående Sigurd Barrett med til koncerten på Flensborghus. (Foto: DR)

ARRANGEMENTER

Siden Erik Johansens beretning i årbogen sidste år har der selvsagt været en hel del større eller mindre arrangementer. Jeg vil blot fremhæve ganske få af dem. I december var årets sidste jazzkoncert med Radioens Big Band og Sigurd Barrett. Det blev en oplevelse af de helt store - både kunstnerisk og underholdningsmæssigt.

I Harreslev har de almindeligvis en vis succes med deres arrangementer, hvilket jeg endnu en gang måtte sande ved deres koncert med skotsk folkemusik med McCalmans. Fuldt hus og god musik.

Og så har Hr. Jensens Jasskapel været i Egerneførde, hvor de efter sigende måtte give 8 ekstranumre. Der er gået så meget ry af den koncert, at både Bredsted og Harreslev lagde billet ind på dem. Ellers synes jeg, det er svært at fremhæve nogle frem for andre arrangementer. En stille kirkekoncert med en duo i Læk Kirke med bare 30 tilhørere kan jo være en lige så god oplevelse som en mammutkoncert et andet sted.

Også Bob Rockwell spillede jazz på Flensborghus. (Foto: Bob Rockwell)

PINK FLOYD PROJECT

Vort største projekt i år blev sommerens Pink Floyd Projekt på Sild. Jeg personligt var noget usikker på at sende et så stort (og dyrt) arrangement til øen, hvor måske kun forholdsvis få af vore medlemmer ville komme, men amtskonsulent Lars Petersens ide med en pakkeløsning for folk fra fastlandet gjorde mig noget mere fortrøstningsfuld, og resultatet blev jo også derefter - imponerende flot koncert med næsten 800 mennesker, også fra fastlandet.

Mit udvalg har bedt mig sende en tak til Roald Christesen fra Layout & copy, der laver så utroligt flotte foldere og plakater. Virkeligt professionelt arbejde.

Til slut vil jeg gerne sige tak til medlemmerne af mit udvalg samt især til Marianne Wulf og Katrin Koch og resten af staben i Flensborg, som jo er dem, der laver det virkelige arbejde og står på pinde for os.

Et tilløbsstykke med kvalitet: Danske Pink Floyd Project på scenen i Rantum på Sild.

Vi mødtes - ikke bare med os selv

Af formand Gitte Hougaard-Werner

Vi mødtes – „hen over grænser“ ved de 83. danske årsmøder fra den 1. til 3. juni 2007, ikke bare med os selv, men med vore danske venner, politikere og tyske naboer.

De 44 forskellige møder samlede 1000vis af deltagere rundt omkring i Sydslesvig. Der blev afholdt 16 møder om fredagen, 23 om lørdagen og, udover de 3 friluftsmøder, 2 møder om søndagen.

Det har været gode møder i fællesskabets tegn og traditionen tro. Specielt friluftsmøderne om søndagen var

krydret med dejligt solskinsvejr - det berømte „Dänen-Wetter“.

Det er første gang, jeg har stået i spidsen for udvalgsarbejdet. Det har været et spændende og udfordrende arbejde, som jeg har været glad for, og glæder mig til at fortsætte 2008 sammen med udvalgets øvrige medlemmer.

MOTTOET 2007

På evalueringsmødet i juni 2006 var der stor enighed om fortsat at satse på forskellige mottoer fra år til år. Talerne, der kommer til møderne, har noget at

"Dänenwetter" og et flot program samt gode taler lokkede atter tusinder til årsmødefriluftsmøderne i Sydslesvig - her i Flensburg. By the way: en rettelse af en billedtekst i Årbogen sidste år vedr. det nye flag på pladsen i Flensburg: Ålandsøernes flag har været med i mange år. Det nye flag er samernes. (Foto: SPT)

Den flotte årsmødeplakat 2007. (Grafik: Roald Christesen)

forholde sig til, lade sig inspirere af og tale ud fra.

Med udvalgets oplæg ved Kirsten la Cour om grænseregionen og ønsket om at involvere de unge mere i årsmø-

derne blev årets motto stillet til diskussion ved de enkelte borde. En afsluttende opsamling gav ideer som „grænseløs grænse“, „grænseløs ungdom“, „over grænsen“, „på grænsen“ og „ung i Sydsvig“.

Udvalget arbejdede videre ud fra disse ideer og tanker om grænser, der ikke længere er synlige, fordi de sløjfes, men måske alligevel er der. Udvalget snakkede om landegrænser, sproggrænser, kulturgrænser - og hvordan vi kan bygge bro over både de fysiske og de mentale grænser, og således landede vi til sidst på årets motto „hen over grænser“.

PLAKATEN

Med fastlagt motto kunne vi gå i gang med årets årsmødeplakat. Udvalget havde valgt at lade Roald Christesen fra SSFs egen lay out-afdeling komme med nogle forslag til årets motto og tanker.

Udvalget kom med tilskyndelser og ønsker om ændringer, hvorefter Roald sendte os to ændringsforslag. Slutendelig blev en blanding af disse to så til den endelige plakat.

Hele kunslærer Birgitte Dohms linjehold i kunst fra - dengang - 13. årgang på Durborg-Skolen med kunslæreren bagest t.v. for midten og SSFs årsmødeudvalgsformand Gitte Hougaard-Werner t.v. (Foto: SPT)

En tak til Roald for din tålmodighed med alle vore ændringsforslag – og det var småting som: skal mandens fod gå over linien, prikker eller tern, eller bare farver i cirklen m.m.

En moderne plakat, og alligevel med traditionelle elementer og Dannebrog i toppen, blev endelig offentliggjort på KONTAKT den 15. marts 2007.

PLAKATUDSTILLING

Og en plakat blev til flere, for da plakaten var færdig og alt klart til tryk, blev vi kontaktet af Birgitte Dohm fra Duborg-Skolen. Ved prøveeksamen i kunst havde eleverne fået til opgave at designe årets årsmødeplakat, inspireret af sidste års plakatkonkurrence. Over halvdelen af holdet havde valgt denne opgave, og resultaterne ville Birgitte gerne vise til udvalget, hvis vi var interesseret. Det var vi.

Vi synes, at det passede fint ind i vore bestræbelser om at involvere de unge mere i årsmøderne, så vi besluttede os for at udstille de fine plakater på Flensborghus, så flere kunne se de fine udkast.

Eleverne blev bedt om en kort forklarende tekst til deres plakat, hvorefter billederne blev rammet og hængt op. Udstillingen blev åbnet med en fin fernisering den 25. maj. Det var spændende at læse om de unges tanker bag plakaten og årsmøderne som helhed, og det blev en flot udstilling. Som tak for indsatsen fik eleverne deres plakat i A2-størrelse, inkl. ramme og tekst som gave. Det blev vel modtaget af de unge mennesker, og I skal endnu engang have tak for jeres indsats og også en tak til Birgitte Dohm for den stillede opgave, dit engagement og henvendelsen til os. Udvalget sætter stor pris på sådanne initiativer.

SKEMAER OG BUDGET

Årsmødeskemaerne blev igen i år sendt ud til distriktsbestyrelserne sam-

men med to forslagslister - en med mulige talere og en med forslag til underholdning - ment som idékatalog.

For at kunne planlægge og koordinere talere, underholdning, orkestre m.m., er det vigtigt, at vi får disse skemaer tilbage i tide, inkl. oplysninger om finansielle aftaler eller rettere sagt en ansøgning, så regnskabet kan gå op i sidste ende. Desuden er det vigtigt, og det nævnte jeg også på evalueringsmødet i juni, at „private“ aftaler bliver meddelt til sekretariatet til orientering, så de kan få det store puslespil til at gå op og bedre kan koordinere talere, kunstnere og orkestre, så disse

15-årige Julie Andersen, Lyksborg, havde lagt idé, knofedt og kreativitet i sin optogsplakat, der havde til formål at råbe folk op om at tage årsmødeoptøget. (Foto: SPT)

Blandt de trofaste deltagere i de danske årsmøder i Sydslesvig er Folketingets formand Christian Mejdahl, her i forgrunden i samtale med fhv. minister, medlem af Seksmandsudvalget Torben Rechendorff. (Foto: SPT)

„udnyttes“ bedst muligt, og der ikke kommer uventede regninger og omkostninger, der er aftalt udenom konto- ret.

Budgettet kunne overholdes. Der var budgetteret med 80.000 euro - og det slog til. Store poster er selvfølgelig fri- luftsmøderne og transport til FDF-or- kestrene.

Men 44 flotte møder med talere, god underholdning og musik koster penge - og det er alle pengene værd.

TALERE

Årsmøderne er vort ”grundlovs møde”, og derfor er der faste rammer, som indebærer en talerstol til ”vore egne”, vore danske venner og tyske naboer, derudover er der fællessang og under- holdning. Det er vigtigt, at vi overhol- der denne særlige genre, og at vi tilby- der en god talerstol med ordentlige taleforhold for ikke at weekenden skal få festival-karakter. Det er fra årsmøder- ne, vi sender direkte signaler til Dan- mark og til vore naboer om vigtighe- den af vort daglige arbejde og virke.

Det er her, vi er i fokus og kan aflægge et kulturpolitisk statement.

Det er derfor glædeligt, at der igen i år er blevet holdt mange flotte og in- spirerende taler ved de mange møder. Der er i alt blevet holdt 50 hovedtaler, hvoraf en del er blevet trykt på avisens kronikside, 42 korte taler og 6 ung- domstaler.

Fra politisk side har der også været stor interesse for at tale ved vore års- møder. Her kan nævnes indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmus- sen, Folketingets formand Christian Mejdahl (V), Folketingets medlemmer Allan Niebuhr (KF), Søren Espersen (DF), Troels Lund Poulsen (V), Flem- ming Damgaard Larsen (V), Lise von Seelen (S), Walter Christoffersen (DF) og Ole Stavvad fra Nordisk Råd. Med- lemmerne fra Seksmandsudvalget var repræsenteret med formanden Kim Andersen (V), Bente Dahl (RV), Torben Rechendorff (KF), Søren Krarup (DF) og Jørn Ulrik Larsen (SF).

Det er altid rart at kunne hilse så mange MFere velkommen ved møder- ne. Her kan de få et indblik i vore dagli-

Med til dansk årsmøde i Sydslesvig for første gang var indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen, her i samtale med SSFs generalsekretær Jens A. Christiansen og (halvt skjult) generalsekretær i Dansk Røde Kors Jørgen Poulsen. (Foto: SPT)

ge vilkår og betydningen af det arbejde, der udføres på lokal plan rundt omkring i Sydslesvig.

Disse indtryk kan de så tage med hjem til København og Christiansborg, og deres arbejde der.

Vi kunne ligeledes glæde os over mange hilsner fra vore tyske naboer, der til dels selv bevægede sig „hen over grænser“, nemlig sproggrænser, idet de kom med deres hilsen på dansk. Dette blev da også honoreret med stort bifald.

TALERSTOLEN ER DIN

Det har været vigtigt for SSF og årsmødeudvalget at vække de unges interesse for årsmøderne. Derfor har det i år været muligt for vore ældre elever at holde en lille tale ved et af årsmøderne rundt omkring i distrikterne.

I samarbejde med samfunds- og historielærerne på skolerne har eleverne fået tilbudt at give udtryk for deres holdninger, oplevelser og tanker ud fra årets motto.

Det er blevet vel modtaget, både i forberedelsesfasen og ved selve møderne. Vi har fået mange positive tilbagemeldinger fra mødedeltagere og fra eleverne selv. Det er vi selvfølgelig glade for, for det er de gode oplevelser med og i mindretallet, der får de unge til at holde ved.

Desuden har udvalget fået en tilbagemelding fra Grænseforeningens konsulent Claus Jørn Jensen, at Grænseforeningens ungdomsudvalg havde hørt om vort projekt, og ligeledes er interesseret i at være med til næste år, når ”talerstolen er din”. Det glæder os, og vi fortsætter selvfølgelig projektet i 2008.

DEBATMØDET

på Flensborghus var godt besøgt, da paneldeltagerne lagde op til debat under overskriften „Hen over grænser. Kan sproget og medierne følge med?”

Efter et oplæg fra Bjarne Lønborg fik hver paneldeltager tid til at komme med et muligt svar på ovenstående spørgsmål. Derefter var der en livlig

Veloplagte paneldeltagere repræsenterende medier, kultur og politik mødte et talstærkt publikum ved årsmødedebatmødet på Flensborghus, der alle blev budt velkommen af SSFs formand Dieter Paul Küssner. (Fotos: SPT)

diskussion og rigeligt stof til eftertanke til både panel og tilhørere, hvilket der kunne læses udførligt om i medierne.

PRESSEN

Der har været god mediedækning af årsmøderne 2007, både artikler, TV- og radioindslag har været med til at berette fra weekendens mange møder og begivenheder. Det har vi været godt tilfredse med fra udvalgets side.

EVALUERINGSMØDET

fandt sted den 26. juni 2007 i Skovby. Her var der 28 deltagere til stede. Der var både tilbagemeldinger fra de mange møder og rosende ord til de forskellige arrangementer.

Der blev fra udvalgets side informeret om, at det kan være svært at få en politiker fra Danmark som taler ved et fredagsmøde, da Folketinget som regel afholder deres sidste møder op til grundlovsdagen, og de sidste lovfor-

slag skal vedtages. Vi må derfor have forståelse for afbud, da de simpelthen ikke kan nå frem i tide. Afholdes et fredagsmøde, anbefales det, at man sætter på "vore egne" som taler.

Det kunne oplyses, at salget af årsmøde-t-shirten ikke har været alt for godt. Der er solgt 1.500 t-shirts, heraf de 1.150 til børnehaver og skoler, og de får dem til 40% af den normale pris. Kun 350 er solgt i "løssalg". Fremover overvejes, om motivet skal have en anden karakter og ikke være i gummitryk, eller om der skal laves en t-shirt med et fast og tidløst årsmødelogo, uafhængig af plakaten og til "genbrug".

Et punkt på dagsordenen var da og så næste års motto, der vil have noget med "sprog og kultur" at gøre. Her er der rigelig mulighed for at samarbejde med Skoleforeningen, Dansk Centralbibliotek, Sprogforeningen, Kunstforeningen og måske højskolen.

Udvalget har valgt dette emne ud fra overvejelser om, at vi gerne vil „back to basics“ og se på kernen i vort virke. Der er fokus på mindretal i Europa, og det er netop sproget og kulturen, der bærer et mindretal, og vi synes derfor, det er et bredt, vedkommende og spændende emneområde, som vi gerne vil forholde os til. Det blev positivt modtaget af forsamlingen, og udvalget vil gå videre med arbejdet omkring dette emne.

KOMMENDE ÅRSMØDER

Desuden kunne jeg oplyse datoerne for de næste årsmøder, så disse allerede nu kan reserveres i kalenderen. De er som følger: 6.-8. juni 2008, 5.-7. juni 2009, 28.-30. maj 2010, og 27.-29. maj 2011.

Afsluttende en stor tak til alle, der har været med til at gøre årsmøderne til en festweekend, hvor vi i fællesskab har givet vore gæster og os selv gode oplevelser - hen over grænser.

Tak til hele embedsværket for deres indsats og overbærenhed med mig

ved min debut som formand. Det er rart med så megen hjælp og støtte. Det gør alting nemmere.

Også en stor tak til udvalget for godt samarbejde. I har alle været med til at gøre udvalgsmøderne gode og konstruktive. Her vil jeg blot citere et udvalgsmedlem, der sagde "Årsmøde - det kender vi jo alle. Slid og slæb i distriktet. Stable stole, koge kaffe, lede forsamlingen, hilse på gæster. I kender legen. Så hvis jeg skal bidrage med noget klogt til evaluering af alt dette, kan jeg bare sige: Det er et kæmpe arbejde, men jeg nød hvert sekund."

Tak i lige måde.

Dette var min første beretning som formand. Tak for tilliden, hjælpen og opbakningen.

Udvalget og jeg glæder os til at komme i gang med næste års opgave, og det er da et godt signal, som vi håber smitter af på jer, så vi igen til næste år kan mødes i forsamlingshuse, på idrætspladser og til de store friluftsmøder.

Tak for i år og vel mødt i 2008!

Aktivitetshuset i Flensborg havde inviteret brugere til at låne ting ud, der for dem var "typisk dansk", i nogle uger op til årsmødet. Det kom der en ganske fornøjelig udstilling ud af. (Foto: SPT)

God tilslutning til møder og aktiviteter

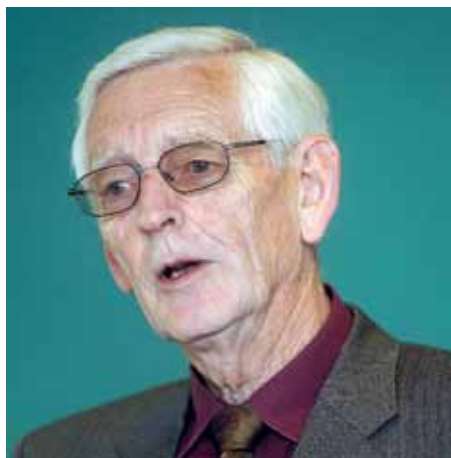
Af formand Leif Volck Madsen

Efter 40 års arbejde inden for forskellige grene af folkekirken må jeg indrømme, at når jeg skal aflægge beretning om det forgangne års arbejde i det humanitære udvalg, så føler jeg mig i nogen grad på Herrens mark.

Man kan måske mene, at det da umuligt kan være det værste sted at være for en pensioneret præst.

Hertil er der at sige, at det med pensioneringen er en sandhed med modifikationer, idet jeg straks blev bedt om at tage mig af den menighed i Harreslev, som jeg flyttede til, da jeg i sommeren 2006 flyttede fra Egernførde, og det har været en arbejdsmæssig forpligtelse, der først holdt op med udgangen af september måned i år.

Det har selvfølgelig givet mig ganske vist kærkomment, men også ret fast arbejde, og derfor har jeg ikke kunnet prioritere arbejdet som nytiltrådt formand for det humanitære udvalg

Leif Volck Madsen. (Foto: Martina Metzger)

under SSF så højt, som det egentlig har krav på.

Hertil kommer, at jeg var ganske ny i udvalget, da jeg overtog formandsposten. Jeg har ikke, som det var tilfældet, da min forgænger i stolen trådte til, været med til at bygge arbejdet i udvalget op gennem en lang årrække, og - hvad der viste sig at være en måske større hæmsko - jeg har ikke min forgængers formidable personkendskab til de mange medarbejdere rundt om i Sydslesvig.

ÆLDREKLUBBERNE

Dette giver mig ikke mindst "problemer", når jeg skal prøve at danne mig et overblik over ældreklubberne i hele landsdelen, og de aktiviteter, der udgår fra disse stamceller i arbejdet.

Vi prøver på at råde bod på det ved i løbet af 2007 at indbyde alle klubledere og deres medarbejdere til nogle møder, hvor vi dels kan lære hinanden at kende, og hvor de dels indbyrdes kan udveksle erfaringer, løfte problemer og måske inspirere hinanden til nye tiltag.

Det første møde med klubledere fra Flensborg by blevet afholdt i marts.

I forvejen var der til alle blevet udsendt spørge- og oplysningsskemaer, hvor vi bad om klubbens navn, navne på lederne siden klubbens oprettelse, oplysning om faste og løse aktiviteter, navne på medhjælpere o.s.v.; dette skulle så medbringes til mødet.

Ud af Flensborgs 14 aktive ældreklubber var 9 repræsenteret på mødet. 4 havde meldt afbud, men havde besvaret og indsendt det udfyldte skema, og vi fik indtryk af engagerede ledere og medhjælpere, der alle kunne berette om god tilslutning fra medlemmerne til møder og aktiviteter.

Ikke kun i klubberne nyder SSFs ældre tilværelsen. Også Dansk Sundhedstjenestes 14 dages ophold for ældre på Bennetgaard er en kærkommen afveksling i hverdagen. (Foto: privat)

En del gjorde dog opmærksom på, at i takt med at medlemmernes gennemsnitsalder var steget betragteligt, var der mindre behov for udfarende aktiviteter; man nødtes med at mødes til kort- og andet spil, hygge og snak over kaffebordet, fælles spisninger i ny og næ samt lignende opbyggeligt samvær.

3 klubber var i årets løb blevet lukket.

Tilsvarende møder med klublederne fra Flensborg amt og fra Gottorp amt sammen med Rendsborg-Egernførde fandt sted i oktober, og så skal vi også have et møde med folkene fra vestkysten; men de indberetninger, vi har fået ind om arbejdet her, tyder også på god og stabil mødeaktivitet, selvom vi her mange steder taler om ret små medlemstal.

MEDARBEJDERUDFLUGTEN 2006

gik til vestkysten, nærmere bestemt til Nibøl/Aventoft. De 48 deltagere nød et fint kaffebord i forsamlingshuset i Aventoft, hvor der blev berettet om arbejdet i menigheden og de mulighe-

der, det nye forsamlingshus havde givet, samt om SSWs arbejde på stedet. Efter kaffen gik turen så videre ud i kogene og ud til digerne under kyndig guidning af Svend Kristiansen. Aftensmaden blev indtaget på Hotel Rickelsbüller Hof, og klokken var næsten 21.30, før bussen atter var i Flensborg.

En fin tur i en del af Sydslesvig, som mange af deltagerne ikke kendte ret godt i forvejen.

Turen i år blev afviklet onsdag den 12. september, og i den indgik bl.a. et besøg på Julemærkehjemmet i Kollund.

FESTEN I SLESVIG

Nævnes skal, at det humanitære udvalg stod som medindbyder til en eftermiddag for alle ældre fra hele Sydslesvig - i stedet for de kendte amtsfester. Det var den 12. oktober 2006, og det store arrangement blev afviklet på hotel Waldschlösschen i Slesvig.

I busser fra hele landsdelen kom der 400 seniorer, og det var jo godt nok,

men det var i grunden flere, end etablisementet kunne klare. Bl.a. parkeringskaos udenfor bevirkede, at adskillige grupper blev forsinkede, og lokalerne var simpelthen for små. Alle fik ganske vist en plads, men så kunne man heller ikke rokke ret meget med ørerne; det var desuden vanskeligt for mange at følge med i underholdningen, og det var ganske umuligt at få hilst på gamle venner andetstedsfra, hvilket vel oprindeligt havde været tanken med det store fælles arrangement.

Så det er nok et spørgsmål, om det store arbejde med tilrettelæggelsen, og de mange udgifter, der er forbundet med afviklingen af så stort et arrangement, er det hele værd.

I hvert fald skal der findes andre - og større - lokaler.

I år blev SSFs fester for de ældre igen afviklet amtsvis - som tidligere.

FOLDEREN

I den folder, som det humanitære udvalg udsender to gange om året, annonceres alle udvalgets mange og forskelligartede tilbud.

Alle foredrag er henlagt til om eftermiddagen og primært på Flensborghus, men hvis ikke vi kan være dér, da på Centralbiblioteket i Flensborg; men også Lolfodsalen samt Gottorpskolen har været benyttet til arrangementer i Slesvig.

PROGRAMMET

har set sådan ud: Eftermiddagsudflugt til Tydal med Chris Paulsen som guide og fortæller, heldagsekskursion til Egernførde og fæstningen Frederiksort med Leif Volck Madsen og lokale guider, lysbilledforedrag om vore kvindelige malere ved Leif Dahl og Helge Krempin i Flensborg og Slesvig, foredrag om Dagliglivet i Kina ved Albrecht von Hessberg, booktalk og sangtime med Jesper Bolund Nielsen og Aase Pejtersen, adventseftermiddag med

foredrag om juleevangeliets bipersoner ved Gunvor Sandvad, Løgumkloster, lysbilledforedrag Fra Lysefjorden til Lofoten ved Torben Kvist, lysbilledshow om Christen Kold ved Lars Thorkild Bjørn, på opdagelse i Højskolesangbogen ved Jørgen Carlsen, højskoleophold på Løgumkloster Højskole, og heldagsekskursion Als rundt med Leif Volck Madsen.

HØJSKOLEOPHOLDET

Kursuslederen på Løgumkloster Højskolen var Annemarie Morris, som selv fortalte og holdt foredrag. Spændende, tankevækkende og fornøjeligt. Opholdet bød desuden på Sort sol safari, en tur gennem marsken med Ivar Gram - med friske østers i strandkanten (!) samt en tur til Ribe med besøg på Tårnborg og fokus på Brorson og Ribe Kunstmuseums fine guldaldermalerier.

Det var 3 fine dage, men vi måtte notere mange afbud til turen, da det viste sig, at der ikke var bad og toilet på værelserne. Det er en facilitet, ældre i dag nødt til vil give afkald på, og det skal der bestemt tages hensyn til ved lignende fremtidige arrangementer.

VÆRESTEDET

I folderen gøres der også opmærksom på Værestedet på Flensborghus, som hver tirsdag har åbent fra kl. 14 til 17. Værestedet har kontakt med knap 50 personer, og mellem 25-30 kommer pr. gang.

Besøgstallet har stabiliseret sig, og folk kommer for at hygge sig og spille diverse spil, og Værestedet bestyres af Annette Sørensen med en fast og kærlig hånd.

AKTIVE PENSIONISTER

er stadig meget aktive, og de fordeler sig på et onsdagshold og et torsdagshold. Kurset består af 3 dele, der hver strækker sig over 10 uger.

Værestedet: En god snak, et spil kort og en kop kaffe - eller en omgang billard i underetagen. (Fotos: SPT)

Karen Hansen leder onsdagsholdet, og Johann Nissen har overtaget ledelsen af torsdagsholdet efter Inger Rasmussen, som af helbredsmæssige grunde har måttet holde op.

På begge hold beskæftiger man sig med alt mellem himmel og jord, selvvalgte emner inden for kunst og kultur, og torsdagsholdet fik endda tid til en to-dages ekskursion til Bremen, en tur som det humanitære udvalg ydede et beskedent tilskud til.

SENIORDANS

Signe Andersen har 14 torsdage budt op til dans, og også

PENSIONISTGYMNASTIK

er blevet dyrket en gang om ugen af 2 hold i hhv. 20 og 24 uger. De to ener-

giske ledere her er Solvej Fleischhacker og Edel Linke.

VANDRETURE MED TORBEN

I folderen gøres der desuden lidt reklame for nogle små, men gode vandreture under Torben Kvists ledelse. De fører deltagerne gennem udvalgte områder af vor smukke landsdel. De foregår i adstadigt tempo og stiller ikke de store krav til fysik og kondition.

ALDERDOMSHJEMMETS STØTTEKREDS

Støttekredsen er stadig til stor glæde og gavn både for alderdomshjemmets beboere og personale.

Kredsen består af ca. 35 hjælpere, der har alle har påtaget sig at løse bestemte opgaver i hverdagen på hjemmet, og det er ganske tydeligt, at disse hjælpere i høj grad er med til at højne livskvaliteten hos beboerne, som bliver stadig mere plejkrævende.

Tovholder i dette vigtige arbejde vil fremover bliver Kæthe Kühl, efter at Elva Thorup Nielsen har passet også dette i mange år.

TAK

Der skal lyde en tak til Slesvig-Ligaen for den gode kontante støtte, som vi atter i år har modtaget til udvalgets arbejde, og til Oberst Parkovs Mindefond.

Endvidere en stor til Helga og hele bysekretariatet for stor hjælpsomhed, og ikke mindst tak til udvalgets medlemmer for godt samarbejde.

Jeg overtog formandsposten i november 2006 og må nok erkende, at det i første omgang blev mere af navn end af gavn. Det er skam hårdt at blive pensioneret, når man så alligevel ikke bliver det.

Men den 1. oktober gik jeg på pension - igen. Og så skulle det blive bedre.

Vort arbejde - vore visioner

Af udvalgsmedlem Erik Fredens

Udvalget består af Uwe Oldag, Kim Olesen og Erik Fredens samt Roald Christesen som sekretær og teknisk ekspert.

Vi blev valgt sidste år og har holdt 5 – 6 møder siden da.

KUNSTNERKORTET 2006

Motivet fandt vi hos tegneren og maleren Margareta Erichsen, der døde i årets begyndelse som 90-årig - som vi derved ville mindes.

Vi kontaktede Henry Buhl i Hatsted, idet han er formand for den bestyrelse, der forvalter malerindens kunstneriske arv. Han foreslog en akvarel: "Rothe-lau-Haubarg fra Kating", og det var vi i udvalget indforstået med.

Haubargen står i dag på Frilandsmu-

seet i København, og ud fra et grænse-landsperspektiv er det interessant, at haubargens flytning til København i slutningen af 1950'erne siges at have fremmet tanken om at oprette et sles-vig-holstensk frilandsmuseum i Molf-see.

Vi synes selv, det var et godt valg. Billedet virker overbevisende, ligesom det vinder ved nærmere betragtning. Vi håber, at mange har haft glæde af at se på det.

Henry Buhl skal have tak for, at han velvilligt stillede originalen til rådighed, som vi i øvrigt også honorerede med nogle euro til fonden.

DET SYDSLESVIGSKE JULEMÆRKE 2006

Nogen vil nok mene, at det ikke lignede det traditionelle mærke for årets jul.

Det omdiskuterede julemærke 2006. (Motiv: Siegfried Fuhrmann, grafik: Roald Christesen)

Tradition er der dog alligevel tale om, idet mærkerne år for år altid har været forskelligartede. Nye kunstnere har hver gang givet deres personlige bidrag, uden skelen til det foregående år og uden skelen til nogen tradition, ud over den at udforme et julemærke specielt for Sydslesvig. Således også det, billedudvalget har stået for denne gang.

Jamen, julens motiver? - vil nogen indvende. De skal da være der. Nisser og gran, røde sløjfer og alle de hyggelige ting, vi omgiver os med i december. Men hvem siger, at det absolut skal være sådan? Julen kan også forbindes med den mørke nattehimmel og de funkulende stjerner i guld. Det er sådan, vi havde tænkt os det. Og det valgte vi at vise med afsæt i et par af Siegfried Fuhrmanns bronzeskulpturer.

Vi valgte at gengive to skulpturer fire gange med den dobbelte funktion, at disse former både skulle virke spændende og udfordrende i sin helhed, samtidig med at hvert enkelt mærke var unikt og udtrykfuldt. Vi synes selv, dette er lykkedes for os.

Jeg kan tilføje, at fotoarbejdet er forbilledligt udført af Roald Christesen under vanskelige vilkår for at opnå de rette reflekser i bronzematerialet.

Men det kan da godt være, at vi ikke har ramt ind i alles hjerter, og roserne er da heller ikke dalet ned over vore hoveder. Vi er opmærksomme på dette forhold og er allerede gået i gang med planlægningen af kommende års mærke ud fra disse hensyn.

Der er selvfølgelig propaganda for Sydslesvig forbundet med julemærket, idet det giver os opmærksomhed. Men først og fremmest drejer det sig vel om at indsamle penge. Det ville måske her være befordrende med større åbenhed. Vi har derfor et spørgsmål til forretningsudvalget: Hvad går de indsamlede beløb til? Og ville det ikke stimulere købelysten til mærket, hvis man - i lighed med i Danmark - fik et offentligt fokus herpå?

Vi undersøger desuden mulighederne for at lave et on-line julemærke. Situationen er den, at mange - og i stigende grad - sender julehilsner over internettet. Hvis de kunne klikke ind og købe et mærke og hæfte ved deres hilsen, så ville vi måske kunne bevare - eller forhåbentlig øge - det salg, vi har i øjeblikket.

Jeg ved pt. Ikke mere om dette, men det kan lade sig gøre rent teknisk, og det findes da også allerede i Danmark.

Vi overvejer desuden at lave en CD med samtlige udgivne julemærker i Sydslesvig.

BILLEDERNE I BREDSTED

I efteråret 2006 fik vi en henvendelse fra SSF i Bredsted, hvor man var utilfredse med den aktuelle udsmykning i de nye foreningslokaler, og derfor ønskede en anden. Vi var glade for denne udfordring, da den må siges at udgøre det mest centrale for vor indsats.

Den 5. december mødtes vi derude med brugerne, dvs. SSFs bestyrelse og Bredsted-præsten, der ligeledes bruger salen. Vi fandt i fællesskab frem til to forslag, der skulle visualiseres, og som de så selv skulle træffe beslutning om på stedet.

Det ene forslag var en billedserie af Sophie B. Jensen, og det andet var en serie af Jan Lass: "Hallig og Haubarg fra Ejdersted" samt Hans Busch-Alsen: "Strandkant". Man valgte det sidste forslag. Desværre var alle 3 billeder i så dårlig en fatning, at vi ikke mente, vi kunne være bekendt at sende dem derud. De har i mange år hængt på Slesvighus og var misfarvede af cigarrøg. Vi besluttede derfor at sende dem til konservator. Vi undersøgte, hvor det var billigst og fandt frem til Tobien i Husum, som lovede dem færdige tidligt på foråret. Her havde vi forregnet os. Efter Uwes utallige rykkere, er de først blevet færdige 4 måneder senere end lovet. Vi står desuden med overvejelser over, hvad vi gør med billedram-

For godt fire år siden blev Sophie B. Jensens gave til Duborg-Skolen, billedet "Dansen om Guldkalven" hængt op på skolen. (Foto: Lars Salomonsen)

merne, da disse heller ikke kan siges at leve op til standarden. Vi er derfor ved at undersøge, hvorfra vi kan fremskaffe 500 euro hertil.

Så snart det hele er på plads, planlægger vi at lave et lille arrangement, når de skal overrækkes.

KØB AF SOPHIE B. JENSENS BILLEDER

Vi købte en samlet billedserie på 5 malerier af den nu afdøde Sophie B. Jensen.

Billederne bærer den manende franske titel: "Attention", der betyder noget i retning af "vær opmærksom" eller agtpågiven. Værkerne er i forskellig størrelse og skal hænge samlet med de største i midten, således at de mindre breder sig ud herfra til siderne. Motiverne er alle fra stranden ved Vesterhavet med forskellige ting, der er skyllet op på land. Farveholdningen er markant og måske mere "moderne" end

de landskabsbilleder, vi ellers kender fra hende. De tilhører den absolut sidste del af Sophies produktion, idet hun i sine sidste år ikke følte sig i stand til at male. Og da var hun over 90 år gammel.

Jeg kan ikke lade være med at indskyde, at vi i mindretallet ikke har ydet

Et af Sophie B. Jensens senere billeder: Rømø, olie på lærred. (Foto: Martina Metzger)

denne markante kunstner den opmærksom, som hun fortjente. Hun var højtuddannet. Først på kunstakademiet i München og derefter på Det kongelige Danske Kunstakademi. Hvor hun i 1953 modtog en sølvmedalje for et freskomaleri - hvad der er en særdeles fornem hædersbevisning. Flensborg Avis skrev dengang i en lille notits inde i bladet, at "hun havde modtaget en udmærkelse for et sølvsmedearbejde". Dette var ikke megen fejring af én af vore egne.

Forhistorien bag vort køb af disse malerier er følgende: Det fhv. billedudvalg henvendte sig til Sophie og spurgte efter værker til det nyistandsatte Flensborghus. Hun indvilgede i at udlåne den omtalte billedserie. Der er øjensynlig herefter opstået en misforståelse mellem udvalget og Sophie. For ifølge hende - troppede udvalget op hos hende et par år senere og takkede for malerierne. I det nuværende udvalg har vi været af den mening, at vi ville råde bod på misforståelsen og skabe rene linier ved simpelt hen at købe disse. Denne aftale kom på plads til alles tilfredshed.

Der er tale om en flot billedserie, som vi i dag opbevarer i depotet, men som der snarest muligt bør findes en værdig plads til, hvilket vi også arbejder på.

FOTOUDSTILLING 2007

Der er tradition for, at Dansk Generalsekretariat på Flensborghus stiller gange og korridorer til rådighed for udstillinger af forskellig slags. Udvalget var af den opfattelse, at fotokunst også skulle være med i rækken, så vi kontaktede lektor ved Duborg-Skolen Arne Sørensen. Den 23. januar 07 blev den åbnet med en fernisering, hvor Uwe gav den velvalgte ord med på vejen. Efterfølgende fik den god omtale i Flensborg Avis.

Der har været lidt røre om udstillingen, for ikke alle, der har deres daglige

Uwe Oldag t.v. fra SSFs Billedudvalg og Arne Sørensen, fotokunstner, ved udstillingsåbningen på Dansk Generalsekretariat. (Foto: SPT)

gang på stedet, var indforstået med alle billederne. Alligevel håber udvalget, at mange har haft glæde af at se på Arne Sørensens fortræffelige fotostudier.

Udvalget har overvejet at købe et af disse fotos, ligesom vi også har overvejet at anvende et værk til kunstnerkort.

REGISTRANTEN

Vi har en formodning om, at der rundt omkring stadig findes kunst, der ikke er registreret - f.eks. i Paludanushuset i Frederiksstad, hvor det er usikkert, hvilke af kunstværkerne SSF ejer. Det er vor ambition at sikre os, at al kunst i SSFs varetægt er registreret. Dette vil vi arbejde målrettet på fremover. Ligeledes bør det være sådan, at der er tilgængelighed til samlingen gennem en digital version af registranten, enten lagt direkte ud på nettet eller i en lukket, tilgængelig form.

Vi har desuden drøftet mulighederne for at præsentere udvalgte kunstværker i Flensborg Avis - med et billede og en omtale. For at få lidt mere opmærksomhed på den kunst, vi allerede har iblandt os.

Absalons Hemmelighed strejfede Valdemars Mur

Af museumsinspektør Nis Hardt

December er adventstid og julekalendertid. Igen i 2006 var TVs julekalender bygget op over et historisk tema: "Absalons Hemmelighed", en spændende historie, der hovedsagelig foregik i biskop Absalons gamle borgruin i Københavns undergrund. DR Syd producerede en hvem-ved-hvad-konkurrence i samarbejde med Danevirke Museum. Museumsinspektøren guidede rundt i Slesvig ved bl.a. domkirken, det gamle torv og til sidst ved Valdemarsmuren på sporet af kong Valdemar, for det var ham, man skulle finde frem til i quizen. Man kunne vinde en guidet tur i Slesvig og ved Danevirke i selskab med museumsinspektøren.

Fra mindretalsudstillingen på Danevirke Museum: En kirkevæg fra en dansk skole, en søjle med afstemningsplakater fra 1920. (Fotos: SPT)

MINDRETALSUDSTILLINGEN

Arbejdet med indretningen af udstillingen om det danske mindretals historie på museets 1. sal fortsætter.

Montre og andet fast installeret tilbehør er blevet færdig i løbet af vinterhalvåret 06/07. De store trekantede fotostater under loftet, der tjener som overskrifter for de enkelte tidsafsnit, er færdigmonterede på nær to, der først er færdiggjort i løbet af efteråret. Publikum har kunnet følge med i, hvordan de første montre er blevet indrettet, og opstillinger er blevet færdige. Det er der kommet mange interessante dialoger mellem publikum og udstillingsbyggerne ud af.

Mediernes opmærksomhed omkring udstillingsarbejdet har ligeledes givet

bonus. Mangen genstand fra private hjem med relation til mindretallets historie har på denne måde fundet vej til udstillingen. Andre museumsgenstande og indretninger kommer fra mindretallets egne institutioner, som for eksempel en hel kirkeindretning fra forsamlingshuset i Moldened. Kirkeindretningen bestående af alterskab, prædikestol og "salmecykel" er foreløbig opmagasineret i Sønderborg Museums Sønderjyllands-afdeling for nyere tids historie, der sammen med bl.a. Deutsche Museen, Archiv u. Forschungsstelle i Nordslesvig, Studiefabrikken og Arkivet ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig er vigtige partnere i det etablerede samarbejde om grænselandets nyere historie.

Fagfolk fra museumsverdenen følger med i museets bestræbelser på at eta-

Prof. Astrid Nøklebye Heiberg, formand for den norske UNESCO-kommission, var yderst interesseret i Valdemarsmuren og dens restaurering og lod sig informere indgående om hele Danevirke-projektet af museumsinspektør Nis Hardt. Se også foto på årbogens bagside. (Foto: Karsten Sörensen)

blere den nye udstilling og har givet rosende kommentarer med på vejen. Arbejdet udføres i museets egen regi og nyder godt af frivillige medarbejderes arbejdskraft. Især er Helge Krempe's indsats uvurderlig i denne sammenhæng. Udstillingsarbejdet finansieres hovedsageligt for midler stillet til rådighed af fonde og foreninger, der støtter det danske arbejde syd for grænsen. Udstillingsarbejdet har især nydt godt af Grænseforeningens bevågenhed.

MIDAS

Mindretalsmaratonløbet YOU!MM, der blev afviklet den 2. september, fik også grænselandets mindretal på banen. SSF var med til at tilrettelægge et rammeprogram med en konference på Flensborghus om "retten til (ud)dannelse", der blev dækket af en gruppe journalister fra en række europæiske mindretalsaviser. Mindretalsaviserne er sammensluttet i organisationen MIDAS. Journalisterne blev informeret om det danske mindretal af en række foreningsrepræsentanter, og blev bl.a. også vist rund på Danevirke, hvor oprettelsen af udstillingen om det danske mindretals historie var hovedtema for journalisternes interesse. Se foto på årbogens bagside.

NORDISKE UNESCO-KOMMISSIONER

UNESCO er FN's internationale kultur- og uddannelsesorganisation. De fem nordiske UNESCO-nationalkommissioner holdt møde på Sandbjerg Slot i juli. Mødet afsluttedes med en studietur til både det tyske mindretal i Nordslesvig og det danske mindretal i Sydslesvig. På Flensborghus orienterede SSF's formand Dieter Küssner og generalsekretær Jens A. Christiansen om det danske mindretal hhv. det nordiske samarbejdes aktuelle situation.

Genstand for udførlige redegørelser var også samarbejdet omkring bestræ-

belserne på at få Danevirke og Hedeby optaget på UNESCOs liste over "verdenskulturarv", som nationalkommissionerne blev præsenteret for under deres besøg på Danevirke Museum.

Direktør Claus von Carnap-Bornheim fra arkæologisk landskontor og museumsleder Nis Hardt viste rundt og orienterede.

I kulturelle anliggender er de tyske delstater autonome, og det er lykkedes for SSW at få en enig landdag til at bakke op om den ønskede status for Danevirke og Hedeby. Selvom den nationale fælles tyske liste er blokeret for nye forslag flere år frem i tid, nyder forslaget UNESCOs fulde bevågenhed, idet planen går ud på at etablere et tæt samarbejde med lande, der allerede har fået kulturminder fra vikingetiden placeret på UNESCOs liste. Dvs. Dan-

mark med Jellingehøjene og kong Haralds runesten, Sverige med handelspladsen Birka, Island med Tingvellir-sletten og Canada med L'Ans-aux-Meadows, den vestligste vikingeboplads. Samarbejdet, der koordineres af arkæologisk landskontor, er godt på vej, for det er således helt i UNESCOs ånd, at der er tale om et internationalt samarbejde, der står åbent for andre nationer, der også ønsker at få deres kulturmindesmærker fra vikingetiden med på verdenskulturarvslisten.

Gæsterne var yderst interesserede i Valdemarsmuren, som p.t. er beskyttet af et kæmpetelt, der dækker det hen ved 85 m lange murafsnit, fordi den skal beskyttes mod vind og vejr, så længe konserveringsarbejdet står på. Konserveringen af muren forventes at være afsluttet i løbet af sommeren 08.

Fra vikingemarkedet på Danevirke i sommers. (Foto: SPT)

DEPARTEMENTSCHEFERNE

Også de danske ministeriers øverste administrative ledere, departementscheferne, lagde deres årlige ekskursion til Sydslesvig og kom til Danevirke sidst i august og fik indblik i det omfattende samarbejde, som mindretallet har været med til at igangsætte. Se foto på bagsiden af Årbogen.

VIKINGEMARKED

I weekenden den 21.-22. juli 07 havde vikingeforeningen Opinn Skjold fra Slesvig og museet inviteret til vikingemarked på arealet mellem museet og Valdemarsmuren. Vikingemarkedet er blevet en fast tradition. Det var det 7. år i træk. Aktørerne havde slået deres telte og boder op, hvor vikingetidens handel og håndværk stod i centrum. Gruppen Opinn Skjold består af historieinteresserede. De hygger sig med at udforske vikingernes levevis og de gamle håndværksteknikker. For eksempel er størstedelen af deres dragter fremstillet af hjemmevævede stoffer, fremstillet på kopier af vikingetidens vævestole. Også i udsmykning og våben er der lagt megen tid og kræfter.

En særlig attraktion var bøhmiske handelsfolk, der havde lagt vejen forbi og kunne byde velkommen på deres egen lille del af markedet. De var selv sagt ikke vikinger, man beskæftigede sig med håndværk og handel i det 8. til 10. århundrede. Ligesom i vikingetiden havde også handelsvarer fra Bøhmen endnu engang fundet vej til de nordiske markedspladser. Især gjorde de fremmedes musik, spillet på kopier af oldtidens fløjter og piber, stærkt indtryk på publikum, der hyggede sig med at spørge til og røre ved vikingernes ting og sager.

Drikkevarer kunne købes, og der blev serveret pølser og kød fra trækulsgrillen. Der var selvfølgelig også plads til den medbragte picnickurv. Alt tegnede godt og lovende, om ellers vej-

guderne var nådigt stemte. Størstedelen af lørdagen var solrig, men om søndagen truede mørke skyer ikke blot med at slippe en syndflod løs over vikerne og deres gæster. Der blev hårdt brug for det store telt, der var blevet bygget op for en sikkerheds skyld. Arrangementet blev som håbet en oplevelse for såvel unge som ældre. Og publikum svigtede ikke. Omkring 2.000 gæstede markedet.

Lørdag aften var der gratis koncert med gruppen "v-blue n'northern blues attack", der underholdt omkring 200 fremmødte med følsom showblues og boogie med drive. Bandet spillede covermateriale men også egen musik.

PÆLEORM

Der er orm i forsvarsværket - sommerens overskrift.

Det kræver en forklaring. Pæleorm, *Teredo navalis*, en lille boremusling med ormeagtig krop, er blevet observeret i Slien ved en rutineundersøgelse af tømmerkonstruktionen i Slien. I dag ligger den ca. 1 km lange række af træ-kasser bygget af svært egetømmer 1,5 m under vandet på bunden af Slien. I sin tid omkring år 740 blev den bygget i smult vand på nordsiden af Slien og Steksvig Snævring. Først i 1990'erne blev man klar over, at bygningsværket hørte med til Danevirke-befæstningen. Hvilken funktion konstruktionen skal tillægges er endnu uvis. Om så mere beklageligt er det, at omkring 50 m af konstruktionen er skyllet fri af de beskyttende aflejringer af mudder og dynd på Sliens bund.

Her har pæleormens angreb for alvor sat ind. Den forekommer i saltvand og forårsager umådelig skade. I forenden af boremuslingen sidder to små skaller, hvormed den borer sig ind i træværk på skibe, bolværk m.m., hvor den forårsager stor skade.

Årsagen til, hvorfor pæleormen nu har bredt sig fra Østersøen ind i Sliens brakvandholdige indre farvande, er

endnu ukendt. Her vil den være en fare for tømmerkonstruktioner, vragrester og andre kulturhistoriske levn af træ. Arkæologisk landskontor arbejder på sagen.

Landskontorets områdeleder Willi Kramer og Danevirke Museums inspektør har givet flere interviews til aviser, radio og fjernsyn. En tysk fjernsynskanal viste et billede af Valdemarsmurens ruiner. Måske var det derfor en sensationslysten herre spurte, om man kunne få ormene, der ødelagde Danevirke, at se. Han fik selvfølgelig en fyldestgørende forklaring på sagen, dog ledsaget af den spøgefulde bemærkning, at det måske kunne lade sig gøre, hvis man tog til Steksvig og kunne holde vejret længe nok. Ellers ville det nok holde svært at få syn for sagn. Jeg kan berolige med, at al Danevirke ej vil forgå, og at langt størstedelen af de gamle volde ligger godt og tørt som hidtil.

Omtale skader ikke, tvært imod. Sammenligner vi sommermånedernes besøgstal i juni, juli og august med sidste års besøgstal, kan vi konstatere en pæn stigning fra 6.726 besøgende i 2006 til 7.493 i år. 767 flere.

SKOLETJENESTE OG MUSEUMSPÆDAGOGIK

Danevirke Museum servicerer mange kategorier af besøgende. Museet kan tilbyde rundvisninger og efter særlig aftale specielle arrangementer, der er skruet sammen, så tilbudet appellerer til eksempelvis børnehaver og skoleklasser. Også for foreninger, universiteter eller officersskoler, der har den gamle fæstningsvold med på deres undervisningsplan, har museet tilbud, der er indrettet efter publikums behov.

Det alsidige formidlingstilbud har medført et nært samarbejde med flere uddannelsesinstitutioner, især Skoleforeningen, Grænseforeningen, Århus Universitet og såvel danske som tyske militærinstitutioner.

UNDERSØGELSER OG UDGRAVNINGER

Danevirke Museum er fast partner i udgravninger og undersøgelser ved Danevirke, der i år ved siden af konserveringsarbejdet på Valdemarsmuren også omfatter Universitetet Kiels geofysiske målinger og kortlægning af både kampestenmuren fra 700-tallet og den middelalderlige teglstensmurs underjordiske forløb. Forskerholdets arbejdsmetoder har leveret overraskende resultater inden for Hedeby's Halvkredsvold, hvor hele bebyggelsen, vejforløb og gravfelter har kunnet kortlægges. Arkæologen Willi Kramer fra arkæologisk landskontor har inviteret museets inspektør til at følge en udgravning af et stykke af Krumvolden nær Hollingssted. Det første snit gennem det formodede voldforløb leverede ikke mindre end to spader af træ af samme type, som de kendes fra Danevirkes Nordvold og gravhøjene i Jelling. Der er ingen tvivl om, at spaderne er fra oldtiden og har været brugt til voldbyggeriet. Nationalmuseet vil prøve at datere spaderne. Lykkes det, falder endnu en brik på plads i det store puslespil om Danevirkevoldens tilblivelse.

Det hører absolut til sjældenhederne, at der vindes oldsager i forbindelse med udgravninger i Danevirke. I 1970'erne vakte således en fallosfigur af træ, fundet i forbindelse med udgravningen af sænkekasserne ved Thyraborg, furore. Museet ejer en afstøbning af lemnet, der for tiden er med i den hollandske vandrestilling »100.000 års sex«, der turnerer i flere europæiske lande.

SKILTE OG KORT

I årsberetningen for 2005 kunne det meddeles, at der var blevet sat to tosprogede skilte op ved motorvejen, der viste hen til Danevirke. Endnu en vejviser til museet blev sat ved hovedvejen i Dannevirke by. Det er en møjsomme-

lig procedure at få tilladelse til at sætte skilte op. Det er derfor glædeligt, at arkæologisk landskontor har arbejdet videre på sagen. Ti skilte mere af den brune slags med hvid skrift, der viser hen til Danewerk/ Danevirke og museet er det blevet til indtil videre. Store informationstavler, der skal opstilles på vigtige turistiske udflugtsmål langs med Danevirke mellem Hedeby og Hellingsted er sat i produktion. Danevirke Museum står for den danske tekst, der er blevet obligatorisk på skiltningen ved volden.

I det hele taget er Danevirke og museet blevet mere synligt i de senere år. Den tyske turistguide, »Merian Guide - Schleswig-Holstein entdecken«, beretter om både volden og SSFs museum. Også den nyetablerede cykelsti »Wiking-Friesen Route« fra Tønning til Kappel, der nødvendigvis må føres forbi Danevirke, er med til at sætte museet og volden på kortet og turistmål i Sydslesvig.

I forbindelse med de nordvesttyske arkæologers landsmøde på Gottorp slot i oktober blev der udgivet en kul-

turhistorisk guide med titlen »Die Schleiregion Land - Wasser - Geschichte«, der bl.a. indeholder et bidrag om Danevirke, som museumsinspektøren har medvirket til at skrive

DANEVIRKEUDVALG

Kreis Schleswig-Flensburg har taget initiativ til at etablere et danevirkeudvalg. Det nye udvalg erstatter et tidligere udvalg med både dansk og tysk deltagelse, der fra 1953 til 1988 tog sig af forhold, der vedrørte Danevirke. I det nye udvalg medvirker de vigtigste offentlige institutioner og myndigheder, der har med Danevirke at gøre. Mindretallet er ligeledes repræsenteret, idet både SSW, SSF og Danevirke Museum har fået plads i udvalget sammen med landets øverste fredningsmyndigheder og Danmarks Nationalmuseum, der ligeledes er blevet inviteret til at have del i det store arbejde, der forestår i forbindelse med at opnå, at Danevirke og Hedeby kan blive optaget på UNESCOs verdenskulturarvsliste.

SYDSLESVIGSK FORENING FOR FLENSBORG BY:

Kontant medlemsstigning på 31

Af byformand Maren Schultz

Medlemsstatistikken i 2006 viser en kontant medlemsstigning på 31 personer. Det er vi glade for. Samtidig beklager vi 93 dødsfald. Disse medlemmer har trofast holdt fast i deres holdning til mindretallet. De har en hver på sin måde været med til at præge vores forening. Vi skylder vore afdøde medlemmer stor tak.

Tilgang ialt: 397, afgang ialt: 366, medlemsfremgang: 31.

Bystyrelsen har lidt et særdeles stort tab ved at miste Maren Schütt, der har været bystyrelsesmedlem siden 2001. Vi har fra starten værdsat hendes samvittighedsfulde samarbejde, hendes rolige måde at sige sin mening på i diskussioner, hendes engagerede holdning til foreningen. For Maren var det en selvfølge at være en aktiv del af mindretallet. Opvokset med dansk opdragelse og dansk skolegang stillede hun sig til rådighed for Skt. Hans distriktet. Hun blev en ansvarsfuld kasse-

I begyndelsen af året blev Maren Schultz hædret for sit ulønnede engagement ved at blive modtaget af præsidentparret Horst og Eva Luise Köhler i Berlin. Hun talte dansk men vedblev ikke at tale dansk. (Foto: Bernd Köhler/Sandra Steins, Presse- und Informationsamt der Bundesregierung)

Danmarks største troubadur Erik Grip gæstede Flensborg i oktober. (Foto: Grip)

rer, der kendte mange af sine medlemmer. Vi savner hende både i distriktet og i bystyrelsen. Hun har sat sine spor i vor forening og i vore hjerter.

På sidste års generalforsamling blev næstformanden Preben Kortnum Mogensen nyvalgt, og bisidderne Lene Christiansen og Maren Schütt blev genvalgt. Desuden valgte vi suppleanterne Lone Volquatz og Maureen Hölzl.

Efter at 2005 var H.C. Andersens år, var året 2006 Mozartår. Også vi fejrede dette begavede musikalents 250 års fødselsdag. Det gjorde vi med en række tilbud fra koncert for børn og voksne over foredrag til filmsforevisning. Alle tre arrangementer var velbesøgte. Især kunne vi opleve, at pædagogerne fra både Duborg-Skolen og Kobbermølle Danske Skole havde taget emnet op og inspireret deres elever til at deltage i arrangementerne.

Et andet højdepunkt i vore tilbud var koncerten med Michael Falch. I en tætfyldt sal oplevede vi rocksangeren som

en sand fugl Fønix, der fløj fra flammerne og asken ud af sit røde æg.

I 2007 kunne vi igen glæde os til en af Danmarks største troubadourer, komponisten og sangskriveren Erik Grip. Han fyldte 60 år i sommer og turnerer i den anledning. Han lancerer sin nye CD. Den udkom i juli. Han gæstede os den 11. oktober.

Endelig oplevede vi med Lone Hertz en af de mest begavede danske skuespillerinder. Hendes optrædener er altid en sand berigelse.

En anden slags koncert på Flensborghus var med Holger Schreiber og hans Marimba Steelband. En glimrende koncert og et godt eksempel på synliggørelse, fordi der var mange tyske gæster.

Også i det forgangne år har vi tilbudt en række udflugter og fester. På Flensborghus arrangerede vi et eftermiddagsshow med »Cirkus Luft«. Rigtigt mange familier fulgte denne invitation og fyldte vor store sal. Vi har planer om at gentage denne succes.

Nogle specielle samarbejdsarrangementer har vi med SSW-bystyrelsen. De såkaldte kaffemøder på Flensborghus tiltrækker et stort antal medlemmer med interesse for sundhed. Vi ag-

Nytårskoncerten med Schreibers Marimba Steelband blev dokumenteret med en musik-DVD. (Foto: SPT)

ter bestemt at videreføre mødeformen med en ny diskussionsrunde.

Desværre må jeg også berette om et arrangement, som ikke kunne gennemføres på grund af for få tilmeldinger. Vi havde håbet på fuldt hus ved en juletræsfest mellem jul og nytår. Forberedelserne var sat i gang. Det er bestemt ikke nemt at organisere et arrangement midt i juleferien. Men vi lagde alle kræfter i, så denne familiefest kunne få sin Flensborg-premiere. Der var sørget for juletræ, kaffe og krydderkage, musikken og julemanden var bestilt, poserne under forberedelse. Vi havde bare ikke regnet med, at folk ikke ville komme. Vi synes ellers, det var et godt tilbud for hele familien, lige efter juleræset i hjemmene. Her kan de slappe af og lade andre sørge for børnenes underholdning. Men vi aflyste.

Som noget forholdsvist nyt udkommer vi i Flensborg med en lille kulturfolder. Den distribueres af Flensborg Avis 3 gange om året. Med denne folders farverige layout gør vi opmærksomme på de fællesarrangementer, vi tilbyder i samarbejde med de andre danske organisationer i Nørregade. Brochuren kan hænge derhjemme på opslagstavlen og minde os om alle de gode aktiviteter. Idet alle organisationer

har deres eget logo på, sættes der fokus på, hvor alsidigt foreningerne er, og på vort samarbejde.

ÅRSMØDET

Alle årsmøderne i år var godt besøgte. Derudover åbnede vi igen Flensborg-hus for de helt unge til discobesøg om

Juletræsfesten var veltilrettelagt men måtte aflyses, idet der øjensynligt ikke var stemning for at tage derhen. (Grafik: copy & layout)

fredagen, mens lørdagens tilbud til de (alt for få) nattefriske med hygge og nostalgisk jukeboxmusik fra tidligere år ikke blev gentaget. I år havde vi tilbudt distriktet Friserbjerg/ Rude at afholde deres traditionelle aftenmøde i salen på Flensborghus med efterfølgende hyggemøde, der blev slået sammen med det såkaldte pølsegilde. Det vil sige at, alle var velkommen på Flensborghus til opsamling efter aftenmøderne rundt omkring.

Friluftsmødet bød som altid sine mange gæster velkommen på årsmødepladsen med alle de nordiske flag og med Flensborgs byflag. Også i år var der hejst det tyske forbundsflag som en høflig gestus over for vore tyske gæster. Vi tager til efterretning, at ikke alle medlemmer accepterer dette, men vi fastholder vor beslutning, der også gælder for fremtiden. Opgøret mellem dansk og tysk er overvundet. Nye tider kræver nytænkning. Den politiske grænse har åbnet sig. Åbningen af grænserne i vore hoveder må følge med.

Mottoet for årsmødet 2007 lød "hen over grænser".

Naturligvis er SSF - og SSW - Flensborg By med, når byen kalder til nytårsreception for alle borgerne. (Foto: SPT)

Børnehavebørn sørgede for underholdning på festpladsen.

Nyt er initiativet "talerstolen er din", som opfordrer den sydslesvigske ungdom til at "overtage" talerstolen.

Vi var repræsenteret ved byfesterne Flensborg Nautics 2006 og marathontævnet YOU!MM 2006 og 2007. Ved sidstnævnte i 2006 med et eget hold. Det er vigtigt for os at være synlige i det officielle bybillede, men placeringen af vore boder var dårlig i 2006. Derfor overvejer vi det fremtidige tilbud kritisk.

Desværre måtte vi opleve, at et andet arrangement, nemlig Neustadtfest, var blevet aflyst, uden at vi var blevet informeret derom. Dette kan vi ikke acceptere.

VI DANSKE ER MED

Når det officielle Flensborg med bypræsidenten og overborgmesteren i spidsen inviterer sine borgere til nytårsreception i Tyske Hus, er vi som befolkningsdel selvfølgelig også inviteret. Derfor gjorde også rigtig mange medlemmer af det danske mindretal brug af denne opfordring. Underholdningsprogrammet var desværre uden et indslag fra det danske mindretal. Vi skal blive bedre til at præsentere os selv, netop ved denne lejlighed. Desværre må vi ligesom så mange andre gange før konstatere, at vi som dansktalende medborgere ikke blev hilst velkommen på vort egen sprog.

Det samme gør sig gældende, når man på rådhuset spørger efter informationsbrochurer. De bliver kun udgivet i en tysk version og indeholder heller ikke en dansk formuleret hilsen. Kun brochurerne om affaldssortering bliver printet i en dansk version. Jeg håber ikke, at dette er et udtryk for værdsætning. Nok bliver der lagt vægt på, at alle forstår reglerne om affaldssortering, men i øvrigt er man ligeglad med, om en dansktalende tilflytter føler sig velkommen som borger i Flensborg.

Der findes dog også solstrålehistorier af et godt fungerende dansk-tysk samarbejde. Vort fælles kulturarrangement 2006 med »Die Kultur sieht schwarz« er et sådant eksempel, en solstrålehistorie, selvom det var et nattearrangement. Udgående fra Museumsberg Flensburg var der rig mulighed for kulturoplevelser i forskellige genrer. Vi havde holdt åbent hus på Det lille Teater, Aktivitetshuset, Dansk Centralbibliotek og på Flensborghus. Det viste sig helt tydeligt, at de danske kulturtilbud fylder rigtig godt som perler i perlekæden af flensborgsk kulturliv.

HVERVEKAMPAGNE

Vi har besøgt alle danske børnehaver i byen for at overbevise forældrene om, at det er naturligt og konsekvent at tegne et medlemskab i SSF, når man vælger dansk skolegang for sit barn. Og der er også kommet nogle indmeldinger som følge af vore hvervning. Det vil vise sig siden, om disse nye medlemmer, der har været gratister i 2006, nu også vil betale for deres medlemskab fremover. Sammen med forretningsudvalget og hverveudvalget har vi ført to diskussionsrunder med skoleforeningens ledelse og inspektørerne af skolerne samt børnehavernes ledere. Desværre må vi konstatere, at skoleforeningen ikke uden forbehold bakker op om vore krav om, at et medlemskab i SSF er en selvfølge for de forældre, der sender deres børn i de danske skoler. Jeg vil gerne citere fra et læserbrev af Jon Hardon Hansen, 1. næstformand i SSF:

”Når udefrakommende vælger at gøre brug af det danske pædagogiske system i vores landsdel, så bliver man informeret og orienteret om, at dette valg er et eksistentielt valg både for forældrene og for barnet. Man vælger ikke en EU-sprogskole. Man vælger ikke et pædagogisk alternativ. Man vælger ikke det ”hyggelige”. Man vælger

ikke en faglig gren af det danske, så længe barnet er skolesøgende, hvorefter man lige så stille forsvinder ud af foreningen. Man vælger derimod hele det folkelige danske liv, som det udfolder sig i alle dens facetter hernede. Det er det eksistentielle ved valget. Og det understreges og markeres så netop ved, at man som en selvfølge bliver medlem af den brede folkelige og frem for alt danske kulturforening, som SSF jo er. Og den er man medlem af indtil døden.”

Vi kan med fuld overbevisning tilslutte os det krav om, at forældrene automatisk bliver medlem af Sydslesvigsk Forening, når de melder deres barn ind i en dansk børnehave eller skole og dermed af egen fri villje melder sig ind i mindretallet. Dansk Skoleforeningen og SSF er i deres daglige virke så tæt forbundet til hinanden, at vi burde møde hinanden uden ressentiments.

Vi har et tæt samarbejde med skoleforeningen, fordi vi har fælles målsætninger - nemlig formidling af dansk liv og dansk kultur i vor hjemstavn. Vor gave til de danske skolars nybegyndere i Flensburg i 2006 var den tosprogede børnebog ”Flensburg ved vandet og alt det andet”. Bogen var forsynet med teksten ”gave fra SSF” på en bannerole. Den indeholdt informationer om kulturforeningen og et indmeldeskort. I år var det en madkasse med ditto indhold.

Samarbejdet med andre danske organisationer kan intensiveres. Vi fortsætter med vor offensive hvervekampagne. Og når først skoleforeningen og SSF er nået til en fælles vilje til at indføre medlemskab i SSF i forbindelse med tilmelding af et barn i børnehaven/ skolen, er hvervekampagnen overflødig.

HOLD KONTAKT

Vi opfordrer distrikterne til at holde tæt kontakt til skolerne, sørg for, at SSF-

distriktet bliver inddraget i forbindelse med indskoling, forældreaftener, i skolernes fester og arrangementer. Tilbyd gerne samarbejde om ungdomskulturelle emner eller temaaftener. Bystyrelsen vil gerne hjælpe jer. Vi skal komme med attraktive tilbud især for familier.

Vi har sendt en skrivelse til alle samarbejdsrådsformænd for skole hhv. børnehave om at navngive nogle mulige kandidater til vor SSF-bystyrelse. Desværre har vi ikke fået nogen reaktion.

Lige så lidt, som man kan være medlem af skoleforeningen uden også at være medlem i SSF, kan man være SSF-medlemsskabet foruden i andre danske organisationer. Det gælder i højeste grad de SSF-tilsluttede organisationer, der får tilskud fra SSF.

Distrikterne skal være med til at øge vort medlemstal. Tal med de personer, I i fritidsaktiviteter kommer sammen med. Opfordr dem alle til at være med i vor store folkelige kulturforening.

Ved sidste års landsmøde kandiderede Kay von Eitzen til en post i årsmødeudvalget. Han blev valgt. Vor kandi-

dat til suppleant til forretningsudvalget, Lars Nielsen, blev ligeledes valgt.

DISTRIKTSUDVIKLING

Flensborg by har for tiden 10 distrikter med en fuldgyldig bestyrelse. Alle distrikter har gennemført deres årlige generalforsamling med de påkrævede valgbehandlinger. Distrikternes selvforvaltning er ikke i fare på nuværende tidspunkt. Vi pointerer, at de små SSF-distrikter er væsentlige for at opretholde den fornødne nærkontakt til medlemmerne. Dog er også vort foreningsliv under bestandig forandring. Bestyrelsesmedlemmerne har for manges vedkommende stået i spidsen for et distrikt i mange år. De er selv kommet i en alder, hvor de gerne vil overlade arbejdet til yngre kræfter. Disse er dog vanskelige at finde. Derfor skal vi nu diskutere de flensborgske distrikters fremtid. Vi kan ikke vente med diskussionen, indtil kræfterne svigter på grund af svaghed eller sygdom.

I løbet af året har amtskonsulenten besøgt alle distrikter ved et af deres

SSF Flensborg Bys adventsudflugt i fjor gik til Esbjerg, hvor man bl.a. oplevede den fantastiske "stjernehimmel" i Sædding Kirke med de 850 elektriske pærer. (Foto: Viggo Petersen)

bestyrelsesmøder. Vi håber, at distrikterne har draget nytte af hans besøg, og at de derigennem har fået en endnu tættere kontakt til bysekretariatet.

På opfordring fra en distriktsbestyrelse får nu alle distrikter tilsendt bystyrelsens protokoller. De er dermed orientert om vore diskussioner og kan reagere på dem. Vi er glade for tilbagemeldingerne.

Ved Flensborg bys "Tag des Ehrenamtes" blev Ingrid Nielsen, formand for 2./3. distrikt hædret. Hun tog imod denne udmærkelse, stedfortrædende for mange andre ildsjæle i vore rækker.

Og så har Sporskifte fået sit eget hus. Der har været festlig indvielse midt i september 2007. Og det flotte og funktionelle hus er taget i brug straks.

KONTINGENT

Landsmødet besluttede at indføre familiekontingent fra og med 2006. Vi har tildels kraftigt advaret mod følgerne. Til trods for vore modstemmer lever vi nu med denne beslutning. Kontingentindtægterne er faldet med 10%, som forudset. Til gengæld er

medlemstallene i alle amter øget. En vis kompensation for de manglende kontingentindtægter har distrikterne, idet de kun skal afregne de reelt indkasserede bidrag.

TAK

Jeg vil gerne slutte denne beretning med en varm tak til mine diskussionspartnere i bystyrelsen. De har som altid bidraget med kreativitet og kritiske holdninger. Jeg synes, at vi er et godt team. Selvom tre af dem ikke ønskede genvalg, håber jeg ikke, at det skyldes mangel på arbejdslyst men kun deres ønske om at prioritere fritidsinteresserne på en anden måde.

Vi retter en stor tak til vor amtskonsulent og hans medarbejdere. Vi glæder os med jer over det "nye" bysekretariat, der siden sommerferien fremstår med nye sanitær- og køkkenfaciliteter.

Tak til alle distriktsbestyrelser for deres frivillige arbejdsindsats til gavn for vor forening. Tak fordi de øger og udbreder dansk kultur og dansk liv i vor hjemstavn.

VÆRESTEDET - tilsluttet SSF:

Stabilt leje i deltagerantallet

Af Anette Sørensen

I Værestedet på Flensborghus har deltagerantallet fundet et stabilt leje, hvoraf de ca. 25 kommer hver gang.

Man mødes ved 14-tiden om tirsdagen og finder sammen i mindre grupper, hvor der snakkes og spilles forskellige former for spil: canasta, bridge, rommycup, skat og i kælderens bilard ved to borde.

Kl. 15 samles vi om kaffen, som vi laver på skift. Vi betaler hver 1 euro, så der også kan købes kringle.

Efterårssemesteret begynder omkring 1. september og slutes af med en julefrokost, der har stor tilslutning. Forårssemesteret går fra midt i januar til omkring 1. juli.

I foråret 2007 var vi på en dejlig eftermiddagsudflugt til Christian Lassen-Museet i Jar(de)lund. Selv om flere havde besøgt museet før, blev det en rigtig hyggelig og spændende dag, hvor Annalise og Ernst Meyer fortalte levende om stedet og familien Lassen.

Klart signal om danskhedens styrke

Af Slesvig-Ligaens formand Flemming Radsted Madsen (ved indvielsen i september)

Det er med stor glæde, at jeg på Slesvig-Ligaens vegne kan lykønske det danske mindretal med indvielsen af Det Danske Hus i Sporskifte. Slesvig-Ligaen har i mange år ventet på netop denne begivenhed, som tog sin begyndelse på Ligaens bestyrelsesmøde i september 2000.

FORHISTORIEN

For en del år siden – i begyndelsen af 1990'erne – tog vor tidligere formand

Et flot og funktionelt forsamlingshus: Det Danske Hus i Sporskifte, indviet i september. (Foto: SPT)

Ingvard Bro initiativ til at få rejst et dansk forsamlingshus i Egernførde. Midlerne hertil blev skaffet på mange måder, og huset blev indviet og taget i brug i 1996 under stor festivitas.

Medborgerhuset i Egernførde var fra starten en stor succes.

Sporskifte Samråd havde et stort ønske om et tilsvarende hus, da Briesen-Kasernen lukkede, og en ny bydel udbyggedes i det område, som i dag benævnes Gartenstadt.

Med befolkningssammensætningen i dette nye område ville der i løbet af en kort årrække opstå et akut lokalproblem til mindretallets arbejde – et lokaleproblem, som den nærliggende Oksevejens Skole næppe kunne dække.

Sporskifte Samråd opsøgte derfor Ingvard Bro for at forhøre sig om, hvordan man i Egernførde havde grebet sagen an, og man fik mange gode ideer.

Vort gamle medlem og hans afdøde hustru – Gertrud og Hans Thrane fra Grindsted – havde over for Ingvard Bro tidligere givet udtryk for at ville testamenter deres formue til fordel for Slesvig-Ligaens arbejde.

Ingvard Bro foreslog derfor Thrane, som vi kærligt kalder de to medlemmer fra Grindsted, at de i deres testamente tilskrev Ligaen deres formue, men øremærkede den til hjælp ved bygningen af Det Danske Hus i Sporskifte.

På den måde kunne de sætte sig et varigt minde om deres årelange virke for danskheden i Sydslesvig samtidig med, at de glædede mange dansksindede, der fik mulighed for at virke i nogle rammer, som opfyldte et stort behov.

TOG FAT

Slesvig-Ligaen – som på det tidspunkt ikke havde noget større projekt i gang i det område, vi kalder vort – nemlig Rendsborg-Egernførde Amt – tog fat med krum hals for at rejse midler til bygningen af et kulturhus i Sporskifte.

Det første oplæg, som Ligaen udfærdigede i forbindelse med landsindsamlingen i 2000, omtalte et medlemsmæssigt aktivt, men bygningsmæssigt fattigt dansk område i det vestlige Flensborg.

Ideen var i første omgang at benytte en kasernebygning i den gamle nu nedlagte Briesen-Kaserne. Bygningen lå egentlig ganske godt, men ved en gennemgang af den i foråret 2001 viste det sig, at omkostningerne i forbindelse med den nødvendige renovering og ombygning ville løbe op i et anseeligt beløb.

Skråt over for Oksevejens Skole lå imidlertid en mindre skovparcel med en stor del vindfældede træer forårsaget af orkanen i december 1999.

Ved rydning af disse væltede træer ville der blive en stor åben plads midt skoven, hvor tanken blev at bygge et medborgerhus indeholdende et stort fællesrum, nogle mindre foreningslokaler og selvfølgelig med de nødvendige servicefaciliteter i form af køkken, toiletter m.m.

Det var endvidere tanken, at hovedbygningen skulle flankeres af dels en spejderhytte og dels en redskabsbygning i samme stil.

Rejsningen af disse to bygninger er dog af økonomiske grunde foreløbig udsat på ubestemt tid.

FORHANDLINGER

Det første år indsamlede Slesvig-Ligaen lidt over 100.000 kr. hos medlemmerne.

De fleste af disse penge blev brugt til en foreløbig arkitekttægning, som blev vedlagt som bilag ved ansøgning-

er til fonde og legater og dels som bilag ved de forhandlinger, der skulle i gang med Flensborg Kommune vedr. frigørelse af området til byggeriet.

Grundstykket var ikke beliggende i byzone, men udlagt som skov. Flensborg Kommune var dog hurtig til at dispensere for skovpligten, mod at der tilplantedes et tilsvarende jordstykke et andet sted. Dette andet sted blev gennem forhandlinger godkendt på Spejdercentret Tydal, som havde rigeligt med plads til den ny beplantning.

I løbet af perioden november 2000 til og med 2003 fik Ligaen via store indsamlinger blandt vore medlemmer, ved at søge fonde og legater i Danmark om støtte og med et ikke ubetydeligt forskud på arven fra ægteparret Thrane indsamlet de nødvendige midler til købet af grunden her på Oksevejen, et beløb på ca. en million kroner, som den 11. marts 2004 ved en lille højtidelighed på Flensborghus blev overrakt SSFs formand Dieter Paul Küssner.

Forhandlingerne om køb af grunden var tidligere forhandlet på plads af repræsentanter fra Ligaens bestyrelse og Støtteforeningen ved et møde med repræsentanter fra Flensborg Kommune i juli 2003, og købsdokumentet blev bl.a. underskrevet af daværende SSF-formand Heinrich Schultz i oktober 2003 få måneder efter forhandlingernes afslutning.

TAK

Jeg har før udtrykt Ligaens store tak til vor daværende næstformand Helmuth Werth, for de utroligt smukke forhandlingsresultater, der under hans ledelse blev bragt på plads.

Jeg vil gerne igen i dag udtrykke vor tak for det store arbejde, der blev lagt i forhandlingerne, der netop i dag udmøntes i virkeliggørelsen af et projekt, som alle kan være stolte af.

Det største enkeltbidrag i løbet af de godt tre år, som Slesvig-Ligaens ind-

samling varede, kom ikke uventet fra ægteparret Thrane, men andre væsentlige bidragydere var Ole Kirks Fond, Lise & Valdemar Käblers Familiefond, Carlsen-Langes Legatstiftelse, Hanne & Bent Brockstedt-Rasmussens Familiefond, Kong Frederiks & Dronning Ingrid's Fond, Agnete & Jørgen Jensens Fond og Konsul Osvald Christensens Mindefond.

De resterende midler er indsamlet via mindre fondstilskud og ikke mindst blandt Ligaens mange medlemmer.

LOKAL MEDVIRKEN

Men for at man også kan se den ihærdige lokale medvirken til projektets fødsel, skal jeg nævne, at beboerne i området og medlemmer af de foreninger, der fremover skal høste de store fordele ved brugen af dette nye

hus, oprettede en støtteforening og gennem en flerårig indsats indsamledes ca. 11.000 (over 80.000 kr.), som indgik i det indsamlede beløb, der i marts 2004 blev overdraget til SSF.

Vi har i dag i forbindelse med indvielsen foræret huset et egetræ. Det er vort håb, at det må vokse sig stort og blive et klart signal om danskhedens styrke på netop dette sted, men lad det samtidig være symbolet på den trofasthed, som vi fra Slesvig-Ligaens side stadig føler for mindretallet.

Med disse ord vil jeg på Slesvig-Ligaens vegne endnu en gang ønske SSF, alle danske i Sydslesvig, men ikke mindst de kommende brugere af dette utrolig smukke og funktionelle hus et hjertelig tillykke med indvielsen af det store projekt.

Må det blive til gavn og glæde for alle danske i Sporskifte.

SYDSLESVIGSK FORENING FOR FLENSBORG AMT:

Generelt stabilt aktivitetsniveau

Af amtsformand Peter Kreutzer

Nytårskoncerten med Lausenia i Harreslev er altid udsolgt: 800 mennesker lytter til orkestret i Holmberghallen hvert år - i år med Trine Gadeberg som solist. (Foto: Lausenia)

Den generelle situation i amtet, SSFs aktivitetsniveau, ligger stabilt. Der bliver rundt omkring i distrikterne udført et godt og solidt stykke dansk kulturarbejde til gavn for medlemmerne.

Samarbejdet på tværs af distrikterne går fint. Det er et bevis på, at man er ved at rykke lidt mere sammen for at bruge de tilstedeværende ressourcer, både de økonomiske, men ikke mindst de menneskelige på en mere givtig måde.

Mødelivet har også i det forløbne år haft et bredt spektrum, lige fra gåsespil over børneteater til koncerter.

MEDLEMSTALLET

Medlemstallet i amtet er i en positiv udvikling, og det er første gang i

I Jaruplund-Veding-Sankelmark SSF-distrikt betød lukningstruslen for skolen et øget sammenhold og samspil mellem de danske foreninger og institutioner i området. Som synligt udtryk for dette intensiverede samarbejde præsenterede 80 unge som ældre på og bag scenen et fornemt stykke fritluftsteater i haven på Jaruplundgaard.

mange år, jeg her kan berette om et solidt medlemstal som per 30. juni 2007 endda har et plus på 45 medlemmer sammenlignet med den 1. januar 2007. I alt har vi det første halve år optaget 117 nye, men der er også 40, der har meldt sig ud. Der er ingen tvivl om, at medlemsfremgangen skyldes styrket opmærksomhed omkring et medlemskab i SSF fra såvel børnehaver og skoler, samtidig med at familiekontingentets rabatordning nok har fået den ene og anden til at melde sig ind.

DISTRIKTER

I Hatlund-Langballe distrikt var det muligt her i foråret at få samlet en ar-

bejdsgruppe til at arrangere sankthansfesten i samarbejde med skolen. Måske er det muligt her snart at kunne danne en bestyrelse.

I Husby har der ved generalforsamlingen været en forespørgsel angående en sammenlægning af distriktet med for eksempel Store Solt eller Munkbrarup distrikt. Bestyrelsen arbejder med det og vil ved et medlemsmøde tage det op til diskussion.

I Lyksborg har distriktsformanden meddelt, at hun af personlige grunde nedlægger sit hverv pr. 1. september. Næstformanden overtager, og i fællesskab undersøges muligheden for at finde en ny formand.

I Harreslev distrikt, hvor man har været uden formand siden generalforsamlingen til foråret, er det ved en ekstraordinær generalforsamling den 12. september 2007 lykkedes at finde en formand, og også de andre valg til bestyrelsen blev klaret. Jeg er glad for, at vort største distrikt nu har en fuldtallig bestyrelse igen.

FORENINGSSTRUKTUR

Flensborg Amt er opdelt i 20 distrikter. Den seneste fusion har været her til

Harreslev havde de atter en flot koncert med McCalmans på skolen. (Foto: McCalmans)

Ældreklubberne fra Skovlund, Valsbøl og Medelby var på alle tiders udflugt til Danfoss Universe, men der var også tid til hygge og mad bl.a. i Ballebro Færgetro. (Foto: Aage Bracke)

foråret, hvor Skovlund og Valsbøl besluttede sig for at gå sammen. Distriktet hedder nu Skovlund-Valsbøl distrikt. De mindste distrikter er Sterup og Nyhus med henholdsvis 28 og 45 medlemmer. Det er for begge distrikter ingen god løsning med en sammenlægning på nuværende tidspunkt.

Alle distrikter har et mere eller mindre godt aktivitetsniveau.

DEN KULTURELLE PROFIL-FREMTID

Jeg har en klar fornemmelse af, at man i de fleste distrikter er opmærksom og fokuseret på at komme med tilbud, hvor man har en chance for at få hele familien i tale. Især børnefamilien bliver tilgodeset i større og større omfang. Man laver udflugter for dem, gerne i samarbejde med skole, børnehave eller den lokale ungdomsforening, eller også sammen med alle foreninger i distriktet. Dette har jeg erfaring for er et godt tiltag, for der er lagt op til, at man lærer hinanden bedre at kende, samtidig med at arbejdet kan fordeles på flere skuldre.

I det hele taget bliver vi nødt til at "komme hinanden mere ved", for det er de samme personer, alle foreninger trækker på, og ved at lave et fællesarrangement bliver det ikke nødvendigt

for deltagerne at skulle prioritere, men man kan med god samvittighed tilmelde sig.

Selvfølgelig skal der også stadig være plads til de traditionelle tiltag, for det er her, vi ser de mere modne SSF-medlemmer, og dem skal vi jo ikke glemme, når vi snakker fremtid og nye tiltag. Der skal efter min mening gerne finde en sammenblanding af gamle og nye ting sted, så man i løbet af året har haft kontakt med med-

lemmerne mindst en gang.

AMTSPLAN

På amtsplan har vi diskuteret en hel del, om vi skal fortsætte med soiré. Vi prøvede det som noget nyt sidste år, og alle var af samme mening, at det var allertidens fest. Desværre viste det sig så i år, at der kom færre end sidst, og det har så ført til, at man stærkt overvejer, om man ikke skal droppe dette tiltag.

Brunchen derimod var igen i år godt besøgt med 180 personer, så det fortsætter vi med næste år.

Ældreftermiddagen, som blev arrangeret for alle amter i Slesvig sidste år, var efter min mening en katastrofe. Der var alt for lidt plads til de mange mennesker, der var mødt frem, underholdningen var ikke til at høre for de fleste, og der var ikke mulighed for at bevæge sig. Det var synd for de mennesker, der har lagt en masse arbejde i at få dagen til at blive festlig, når man på grund af, at der fra hotellets side blev spillet med falske forudsætninger, ikke kan få festen til at blive vellykket.

I år er vi så tilbage ved det gamle, hvor vore ældre fra Flensborg Amt atter mødes på Flensborghus til en forhåbentlig mere gemytlig eftermiddag.

Årets rockbegivenhed i Sydtønder Amt: Danske The Pink Floyd Project i Sylt Quelles produktionshal i Rantum på Sild samler 800 mennesker til en forrygende koncert med fantastisk lyd- og lysshow. (Foto: Pink Floyd Project)

SSF og SdU havde inviteret til to koncerter i hhv. Vesterland og Ladelund sidst i 2006 med "Frank Rubino", rock med et strejf af hidsige sigøjnertonaliteter, behagelige cubanske flader og emotionelle italienske udbrud samt et medrivende sceneshow, hvor indlevelse og dynamik er drivkræfterne til en svedig aften.

Musikerne: Frank Lundum, sang og fortællinger, Lars Møller, trommer, Morten Kjeldsen, bas, Tommy Lui, guitar og Christian Bach, harmonika. (Foto: Rubino)

For Ruth og Uwe Petersen var 2007 året, hvor de fik overrakt SSFs sølvnål af amtsformand Inger Merete Hansen for deres ihærdige arbejde for det danske i Sydtønder. (Foto: Lars Petersen)

Det Danske Teaters familieforestilling Otto er et Næsehorn frit efter Ole Lund Kirkegaard i februar i Nordfrislandhallen i Læk var udsolgt med over 500 besøgende. De medvirkende: Christian Damsgaard, Morten Aa. Hemmingsen, Lene Falck, Rasmus Haxen, Søren Hauch-Fausbøll, Ann Hjort, Niels Weyde, Tom McEwan, Marie Caroline Schjeldal og Frantz Christophersen. (Foto: Thomas Petri)

Alt det får man for 20 hhv. 30 euro

Af amtsformand Lass Erhardsen

Café Kik Ind, Ejder Café, Café Clemen, bogbustur, generalforsamling med spisning, teater, foredrag, eventyrlæsning, udstillinger, koncerter, vinaften, travetur, cykeltur, lotto, teposefoldning, krokusfest, børneteater, madlavning, påskeklip, hyggeklub, familieskovtur, gourmetaften, familieudflugt, årsmøde, seniorudflugt, vadehavstur – jeg kunne blive ved.

Det var noget af det, der skete i Husum Amt før sommerferien sidste år. Og alt det får man for bare 20 euro, ja, kun 30 euro, hvis man er to. OK, det er jo ikke helt rigtigt, for nogle gange skal

der naturligvis betales ekstra. Er det teater eller koncert, arrangeret fra Dansk Generalsekretariat, figurerer beløbene naturligvis der; men alle de andre ind- og udgifter findes kun i amtets eller distriktets regnskab. Der burde i det mindste en gang om året laves en samlet oversigt, for det er store beløb, det drejer sig om.

Om det er familiekontingent eller andet, der er grunden, er det rart atter igen at kunne melde om stigende medlemstal. De fleste distrikter i amtet får opkrævet kontingent direkte fra Generalsekretariatet. Det kører endnu ikke helt perfekt, men det kommer vel. Jeg håber, det letter arbejdet for kassererne.

For at lette arbejdet på Husum Sekretariat får man lavet noget rutinearbejde på Generalsekretariatet, men de burde aflaste amtskonsulenten og assistenten mere. De to bruger meget tid på arrangementer ude i distrikterne, og så er der undertiden arbejde, der tager længere tid at få lavet på sekretariatet. De skal begge afspadsere, men hvornår, hvis arbejdet skal passes?

CAFÉERNE

Det er mit indtryk, at caféerne kører. Som amtskonsulenten siger "ikke 100 pct.", men de kører udmærket. Der er stor forskel på, hvordan de drives. Det er undertiden svært at finde folk, der kan stå for det praktiske. Det gode samarbejde, foreninger og institutioner havde i begyndelsen, ville det være rart at få igen, for kun ved godt samarbejde på kryds og tværs af foreninger og institutioner, vil det gå frem for mindretallet som helhed. Derfor er det ofte umuligt for almindelige medlemmer at forstå, hvorfor "de i Flensborg",

16-årige Jonas Fischer fra 9. kl. på Bredsted Danske Skole kom på scenen i Café Clemen og startede sit præsentationsprogram om den danske designer Jacob Jensens barndom og uddannelse, arbejdsliv og opfindelser. Publikum var begejstret. (Foto: Sigrid Gerckens)

De forstår altså at hygge sig i Hatsted SSF-distrikt. Her er det formand Anders Schaltz Andersen, der forsøger sig med glög'en. (Foto: Sigrid Gerckens)

som vi siger, ofte ikke kan blive enige. Herude ved vi, at hvis vi ikke kan optræde samlet udadtil, vil det gå ned ad bakken.

ÅRSMØDERNE

Årsmøderne 2006 var fredag aften præget af fodbold VM. Lørdagsmøder-

Fuldt hus også til bibliotekar Lars Aagaards demokrati-foredrag.

ne forløb godt, som de plejer. Friluftsmødet var igen på Mikkelsberg. Det var jo anden gang, så det praktiske var jeg ikke nervøs for. Der var et rigtigt godt fremmøde i det fine vejr også fra andre amter. Om det var for at se stedet eller for at høre Helle Thorning-Smidt, som for første gang skulle tale, skal jeg lade være usagt. Men jeg kan godt sige jer, der er en lang vej fra talerstolen til tilhørerne oppe på skrænten. Jeg har ikke selv noget mod årsmødet på Mikkelsberg; men jeg tror, der er mange, der godt kunne tænke sig, at det kom til Husum Danske Skole igen.

Friluftsmødet 2007 fandt i år sted i Tønning.

VORE LOKALER 2006

Husumhus har haft besøg af et "teknisk tilsyn". Der er atter problemer med flere ting. Nogle har været der lige fra starten, og det er mærkeligt, at man ikke har opdaget dem før. Havde det været på Flensborghus, var de blevet ordnet straks; men her ude langt fra Flensborg får vi det indtryk, at de glemmer os, og det kan vi ikke være tjent med.

Frederik Pers og hans foredrag om biavl i Ejdercafeen i Frederiksstad samlede en kreds af interesserede. (Foto: Sigrid Gerckens)

Det nye foreningsrum i Bredsted Skole er blevet indviet som kirkesal ved en fin festgudstjeneste. Samarbejdet med skolen går fint. På trods af, at SFO har næsten 60 besøgende – den er bygget til 25 – har skolen og heller ikke Skoleforeningen bedt os om at overlade rummet til skolebrug. De bruger

Nis Ove Rasmussen, musiker fra Aabenraa, leverede glimrende underholdning på op til flere instrumenter samtidig ved julefesten i Drage.

det, når vi ikke skal bruge det. Foreningerne har forrang.

I Drage er forholdene blevet bedre: men de kunne være bedre.

I Paludanushuset har der været enkelte problemer; men de er vist nok ordnet.

I Munkebøl er det stadig ikke lykkedes os at finde en bestyrelse, så efter samtale med folk på stedet, har vi meddelt Skoleforeningen, at vi ikke mere bruger huset. En gang om året er for lidt. Ejendommen er blevet ryddet og afleveret til Skoleforeningen for ny-lig.

I Ørsted er bestyrelsen efter samtale med os blevet enige om, at distriktet hviler. Der skal herfra lyde en stor tak til familien Carstensen, som gennem de sidste mange år har stået for arbejdet i distriktet.

TEATER

Vi har traditionen tro haft fire teaterforestillinger I 2006/07, alle gode stykker; men som sædvanligt for få tilskuere.

Det Danske Teater med Jeppe på Bjerget i Husum: Ole Thestrup og Jacaob Weble. (Foto: C. Hauschildt)

Det undrer mig, at ikke flere har lyst til at opleve godt dansk teater.

VENNERNE

I slutningen af august 06 var nogle medlemmer på besøg hos Grænseforeningen for Viborg-Tjele og Bjerringbro, hvor de blev præsenteret for et fint program. I marts 07 var Regina og jeg med til deres generalforsamling. Det var spændende at høre om deres arbejde; men de har samme problemer, som vi her: alderspyramiden er skæv.

JULEHÆFTET

Det lykkedes igen at få lavet et godt julehæfte. En stor tak til Uwe Oldag og Henry Bohm, som igen har brugt mange timer på arbejdet med hæftet. Vi kender alle Uwe som en fredelig mand; han var dog lige ved at blive vred, da der var én i teknikken på Flensborg Avis, der havde lavet om på hæftet uden at spørge. Arbejdet med at skrive teksterne rene er blevet lettere for Sigrud Gerckens, da de fleste sender dem pr. mail; men alligevel tager det mange timer for Sigrud.

PERSONALE

Dette, afspadsering, sygdom, succesfulde ture med bogbussen, har betydet, at der ikke har været så mange 60+ arrangementer, som der plejer at været. Når vi nu er ved personalet, har Husumhusmedarbejderen meddelt, at hun efter overstået barsel stopper. Vi ønsker hende held og lykke fremover; men det give igen problemer på Husumhus.

ÆLDREBOLIGER

Det tomme fritidshjem bag Husumhus står der stadig. Amtstyrelsen går fortsat ind for, at der rives ned, og der bygges ældreboliger på stedet. I mellemtiden kunne pladsen bruges til parkeringsplads, som så kunne lejes ud.

Apropos p-pladsen: Slesvig-Ligaen har foræret os 18.000 kr. til en ny port fra p-pladsen bag Husumhus til slotsparken. Tusind tak for det.

FÆLLESFEST

Flere og flere distrikter laver familierangementer. Det er der jo ikke noget galt i, for på den måde får vi fat i flere unge medlemmer. Men vi skal huske på helheden, tænke på alle medlemmer.

Midt i februar inviterede amtstyrelsen alle danske bestyrelser og alt dansk personale i amtet til fest på Husumhus. Alle bestyrelser og institutioner var repræsenteret, det synes jeg er flot; men længe så det ud til, at amtets største skole ikke ville være til stede dér, ligesom man ikke havde fundet tid til at sende en hilsen i julehæftet. Der var dog én til stede, han havde glemt at tilmelde sig. Det undrer mig, at de på den måde har valgt at holde sig uden for helheden.

FLENSBORG AVIS

Flensborg Avis havde indbudt til læsermøde på Husumhus i efteråret 06. Jeg var forhindret i at deltage, så jeg ved ikke rigtigt, hvad der kom ud af mødet. Avisens manglende tilstedeværelse her på vestkysten bliver mere og mere udpræget. Jeg forstår godt, at folk vælger en lokal avis, for lokalt set kan Flensborg Avis kun bruges som TV-program, og jeg tillader mig at citere tidligere rektor Erik Jensen: "Den kan kun bruges som underlag i kattebokse, og da jeg ikke har kat, kan den heller ikke bruges til det".

TAK

Til slut vil jeg takke bestyrelserne for godt arbejde. Jeg vil gerne takke amtsstyrelsen for godt samarbejde. Naturligvis også en tak til Generalsekretariatet med en bøn om, at I tager hensyn til vore medarbejderes helbred. En ganske særlig tak til Ketel Lorenzen, der på amtsgeneralforsamlingen 07 fik overrakt SSFs sølvnål for ihærdig og trofast indsats for det danske. Sidst men ikke mindst: Sigrid (Gerckens) og Peter (Johannsen), se at få afviklet jeres ferie og afspadsering, mens I kan. Tak for godt samarbejde til jer to.

Jeg vil slutte med at meddele, at vi nu er inde i min sidste periode som amtsformand. Vi trænger til nye kræfter, jeg har siddet længe nok.

SYDSLESVIGSK FORENING FOR EJDERSTED AMT

Amts- og distriktsarbejdet fungerer godt

Af fhv. amtsformand Mads O. Jensen

Amts- og distriktsarbejdet fungerer godt. Hvis man læser Ejdersted Nyt, vil man bemærke, at der foregår mange spændende aktiviteter rundt omkring de forskellige steder. På trods af, at der stadig sker mange ting på Ejdersted, har amtet påbegyndt diskussionen om, hvordan vi kan fastholde det gode mindretalsarbejde herude. Garding distrikt og Evershop har i år samstemmende valgt at blive sammenlagt, da medlemstallet i Evershop var for lavt. Jeg håber, I får et udbytterigt samarbejde de kommende år. Vi ser desværre en tendens til, at det bliver sværere at rekruttere nye medlemmer til bestyrelsesarbejdet. Det bliver de kommende år spændende at følge udviklingen. Jeg tror selv, Ejdersted vil gøre sig selv en tjeneste allerede nu ved at påbegynde

drøftelserne for en bæredygtig model for mindretalsarbejdet.

Ejdersted har også fået etableret en café, "Uffes Kaffebar" i Tønning, hvor man mødes sammen regelmæssigt. Ved åbningen underholdt klovn Viggo børnene. (Foto: Jette Jochimsen)

CAFÈ-MODELLEN

Café-modellen, som har vist sig som et positivt tiltag andre steder i Sydslesvig, er også blevet modtaget godt her. De forskellige foreninger skiftes til at planlægge eftermiddagene, som foregår en gang pr. måned på Uffe-Skolen. Tovholderne Jette Jochimsen, Lene Hansen og Stine Rauch skal have en stor tak for deres arbejde med at få det hele i gang. Der har i snit været 30-40 besøgende hver gang. Også bogbussen kommer trofast, og ellers krydres der med foredrag og aktiviteter for både børn og voksne. Et besøg værd.

FAMILIEKONTINGENT

Muligheden for familiekontingent har været en af de nye tiltag fra SSFs side, som på sigt skulle højne medlemstallet i de enkelte distrikter og amter. Medlemstallet for Ejdersted har det sidste

Fuldt hus i Uffes Kaffeebar, da Uffe-Skolens nye inspektør Kristian Buhrkal præsenterede sig for forældre og foreninger. (Foto: Jette Jochimsen)

år været stabilt. I dag har vi 490 medlemmer. Uden familiekontingent havde tallene nok set lidt anderledes ud.

VENSKABSFORBINDELSEN

Venskabsforbindelsen fra Nordjylland var sidste år på besøg her på Ejdersted. Desværre kunne jeg ikke selv deltage. Det er selvfølgelig dejligt at få besøg igen fra det høje nord.

En halv busfuld tog turen herved, og vore gæster havde en dejlig weekend. Når det så er sagt er, det heller ikke nogen hemmelighed, at hvis venskabsforbindelsen i fremtiden skal bestå, vil det kræve strukturændringer. De sidste år har bestyrelserne gerne villet arbejde på at videreføre forbindelsen. Det har været svært at få yngre familier både fra Ejdersted og Nordjylland til at interessere sig for venskabet. Vi har forsøgt med en fælles Samsø-tur for et par år siden. Det var en stor succes fra Ejdersteds side, men tilslutningen fra Nordjylland var desværre ikke gensidig.

Vort største problem med venskabsforbindelsen er at finde yngre værtsfamilier, der både har tid og lyst til at opbygge en forbindelse til en familie i Nordjylland. Samtidig er sammensætningen aldersmæssigt heller ikke optimal. Når der endeligt kommer et yngre par, er det ofte svært at finde aldersmæssigt svarende familier. Sidst men ikke mindst er der også en fornemmelse af, at flere af de nye gæster mere bruger turen som en turisttur. Det kan selvfølgelig ikke helt undgås, og samtidig er det også godt, at mennesker nordfra interesserer sig for Ejdersted. Ved vort sidste møde betød det også, at mange måtte overnatte på Skipperhuset og spise ved Susanne og Henrik. De skal have en stor tak for deres store indsats.

Hvordan fremtiden for venskabsforbindelsen skal se ud, bliver en opgave for den nye bestyrelse at arbejde videre med. Vi har i bestyrelsen allerede

Også en filmklub har de danske i Ejdersted fået, og den viser danske film efter målgruppe. Her er det børnene, der er til forestilling. (Foto: Tina Klein-Roschek)

påbegyndt drøftelserne, og der er kommet gode forslag bl.a. en fælles weekend på Christianslyst.

JULEN

Julen byder på mange aktiviteter. Amtets tilbud sidste år var en udflugt til Sønderborg, hvor der bl.a. var mulighed for at gøre sine juleindkøb og se på byen og dens seværdigheder. En busfuld gæster havde en dejlig dag. Man må indrømme, at der ikke var så meget jul over Sønderborg, som vi havde håbet, så kom man kun for at opleve julestemningen med gløgg og æbleskiver, var det nok ikke den største succes, men vi fik da i det mindste hilst på julemanden. Andre fik også kombineret dagen med både indkøb og kulturelle oplevelser, herunder Sønderborg Slot eller Dybbøl Mølle.

RAMT AF SNESTORM

Årets grønlangkålsspisning blev også ramt af den danske snestorm, der hærgede en stor del af Danmark. Vor underholdning Dorthe Johansen, som

vi havde glædet os til, sneede desværre inde, og Jette måtte hurtigt finde på noget nyt. Marimba Steelband sprang til og gav os en fin underholdning den aften. Hotel Nordfriesland stod for forplejning, og som hvert år var der også lotto. Alt i alt blev det på trods af afbud et vellykket arrangement.

STORSLÅET OPLEVELSE

Årets familieforestilling i læk med teaterstykket "Otto er et næsehorn" var som sædvanlig en storslået oplevelse, som trak fulde huse. Desværre var der kun ganske få, der havde meldt sig her fra Ejdersted. Vi plejer ellers at have en hel bus fuld af sted. Fraværet i år kan måske skyldes, forestillingen blev afholdt samme weekend som fastelavnshøjtidene.

TO LEDIGE POSTER

Som bekendt har vor præst Susanne Böll fået nyt arbejde i Harreslev i efteråret, og min familie og jeg er vendt tilbage til Danmark. For amtet betyder det, at ikke kun formands-posten er le-

Klitskolen i Skt. Peter-Ording er overtaget af SSF og fungerer nu som forsamlingshus for den genopståede danske kreds af unge familier i vestkystbyen. Legat- og fondsmidler skal nu til for at shine bygningen lidt op. (Foto: SPT)

dig, men også at næstformandsposten skal besættes på ny. For amtet har det ikke været muligt at finde egnede kan-

didater til de to poster. Derfor har vi haft en samtale med Dansk Generalsekretariat i Flensborg og besluttet, at vi i stedet opretter en kollektiv bestyrelse på i alt 5 medlemmer, som så skal fungere ind til næste valg. Det betyder, at der ikke blev foretaget valg til formand og næstformand, men at vi nøjedes med at vælge 3 bisidere. Både Bente Møller og Monica Martens var villige til genvalg, mens Peter Jacob Albers på grund af alder har valgt at stoppe sit arbejde i amtet.

TAK

Jeg vil gerne takke alle for et godt samarbejde det seneste år. Men særligt vil jeg gerne sige Peter Jacob tak for dit mangeårige arbejde både som formand og her til sidst som menigt medlem af amtsstyrelsen. Derfor fik han overrakt en lille anerkendelse for årtiers arbejde for os.

SYDSLESVIGSK FORENING FOR RENDSBORG-EGERNFØRDE AMT:

Mindretallet er jo sat sammen af en broget masse

Af formand Anne Mette Jensen

Rendsborg-Egernførde amt har endnu engang haft et godt stabilt medlemstal: Pr. 1.1.2007 var vi 1.182, en lille fremgang på 26 medlemmer.

Vi må huske, at vi har en stor medlemsbevægelse, dvs. vi har medlemmer, som flytter til andre distrikter eller flytter til Danmark. Der er også familier, som flytter sydpå. Det kan være arbejdsmæssige grunde, som gør, at de må flytte fra Sydslesvig.

Så har vi mistet 12 medlemmer ved dødsfald, deriblandt Fidde Thomsen, vor tidligere amtssekretær. Fidde var

I september tog de danske i Rendsborg-Egernførde Amt afsked med deres amtskonsulent gennem knap 10 år, Jan Svendsen og hustruen Birte Pauls. Han overtog Padborg Boghandel pr. 1. oktober. (Foto: SPT)

en slider. Han levede for mindretallet, og han gav én altid et venligt og humoristisk ord med på vejen.

SÅDAN SKAL DET VÆRE

Der er distrikter, som vægter den lidt ældre aldersgruppe, og så har vi distrikter, som er utroligt familie- og børnevenlige. Sådan skal det jo også være. Mindretallet er jo sat sammen af en broget masse, og vor kulturforening skal så prøve at tilfredsstille dem alle.

Det kan kun lade sig gøre, når vi har nogle bestyrelser, som arbejder kreative, som prøver at udvikle deres tilbud, og ikke bare laver det, som de plejer at gøre. Selvfølgelig skal vi ikke kun lave nye ting. Det er også vigtigt, at vi prøver at bevare vore traditioner, både de traditioner, som man i Danmark værdsætter, men også de, som vi selv har været med til at lave til en Sydslesvig-tradition.

Her vil jeg lige nævne lanterneoptaget. Et rigtig godt arrangement, som både i Rendsborg og i Egernførde samler hundredvis af børn og voksne, et godt arrangement, men ikke et arrangement, som vi kan sige, at det er typisk dansk

Tradition, det er en sydslesvigsk tradition, men som bestemt er et af vore højdepunkter om efteråret.

EN FORUDSÆTNING

Distriktsbestyrelserne er en forudsætning for, at SSF overhovedet kan lave kulturarbejde. Heldigvis er vi i den glædelige situation, at vi har alle bestyrelsesposter besat her i amtet, den eneste post, hvor vi har måttet snyde lidt, er i Vestermølle. De kunne desværre ikke få valgt en kasserer, så de valgte at lade amtskonsulent Jan Svendsen overtage kassen. Sådan fungerede det også sidste år, og jeg tror, at det for Vestermølle er en god løsning.

Holtenå Forsamlingshus er målet for SSFs egen Dybbøldagsindsamling. Interiøret skal shines op. (Foto: privat)

DISTRIKTERNE

Ved sidste generalforsamling talte vi om kontingentopkrævning. Efterhånden er det sådan, at næsten al kontingentopkrævning foregår fra sekretariatet.

I to distrikter har vi fået nye formænd. I Gettorp/ Schinkel er Elfi Lückenga stoppet pga. helbredet, og Maren Ibrom har overtaget formandsposten. I Rendsborg er Rejner Bogdan stoppet som formand, og Jens Kruse har overtaget hans post.

Begge steder er de tidligere formænd stadig aktive i bestyrelsesarbejdet.

Til et af distriktsbestyrelsesmøderne blev der talt om, at vi måske skal prøve at være lidt mere historie- og kulturvenlige. Dette emne tog vi så op i amtsstyrelsen med det samme.

Vi kontaktede Hans-Jørg Petersen, som så igen kontaktede et par personer, som er dygtige på dette punkt, og Hans-Jørg er kommet med et par forslag, som vi er positive overfor.

FOREDRAG OG KONCERTER

I september 06 havde vi besøg af Jesper Theilgaard med et spændende foredrag, som vi både lyttede til, men også aktivt deltog i. Jesper Theilgaard

Hr. Jensens Jasskapel gav en forrygende koncert i Medborgerhuset i Egernførde. Fuldt hus og drønende stemning. (Foto: Hr. Jensens Jasskapel)

fortalte om vejret og om dets påvirkning på de danske sange. Det var spændende og samtidig dejligt at kunne få lov at synge nogle dejlige danske sange.

En tilbagevendende begivenhed er vore koncerter med Sønderjyllands Symfoniorkester.

Den 8. december 2006 var de på besøg i Stadthalle Egernførde, en rigtig julekoncert med nissehuer og masser af julenisser, som helt sikkert har fået en oplevelse, som de sent glemmer, for hvem får lejlighed til at synge sammen med et helt symfoniorkester.

Deres næste besøg måtte vi desværre aflyse pga. vintervejret, men dem, som ikke kunne komme til koncert den aften, kan jeg love, at Sønderjyllands Symfoniorkester kommer igen.

ÅRSMØDET

Årsmødet kræver meget af distrikterne. Jeg ved, at det koster mange timer at planlægge disse møder, men det er glædeligt, at der så mange steder her i amtet bliver festet denne weekend.

Det er glædeligt, at vi kan feste med vore venner og naboer denne weekend, og jeg personligt synes, det er

godt, at vi nu er kommet så vidt, at vi kan vise vort flag og samtidig vise flertalsbefolkningen, at vi også accepterer deres flag.

SET OG SKET

Amtsstyrelsen har drøftet årsheftet SET OG SKET. Skal det fortsætte på samme måde, eller skal vi prøve at lave noget helt nyt?

Hvis bladet skal fortsætte, skal vi alle sammen til at oppe os. Det kan ikke hjælpe, at vi alle siger, at det er rigtig godt med bladet, men når der så skal skrives til bladet, ja, så kniber det med indlæg.

Jeg ved godt, at det kan være svært at få tid og energi til at sætte sig ned og lave et eller andet kreativt til dette blad. Vi er jo alle folkevalgte, og mange har et job og andre kasketter ved siden af på.

Her skal måske også nævnes, at vi jo også har to andre blade, som udkommer med mellemrum. Et i Rendsborg og et i Egernførde.

Det er to flotte blade, som vi næsten ikke kan tænke os at være foruden.

Men bladene tager tid, og der skal vi nok finde en anden løsning end den

SSF Rendsborg Bys grønkalsspising i Borgsted blev et sandt tilløbsstykke. Under Dannebrog blev der spist, sunget, danset og hygget. (Foto: Morten Jochimsen)

nuværende, for det kan ikke være rigtigt, at sekretariatet skal bruge så megen tid bag skærmen på disse blade, som det gør i dag. Hvis disse blade skal bibeholdes, så kræver det støtte udefra.

SYDSLESVIG-PRISEN

I november 06 på vort landsmøde havde vi den glæde her i amtet at få tildelt Sydslesvig-prisen.

Christel og Otto Prühs fra Rickert fik denne pris for deres store engagement bl.a. i Sydslesvigsk Forening i Rendsborg-området. Vi har i familie Prühs en familie, som har gjort mindretallet til deres familie.

Det er vigtigt for mindretallet, at vi har sådanne familier, og jeg håber, at vi stadig kan finde sådanne ildsjæle inden for mindretallet.

Her fra amtet skal lyde et stort tillykke til familien Prühs.

TÆNKETANK

Sidste års landsmøde var også præget af ordet tænketank.

Et ord, som Grænseforeningens formand Finn Slumstrup allerede nævnte til deres landsmøde. Jeg synes, det er vigtigt, at vi kommer i gang med at tænke. Vi kan ikke bare lade tiden overhale os inden om. Det er i enhver forening vigtigt, at man gør sig nogle tanker om, hvilken vej man ønsker, at udviklingen skal dreje hen af.

Vi har en stor forskellighed i mindretallet, og det er vigtigt, at vi alle kommer i gang med at tale sammen på tværs af organisationerne, og også der prøve at se fremad sammen.

Jeg tror, at der i mange organisationer i Sydslesvig er mange ting, som vi kunne være fælles om, ting, som vi kunne gøre sammen og derigennem måske spare en pose penge, men også samtidig få en samhørighed og en ansvarlighed overfor hinanden.

UDVALG

På landsmødet 06 blev Ingwer Roost valgt ind i Kulturudvalget, og Fred Witt blev igen valgt ind i Årsmødeudvalget.

Gitte Hougaard-Werner blev valgt som formand for Årsmødeudvalget. Så

Egernførde SSF arrangerede endagsudflugt til København en kold adventslørdag sidste år. Der var interesserede nok - også andetsteds fra i Sydslesvig - til at fylde tre busser, der kørte i konvoj. Ud over Strøget, museer og cafeer var Tivoli i adventsklæder den helt store attraktion. (Foto: SPT)

vi kan godt sige, at vi er godt repræsenteret i de forskellige udvalg "oppe i Flensborg".

Tak til jer tre, fordi I bruger jeres fritid på disse udvalg.

FORSAMLINGSHUSE

Amtet er ansvarlig for vore forsamlingshuse, og det er en naturlig ting, at vi taler om, hvordan vore huse bliver brugt.

Det er også naturligt, at vi gang på gang går i stå, når vi kommer til forsamlingshuset Amtmandsgården i Rendsborg.

Jeg vil gerne opfordre jer i Rendsborg til at gøre jer nogle tanker. Måske skulle I lave en tænketank, som drøfter Amtmandsgårdens fremtid. Jeg kunne

ønske, at I fandt ud af, hvordan det skal gå videre, for bare at lade huset falde fra hinanden, er jo ingen løsning.

Vi ved jo alle, at som huset står, duer det ikke.

Huset er en fredet ejendom, så det er jo ikke bare lige at sætte en maler i gang, der skal virkelig bruges mange penge.

TAK

Sluttelig vil jeg sige tak til alle, som gør et frivilligt stykke arbejde.

Det er godt, at der er så mange, som stadig er til at få op af sofaerne for at gøre en frivillig indsats.

Tak til jer, som igen har ladet jer vælge ind i en bestyrelse, og så ønsker jeg jer et rigtig godt arbejdsår.

Et år uden valg, men mange opgaver

Ved landssekretær Dieter Lenz

Selv om kommunalvalget nærmer sig, og vi er i gang med forberedelserne, så har året været præget af, at det var et år uden et umiddelbart overstået hhv. forestående valg. Kort sagt et roligt arbejdsår. Alligevel har der så absolut været opgaver nok at tage sig af. Det gælder i "valgfrie" år desto mere om at være synlig, om at styrke kontakten indadtil som udadtil, om at styrke kommunalpolitikken og om en løbende modernisering af partiorganisationen. Ud over den forpligtelse har vi som parti for det danske mindretal og vore friiske venner et særligt ansvar. Vi skal ikke kun varetage mindretallenes interesser, vi skal også være med til at styrke det fællesskab, mindretallene udgør, og fællesskab kan man ikke diskutere sig til, det skal leves.

FORVALTNINGSSTRUKTUR- REFORMEN OG SKOLELOVEN SOM STORE OPGAVER

De mest brændende politiske spørgsmål har været forvaltningsstrukturformen og den nye skolelov. I forbindelse med de to emner har vi ikke kun holdt mange møder, men også udarbejdet en del informationsmateriale. Modsat de store partier har vi på kommunal- og landsplan talt med samme stemme. Dette forudsætter, at vi på alle niveauer råder over de samme informationer og står i tæt dialog med hinanden.

DET GRÆNSEOVERSKRIDENDE SAMARBEJDE

Ligeledes har vi beskæftiget os med den regionale udvikling og det grænse-

SSWs traditionelle nytårsreception fandt i år sted på Museet på Hestebakken i Slesvig - atter med stor tilslutning. Her er landsformand Flemming Meyer ved at tage plads. (Foto: Flensborg Avis)

Fra SSWs landsmøde i september, hvor der blev aflagt beretninger, diskuteret indhold og vedtaget resolutioner. Landsformand Flemming Meyer blev genvalgt enstemmigt. (Foto: SPT)

overskridende samarbejde. Gennem en række "fyraftensmøder" med deltagelse af fagfolk fra forskellige områder har en arbejdsgruppe belyst relevante aspekter, der er blevet sammenfattet i en folder og har været emne på et hovedudvalgsmøde.

INFORMATION SARBEJDE

Der skal ikke herske tvivl om, at informationsarbejdet altid kan forbedres og konstant skal udvikles, men vi er godt på vej. Den vigtige kontakt med vore funktionsbærere i distrikt, amt og kommunalråd er blevet styrket. Regelmæssige møder mellem kredsdays- og byrådsgrupper eller fælles amtsstyrelsesmøder nævnes som eksempel. Ligeledes medlemsmøder om vigtige lokalpolitiske emner. Ud over det har vi igangsat flere arbejdsgrupper: "Det grænseoverskridende samarbejde og regionalpolitik", "Medlemspleje" og "Social og velfærd".

Vi har genoptrykt en del efterspurgte informationsbrochurer og vi har udarbejdet en del nye, bl.a. som argumentationshjælp til vore kommunale re-

præsentanter. Sammen med bladet "Stimme des Nordens" og et hav af pressemeddelelser er de med til at styrke informationsarbejdet.

KOMMUNALVALGET 2008

Forberedelserne til valget den 25. maj 2008 er gået igang. Det gælder ikke kun for landsforbundet, men også amtsforbundene og mange distrikter. SSW kaldes ofte for det kommunale parti, så kommunalvalget er den store udfordring, som rigtig mange SSW-medlemmer er involveret i.

For det første gælder det om at finde de mange kandidater. Det er ikke let. Men det er uendelig vigtigt, at SSW stiller op i så mange kommuner som muligt.

Landsstyrelsen nedsatte to arbejdsgrupper til forberedelse og koordinering af valgkampen. Arbejdsgruppen "Strategiudvalget" skal løbende vurdere den politiske udvikling og komme med input til selve de politiske emner i valgkampen. Arbejdsgruppen "Teknisk udvalg" forbereder og organiserer valgkampen rent teknisk.

Også i 2006 var SSW på en tre dages informationstur til det politiske Berlin - f.n.t.v. foran Slesvig-Holstens og Nedersaksens fælles Landesvertretung samt et gruppefoto foran de nordiske landes fællesambassader. (Fotos: Klaus Erik Ramm)

PARTIETS MEDLEMSTAL

I de sidste år har det ikke været lige let at berette om dette emne. På den ene side er der fortsat al mulig grund til at være glad for, at SSW rent medlemsmæssigt er det tredjestørste parti i Slesvig-Holsten. Det er i grunden ret bemærkelsesværdigt. På den anden side må vi erkende, at medlemstallet stadig er dalende. Forklaringen er først og

fremmest alderspyramiden med "bunden i vejret". Udmeldelser af politiske grunde har der kun været ganske få af.

Medlemstallet ligger nu på 3.653 (3.774 i 2005).

Peter Brinkmann (i m.), for længst pensioneret som lærer og kommunalpolitiker, formår stadig at samle aktive SSW-politikere og et talstærkt publikum fra hele Sydslesvig, når han - og de - inviterer til "nytårskaffe". Det, der lyder lidt underdrejet, er i virkeligheden knivspids satire på hændelser og personer i og udenfor mindretallet, der på en eller anden måde har givet anledning til ironiske bemærkninger. Men masser af hygge er der også. (Foto: Flensborg Avis)

Kommunale tilskud 2006 i euro

Af SSWs kommunalpolitiske sekretær Gerhard Jessen

	2005	2006	+/-	%
Dansk Skoleforening				
børnehaver	2.808.227,54	2.662.381,33	-145.846,21	-5%
elevbefordring	1.435.951,33	1.642.973,38	+207.022,05	+14%
voksenundervisning	57.080,62	57.227,21	-146,59	-0,2%
SdU	744.514,74	750.169,59	+5.654,85	+0,8%
Sundhedstjenesten	99.272,80	101.192,00	+1.919,20	+1,9%
Centralbiblioteket	294.387,41	285.705,63	-8.681,78	-2,9%
Sydslesvigsk Forening	124.175,00	124.175,00	-.-	-.-
I alt	5.563.609,44	5.623.824,14	+60.214,70	+1,1%

Bemærkninger

Det samlede tilskudsbeløb i 2005 var på 5.563.609,44 euro. Beløbet kom i 2006 op på 5.623.824,14 euro, dvs. et lille plus på 60.214,70. Stort set altså ingen grund til at klage, men der er dog en del kommuner, som stadig har problemer med at acceptere tilskud til danske indretninger eller organisationer som fx. tilskud til Dansk Sundhedstjeneste.

Som i årene før gøres der opmærksom på, at en del mindre beløb til enkelte distrikter eller ældrekubber i SSF, andre danske foreninger eller mindre projekter ikke er med i opgørelsen.

SYDSLESVIGSK VÆLGERFORENING FOR FLENSBORG BY:

Ambitiøst kommunalpolitisk handlingsprogram

Af byformand Birgit Seidler

Vi har på bygeneralforsamlingen 06 vedtaget et ambitiøst kommunalpolitisk handlingsprogram med klare mål og handlingsanvisninger, der skal klargøre Flensborg SSW op til kommunalvalget i maj 08. Vi er efter min vurdering kommet et godt stykke ad vejen, da bystyrelsen har omsat mange af punkterne i handlingsplanen. Således gennemførte Flensborg SSW en målrettet medlemshvervningskampagne med udgivelse af en brochure, som blev sendt til alle SSW- og SSF-med-

lemmer og med annoncer i Flensborg Avis.

Kampagnen varede i 7 måneder og gav ialt 26 nye medlemmer. Man kan selvfølgelig altid ønske sig flere nye medlemmer, men alligevel er vi i bystyrelsen tilfredse med resultatet, som jo immervæk betyder, at der kom 3-4 nye medlemmer hver måned.

Der var stort rykind til SSWs og SSFs kaffemøde om sundhedsreformen: Salen var fyldt til bristetpunktet med over 50 mødedeltagere. Dagens emne var "Den nye sundhedsreform: Fremskridt eller sjuksk", som et engage-

Naturligvis var også SSW Flensborg By med, da Flensborg By kaldte til nytårsreception i Tyske Hus. (Foto: SPT)

ret panel - fru dr. Kreuz fra "Kassenärztliche Vereinigung Schleswig-Holstein",

St. Franziskus' sygehusdirektør Deitmaring og SSWs sundhedspolitiske ordfører i landdagen Harms - diskuterede med hinanden og publikum. (Foto: Martin Lorenzen)

DISTRIKTERNE

Lad mig gå over til distrikterne. Det er lykkedes at få bestyrelser op at stå i næsten alle distrikter. Det holdt ellers hårdt nogen steder. Især i Distrikt Nord og Sporskifte distrikt. I St. Hans-distriktet er det desværre ikke lykkedes at få en ny bestyrelse denne gang, og det skyldes sikkert bl.a. det lave medlemstal på 43. Bystyrelsen vil prøve at finde en rimelig løsning, men det bliver først efter kommunalvalget, da dette valg vil koste megen energi, hvis vi skal hente stemmer hjem.

Men lad mig her benytte lejligheden til at takke alle, der har stillet sig til rådighed i distrikterne til at tage en tørn. Jeg ved, det ikke altid er let at finde frivillige til arbejdet, og derfor skal I have en ekstra tak for det stykke arbejde, I har påtaget jer.

SSW-U's juleaktion 06 faldt i god jord: Der kom penge ind til fordel for humanitært ungdomsarbejde, og der blev sunget danske julesange. Det varmede folks hjerter på denne kolde dag. SSW-landdsgmedlem Anke Spoorendonk havde sneget sig med ind på Martin Lorenzens billede.

I Flensborg Avis har man kunnet læse, at der rundt om i distrikterne både her i Flensborg, men så sandelig også i amtsdistrikter rundt omkring i resten af Sydslesvig er et stadigt stigende problem med at få valgt SSW-bestyrelser. Det er som sagt noget, vi må kigge på efter kommunalvalget, hvor vi må sætte os sammen med landsstyrelsen for at finde en acceptabel løsning. Nogle vil sikkert mene, at det er på tide at lægge distrikter sammen, men netop nærkontakten til vore medlemmer er efter min mening uhyre vigtig, hvis SSW vil samle stemmer til valget.

KOMMUNALVALGET

Og valget eller rettere kommunalvalget er vel nok det emne, der vil koste ekstra mange kræfter det næste halve års tid. Bystyrelsen er gået i gang. Der er blevet sendt spørgeskemaer ud til alle medlemmer, hvor man bl.a. kunne komme med forslag til forskellige emner, SSW kunne tage op til kommunalvalget, og vi er i gang med at få disse svar sorteret, så vi kan få en oversigt over, hvilke emner og hvad man forventer af kandidaterne.

Den kommende kommunalvalgkamp tyder på at blive spændende, også fordi alle partier med "Wir in Flensborg" har fået en ny konkurrent, som muligvis kan blive farlig for de etablerede partier. "Wir in Flensborg" blev dannet på baggrund af protesterne i sagen om hotellet ved østhavnen. På grund af den heftige offentlige diskussion omkring dette projekt i foråret 07 syntes bystyrelsen, det var på sin plads at udgive en brochure, hvor vi fortalte om SSWs holdning i denne vanskelig sag. Vi er glade for, at hotel-projektet er dødt m.h.t. placeringen, og vi er glade for, at flertallet i byrådsgruppen har haft den samme holdning.

Det næste halvår vil bystyrelsen selvfølgelig sætte fokus på forberedelserne til kommunalvalget. Vi har haft et klausurmøde med fraktionen og

distrikterne om valget. Vi har fastlagt et valgbudget, og der er nedsat et valgudvalg, der skal se på valgmateriale, brochurer og andet, der kan være med til at SSW for et godt valg i Flensborg.

HÅRD VALGKAMP

Jeg er sikker på, at det bliver en hård valgkamp, og vi må lægge alle kræfter i, for at få sofavælgerne op af puderne, om jeg så må sige. Det er trods alt dem, vi har tabt de fleste stemmer til ved sidste valg.

Kandidatsøgningsprocessen er igang, og vi vil have en liste klar i november. Valget er som bekendt næste år den 25. maj. Vi har i bystyrelsen også arbejdet ihærdigt for, at opstillingsmødet til kommunalvalget bliver et medlemsmøde, hvor alle SSW-medlemmer kan deltage.

SSW-U

Jeg regner også stærkt med den nye SSW-U-gruppe, som det er lykkedes at få stablet på benene igen. Det er især Jan Hundsdörfers og Martin Lorenzens fortjeneste. Det er glædeligt, at det er lykkedes at få fat i nye unge SSW-medlemmer. Dog må vi erkende at der ikke er så mange SSW-Uere, at der er grobund for at starte et egen SSW-U Flensborg. Derfor har de unge organiseret sig på landsplan, hvilket jo er fornuftigt. Vi har i bystyrelsen allerede gennemført flere aktioner på gågaden med SSW-U, og det tegner derfor godt for kommunalvalget i næste år, hvor vi har brug for frivillige til at hjælpe vore kandidater, når de står ude på gaden med deres boder og foldere. Vi var også glade for, at to af de unge, Johanna Britsch og Friederieke Schlüter erklærede sig parate til at være deleregere for SSW Flensborg på landsmødet i september i år. På denne måde har de jo mulighed for at samle erfaringer med det politiske arbejde.

ANDERLEDES

Denne beretning er nok lidt anderledes, end den plejer at være, for jeg har valgt ikke at komme ind på det for-gangne års arrangementer, som bystyrelsen har holdt. Så tæt på et valg er det efter min mening mere givtigt at se fremefter. Men én ting vil jeg dog nævne, og det er også for at sige tak til SSFs byformand Maren Schultz, hendes team og SSF. Vi har haft et par rigtig gode arrangementer sammen med SSF, både af den seriøse slags, men også af den festlige slags, og jeg synes, at det på en god måde er blevet vist, at kultur og politik sagtens kan gå hånd i hånd uden at skabe problemer. Tværtimod.

GODT TEAM

Ordet team. Ja, det passer så sandelig også på bystyrelsens medlemmer. Jeg vil her nemlig også gerne benytte lejligheden til at takke mit team for et godt samarbejde med både tid til det alvorlige, men så sandelig også med tid til det lidt mindre alvorlige, hvor man kan få tanket op med en godt grin ind i mellem, og det har virkelig været nødvendigt af og til at få tanken fyldt op igen, så det skal I alle sammen have tak for.

Sidst men ikke mindst skal bysekretariatet og landssekretariatet have en tak. I står altid til rådighed, og selv om vi en gang i mellem har lidt urimelige krav til jer, klarer I det fint.

Unge og garvede SSWere i SSWs infobod på Strøget i Flensborg for at klargøre partiets holdning til et planlagt og omstridt hotelprojekt på havnen. (Foto: Martin Lorenzen)

15-20 motiverede unge

Af formand Ria Langbehn

SSW-U er SSWs ungdomsafdeling og blev genoprettet igen i september 2006.

Vi er en sammenslutning af 15-20 motiverede unge, der har interesse i at være aktive i mindretallet og er selvfølgelig altid glad for nye ansigter, der vil være en del af vor ungdomsafdeling. Hovedsageligt mødes vi i Flensborg, men vi har en del medlemmer andre steder i Sydslesvig.

Vi prøver altid på at have lidt bevægelse i gruppen og at finde på nye projekter, som vi også gerne udarbejder sammen med andre organisationer, også hen over grænsen.

Næsten hver tredje uge mødes vi og drøfter politiske begivenheder samt det nyeste i mindretallet. Selvfølgelig må en god portion hygge og kage ikke mangle.

Selvom vi har vore egne projekter, prøver vi at støtte SSW, hver gang de har brug for os.

SYDSLESVIGSK VÆLGERFORENING FOR FLENSBORG AMT:

Nok at se til i amtet

Af amtsformand Gerd Voß

Vort medlemstal var pr. 31.12.06 1.032 medlemmer.

Med jævne mellemrum holder amtsstyrelsen møde med Freie Wählergemeinschaft Eggebek. Møderne med FWE har en lang tradition, fordi SSW i Eggebæk har et tæt samarbejde med dem, også fordi Kurt Brodersen har været medstifter af FWE. De gange, hvor vi ikke kan stille med en egen liste til kommunalvalget, er der tradition for, at vi kan kandidere på FWEs vælgerliste. Til gengæld støtter FWE os ved kreds- og landdagsvalget lokalt.

LANGBALLEÅ HAVN

SSW-kredsfraktionen havde i samarbejde med amtsstyrelsen inviteret til en offentlig debataften sidst i 06 om fremtiden for "Hafen Langballi-

gau". Dette var en vigtig aften for regionen Langballe, da der er bestræbelser på fra CDU-kredsfraktionen at privatisere så mange opgaver som muligt. Det har fået den lokale sejlklub til at reagere og bede SSW om hjælp. Den private forpagter af havnen er villig til at købe Langballe havn fra Slesvig-Flensborg amt. Kommunen Langballe vil ligeledes gerne købe havnen tilbage, men har kun råd til at betale en brøkdel af det, den private investor byder. Peter Diedrich Henningsen, der er borgmester i Langballe og samtidig gruppeformand for CDU-kredsfraktionen, kunne selvfølgelig kun tale som borgmester for Langballe, da det var hans egen fraktion, der satte gang i bestræbelserne. Salget af havnen er med i kredsens "Haushaltskonsolidierungskonzept", dog uden et konkret beløb. Kredsfraktionen og amtsstyrelsen vil følge det videre forløb og

prøve på at forhindre en privatisering af havnen.

SKOVLUND

I november 06 var jeg til et medlemsmøde i Skovlund. Bestyrelsen ville forberede generalforsamlingen og kommunalvalget i 2008.

Der var et ret pænt fremmøde. Man ville prøve på, at få bestyrelsesmedlemmer valgt fra hele valgområdet. Manuela Bruns, nyt kommunerådsmedlem efter Aage Bracke i Hørup, har erklæret sig villig til at lade sig vælge ind i bestyrelsen. Vedr. kommunerådssvalget 08 er man allerede i fuld gang med at finde egnede kandidater. I Hørup er Manuela Bruns villig til at lade sig stille op på førstepladsen. Kommunerrådsmedlemmerne fra Skovlund var undskyldt denne aften, men man gik ud fra, at de er villige til at fortsætte i kommunerådet. I Meden/ Meyn og i Skovlund finder man med Karl Otto Meyers hjælp egnede kandidater.

Skoleleder Else-Marie Rieks-Pedersen kom ind på det urimelige ved skolebuskørslen for eleverne fra de danske skoler. I Skovlund skoledistrikt drejer det sig om 4 elever. Hun skrev til landråden og klagede over den ulige behandling.

Jeg forklarede omkring dette emne, at amtets skoleudvalg efter forslag fra SSW har dannet en såkaldt "Runder Tisch", hvor vi diskuterede en midlertidig løsning de steder, hvor der ikke skal bruges yderlige busser, og hvor der er ledig kapacitet, uden at der er merudgifter til transport.

Ved denne samtale kom det frem, at Skoleforeningen ønskede en løsning for alle elever, der var ramt af 2 og 4 km-reglen. Man ville ikke i et amt have 2 forskellige regler for bustransport. Den regel, vi har for tiden, gælder efter aftale med Skoleforeningen til år 2008.

HISTORIEN BAG EGENBETALINGEN

Efter at den nye skolelov er i kraft, skal forældrene til skoleelever betale 30% af transportudgifterne for skolebustransport selv. Slesvig-Flensborg Amt har udarbejdet en ny "Schülerbeförderungssatzung". I denne arbejdsgruppe var jeg med og håbede, at vi kunne finde en fornuftig løsning for alle. Skoleforeningen bad om at være med ved møderne i arbejdsgruppen for rettidigt at reagere på evt. kommende beslutninger.

I amtets skoleudvalg gik man ud fra, at man kunne arbejde med to gennemsnitstarifer for skolebustransport, da der findes 11 forskellige "Tarifzonen". Det ville være et forfærdeligt arbejde med de forskellige tarifzoner.

Den lokale Autokraft-forretningsfører gik ind for en sådan skolebefordrings-

Elevtransport er fortsat en varm kartoffel. (Foto: Flensborg Avis)

tarif. Udgifterne for forældrene ved en egenandel på 30% var efter forvaltningens vurdering på 120-135 euro. Forvaltningen bad ministeriet om lov til at måtte arbejde med 2 særlige skolebustariffer.

Arbejdsgruppen havde det første møde i marts. Jeg havde bedt formanden for skoleudvalget om, at han inviterede Skoleforeningen med. Jeg fik at vide, at dette ikke var et møde i arbejdsgruppen men en første orientering fra forvaltningen.

Derfor så han ingen grund til at invitere Skoleforeningen med. Ved selve mødet fik vi så at vide, at man på et møde i "Landkreistag" havde besluttet, at alle kredse skal have reglerne for skolebuskørsel klar inden sommerferien, så den kan træde i kraft til skoleårets start 1. august 07.

Der var ikke tid til yderlige behandlinger i arbejdsgruppen. Vi fik en klar tidsfrist med på vejen. Forvaltningens

forslag diskuteredes i fraktionerne i april. Første stillingtagen fra fraktionerne i "Hauptausschuss" den 24. april. Vedtægtsbeslutning på skoleudvalgsmødet den 9. maj og endelig beslutning i kredsagen den 13. juni, hvor SSW stemte imod.

SSW IMOD

SSW-fraktionen besluttede generelt at gå imod en forældrebetaling. Hovedargumentet er, at vi ikke kan indse, at landsregeringen først tager 120 millioner euro fra kommunerne via "Kommunaler Finanzausgleich" og derefter foreslår kommunerne, at de kan kompensere intægtstabet f.eks. ved at forlange forældrebetaling fra de svageste i samfundet.

Først bruger man mange tilskud på at få befolkningen til at flytte ud på landet, og derefter belaster man dem med ekstra udgifter, fordi de har skolepligtige børn og ikke bor i en kommune, der har en egen skole. Det anser vi for en uligebehandling af de forældre, der er anvist på skolebustransport overfor de forældre, der bor i nærheden af en skole.

LYKSBOG

I november 06 var jeg til et medlemsmøde i Lyksborg. Formanden Gisela Kuhlendal forklarede, at der på generalforsamlingen kun vil være 2 bestyrelsesmedlemmer, der er villige til at fortsætte. M.h.t. konsekvenserne, såfremt man

Heiner Hagenau, Harreslev, tiltrådte i 2007 som Anke Sporendonks valgkredsmedarbejder, her fotograferet på SSW-landdagsgruppens Flensborg-sekretariat. (Foto: SPT)

ikke kunne finde en bestyrelse, forklarede amtskonsulenten, at amtsstyrelsen og sekretariatet så forvalter de "sovende" distrikter.

Det førte til en livlig diskussion om, hvad man kunne foretage sig for at få interesseret yngre medlemmer til at overtage et ansvar i en bestyrelse. Unge forældre og medlemmer er afvisende. Interessen er lig nul.

Ved generalforsamlingen kunne man så ikke vælge en bestyrelse. Men vi er optimistiske m.h.t. at finde en bestyrelse på en ekstraordinær generalforsamling inden udgangen af oktober 07.

I november 06 havde SSW-kreds-dagsfraktionen og SSW-amtsstyrelserne for Flensborg og Gottorp Amter inviteret til et møde om den af Slesvig-Flensborg Amt planlagte "Kreisumlagerhöhung". Landråden redegjorde for den finansielle situation. Vi hørte ligeledes "Gemeindetag", der ikke var indforstået med en alt for høj "Kreisumlage". Landrådets forestilling lå på over 5%.

Ved den efterfølgende diskussion med de tilstedeværende SSW-kommunalpolitikere konstaterede kredsdagsgruppen, at en forhøjelse over 2% var uacceptabel for SSW.

Ved finansudvalgsmødet i februar 07 og ved kredsdagsmødet i marts 07 blev man enig om en "Kreisumlagerhöhung" på 2% til nu 35%. Dermed ligger vi på landsplan i midterfeltet.

AMTSDISTRIKTSUDVALGENE

Ved den såkaldte "Zweites Verwaltungsstrukturreformgesetz", som blev endelig behandlet i december 06, blev sammensætningen af "Amtsausschüsse" (amtsdistriktsudvalg) ordnet nyt. "Amtsausschüsse" består fremover af de involverede kommuners borgmestre og ét yderlige kommunerådsmedlem pr. 1.000 indbyggere efter de første 1.000. Dermed er "Amtsausschüsse" godt nok blevet mindre mange steder, men til gengæld stadig

ikke demokratisk legitimeret, hvilket SSW havde ønsket. Vi vil fremover have endnu større problemer med at være repræsenteret i disse udvalg. Kommunerådsmedlemmerne bør deltage i disse offentlige udvalgsmøder for at være informeret om, hvad der sker på amtsdistriktsplan. Man kan ikke regne med, at borgmestrene kommer med udførlig information efter møderne dér.

FÆLLES VALGUDVALG

I marts havde vi sammen med SSW Gottorp Amt og SSW-kredsdagsfraktionen et fællesmøde, hvor vi dannede et fælles valgudvalg til kommunal- og kredsdagsvalget den 25. maj 2008. Vi må også på kommunalplan tale med evtl. kandidater til kommunalvalget, da opstillingsmøderne finder sted i slutningen af 07. Den officielle valgkredsinddeling fik vi først sidst i oktober 07.

Til kreds- og kommunalvalget har landsforbundet opfordret amterne til at stille med en kontaktperson til landsforbundets valgtekniske udvalg. Dette valgtekniske udvalg skal koordinere de overordnede valgtekniske opgaver.

NY HJEMMESIDE

Desuden vil landsstyrelsen revidere patiets hjemmeside. Amterne skal fremover i højere grad selv kunne arbejde på deres hjemmesider og overfor landsstyrelsen navngive amtets webmaster. Vedkommende får så en skoling i betjening af systemet. For vort vedkommende vil amtssekretariatet varetage opgaven som webmaster. Til distrikterne tilbyder landsforbundet at oprette hjemmesider på lokalt plan.

TAK

Tak for det gode og konstruktive samarbejde med alle, sekretariatet og den øvrige amtsstyrelse.

Vort mål er retfærdighed

Af amtssekretær Ulrich Stellfeld-Petersen

SSW i Nordfrisland er yderst tilfreds med, at det lykkedes at få valgt sin kandidat til landsrådsvalget sidst i september, Dieter Harrsen fra Nordstrand, til amtets nye landråd. Det var en hård valgkamp, hvor man var til mange borgermøder, og hvor der skulle argumenteres hårdt for de danskes og frisernes sag samt for amtets sag naturligvis. Og det lykkedes. Et knebent flertal valgte Harrsen.

POLITIK ALDRIG ET MÅL I SIG SELV

Politik må aldrig været et mål i sig selv. Politik skal altid være målrettet på mennesker.

Hvad gør SSW? Hvert SSW-medlem støtter SSW-politikernes arbejde og giver dem rygstøtte, så de kan virke ak-

SSWs ønskekandidat: Den ny landråd Dieter Harrsen. (Foto: Harrsen)

tivt for det danske og frisiske mindretal, for Nordfrisland som helhed samt for en borgernær og social politik efter nordisk forbillede.

SSW-medlemmer er en del af et levende fællesskab. I distrikterne dyrkes politisk og kulturel aktivitet, og på amts- og delstatsplan arrangeres informations- og debattmøder.

SSW-medlemmerne har indflydelse. Vil de engagere sig i partiarbejdet eller opstille ved et valg, kan de være med til at præge politikken derhjemme.

MANGLENDE LIGESTILLING

Og det er også nødvendigt, for den dag i dag ligestilles medlemmerne af det danske hhv. det frisiske mindretal ikke med flertalsbefolkningen derhjemme i kommunen, i amtet eller på delstatsplan.

Som eneste parti i Nordfrisland går SSW konsekvent ind for ligestilling. Vi kræver det samme for os og vore børn som vore naboer får. Hverken mere eller mindre.

Det er retfærdighed. Vort mål er retfærdighed. Alle skolebørn er lige meget værd.

SSW-politikere går ind for, at børn i den danske skole får samme tilskud som børn i den offentlige skole. Således opnåede SSW, at delstaten fra 2008 betaler samme "Schülerkostensatz". Og det er ligeledes SSWs fortjeneste, at Nordfrisland støtter elevtransporten - også de danske skolebørns - efter samme principper.

TILSKUD

SSW har sørget for, at de danske skoler er med, når skoler udbygges til hel-dagsskoler, og at Dansk Skoleforening

får tilskud til byggeri, samt at de danske fritidshjem får tilskud. Også tilskud til dansk kulturelt arbejde kæmper SSW for.

SSW går ind for, at kommunerne yder samme tilskud til børn i den danske børnehave som i den tyske.

Og SSW ønsker, at det danske biblioteks- og sundhedsvæsen ligeledes ligestilles med det tyske.

Naturligvis slår SSW også et slag

for, at det frisiske sprog- og kulturarbejde støttes og ligestilles.

TOSPROGET SKILTNING

At der nu er mulighed for tosproget skiltning i delstaten Slesvig-Holsten, er også kommet i stand på baggrund af et SSW-initiativ. At denne skiltning findes i store dele af Nordfrisland, kan man ligeledes takke SSW for.

SYDSLESVIGS DANSKE UNGDOMSFORENINGER/ SdU:

“Trivsel og velvære”

Af formand Anne Kämper

Vi kan ikke længere lukke øjnene for den negative udvikling, at antallet af børn og unge med dårlig livsstil i de senere år er steget i betydelig grad. Flere og flere børn og unge rammes af livsstilssygdomme såsom overvægt, dårlige kostvaner, manglende motion, deraf følgende motoriske vanskeligheder eller deciderede følgesygdomme; vi har alle hørt om problematikken.

SdU ville gerne være med til at vende denne udvikling, og vi besluttede derfor at opstarte et satsningsområde for årene 2006 og 2007, hvor der skulle sættes ind på at øge børns og unges livskvalitet, med særlig fokus på deres kost- og motionsvaner. Disse hænger uløseligt sammen med mange andre faktorer i barnets og den unges liv; eksempelvis tryghed, selvværd, skole, familie, venner og fritidsaktiviteter. Derfor fik satsningen navnet “Trivsel og

På Ungdomssekretariatet på Flensborghus var der udstilling “sund og glad” med flotte værker, som børn og unge fra foreninger, fritidshjem, skoler og uniformerede korps havde lavet. De viste, at de virkelig havde beskæftiget sig med emnet. (Foto: SPT)

velvære" for også at understrege det helhedsorienterede menneskesyn.

SAMARBEJDE

Foreningskulturudvalget under SdU overtog ansvaret for gennemførelsen af satsningen i et tæt samarbejde med Dansk Sundhedstjeneste med deres faglige kompetence på dette område som en værdifuld sparringspartner. Også Dansk Skoleforening, Dansk Centralbibliotek, Sydslesvigsk Forening og Flensborg Avis ville gerne medvirke. Vore SdU-foreninger Slesvig IF og DAN sagde ja til at ville delagtiggøres i projektet med henblik på at involvere overvægtige børn i foreningsaktiviteterne.

FOR BØRN OG VOKSNE

Projektet skulle primært henvende sig til børn op til 4. klasse og de unge i 7. klasse. Men derudover ønskede vi også at få voksne med den direkte kontakt til den primære målgruppe, dvs. fritidshjemmenes medarbejdere, for-

eningernes instruktører og gerne lærerne på skolerne samt forældre, i tale. Og sidst, men ikke mindst ønskede vi at lade satsningsåret virke som en profilering af SdUs værdier.

Der var mange planer og idéer, og udvalget tog fat.

Med det overordnede mål for øje at udvikle børnenes og de unges kompetencer med henblik på at sætte dem i stand til fremme de egne og andres sunde mad- og bevægelsesvaner, blev der igangsat mange forskellige aktiviteter og projekter.

Et af projekterne var SMIL – Selvtillid Motion Individuel Livsstil – med mange tilbud inden for friluftsliv (hvor også Slesvig Roklub var impliceret), ridning, anderledes idrætslege, fitnessstudie, sløjde og andet.

FAMILIEAKTIVITETSDAG

I juli 2007 gennemførte SdU i samarbejde med Dansk Sundhedstjeneste, Dansk Centralbibliotek og SSF en familieaktivitetsdag, hvor der blev sat fokus på leg, bevægelse og sund mad for al-

SdU gennemførte sin aktivitetsdag sammen med en hel del andre danske organisationer i Sydslesvig i Idrætshallen i Flensborg. Vejret var for skidt til at gennemføre den ude på pladsen. Dagen var ikke overrendt, men dem, der kom, havde en masse sjov og bevægelse - og sund mad. (Fotos: SdU)

Også SdUs legedag var præget af bevægelse og godt humør. (Fotos: SdU)

le aldersgrupper. Der var mange spændende tilbud. Jeg nævner blandt mange aktiviteter "det sunde hjørne", en menneskefodboldkicker og en fairfodbolbane; kort sagt, der var spændende tilbud til ældre og generationer. Vi kunne hyre DGLs gymnastikkaravane, som blev et tilløbsstykke, og SdU-koret Ten Sing afsluttede aktivitetssdagen med en lille koncert, et bidrag til den sunde ernæring for sjælen. Desværre var vejguderne ikke rigtig med os, og arrangementet måtte derfor flyttes fra Idrætspladsen ind i Idrætshallen i tørvejr. Desværre kom der ikke nær så mange, som vi havde regnet med, og det var synd for et rigtig godt planlagt arrangement. Men vi har i sinde at gentage succesen, næste gang gerne med fuldt hus.

RUMLERIKKERNE

Satsningsområdet fortsætter året ud med mange andre spændende arrangementer eksempelvis børneteaterstykket "Rumlerikkerne" med målgruppen førskolebørn; der vil blive tilbudt madlavningskurser; der skal udskrives en konkurrence om den bedste opskrift og meget andet.

EGEN HJEMMESIDE

Der er blevet udarbejdet en hjemmeside under www.trivsel-og-velvaere.dk til inspiration for alle, som har eller får lyst til at arbejde videre med lignende projekter. SdU håber, at mange børn og unge er blevet/vil blive mere bevidste om, hvor værdifuld en sund livsstil er. Vi håber, at de vil hænge ved og følge det op, de har lært, og at de vil videreudvikle sig som glade og sunde unge mennesker med en rigtig god portion selvværd.

Der var inspirationskursus for nordic walkere på Sild. (Grafik: SdU)

Og der var wellnessweekend for kvinder over 25 år i marts og i november. (Grafik: SdU)

AKTIVITETSHUSET 2007:

Højt humør og fuld fart frem

Af daglig leder Katrine Hoop

At få overdraget opgaven som daglig leder for et velfungerende kulturhus som Aktivitetshuset er en kostbar gave og et stort ansvar. Huset er kendetegnet ved særdeles motiveret og kvalificeret personale, flotte faciliteter, et konstant højt brugertal over mange år og et for Sydslesvig helt enestående tilbud. Udfordringen som ny ansvarlig på stedet ligger derfor i at videreudvikle huset under bibeholdelse at denne høje kvalitet.

IT-lokalets stambrugere afprøver den nye bænk udenfor. (Fotos: Aktivitetshuset)

HUS FOR ALLE

Aktivitetshuset skal være et hus for alle og derfor til enhver tid være åbent overfor nye brugere med særlig fokus på at få den unge generation med. Det kræver, at huset er synligt og gør sig kendt og populært blandt mulige nye brugere. Vi skal byde på rammer for at samles og være kreativ, som målgrupperne ikke har derhjemme. Det er derfor vigtigt løbende at forny tilbuddet og tilpasse faciliteterne til ændrede behov samt skaffe de nødvendige økonomiske midler hertil. Alle nye tiltag bør dog tilgodese, at fungerende strukturer bibeholdes, og også stambrugere fortsat er glade for at komme i huset.

At prøve sig i sådan en balanceakt kan nemt blive til en vandgang, især når man som jeg overtager posten fra to vellidte forgængere, der har givet huset deres profil og et særdeles godt omdømme i mindretallet. Men takket være netop disse to forgængere, der lige fra starten har bakket op om mig ved at give mig indblik i alle arbejdets facetter lige fra mindretalsstrukturer til bogholderiets mysterier, og en besætning bestående af en gruppe dejlige medarbejdere med energi og lyst til forandring, har det faktisk slet ikke væ-

ret så svært at sætte kursen. Og siden da er Aktivitetshuset startet i fuld fart frem mod nye bredder.

NYE BREDDER

Vi er gået i gang med at eksperimentere med nye udstillingsformer og inddrage publikum ved at opfordre til at deltage i udstillingen med egne bidrag. Den kollektive kollage Typisk Dansk har været en stor succes, tiltrukket utrolig mange forbigåendes blikke og fået flere til at kigge indenfor og få en snak om emnet.

AKTIER

Med salget af såkaldte AKTler (Aktivitetshuset kaldes i daglig tale »Akti«) på Årsmødepladsen har vi kunnet kombinere ønsket om at gøre reklame for huset med nødvendigheden for at gøre opmærksom på husets økonomisk pressede situation pga. af fugtskader i store dele af huset. Vi har opfordret til at støtte huset med et beløb og få et såkaldt AKTiebrev som bevis på donationen. AKTlesalget har overgået alle forventninger, og vi er blevet støttet af såvel privatpersoner som lokale virksomheder. En travl og festlig dag på selve friluftsmødet er blevet

Der var gang i salg af AKTler på friluftsmødet i Flensborg. AKTlonærerne havde mulighed for at blive portrætteret på Årsmødepladsen.

De nye sofaer i caféen indbyder til hygge og samvær.

efterfulgt at hyggeligt samvær med de nye AKTIonærer i ugerne siden da.

FRISKET OP

Hygge og samvær er kommet i fokus i Aktivitetshuset. Husets café er blevet frisket op med nyt interiør, internet-hjørnet er blevet afskærmet og udvidet med én plads, og receptionen har fået et helt nyt design. Takket være støtte fra Christian Lassens Mindefond har der været mulighed for at få en ny varmeisoleret indgangsdør, der bidrager til, at indgangsområdet nu også kan benyttes i den kolde årstid. Støtte fra Christian Larsen og Hustrus Mindelegat har givet os mulighed for at installere et nyt udlånssystem, der gør det nemmere at administrere vort udlån af teknisk udstyr.

LYDSTUDIE

Et stort nyt projekt er oprettelsen af et lydstudie i Aktivitetshuset, som skal give sydslesvigere i alle aldre mulighed for at optage musik, hørespil, lydbøger, interviews eller lignende i Aktivitetshuset. Legatmidler fra Johanne og Ejnar

Flach-Bundegaards Fond har bidraget til, at vi allerede nu er i gang med at ombygge lokalet og installere en del af det tekniske udstyr. Så snart lydstudiet kan tages i brug, er der også planlagt at gå i gang med et netradio-projekt, som muligvis kan munde i et eget webcast-program for hele mindretallet.

AFTENARRANGEMENTER

I sommerperioden har Aktivitetshuset afprøvet at invitere til en række aftenarrangementer. Både en aften med kortfilm og en spilleaften har været så velbesøgte og hyggelige, at vi planlægger at gøre sådanne aftener til regelmæssige tilbud ved siden af kurserne. Kurserne, der især skal inspirere kursisterne til at bruge husets værksteder til at udfolde deres kreative potentiale, har været særdeles velbesøgte i foråret 07. Efterårsprogrammet byder udover de klassiske kurser på nogle helt nye emner som en Little Workshop of Horrors med fremstilling af spøg og skæmt, et kursus i madlavning, et mavedanskursus og et begynderkursus i programmeringsproget Java.

FOTO OG GRAFIK

Layoutværkstedet er gået sammen med fotoværkstedet i det nye værksted »foto og grafik«, som starter ind i efteråret med mange nye kurser og workshops til både begyndere og avancerede brugere. Et fotokursus henvender sig specielt til børn, og flere af de andre kurser opfordrer voksne til at deltage med deres børn eller børnebørn. Hermed vil vi gerne afprøve ideen om at etablere et decideret familieværksted på stedet, da familier med mindre børn er én af de brugergrupper, Aktivitetshuset for tiden endnu har svært ved at nå ud til.

FREMTIDSVÆRKSTED

På et dagskursus i september var medarbejdere, repræsentanter fra Aktivitetshusudvalget samt repræsentanter for de forskellige brugergrupper samlet til et fremtidsværksted for i fællesskab at udvikle visioner og planlægge nye tiltag for huset. Det får sikkert indflydelse på husets kurs i de kommende år.

TAK

Jeg takker alle medarbejdere, brugere og AKTIonærer for at have givet mig en rigtig god start her på stedet og ser frem til et fortsat godt samarbejde!

Aktivitetshuset stod også i år for forrygende årsmøderock i Volksbad med de populære J.D. and the Roadrebels fra Odense. Opvarmningsbandet var Skalicios fra Flensborg.

Spejderarbejdet i 2007

Af korpsschef Anne-Margrete Jessen

2007 var et mærkeår for verdensspejderbevægelsen, idet den blev startet i 1907 på Brownsea Island af fhv. general Lord Robert Baden-Powell, og den 1. august 2007 kunne den markere 100-års dagen for sin grundlæggelse med Sunrise-arrangementer over hele jorden. Der findes i dag 38 millioner drengespejdere og 10 millioner pigespejdere på verdensplan, og spejderbevægelsen er den største internationale ungdomsbevægelse overhovedet.

Også Spejdergården Tydal bød på et Sunrise-arrangement den 1. august med rigtig mange deltagere, idet der udover sydslesvigske deltagere også var mødt 350 KFUM-Spejdere fra Nydam Distrikt op, der holdt distriktslej på Tydal. Sunrise-arrangementet var en del af 5 markeringer, der i Danmark og Sydslesvig skulle markere 100-året for spejderbevægelsens grundlæggelse. De fem tilbud var: Aktivitetsmærket og Patruljedysten, Spejderdagen den 22. februar, Sunrisedagen, Reload 2007 og Fredsgaven.

SUNRISEDAGEN

Sunrisedagen blev til et både festligt og højtideligt arrangement med sækkepibemusik, taler, sang og afsendelse af fredsduer. Slutteligt afsluttedes Sunrise-arrangementet for DSS' deltagere med fælles morgenkaffe. Nydam Distrikt festede imidlertid videre på deres lejrplads og afrundede dagen med en kæmpe jubilæumsfest i den store hal ved Tydal Gård med bandet Ørnerock fra Kærnegruppe i Store Vi som hovedunderholder.

Hele 2007 igennem har alle spejdere i Danmark og i Sydslesvig kunnet "ta-

ge" aktivitetsmærket via opgaver, der stilles via nettet. DSS har haft forsæde for udfærdigelsen af aktivitetsmærket, der har været en stor succes.

Spejderåret 2007 startede dog i begyndelsen af januar med nytårssamlinger, der rummede gudstjenester, nytårstaler og nytårsløb rundt omkring i Sydslesvig.

SPEJDERDAGEN

På den 22. februar, der også kaldes Thinking-day, fordi både den daværende verdensspejderchef Lord Baden-Powell og hans kone, verdenspigespejderchef, Olave Baden-Powell, havde fødselsdag på samme dag, markeredes Spejderdagen i forbindelse med 100-års jubilæet. Alle, både tidligere og nuværende spejdere, opfordredes til at bære et lille bomuldsambånd, der var fæstnet til et lille råbåndsknob af metal, således at omverdenen kunne se, hvor mange spejdere, Danmark og Sydslesvig har og har haft. Eventen blev særdeles tydelig i Sydslesvig, idet det var Dansk Spejderkorps Sydslesvig, der stod for forsendelsen af arm-bånd og infomateriale til alle spejdergrupperne i Danmark.

Løvebrølet den 3./4. marts blev igen en senior- og roveroplevelse ud over det sædvanlige. Løbet startede ved Grænseåen ved grænseovergangen ved Bejerskro, vest for Pebersmark, og sluttede ved Medelby Danske Skole. Løven gik i år til "Die Hirsche" fra Glinde ved Hamborg.

Der afholdtes korpssrådsmøde i marts, og DSS takkede vicekorpsschef Asger Gyldenkerne for hans dygtige indsats for DSS inden for de sidste 4 år. I stedet for Asger valgtes grenleder for spejdergrenen, Tim Riediger til vi-

cekorpschef. Korpset ønsker Tim tillykke og lykke til arbejdet.

På et senere ledermøde valgtes Mette Jessen til grenleder for spejdergrenen, og Ricky Teiwes til grenleder for senior- og rovergrenen.

EKSPEDITION TIL UNGARN

9 sydslesvigske senior- og roverspejdere deltog i en "Explorerbelt-Expedition" i Budapest i Ungarn i tiden 5.-12. april. Expeditionen var arrangeret af DSS i samarbejde med ungarske spejderledere under ledelse af en god ven af korpset, den ungarske spejderleder, Dénes Nagy. Det blev til 8 oplevelsesrige dage i Budapest og omegn. Alle deltagere erhvervede Explorerbæltet gennem krævende opgaver i Ungarns fantastiske natur, og alle var enige om, at de var parate til at tage på en ny expedition et andet sted hen i 2008.

Træ på Ty, korpsets egen ledertræning, gennemførte et spændende lederarrangement på Tydal den 14. maj. Flere forskellige udfordrende moduler som klatring og kreative tiltag som primitiv madlavning på bål fik timerne til at flyve af sted. Tak til ledertrænings-

chef Kirsten la Cour og Helga Hansen for et vel gennemført forløb.

PATRULJEDYST

Fire sydslesvigske patruljer deltog i den landsdækkende, tværkorpelige "Patruljedyst" på Næsbygårdcentret på Sjælland, og vore spejdere klarede sig rigtig godt. Den sydslesvigske patrulje Myrerne kom på 5. pladsen, og de andre 3 sydslesvigske patruljer var blandt de tolv bedste.

Patruljedysten med Gøngehøvdingen som fantasiramme var en del af 100 års aktiviteterne, og DSS havde forestået udfærdigelsen.

Der blev afholdt en flot ulve-mejselejr på Tydal i pinsedagene 25.-27. maj. Omkring 150 ulve havde sat hinanden stævne på Tydal i Baden-Powells tegn, og fantasirammen omkring lejren satte spejderne tilbage til den første spejderlejr på Brownsea Island. Det blev til mange fantastiske oplevelser, der satte fantasien i sving hos begejstrede ulve. Desværre blev arrangørerne nødt til at afkorte lejren lidt, da et grumt uvejr, der satte Tydals arealer under vand, trak op den sidste aften, og det blev

Veloplagte spejdere deltager i korpsturneringen. (Foto: Dansk Spejderkorps Sydslesvig)

nødvendigt at evakuere deltagerne ved at ringe forældrene op og bede dem om at hente ulvene. Alligevel står lejren i deltagerens bevidsthed som en super-lejr. Der skal lyde en stor tak til lejrledelsen for en flot lejr.

Korpsturneringen fandt sted i weekenden 8.-10. Juni. Løbet startede i Frørup Bjerge og fortsatte så til Tydal Gård, hvor det afsluttedes med et brag af en fest. Deltagerne blev sat tilbage i en fantasiramme omkring Mafeking i Sydafrika i 1901, hvor spejderne pludselig befandt sig i den sydafrikanske verden sammen med Robert Baden-Powell med massevis af udfordrende opgaver, der ventede på dem dér. Det var trætte, men glade og tilfredse spejdere, der tog hjem efter weekendens "strabadser".

Der skal lyde en stor tak til vicekorpschef Tim Riediger og til grenleder Ricky Teiwes og deres team for det velplanlagte og flot gennemførte arrangement.

Spejderorkestret var på spændende koncertturné i Sverige.

Centerteamet afholdt igen en bragende centerlejr på Tydal med godt 150 deltagere. Der skal gå en stor tak til centerteamet for deres som altid dygtige gennemførelse af centerlejr på Tydal.

BYGGE 100 SKOLER

I forbindelse med 100 års jubilæet har alle korpserne Danmark og Sydslesvig i samarbejde med UNICEF Danmark besluttet at prøve på at tjene 7 millioner kr. til bygning af 100 skoler i Afrika. DSS vil prøve på at tjene 70.000 kr. og havde derfor 3 tombola-shops på de tre årsmødepladser i Sydslesvig. I alt blev der tjent ca. 1500 euro.

Korpsset gennemførte yderligere en stjernevandring til Tydal den 30. juni. Alle korpsets spejdere og ulve blev opfordret til at vandre til Tydal fra et selvvalgt sted og at lade sponsorer betale for hver vandret kilometer. Der blev

solgt grillpølser og drikkevarer til de sultne spejdere, da de kom til Tydal. En tombola sørgede for en yderligere indtjening til formålet. Overskuddet ved arrangementet skulle gå til 100-års jubilæets Fredsgave-tiltag med at tjene 7 millioner kr. til at bygge 100 skoler i Angola, Afrika. Korpsset tjente ca. 1500 euro.

TIL ENGLAND

Ansgar Trop, Kærne Trop, Dige Trop og Karsten Thomsen Trop arrangerede en vidunderlig "Jubilee Camp" på Kingsdown International Campsite i Kingsdown ved Deal i nærheden af Dover, England, lige i begyndelsen af sommerferien. Det smukke syn fra den naturskønne lejrplads over Kanalen til Belgien og Frankrig betog spejderne, og en dagstur til London satte simpelthen prikken over i'et på en kavalkade af forskellige oplevelser. De sydslesvigske spejdere fik en god venskabsforbindelse til søspejderne i det lokale spejderdistrikt og glæder sig nu til et genbesøg.

Stjerne Gruppe var på sommerlejr i Kidderminster i England hos deres engelske venner sammen med deres spejdervenner fra Alminde Viuf, Danmark, og Wroclav fra Polen. Også Stjerne Gruppe oplevede vidunderlige dage i det frodige engelske land med utroligt mange gode oplevelser, der blandt andet også indebar en dagstur til Verdensjamboreen ved London.

Angelbo Trop var på en yderst spændende kanotur langs med Trenen til Frederikstad. Expeditionen bød på intense spejderoplevelser og personlige udfordringer i et godt kammeratskab og gav patruljerne lyst og mod på mere af samme slags.

Neele Fahse fra Stjerne Gruppe, Husum, deltog i Verdensjamboreen og oplevede fantastiske dage med internationalt fortegn sammen med spejdere fra hele verden.

TIL ZAMBIA

En lille gruppe på ni spejderledere samt Sct. Georgsgilde-medlemmer var på Zambia-expedition i tiden 3.-14. august. Flensborggildet er "Twinning-partner" til Sct. Georgsgildet i Lusaka, og det var netop spejdervenner fra Tydal-Jamboretten 2007 og gildebrødrene i Lusaka, delegationen ville besøge. Der blev bl.a. arrangeret ture til en række skoler i Zambia, som PAF, Peoples Action Forum, et privat skolesystem, står for. Direktør for PAF er Jennifer Chiwela, som sidder i Lusaka-Gildets styrelse, og det er netop gildebrødrene i Lusaka, der er så engageret i PAFs tiltag. Turen var en bragende succes, og indtrykkene af de uegennyttige mennesker i Lusaka-Gildet, som arbej-

der så hårdt for at give børn og unge i landområderne i Zambia en uddannelse, står stærkt. Delegationen overrakte gildemesteren for Lusaka-Gildet, Rachel Munkombwe, som deltog i sidste Tydal-Jamborette, en gildemesterkæde, og PAF-skolen i Mumbwa fik en pengegave på samlet 1000 euro fra Flensborg-Gildet og privat fra delegationen. Turen er et fint bevis på det gode samarbejde, Flensborggildet og DSS har.

Slesvig Spejderne og Ugle Herred Trop tilbød et "spejder for en dag-arrangement" i Bollingsted. Det var en "pirat-dag", der vakte stor begejstring hos landsbyens børn og unge. Der skal gå en stor tak til Ralf Bruhn og hans team for det spændende tiltag til gavn for korpset.

Reload 2007, Roskilde.

RELOAD I ROSKILDE

Den 25. august inviterede alle spejderkorpserne til Reload 2007 i Roskilde. Arrangementet var en del af festligholdelserne af 100-års jubilæet. Hele Roskilde var fyldt med spejdere i alle korpsernes forskellige uniformsfarver, og der var en dejlig, glad og afslappet stemning omkring hele arrangementet. Der var ligefrem en "vulkan" af utraditionelle aktiviteter med et næsten hæsblesende flair, som spejderne kunne være med til, og hele dagen afsluttedes med et stort scene-show og et fantastisk fyrværkeri. Også DSS var repræsenteret i Roskilde ved korpsledelsen og et mindre spejderkontingent, især fra Angelbo Trop. De blå-gule farver sås dog tydeligt alle steder, idet også DSS-spejdere, der læser i Danmark, var mødt op.

Spejderhjælpen, der samarbejder med Fredsgaven i 2007, fandt sted i den tredje uge i september. Alle spejdere opfordredes til at deltage i en arbejdsuge, hvor indtjeningen i år hovedsagligt gik til flygtningebørn og unge, der gerne vil vende hjem til det krigshærgede Sydsudan, og spejderne gav den igen hele armen.

Den 6. oktober inviterede DSS til aktivitetsdag på Tydal Gård. Der blev til-

budt forskellige aktiviteter som smedning, ridning, primitiv madlavning, bygning af bageovn og mere. Overskuddet gik direkte til Spejderhjælpen og til Fredsgaven.

FOSE

En gruppe DSS-ledere og Flensborggilde-folk er medlemmer af FOSE, "Friends of Scouts in Eastern Europe", og

Dejlig, glad og afslappet stemning ved Reload 2007 i Roskilde. (Fotos: Dansk Spejderkorps Sydslesvig)

deltog i efterårets stævne i Beograd i Serbien i tiden 18.-21. oktober. Det er FOSEs mål at støtte spejderarbejdet i Østeuropa både som personlig opbakning og økonomisk. Chef for FOSE er Jørgen Guldborg Rasmussen. Ledere, der er interesserede i et medlemskab bedes henvende sig til korpset.

Ligeledes er en gruppe ledere og Flensborggilde-brødre med i Østeuropa-projektet. Initiativtager til dette projekt er ægteparret Lars Kolind og Vibeke Riemer. Målet er at lade danske firmaer i østeuropæiske lande være sponsorer for det lokale spejderarbejde, hvor firmaerne har deres virke.

Interesserede i dette arbejde bedes henvende sig til korpset.

MØDE MED FDF

I september holdt korpsets ledelse et givtigt møde med FDF i Sydslesvig for at afstikke samarbejdsrelationer og -visioner omkring det uniformerede ungdomsarbejde i Sydslesvig.

Korpsets patruljeledertræning Træ på Ty 1 og 2 blev afholdt i en weekend i september og en weekend i november. Der skal gå en hjertelig tak til Mette Lorenzen og til Træ på Ty-teamet for både tilrettelæggelsen og udførelsen af træningen.

Trenefærd, korpsets tredje del af patruljeledertræningen, blev afholdt i sidste weekend i september. Deltagerne var på tur i kano på Trenen og sluttede af i Hollingsted.

Der skal ligeledes gå en stor tak til Mette Jessen og hendes team for god forberedelse og vel afholdt Trenefærd med massevis af oplevelser og udfordringer.

Den 20. oktober indviedes det sidste stykke af Pilgrimsruten, Via Jutlandica, ruten fra Nyhus til Rendsborg, der er identisk med den gamle Hærvej, ved en festgudstjeneste i Slesvig Domkirke. DSS er medinitiator til dette projekt via gruppeleder Fred Hasselbach, Ejder

Gruppe. Det er et storslået projekt. Der er mulighed for at overnatte på Karsten Thomsen Gruppens lejrplads i Langbjerg og naturligvis også på Spejdergården Tydal, når pilgrimmene går langs med ruten. Hjertelig tak til Fred og Ute for dette flotte initiativ til gavn også for DSS.

Korpset i Danmark er gået ind i et nærmere samarbejde omkring "spejd". Der har været afholdt flere spejderchefmøder samt ét hovedstyrelsesmøde i løbet af 2007, og Reload 2007 må ses som et eksempel på et brandgodt samarbejde korpset imellem.

TAK

Korpset vil gerne sige hjertelig tak til korpsets protektor, Hans Excellence Greve Ingolf og til Grevinde Sussie for deres opbakning og støtte til Dansk Spejderkorps Sydslesvig. Det er vi glade og taknemmelige for.

Korpsets ledelse har deltaget i PFD- og FDD-møderne i København og siger tak til alle spejderkorpset i Danmark for det gode samarbejde og for al den inspiration og støtte, DSS har fået i løbet af året.

Hjertelig tak til alle fonde, der har understøttet korpsets arbejde i 2007.

Der skal ligeledes lyde en hjertelig tak til Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger, til Dansk Skoleforening for Sydslesvig, til SSF og SSW, til Sundhedstjenesten og til Dansk Kirke i Sydslesvig for al den opbakning, korpset igen har modtaget fra deres side i 2007.

En hjertelig tak skal yderligere gå direkte til Flensborg Avis for al den positive omtale og støtte, DSS har modtaget i årets løb.

Sidst, men ikke mindst, skal der gå en hjertelig tak til alle korpsets ledere for det uvurderlige arbejde, I alle yder til fordel for det danske mindretals børn og unge. Det er værdsat.

Nye og fælles spændende ting

Af distriktsleder Sten Andersen

Efter en spændende Landslejr 5.-14. juli 06 ventede der i sæsonen 2006/2007 nye og fælles spændende ting for FDFerne i Sydslesvig.

FDF-kredsene afholdt i årets løb FDF-møder på deres egen måde alt efter antallet af ledere og antallet af børn og unge.

Der har løbende været forskellige tilbud organiseret af FDF Sydslesvig Distrikt eller FDF Landsdel 5, der foruden Sydslesvig også dækker Syd- og Sønderjylland.

PDFere PÅ LEDERSKOLE

En lørdag i oktober satte omkring 20 deltagere hinanden stævne på Christian Paulsen-Skolen i Flensborg, hvor de kunne deltage i den årlige FDF-lederdag. Dette år havde vi den glæde at kunne byde velkommen til 2 instruktører; vor FDF-landsdelssekretær Signe Hemmet Nielsen samt lærerstuderende Mette la Cour fra Haderslev.

Lederskole 7.10.06: Lederne Wiebke, Marie og Thore fra Flensborg morer sig sammen med lederne Beate og Heike fra Bredsted. (Alle fotos: S. Andersen)

Det er blevet en årlig tilbagevendende tradition at mødes i Flensborg til en lederdag i FDF Sydslesvig Distrikt en lørdag før efterårsferien. Arbejdet ude i de forskellige kredse var godt i gang efter sommerferien, og der var også kommet nye ledere til kredsene. Her kan det enten være nye voksne ledere, der starter på helt bar bund med FDF-arbejdet, eller ledere, der i den nye sæson står for ansvaret for en anden gruppe børn og unge end i de forrige år.

De 2 instruktører tog udgangspunkt i bogen "Mørkeaktiviteter – naturligvis", hvor FDF-distriktets medarbejdere kom rundt om nogle idéer til nogle nye, spændende og anderledes aktiviteter, som FDF-lederne kan lave med FDFerne både inde og ude.

60 ÅRS JUBILÆET

FDF i Sydslesvig fejrede 60-året for oprettelse af den første sydslesvigiske kreds ved et arrangement i "fødebyen" Tønning, hvor FDF Tønning søndag den 19. november var vært og arrangør under ledelse af FDF Tønning kredsleder Ole Hübertz Knudsen.

Efter 2. verdenskrig var der mange danske både syd og nord for grænsen, der huskede ordene, der blev sagt til sydslesvigerne ved Genforeningen i 1920: "I skal ikke blive glemt". Blandt disse danskere nord for grænsen var der en række folkeskolelærere, som foruden lærerjobbet også havde energi og gåpåmod til at starte et FDF-

Det sønderjyske kagebord med stifteren af den første FDF-kreds, Walter Lorenzen.

arbejde op, da de kom på de mange nystartede danske skoler rundt i Sydslesvig. Allerede i 1945-46 tog landsforbundet FDF fat om opgaven, og forbundssekretær Bitsch-Larsen foretog en del vanskelige rejser til Sydslesvig for at få de engelske myndigheders tilladelse til at drive et FDF-arbejde. På det tidspunkt var Slesvig-Holsten engelsk besættelseszone.

I Tønning kunne lærer Walter Lorenzen starte den første FDF-kreds den 17. november 1946. I 1947 blev der ansat en deltids-forbundssekretær for Sydslesvig, og denne ordning fortsatte helt frem til 1972. Derefter kom FDF i Sydslesvig til at høre sammen med FDF-kredsene i Syd- og Sønderjylland, og vi deles nu om en FDF-landsdelssekretær. Efter den første kreds startede i Tønning, voksede FDF-arbejdet frem overalt i Sydslesvig sammen med mange af de nyansatte lærere fra Danmark. I 1949 kunne man indberette 12 kredse til Landsforbundet; stederne var Ag-

trup, Aventoft, Bramsted, Brebøl, Sdr. Brarup, Flensborg med 3 kredse, Frederiksstad, Risum, Humtrup, Slesvig, og Tønning. I Aventoft havde kredsen på det tidspunkt en kvindelig kredsfører, som kredslederen hed dengang. Det var den unge friske lærerinde Anna Schrøder, der havde overtaget hvervet, efter at kredsens stifter og kredsfører var flyttet. Ikke alle kredsene var lige store, den mindste kreds kunne mønstre 19 medlemmer, og den største kunne mønstre 105 medlemmer.

HJEMME I DANMARK

Hjemme i Danmark tog det nystartede Sydslesvigudvalg under FDFs hovedbestyrelse siden starten i 1946 mange gode initiativer for at samle penge og andre vigtige fornødenheder til de sydslesvigske FDFere. Dette udvalg arbejdede helt frem til 1972, altså i over 25 år. Det nedlagde sig selv, da dette Sydslesvigudvalg fandt ud af, at FDF i Sydslesvig selv kunne fastholde et dansk FDF-arbejde. I 1961 oprettedes Støttekredsen for FDF i Sydslesvig, hvorfra der siden er sendt betydelige midler til FDF-arbejdet rundt i kredsene i Sydslesvig, orkesterarbejdet i Flenborg og Bredsted, tilskud til lederuddannelse af seniorerne, de unge FDFere og voksenlederne. Pengene fremkommer ved frivillige bidrag fra venner af FDF-arbejdet i Sydslesvig og ved salg af julekort hvert år af de sydslesvigske FDFere.

PÅ LIGE FOD

FDF Sydslesvig Distrikt betragter sig selv i dag som et distrikt på lige fod med de andre distrikter i Danmark, selvom der kan forekomme både økonomiske og praktiske betingelser, som er vanskeligere end hjemme i Danmark. Mange FDFere fra Sydslesvig har i årenes løb deltaget i lederskole, lejre rundt omkring i Danmark – her i sommers var det FDFs Landslejr på Sletten. Her oplever vore børn, unge

Broder Tuck – til dagligt pastor Preben Mogensen, Ansgar Kirke i Flensborg – overhører et af holdene fra Flensborg.

og ledere fra Sydslesvig at være en del af det kristne fællesskab, som FDF er.

Derfor kan man efter 60 år tillade sig at erkende uden at overvurdere sig selv som ungdoms organisation, at FDF i Sydslesvig har haft en betydning for og berettigelse i danskheden i Sydslesvig, og må fremtiden vil også vise, at FDF i Sydslesvig stadig har sin be-

Robin Hood – til dagligt pastor Jacob Ørsted, Helligåndskirken, er ude på tur på posterne.

rettigelse blandt det danske ungdomsarbejde under fællesorganisationen SdU.

ROBIN HOOD KOM TIL FLENSBORG

Piltestævnet den 28. januar i Flensborg startede med en festlig gudstjeneste i Helligåndskirken, hvor Flensborg-kredsens formand pastor Jacob Ørsted stod for gudstjenesten. Derefter gik al-

Hockey 4. marts i Tønning: Ole i gang med at dømme en af de mange hockeykampe.

le op til FDFernes mødested i Flensborg, Christian Paulsen-Skolen, hvor de spiste deres medbragte mad i samlingsalen. Derefter foregik det oppe i Flensborgs svar på Nottingham Forest, Frueskoven, hvor der var planlagt en rute med mange spændende poster og øvelser. Her stod hele lederteamet fra Flensborg parat til at modtage de forskellige FDF-patroljer.

Selve øvelsen, som piltestævne var bygget over, er udtænkt af FDF-kredsens grand old man, Knud Morsing for en del år siden. Hvad der skete på posterne rundt omkring i Frueskoven, var bl.a., at munken Broder Tuck stod på en af posterne for at "overhøre" delta-

gerne i spørgsmål fra Biblen. Løbet sluttede af på Christian Paulsen-Skolen, hvor Robin Hood overrakte vandrepokalen til den patrulje, der havde fået de fleste points. Distriktsleder Sten Andersen kunne til slut meddele, at førsteholdet gik til et hold fra Flensborg.

BOLDSTÆVNET

Søndag den 4. marts var der liv og højt aktivitetsniveau med konfirmanderne og FDFerne på Uffe-Skolen i Tønning. Dagen begyndte med en gudstjeneste, som konfirmanderne havde været med til at sætte deres fingeraftryk på. Musikken var valgt og fundet frem af konfirmanderne lige fra præ- og postludiet over til de salmerne, som blev sunget.

Inden gudstjenesten havde præsten Eberhard von Oettingen sammen med konfirmanderne lavet pizzaer, som alle havde de glæde og fornøjelse at spise efter gudstjenesten i gymnastiksalen.

Så gik de sydslesvigske FDFere i gang med at spille hockeykampe i gymnastiksalen. Det var FDF-kredsene fra hjembyen Tønning og Bredsted, der var med til det årlige hockeystæv-

Kristi himmelfartslejren: Væbnerlejren laver maden på kogespande.

ne. Efter lidt over 2 timers kampe kunne spillelederen Ole Hübertz Knudsen afsløre, hvem der fik de forskellige vandrepokaler, som distriktsleder Sten Andersen overrakte vinderne. Det blev en 100% Bredsted-sejr, idet alle puslinge-, tumlinge-, pilte- og væbnerpokalerne blev vundet af hold fra FDF Bredsted.

KRISTI HIMMELFARTSLEJREN

Over 100 glade men også trætte sydslesvigske FDFere vendte søndag eftermiddag hjem efter en spændende lejr 17.-20. maj i Kristi himmelfartsferien på FDF-lejren Frederikshøj på Løjtland nord for Åbenrå.

Lejren var opdelt i 2 underafdelinger: piltelejren for puslinge, tumlinge, og pilte, altså børn i 1.-5. klasse, og væbnerlejren for væbnerne, seniorvæbnerne og seniorerne, altså børn og unge fra 6. klasse og op.

For piltelejren var det i år temaet: BIB - Børn i Blåt-agenter, der finder koden og redder kloden. Puslingene, tumlingene og piltene skulle igennem nogle prøver for at blive uddannede som BIBere og derfor kunne være med til at undgå invasionen fra planeten Snotx fra den ydre galakse. Som i alle eventyr bar anstrengelserne i agentuddannelsen frugt, og lørdag aften kunne piltelejrens chef Marie Andersen med både ro i sindet og med glæde i stemmen meddele, at der er ro og harmoni i solsystemet.

For væbnerlejren, hvor FDFerne både boede i telt og lavede deres mad over bål, var der planlagt en hike på Barsø ude i Gennerbugt hele lørdagen. Færgen må kun fragte 23 personer, så det blev til 2 afgangene til og fra øen med FDFerne. Ellers gik tiden på væbnerlejren med det sædvanlige: at bo i telt, bygge en lejrplads med reb og rafter, og hvor der blev lavet mad over et bålsted.

For at bespise alle deltagerne var der 6 personer i køkkenet, bedre kendt

Uddannede BIB-agenter, Mats og Jan fra Flensborg-kredsen.

som "tanter" i FDFernes verden, og så er det lige meget, om man hedder Ralf og er far til 2 FDFere i Bredsted-kredsen.

Andagter om morgenen og om aftenen er også del af en FDF-lejr. Det blev både varetaget af de deltagende kredsledere men også af Flensborg-kredsens præst Preben Mogensen samt pastor Lotte Heftye fra Lyksborg.

BØRNEFESTIVAL/ BØF

FDF-BørneFestival i Tinglev trak lørdag den 10. juni fulde huse. BØF var Børne-Festival for alle FDFere fra FDF-kredsene langs den dansk tyske grænse.

Tinglev sydede af sjove, udfordrende og spændende aktiviteter, da omkring 225 forventningsfulde FDFere lagde an til en forrygende festi-

val, hvor FDF Flensborg 1. kreds også deltog.

Det var en BØF-oplevelse, hvor de yngste i FDF får mulighed for at møde andre FDFere og samles om noget af det, som FDF er bedst til, nemlig leg og fantasi sammen med voksne.

Hoppeborge, kæmpe bordfodbold, gøgleri og musik fra TenSing fra Flensborg var bare nogle af tilbudene. Og der var fart på børnene, der synes, det var fantastisk bare at kunne boltre sig med alle mulige og umulige aktiviteter i det fine varme sommervejr.

Dagen begyndte med fælles sang og flaghejsning. Herefter åbnede boderne, hvor børnene selv kunne gå rundt og prøve forskellige ting. Specielt var der lang kø ved pandekage-bageboden, hvor børnene kunne få lov til at prøve kræfter med at bage de dejligste pandekager.

Rasmus i gang med at lave en pandekage i Tinglev.

Vandt kampen mod Kidderminster ret stort

Af Henry Buhl

Ud over de fastlagte turnerings kampe, var det nok drenge cricket-kampen mellem Husum Cricket Club og Kidderminster Cricket Club, England, der blev årets kamp på Mikkelsberg.

Kampen blev afviklet under jubilæumsfestlighederne mellem Husum by og Kidderminster.

Kidderminsters crickethold havde ikke særlig stor respekt for Husums drenge, da man nok i England ikke forventer noget særlig af cricketspillet i Tyskland.

Men det bliver de nok nødt til fremover – bestemt når det gælder Husum Cricket Club. Drengene vandt nemlig kampen mod Kidderminster ret stort.

Nå, nu var det jo ikke resultatet ved et jubilæumsarrangement, der var afgørende, men derimod venskabs-samarbejdet mellem Husum og Kidderminster, der kom i første række.

Det blev da også et rigtigt cricket-ar-

Husums borgmester Rainer Maaß åbnede kampen på Mikkelsberg til stor glæde både for drengene og de mange gæster. (Fotos: privat)

Lars Flemming i kampen Irland-Danmark i Belfast.

rangement i cricketspillets ånd med repræsentanter både fra Husum by og Kidderminsters fadderskab.

JUBILÆUMSÅR

2007 er Husum Cricket Clubs jubilæumsår. Jubilæumsfesten afholdtes den 29. september 2007 på Christiansens Gasthof i Hatsted.

I 40 år er der nu spillet cricket i Sydslesvig. Det var bestemt ikke nogen "dans på roser" de første år at være leder for cricket her i Sydslesvig. Alt blev gjort besværlig, og populær var vi bestemt ej heller nogen steder.

Ak ja, som Dinne sagde - Dinne var formand for cricketspillerne: "Der er åbenbart ikke plads til et mindretal inden for mindretallet!"

Nå, det var dengang, og det er heldigvis meget, meget længe siden.

I dag har cricketspillerne og ledere friere forhold på Mikkelsberg, hvor de kan dyrke deres elskelige sport i cricketspillet ånd med hensyntagen og fairplay.

FLOT ÅR

2007 blev også et flot år m.h.t. landsholdspillere fra Husum Cricket Club. Hele 7 blev det til på danske landshold, nemlig:

Kevin Grebe: Drengelandsholdet
Daniel Grebe: Drengelandsholdet
Jeppe Jensen: Drengelandsholdet
Finn Kleissl: Juniorlandsholdet
Kasper Blumenau: Juniorlandsholdet
Lars Flemming Boldt: Juniorlandsholdet
Gerrit Müller: Seniorlandsholdet
Mange hilsener fra Husum Cricket Clubs spillere og lederteam med tak for året 2007.

DANSK SKOLEFORENING FOR SYDSLESVIG:

Fremtidens fællesskoler som "Gemeinschaftsschulen"

Af direktør Anders Molt Ipsen

Udviklingen inden for skoleområdet er i løbet af det sidste års tid i Slesvig-Holsten gået utroligt hurtigt. Det gamle

tredelte system er under afvikling. I stedet erstattes det af et nyt todelt system, hvor valget står mellem "Regionalschulen", der er en kombination af de gamle hoved- og realskoler, og ind-

Bredsted Danske Skole fyldte meget i avisens spalter i 2007. (Foto: SPT)

Camilla Miehe.

På de næste to sider: Durborg-elevens udkast til årsmødeplakater, lavet af daværende 13. årgangs kunsthold med kunslærer Birgitte Dohm.

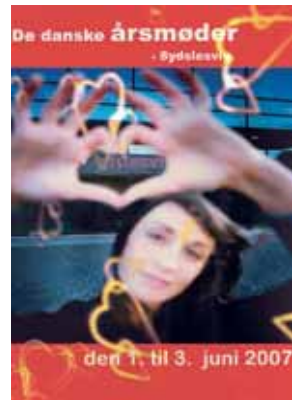
førelsen af "Gemeinschaftsschulen", der er en videreudvikling af "Integrierte Gesamtschulen". Hos skoleforeningen bærer de betegnelsen fællesskoler.

Regeringen i Kiel har med indførelsen af en ny skolelov bragt nye muligheder på banen. Styrelsen har nøje fulgt den nye udvikling med henblik på at vurdere, hvilket råderum det vil give Skoleforeningen i et fremadrettet perspektiv.

Da den nye skolelov åbner mulighed for at oprette "Gemeinschaftsschulen," skal det i det efterfølgende skitseres, hvilke handlemuligheder der er i forhold til den nye skoleform "Gemeinschaftsschulen".

1. I lovgivningen er indeholdt, at alle fællesskoler skal være omdannet til "Gemeinschaftsschulen" senest i år 2010. Det vil sige, at de nuværende fællesskoler, uanset om det ønskes eller ej, vil være omdannet til "Gemeinschaftsschulen" om senest tre år.

2. De nye rammebetingelser for "Gemeinschaftsschulen" er rummeligere – dvs. at der bliver større råderum med hensyn til, hvilken niveaudeling, der ønskes at skulle gælde for elever på 7. – 10. klassetrin i årene fremover.

Eyla Both.

Carina Hansen.

Juana Riepe.

Ella Josephine Ebsen.

Lena Danielsen.

Mia Dörwald.

Det betyder, at de nye "Gemeinschaftsschulen" enten kan videreføres som den fællesskole, der praktiseres i dag med en blanding af hhv. niveaudelt undervisning og udelt undervisning, eller at de kan videreføres med reduceret niveaudeling, så der i flere fag undervises udelt. Så længe skoleforeningen lever op til mindstekravene for niveaudeling i henhold til beslutningerne i "Kultusministerkonferenz" (KMK), bestemmer vi selv, hvilken vej vi vil gå.

Da den nye skolelovgivning og dens konsekvenser først er blevet præciseret og udmøntet i cirkulærer sidst på foråret, har det været vanskeligt for skoleforeningens styrelsen at komme med entydige bud på, hvad der kan meldes ud i forhold til disse nye muligheder.

Men efter at repræsentanter fra skoledirektionen har ført samtaler med undervisningsministeriet i Kiel, er det blevet klart, at skoleforeningen bør vælge en fremgangsmåde, så alle fællesskoler på én gang kan omdannes til "Gemeinschaftsschulen" i den form, som kendetegner vore fællesskoler i dag. På den måde lever skoleforeningens ledelse op til den fælleskolemodel, de enkelte skolars forældre har stemt for og ønsket, og de entydige beslutninger, der efterfølgende er truffet i skoleforeningens fællesråd, samtidig med, at den nye skolelov, giver os større råderum fremover.

Signe Clasen.

Morten D. Christiansen.

Sina Carstensen.

Rosa Preuschoff.

Sona Zimmermann.

I den sammenhæng skal man også se styrelsens løsningsforslag om at tilbyde et udelt forløb til og med 8. klassetrin på Bredsted Danske Skole, da skolen på grund af den nye skolelovgivning ikke kan fortsætte som hovedskole.

Styrelsen har på den baggrund pr. 7. september 2007 søgt undervisningsministeriet i Kiel om tilladelse til, at alle fællesskoler fra næste skoleårs begyndelse oprettes som fællesskoler med status "Gemeinschaftsschulen". Bliver denne ansøgning imødekommet, er der skabt en ny platform for fællesskolerne, hvor der vil være et yderligere råderum for at tænke nye tanker om fremtidens skole i Sydslesvig.

INVESTERET ALLE KRÆFTER

Skoleforeningen har i de seneste år investeret alle sine kræfter i at gennemføre en skolestruktur, hvor eleverne kan gå på samme skole i forløbet 7. – 10. klassetrin – altså væk fra det tredelte system.

Samtidig har denne strukturomlægning taget højde for Sydslesvigs geografi. Der er taget hensyn til ud-

kantsområder ved at oprette fællesskoler i Læk og Sønner Brarup samt en gymnasieoverbygning i Slesvig for den sydlige del af Sydslesvig. Derudover er der tænkt på, at forældrene har forskellige holdninger til spørgsmålet om niveaudeling.

I sidste fase af denne store strukturomlægning har landdagen i Kiel vedtaget en skolelovgivning, der giver vore fællesskoler et nyt udviklingsperspektiv. Det skal vi udnytte og derfor fortsætte debatten om en videreudvikling af vort skolevæsen. Men det er ikke tilstrækkeligt at føre debatten i styrelse og fællesråd – det er mindst lige så vigtigt at få diskuteret de nye rammebetingelser ude i samarbejdsrådene og i de enkelte skolekredse, så eventuelle kommende beslutninger kommer til at hvile på et velfunderet og gennemdiskuteret grundlag – lige som det er sket med modellen for de nuværende fællesskoler.

Debatgrundlaget er: Skal fremtidens skole for det danske mindretal i Sydslesvig gå i retning af mere udelt undervisning på 7. – 10. klassetrin, eller ønsker vi at opretholde den niveaudeling, vi kender i dag? Ønsker vi en

Det er altid fornøjeligt, når børnehavebørn hhv. skolebørn optræder ved de danske årsmøder i Sydslesvig. Og så følger forældre og søskende også med... (Foto: SPT)

Tine og Ulla Bay Lührssen, tidl. Husby/ Flensborg, nu Essen hhv. Berlin, har som mediekunstner hhv. diplom-instruktør forestået drejebogen, optagelserne og klipningen af den smukke, charmerende og informative 13 minutters-film »Husby«. 25 personer medvirker i filmen, heraf 10 som skuespillere: Otte børn fra Husby Danske Skole, (fhv.) pedel Jens-Peter Petersen og en skuespiller, der agerer lærerinden. Børnene med Sofie Nielsen og Jorrit Mandus Hansen i hovedrollerne går på opdagelse i et »himmeligt skab«, skolens kirkeskab, og de får letforståelig undervisning i, hvordan det danske mindretal opstod efter krigen 1864 hhv. grænsedragningen ved en folkeafstemning i 1920. Der er skønne, varme billeder, tæt på aktørerne, dejlig musik, humor, og letforståelig oplysning på dansk med tyske hhv. engelske undertekster. Se også www.husby-film.com

ensartet udvikling for vore overbygningsskoler, eller skal der være plads til forskellige modeller?

TAL

Ved det nye skoleårs begyndelse i september 2007 var 5.636 elever indskrevet i de 48 danske skoler i Sydslesvig mod 5.714 elever ved sidste skoleårs begyndelse.

I juni 2007 var der optaget 1.953 børn i de 55 danske børnehaver i Sydslesvig mod 1.882 børn sidste år.

Det samlede elevtal er pr. 1. september 2007 faldet med 74 i forhold til 2006. Det gennemsnitlige elevtal var i 2006 på 5.685. Faldet i elevtallet skyldes afskaffelsen af hovedskolens 10. klasser, der er en følge af indførelsen af den nye skolelov i Slesvig-Holsten.

Skoledirektionen betragter alligevel elevtallet som værende stabilt, da antallet af elever, der er indskolet i 2007, er større, end antallet var i 2006. Da børnetallet i børnehaven i 2007 er det højeste siden 1998, forventer vi, at elevtallet vil være ret stabilt også i de kommende år.

SKOLERNES DRIFTSTILSKUD

Skoleforeningens driftsregnskab for finansåret 2006 sluttede med et årsresultat på 914,15 euro, idet indtægterne udgjorde 73.989.104,45 euro. Regnskabstallene illustrerer nødvendigheden af en konsekvent videreførelse af tidligere års besparelser, da fremskrivningsprocenten på tilskuddene fra den danske stat udgjorde 1,1% (ekskl. særbevilling til A.P. Møller-Skolen), mens

der kunne noteres en lille tilbagegang i elevtilskudssatserne fra landet Slesvig-Holsten på 0,21%. Tilbagegangen i elevtilskudssatserne kan føres tilbage til en ændring i elevernes fordeling på de forskellige skolearter.

LOVSIKRING AF TILSKUD TIL ELEVBEFORDRING

Denne uretfærdige tilskudsprofil er i løbet af de sidste år blevet tydeligere, idet Rendsborg-Egernførde Amt helt har droppet tilskuddene til skoleforeningen, og Slesvig-Flensborg Amt nu anmelder en tilsvarende praksis ved udgangen af 2008.

Det tyske mindretal har fået lovsikret sine tilskud til elevkørsel ud fra et princip om positiv særbehandling. Ubalancen på dette område er ikke til at komme uden om. Vi sætter stadig vor lid til ministerpræsident Carstensen, der i forbindelse med sit besøg i København i 2006 gav tilsagn om at ville se velvilligt på spørgsmålet. Ligeledes vil vi nøje følge udviklingen, efter at SPDs

skolepolitiske ordfører Henning Höppner i begyndelsen af januar 2007 udtalte, at ligestillingen af de danske kørselstilskud sikres via delstatens finansudligning (FAG). I dette spørgsmål er skoleforeningen i tæt dialog med SSW, der gennem mange år har ydet en enorm indsats på dette område over for de skiftende regeringer i Kiel.

På det seneste er utilfredsheden over for regeringen i Kiel steget markant, efter at SPD og CDU i Kiel har indført en generel egenbetaling på 30 pct. for kørsel mellem hjem og skole. Når det gælder egenbetaling, har vi pludselig skæbnefællesskab med flertalsbefolkningen - dog med den væsentlige forskel, at skæbnefællesskabet kun gælder pligterne.

SKOLERNES FYSISKE RAMMER

En stor del af skoleforeningens bygninger er opført i begyndelsen og midten af halvtredserne. Vedligeholdelsesbehovet her, 50 til 60 år efter, er ved at få et omfang, som vanskeligt kan op-

Kappel By fejrede 650 års jubilæum hele året, og byens danske skole, børnehave og foreninger var naturligvis med, bl.a. i festoptoget. Men en tilbygning til Kaj Munk-Skolen må de danske i Kappel vente lidt på endnu. Der er ikke råd. (Foto: Manfred Bauch)

Efter at have lagt de første sten kiggede bl.a. skoleforeningsdirektør Anders Molt Ipsen, skoleforeningsformand Lone Schuldt, borgmester Thorsten Dahl, generalkonsul Henrik Becker-Christensen, fonds næstformand Ane Mærsk McKinney Ugglå, seksmandsudvalgsformand Kim Andersen og fondsdirektør Ove Hornby på nybyggeriet i Slesvig på Fribeden. (Foto: Lars Salomonsen)

fanges af de eksisterende budgetter. Det er nødvendigt med en ekstraordinær indsats.

Ved de sidste års budgetforhandlinger med seksmandsudvalget er der blevet gjort opmærksom på problemet. Der er inden for de sidste år blevet gennemført flere analyser, der klart dokumenterer behovet for genopretning og sanering af en række bygninger. Skoleforeningen har alene på Duborg-Skolen måttet binde så mange midler til sanering på grund af svamp og myndighedskrav, at andre påtrængende vedligeholdelsesopgaver stort set har måttet vente.

GRUNDSTENDSNEDLÆGGELSE VED A.P. MØLLER-SKOLEN

Den 3. maj 2007 talte Ane Mærsk McKinney Ugglå, næstformand for "A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney

Møllers Fond til almene Formaal", til en række indbudte gæster i anledning af grundstensnedlæggelsen til den nye fællesskole med gymnasial overbygning i Slesvig. Ane Mærsk Mc-Kinney Ugglå var imponeret over den kommende skoles beliggenhed ned til Slien og glædede sig over de nye muligheder, som A.P. Møller-Skolen giver det danske mindretal i Sydslesvig. Hun sagde bl.a.: "Skolen vil afhjælpe pladsmanglen på Duborg-Skolen, nedsætte transporttiden for elever fra landsdelens sydlige del og forhåbentlig inspirere flere unge til at tage en gymnasieuddannelse."

Skoleforeningens formand Lone Schuldt takkede A.P. Møller-Fonden for donationen med bl.a. følgende ord: "I dag, 77 år efter, at den første danske skole i Slesvig blev taget i brug, kan vi nu lægge grundstenene til en ny skole.

Arkitektfirma C.F. Møller A/S' bud på A.P. Møller-Skolens centralaula.

Skolen vil komme til at indlede en ny epoke for det danske mindretal i Sydslesvig, idet den på grund af sin centrale beliggenhed og indretning vil give vore børn og unge helt andre muligheder og perspektiv end det, vi hidtil har kunnet drømme om at komme til at give dem. Ligeledes er vi stolte over at have fået lov til at opkalde skolen efter A.P. Møller, der med sit nationale sindelag og sin indsats i en historisk vigtig periode kom til at betyde rigtig meget for det danske mindretals udvikling”.

VUGGESTUER

Landdagen i Kiel har pr. 1. august 2007 vedtaget en ny forordning. Denne giver mulighed for en mere fleksibel ordning for optagelse af børn under tre år i daginstitutionerne. Gruppestørrelsen, der normalt er på 20 børn, reduceres

afhængigt af antallet børn under tre år. Ordningen blevet hilst velkommen af mange organisationer, da flere institutioner i landet Slesvig-Holsten har ledige pladser.

For at kunne tilbyde institutionspladser til børn under tre år andre steder, vil skoleforeningen - såfremt børnetallet i de forskellige institutioner tillader dette - gå i dialog med de respektive kommuner for at opnå de nødvendige tilskud.

PÆDAGOGISKE LÆREPLANER

Alle børnehaver skal fremover udarbejde en pædagogisk læreplan, der tager udgangspunkt i skoleforeningens formålsparagraf og i børnehavens opgaver.

Pædagogiske læreplaner for daginstitutioner i Danmark er vedtaget af Folketinget den 1. august 2004. I landet

Slesvig-Holsten er der indført en "Bildungsauftrag von Kindertageseinrichtungen". Disse tiltag har gjort, at der også ved skoleforeningen sættes nyt fokus på det pædagogiske arbejde i vore institutioner.

Dansk Skoleforening for Sydslesvig har valgt at tage udgangspunkt i begge landes retningslinjer for overordnede mål og indhold.

Formålet med de pædagogiske læreplaner er at sikre, at alle børnehaver arbejder systematisk, synligt og kvalificeret med børns læring for derved at bidrage til at ruste alle børn til at begå sig i livet såvel fagligt som personligt.

SKOLEFRITIDSORDNINGER

Ved starten af skoleåret 2007/2008 kunne der igen registreres en stigning i antallet af skolefritidsordninger. Der er nu oprettet skolefritidsordninger ved 23 skoler i Sydslesvig. Efter sommerferien kunne også børnene ved Treja Danske Skole, Medelby Danske Skole og Ladelund-Tinningsted Danske Skole deltage i et fritidstilbud efter undervisningen.

Ved skoleforeningens 23 skolefritidsordninger var der pr. 1. september 2007 tilmeldt i alt 520 børn. Næsten alle skolefritidsordninger har haft en stigning i antallet af tilmeldte børn. Udviklingen betyder, at der i skoleåret 2007/2008 er tilmeldt 26% flere børn end der var i skoleåret 2006/2007.

MILJØ OG ENERGI

I en tid med knappe resurser er det lykkedes, at der etableres biogasanlæg ved Jaruplund Højskole, Risum Skole/Risem Schölj og Sønder Brarup Danske Skole. Børnehaverne og skoler har desuden fået mulighed for at udarbejde et grønt regnskab. En tidligere elev fra Hiort Lorenzen-Skolen og Duborg-student, Svend Duggen, der er ansat i en stilling ved havforskningscentret "IFM-GEOMAR" i Kiel, tager rundt til skolerne og fortæller om "Kli-

maets udvikling – naturlige og menneskeskabte processer". Derudover er miljø- og energiudvalget for tiden i færd med at nedsætte en arbejdsgruppe af forældre, som skal udarbejde initiativer, der kan støtte børnehavernes og skolernes miljø- og energiarbejde.

FERIEREJSER TIL DANMARK

Grænseforeningen og skoleforeningen indgik et samarbejde omkring en kampagne for at skaffe flere feriehjem i Danmark til sydslesvigske ferie børn. I fællesskab blev der produceret et reklamespot og en hjemmeside med oplysninger om ferie børnsarbejdet. Reklamespottet blev efterfølgende vist 17 gange på TV-Øst.

Desværre viste det sig, at det selv med denne massive indsats var vanskeligt at finde nye feriefamilier. Der var ganske vist nogle henvendelser, men samlet set kunne det ikke opveje de familier, der ønskede at stoppe som ferieværter. Så status for rejsesæsonen 2006/2007 blev, at der kunne sendes 512 børn på ferie i Danmark mod 538 børn i 2005/2006.

SYDSLESVIGSKE ELEVER PÅ EFTERSKOLE I DANMARK

I samarbejde med efterskoleforeningen og Grænseforeningen indgik skoleforeningen et samarbejde for at styrke kulturmødet mellem danske og sydslesvigske unge. Efterskoleforeningen tilbød, at en række sydslesvigske unge kunne få et 14 dages ophold på en dansk efterskole. Opholdet skulle give de danske og de sydslesvigske deltagere indblik i hinandens kultur og hverdag. 24 sydslesvigske elever var derfor i februar 2007 fordelt på 6 efterskoler i Danmark. Projektet blev efterfølgende evalueret af de deltagende elever og lærere. Der var mange positive tilbagemeldinger om venskaber, der var blevet sluttet, og viden om Sydslesvig og Danmark, der var blevet formidlet.

Voksenskole for livslang læring med baggrund i en særlig treklang

Af forstander Dieter Paul Küssner

Jaruplund Højskole har siden sin oprettelse i 1950 haft til opgave at formidle dansk sprog og kultur i Sydslesvig. Samtidig har højskolen i hele sin levetid følt sig forpligtet til også at fremme oplysningen om de særlige livsforhold, der er mindretallets vilkår og virkelighed.

Eller som det formuleres i højskolens fundats: "Højskolens formål er at drive en dansk folkehøjskole på basis af en dansk, folkelig, grundtvigsk tradition og med særligt hensyn til, at højskolen er en del af det folkeligt-kulturelle arbejde i det danske mindretal i Sydslesvig. Højskolen ser som sin opgave at øge kendskabet til grænselandets historiske udvikling, at formidle et indblik i landsdelens kulturelle mangfoldighed samt skabe interesse for nye strømninger i Europa".

På baggrund af denne treklang: en dansk folkehøjskoletradition bundet til det danske mindretal, men åben for grænselandets mangfoldighed og den europæiske virkelighed, har højskolens medarbejdere også i 2007 søgt at virke som voksenskole for livslang læring. Flere tusinde kursister og gæster har i årets løb vundet indsigt i det danske mindretals aktuelle liv og rige historie; jævnt, muntert og gedigent.

Formidlingen af dansk sprog og kultur i en mindretals- og grænselandsramme sikres for tiden via to hovedspor.

Det ene spor sikrer forudsætningen for, at Danmark fortsat engagerer sig i og fastholder forbindelsen til det danske mindretal i Sydslesvig: det personlige og nære kendskab til det danske Sydslesvig. I den sammenhæng byder vi på både lange og korte kurser, der har grænselandet som inspiration og

Forventningsfulde venter jule-nytårskursisterne på Jaruplund Højskole på foredragsholderen Lars Sørensen, der giver dem en introduktion om den slesvigske vestkyst 2. juledag. (Foto: Jens Høyer)

ramme. Både de historiske forudsætninger for mindretallet, men især de nutidige vilkår indtager en væsentlig plads i formidlingen.

Samtidig bruger vi gæsteforelæsere og kunst- og kulturrejser i landsdelen for at give et inspirerende indblik i grænselandet. Kurserne præsenterer hele spektret af landskabsperler, bygningskunst og museer. Fra øvandring på de frisiske øer til pilgrimsvandring på hærvejen eller sommer i Sydslesvig rundt om Flensborg Fjord. Disse kurser søges især af kursister fra Danmark. Alligevel ser vi gerne, at også danske sydslesvigere deltager i disse kurser; idet mødet mellem folk fra Danmark og sydslesvigere ofte giver kurserne en stærk personlig profil.

DANSKKURSER

Det andet spor er en naturlig følge af forpligtelsen til at udbrede dansk sprog og kultur i Sydslesvig. Her har højsko-

Fra en folkweekend for alle på højskolen: Duo'en Haugaard & Højrup. (Foto: H&H)

len i snart mange år tilbudt forældre med børn i vore danske børnehaver og skoler intensive danskurser, der foruden sprogindlæring også giver mulighed for fordybelse i danske sædvaner, væremåde og kultur. Sprogkurserne har til hensigt at give forældre uden foregående danskundskaber mulighed for at følge deres børns undervisning.

Disse kurser er eftertragtede; også fordi kursuslederen er en enestående sprogformidler. Som en fortsættelse af den elementære sprogindlæring ønsker højskolen sammen med skoleforeningen i 2008 at udvikle nogle sprog- og kulturkurser til sydslesvigske forældre, der har brug for fortsat sprogtræning; og hvor øvelserne i dansk dagligsprog skal gå hånd i hånd med oplysning om danske- og mindretalspolitiske tilhørsforhold.

EUROPÆISK DIALOGLINIE

Også i 2007 har vi kunnet videreføre en europæisk dialoglinie på vort lange kursus for unge kursister. Ved gode venners hjælp har vi kunnet tilrettelægge et kursusforløb, hvor især unge østeuropæere har kunnet få indsigt i grænselandets særlige kvaliteter, når det gælder afviklingen af fjendebilleder.

Den kulturelle mangfoldighed, de mange sprog og det nuværende positive samarbejde mellem regionens flertal og mindretal bliver for disse unge en vigtig erkendelse, som de kan bruge ved hjemkomsten, hvor deres hverdag ofte er præget af fortsatte konflikter mellem flertal og mindretal. Netop i den sammenhæng skaber vi "interesse for nye strømninger i Europa", som fundatsen foreskriver.

Det gælder også vore velbesøgte kurser, der har det nye Tyskland som tema. Både Wismar og Schwerin, Berlin og sorbernes Bautzen giver vore danske kursister ny indsigt i det aktuelle og demokratiske Tyskland.

HØJSKOLEN SOM KURSUSEJENDOM

Foruden den overordnede højsko-leundervisning har højskolen året igen-nem været kursus ejendom for bl.a. skoleforeningen samt foreninger og or-ganisationer. Disse kurser samt forskel- lig mødevirksomhed støtter højskolen og giver den mere synlighed i lokal- samfundet.

Synligheden ud over grænselandet sikres især ved, at forenings-Danmark fortsat gerne kommer på højskolen. Danske grænseforeninger, landbofor- eninger, højskoleforeninger og kunst-

foreninger er flittige gæster. Nogle kommer for at høre om Sydslesvig og højskolen, for at få en kop kaffe eller et måltid.

For alle gælder det, at vi er glade for deres besøg og deres fortsatte interes- se for grænselandet. For også i den sammenhæng gælder det, at forbin- delsen mellem det danske mindretal og Danmark vinder i kvalitet gennem det personlige møde. Både kursister og gæster oplever ved selvsyn, at Syd- slesvig stadig holder fast i Danmark – og højskolen fornemmer, at Danmark gerne holder fast i os.

DANSK VOKSENUNDERVISNING I SYDSLESVIG:

Rammeløft ses som anerkendelse

Af sekretær Signe Andersen

"Forholdet til skoleforeningen har i det forløbne år været godt, og til de helt glædelige resultater hører et ramme- løft på 25.000 euro fra 2008. Denne for- øgelse skulle gerne føre til, at forholdet mellem udgifterne og indtægterne kommer i bedre balance. Det har kne- bet, da tilskuddene fra kommunerne ofte har ladet vente på sig eller været genstand for reduktion som følge af kommunernes økonomisk set trængte situation. Vi er glade for det forhøjede beløb og ser det også som en anerken- delse af voksenundervisningens betyd- ning for det danske arbejde. Hvis vi modtager nye forældre, må vi også sørge for, at de har så gode betingelser som muligt for at komme ind i det dan- ske, hvor sproget er den afgørende nøglefaktor for en positiv oplevelse for begge parter."

Sådan udtalte formanden for Vok- senundervisningsnævnet Erik Jensen både på det årlige afslutningsarrange- ment og på det årlige repræsentant- skabsmøde.

"Hvis vi modtager nye forældre, må vi også sørge for, at de har så gode be- tingelser som muligt for at komme ind i det danske, hvor sproget er den afgø- rende nøglefaktor for en positiv ople- velse for begge parter", mener forman- den for Voksenundervisningsnævnet Erik Jensen. (Foto: Flensborg Avis)

FORHØJELSE AF DELTAGERGEBYRET

Repræsentantskabet besluttede at forhøje deltagebyret til 2,25 euro pr. undervisningslektion gældende fra den 1. august 2007. Siden 1. januar 2002 havde betalingen været 2,00 euro for en lektion, så tiden var inde til en forhøjelse efter lang tids prisstabilitet.

Retningslinierne for arbejdet lægges af det bredt sammensatte repræsentantskab, som vælger 7 medlemmer til voksenundervisningsnævnet, der varetager det løbende arbejde. Nævnets formand er Erik Jensen (SSFs repræsentant), næstformand Willi Petersen (SSF for Sydtønder Amt), yderligere nævnsmedlemmer: Erik Andresen (Dansk Lærerforening i Sydslesvig), Charlotte Bassler (SSF for Flensborg Amt), Blide Borg (Kvindeforeningerne), Anette Sørensen (Husmoderforeningerne) og Lars Aagaard (Dansk Centralbibliotek).

PÆDAGOGISK KURSUSDAG FOR UNDERISERE

En nyskabelse var kursUSDagen den 2. september 2006 på Dansk Centralbibliotek, hvor det var helt oplagt, at hele 43 undervisere glædede sig over for en gangs skyld at mødes og fortælle hinanden: Sådan gør jeg. Der var forskelli-

ge oplæg ved bl.a. Kirsten Jensen og Georg Buhl om deres erfaringer og undervisningsmateriale og metoder.

Det teoretiske oplæg om dansk undervisning af voksne blev givet af seminarielektor ved CVU Sønderjylland Birgitte Bækgaard, og bibliotekar Lars Aagaard præsenterede centralbibliotekets materialer til voksenundervisning. Programmet var blevet lagt i samarbejde med skoleforeningen og skolekonsulent Lisbet Buhl.

AFSLUTNINGSARRANGEMENTET

Det årlige afslutningsarrangement den 7. juni 2007 kunne samle 52 personer på trods af, at de fleste havde lang vej til Kiel, hvor der var rundvisning på fæstningen Christianspris/ Frederiks-ort. Det efterfølgende møde med spising var lagt til Jernved Danske Skole i Dänischenhagen.

Her blev talmaterialet for kursusåret 2006-07 gennemgået:

488 gennemførte kurser mod 470 året før, 5.837 kursister mod 5.645 sidste år.

Der er afregnet 9.355,3 løntimer, en stigning på 4,5%.

Af offentlige tilskud er der i 2006 modtaget 83.013,01 euro, en lille men glædelig stigning på 142 euro.

DANSKE KIRKE I SYDSLESVIG:

Kirke og kristendom under et stigende pres

Af provst Viggo Jacobsen

Kirke og kristendom synes i de senere år at være sat under et stigende pres. Egentlig meget underligt. I Danmark er ca. 90% af de etniske danskere medlem af Folkekirken. Syd for grænsen har

den tyske kirke trods mange udmeldelser stadig ganske flotte medlemstal at fremvise. Det gælder ikke mindst i vor landsdel.

Den Nordelbiske Kirke har ca. 2,2 millioner medlemmer. Der er vel intet andet i samfundet som helhed, der i

samme grad som kirke og kristendom skænker et fælles grundlag.

At være kirke er en menighedsopgave. Det er den lokale menighed, som kalder præsten til tjeneste. Det er ikke præstens opgave at repræsentere kirken, men at lede den selvstændige lokale menigheds gudstjenesteliv. Det lokale arbejde har højeste prioritet i vore sammenhænge. Det er her, forkyndelsen kommer så tæt på den enkelte som overhovedet muligt. Det er her, fællesskabet på bedste måde kan betones og leves.

DANSK KIRKE I SYDSLESVIG SOM FORENING

Fællesskabet i Dansk Kirke i Sydslesvig (DKS) rammes ind af en foreningsstruktur. Det er markeret i vedtægterne med et "e.V." lig med "eingetragener Verein". Foreningen har 35 selvstændige medlemmer, som er lig med de danske menigheder i landsdelen, der gennem tiden har søgt optagelse i foreningen. DKS er en forening af nødvendighed, bl.a. fordi der nu engang skal være en juridisk "person", der varetager menighedernes interesser over for det offentlige og vor tyske søster-

Husum danske Kirkes nye alterdug, hardangersyet af Elfriede Geipel, Husum. Den gamle alterdug havde kun præsten glæde af, idet den ikke var synlig fra kirkerummet. Med den nye alterdug har menigheden fået en »rigtig« alterdug, som alle i kirken kan have glæde af at se på. (Foto: privat)

kirke, ligesom myndighederne kræver, at der skal være en formel husejer.

Det er ikke umiddelbart indeholdt i vor selvforståelse som en kirke, der virker på folkekirkelig vis, at være en forening. Vor foreningsstatus er mere eller mindre påtvunget os. Derfor opleves det også som et angreb mod selvforståelsen, når kirken sådan uden videre strukturæssigt sammenlignes med mere almindelige ikke-kirkelige foreninger. Et eksempel: Den danske Folkekirke har ikke en formand. Vore vedtægter opererer som en parallel hertil heller ikke med en formand for DKS. Det er kun kirkerådet, der har en formand. En ikke uvæsentlig forskel. Måske holder denne indstilling ikke vand ved en streng juridisk tilgang til spørgsmålet; men ud fra en kirkelig vinkel bør den gøre det.

DEN BUDGETMÆSSIGE SITUATION

På finansloven for 2007 er tilskuddet til DSUK "Til virksomheden i Sydslesvig" fastsat til 12,020 mill. kr. Dette beløb er igen delt op i 3 underposter: Præstelønninger 9,57 mill. kr. og driftstilskud vedrørende organister og kirkesangere på 1.275 mill. kr. samt til drift og vedligeholdelse af ejendomme på 1.175 mill. kr.

Beløbet under posten "Driftstilskud vedrørende organister og kirkesangere" burde slet ikke nævnes på finansloven, fordi disse penge stammer fra tilskuddet fra Den Nordelbiske Kirke. Et tilskud, som er den danske bevilling uvedkommende, idet tilskuddet er fastholdt i Den Nordelbiske Kirkes egen lovgivning, og der udtrykkeligt nævnes som et tilskud til DKS.

Det er således misvisende, når finansloven nærlæses og nogle får den opfattelse, at der også ydes tilskud nordfra til organister, kirkesangere mm.

I 2006 modtog DSUK i alt fra den danske stat 12.050 mill. kr. til selskabets virksomhed i Sydslesvig, hvilket

Kirkosalen på Valsbølhus har fået nyt og flot orgel, der blev indviet i december sidste år med Simon Faber som organist. Efter gudstjenesten og koncerten var der festligt samvær. (Foto: privat)

svarer til 2,95% af den samlede bevilling til det danske arbejde i Sydslesvig på i alt 408,861 mill. kr.

FORHOLDET TIL DSUK

Det er med vemod, DKS må tage afsked med to vigtige personer. Biskop Søren Lodberg Hvas, Aalborg, har været tilsynsførende biskop for de danske menigheder og præster i Sydslesvig siden DKUs lands- og repræsentantskabsmøde 1999; "men med tre år tilbage som biskop i Aalborg Stift ønsker han nu at vie sin arbejdstid fuldt ud til det store nordjyske stift", som der står i afskedsinterviewet i DSUKs blad NYT.

Biskop Søren Lodberg Hvas er kendt som en uhyre flittig person. Han skåner ikke sig selv. Det har vi også nydt godt af. Hvor lidt plads der end har været i hans kalender, så blev der dog altid tid til os i Sydslesvig. Vejen herved har aldrig været ham for lang. Han har ved ordinationerne været med til at markere, at Helligåndskirken er vor "domkirke", været flittig deltager og

Den danske vokalgruppe VisVocal gav koncert i Harreslev danske Kirke. Vokalgruppen startede i 1992, har hjemsted i Visby nær Bredebro og opstod på initiativ af nuværende leder Laust Erik Bossen. Gruppen består af ca 30 unge dynamiske håndplukkede sangere fra hele Sønderjylland, og gruppens repertoire strækker sig fra gospel, pop, rock, spirituals til klassiske numre. (Foto: VisVocal)

medlever ved Kirkedage, markeringer i menigheder og kirkeindvielse samt ved årsmøder, ligesom han har givet mange gode råd undervejs. Der skal lyde en stor tak for den uvurderlige indsats til fordel for de danske menigheder og præster i Sydslesvig.

Generalkonsul Henrik Becker-Christensen har siddet i bestyrelsen for DSUK som direkte repræsentant for Sydslesvig i de første vanskelige og vigtige år, hvor de fusionerede arbejdsfelter skulle finde naturlige relationer i forhold til hinanden. Det har ikke været nogen enkel opgave som bestyrelse at sidde med det overordnede ansvar. Vi er i kirkerådet generalkonsul Henrik Becker-Christensen meget taknemmelig for den store indsats, der er ydet, både i bestyrelse og i Sydslesvigudvalget.

Tak til Jørgen Kühl, fordi han, til trods for at han sikkert har rigeligt med arbejdsopgaver i forvejen, er parat til at gå ind i bestyrelsesarbejdet for den næste periode siden lands- og repræsentantskabsmødet denne sommer, hvor DKS for sidste gang havde indstillingsret vedr. et medlem af bestyrelsen.

Sydslesvigs position er blevet yderligere markeret ved at pastor Preben Kortnum Mogensen i begyndelsen af året har overtaget den ene post som medarbejderrepræsentant. Igen en stor tak for indsatsen.

VIGTIG PRINCIPBESLUTNING

Kirkerådet har med glæde taget til efterretning, at DSUKs bestyrelse har vedtaget følgende principbeslutning: "DSUK vil i forlængelse af den folkelige og politiske opbakning i Danmark løfte den historiske arv på det kirkelige område i Sydslesvig og herigennem styrke samhørigheden med det danske mindretal. DSUKs bestyrelse forudsætter derfor, at dette kirkelige arbejds-

felt fastholdes som en selvstændig størrelse på finansloven, ligesom bestyrelsen anbefaler, at den bevillingsmæssige udvikling for dette område sammenholdes med udviklingen for det øvrige danske virke i landsdelen og bevillingen hertil under Undervisningsministeriet."

NYT KOMMISSORIUM FOR SYDSLESVIGUDVALGET

Følgende kommissorium er vedtaget for Sydslesvigudvalget: "Sydslesvigudvalget forelægges og foretager indstillinger vedrørende alle væsentlige sager og henvendelser angående det kirkelige arbejde i Sydslesvig. Udvalget er kirkerådets direkte samarbejdspartner i forholdet til DSUK. Udvalget varetager præsteansættelser i Sydslesvig, dvs. godkender opslag og indstiller til bestyrelsen efter en af bestyrelsen godkendt procedure. Udvalget arbejder for at vedligeholde og udbygge forbindelsen mellem Dansk Kirke i Sydslesvig og folkekirken. Udvalget opretholder kontakt med Udvalget vedrørende Danske Kulturelle Anliggender i Sydslesvig og andre politiske organer samt folkelige og kirkelige organisationer med indflydelse på og interesse for det danske arbejde i Sydslesvig. Udvalget kan foretage høringer og indstillinger via mailrunder.

Præstegården i Vesterland. (Foto: SPT)

Udvalget består af 5 medlemmer. Bestyrelsens tilforordnede for Sydslesvig bør være udvalgets formand, provsten er født medlem, kirkerådet udpeger et medlem. DSUKs bestyrelse udpeger 2 medlemmer”.

BYGGE- OG EJENDOMSSAGER

Byggeregnskabet blev afsluttet i 2006 for den nye præstegård i Aventoft. Investeringen endte med at koste ca. 200.000 euro.

Som omtalt i beretningen i fjor: Hvad der i begyndelsen så ud som en mindre vedligeholdelsesopgave i et af værelserne i præstegården på Sild, ændrede hurtigt karakter til at blive en omfattende sag. Det viste sig, at hele gulvkonstruktionen var uden egentligt fundament. Fugtskader var således uundgåelige.

Derfor kom saneringen nødvendigvis til at omfatte hele stueetagen inkl. kontor, badeværelse og køkken. Saneringen betød, at flere udsatte opgaver i andre præstegårde måtte udskydes yderligere.

En trøst set i forhold til den dyre sanering er, at en række forhold (næsten gennemtærede rør og afløb samt utilstrækkeligt sikrede elinstallationer), som kunne have skabt store skader i huset, blev ordnet samtidigt. En lokal arkitekt med stor erfaring fra sanering af gamle huse på øen ydede stor faglig støtte.

De samlede udgifter er endt på den forkerte side af 110.000 euro. Derfor er kirkerådet også lettet over, at der er indkommet støttemidler fra nogle fonde. Således har Gårdejer Christen Larsen og Hustrus Mindelegat støttet med 50.000 kr., og Union Bank med 1.000 euro. I slutningen af marts i år kom der en meddelelse fra Augustinus-Fonden om, at man derfra bidrager med 200.000 kr.

For at langtidssikre investeringen bør den indvendige sanering følges op af en udvendig sanering af fuger samt

Fredningsmyndighederne i Kiel har i 2007 fredet Ansgar Kirke, menigheds-hus og præstegård i Flensburg Nord. (Foto: Flensburg Avis)

visse områder af murværket. Denne opgave kan kirkerådet ikke binde an med, før der på forhånd er sikret yderligere fondsmidler.

De to sidste år med de store investeringer i Aventoft og på Sild har været dyre for DKS. Selv om DKS i samme periode har solgt to bygninger (den gamle præstegård i Nibøl og konsulentboligen i Flensburg) og hentet midler hos DSUK, der var henlagt til byggeopgaver i Sydslesvig, endte regnskabet også i 2006 med et underskud. Kirkerådet håber derfor på velvillig indstilling hos fonde i forhold til den ikke afsluttede opgave på Sild.

I forbindelse med præsteskitet i Egerfnørde blev der investeret ca. 20.000 euro i istandsættelsen, og i den sammenhæng skal de lokale menighedsråd have ros for deres imødekomenhed, idet de har besluttet sig for at bidrage med halvdelen af udgiften til DKS.

Fredningsmyndighederne i Kiel har i 2007 fredet Ansgar Kirke, menigheds-hus og præstegård i Flensburg Nord.

Kirkerådet og menighedsrådet har selvfølgelig glædet sig over fredningen, eftersom den rummer en stor anerkendelse af gaven fra A.P. Møller-Fonden, både hvad arkitekturen i sig selv angår og den måde, som bygningerne mere generelt sætter deres præg på bydelen.

Set med kirkerådets øjne kommer denne meddelelse dog ikke på det mest hensigtsmæssige tidspunkt, idet der arbejdes på at få ændret tagkonstruktionen hhv. få lagt et nyt tag, der skal sikre en bedre udluftning i loftsrummet. Forhandlinger pågår.

Menighedsrådet i Avenstoft har investeret i et solcelleanlæg på menighedshuset. Det bliver spændende at høre om menighedsrådets erfaringer med anlægget.

EMBEDSSAGER

Hele fem menigheder har i det forløbne år måttet tage afsked med deres præst igennem en længere årrække.

På grund af sygdom blev præsten for Harreslev og Hanved-Langbjerg danske menigheder, Henrik True, pensioneret med udgangen af januar i år. Han har været ansat i menighederne siden januar 1997.

Den 22. april blev der holdt afskedsgudstjeneste for Kæthe Kühl, der har været præst i Sct. Jørgen-Mørvig danske Menighed siden oktober 1990. Hun blev pensioneret med udgangen af juni.

Egernførde og Holtenå danske menigheder har haft Leif Volck Madsen som deres præst siden august 1987. Han blev pensioneret med udgangen af august 2006.

Menighedsrådene i Egernførde og Holtenå har blandt 9 ansøgere valgt Mads Peter Mønsted, der blev ansat pr. 1. oktober. Grundet Susanne Bramsen Bölls barselsorlov skulle der findes en vikar for perioden. Eberhard von Oettingen ville gerne prøve kræfter med præstegerningen. Skoleforeningen og

Jaruplund Højskole indvilligede i at give ham orlov, og derfor kunne der fejres noget så sjældent som en dobbeltordination i Helligåndskirken den 6. oktober. Eberhard von Oettingen stoppede som vikar pr. 1. august 2007.

Menighederne i Harreslev og Hanved har valgt ny præst. Blandt 14 ansøgere faldt valget på Susanne Bramsen Böll, som begynder sit virke i menighederne efter afsluttet barselsorlov og ferie til oktober.

60-ÅRS JUBILÆUM

Menigheden i Frederiksstad kunne glæde sig over fuldt hus i forbindelse med fejringen af menighedens 60-års jubilæum 1. søndag i advent 2006. Fes-

I 2007 kunne danske og tyske menigheder fejre 10 års dagen for Helligåndskirkens officielle overdragelse til Dansk kirke i Sydslesvig. (Foto: privat)

ten gav deltagerne et godt indblik i det rige økumeniske liv i byen.

PRÆDIKESTED NEDLAGT

Menighedsrådet for Slesvig Ansgar har meddelt, at man har besluttet at opgive Moldened som prædikested.

MENIGHEDERNES BØRNE- OG UNGDOMSARBEJDE

Skole-kirke projektet om påsken blev afsluttet i Slesvig Domkirke den 29. marts 2007. Mange lærere og elever i danske skolers 7. klasse havde arbejdet intenst med påskens emner og bl.a. la-

vet billeder, der var ophængt ved afslutningen.

Slesvig Spejderorkester, Duborg-Skolens kor, kunstliniehold og religionshold medvirkede med hhv. musik, sang og drama. Ca. 700 var samlet i domkirken. Tak til biskop Niels Henrik Arendt for at lede deltagerne igennem festdagen. Tak til Dom-Gemeinde, fordi vi kunne leje domkirken. Tak til Dansk Skoleforening og de mange engagerede lærere for samarbejdet og endelig en stor tak til de to konsulenter Kirsten la Cour og Thomas Hougesen for initiativet i første omgang.

Julevandringerne har udviklet sig til en stor succes. Her skal man være tid-

En god flok præster i skøn forening, også talmæssigt, havde fulgt invitationen fra grænselandets biskopper, Elisabeth Dons Christensen, Ribe, Niels Henrik Arendt, Haderslev og Hans-Christian Knuth, Slesvig til for anden gang at mødes på tværs af landegrænsen. Konventet blev afholdt i Breklum i marts og havde som et nærliggende emne foredrag og oplæg, samtaler og gruppedrøftelser om præsters hverdag: Forventninger og fakta, frivillige og familie, finanser og fremtid. Fællesnævnerne viste sig hurtigt at være større end forskellene i det, som både er "det bedste arbejde i verden" med stor frihed og mange muligheder på den ene side, og som på den anden side trues af frustrationer og udbrændthed. Stemningen var så god som på det første møde af denne art sidste år i Løgumkloster. Til slut inviterede rektor for Teologisk-pædagogisk Center, Eberhard Harbmeier til næste års dansk-tyske konvent i Løgumkloster den 22./23. februar 2008. (Foto: Preben K. Mogensen)

ligt ude, når der skal reserveres en tid i december måned. I alt har 650 børn deltaget i julevandring advent 2006.

Konsulenten har arbejdet med et børnehave-skole-kirke projekt, hvori 5 børnehaver og 2 skoler deltog med afslutninger i kirkerne i Tarp, Lyksborg og Sønder Brarup. Projektet fortsatte efter sommerferien i år.

MBU har tilmeldt 22 klubber under SdU, hvoraf 4 dog er passive pt. Også her træder konsulenten hjælpende til, ligesom han hjælper flere af præsterne i forbindelse med konfirmandlejr.

Den store fælles konfirmandlejr blev i år delt i to. I alt deltog 125 konfirmander fra de danske menigheder.

Sammen med lokale menighedsråd og præster har der været holdt 3 rock-gudstjenester.

Endvidere skal det nævnes, at MBU-konsulenten i samarbejde med Teologisk Pædagogisk Center i Løgumkloster havde fået arrangeret et Luther-kursus i Wittenberg for alle "med kirkelig, pædagogisk ansættelse, engagement og interesse". Der var tilmeldt 45 deltagere.

Som en slags optakt til Danske Kirkedage i Haderslev blev der taget hul på temaet for kirkedagene, "Kirke over grænser", via et skole-kirkeprojekt på tværs af grænsen, hvor børn fra de tyske skoler og menigheder i Tinglev og Aabenraa, samt børn fra de danske skoler og menigheder i Læk og Sporskifte f.eks. lavede billeder over lignelserne: Den fortabte søn og Den barmhjertige samaritaner. Billederne blev udstillet i Haderslev.

I øvrigt er konsulenten med i Haderslev Stifts ungeudvalg, hvor der har været holdt to temadage om unge og kirke.

Samarbejdet med Dansk Centralbibliotek, Flensborg, vedrørende materialesamlingen fortsætter. En bedre placering kan man næppe ønske sig, eftersom det er ganske let at bestille materialet derfra.

OFFENTLIGHEDSARBEJDE

Dansk Skoleforening har taget initiativ til såkaldte "velkomstmapper", som foræres til forældre, der tilmelder deres børn til børnehaven. Heri vil forældrene kunne finde informationer om alle danske organisationer og foreninger i mindretallet.

Der er også en særlig side om de danske menigheder. Kirkerådet har fået fremstillet en lille billedbrochure, hvori der mere overordnet fortælles om menighederne. Der er i samme chartek afsat plads til, at den lokale menighed kan præsentere sig, ligesom der ligger en indmeldelsesblanket heri.

Et egentligt selvstændigt overordnet medlemshvervningsprojekt i stil med det, SSF har iværksat, har kirkerådet ikke engageret sig i, fordi den generelle holdning i kirkerådet er, at nye medlemmer af den blivende slags fås bedst gennem lokale møder, f.eks. ved et menighedsrådsmedlems eller præstens deltagelse i orienterende forældremøder i skole eller børnehave, ved samtaler og selvfølgelig ved kirkelige handlinger, hvor der generelt altid forlanges, at mindst én af forældrene ved f.eks. barnedåb skal være medlem af menigheden.

Kirkerådet har taget initiativ til udarbejdelsen af en fælles fødselsdagshilsen til de 18-årige fhv. konfirmander, hvori der også appelleres til, at de tegner sig som selvstændige medlemmer af deres menighed.

DET SYDSLESVIGSKE SAMRÅD

DKS er som menighedernes paraplyorganisation med i samrådsarbejdet, herunder også medlem af formandskabet. Mødernes indhold, aftaler, indstillinger og debat refereres i Flensborg Avis, så den skal ikke gentages herfra. Samrådet er et "rådgivende samarbejdsorgan. Samrådet har til opgave at danne rammen for drøftelser og afklaring af spørgsmål, der har fælles interesse for det danske mindretal". Aftaler indgås

på baggrund af tilslutning fra de enkelte organisationer.

Samrådet har et formandskab, der "forbereder og efterbehandler samrådets møder samt koordinerer varetagelsen af opgaver af fælles interesse mellem møderne". Samrådets møder er åbne, hvorimod formandskabets er lukkede.

"Formandsposten varetages på skift for ét år ad gangen af en af de valgte repræsentanter for de medlemsbårne organisationer." Repræsentanterne er "formanden eller næstformanden for hver af de medlemsbårne foreninger".

Repræsentanter fra en enkelt medlemsorganisation har tydeligt tilkendegivet, at de ikke vil acceptere formanden for kirkerådet som formand for Samrådet, når det bliver DKS tur i 2008 til at overtage formandsposten, hvis den normale turnus skal følges. Det begrundes med, at DKS' vedtægter foreskriver, at provsten er formand for kirkerådet, hvorfor det påstås, at provsten

ikke er folkevalgt, uagtet at de delegerede på Kirkedagen selv har vedtaget DKS' vedtægter.

På denne baggrund har kirkerådet besluttet, at næstformand Peter Lynggaard Jacobsen skal afløse provsten som DKS' repræsentant i Samrådets formandskab.

FORHOLDET TIL DEN NORDELBISKE KIRKE

Via fortsat dialog og drøftelser i det dansk-tyske kirkeforum udbygges den gode forbindelse mellem Folkekirken, Den Nordelbiske Kirke, Nordschleswigsche Gemeinde og Dansk Kirke i Sydslesvig.

Den danske provst i Sydslesvig blev opfordret til at repræsentere mindretalenes kirker ved den store økumeniske gudstjeneste i Kiel i anledning af Tag der Deutschen Einheit.

Der er tidligere fra dansk side udtrykt forhåbning om, at bispeembedet i

En søndag i april var der en god koncertoplevelse i Helligåndskirken i Flensborg: Omkring 50 kormedlemmer fra Midtfyns Gymnasium under ledelse af Claus Clausen delte deres sangglæde med folk i Flensborg. Koncertens hovedværk bliver John Høybyes "Lysvær", der handler om "Lysets engel", der om foråret tænder op for drømme, længsler, håb, kærlighed og styrke på trods af "nattens skygger sorte". (Foto: Midtfyns Gymnasium)

Slesvig ville blive bevaret. Synoden har i mellemtiden valgt en konstruktion, så embedet bevares. Der er dog ikke længere tale om 3 lige højt rangerende bispeembeder i NEK. Det overordnede embede får tilknytning til både kirkeledelsen i Kiel og domkirken i Lybæk. Ændringen forventes at træde i kraft ved forestående embedsskift.

Der er taget hul på dannelse af den såkaldte "Nordkirche", en fusion mellem 3 "Landeskirchen", nemlig Den Nordelbiske Kirke og de evangelisk-lutherske kirker i hhv. Mecklenburg og Pommern. Kirkerådet vil holde sig orienteret om udviklingen, eftersom der er gode traditioner i forhold til Den Nordelbiske Kirke, der skal værnes om.

Det er påfaldende, at biskop Hans Christian Knuth, Slesvig, i flere sammenhænge har fremført stor utilfredshed med, at det er økonomiens og erhvervslivets sprog, der vinder indpas, når der tales om kirkens fremtid, eller når kirkens udviklingspotentielle måles ud fra succeskriterier.

Denne fare består også for det folkelige og kirkelige arbejde i vore sammenhænge. Tendensen er genkendelig.

Der er flere gode grunde til at markere det kristne fællesskab hen over de nationale og folkelige forskelligheder og tilhørsforhold. Alene for vedholdende at nedbryde fordomme om mindretallet er det godt med fælles arrangementer ind imellem. Dette praktiseres også mange steder. Der fejres gudstjenester sammen, menighedsråd mødes, præster deltager i konventer, som det f.eks. er sket ved det tysk-danske præstestævne i Breklum i foråret 2007.

10-året for overdragelsen af Helligåndskirken til DKS blev festligholdt ved gudstjenesten den 26. august, hvor seniorpræsten for de tyske menigheder i Nordlesvig, Günther Barten, Burkal, prædikede. Gudstjenesten fejredes sammen med Sct. Marien-Gemeinde i Flensburg.

CHRISTIANSLYSTMØDET 16.-17. MARTS

Tilrettelæggelsesudvalget bestående af præsterne Cecilie Brask, Rendsborg, og Ea Dal, Flensburg, havde igen sammensat et spændende program med overskriften: "Ånd og oplysning". Næste år er Christianslyst reserveret til den 4.-5.april.

MÅL, DELMÅL, FORMÅL

I henhold til Rigsrevisionens anbefalinger har kirkerådet søgt at indarbejde en række faktuelle oplysninger, og sammenholdt med regnskabsberetningen burde det give bevillingsgiverne et rimeligt klart indtryk af, om de betroede midler er brugt efter formålet. Som antydning før – det er umuligt at give et klart billede af, hvordan "det kører for kirken". Vi kan tælle antallet af betalende medlemmer, konfirmander, døbte, kirkegængere o.l. Men hvordan tælle de mange sjælesørgeriske samtaler, præsterne har, endsige spørge til effektivitet eller rationaliseringsmuligheder i forhold til disse? Hvordan sætte tid på eller lave rimelig statistik over de mange besøg, ofte endda parret med lange afstande, som præsterne aflægger hos en enkelt eller en familie inkl. forberedelse? Hvordan måle værdien?

TAL FRA MENIGHEDERNE

Tallene i () er fra 2005.

Totalt set er de 35 (35) danske menigheders samlede medlemstal nu nede på 6.564, en tilbagegang på 2,5% i forhold til 2005 (6.726).

Menighedernes samlede medlemsbidrag beløb sig i 2006 til 426.149,79 euro mod de 416.334,83 euro i 2005.

Der blev holdt 1.360 (1.379) gudstjenester med 37.596 (39.476) kirkegængere, hvoraf 14.884 (15.118) gik til alters. Til sammenligning: I 1995 havde menighederne 6.978 medlemmer, der blev

fejret 1.266 gudstjenester med 30.698 deltagere.

På årsbasis fejres der danske gudstjenester ca. 70 forskellige steder i Sydslesvig. Desuden blev der holdt 108 (104) børnehave- og skolegudstjenester med 7.727 (8.957) deltagere.

Vedrørende kirkelige handlinger: 169 (177) blev døbt, 281 (305) af mindretallets unge blev konfirmeret, 31 (27) par modtog den kirkelige velsignelse af deres borgerligt indgåede ægteskab. Endvidere forrettedes 86 (106) begravelser. Egentlig underligt, at der ikke forrettes flere danske begravelser, når SSF i deres statistiske oplysninger anfører, at 191 medlemmer døde i 2006.

Måske er en del familier alligevel tilbageholdende med at markere deres danske stæd, når der – som det er normalt ved begravelser – kommer folk med fra flertalsbefolkningen. For Flensborgs vedkommende oplyser bedemand Peter Berg, at ca. 10-15% af begravelser gennemføres med en såkaldte "Redner", altså uden en præsts medvirken, og dertil kommer, at der ved 15-20% af dødsfaldene slet ikke

Provst Viggo Jacobsen. (Foto: Flensborg Avis)

gennemføres nogen egentlig begravelsehøjtidelighed!

Der er således fortsat mange udfordringer for menigheder og præster i bestræbelsen på at få ikke mindst de yngre generationer til at se, at også de har et medansvar for at arbejdet skal gå videre. Vore strukturer og sammenhæng består ikke af sig selv. Hverken inden for det folkelige eller kirkelige arbejde. Der skal være en menighed til at kalde en præst.

En del unge tilkendegiver, at de ikke vil overtage en bestemt form for taknemmelighed. Det skal de heller ikke tvinges til. Det ville ikke give mening med tvang og ville være udansk om noget. Men hvilket samfund, hvilke strukturer, sammenhænge og fællesskab vil de så?

PLUK FRA PRÆSTERNES BERETNINGER

Beretning og statistikskema udfyldes, fordi det giver andre, f.eks. Sydslesvigudvalget og bestyrelse for DSUK en mulighed for at følge udviklingen. Men som én skriver (citeret frit): "Set herfra får man ofte følelse af, at man skal stå ekstraordinært til regnskab for sit arbejde. Selvfølgelig skal man stå til regnskab for sit arbejde og udføre det samvittighedsfuldt. Sådan skulle det gerne være alle vegne og i alle lande. Men set herfra kan det blive lidt for meget en gang imellem, når man skal fortælle om, "hvordan det går", "hvad vi laver", "hvor mange vi er", "om vi taler dansk", "om det går frem eller tilbage", "om vi er pengene værd eller om vi er overflødige" o.s.v.

En gang imellem kan man godt ønske sig at få ganske almindelig arbejdsro. Som det er nu, afløser den ene strukturanalyse den anden, og en tænketank kommer til. Tænk, hvis det var os fra Sydslesvig, der rejste til Danmark med jævne mellemrum og spurgte os for om, hvordan man har det i Danmark med sig selv og det ene og

det andet. Det ville man måske betakke sig for. Der er nemlig en afgørende forskel på, at alt dansk er en selvfølgelighed i Danmark men en undtagelse her i Tyskland. Der er en forskel på Den danske Folkekirke i Danmark og de danske menigheders liv i Sydslesvig. En forståelse for disse forskelle ville måske være en fordel for vore arbejdsmæssige relationer og fremme arbejdsglæde og virkelyst i alle grene af det danske mindretals arbejde".

En anden præst tager afsæt i Grænseforeningens formand, Finn Slumstrups opfordring til oprettelsen af en tænketank, hvori der bl.a. stod, at "en (fremtids)vision ikke kan skabes uden man gør sig klart, hvad der egentlig er det danske mindretals eksistensberettigelse". "Jamen tænkte jeg, da jeg læste det, mindretallet eksisterer jo. Når det eksisterer, kan man da ikke spørge

til dets berettigelse. Man spørger da heller ikke til svenskernes eksistensberettigelse. De er der jo, hvad enten frederikshavnerne synes om det eller ej... jeg tænker somme tider på, hvorfor sydslesvigerne ikke bare kan få lov at være dem, de nu engang er, og hvorfor der hele tiden stilles krav til, at de skal legitimere sig selv".

Det er herligt livsbekræftende, når præster om samarbejdet med de danske institutioner kan skrive, at det er svært at finde noget at brokke sig over, eller at man ikke kan ønske sig et bedre samarbejde. Det er befordrende for præsters arbejdsglæde. Generelt fornemmes stor opmærksomhed blandt menighedsråd og præster om nødvendigheden af at tænke i danske fællesskaber og lægge energi i samarbejds muligheder frem for udelukkende at samles om egne initiativer.

FLENSBORG KIRKEHØJSKOLE:

50 år

Af Sten Haarløv

Den 27. september 1957 kunne man læse denne overskrift i Südschleswigsche Heimatzeitung: Dänischer Pastor gründete Kirchenhochschule, og i Flensburg Avis dagen før: Flensburg Kirkehøjskole vil udvide kendskabet til dansk kirkeliv.

Kirkehøjskolens første arrangement fandt sted umiddelbart herefter, nemlig den 1. oktober 1957. Et par hundrede mennesker hørte i Duborg-Skolens festsal den kendte sønderjydske kirkehistoriker, sognepræst H. Hejselbjerg Paulsen, Fjeldstrup, tale over emnet: "Det slesvigske Særpræg og vort Kirkeliv".

Denne første sæsons foredrag bød desuden på emner som bl.a "Den dan-

ske Salmebog", "Grundtvigianismen", "Dansk Kirkemusik". Alle foredragene var indrammet af et kirkemusikalsk indslag, den første aften således med sang af koncertsangerinde Ellen Margrethe Busk-Petersen.

Initiativtager til Kirkehøjskolen var den danske præst ved Ansgar Kirken i Flensburg Nord, pastor Martin Nørsgaard. Han ville med Kirkehøjskolen give "et øget kendskabet til dansk kirkeliv nord for grænsen og fremme kontakterne mellem den danske kirke i Sydslesvig og den Danske Folkekirke." Dette formål gælder stadig.

Ligeledes ønskede han, at Flensburg Kirkehøjskole fik en så bred basis som muligt. Derfor blev den etableret med støtte fra en række danske foreninger bl. a. Flensburg KFUM og -K, Flensburg

Jesus i Da Vinci Mysteriet

Foredrag ved Anne Vig Skoven

sognepræst ved Esajas Kirken, København
og ekstern lektor i Det nye Testamente
ved Københavns Universitet

Onsdag 25. april 2007 kl. 19.30
Flensborghus

Nordrejsstr. 76, Flensborg

Entré: 4,- EUH

Arrangør: Kirkehøjskolen, Husmoderforeningen, Dansk Centralbibliotek, SSF og SdU

I april var der foredrag ved Anne Vig Skoven, sognepræst ved Esajas Kirken, København, og ekstern lektor i Det nye Testamente ved Københavns Universitet.

Husmoderforening, Flensborg Lærerforening, Flensborg Ungdomsforening og byens danske præster.

Dermed havde Kirkehøjskolen – og Nørgaard – også sendt et vigtigt signal, nemlig at Kirkehøjskolen skulle være et åbent forum for alle med interesse for dansk kirkeliv og debat.

Flensborg Kirkehøjskole har nu rundet sine første halvtreds år. Dens eksistensberettigelse er lige så soleklar nu, som da den blev oprettet. Det er derfor glædeligt, at vi også i dag har et forum, hvor man kan mødes om vigtige og oplysende foredrag, der sætter eksistentielle, etiske og teologiske/kirkelige spørgsmål og emner til debat.

Udfordringen til alle, som interesserer sig for disse spørgsmål, skal være, at Flensborg Kirkehøjskole også i de næste halvtreds år vil være et livskraftigt

forum for oplysning og debat om de vigtige livsspørgsmål – som vi er fælles om på begge sider af grænsen.

I jubilæumsåret 2007 har der været sat focus på bla. "Jesus i Da Vinci Mysteriet" og "Gud, universet og mennesket".

Programmet for 2008 ligger fast og rummer foredrag af bla. forfatteren Sørenine Gotfredsen om "Den umulige kærlighed, om Søren Kierkegaards store – og umulige – kærlighed til Regine Olsen", af biskop Kjeld Holm om grænse-landserfaringer og af historikeren Karsten Fledelius om Estland.

I lighed med de forrige år vil Kirkehøjskolens folder ligge fremme i receptionen på Flensborghus og på Centralbiblioteket, ligesom der vil blive forhåndstaler af foredragene i pressen.

Klip fra MBUs arbejde 2006/07

Af konsulent Thomas Hougesen

JULEVANDRINGEN

I julevandringen 2006, der begyndte den 27. november og sluttede den 21. december, deltog 650 børnehavebørn og skoleelever fra Flensborg – Slesvig – Bredsted – Rendsborg – Frederiksstad – Læk – Satrup – Sørup – Lyksborg – Hatlund – Vanderup.

I Vesterland deltog 40 voksne og børn i en lidt anderledes julevandring. Ved den danske kirke i Vesterland modtog pastor Jon Hardon Hansen børn og voksne som Augustus, og alle blev klædt ud og skrevet ind i "bogen" før vandringen til den tyske kirke for at finde Gabriel, og videre til hyrderne på marken ved den danske skole, og til slut for at stå foran krybben i skolen gymnastiksal, hvor det lille jesubarn lå trygt og godt.

Landsbyen blev forvandlet til Bethlehem, da børnene fra 1. – 6. klasse var

Pastor Henning Vilselv-Petersen fortæller juleevangeliet for børnene i Satrup.

på julevandring gennem byen til den tyske kirke. Stor blev børnenes øjne, da de under vandringen kom forbi et hus, hvor der var kraftig røg. Ud af "skyen" kom Gabriel med sine engle.

Pastor Ib Nedergaard Christensen og børnene til julevandring i Vanderup. (Alle fotos: T. Hougesen)

Eleverne fra Sørup Danske Skole klar til julevandring, efter at pastor Henning Vilslev Petersen som "Augustus" har skrevet dem ind i den stor bog.

BØRNEHAVE-KIRKE-PROJEKTET NOAS ARK

Fra marts til november deltog børnehaver og skolelever (1.+2.kl.) fra Tarp – Vanderup – Lyksborg – Sdr. Brarup – Mårkær – Sterup – Hostrup – Tønning – Husby i projektet Noas Ark.

Deltagerne i St. Niels i Vesterland synger »Dejlig er den himmelblå» og venter på Grabriel, der stiger ned gennem skyen.

Elever fra Vanderup Danske Skole på Noas Ark.

Børnehavebørn fra Lyksborg Danske Børnehave i Lyksborg Danske Kirke.

Børnehavebørn og skolelever fra Tarp Danske Børnehave og Danske Skole i Tarp Danske Kirke.

Danseworkshoppen optræder.

KONFIRMANDLEJR PÅ CHRISTIANSLYST

Den årlige fælles konfirmandlejr var på grund af deltagerantallet delt i to lejre.

I flere forskellige workshops bl.a. dans, kor, band, journalistik, kunst, drama, skulle de unge beskæftige sig med årets emne: lys.

Som noget nyt var der indrettet et spirituelt rum, et stille rum, hvor sækestolene er bløde, alterlysene tændt og stille musik. Her fik konfirmanderne tid til eftertanke og til at skrive en bøn.

Pastor Preben Kortnum Mogensen fortæller om påsken.

UNGE OG PÅSKEN

700 danske skoleelever markederede afslutningen på et tværfagligt emne "Unge og påsken" i Slesvig Domkirke. Udover unge fra 7.-8. kl i Sydslesvig deltog også Duborg-Skolens religionshold fra 12. årgang og 13. årgangs linjefag KUN 1 samt Duborg-Skolens band og kor og Slesvig Spejderorkester.

Biskop Niels Henrik Arendt sørgede

Alle deltagerne.

Bandworkshoppen optræder.

for at binde de enkelte led sammen på bedste måde.

Eleverene sang godt med på de valgte salmer og dramaholdet indledte "prædiken" med at gengive Jesu indtog i Jerusalem palmesøndag. Det skete til rockmusik og billedserier af rockikoner og unge

Påskens fortælling blev læst op, mens beameren kastede billeder fra verdens kriseområder op på et lærred. Disciplene sang fra musicalen Jesus Christ Superstar, mens der blev vist billeder af rockikonet Michael Jacksons seneste retssag.

Duborg-Skolens kor samt Slesvig Spejderorkester stod for musikken sammen med Helligåndskirkens organist Stephan Krueger.

I domkirken var også udstillet 10 billeder lavet af eleverne fra 13. årgangskunstlinje KUN 1.

I 3 måneder havde eleverne beskæftiget sig med påskesalmer og Hans Memlings maleri "Kristi lidelseshistorie" fra 1472.

Alle deltagende 7. klasser skulle aflevere 3 malerier med ennet påske, og disse blev samlet i en udstilling, som er på vandring rundt til deltagende skoler.

KUNSTPROJEKTET UNGE OG PÅSKEN

10 digitale værker overført på lærred er lavet under projektet Unge og påsken af 20 elever fra Duborg-Skolen 13. årgangs linjefag i kunst KUN1.

De 700 unge fyldte godt op i Slesvig domkirke.

Et af de flotte værker.

I samarbejde med et designerfirma fra København arbejdede eleverne med temaet påsken i en uge.

Redskabet til at lave de digitale påskebilleder var photoshop-programmet. Inden kunstholdet gik i gang, fik eleverne en grundig gennemgang af påsken og dens betydning. De nærlæste de bibelske tekster og arbejdede også med Hans Memlings påskebillede. Nogle så Mel Gibsons "The Passion of the Christ". Eleverne lavede også research på gågaden i Flensborg og spurgte tilfældige, "hvad betyder påsken" for dig?

De 10 digitale billeder er blevet solgt på en auktion på Dansk Centralbibliotek til fordel for et unge-projekt i Zambia under Folkekirkens Nødhjælp.

DANSKE KIRKEDAGE I HADERSLEV

Elever fra de tyske skoler i Tinglev og Aabenrå og den danske skole i Læk og Oksevejens Skole i Flensborg lavede i fællesskab tegninger til bibelhistorierne om "den fortabte søn og den barmhjertige samaritaner". Resultatet kunne se på kirdagene i Haderselv.

ANDET

"De andre og Vor Herre" var et kursus på Teologisk Pædagogisk Center i Løgumkloster om Folkekirken, og et religionsmøde for alle med kirkelig og pædagogisk ansættelse, engagement og interesse. Der deltog 20 fra Sydslesvig.

I samarbejde med KFUM & K har der været 3 rockgudstjenester ved Ten Sing.

MBU har 22 klubber fordelt over hele Sydslesvig, hvoraf de 4 er passive.

MBUs bestyrelse:

Formand Niels Wolfsdorff, Oksbøl, pastor Lotte Hefty, Lyksborg, Pastor Susanne Bramsen Böll, Harreslev, og pastor Cicilie Brask, Rendsborg.

Elever fra den tyske skole i Aabenrå og fra Oksevejens Skole i Flensborg.

Nye med interesse altid velkomme

Af Preben K. Mogensen

Som i tidligere år kunne overskriften her også have været "TenSing". Denne lille men trofaste og på det seneste lidt udvidede gruppe mødes hver onsdag kl. 18-20 i Aktivitetshuset i Flensborg.

Unødigt at sige, at nye med interesse for musik, band og teater naturligvis altid er velkomne.

Indenfor det sidste år har TenSing som vanligt være med på den sydslesvigske konfirmandlejr, denne gang fordelt over to weekender, igen holdt

rockgudstjeneste i Harreslev Danske Kirke, og før sommerferien givet flere koncerter i forbindelse med ungdomsarrangementer, bl.a. ved FDFs børnefestival i Tinglev (BØF) den 16. juni 2007.

MBU-konsulent Thomas Hougesen leder ligesom hans forgængere TenSing. Det er bestyrelsen taknemmelig for, og tanker, vi har haft længe om også formelt at indgå i Menighedernes Børne- og Ungdomsarbejde (MBU), er vi så langsomt begyndt at undersøge nærmere.

TenSing i Harreslev Danske Kirke. (Foto: Preben K. Mogensen)

Social- og sundhedscentret fungerer efter hensigt

Af formand Hans Erik Hansen

Af årsberetningen for Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig fremgår årets største begivenhed som indflytningen i begyndelsen af maj 2006 i vor nye bygning i Skovgade. Efter en omtumlet tilværelse i 1-2 år og to flytninger kunne vi endelig lande i Skovgade igen. Bygningen blev indviet i forbindelse med årsmøderne og samtidig vist frem for offentligheden. Både vi og alle besøgende synes, at det er blevet en rigtig dejlig bygning, godt og praktisk indrettet til vore formål, og et fint udgangspunkt for alle vore aktiviteter.

Derfor udtrykker vi en varm tak til A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til almene Formaal for den store støtte, der gjorde det muligt at opføre huset. Det var os en glæ-

de, at fondens direktør Ove Hornby foretog åbningshandlingen. Med støtte fra Grænseforeningen og Mads Clausens Fond blev det også muligt at få ny indretning i kontorer og mødesal, det siger vi tak for.

Trods den omtumlede tilværelse for vore medarbejdere har vi i vidt omfang kunnet passe arbejdet på skoler og i børnehaver under Dansk Skoleforening for Sydslesvig, som året igennem har haft jævnlige besøg fra vore læger og skolesundhedsplejersker. Efter tilbageflytningen til Skovgade har Duborg-Skolens elever atter haft deres gang i huset. På skoletandplejeområdet er der i de seneste 2 år gennemført et registreringssystem, hvoraf det nu fremgår, at der er skoler, hvor der er en høj kariesrisikoprofil og her sættes nu ind med ekstra foranstaltninger til forebyg-

Funktionelt, dejligt byggeri. (Foto: SPT)

Kystsanatoriet i Hjerting, rekreationshjemmet for mindretallets børn fra de danske skoler og børnehaver i Sydslesvig. (Foto: Dansk Sundhedstjeneste)

gelse. Til understøttelse af arbejdet med børnenes sundhed som helhed har vi også i det forløbne år haft stor glæde af de muligheder, som vi har for at sende vore børn på rekreation på kystsanatoriet Hjerting.

HJEMMEPLEJEN

På hjemmeplejeområdet har aktiviteten været uforandret i forhold til året før ligesom indtægterne fra det offentlige. Kampen med myndighederne om berettigede betalinger for vore ydelser fortsætter med uformindsket styrke i disse tider, hvor sygekasser og plejeforsikring forsøger at overgå hinanden mht. besparelser.

De nye omgivelser giver lettelser i videreuddannelsen af vore sygeplejersker, der løbende forbedrer kvaliteten i deres arbejde. Dette er særlig vigtigt i den konkurrence, der findes om den ambulante pleje i Sydslesvig. På hele sygeplejeområdet er der ved at blive indført EDB til kommunikation mellem de enkelte sygeplejersker indbyrdes og med hovedkontoret. Anskaffelsen af laptops til sygeplejerskerne er blevet muliggjort af et tilskud fra Gårdejer Christian Lassens Mindelegat. For denne donation siger vi tak.

DANSK ALDERDOMSHJEM

Dansk Alderdomshjem har – trods svingende belægning – været rimelig belagt i 2006, hvilket har givet udslag i økonomien, der dog også i dette år blev understøttet af fonde, som ønskede at give bidrag til hjemmet og dets indretning. En støtte, som vi er særdeles glade og taknemmelige for, har fundet og finder fortsat sted. Plejehjemmet står i det kommende år overfor en til-

trængt modernisering og omstrukturering med en justering af værelsesbeholdningen til følge. Til dette formål er der nedsat et byggeudvalg, som er i gang med at se på mulighederne.

REGNSKABET

Årets regnskab følger budgettet og ender på den positive side, men en opmærksomhed fra forretningsudvalgets side omkring økonomien er hele tiden

Dansk Alderdomshjem moderniseres.

stærkt påkrævet, for at vi kan sikre, at vi får de midler fra tysk side, der tilkommer os til driften. Den økonomiske tilstand i vor landsdel er stadig ikke den bedste baggrund for at opnå økonomisk ligestilling ved vort arbejde i børnehaver og på skoler.

TAK

Derfor skylder vi atter i år Danmark en stor tak for støtte og velvilje til vort arbejde for sundheden blandt mindretallets familier.

En varm tak til alle, der har sluttet op om vort arbejde i det forløbne år, det være sig vore politikere, tillidsfolk og foreningsmedlemmer i hele landsdelen. Med det nye hus som base vil vi fortsat sikre, at mindretallets medlemmer forbinder både det og os med varetagelsen af deres sundhed i alle aldre.

Til mine kollegaer i forretningsudvalget, byggeudvalget og i sundhedsrådet siger jeg tak for endnu et år præget af godt og engageret samarbejde. Alle medarbejdere og frivillige hjælpere i hele sundhedstjenestens område og

vore samarbejdspartnere i Danmark, Bennetgård og Kystsanatoriet i Hjerding, skylder jeg en stor tak for den udførte indsats i det forgangne år.

Regnskabet 2006

Af forretningsfører Georg Hanke

Den største begivenhed i året 2006 har været, at medarbejderne kunne flytte tilbage til Skovgade 45. Det er et flot resultat, arkitekt Glenn W. Dierking og alle håndværkere kunne præsentere ved indvielsen den 9. juni 2006.

Det nye social- og sundhedscenter blev færdig i starten af maj 2006. Medarbejderne har taget huset i brug, og det viser sig, at det kører rigtig godt i dagligdagen. Indvielsen blev afholdt årsmøde-fredag den 9. juni 2006. 150 gæster kunne se på et flot hus. Fra personalets side vil jeg gerne komme med en stor tak til forretningsudvalget, der har støttet vort ønske om en nybygning. En stor tak også til A.P. Møller-Fonden, der sammen med Grænseforeningen økonomisk har støttet denne bygning.

Skovgade 45 - et flot resultat, som arkitekt og håndværkere samt pengegivere har bidraget til. (Foto: SPT)

Byggeregnskabet slutter med: Bygningsomkostninger = 1.780.251,50 euro, møblement = 165.149,14 euro, div. omkostninger = 10.918,59 euro. Samlet = 1.956.319,23 euro. Husleje og div. omkostninger ved den midlertidige flytning til Lilienthalsgade 45 = 87.611,81 euro.

Dansk Sundhedstjeneste afsluttede i 2006 driftsregnskabet med et positivt resultat.

Det samlede regnskab udviser:	2006	2005
Samlede driftsomkostninger	6.689.706,65 €	6.731.076,61 €
Samlede indtægter i Tyskland	3.932.262,31 €	3.764.817,52 €
Tilskud fra Danmark	3.046.979,88 €	3.041.599,94 €
Overskud/Underskud	+ 289.535,54 €	+ 75.340,85 €
./. Arv dr. Annaliese Lass (status): 230.000,00 €		
Overskud 2006 =	59.535,54 €	

Generelt om fordelingen af omkostningerne. Tidligere er fx kørselsudgifterne beregnet med en %andel i de forskellige virkeområder. Et nyt edb-program formår at tildele alle omkostninger det område, de hører til i. Det giver korrekte tal for de enkelte områder.

HJEMMEPLEJEOMRÅDET

På hjemmeplejeområdet kunne vi ikke hente de samme indtægter hjem, som vi havde i 2005. Vi har allerede i budgettet 2006 regnet med ca. 21.000 euro mindre, fordi udviklingen på SGB-V-området (lægeordinationer) er uklar. På SGB-V-området viste det sig, at vi i 2006 havde ca. 31.000 euro færre indtægter. Det hænger sammen med, at vi i midt i 2006 havde et større frafald af patienter. På SGB-XI-området (plejeforsikringen) har indtægterne været ca. 7.700 euro større end i 2005. De samlede udgifter på området ligger på 1.481.349,44 euro, vore samlede indtægter i det tyske system ligger på 654.168 euro. Danmarks andel udgør 55,84%.

SKOLESUNDHEDSTJENESTEN

På skolesundhedstjenestens område er det fortsat kun Flensborg by, der udbetaler et tilskud til dette arbejde med et beløb på 55.000 euro. Mht. egenbetaling til førstehjælpskurser og andre egne indtægter på området udgør 42.518,19 euro. De samlede omkostninger har været 482.250,80 euro. Danmarks andel er 79,78%.

TANDPROFILAKSE

Sygekasserne i Slesvig-Holsten har på tandplejeområdet oprettet et koordineringssted for tandprofilakse. Det har i 2006 ført til 22.743,06 euro i indtægter på området, hvilket er en del højere end før. De samlede omkostninger har været

61.246,89 euro. Danmarks andel udgør 62,87%.

KYSTSANATORIET

Vi er glade for, at skoleforeningens børnehave- og skolebørn, som af helbredsmæssige grunde har behov for et rekreationsophold, fortsat kan få hjælp på Kystsanatoriet i Hjerting. Forretningsudvalget har besøgt sanatoriet i 2005 og kunne konstatere, at det er et godt sted for vore sydslesvigske børn.

Det er Danmarks Lungeforening, der driver og administrerer stedet for os. Af økonomiske og faglige grunde har vi for 3 år siden reduceret børneantallet fra 25 til 18 børn. Disse 18 børn udgør nogenlunde det behov, der er i Sydslesvig. I starten har det været uklart, hvor højt besparelserne kunne blive.

Vi har i 2006 overført = 853.719,02 euro, modtaget en tilbagebetaling for 2005 = 23.968,05 euro, så driftsudgifterne i 2006 er reelt = 829.750,97 euro.

Vi har modtaget Danmarks Lungeforenings afregning for 2006, der viser,

at vi skal efterbetale ca. 20.000 euro i 2007 for regnskabsåret 2006. Hjertering-budgettet for 2007 udviser nu et beløb på 874.966 euro.

Forhandlingerne med Danmarks Lungeforening om en ny 5 års-kontrakt er blevet ført i starten af 2006. Den nye kontrakt er underskrevet for en 5 års periode fra 1. januar 2007 til 31. december 2011.

På et møde med lungeforeningens formand Johannes Flensted-Jensen og direktør Charlotte Fuglsang lige inden sommerferien blev det meddelt, at Kystsantoriet bliver renoveret og moderniseret for ca. 800.000 euro. Arbejdet skal være gennemført i januar/februar 2008.

SOCIALRÅDGIVNINGEN

På socialrådgivernes område har mindretallets organisationer, via global bevillingerne fra Kiel, betalt 43.258 euro til denne service for alle mindretallets medlemmer. Dette område har samlet kostet 141.454,34 euro. Danmarks andel er 62,8 %.

FODPLEJEN

Fodplejen for pensionister har i 2006 givet indtægter på 52.114,43 euro fra brugerne. Hver behandling koster 12 euro. Andre tager mellem 14 og 15 euro. Omkostningerne på området har været 104.346,20 euro. Danmarks andel er 50,06%.

I 2006 havde vi pensionsudbetaling-er til 13 pensionister på 148.411,74 euro.

DANSK ALDERDOMSHJEM

Dansk Alderdoms- og plejehjem i Flensborg havde i 2006 samlede egne indtægter på 2.366.426,72 euro. Fra Danmark har vi via sundhedstjenesten overført 100.000 euro til alderdomshjemmets regnskab. Resultatet er et underskud på 93.838,34 euro. Takket

være en arv på 230.000 euro efter fru dr. Lass gav det samlede regnskab et overskud på 136.161,66 euro.

Forretningsudvalget har dannet et byggeudvalg for plejehjemmet. Flensborg Bys tilsyn med hjemmene har udtalt et optagelsesstop, indtil vi er nede på 60 beboere. Byggeudvalget har drøftet, hvilke ombygninger og tilbygninger vil være nødvendige, for at hjemmet opfylder de krav, som man i dag stiller til et moderne plejehjem.

Vi er kommet til følgende konklusioner:

Behovet for et fremtidigt plejehjem vil ligge ved ca. 70 beboere (nu 84). Det er en kendsgerning, at Flensborg i den kommende tid får mange nye plejehjemspladser, som betyder øget konkurrence mellem plejehjemmene. Der er en del ændringer vej på plejeforskringsområdet, som kan betyde, at en stor del af de plejekrævende bliver derhjemme i egen lejlighed længere, end det er tilfældet i dag.

Det vil fremover være vigtigt, at der kan dannes grupper på 10-15 beboere.

Der skal tages højde for flere demente beboere.

Bygningen skal shines op udvendig som indvendig.

Der er konstateret fugt og svamp i Clementhus i Bredsted. (Foto: Dansk Sundhedstjeneste)

ANDRE BYGNINGER

I pensionistboligerne Clementshus i Bredsted har vi fugt- og svampproblemer. Der er blevet lavet beregninger på, hvad det vil koste at få løst problemerne billigst. Tilbuddet ligger på ca. 120.000 euro.

Forretningsudvalgets medlemmer er ikke meget for at investere i udlejningsbygninger, som i forvejen økonomisk ikke kan hvile i sig selv. Problemet er, at der er lån på huset på ca. 250.000 euro.

For Dansk Sundhedstjeneste er det et problem, at man ikke råder over et anlægsbudget. Vi er afhængige af gaver og arv, som må bruges med det formål at renovere ældreboliger.

Steensens-Stiftelsen i Læk har behov for et nyt tag, fordi håndværkerne i sin tid benyttede skum for at lægge tagstenene. Tiden har vist, at det ikke holder tæt, når skummet bliver vådt. Det vil fremover blive vanskeligere at udleje lejlighederne, fordi huset ikke har en elevator. De danske foreninger i Læk og omegn er i gang med at samle penge til en elevator i huset.

BUDGET 2007

Indenrigs- og sundhedsministeriet yder et tilskud på 23,1 mio. kr. svarende til 3.100.671 euro.

Det er også i 2007 vanskeligt at forudse, hvordan indtægterne på plejesektoren vil udvikle sig. På hjemmeplejeområdet forventer vi nogenlunde de samme indtægter som i 2006.

På tandplejens område forventer vi en lille indtægtsstigning på ca. 28.000 euro. Til gengæld vil der også være en lille stigning pga. ekstra resurser mht. fluor tandbørstning.

USIKKERT OMRÅDE

Dansk Alderdoms- og plejehjem vil være et usikkert område rent økonomisk de kommende 3 år. Grunden er, at

vi i løbet af 2007 reducerer beboerantallet til 60. Tidskontrakterne for medarbejdere vil ikke kunne forlænges. Hvis alt går vel, kan vi få et regnskab, der balancerer nogenlunde, men da det er uklart, hvornår beboerantallet er nede på 60, er det på indeværende tidspunkt fortsat ikke muligt at budgettere indtægterne på forsvarlig vis.

DONOR-AKTIONEN

Donor-aktion i samarbejde med "Deutsche Knochenmarks-Spenderdatei" DKMS:

Midt i juni 2007 fik Morten Noack, der er søn af vor sygeplejerske i Tarpområdet, besked på, at han er ramt af leukæmi. Sundhedstjenestens personale tilbød spontant, at man med en frivillig indsats vil prøve på at finde en donor til "Morten og andre". Der blev dannet et arbejdsudvalg, der gik i gang med forberedelserne. DKMS blev kontaktet.

Da typiseringen for hver person koster 50 euro, skulle der samles penge ind til registreringsdagen. I samarbejde med DKMS blev befolkningen informeret via danske og tyske aviser. Der blev indrettet en konto i Union-Bank i Flensborg.

Den 14. juli 2007 blev donor-aktionen gennemført.

Der har i alt været 1.688 mennesker fra flertal og mindretal, der har ladet sig registrere den dag. Det var over alle forventninger. Efter denne dag var der ca. 40.000 euro på DKMS-kontoen i Union-Bank. Fra læge- og sygehuse i Flensborg var der 100 par frivillige og ulønnede hjælpende hænder den 14. juli.

På forretningsudvalgets og egne vegne vil jeg sige tusind tak til alle, der med denne store indsats har gjort alt for, at Morten og mange andre kan finde den rigtige donor.

TAK

Som afslutning vil jeg gerne rette en tak til alle medarbejdere i sundhedstjenesten og på Dansk Alderdomshjem, til forretningsudvalgsmedlemmer, sundhedsrådsmedlemmer, alderdomshjemmets støttekreds og alderdomshjemudvalget, medarbejderne på Hjeriting Kystsankatorium, medarbejderne

på Bennetgaard og alle medlemmer af mindretallet, der støtter det arbejde, vi udfører for de trængende mindretalsborgere. Vi skylder seksmandsudvalget tak for den støtte, de i mange tilbageværende år har vist os. Tak også til Indenrigs- og sundhedsministeriet for den økonomiske hjælp igennem mange år.

DET SYDSLESVIGSKE SUNDHEDSRÅD 2007/2008:

Efternavn	Fornavn	Repræsenterer:
Sunesen	Mette	Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Boysen	Thede	Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Dr. Schaefer	Anneliese	Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Kuhnt	Randi	Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Jessen	Udo	Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Jessen	Svend Erik	Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Martensen	Michael	Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Bjerringgård	Martin	Sydslesvigsk Forening, Flensborg amt
Zuschke	Birgit	Sydslesvigsk Forening, Flensborg by
Jessen	Jørgen Peter	Sydslesvigsk Forening, Gottorp Amt
Meyland	Bente	Sydslesvigsk Forening, Sydtønder amt
Buntkowski	Sonja	Sydslesvigsk Forening, Husum/Ejdersted
Jensen	Anne Mette	Sydslesvigsk Forening, Rensborg / Egernførde
Schultz	Maren	Sydslesvigsk Forening, Flensborg by
Christiansen	Enke	Friisk Foriining
Sörensen	Annette	Husmoderforeningen
Fink	Ruth	Husmoderforeningen
Scheew	Karen	Husmoderforeningen
Erichsen	Annemarie	Kvindeforeningen
Michaelis	Bärbel	Kvindeforeningen
Huy	Marianne	Kvindeforeningen
Ørsted	Jacob	Dansk Kirke i Sydslesvig
Jacobsen	Viggo	Dansk Kirke i Sydslesvig
Skadhauge	Helle	Dansk Kirke i Sydslesvig
Kämper	Anne	Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger
Birkemose	Flemming	Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger
Marxen-Düring	Birthe	Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger
Wolhardt	Michael	Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger
Hansen	Hans Erik	Plaetner-Stiftelsen

Forretningsudvalget består af: Formand Hans Erik Hansen, 1. næstformand Randi Kuhnt og 2. næstformand Martin Bjerringgaard samt bisidderne Enke Christiansen, Annemarie Erichsen, Karen Scheew, Viggo Jacobsen og Flemming Birkemose.

Glade pensionister på rekreationshjemmet Bennetgaard i Københoved. (Foto: privat)

DANSK CENTRALBIBLIOTEK FOR SYDSLESVIG:

Biblioteket er stadig bibliotek og bliver løbende meget mere

Af overbibliotekar Alice Johansen

HJEMMESIDEN

Sidste års beretning tog udgangspunkt i fremtidsforskernes dødsdom over bibliotekar-faget. Dette års beretning vil tage udgangspunkt i kulturminister Brian Mikkelsens udtalelse om bibliotekerne som den vigtigste kulturinstitution i samfundet.

Bibliotekerne har vist sig at kunne omstille sig til informations- og videnssamfundets krav i forbindelse med borgernes behov for livslang læring, informationssøgning via teknologiske løsninger, kulturelle oplevelser og behov for sociale teknologier.

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig tilføjer løbende hjemmesiden www.dcbib.dk nye tilbud i form af blogs, hvor hvert enkelt indslag kan kommenteres. Der er blogs om læsekredse, jobsøgning og muligheder for at lære dansk og om babybiblioteket og dets temaer. Der arbejdes for at kunne downloade alt fra musik til radioprogrammer og tidsskriftartikler m.m. Publikums direkte adgang til information på nettet hjælpes i gang med en indgangsside med danske biblioteksbarer f. eks: Bibliotek.dk, fak-

Dansk Centralbibliotek i Flensburg. (Foto: SPT)

talink, litteratursiden.dk. Biblioteket er synligt på del.icio.us.

Biblioteket opfordrer brugerne til at komme med gode ideer, gå i dialog med biblioteket, så vi får et biblioteksvæsen med udgangspunkt i de sydslesvigske brugeres behov for læsestof, e-ressourcer og nye teknologier i adgangen til viden, information og kulturelle oplevelser.

MARKEDSFØRING

Markedsføring står i højsædet – fordi bibliotekstilbuddet er i stor konkurrence med massevis af andre tilbud til kulturelt interesserede mennesker. Den direkte dialog, debatforummet, oplevelsen og netværksdannelse vil i fremtiden også være et tilbud fra biblioteket ud over læseoplevelsen, forfatter-mødet, foredraget og udstillingen. En fælles markedsføring af mulighederne i nutidens bibliotek vil biblioteket indgå samarbejde omkring med bibliotekerne i Region Syddanmark. I tysk regi indgår mindretallets biblioteksvæsen i en fysisk infopjece udgivet af Deutscher Bibliotheksverband.

DET FYSISKE RUM

Det fysiske rum på biblioteket er under forandring pga. de teknologiske muligheder og brugernes lyst til at bruge dette rum med trådløs adgang ud til verden til at opholde sig i – både når der skal læses lektier, indsamles viden til studierne eller snakkes og læses avis samt etableres netværkskontakt via HotSpot. Fremtidens stillerum og samtalerum forsøger vi at etablere i bibliotekernes fysiske rum samtidig med at det skal være oplevelses- og undringens rum.

DET VIRTUELLE RUM

Det virtuelle rum - til debatter, læring og oplevelse - fylder mere og mere i formidling og kontakt mellem biblioteksbruger og medarbejder. Derfor er Dansk Centralbibliotek også trådt ind i netværket af danske biblioteker, som står for offentlig formidling af borger.dk. Den viden, vi kan få her, kan og skal overføres til den danske og tyske formidling af offentlige myndigheders information til og service i forhold til borgere – via nettet. Bibliotekets

medarbejdere står over for en stor opgave med henblik på at blive formidlere af nettets tilbud, begrænsninger og hjælp til at finde rundt i cyperspace og vurdere kilderne. Det har nemlig vist sig, at bibliotekerne kan dette, men for få brugere kender disse muligheder.

FAGLIG VIDENSDELING

Den faglige vidensdeling i forhold til kolleger i biblioteksverdenen i Danmark er uundværlig i Dansk Centralbiblioteks daglige danske kultur- og sprogformidling.

Adgangen til Den slesvigske Samlings guldgrube af litteratur er nu tilgængelig via den nationale fælles biblioteksbase www.bibliotek.dk i form af et grænseoverskridende samarbejde omkring lokalhistoriske biblioteksbasier. Samarbejde omkring IT, markedsføring, personaleudvikling, ledelsesudvikling m.v. er der etableret kontakt med kollegerne i de gamle sønderjyske amter omkring med henblik på at gen-

nemføre konkrete samarbejdsprojekter og vidensdeling for at udnytte de menneskelige og økonomiske ressourcer bedst muligt.

SAMARBEJDE

Den vigtigste kulturelle institution tager opgaverne op i form af samarbejde, at sørge for at være på scenerne – de danske og tyske, at være fremadrettede og arbejde for udvikling og eksperimenter, indgå i traditionelle og ultraditionelle netværk. En visionsgruppe – der skal forestille sig de fremtidige krav til et mindretalsbibliotek placeret i Sydslesvig – fysisk og virtuelt i verden – med rødder i dansk kultur og brugere her og hisset – fødtes i efteråret 2007 med henblik på projekter, der skal vise det danske bibliotek som bibliotek i fremtidens samfund, som ingen af os kender.

Bibliotek som kulturinstitution står for tradition, nytænkning, udvikling og bevægelse.

STUDIEAFDELINGEN OG ARKIVET VED DANSK CENTRALBIBLIOTEK FOR SYDSLESVIG:

Nye projekter og arkivvækst

Af lederen Lars N. Henningsen

På alle områder - blandt medarbejderne, på studieområderne og hvad angår de fysiske rammer - er der nyt at berette om, når året 2006-2007 skal beskrives.

I efteråret 2006 nåede kredsen af medarbejdere et antal, som ikke er set før. En kort tid talte afdelingen otte medarbejdere, og alle hænder havde nok at gøre.

Den 1. oktober 2006 tiltrådte cand. mag. Martin Bo Nørregård et års ansættelse med henblik på at gennemfø-

re en større undersøgelse af historien om de 725 danske sydslesvigere, som måtte tjene i tysk soldateruniform i 2. Verdenskrig.

I 2. måned var cand. mag. Louise Ejl-skov Röhrig ansat for at udarbejde flere større arkivfortegnelser.

Ph.d.-stipendiat Mikkel Leth Jesper-sen, som tiltrådte i august 2006, kom godt i gang med sit projekt "En slesvigske hertug mellem middelalder og tidligmoderne tid. Hertug Hans den Ældres administration 1544-80 og statsdannelse i 1500-tallets Slesvig".

Uden for huset indledte cand. mag. René Rasmussen, rektor Jørgen Kühl og lektor Martin Klatt arbejdet med udarbejdelse af manuskripterne til en kommende sammenfattende fremstilling af "Sydslesvigs danske historie". Efter en resultatrig periode ved afdelingen forlod Birgitte Thomsen afdelingen pr. 1. februar 2007 for derefter at koncentrere sig om sin lederstilling ved Tønder lokalhistoriske arkiv.

STUDIEAFDELINGEN

Den 20. juni præsenterede Gerret Schlaber et tobindsværk på i alt 921 sider om det gamle hertugdømme Slesvigs forvaltning. Det var dels bogen "Hertugdømmet Slesvigs forvaltning ca. 1460-1864", som er en redegørelse for den samlede forvaltning i området mellem Kongeåen og Ejderen fra øverst til nederst, dels opslagsværket "Administrative tilhørsforhold mellem Ejderen og Kongeåen indtil 2007". Der er her tale om et pionérarbejde, som fremover vil blive et standardværk og et nyttigt hjælpemiddel for historikere af mange slags på begge sider af grænsen.

Knap så tungtvejende var Lars N. Henningsens lille bog "Sydslesvig-ungdom på danske efterskoler - før og nu", som udkom i februar. Det er fortællingen om danske højskoler og efterskoler store be-

tydning for unge sydslesvigere gennem mere end 100 år.

Bogen fremdrager mange kilder om emnet, og den giver stof til den aktuelle drøftelse af spørgsmålet om sydslesvigske unges besøg på skoler i Danmark. Bogen blev udgivet på initiativ af Grænseforeningen og blev bl.a. udsendt til alle efterskoler i Danmark og til de danske skoler i Sydslesvig.

Til den populære genre hører også bogen "Krigen 1864 i stereoskopbilleder", som udkom i oktober. Desværre nåede forfatteren, grafikerens og mu-

Lars N. Henningsen

Sydslesvig-ungdom på danske efterskoler – før og nu

Knap så tungtvejende men yderst debatskabende: "Sydslesvig-ungdom på danske efterskoler - før og nu". (Foto: SPT)

seumsmanden Leif Hammelev ikke at se sin bog færdig, da han døde i januar 2007. Bogen giver en kortfattet fremstilling af 1864-krigens forløb og er illustreret med et udvalg af de såkaldte stereoskopbilleder, som var datidens tredimensionale massemedie. Bogen er ledsaget af en særlig brille, som gør det muligt for betragteren at opleve krigen på samme måde som 1860ernes billedpublikum. Det er en bog, som formidler historien på en anderledes måde end de mere traditionelle tekst- og billedbøger.

MINDRETALSLIV

I årets løb indgik Studieafdelingen i et samarbejde med Museum Sønderjylland, Archiv/ Historische Forschungsstelle, Danevirke Museet, SSF og BDN om det såkaldte projekt "Mindretalsliv". Når de nødvendige bevillinger foreligger, håber Studieafdelingen som led i projektet at kunne gennemføre en erindringsindsamling om tiden efter 1955. Materialet er påtænkt udgivet sammen med tilsvarende materiale samlet i det tyske mindretal i Nordslesvig.

Endelig skrev afdelingens medarbejdere en lang række artikler, anmeldelser og kronikker, og der blev holdt mange foredrag. Også bidrag til opbygning af SSWs nye udstilling i landdagen i Kiel blev der tid til at levere.

ARKIVET

På arkivhylderne blev der øget trængsel. I alt blev modtaget 50 nye afleveringer med et omfang af 26 hyldemeter. Blandt flere vigtige personarkiver kan fremhæves en sidste betydelig aflevering til vandrelærer Gustav Lindstrøms arkiv.

Med Flensborg Avis blev indgået en ny aftale om virksomhedens arkiv, og lange rækker af nyere protokoller og akter blev afleveret fra avisen. Hertil kom som vanligt en del SSF- og SSW-

distriktsarkiver samt materiale fra flere børnehaver samt værdifulde ældre akter til Slesvig-Ligaens arkiv.

En del større arkivfortegnelser blev udarbejdet, bl. a. vedr. Foreningen af Sydslesvigs Studerende, Dansk Sundhedstjeneste, Fælleslandboforeningen og Slesvig-Ligaen, og ordningen af Flensborg Avis' gamle arkiv er i gang. Samtidig blev der arbejdet med at gøre arkivfortegnelserne tilgængelige på internettet på www.dcbib.dk/studieafdelingen.

I årets løb blev smagsprøver fra samlingerne præsenteret i små udstillinger i foyeren: stam- og poesibøger, den danske menighed i Flensborg, årsmøder, Søndertorv i gamle dage, kogebøger og Slesvigs forvaltningshistorie).

BILLEDSAMLINGEN

Også billedsamlingen modtog en pæn tilvækst. Af særlig værdi var en betydelig aflevering af fotosamlingen fra Sydslesvigsk Pressetjeneste på Dansk Generalsekretariat i Flensborg og et særdeles alsidigt materiale om Kobbermølle-Klues-Wassersleben-Frederikshøj-området samlet af nu afdøde bogholder Kurt Andresen, Flensborg.

Noget helt for sig var modtagelsen af billedarkivet fra Flensborg Avis. Her er tusindvis af fremragende papirbilleder fra perioden ca. 1960-90. De fine billeder venter nu på en nyregistrering.

De mange billedafleveringer påkaldte sig opmærksomhed, og det blev markeret med en udvidet præsentation af billeder med tilhørende forklaring på hjemmesiden www.dcbib.dk/studieafdelingen.

Afleveringerne stillede som helhed øgede krav til magasinet, og det var derfor et stort fremskridt, at magasin-kapaciteten i maj kunne udvides væsentligt med et nyt top-moderne kompakt-reolsystem. Her er der skabt plads, så arkivet står vel rustet til at tage mod kommende afleveringer.

Fastholdt antallet af forelæsninger

Af Alice Johansen

Folkeuniversitetsvirksomheden på landsplan i Danmark har i flere år været stagnerende, hvilket bl.a. begrundes med de voldsomme prisstigninger på forelæsninger og kurser, som var konsekvensen af halveringen af det offentlige tilskud til driften af denne aktivitet fra finansåret 2004.

I Sydslesvig har det næsten været muligt at fastholde antallet af forelæsninger, hvilket må tilskrives den stabilitet, der ligger i arrangørerne og deltagerkaren, samt det faktum, at prisen for forelæsninger her i landsdelen følger prisen for voksenundervisningstaksten.

Arrangørerne: Dansk Kirke i Sydslesvig, Historisk Samfund for Sønderjylland - Sydslesvigafdelingen, Sprogforeningen, Sydslesvig Danske Kunstforening samt bibliotekerne er i stand til løbende at finde aktuelle og historiske

emner, der samler mellem 15 og 50 deltagere til forelæsningerne.

Fra sekretariatets side, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, overvejes det for tiden at indgå i et grænseoverskridende samarbejde omkring markedsføring af samtlige aktiviteter, hvor Sydslesvigs Folkeuniversitet er involveret, idet der kan søges puljemidler ved Landssekretariatet i Odense til en sådan aktivitet. Formålet er at tiltrække tilhørere fra det sønderjyske område og ligeledes flytte tilhørere til folkeuniversitetsarrangementer i Sønderjylland fra Sydslesvig.

Sydslesvigs Folkeuniversitet er også blevet tilgængeligt via Dansk Centralbiblioteks hjemmeside www.dcbib.dk om biblioteket/ arrangementer, hvorfra der kan printes en bestillingsformular til forelæsninger. Der arbejdes pt. med at kunne bestille forelæsninger direkte via internettet.

FLENSBORG AVIS A/S:

Et godt år for aktieselskabet

Af chefredaktør og ansvarshavende direktør Bjarne Lønborg

2006 blev et godt år for aktieselskabet Flensborg Avis. Den samlede omsætning steg med 1 procent i forhold til året før og nåede 2,3 procent over det planlagte budget.

Bemærkelsesværdigt var det, at det i modsætning til de allerfleste andre dagblade for fjerde år i træk lykkedes at holde avissalget på et stabilt niveau med en lille stigning i Sydslesvig, et

mindre fald i Danmark – og dermed en beskeden nettostigning.

At det lykkedes at begrænse tilbagegangen i abonnementstallet i Danmark til 13 i 2006, må betegnes som en lille succes i betragtning af, at det samlede oplagstal for betalte aviser i Danmark i samme periode faldt med 20 procent.

ØGET OMSÆTNING

I vort annoncesalg lykkedes det også på trods af den almene tendens at øge

omsætning og indtjening. Omsætningen steg i 2006 med 6,1 procent eller med 40.000 euro. Det skyldes bl.a. en udvidelse af vort annonceområde på den sydslesvigske vestkyst med særlig fokus på området Nibøl og Læk.

Udgivelsen af en del annoncebase-rede særtryk som f.eks. Bygge & Bo, Fokus på Fyn og det store håndboldtil-læg har givet positiv respons fra både annoncører og læsere.

Selskabets kommercielle trykkeri-afdeling forøgede igen omsætningen i sammenligning med året før. Og på trods af de løbende omkostninger fra investeringer i modernisering og optimering af vore produktionsanlæg, som bæres af den kommercielle afdeling, blev der genereret et nettooverskud på 187.000 euro plus synergieffekter på mindst samme størrelse. Indtjeningen er vigtig for selskabet, da overskuddet ubeskåret går til avisdriften og dermed bidrager til at øge egenfinansiering af avisudgivelsen i forhold til den danske tilskudsandel.

FORBEDRE PRODUKTIONSFLOWET

Vi forventer også i de nærmeste år betydelige stigninger i personale- og materialeomkostningerne. Derfor er det tvingende nødvendigt at øge konkurrenceevnen og forbedre produktionsflowet, så vi kan producere med lavere omkostninger. Det gælder både for fremmede ordrer i den kommercielle afdeling og for selve avisproduktionen, der i stigende udstrækning stilles over for krav om næsten udelukkende fire-farvetryk.

Det betyder, at eksempelvis overgang fra traditionel fotosats til såkaldt CTP-teknologi (Computer to Plate), som vi har indført, fjerner en hel arbejds-gang med at kopiere film til trykplader. Og en mulig senere udvidelse af rotationsmaskinen vil kunne reducere tryk- og indstikstiden og dermed også personaleomkostninger.

Hoveddøren i Flensburg Avis' forlagsbygning på Wittenbergvej i Flensburg. (Foto: SPT)

EKSTRAORDINÆRT

Under de seneste budgetforhandlinger modtog vi et ekstraordinært engangstilskud i 2007 på 75.000 euro øremærket til udvidelse af produktionshallen. Besluttet det at gennemføre en sådan investering, sker det ud fra et ønske om at styrke avisens tekniske kvalitet og fastholde samt måske endda øge den kommercielle afdelings provenu, der som nævnt går ubeskåret til udvikling af avisens redaktionelle kvalitet.

MALURT

Desværre blev der midt i glæden over selskabets stabile udvikling på alle fronter få dage før årsskiftet 2006 dryppet malurt i bægeret, da vi imod alle hidtidige tilkendegivelser fik besked fra en styrelse under det danske kulturministerium om, at Flensborg Avis ikke betragtes som en mindretalsavis i Danmark og derfor heller ikke får tilsvarende portostøtte som det tyske mindretals avis i Sønderjylland. Det betød et fald i den danske portostøtte på knap 100.000 euro om året – med virkning 11 dage efter, vi modtog den overraskende besked.

Vore kontakter til transportministeren, kulturministeren, til Seksmandsudvalget og Dansk Folkepartis spørgsmål til kulturministeren i Folketinget om den beklagelige sag har ikke givet resultat. Ganske vist har kulturministeren anbefalet sin egen portostøtte-administrerende enhed i Biblioteksstyrelsen at tilgodese Flensborg Avis, når en ekstra portostøtte-pulje på 30 millioner kroner på årsbasis skal fordeles i 2008 med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2007. Men det skaber en ubehagelig usikkerhed og et akut økonomisk problem i år, idet vi først kan vente svar på vor ansøgning til ekstra-puljen i maj-juni 2008.

IKKE IMØDEKOMMET

Vort håb om at få stillet en garantium til rådighed i forbindelse med budgetforhandlingerne blev ikke imødekommet. Og en fælles indstilling fra Det sydslesvigske Samråd til Seksmandsudvalget om på de øvrige mindretalsorganisationers bekostning at tilgodese avisen med et garantibeløb på knap 90.000 euro, som ville blive tilbagebetalt, hvis det lykkes at få beløbet dækket fra ekstra-puljen, blev desværre heller ikke imødekommet.

Derfor står vi nu i den beklagelige situation, at de planlagte og budgetterede stillingsbesættelser i redaktionen, der for første gang i 10 år ville opfylde redaktionens normeringsplan, må opgives eller i hvert fald udskydes, så længe den reducerede portostøtte fastholdes.

SAMARBEJDET

Samarbejdet med Sydslesvigsk Forening om det udvidede og moderniserede ugentlige KONTAKT-tillæg har ligesom samarbejdet med Dansk Skoleforening for Sydslesvig om Fokus-avisen været rigtig godt og konstruktivt i det forløbne år.

Ligeledes har Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger og Sydslesvigsk Vælgerforening valgt at gøre brug af avisen som formidler af de to organisationers udgivelse af medlemsblade.

Derudover har Dansk Kirke i Sydslesvig ligesom Sprogforeningens Sydslesvig-afdeling fortsat deres egenproduktion af periodiske specialsider i Flensborg Avis.

Desuden er Dansk Centralbibliotek den foreløbig sidst tilkomne samarbejdspartner med egne specialsider til institutionens brugere og andre interesserede.

Dette mangesidede samarbejde bidrager til at skabe helhed i mindretallet med Flensborg Avis som den naturlige platform for informations- og medie-

Flensburg Avis' hjemmeside. (Foto: SPT)

virksomhed. Avisens egen journalistiske og tilstræbt objektive iagttagelse rolle holdes klart adskilt fra vore samarbejdspartners egne PR- og informationstil-læg i avisen.

MEDIKONVERGENS

Jeg har desuden tillid til, at Flensburg Avis' videreudvikling i retning af mediekonvergens, der er ensbetyden-de med kombination af forskellige for-mer for trykt og elektronisk nyhedsfor-midling, også kan inddrage en række andre mindretalsorganisationer og i øvrigt både nord og syd for grænsen bidrage til at øge kendskabet til det danske mindretal i Sydslesvig.

Vor internetstrategi, der blev nylan-ceret i 2005, har udviklet sig yderligere i det forløbne år. Blandt andet har vore live-sportstransmissioner og sportsta-beller på nettet kombineret med vor målrettede reklame- og sponsorvir-komhed skabt stadig stigende interes-se for avisens net-hjemmesider med 850.000 besøgende med klik på næsten 20 millioner sider på et år på www.flensburg-avis.de og www.flens-borg-avis.dk.

Det er en indirekte in-formationsvirksomhed med relation til det dan-ske mindretal, som ab-solut ikke bør underken-des. Når vi skal overleve som mindretallets avis og mindretallets medi-evirksomhed i en infor-mationsverden i op-brud, kan vi ikke overlade den elektronisk base-rede online-formidling til de elektroniske medi-er alene. Vore helt kon-tante erfaringer fra de seneste knap to år med begyndende mediekon-vergens har bestyrket os i, at det er både rig-tigt og nødvendigt at satse mediemæssigt bredt over for vo-re læsere, potentielle læsere og over for en omverden, der delvis kun har et beskedent kendskab til det sydslesvig-ske, danske mindretal.

HØJESTE PRIORITET

Men det er udviklingen af papiravisen, der har højeste prioritet. Skal vi også i de kommende år fastholde og helst forøge avissalget og det nuværende læsertal, er det vigtigt for bladhusets udviklings-grupper og for ledelsen, at vi er i stadig dialog med vore læsere om deres ønsker og behov.

LÆSERMØDER

Til den del har en halv snes læsermø-der rundt om i vore primære udgivel-sesområder og en omfattende telefon-læseranalyse vist sig som nyttige in-strumenter til at pejle os ind på, hvad morgendagens læsere venter af Flens-borg Avis.

Selv om vi har været en smule over-rasket over den betydelige grad af til-fredshed, læsermøderne og analysen har givet udtryk for, har vi også fået

talrige nye impulser, som nu bruges i produktudviklingen. Det er en svær opgave at kombinere ønsker og krav, fordi der ikke er en helt entydig holdning til, hvad avisen især skal satse på.

Dog hersker der ingen tvivl om, at det lokale og regionale har førsteprioritet. Her er vore læserønsker og de seneste års erfaringer fra flere lande om, at det lokale og regionale, forbrugersjournalistikken og den kritiske tilgang til begivenhederne er helt centrale. Det er netop de såkaldte nicheaviser, målrettet til en veldefineret læserskare, der har det bedst for tiden, mens de store aviser, der er i en nærmest håbløs konkurrence med de hurtige og flygtige elektroniske medier, har langt vanskeligere ved at stå distancen midt i den igangværende medieeksplosion.

VANDENE SKILLER

Under vore læsermøder og i analysen skiller vandene sig mest, når det gælder ønsker om mere eller mindre organisationsstof fra mindretallet. Nogle mener, vi skriver alt for meget om be-

givenhederne i vore egne organisationer, en tilsvarende gruppe synes, at vi skriver for lidt, mens den største gruppe betragter mængden af organisationsstof som passende.

Derfor forsøger vi at finde en middevej i erkendelse af, at Flensborg Avis har en helt særlig rolle at spille som mindretalsavis som det medium, der så at sige er kittet mellem mindretallets mange vidt forskellige elementer og geografiske områder. Desuden anser vi det for at være vigtigt, at Flensborg Avis som opinionsdanner taler mindretallets og mindretalsregionens sag sideløbende med, at avisens fungerer som et grænseoverskridende dagblad, der i både journalistik og opinionsdannelse medvirker til at give grænseregionen karakter.

VOVET PÅSTAND

Helt ubeskedent vil jeg vove den påstand, at vores årelange kampagne for at få etableret et samlet dansk-tysk grænselands-arbejdsmarked har været en af de medvirkende faktorer til, at

Flensborg Avis' Solna-rotation. (Foto: Flensborg Avis)

jobpendler-antallet er mere end fordoblet i det seneste år. Det kan i øvrigt iagttages i den daglige avis, der efter vore fremstød nord for grænsen i stigende udstrækning benyttes som annoncemedium af virksomheder over det mest af Danmark med behov for arbejdskraft fra Nordtyskland.

NOGET I RETNING AF EN KAMPAGNE

Netop i betragtning af de omfattende bestræbelser på at efterkomme vore læsers ønsker og krav ramte det avisen hårdt, at en gruppe på 50 læsere fra især Flensborg-området i slutningen af 2006 indledte noget i retning af en kampagne mod avisen i kølvandet på en beklagelig intern personalesag, som vi naturligvis ikke kunne drøfte offentligt.

Da kritikken af personalesagen i et brev til avisens tilsynsråd, ledelsen og en række udenforstående instanser blev suppleret med kritik mod avisens redaktionelle linje med opfordring til en drøftelse af avisens indhold, blev brevskriverne inviteret til et særligt læsermøde netop for at drøfte avisens kurs. Det viste sig, at de 13 blandt disse kritikere, der tog imod invitationen, stort set kun ønskede at drøfte den interne personalesag – som vi i selskabets ledelse som sagt ikke kan gøre til genstand for en offentlig debat.

VOLDSOMME ANGREB

Efterfølgende oplevede vi desværre, at der i en række danske aviser dukkede en række voldsomme angreb op på Flensborg Avis med baggrund i den pågældende personalesag indeholdende urigtige påstande. Heri hed det bl.a., at redaktionen skulle have gjort sig skyldig i censur, undertrykkelse af læserindlæg, at der var et modsætningsforhold mellem formandskabet i avisens tilsynsråd og chefredaktøren om avisens redaktionelle kurs, og at jeg egenhændigt som adm. direktør

skulle have udnævnt avisens økonomichef til økonomidirektør på tværs af tilsynsrådets eller dele af rådets holdning.

Ligeledes blev der i nogle avisartikler med Flensborg Avis-læsere som kilde fremsat urigtige påstande om, at tilsynsrådets formandskab var uenig med ledelsen og det øvrige tilsynsråd om virksomhedens generelle udvikling m.v.

Ledelse, tilsynsråd og driftsråd på Flensborg Avis tilbageviste naturligvis i en offentlig erklæring de usande påstande, ligesom den afgangende tilsynsrådsformand i et interview i avisen selv afviste, at et modsætningsforhold mellem ham og chefredaktøren skulle være baggrund for formandskabets tilbagetræden.

I SANDHEDENS INTERESSE

I sandhedens interesse skal det nævnes, at både den omtalte og enhver anden personalesag er et direktionsanliggende i selskabet. Men i øvrigt bakkede hele tilsynsrådet – inklusive det tilbagetrådte formandskab – direktionen uindskrænket op i håndteringen af personalesagen, ligesom tilsynsrådet gav tilslutning til min udnævnelse af selskabets økonomichef til økonomidirektør.

Beskyldninger om at udøve censur i en avis, der i snart 140 år har været frontkæmper for ytringsfriheden og for grundlæggende presseetiske principper, er vel noget af det værste og mest ærekrænkende, en redaktion kan blive udsat for.

GOD LØBENDE DIALOG

Når det er sagt, vil jeg gerne understrege, at redaktionen generelt har en rigtig god løbende dialog med mange abonnenter og læsere. Vi modtager løbende gode ideer og impulser til brug i den daglige produktudvikling. Og de fleste af vore kilder forstår i reglen og-

så, at avisen nødvendigvis skal holde en kritisk-solidarisk distance til de begivenheder, vi beskriver – hvis vi vil gøre os håb om fortsat at være interessant for vore læsere og at kunne stille de til tider skarpe spørgsmål på læsernes vegne.

En af dansk presses fyrtårne, min gamle chef på Ritzaus Bureau, Gunnar Næsselund, sagde en gang til sine redaktionelle medarbejdere, at en interessant artikel for læserne ofte er en artikel, som nogen har en interesse i at undertrykke. Det meste anden journalistik er tekstreklame.

EN VIS SANDHED

Det er naturligvis journalistikken sat på spidsen. Men det rummer en vis sandhed, fordi læserne selvfølgelig har en berettiget forventning til Flensborg Avis om, at den beskriver begivenheder og forhold, som de reelt er – også selv om det for nogle kan være ubehageligt.

Vil man derimod forsøge at tegne et rosenrødt billede af tilværelsen uden den fornødne kritiske distance, bliver avisen hurtigt ligegyldig for læserne. Og vor ambition er på Flensborg Avis, at vi vil være nødvendighedens avis. Og man må vel sige, at det i en vis udstrækning er lykkedes, når det har vist sig muligt at fastholde et læsertal i en tid, da de fleste andre dagblade mister terræn.

BRUG FOR HJÆLP

Men vi ved også, at avisen ikke alene ved egen hjælp kan mestre den vanskelige opgave om at fastholde et godt resultat på læserfronten. Foruden kvalitetsudviklingen og en effektiv markedsføring på talrige fronter og satsningen på mediekonvergens har vi brug for hjælp fra blandt andet de andre mindretalsorganisationer, for samarbejde med Grænseforeningen, Slesvig-Ligaen og de øvrige danske grænse-

landsorganisationer, ligesom det er vigtigt, at Seksmandsudvalget samlet og udvalgets enkelte medlemmer er parat til at give avisen en hånds-rækning både i dagbladets interesse og generelt i hele mindretallets interesse.

Vi har i sandhed mange jern i ilden for at kunne sikre Flensborg Avis en solid fremtid som både papiravis og mere bredt funderet medievirksomhed. Og jeg vil i den forbindelse appellere til alle mindretallets organisationer om ikke kun at bruge avisen som nyhedsformidler og opinionsdanner, men også at benytte vor ekspertise på det grafiske og trykkerimæssige område. Det vil i virkeligheden være økonomisk hjælp til selvhjælp, da en styrket indtjening på avisen er med til at reducere vort behov for tilskud fra den samlede Sydslesvig-pulje. Vi vil i det mindste gerne have mulighed for at give tilbud på trykordrer til mindretallets organisationer.

IKKE I ALLE DETALJER

Vi kan ikke i alle detaljer imødekomme den enkelte læsers ønsker og krav til avisens indhold. Vore seneste læsermøder har anskueliggjort, at der er forskellige ønsker til avisens indhold, og læserne har også vidt forskellige forudsætninger for deres ønsker til den daglige avis. Men jeg kan til gengæld garantere, at vi vil gøre vort yderste for at imødekomme så mange vidt forskellige ønsker som muligt – for at gøre avisen uundværlig for jer.

Nyhedsformidling og opinionsdannelse med mange nuancer, som nødvendighedens avis bør have, skal gerne kunne vække både vrede, irritation, glæde og tilfredshed.

Men en artikel, der afføder vrede hos nogle ved morgenbordet, kan have præcis den modsatte effekt hos andre læsere. Væsentligst er imidlertid, at avisen ikke bliver lagt til side i ligegyldighed, fordi den ikke formår at appellere til læsernes følelser i den ene eller anden retning.

DETALJEN MÅ IKKE SKYGGE FOR HELHEDEN

Et dagblad skal betragtes som en helhed over en længere periode. Og i den forbindelse er det vigtigt, at detaljen aldrig kommer til at skygge for helheden. Og som mindretalsavis vil vi altid

bestræbe os til det yderste på, at den mindretalspolitiske helhed er intakt, og at avisen som både nyhedsformidler og opinionsdanner har det klare sigte, at den både skal informere kritisk, grundigt og sobert samtidig med, at mindretallets og mindretalsregionens interesser har høj prioritet.

Flensborg Avis er medlem af den europæiske sammenslutning af mindretalsaviser MIDAS, og en gruppe journalister fra mindretalsaviser fra hele Europa var op til mindretalsmaratonen YOU!MM i begyndelsen af september på studietur hos det danske mindretal i Sydslesvig. Her ses gruppen sammen med SSFs formand Dieter Paul Küssner og SSFs generalsekretær Jens A. Christiansen efter et informationsmøde på Flensborghus. (Foto: SPT)

Aktiviteter af oplysende og tankevækkende art

Af formand Preben Vognsen

Beretningen vidner også i år om mange aktiviteter af oplysende og tankevækkende art, foredrag og besigtigelser.

Der føres ingen hvervekampagne for at få nye medlemmer, dog bliver der optaget flere nye medlemmer i årets løb, end der er udmeldelser eller naturlig afgang. Der er altid et godt fremmøde ved arrangementerne.

UD AT SE

Østfrisland og Bremen var målet for flerdages-turen 06. Vejret var med de 29 deltagere under hele turen. Der var rigtigt gode guider med undervejs. Desværre var hotellet lidt af en byggeplads, og enkelte deltagere havde ret dårlige værelser.

GYLDENSPJÆTS LIVRET OG TRAFIK

Hovedgeneralforsamlingen den 9. oktober 2006 var velbesøgt, og der var god stemning. Traditionen tro indledes med spisning. Menuen var (som hvert år) sprængt oksebryst med tilbehør, på dansk kaldet »Gyldenspjæts livret«. Efter generalforsamlingen var der foredrag ved direktør Mogens Therkelsen. Et informativt og engangeret foredrag omkring landevejenes såkaldte "brummis", lastvognstogene. Belyst blev såvel den tunge lastvognstransport som personbefordringen i almindelighed. Det blev spået, at trafikken vil bryde sammen i 2020, dersom politikerne ikke gør deres indflydelse gældende nu. I dag er landevejsnettet overfyldt, og der regnes med en stigning på 4-5% i årene fremover.

ROYALT BESØG

Den årlige grønlangkålsspising i november havde som gæstetaler HE Grevinde Sussie af Rosenborg, der fortalte om sit liv som grevinde med de forpligtelser og det offentlighedsarbejde, der påhviler greveparret.

Grev Ingolf fortalte bl.a. om Rosenborg-navnets oprindelse.

NYTÅRSMØDET

Det er efterhånden blevet en fast tradition i Den selskabelige Borgerforening: Nytårsmødet den 2. januar. Der er også tradition for, at generalkonsul Henrik Becker-Christensen holder nytårstalen, der gerne give et rids af forgangne år.

Nytårsmødet med generalkonsul Henrik Becker-Christensen er en kær tradition - og et tilløbsstykke. (Foto: Sacha Münster)

Denne gang blev afslutningen en munter oplæsning om Frederik VII., der havde stærk tilknytning til Borgerforeningen.

Den musikalske underholdning var i høj klasse med Frøya Gildberg, Tom Vincent Hansen og Dennis Dingsfeld.

FOREDRAG OG SANG

"I stormens øje" var emnet for et foredrag ved kulturjournalist Anders Raahauge. Udgangspunktet var den voldsomme krise, Jyllands-Postens profet-tegninger havde udløst. En kulturkamp på globalt plan fulgte.

På opfordring fra medlemmer blev der budt på en sangaften i marts. Aase Abild havde tilrettelagt aftenen med orientering om sangene og forfatterne. Den ny Højskolesangbog blev benyttet, og forsamlingen nåede at synge 24 sange i aftenens løb. Så overskriften for sangaftenen, "Syng dig glad" indfrie-de alle forventninger.

DRONNINGENS FØDSELSDAG

Der var dækket op til næsten 90 ved kaffebordene, da Borgerforeningen holdt sin årlige sammenkomst i anledning af Dronningens fødselsdag på Al-

derdomshjemmet. Ved kaffebordet blev lykønskningstelegrammet til Dronningen læst op, og som hvert år var der et takkekort samme aften. Afsluttende gav tidligere borgmester Jens Aage Helmig, Bov, en humorfyldt beretning om sine møder med Dronning Margrethe og den kongelige familie.

FULDT HUS

April-mødet med tidligere Nationalbankdirektør Bodil Nyboe Andersen trak fuldt hus i Restaurant Borgerforeningen, da hun talte om udviklingen i dansk økonomi gennem de seneste 25 år. Emnet kunne lyde lidt tørt, hvor mange kedelige tal kunne være blevet opremset, men det var ikke tilfældet. Enkelte årstal blev nævnt, men ellers ingen tal. Der blev fokuseret på de fire reformer, der har været med til at danne basis for den velstand, der er i Danmark i dag, og som flere lande misunder danskerne. Arrangementet holdtes i samarbejde med Dansk Erhvervsforening Sydslesvig og Union-Bank Flensborg.

GRAASTEN LANDBRUGSSKOLE

Aftenturen til Graasten Landbrugsskole, hvor deltagerne blev modtaget af forstander Peder Damgaard, der var alle tiders vært, såvel ved et veldækket aftensmadbord som ved rundturen på skolen. For de 18 deltagere var det nyt land at besøge en landbrugsskole og bese komplekset. Der blev informeret om dansk landbrug i dag, og ved det efterfølgende foredrag blev det klart for deltagerne, at der bliver stillet store krav til hver enkelt af de unge elever

Fhv. nationalbankdirektør Bodil Nyboe-Andersen trak fuldt hus ved foredraget om dansk økonomi og globalisering. (Foto: Povl Klavsén)

på skolen. På besøgsaftenen havde skolen 80 elever på Kinarejse, og 30 var i Italien.

188 BETALENDE MEDLEMMER

Ved hovedgeneralforesamlingen i 2006 kunne kassereren notere, at foreningen har 188 betalende medlemmer, idet æresmedlemmer o.a. er fritaget for at betale kontingent. Årskontingentet er på 15 euro pr. medlem. Kontingentindtægten er foreningens økonomiske grundlag, idet der ikke opkræves entré ved arrangementerne. Foreningen modtager ej heller tilskud af nogen art.

STATISTIK

Lidt statistik hører med, og fra det forgangne år kan der berettes om 9 arrangementer med 476 deltagere eller 52,8 deltager i snit. Bestyrelsen har haft 10 bestyrelsesmøder. Bestyrelsen består af 9 valgte medlemmer

Æresmedlemmerne indbydes til bestyrelsesmøderne. Foreningen har for tiden 3 æresmedlemmer.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Borgerforeningen i dag er en forening som mange andre foreninger i den flensborgske buket af foreninger. Det, at være en af de ældste foreninger i byen, forpligter til at holde traditioner i hævd og fastholde det nationale standpunkt.

Foreningens fremtid ligger i at mødes til selskabeligt samvær, til informative og tankevækkende foredrag og underholdning.

Til sidst et udtog af en tale fra scrapbogen i 125-års jubilæumsskriftet: "Vi vil ej politisere,/ men det ved enhver./ Her vil gode danske samles om,/ hvad vi har kær./ Lad os derfor holde sammen/ midt i alvor og i gammen".

CHRISTIAN LASSEN-MUSEET:

Også i år kunne forholdene forbedres væsentligt

Af bestyrer Ernst Meyer

Også i det forløbne år har forholdene omkring Lassen-Museet i Jarlund kunnet væsentligt forbedres. Mens man i de foregående år fik alle yderdøre og porte skiftet ud, kom turen derefter til stuehusets tag og de ialt 25 vinduer, som i allerhøjeste grad trængte til fornyelse.

I år blev der så råd til at udskifte hele taget på lade- og staldlængden samt at lægge nyt loft i gennemkørslen (»gennemfarten«); og så kunne der endda

også blive råd til at udskifte stuehusets indgangsdør.

For næste år er der foreløbigt planlagt en forbedring af forholdene omkring ejendommens gårdsplads, hvis ujævne toppede brostensbelægning kan være til stor fare for de besøgende, og så skal pladsens niveau i forhold til vejen rettes op. Dette projekt påtænkes gennemført samtidig med, at kloakforholdene omkring ejendommen skal moderniseres, bl.a. med en ny septiktank.

Besøgstallene ligger ret stabilt; i de

1944: 34 russere i gennemkørslen til Lassen's Gastwirtschaft i Jarlund! Jeg skulle kende russerne dårligt, om ikke de liggende på deres sølle halmleje i fællesskab længselsfuldt har sunget deres vemodige sange...

2007: Den 10. juli sidder 24 venner fra Grænseforeningen i Holsted i samme lokale, Lassen-Museets gennemkørsel, lytter til en eventyrlig historie fra Sydslesvigs nutid og synger danske sange af højskolesangbogen. (Foto: Ernst Meyer)

første tre år er der således godt og vel 3.500, der har noteret deres navne i museets gæstebog, og så ved vi, at nær ikke alle har husket det.

GENNEMFARTEN

Lene Lassen skriver den 18. september 1944 til Christian:

...Nicolaj Erichsen kom og sagde, at vi skulle rømme Gennemfarten ud; vi fik 30 Russere (der kom 34) i Indkvartering. Desuden kom der 15 Soldater, og de skulle have Skænkestuen til Spise-stue. Feltkøkken havde de med, og så skulle to Soldater sove på Kælder-kammeret... I går fik vi to Russere af dem, der sover i Gennemfarten, til Hjælp

ved Kornindkøringen. De fik Aften-smad hos os: 10 Skiver Rugbrød, 2 Stykker Kød og 3 Cigaretter hver... Nicolaj Petersen fortalte i Dag, at Fjenden i Nat var landet i Holland med Fald-skærm, men det var ikke så slemt...

... og så drømmer vi jo om at få dette dejlige lokale sat i stand på en sådan måde, at det kan indgå som udstillingsareal, noget, vi i allerhøjeste grad trænger til. Dette kræver imidlertid en gennemgribende isolering og opvarmning af lokalet.

Er der mon nogen, der føler sig fristet til at række en hjælpende hånd enten til det ene eller det andet? Vi trænger hårdt også rent arbejdsmæssigt!

Ansøgninger skal foreligge inden 31. maj

Af forretningsfører Walter Jensen

Efter at de første ydelser ud af stiftelsens formue blev foretaget efter 1. juli 2005, kunne der i 2. halvår 2006 igen tilgodeses en del ansøgninger om støtte, som blev udbetalt via hovedorganisationerne.

Udover det årlige faste beløb som tilskud til drift af »Landbrugsmuseet« i Jarlund, som er indeholdt i posten "kulturelt arbejde", fordeler midlerne sig med:

85% til kulturelt arbejde, 7% Dansk Sundhedstjeneste, 4% Dansk Kirke i Sydslesvig, og 4% børne- og ungdomsarbejde.

Også i indeværende år har fonden haft ansøgninger, som overvejende

kunne imødekommes med tilsvarende støttebeløb. Proceduren er uforandret og støttebeløbene fordeler sig således: 75% til kulturelt arbejde, 17% børne- og ungdomsarbejde, og 8% Dansk Sundhedstjeneste.

Ansøgninger om midler bedes sendt via hovedorganisationerne og skal foreligge stiftelsens bestyrelse inden 31. maj i det pågældende år. Ydelserne vil så blive udbetalt efter 30. juni samme år.

Adressen lyder uforandret:
Gaardejer Christian Lassens Mindefond

Att. forretningsfører Walter Jensen
c/o Union-Bank AG
Grosse Strasse 2
24937 Flensburg

Prognosen fra sidste år var ikke helt så dårlig

Af formand Gerd Pickardt

Udviklingen i både handel og håndværksbranchen har i det sidste år haft en stabil og positiv fremgang. Tallene fra Industri- og Handelskamret/ IHK for 1. kvartal 2007 peger på en fortsat stabil og positiv udvikling. Så min prognose fra sidste år om, at "opsvinget er kommet" var ikke helt så dårlig.

Året har igen været præget af rigtig mange mødeaktiviteter.

Ved det første, konstituerende bestyrelsesmøde efter generalforsamlingen blev formanden, næstformanden og kassereren genvalgt.

Udover det før nævnte var bestyrelsen samlet til syv bestyrelsesmøder.

Bestyrelsesmedlemmer har også igen repræsenteret foreningen ved mange møder i landsdelen. Udover at møde op til SSFs og SSWs landsmøder, har vi været præsenteret ved SSFs valg- og midtvejsmøder for de tilslutte-

Inden generalforsamlingen var der traditionen tro reception på Dansk Generalkonsulat i Flensborg. I forgrunden: Formand Gerd Pickardt i samtale med Grethe Bay, generalkonsul Henrik Becker-Christensen t.v. (Foto: Sebastian Iwersen)

de foreninger, deltaget i SSW-arrangementer, og formanden har været til en hel del møder i Samrådet.

Vi har deltaget i arrangementer i forbindelse med IHK og var involveret i arbejdet omkring det grænseoverskridende samarbejde.

Vi har præsenteret foreningen ved møder i Verkehrsforum og har været involveret i spørgsmål omkring det grænseoverskridende samarbejde.

VIRKSOMHEDBESØG

I løbet af året har vi kun gennemført to virksomhedsbesøg. Det planlagte besøg hos forbundsmotorkontoret KBA blev aflyst, da man på grund af nye sikkerhedsbestemmelser ikke mere tager imod besøgende.

I anledning af Orions 25 års jubilæum var vi i november sidste år inviteret på virksomheden på Skæfervej/ Schäferweg i Flensborg. Jeg var overrasket over den store skare af deltagere, der havde meldt til for at se på et firma, der for tiden ekspanderer kraftigt. Det har vi i øvrigt også kunne læse om i

Flensborg Avis. Bare salget af sexlegetøj til Danmark er steget med mere end 30% i løbet af 1 år.

Ja, og så var i Hamborg senere på året. Jeg fornemmer, at alle var utroligt glade for hele arrangementet. Airbusværket var en oplevelse for alle deltagere. Det ville tage en hel aften, når man bare skal fortælle om nogen af de detaljer, vi har set under vort besøg.

Engagerede medarbejdere viste rundt, svarede imødekomende og udførligt på alle de spørgsmål, der blev stillet. I Airbusværket i Hamborg har næsten 13.000 ansatte en god arbejdsplads. At vi i Hamborg så desforuden fik god mad, var med til skibsdåb af det nye AIDA DIVA-skib og nød en dejlig teater-oplevelse på St. Pauli, det var så rosinen i pølseenden.

VILJEN TIL SEJR

Et arrangement, som vi troede, ville trække mange deltagere, var et foredrag med Arne Nielsson. Hans foredrag i Danmark er tilløbsstykker uden lige. Som foredragsholder formår han

at give deltagerne en oplevelse, den enkelte forstår som noget helt specielt, og det er på en direkte og skarp måde, som ikke ret mange foredragsholdere formår. Selvfølgelig havde vi planlagt sammen med Union-Banken bl.a. p.g.a. de forholdsvis høje omkostninger. Vi havde satset på, at der udover vore egne medlemmer bl.a. ville dukke mange ledende medarbejdere op fra de enkelte organisationer og institutioner i mindretallet. Dette var desværre med én undtagelse ikke tilfældet, selvom mange netop med dette foredrag "Viljen til sejr" kunne have taget utroligt mange gode inputs med hjem for at klare hverdagen i Sydslesvig!

BODIL NYBOE ANDERSEN

Last but not least – i slutningen af april var der så endnu et arrangement i samarbejde med Borgerforeningen og Union-Bank. Fhv. nationalbankdirektør Bodil Nyboe Andersen holdt et interessant foredrag om dansk økonomi i 25 år – fra afgrunds frygt i 70'erne til globaliseringsdebatten i dag. Der var en god tilslutning til dette arrangementet, men der skal tilføjes, at en stor skare nordfra sørgede for "fulde huse" som Flensborg Avis med rette berettede om.

UTILFREDSSTILLENDEN

Som alle sikkert kan fornemme, har det igen været et år med mange møder og opgaver. Men vi må erkende, at tilslutningen til arrangementer, der ligger uden for virksomhedsbesøg og rejser (f. eks. vor fortrinlige og velbesøgte busrejse til Dresden i begyndelsen af september i år) ikke er tilfredsstillende. Dette er beklageligt, da vi jo netop med de før nævnte tiltag skal vise flag udadtil. Vi er i bestyrelsen klar over, at aldersstrukturen i foreningen er et konkret problem, og vi skal simpelthen have flere aktive yngre medlemmer ind i

foreningen. Jeg har jo allerede sidste år gjort opmærksom på, at bestyrelsen gør et ihærdigt forsøg på at få flere med til at deltage i bestyrelsesarbejdet.

FEMER BÆLT

I udgaven Pluk fra februar i år kunne vi læse en hel del omkring det grænseoverskridende samarbejde i Femer Bælt-området i sammenhæng med den faste forbindelse over Femer Bælt.

Allerede mens vi var i Bruxelles og diskuterede en evt. fast forbindelse i både Det Danske Hus og hos Hanse-Office, delstatens repræsentation i Bruxelles, blev vi overrasket over, at ingen overhovedet tænker på, hvilken negativ indflydelse en bro vil få for regionen her. Ledende økonomer og firmaer bosat i regionen har henvist til problemer, både hvad vej- og togforbindelsen angår.

Lars Harms har kritiseret udviklingen, mens andre politikere betragter problemerne som ikke så relevant, men kendsgerningen er, at trafikforholdene på begge sider af grænsen nærmest er katastrofale. Kø på motorvejene er standard, forsinkelser i togtrafikken ligeså. Det er da flot med et ICE-tog fremover, men tildels har vi i Sønderjylland kun ét spor, der kan bruges, og henover jernbanehøjbroen ved Rendsborg kan man næsten cykle hurtigere. Når vi så samtidig ser på banegården i Flensborg, så kan man næsten fraråde at bruge toget. En enig tilkendegivelse fra alle partier i byen og amtet omkring trafiksituationen burde afklares, før man tænker over, om en bro bliver bygget eller ej. I øvrigt har mere end 90% af de adspurgte på Femer sagt nei til en fast forbindelse.

HOTEL VED HAVNEN

Ja, og så det med at være enig om noget. Med flertal var man i byrådet i Flensborg enig om, at der skulle bygges et nyt hotel ved havnen i Flens-

borg. Jeg vil her ikke kommentere om størrelsen i forhold til beliggenheden er eller var rigtig. Men kendsgerning er at, et flertal i byrådet efter en gennemført arkitektkonkurrence bestemte sig og gav grønt lys til den gruppe, der ville gennemføre byggeriet. Rigtigt er også, at turismeudviklingen her i regionen viser, at et hotel i denne størrelsesorden er en absolut nødvendighed. Protester fra enkelte grupper og udøvet pres på politikere fra alle partier har så ført til, at man har droppet projektet. 100 arbejdspladser bliver ikke til noget, 16 mill. euro investeringer går tabt for regionen, og byens overborgmester må fornemme, at hans planer, hvad udviklingen i Flensborg angår, ikke har noget flertal i byrådet. At ingen i øjeblikket er glad, som SSWs gruppeformand Gerhard Bethge udtrykte det, kan kun være en ringe trøst.

Vore politikere, som falder på knæ, når man diskuterer Bellevue og andre mærkværdigheder omkring havnen som f.eks. p-pladsen bag jernbandedæmningen, skulle hurtigt finde sammen og fremlægge en fornuftig pakke omkring hele havnens fremtidige struktur, så borgerne igen kan identifi-

cere sig med de politikere, man engang har givet sin stemme... Og det haster!

BETYDELIGT FREMSKRIDT

Et betydeligt fremskridt i vor region er det tysk-danske regionalmanagement hos IHK i Flensborg. Michael Schack leder dette projekt og har, mens han arbejdede i Institut for Grænseregionsforskning udarbejdet et strategipapir for det grænseoverskridende samarbejde for Regionen Sønderjylland-Schleswig. Nu har man i foreløbigt tre år sikret finanseringen via fremtidsprogrammet for Slesvig-Holsten, og det er yderst vigtigt, at vi har kontoret her i Flensborg. Vi må jo heller ikke glemme, at flere end 8.000 pendlere drager mod nord og har job der.

Selvfølgelig kan man i sammenhæng med udviklingen i vor region ikke undlade at se på den negative udvikling hos Motorola, Danfoss og forhåbentlig ikke yderligere sværvægttere i landsdelen.

Men som helhed synes jeg, at det ihvertfald er mange år siden, jeg kunne berette om en så positiv udvikling.

DANSK HUSFLIDSKREDS I SYDSLESVIG - tilsluttet SSF:

Her sker der noget!

Af bestyrelsesmedlem Walter Schneider

Også i år var vi inviteret til at deltage i den store husflidsudstilling på Sønderborg Slot. Her udstiller vi så med en hel del af de ting, som vore medlemmer har fremstillet i løbet af året. Det er både håndarbejde og en del træarbejde. Udstillingen, som altid er en weekend midt i oktober, samler mange besøgende, som altid er interesseret i

de udstillede ting, men også gerne vil have en god og hyggelig snak rundt omkring husflid.

Ved denne udstilling taler vi med mange besøgende, som altid gerne vil vide mere om Sydslesvig – og især om husflidkredsens forening i Sydslesvig.

Som sagt, de fleste ting bliver lavet i vort lokale på Oksevejens Skole i Spor-skifte.

Her mødes alle dem, som har tid og lyst til at beskæftige sig med netop de-

res speciale – det være sig knipling, porcelænsmaling, stenslibning, alt i træarbejde osv.

Men kom selv og se!

Kaffepausen er som altid til hygge og snak – en gang imellem med gode hjemmebagte kager.

Vi mødes hver 1. og 3. tirsdag i måneden – og hvis du nu har fået lyst til mere, er du altid velkommen til at kigge indenfor!

Nærmere oplysninger hos vor formand Jørgen Glüsing på tlf. 0461 – 91647 og på nettet under www.syd-slesvig.husflid.dk

Her er der én, der broderer. (Foto: privat)

DEN SLESVIGSKE KVINDEFØRENING - tilsluttet SSF:

378 møder med 5.178 deltagere

Af formand Annemarie Erichsen

Den 1.1.2007 havde Den slesvigske Kvindeforening 821 medlemmer fordelt på 24 kredse.

I løbet af året 2006 er der rundt om i kredse og distrikter blevet holdt 372 møder, der har samlet 4.830 deltagere; dertil kommer 6 møder på landsplan med yderligere 348 deltagere.

Kvindeforeningen er under Det humanitære Udvalg ansvarlig for ældreklubber i Tønning, Humptrup, Læk og Skovlund, og de 4 steder er der blevet holdt 138 ældreklubmøder, der har samlet 2.130 deltagere.

BREDT SPEKTRUM

Møderne rundt om i kredsene har fokuseret på emner som foredrag om orkidéer, "Patientenverfugung", diabetes, hudpleje men også "Latter", gamle børnelege og det gamle Becker-værft i Lyksborg. Der har været maddemonstrationer og kurser over et eller flere møder, hvor man lærte dominostrik,

hækling, syning, sæbefremstilling, filting af tasker og fremstilling af nålefilt og af waldorfdykker samt blomsterbinding.

Kredsene har været på ialt 21 udflugter med mange forskellige mål både nord og syd for grænsen; Harreslevkresen har igen været på musicalbesøg i Hamborg. Ud over de længre udflugter har der været besøg på Det lille Teater, Katharinenospiz, patchworkudstilling på amtsretten og udstilling af kirkemalerier i St. Jürgen i Flensborg, byvandring i Flensborg og besøg på Jaruplund Højskole. Man er gået til gymnastik, har holdt tøjseften og fastelavn, har spist sammen og cyklet sammen, og ude i Lyksborg har medlemmer udstillet gammelt køkkengrej.

Der er to steder blevet holdt loppe-torv og et sted basar, sidstnævnte i nært samarbejde med og til fordel for Dansk Alderdomshjem. Desuden har der været en lang række adventsar-rangementer, mange i samarbejde med den lokale SSF og /eller den lokale ældreklub, ligesom man har samar-

Også Broager Kirke besøgte under højskoleweekenden. (Foto: privat)

bejdet om lokale årsmøder og sankt-hansfester. I St. Vi har Kvindeforeningen taget initiativ til noget, de kalder "kaffe til alle, når bogbussen kommer", altså lidt i stil med den café-idé der breder sig.

HOVEDSTYRELSENS ARRANGEMENTER

Hovedstyrelsen har siden sommeren 06 inviteret til Aktivitetsdag på Valsbølhus, hvor vi lærte skyggestrik, filtning og fremstilling af æsker.

4.11.06 holdt vi efterårsstævne i Tarp, hvor Ole Therkildsen fængslende og fornøjeligt fortalte om Tove Ditlevsen og hendes forfatterskab og Ester Fick om "Forsorg før og nu". For den afsluttende underholdning stod et tysk kor fra Tarp, der sang, så det var en

fornøjelse at høre.

Vor højskole-weekend holdt vi denne gang på Rønshoved Højskole, da Den nordslesvigske Kvindeforening jo desværre har måttet lukke sit hvilehjem Rømmø Kur & Rekreation. Emnet var "pas godt på dig selv"; Dansk Sundhedstjenestes folk stod for et foredrag om "trivsel og velvære", hvor det handlede om samspillet mellem kostvaner, bevægelse og livsvilkår. Lisbeth G. Petersen holdt "antistresskursus", og vi blev instrueret i "sund og vital hud". Begge aftener stod højskolefolk til rådighed, den ene aften med sang fra den nye Højskolesangbog den anden med "historiens vingesus set ud fra Rønshoved", og søndag formiddag endte opholdet med en bustur over Broager Land og langs Nybøl Nor.

Generalforsamlingen holdtes på Jaruplund Højskole den 23.3. og var vort 85 års jubilæum, som dog ikke blev markeret. Efter at forsamlingen havde godkendt hovedstyrelsens arbejde og genvalgt mig til formand, hørte vi Birgitte Ahrendt genfortælle Selma Lagerlöfs "Kejseren af Portugalien" på utrolig fængslende vis. Ca. 90 medlemmer og gæster deltog i mødet.

I sommerferien har vi været på to ens dagsture til Lüneburg. Vi hørte om byens historie, blev informeret om sal-

Imponerende: I Scharnebek så deltagere på en elevator for skibe. (Foto: privat)

tets betydning for byen i Deutsches Salzmuseum, var på bytur, og fortsatte så til Scharnebek, hvor vi fik forklaret et "Schiffshebewerk" (elevاتور for skibe) og på en sejltur afprøvede anlægget der. På hjemturen kørte vi over Bardowick, i dag en landsby men engang en betydelig handelby, ældre end Heideby og engang i fordums dage dens handelspartner. Vi var afsted med ialt 104 folk; dagene var lange og anstrengende men også interessante.

GODT OG ARBEJDSRIGT ÅR

Ja, det var så året fra september til september. Et godt og arbejdsrigt år, hvor hovedstyrelsen og kredsbestyrelserne har taget sig af mange ting. Den slesvigske Kvindeforening har fået status som "e.V." (eingetragener Verein = registreret forening), og vi har fået

styr på vor hjemmeside [www. DsKf.de](http://www.DsKf.de), efter at vor forrige webmaster var rejst.

Hovedstyrelsesmedlemmer sidder i diverse råd og udvalg inden for Sundhedstjenesten, i Humanitært Udvalg, i Voksenundervisningen, hvor Blide Borg er blevet valgt ind i nævnet, efter at vi en overgang havde mistet denne post, og i LandesFrauenRat. Under sidstnævntes paraply har vi deltaget i "Schleswig-Holstein Tag", og jeg har taget imod "Staatsbürgerinnenverband" Neumünster, der havde gæster fra Berlin, og "Frauenring", der havde gæster fra Oberlausitz, for at fortælle om det danske mindretal.

Vi deltager aktivt i samarbejdet mellem de SSF-tilsluttede foreninger, idet jeg sidder i SSFs hovedstyrelse, i puljegruppen, der fordeler af midler til de tilsluttede foreninger, og i Samrådet.

DET LILLE TEATER:

Levede også i år 2007 sit liv

Af sekretær Svend Aage Wolff

Det lille Teater... deroppe i Mariegade...i Hjemmet...levede også i år 2007 sit liv.

Huset og haven har deres liv. De viser sig altid fra deres bedste side. Bygningen trænger efterhånden til en kærlig hånd, men Marlies og Claus Dollases utrættelige indsats gør det svært at se. I juletiden får de Mariegade 20 til at ligne indbegrebet af jul. Kommer man i december måned til Flensborg omkring kl. 18 og når at høre de store kirkeklokker ringe, er man så heldig, at der falder lidt sne, mens man går op ad Mariegade, har Marlies og Claus pyntet med lys i haven foran Hjemmet, så er der dømt jul og plantet et billede på nethinden, som nethinden har godt

af. Jo, Hjemmet pynter i Mariegade.

Bestyrelsen har sit liv med diskussioner og snak. Hvilke forestillinger skal spilles, hvem skal være instruktører, skal der spilles den 15. eller 16. eller både den 15. og 16. eller kun den 16. og, og, og. Gør vi nok for de unge, gør vi for meget? Hvad med de gamle? Glemmer vi dem? Eller sidder de på magten og alle rollerne.

OG TEATRET HAR SIT LIV

År 2007 var igen et produktivt år på Det lille Teater. Teatrets egenproduktion "Hjertet" blev opført, "Bernarda Albas hus" blev opført, Det lille Dukketeater opførte "Androkles og løven" og der blev spillet forårsrevy.

Og publikum kommer med deres liv. Nogle er kommet på teatret i mange,

Scener fra "Bernarda Albas Hus". (Fotos: Det lille Teater)

mange år, sæson efter sæson. Turen til Flensborg, et besøg i en grænsekiosk (eller efterhånden vel i et grænseu-permarked), madpakke med undervejs eller på restaurant. Jo, Det lille Teater i Flensborg har sin berettigelse.

Og ved siden af forestillingerne er der også liv.

De mange øveaftener. Første aften, hvor man tænker: "hvorfor har jeg dog sagt ja til det her", tiende aften hvor man tænker: "for pokker det her bliver godt", aftenen før generalprøven: "alt er i panik og ingenting er gjort færdigt og alle er på nakken af hinanden", generalprøven: "alt gik galt", premieren: "jamen, det gik jo alligevel", efter fjerde forestilling: "hvordan skal vi dog nogensinde undvære hinanden".

Og pludselig er det hele forbi. Tæp-

pet trækkes for, kostumer og rekvisitter pakkes sammen. Man siger pænt farvel til hinanden, man giver et knus, man får et knus, og man forlader Hjemmet med en klump i halsen.

Og huset og haven siger farvel.

Man ser sig tilbage. Der er lys i de fleste vinduer. Hjemmet venter på nye brugere og nye besøgende.

"Hjemmet", der igennem efterhånden mange år, har sagt god dag og farvel til så mange, står stille og roligt på sin plads, når man går efter sidste forestilling. Huset tænker måske, måske ses vi aldrig igen, men jeg fik en lille del af din sjæl, og du gav mig en lille del af din.

Og om man nu går ned ad eller op ad Mariegade, håber man, at huset sagde "på gensyn".

Fra en af prøverne til verdenspremieren "Hjerttet" - en af de sidste gange, Hans Jørgen Henningsen t.h. stod på scenen. (Foto: Povl Klavsen)

Medvirkende fra Det lille Dukketeaters "Androkles og løven". (Foto: Det lille Teater)

Oplyse om og fremme mindretals- og regionalsprog

Af Simon Faber, næstformand for Tysklands-komiteen og medlem af den europæiske bestyrelse

Den europæiske organisation for mindretals- og regionalsprog European Bureau of Lesser Used Languages/ EBLUL, der blev grundlagt i 1982, har som formål at oplyse om og at fremme disse sprog, der tales af anslået 46 millioner EU-borgere. EBLUL fungerer som dokumentations- og vidensbase for EUs institutioner og bærer omvendt informationer om sprogrelateret europæisk lovgivning og initiativer ud til de enkelte sproggrupper.

Tæt forbundet med organisationen er forsknings- og dokumentationsnetværket MERCATOR samt nyhedsagenturet EUROLANG, der fokuserer på nyheder med relevans for de mindre talte sprog. En tilbagevendende aktivitet er den årlige konference "Partnership for Diversity/PfD", hvor erfaringer omkring de små sprogs bevaring, udvikling og anvendelse udveksles på europæisk plan. EBLULs hovedkontor ligger i Dublin.

NETVÆRK

EBLUL er baseret på et netværk af p.t. 19 komiteer fra de enkelte medlemsstater. Komiteerne sammensættes af repræsentanter for de relevante sproggrupper i det pågældende land. I den tyske komité indgår således repræsentanter for sorberne, nordfriserne, saterfriserne, sinti og roma, den nedertyske sproggruppe og det danske mindretal, repræsenteret ved Sydslesvigsk Forening.

VANSKELIG OMSTILLING

Organisationen EBLUL befinder sig i midt i en vanskelig omstilling, idet den direkte støtte fra EU ophørte med udgangen af 2006. Fremover vil kommissionen støtte et begrænset antal europæiske netværk, der sammenkæder aktører indenfor flersproglighed. EBLUL har sammen med en række "language boards" fra bl.a. Wales ansøgt om at få del i disse midler. Det står dog klart, at disse midler ikke vil være tilstrækkelige til at sikre EBLULs fortsatte eksistens som slagkraftig europæisk aktør. Det drøftes derfor, hvilke midler de enkelte komiteer kan bidrage med. Disse drøftelser har også domineret arbejdet i den tyske komité, der i lyset heraf har formaliseret sit samarbejde for at kunne opnå status som almennyttig forening.

KONFERENCE

PfD-konferencen (som i 2004 fandt sted i Flensborg) fandt i 2007 sted i Trento i det nordlige Italien. Konferencen stillede skarpt på de fremskridt og tilbageslag, som de små sprog oplever i deres adgang til medierne. Et aspekt var problemstillingen omkring digitalisering af radio og TV, der kan medføre, at det bliver vanskeligere at modtage TV på tværs af nationale grænser, ligesom det danske mindretal i Sydslesvig oplevede det i efteråret 2006.

Mere sejlivet end DDR

Af formand Hans Christian Davidsen

Årstallet 1949 er en væsentlig grund til, at vi er en lille hård kerne, der holder Flensborg Danske Journalistforening i live. Samme år som oprettelsen af Forbundsrepublikken og DDR, blev vor forening født. Og når foreningen nu har overlevet selveste DDR, så ville det være synd at stille arbejdet i bero – selv om interessen for vore arrangementer sagtens kunne retfærdiggøre skridtet.

At foreningen efterhånden er en moden dame, opdagede vi ved et tilfælde, da vi i 2000 så, at stiftelsesprotokollen befandt sig i arkivet på Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. Desværre var det året efter, at vi kunne have holdt 50 års jubilæum.

Thomas J. Wiltrup får årets FDJ-medalje. I baggrunden er det Daniel Dürkop. (Foto: H.C. Davidsen)

Derfor tager vi revanche i 2009, når foreningen kan fejre 60-året.

2007 blev et år med stor vægt på de sociale aktiviteter. I Kristi himmelfartsferien var vi på en fire dages udflugt til Düsseldorf, Köln, Bonn og Ruhr-distriktet. Og i september var vi flere, der for første gang satte vore fødder på SSWs og frisernes yderste bastion i Nordsøen, Helgoland.

ROKADER

Desværre måtte vi sige farvel til vor trofaste kasserer Erling Dissing, der i foråret stoppede som kulturanmelder ved Flensborg Avis og samtidig også nedlagde sit hverv i journalistforeningen. Det gav nogle rokader i bestyrelsen. Klaus Nielsen overtog det

tunge ansvar som kasserer, og hans næstformandspost blev i stedet for fyldt ud af Trine Flaming.

Klaus Nielsen fyldte i øvrigt 40 år i juli, da journalistforeningen var vært ved et surprise-party.

FDJ-MEDALJEN

En væsentlig grund til ikke at opgive journalistforeningen er vor årlige julefrokost, hvor vi hvert år uddeler FDJ-medaljen til en person, der har gjort sig fortjent til den gamle østtyske hæder.

I år går den til vort nye medlem, Thomas J. Wiltrup, der er mødt med en ovenud positiv indstilling til foreningens arbejde. Thomas J. Wiltrup er tilknyttet Flensborg Avis som freelance-skribent.

LEGAT

Med et legat muliggjorde foreningen endvidere, at Flensborg Avis kunne have sin egen medarbejder til stede ved

det internationale Melodi Grand Prix i Helsingfors i maj. Vor udsendte medarbejder, Klaus Nielsen havde nemlig helt selv finansieret rejsen – og derfor spædede foreningen til med legatet. For en god ordens skyld skal det dog nævnes, at kassereren blev sendt uden for døren, da bestyrelsen skulle afgøre, hvem legatet skulle tilgå. Så indspiste er vi heller ikke.

Næste år venter medlemmerne en tur til Berlin.

FLENSBORG FILMKLUB/ FLENSBORGBIFFEN:

Fristende at hænge sig i tal, når de er gode

Af Sten Haarløv, på arbejdsgruppens vegne

Selvom man ikke skal hænge sig i publikumstal, er det jo fristende, når tallene er gode.

Der blev vist fire film i Biffen på Flensborghus hen over foråret 2007.

Susanne Biers "Efter brylluppet" blev set af 81 besøgende, den islands/danske "Nói Albinói" af 60, Peter Schrøders "Lotto" af 55 og "Menneskenes land" af Anne Wivel af 61 besøgende.

Den livlige tilslutning til filmaftenerne tager vi i arbejdsgruppen som udtryk for, at Biffen i Flensborg er kommet for at blive, at publikum går efter de nyeste danske og nordiske kvalitetsfilm – og at filmafternes koncept med et kort oplæg og ost og rødvin falder i publikums smag.

Så den linie vil blive fortsat i 2008.

Men først lidt om efterårets film 2007. I september vist Erik Clausens "Ledsaget udgang" (2007), i oktober den norske "Kammerat Petersen"

(2006) og de to danske "Den sorte Madonna" (2007) og "Kunsten at græde i kor" (2007).

5-ÅRS JUBILÆUM

I 2008 har Biffen 5-års jubilæum. Endnu ligger intet fast, men vi satser bl.a. på at invitere til en åben filmtemadag med besøg af instruktør og/eller skuespiller/manuskriptforfatter. Et sådant arrangement vil blive afholdt i samarbejde med Jaruplund Højskole og Dansk Centralbibliotek.

Endnu et samarbejdsprojekt er i støbeskeen, idet Aktivitetshusets nye leder Katrine Hoop har henvendt sig vedrørende et kortfilmsarrangement i forbindelse med en fælles dansk/tysk kulturnat i Flensborg.

Flensborgbiffen er et samarbejde mellem Dansk Centralbibliotek, Nordisk Informationskontor, de danske kirker i Flensborg og Sydslesvigsk Forening. Biffen er desuden medlem af Sammenslutningen af Danske Filmklubber.

En trååwel iir

Foon formoon Jörgen Jensen Hahn

Sunt üüs lasmootefersoomling 2006 san er 19 naie lasmoote apnügen, deermade e weestfriiske jöögedferiin Frysk Ynternatsjonaal Kontakt (FYK) än et Friesisches Forum üt Ååstfriislon.

Et san ouers uk lasmoote stöwrwen, än da mää ik heer iinjens nååme: Margareta Andresen, Manfred Grollmuß, Jens Ingwer Hansen, Johann Mikelsen, Catharina Knutzen, Bothilde Mommsen, Peter Lützen, Monika Carstensen, Friedrich Georg Petersen än Momme J. Nommensen, üüsen formoon foon 1990 bit 1995.

TRÅÅWEL

Foon e 27. bit 29. april 06 wjarn biise e formoon foon e Foriining än e schöljliidjer foon Risem Schölj tuhuupe ma Thomas Steensen än Alastair Walker tu en manerhäidekonferäns önj Brüssel.

Et waagiinje foon e 5. bit 7. moi wus e Fräsche Kongräs heer bai üs önj Leek. Di 17. moi häi üüsen ålereklub san uurs-ütfluch tu e Hamborjer Håli. Twäär deege lääser köö üüs Rockband Lembek har jarst cd "Hoker as eentelk

Lasmootefersoomling 2007 önj Risem. (Foto: privat)

Anne-maleen?" önjt Rio-Reiser-hüs präseentiire.

E 20. än 21. moi häi e Foriining en äinen stånd bai e Slaswik-Holstiinj-deege önj Eckernförde apstald. Anke Joldrichsen än e formoon san foon e 24. bit 28. moi mawään tu e FUEV-kongräs önj Bautzen. Di 24. juuni wörd bai Risem Schölj et jarst friisk gibselturniir ma seeks moonschape döörfjard. Foon e 14. bit 21. juuli wjarn 21 friiske aw språkeräis bai üüs sorbische waane önj e Lausitz. Di 26. august määgeden we ma 35 wåksne än bjarne aw twäär kutsche üüsen samerütfluch eefter Söödfål.

Foon e 31. juuli bit 4. august häi üüsen jööged-konsulänt tu en interfriisk jöögedwaag önjt Rio-Reiser-hüs lååsid. Di 3. septämber häi e Friisk Foriining en stafel ma fiw moon tu e "European Minority Marathon" önj Flansborj malded.

Et waagiinje 22. bit 24. septämber häin e Ååster-mooringer än we besäk foon üüsen goue waane Milan Piko än 28 kjarlse foon en sloweenischen koor üt Loibach/Österrik.

Tu üüs harfsthuchschölj ma familiideege häin we foon e 29. septämber bit tu e 3. oktober eefter Jarplund lååsid. Da Säkstante köön di 30. septämber jare tweed cd präseentiire: "Frihäid".

Önj Kil wus di 3. oktober et bundeswid fäst tu e iinhäidsdäi, weer uk da frasche jam präseentiirden.

Di 11. oktober wjarn 22 foon üüs ålere lasmoote aw harfstütfluch eefter Låålönj tut KZ-tånkstää.

EUROPEAN MINORITY FILM FESTIVAL

Foon e 16. bit 18. nowämber 06 heet e Friisk Foriining tuhuupe ma e FUEV et

"European Minority Film Festival" önj Hüseem üttruchted. Tubai jäif et en seminaar ma da filmemanschne önjt Reiser-hüs. Di saneene wus en grut filmgala önj Husumhus. Di 13. önj e jülmoune füng üusen ålere-floose dan wi besäk foon Christiane Bodenhagen ma hare schöljbjarne tu en fiirliken adwänts-eeftermadi.

E jöögedkonsulänt häi sin junge manschne wi tu en jüldrääwen lååsid, weer ja uk bai Marie Tånge-berg aw besäk wjarn. Twasche üülj än nai häin we tuhuupe ma e SSF tu en dachterleesing ma Olaf Schmidt (Friesenblut) eefter Haatst lååsid.

2007

Üüs wunترفäst fiirden we di 2. februar et jarst tooch aw e Knup önj Lunham. En teooterfloose foon junge manschne spaald deertu en fraschen western, wat ja bai üüs familiideege inööwed häin.

Tut biikebränen, di 21. februar, hül Ingwer Nommensen e biikenreede, än we häin uk NDR-filmmanschne deerbai, wat en stuk "live" önjt Slaswik-Holstiinj-magatsiin wiseden. Deer wjarn ouer twunti weestfrasche junge manschne tu besäk, wat dan uk e 25. februar tu e biikeemfång foon e Frasche Rädj wjarn.

CARSTEN ÄN ALFRED BOYSEN FÅNG

Ark ouder iir wårt deer en sööme giilj üt e Carsten än Alfred Boysen Fång ferdiiiljd for projäkte, wat et müülj hääwe, e friiske spräke önj Nordfriislon tu stipen än tu bewäären.

Deer wjarn en hiil ra insäkne ingängen, wat kiiwenooch ai åål betoocht wårde köön. Et stjør foon e fång as iinjs am wörden än stip füliene projäkte: En sünåmden kunkerklub, wat deegesütfloch foon en fraschen ääwentüürfloose än en nai jöögedbö, wat Marie Tångeberg üt et iirisch ouerdreegen heet.

FRIESISCHES FORUM AS LASMOOT WORDEN

Et Friesisches Forum (www.friesischesforum.de) üt Ååstfraschlönj as lasmoot foon e Friisk Foriining wörden. E feriiin heet et mülj, ham ma ökonoomische än sotsjaalpolitische frååge tu befooten. Deerbai gungt et åltens deeram, weege tu finen, hüdånji Ååstfraschlönj önj en globalisiird wråål e tukamst mäistre koon. Et Friesisches Forum as diip rötjfähåst önjt friisk kultuurårbe än schucht e friisk kultuur önj da trii Fraschlönje as en iinjhåid önj en grånseluus Euroopa. Jü ååst-friisk kultuur schal stiped wårde, dåt da manschne önj e regjoon en åin identitååt behüülje koone. Deerfor schal uk ma mööliks maning oudere feriiine tuhuupeårbed wårde, wat et seelwi unti en åånlik müülj hääwe.

Et Friesisches Forum, ma formoon Arno Ulrichs bai e spase, fjart oofting aktsjoone än diskusjoone döör, weer't am poliitische än regionaale keere gungt. Di feriiin malded ham uk wilems kreefti tu uurds, wan't deeram gungt, et åinweesen foon da friiske önj Ååstfraschlönj tu ferswäären.

En besuner kåntiiken foon e feriiin as uk, dåt'r ham tächt ma e friiske spräke ferbünen fåilt. Eefter maning iirnge heet et Friesisches Forum önj Ååstfraschlönj wider friisk-kurse organisiiird. Di leeste kurs häi 17 diiljnaamere, än et as nü ål wider ploond än fäär önj e harfst en kurs döör. Ma dåtdeer profiil pååst et Friesisches Forum fåli gödj tu e Friisk Foriining.

Et stjør heet ham önjt fergången årbesiir oocht tooche drååwed. Gary Funck heet for üs ouer e wunter en frasch-kursus önjt Rio-Reiser-hüs luupen hådj. Üusen ålereklub drååwet ham iinjtooch önj e moune önj Lunham. E Foriining heet et bjarnetünsårbe önj e gemiinde Risem-Lunham ma knååp 500 euro än et bö

"Di fjuur Evangelien" aw Sölring stiped. Än we hääwe e Rökefloose wat hülpen ma di iine unti oudere latje tiinjst.

Et friisk webraadio as et hiil iir haandöör lim, arken fraidi foon nüügen bit alwen live. Awäädrie wårt e siinjing e hiile däi widerhåald, än e ääme kanool weestküst ouernamt et program di saneene. Foon "Nais aw friisk" san intwasche da numre 22 än 23 ütkiimen.

We stipe e initsjatiwe "Wir sind Nordfriesland", weer huum ham ouert interneet fort be-wååren fo e kris Nordfriislon inseete koon.

Uk wan e lasmootetål har sunt en påår iir stabiiil hålt, mänje jam roui mör naie manschne wiirwe for üüsen feriiin. E Friisk Foriining as gödj apstald - sü

Jörgen Jensen Hahn, Manfred Nissen, Thede Boysen än Ove Nissen (f.l.) wörden jam iinjjs. (Foto: privat)

säit huum was aw modärn frasch. Dåt fertunke we åål üüs lasmoot - junge än üülje.

DEN FØDERATIVE UNION AF EUROPÆISKE FOLKEGRUPPER/ FUEF:

Den økonomiske situation p.t. knap så tilspidset

Af fhv. præsident Romedi Arquint

(Takket være den glædelige meddelelse fra den danske regering om at støtte FUEF med 25.000 euro i 2007 og 25.000 euro i 2008 sættes de i denne beretning nævnte redegørelser i et lidt andet perspektiv. Men grundtenoren er fortsat gældende.)

Den økonomiske situation har tilspidset sig i de forløbne år.

Det har vist sig, at nogle af medlemsorganisationerne ikke har betalt eller været i stand til at betale årsbidragene, som vi har været nødt til at sætte op i de senere år.

Dette er måske ganske forståeligt set i lyset af de nationale besparellestiltag, som også medlemsorganisationerne har været ramt af, og dertil kommer, at mange af medlemsorganisationerne i Mellem- og Østeuropa og de

små autoktone minoriteter slet ikke har været i stand til at skaffe midler til organisationer, der opererer på europæisk niveau. Desuden har organisationerne endnu ikke modtaget den statsstøtte, som de ellers havde fået stillet i udsigt.

OVERVANDT EN MINDRE KRISE

I denne situation kan vi takke Bund Deutscher Nordschleswiger (BDN), Sydslesvigsk Forening (SSF) og Bund Lausitzer Sorben - DOMOWINA for, at vi med deres hjælp overvandt en mindre økonomisk krise i efteråret 2006.

Hermann Niermann-Stiftelsen, der i mange år har ydet stor støtte til FUEF, har bebudet en kraftig nedskæring af midlerne de næste par år. Fra nogle af de nye regionale regeringer, f.eks. regeringen for det tysksprogede fælles-

Aktive og fhv. aktive danske sydslesvigere, tyske nordslesvigere og frisere i mindretalsunionen FUEF ved revisorskiftet i 2007 foran FUEFs generalsekretariat på Flensborghus: F.v.: Revisor Gert Wiencke, forretningsfører Frank Nickelsen, ny revisor Lars Harms, præsident Hans Heinrich Hansen, vicepræsident Heinrich Schultz, fhv. vicepræsident og fhv. revisor Karl Kring, nu fhv. revisor Hermann Heil og fhv. kasserer Ernst Meyer. (Foto: SPT)

skab i Belgien og Fristaten Sachsen, har vi ganske vist fået tilsagn om økonomisk støtte, således at vi foreløbigt har kunnet kompensere for de udeblevne midler.

PROJEKTBI DRAG OG LOBBYARBEJDET

Fremover bør satse mere på at sikre FUEFs kontorarbejde gennem projektbidrag som supplement til basisstøtten. Dette siger jeg bl.a. med adresse til de medlemsorganisationer, der inddrager FUEF som international partner.

Et vigtigt strategisk tiltag ville være at styrke lobbyarbejdet og indflydelsen i EU. Dette har præsidiets truffet beslutning om i oktober 2006, og beslutningen vakte en del opsigt. Udover at have foretaget en evaluering af Frank Nickelsens kontrakt har præsidiets med stor beklagelse valgt ikke at forny kontrakten med Gary Funck, der har arbejdet

på deltid hos FUEF siden 1998 og været en vigtig støtte for sekretariatet.

Han har bl.a. været ansvarlig for de traditionelle seminarer for mindretal uden kin-state (moderland) samt "European Minority Film Festival"-projektet, der løb af stablen i november 06 og blev en stor succes. Det har været en svær beslutning at tage, men den har ikke desto mindre været nødvendig for at sikre FUEFs fortsatte eksistens på det tidspunkt. På præsidiets vegne vil jeg gerne takke Gary Funck for hans store og uegennyttige indsats for FUEF og ønske ham held og lykke fremover, både arbejdsmæssigt og privat. Jeg takker også de mange, der over for præsidiets har givet udtryk for deres beklagelse, for deres forståelse.

JAN DIEDRICHSEN

Til gengæld har præsidiets beslutning om at give Jan Diedrichsen en tidsbe-

grænset kontrakt en mere fremtidsvisende karakter, idet det bliver hans opgave (i samarbejde med Susan Schenk) at sætte skub i lobbyaktiviteterne og skaffe EU-midler ved hjælp af det såkaldte Bruxelles-Projekt.

Perspektiverne for hele netværket omkring programmet "Life-long Learning" ser ud til at være rigtig gode. Projektet er blevet drøftet på forskellige seminarer og møder i Bruxelles (i foråret 2006) og Bolzano (efterår 2006/vinter 2007) samt på adskillige præsidi- umsmøder, og forberedelserne er allerede i fuld gang. Præsidi- et havde ellers i første omgang overvejet helt at se bort fra dannelsen af et netværk pga. diverse forsinkelser, den sene udsendelse (13. marts 07) med sidste tilmeldingsfrist ultimo april og forskellige administrative påbud.

MØDER/ ARRANGEMENTER

FUEFs præsidium har haft i alt 9 møder, deriblandt 2 strategiske møder med deltagelse af forskellige medlemsorganisationer.

I oktober 2006 mødtes de slaviske og tyske mindretal i hhv. Legnice og Opole i Polen.

Derudover har der været afholdt en konference i Bolzano, der hovedsageligt har beskæftiget sig med de vest-

europæiske mindretal og mulighederne for EU-støtte.

Det traditionelle gruppeseminar for småsprog har fået et nyt format og afholdes nu som filmfestival. Filmbidragene kom fra Skotland (Foighidinn), det vestlige Frisland (Sportman fan è ieu), Graubünden (Staila crusanta and Retourn), Ladinien (Ci co cunta). Vinderen blev Lapland med "Macbeth". Filmene blev vist med engelske og tyske undertekster. Målet med denne festival er at skabe større opmærksomhed omkring minoriteterne ved hjælp af filmmediet.

FUEF benytter sig også af forskellige netværk inden for sporten, og i august 2006 sendte vi to løbere afsted til det såkaldte European Minority Marathon, hvoraf den ene, David Buzza fra Cornwall/ Storbritannien, vandt løbet med ny distancerekord. Han vandt også maratonen 2. september 2007 i Flensborg.

Samarbejdet med Europæiske Folkegrupper Ungdom/ YEN er blevet udvidet og forløber yderst positivt, også med den nye præsident Aleksander Studen Kirchner.

Projektet "Civil Society", der er blevet startet op i samarbejde med det rådgivende udvalg, er blevet udskudt og forventes at komme op at køre igen i 2007 i Eupen/ Belgien med yderligere tre lande.

100 til uddannelseskongressen på Flensborghus. (Foto: SPT)

INTERNT

Desværre har dr. Nigel Hicks, der er medlem af præsidiets, set sig nødsaget til at trække sig ud af samarbejdet i præsidiets af sundhedsmæssige årsager. Med Nigel Hicks mister vi ikke kun kontakten til den nordvestlige del af Europa og de keltiske sproggrupper,

men fremfor alt en engageret og værdsat ven af FUEF. Nigel Hicks har været præsidiets en yderst engageret og loyal partner, der med ildhu er gået op i sit arbejde i Europarådet og har ydet en kolossal indsats for mindretalspolitikken i angelsaksisk sammenhæng. Desuden har Nigel Hicks været den direkte årsag til, at præsidiets medlem-

I FUEFs, SSFs og BDNs uddannelseskongference på Flensborghus deltog 100 mennesker fra hele Europa, bl.a. også viceministerpræsident Ute Erdsiek-Rave fra Slesvig-Holsten, fhv. minister Frode Sørensen og rektor Jørgen Köhl - plus et panel af flere uddannelseseksperter med bl.a. konsulent Olaf Runz fra Dansk Skoleforening, (Fotos: SPT)

mer har fået forbedret deres engelske sprogkundskaber. På præsidiets vegne vil jeg gerne rette en hjertelig tak til Nigel Hicks og udtrykke vore bedste ønsker for at det må gå fremad med heldbreddet igen. Vi håber naturligvis også, at det må lykkes at bevare og styrke kontakten til den angelsaksiske verden og Cornwall – også uden Nigel Hicks' uvurderlige støtte.

TAK

Jeg vil gerne her til slut sige tak til præsidiets medlemmer og Frank Nickelsen for deres indsats og positive og kollegiale indstilling over for præsidentens til tider måske lidt utraditionelle holdninger.

Min tak gælder også den danske re-

gering, forbundsregeringen, delstatsregeringen i Slesvig-Holsten, landsregeringen i Kärnten, den autonome provins Bolzano, den autonome region Trentino, Hermann Niermann-Stiftung, det tyske indenrigsministerium og den estiske regering, der alle har ydet støtte til FUEF gennem mange år. Det er bl.a. takket være de to sidstnævnte sponsorer, at vor 52. kongres kunne finde sted i Tallin.

Positivt er også, at FUEF virkelig har fået en stemme i europæisk sammenhæng og er og bliver en uundværlig nødvendighed, når det gælder om at finde fornuftige politiske og juridiske løsninger, der kan være med til at sikre en konstruktiv og berigende sameksistens mellem Europas mange sprog- og kulturgrupper!

Kæmpe for minoriteternes og deres organisationers rettigheder

Af nyvalgt FUEF-præsident Hans Heinrich Hansen

FUEF er en 59 år gammel organisation, der lige fra starten har kæmpet for minoriteternes og deres medlemsorganisationers rettigheder.

Det vil den også fortsat gøre. Blot med den forskel, at vi har sat os for at blive endnu bedre til det, der er vor opgave, bl.a. via vore lobbyaktiviteter i Bruxelles, som startede for et år siden med en engageret Jan Diedrichsen og hans medarbejdere i spidsen. Det er disse aktiviteter, vi ønsker at styrke.

VINDE GEHØR

Vi skal ud og vinde større gehør rundt omkring i Europa, så vi bliver opfattet som det, vi er, nemlig den største civile organisation for autoktone mindretal i Europa. Vi må styrke vor gennemslags-

kraft i europæisk sammenhæng, blive mere synlige og bedre til at oplyse om de resultater, vi opnår. Dette er en stor fælles opgave, der venter forude.

I den forbindelse vil jeg gerne komme ind på to helt konkrete punkter. For det første har vi planer om at afholde regionale konferencer, forstået på den måde, at vi tager ud og holder møder hos vore medlemsorganisationer og forsøger at forbinde dette med små "minikonferencer".

Som det 2. punkt vil jeg gerne nævne, at 2009 bliver et jubilæernes år. FUEF fylder 60, og det samme gør Europarådet. Jeg mener, at det ville være en god anledning til at tage et helt nyt skridt. F.eks. kunne vi forsøge at arrangere en kongres i Bruxelles, så at sige i begivenhedernes centrum, for at signalere at vi er en politisk medspiller.

Med hensyn til FUEFs holdninger mener jeg, at det er vigtigt at under-

150 unge fra 25 nationale mindretal i 17 europæiske lande mødtes til Europæiske Folkegrupperes Ungdom/JEVs påskeseminar 2007 hos okcitanerne i Sydfrankrig. Der blev diskuteret, festet og søsat nye ideer. JEV er en slags ungdomsorganisation for FUEF - men er selvstændig og uafhængig. (Foto: privat)

strege, at vi fortsat har fokus på situationen omkring de europæiske småsprog. Dette har præsidiets forpligtet sig til i en resolution om sprogpolitik, og personligt vil jeg gøre mit til, at det sker.

FUEFS ØKONOMI

Som glædelig nyhed har FUEF fået tilsgodkendelse fra Danmark om institutionel støtte på 25.000 euro om året.

Forbundsrepublikken har gennem mange år støttet FUEFs arbejde med forskellige projektmidler, og det er vi naturligvis taknemmelige for. Danmark er imidlertid det første land, der på linje med flere europæiske regioner og delstater har besluttet sig for at yde institutionel støtte, og det er et eksempel, der naturligvis gerne må danne skole.

Medlemsbidragene volder os fortsat hovedpine. Problemet er som bekendt

ikke nyt, idet det har eksisteret lige siden FUEF blev grundlagt.

Delegeretmødet vedtog for nogle år siden med stort flertal helt nye retningslinjer. Der blev sendt spørgeskemaer ud for at finde ud af, hvor meget de enkelte organisationer er i stand til at betale. Desværre blev disse spørgeskemaer kun besvaret af omkring 20% af medlemmerne. Derfor burde det være indlysende for enhver, at det under de forhold kan være vanskeligt for FUEF-sekretariatet at finde frem til rimelige bidragsordninger for medlemsorganisationerne, og derfor vil jeg gerne endnu engang opfordre til at udfylde spørgeskemaerne.

Vi kan kun være så gode som summen af vore medlemmer. Under min ledelse vil vi derfor bestræbe os på at skabe en bedre kommunikation mellem præsidiets og medlemsorganisationerne ude omkring i Europa.

INDDRAGE VICEPRÆSIDENTERNE

Fremover vil vicepræsidenterne i de forskellige regioner blive inddraget mere i arbejdet og tillige fungere som direkte kontaktpersoner for de forskellige mindretal. Den direkte kontakt mellem medlemsorganisationerne og præsidiets bør dog også gælde for delegeretmøderne, og her kommer de ovennævnte regionale konferencer til at spille en vigtig rolle.

Som central organisation vil vi - sammen med medlemsorganisationerne - fortsat arbejde på at forbedre situationen for de autoktone mindretal i Europa og skabe bedre vilkår for den kulturelle mangfoldighed.

Hovedmotivationen bag vort arbejde er at styrke mindretalenes selvværd og selvtillid ud fra mottoet: Mindretals-

politik uden mindreværds-komplekser.

Af flertalsbefolkningen forventer vi frem for alt respekt og anerkendelse og forhandlinger på lige fod.

FREMTIDEN LIGGER I OS SELV

Den tyske kunstner Joseph Beuys, der elskede at diskutere, er blevet citeret for at have sagt: Fremtiden ligger i os selv! Vi kender den endnu ikke. Vi ved ikke, hvordan Europa engang kommer til at se ud, eller hvordan den Europæiske Union vil udvikle sig, og vi er også fuldstændig uvidende om de personlige forandringer, der venter forude. Men alt det må ikke afholde os fra at forsøge så godt, vi kan at skabe en fælles fremtid. For fremtiden ligger i os selv!

Mindretalsmaratonen YOU!MM i Flensborg og Harreslev samt Bov første søndag i september blev løbet/scatet af over 2.000 løbere også fra mindretallene. Den sportslige begivenhed blev ledsaget af et musik- og debatarrangement, som mindretallene stod for. (Foto: SPT)

Våd og besværlig sommer

Af konsulent Jes S. Simonsen

Sidste år skrev vi om den varme sommer - i år har vel alle erfaret det modsatte, nemlig en våd og besværlig sommer især for landbruget.

Det startede ellers godt i april med sommerligt vejr og hen til midt i maj, hvor det faktisk var ved at være tørt mange steder efterhånden. Så kom regnen, og det har faktisk regnet lige siden. Med rekordstore nedbørsmængder både for juni og juli. Først måtte man næsten stjæle sig til at høste græssletterne, bare for at få dem nogenlunde tørre. Og dage til at sprøjte i korn- og rapsmarker var få, og ofte skulle der findes andre løsninger, end dem man havde planlagt.

SVÆR AT BJERGE

Den første kornhøst af vinterbyg og vinterraps blev besværlig og svær at bjerge, og tilsvarende blev resten af høsten. Heldigvis kom der nogle enkelte dage først i august, hvor vejret var tørt, og her høstede man på livet løs, hvis man ikke kom til at sidde fast i marken.

Et af de små lyspunkter ved denne våde sommer var tilvæksten og mængden af græs. Så både græsudbyttet til afgræsning og slæt var gode. Og for dem, som vanligt skulle bruge vandingsanlæg, kunne man spare det fuldstændigt.

Resultatet af korn- og rapshøsten blev 10-25% lavere end en gns. høst og med væsentligt større tørringsomkostninger. Heldigvis ændrede priserne sig, da kornlagrene på verdensplan er små, så stigningen kom på et godt tidspunkt med en 40-50%. Dog havde en del solgt deres høst til en alt for lav pris i foråret.

MÆLKEPRISEN

For kvægbruget har mælkeprisen endelig også blevet højere. Efter mange år med stabile lave priser på 25-27 c/kg, er vi nu kommet langt over 30 c/kg, som landmændene får udbetalt. Det kommer også på et godt tidspunkt. Mange har levet af substansen i mange år, da der ikke har været råd til nogen form for nyinvesteringer. Markedet for oksekød er også mere stabilt.

SVINEPRODUKTION

For svineproduktionen er prisudviklingen gået noget nedad, dog ikke helt så meget som frygtet. Til gengæld er omkostningerne til foder steget en del p.g.a. højere kornpriser. Som rådgiver har vi tydeligt kunne mærke, at der kommer mange smågrise fra Danmark, som skal fedes i Tyskland.

BIOGAS

Biogas er jo det varme emne i disse år. Og overalt skyder der nye anlæg op. Der findes efterhånden næsten et anlæg i hver landsby hhv. større landsby.

ØKOLOGI

Afsætningen af økologiske produkter er også blevet større. Efter nogle år med nedadgående efterspørgsel, er forbruget på vej opad igen - med et større og bredere sortiment. Der kommer også flere nye økologiske landbrug til.

PAPIRARBEJDE

Som rådgiver bruger vi megen tid på papirarbejde. Der er mange skemaer,

som den enkelte landmænd er tvunget til at udfylde året igennem, og kravene bliver større. Den mest tidskrævende er EU-ansøgningen, men også andet kræver tid, og det bliver mere år for år. Vi prøver at få det bedste samarbejde med de tyske myndigheder, selvom det nogle gange kan være svært.

LASSENS MINDEMUSEUM

Ved Chr. Lassens Museum har vi i år fået nyt tag på laden og er i gang med at få de gamle maskiner og landbrugsredskaber i orden. Vi har igen haft

mange hundrede besøgende på museet.

Åbningstiden er hver torsdag kl. 9 - 12. Ellers efter aftale.

UDFLUGTER

Vi har også igen hjulpet mange forskellige foreninger og grupper med at lave en udflugtstur og være guide på dem. Og tilsvarende har der i vinterhalvåret været mange foredrag o.l. både her, men også i Danmark, som vi er stået for.

HARRESLEV AMATØRSCENE - tilsluttet SSF:

To stykker på programmet

Af formand Holger Geipel

I 2007 havde Harreslev Amatørscene to stykker på programmet.

Det første var et helaftenstykke: "Piger i sky", et lystspil af Marc Camoletti.

Det blev indøvet mandag aftener i vinteren 2006/2007 samt et par weekender. Premieren var den 23. marts 2007. Desværre kunne vi i år ikke holde premieren i Borgerhuset på grund af terminvanskeligheder. Men vi fik en fin forestilling på Harreslev Skole.

Den anden forestilling fandt ligeledes sted på skolen i Harreslev. Det var den 30. marts, og ved begge forestillinger tog publikum godt imod "Piger i sky". I forbindelse med den anden forestilling på skolen gentog vi de sidste par års succes med at servere teatersnitter, så det blev en rigtig hyggelig afslutning på aftenen.

Til begge forestillinger var der fuldt hus i den blå sal.

Desuden havde vi igen inviteret æl-

dreklubberne i Kobbermølle og Harreslev til en forestilling lørdag eftermiddag den 31. marts. Vi startede med fælles kaffebord, og derefter viste amatørerne lystspillet "Piger i sky", og det blev en hyggelig og fornøjelig eftermiddag for de ca. 50 fra ældreklubberne.

Her i sommeren 2007 indøvede nogle af amatørerne et lille stykke af Sys Matthiessen: "Natsværmeren". Det handler om mobning forskellige insekter imellem, og aktørerne har selv fremstillet de forskellige insekt-dragter.

Stykket er beregnet til børnehaverbørn og skolens yngste klasser.

Premieren var lørdag den 15. september 2007 på Harreslev Skole, og der var rigtig mange, der kom for at se denne pragtfulde vrimmel af "insekter".

Lige nu er foreningens bestyrelse og læseudvalg i gang med at finde et nyt helaftenstykke, der får premiere i begyndelsen af 2008.

"Piger i sky" giver instruktør Holger Geipel et ordentligt knus. (Foto: SPT)

HEJMDAL BLÆSEORKESTER - tilsluttet SSF:

53 medlemmer og et travlt år

Af formand Einar Geipel, Hejmdal Blæseorkester Harreslev e.V.

I 2006 havde vi 53 medlemmer. Medlemstallet er konstant, og det er vi glade for. I øjeblikket er vi på 36 passive og 16 aktive medlemmer.

ARRANGEMENTER

Det forløbne år har igen været et travlt år for orkestret. Udover bestyrelsen varetager diverse møder, har orkestret været ud at spille 12 gange. Det er faktisk meget, da vi en overgang ikke var aktive medlemmer nok til at give koncerter. Bl.a. har vi musikalsk ledsaget

Dansk Håndbold Klubs håndboldstævnes pokaloverrækkelse, et velgørenhedsarrangement, som Dansk Spejderkorps Sydslesvig havde arrangeret, årsmøde og lanterneoptog.

Desuden var vi med til at hylde en tysk skole i Flensborg. Vi var blevet engageret, fordi skolen for 150 år siden er blevet grundlagt som en dansk skole. Arrangørerne mente, at dette skulle synliggøres, og hvad er bedre end et orkester med Dannebrog og røde uniformsjakker?

Af andre aktiviteter var der sæsonafslutning i juli for de aktive medlemmer, et ophold på Christianslyst med to instruktører, der til daglig hører til i Søn-

Hejmdal Blæseorkester in action med den nye dirigent Jens Fabrin. (Foto: SPT)

derjyllands Symfoniorkester i september, og juleafslutning i december for de aktive medlemmer.

I slutningen af 2005 måtte vi sige farvel til John Frederiksen, der søgte nye udfordringer. I starten af 2006 ansatte vi en ny dirigent. Det er Jens Fabrin fra Sønderborg. Vi håber, at han er blevet glad for os, og vi er sikker på, at han finder på gode musikalske udfordringer til os. Den første musikalske udfordring i 2007 havde vi i marts, da vi inviterede til orkestrets forårskoncert.

LOGO OG HVERVEPEJCE

Efter vi var blevet gjort opmærksomme på, at vi brugte de kongelige løver i vort logo, skiftede vi løverne ud med de slesvigske og fik det samtidig moderniseret lidt. Årsagen var, at den daværende bestyrelse i 1979 havde en idé om, hvordan vort logo skulle se ud. De bad så et firma om at få ideen realiseret, og det er her misforståelsen skete. Firmaet var ikke klar over forskellen på kongeløverne og de slesvigske. Si-

den har orkestret kun fået fjernet kroner og brugt dette logo i mange år.

Allerede i 2005 var vi gået i gang med at forberede en hvervepjece, som skulle lægges ud i forskellige institutioner og organisationer. Sidst i 2006 lå den klar til tryk. Men i sidste øjeblik fik vi ikke lov til at bruge den professionelle fotografs billeder. Takket været grafiker Roald Christesen fra Sydslesvigs Forening, der har taget nye billeder af orkestret, kunne vi endelig i starten af 2007 få lagt vor hvervepjece ud i de forskellige institutioner og organisationer.

VELKOMMEN TIL

Ved denne lejlighed vil orkestrets bestyrelse gerne gøre opmærksom på, at alle fra 8 år og opefter kan lære at spille på et messinginstrument. Det er bare med at kigge forbi til et øveaften. Har man allerede lært at spille på et instrument, er man selvfølgelig også velkommen, og det er ikke nødvendigt at medbringe eget instrument.

Alle foredrag i samarbejde med Folkeuniversitetet og bibliotekerne

Af Nils Vollertsen

Den 9.5.2007 holdt Anne Sørensen på Dansk Centralbibliotek i Flensborg foredraget "Terrorismen i Vesttyskland: Det tyske efterår 1977" med 11 deltagere.

Den 30.5. holdt Karl Christian Lamers på centralbiblioteket foredraget "Tyskland efter genforeningen" med 16 deltagere.

Den 5.6. holdt Robert Dohm på tysk på biblioteket i Slesvig foredraget "Danmarks historie, set med en slesvig-holsteners øjne" med 21 deltagere, heraf en del tyskere.

Den 19.9. holdt Martin Klatt, Åbenrå, foredrag om det grænseoverskridende samarbejde i den dansk-tyske grænse-region.

Den 9.10. holdt Robert Dohm på tysk på biblioteket i Slesvig foredrag om slesvig-holstens historie, og endelig den 21.11. på biblioteket i Husum Martin Rheinheimer om dagligliv på vadehavssøerne i 1800-tallet.

Alle foredrag holdes i et samarbejde med Folkeuniversitetet og med de stedlige biblioteker, hvor foredragene afholdes.

Efter 17 år som formand er bibliotekar Jesper Bolund Nielsen fratrådt som formand for Historisk Samfund for Sønderjylland, Sydslesvig amtskreds, på den ordinære generalforsamling.

Bestyrelsesmedlemmerne bibliotekar Carsten Reyhé og rektor Jørgen Köhl blev genvalgt, overlærer og konsulent Kirsten la Cour nyvalgt. Bestyrelsen konstituerer sig selv.

J.C. MØLLER-FONDEN 30 ÅR:

12. oktober 1976 – 12. oktober 2006

Af Henrik Geipel

Den 12. oktober 2006 fejrede fonden 30 års jubilæum. Det skete ved en stor jubilæumsreception på "Hotel Nordkreuz". Over 60 anbefalere var mødt frem. Vi var glade for at kunne hilse på så mange af vore "daglige medarbejdere", og på denne måde lære dem personligt at kende.

Der var mange, der tog ordet. Alle gav udtryk for fondens store betydning her i Sydslesvig.

J.C. Møller-Fonden har i disse 30 år uddelt over 33.000 "små glæder", svarende til ca. 4,5 mill. euro. En flot præstation.

I 2006 har vi uddelt 998 legatportioner, næsten 100 flere end i 2005. Det er det største antal, vi har haft gennem lang tid. I alt uddelt ca. 80.000 euro.

En stor del af ansøgningerne, hvis ikke endda den største del, kommer fra tysk side. Mange af de utallige tyske sociale institutioner har fundet ud af, at J.C.M.-Fonden hjælper der, hvor andre,

socialforvaltningerne, holder op. Hartz IV og ALG II præger ansøgningerne.

Komiteen har været på besøg på Dansk Sundhedstjeneste. Her fik vi af Anders Kring en grundig redegørelse for alt, hvad der har med socialhjælp at gøre.

En vigtig ting, særlig for alle lærere/ klasselærere på vore skoler, er, at hvis et barn skal på klasserejse, og forældrene får socialhjælp og altså ikke selv kan betale rejsen, så er socialforvalt-

ningen forpligtet til at betale hele rejsen. Er man i tvivl herom, er alle velkommen til at kontakte Anders Kring på Dansk Sundhedstjeneste.

ÅRSANALYSEN 2006:

Bevillinger efter amter: Flensborg By: 569, Flensborg Amt: 101, Gottorp Amt: 146, Rendsborg-Egernførde Amt: 14, Husum Amt: 97, Sydtønder Amt: 52, Ejdersted Amt: 19, i alt 998 ansøgninger.

KVINDEGRUPPEN:

Har nu eksisteret i over 30 år

Af Kirsten Kolb-Wiegand og Maike Lohse

Kvindegruppen har nu eksisteret i over 30 år og har med årene udviklet sig til en slags studiekreds, der mødes regelmæssigt, ca. en gang om måneden for at diskutere kvindeemner.

Inspiration til emnerne leverer politik og aktuelle artikler fra pressen – ofte har også en af deltagerne læst en inspirerende bog, som vi så alle læser og diskuterer.

Mange - også kvinder – nu til dags mener, at emancipationen er opnået, og kvindepolitik er overflødig, men beskæftiger man sig nærmere med emnet, bliver det klart, at forskellen på kønnenes stilling i samfundet stadig eksisterer og bør være genstand for konstant stillingtagen.

KVINDENS ROLLE

Et tilbagevendende emne er kvindens rolle mellem karriere og familie. Her gav fjernsynsjournalisten Eva Hermans kontroversielle teser anledning til drøftelse. Ud fra en artikel af Barbara Win-

ken tog vi stilling til Eva Hermans dommedagsprofeti, at emancipationen er slået fejl, og at kvinden nu står forjaget og splittet tilbage – og i sidste ende fravælger børn. Winken påpeger derimod, at det specielt er et tysk fænomen. I andre lande – hun nævner bl.a. Danmark og Frankrig – ser kvinder ikke børn og karriere som modsætning men gør brug af vuggestuer og børnehaver uden dårlig samvittighed. Og det er sikkert og vist, at der hverken i Danmark eller Frankrig findes flere børn med dårlig trivsel. Samtidig får man også i disse lande flere børn, da de jo ikke hindrer kvindens karriere.

BØRNS UDDANNELSE

I denne sammenhæng har vi også været omkring børnenes uddannelse. Det viser sig, at Tyskland bruger færre penge i forhold til dets økonomiske status sammenlignet med lignende stater og indtager en plads 21 ud af 28.

To franske journalister har beskæftiget sig med machoer og tøffelhelte: Kommer tøffelhelten til at slukke efter den sidste mandschauvinist eller er

verdens tilstand tegn på virilitetens genkomst (islam og Bush's cowboy-opførsel nævnes).

MÆND KAN IKKE DISKVALIFICERE SIG

Vi har også beskæftiget os med en artikel af Gretelise Holm med emnet: Mænd kan ikke diskvalificere sig. Indholdet er, at er manden først kommet til magten, kan han ikke væltes af pinden, uanset hvor meget han drikker, bedrager, tyranniserer, hvilket påvises ved en række eksempler. Kan kvinder tillade sig det? Nej!

KONTAKT

Kvindegruppen har løbende kontakt til de tyske kvindeorganisationer i Flensborg og deltager af og til i deres arrangementer. Den internationale kvindedag. Den 8. marts 07 markerede vi sammen med dem og havde selv en aften med spisning og kvindofilm i biografen "56 Stufen".

Ø-TUR

Som hvert år tog vi på ø-tur. Denne gang var målet Drejø i det sydfynske øhav. Vi vandrede og hyggede os og havde held med at komme i kontakt med nogle lokale ved en jazzfrokost, hvor vi hørte om vilkårene i dagligdagen – om de små øers problemer med fraflytning og opløsning af et fungerende samfund til fordel for sommerhusbeboelse.

Foruden ovennævnte beskæftigelser har vi det inspirerende og morsomt og er glade for at dele glæder og sorger med hinanden. Hvis du har lyst til at være med, er du velkommen til at melde dig hos:

Kirsten Kolb-Wiegand
Süderfischerstr. 8, 24937 Flensborg
Tel: 0461 25524

Maike Lohse
Am Burgfried 6, 24939 Flensborg
Tel: 0461 27736

MIKKELBERG, NORDISK CENTER FOR CRICKET OG KUNST:

Stort rykind på Mikkelfberg i 2007

Af Henry Buhl

Mange højskoler, grænseforeninger, kunstforeninger og private personer fra Danmark har gjort Mikkelfberg til et yndet udflugtssted, for her at opleve stedets smukke natur, Stormtown Jazz-company og kunststillingerne.

UDSTILLINGER 2007:

"Frühlingserwartungen".

"Vadehavet".

"Nordiske motiver" af Sven Havsteen-Mikkelsen.

"Tid til at mindes Margareta Erichsen" i november og december.

"Frühlingserwartungen", der blev skabt i samarbejde med "Bürgerschule" i Husum, blev årets succes med stor opbakning fra skolens leder, lærere, eleverne og forældrene.

Udstillingen "Vadehavet" med kunstnere både nord og syd for grænsen var at se på Mikkelfberg i tiden 9. juni til 15. juli 2007. Den bliver i foråret 2008 præsenteret i Nakskov.

Udstillingen "Nordiske motiver" blev arrangeret i samarbejde med Refugiet i Løgumkloster, der netop havde en emneuge om Sven Havsteen-Mikkelsen.

Under udstillingen "Tid til at mindes Margareta Erichsen" i november og de-

En lille kunstner viser sit billede. (Foto: Mikkelsen)

cember bliver/blev bogen om Margareta Erichsen præsenteret. Bogen er skrevet af Grænseforeningens formand Finn Slumstrup i samarbejde med Mikkelsen.

Mange hilsener fra Mikkelsen's team, i hengivenhed og tak for året 2007.

Fra åbningen af udstillingen "Vadehavet". (Foto: Mikkelsen)

1997 – 2007

Ved leder Anette Jensen

Informationskontoret kan i år fejre sit 10 års jubilæum. Det sker ved en af de efterhånden traditionsrige temadage i november, som plejer at være velbesøgte med gæster fra Sydslesvig og nord fra.

Til markering af jubilæet var der naturligvis hentet kulturaktører fra de nordiske lande. Vi fik besøg af både forfatter, billedkunstner og rockmusiker. Temaet var "mindretal i Norden og mindre befolkningsgrupper", og det var naturligvis repræsentanter her fra, som var inviteret til at sætte kulør på dagen. Festen stod den 17. november 2007 på Flensborghus, altså i disse dage, hvor Sydslesvigsk Årbog går i luften og læses.

Festprogrammet indledtes med et foredrag af Jørgen Kühl, rektor for A.P. Møller-Skolen i Slesvig: "Hvordan behandler Norden sine nationale mindretal?"

Dernæst mødte vi den finland-svenske forfatter Lars Sund, som er opvokset i det svensktalende område i Østerbotten i Finland. Han læste fra sit forfatterskab, som har fået adskillige priser, bl.a. var hans anmelderroste roman "Eriks bog" nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris i 2004.

Senere på dagen blev publikum underholdt af to islandske brødre, som er blandt de ypperste af landets kunstnere inden for hver sit område.

Der åbnedes en udstilling på Dansk Centralbibliotek med værker af billedkunstneren Tolli (Thórlakur Kristinsson), og dagen blev afsluttet med koncert ved den islandske rockmusiker Bubbi Morthens, der, som nogle siger, er Islands svar på Kim Larsen.

ÅRSMØDET 1997

Det var ved årsmødet i 1997, at Nordisk Informationspunkt (som det forsigtigt hed den gang) blev indviet med

Besøg i Flensborg af nordiske kolleger. (Foto: Nordisk Informationskontor)

stort besøg på Flensborghus med mange taler både af sydslesvigere og folk nord fra - også Norden!

Det var tydeligt, at man ventede sig noget af dette kontor. Sydslesvig har altid været orienteret mod de nordiske lande. Dette ville man gerne have tydeligere funderet, men man lagde alligevel forsigtigt ud med en halvtidsstilling, så måtte tiden vise, om der var basis for et helt kontor!

Økonomisk var det altså en udsat position, man befandt sig på, og indholdet i arbejdet var på mange måder overladt til det frie initiativ og fantasi. Det sidste skulle vise sig både at være en fordel og en spændende udfordring.

Opgaven for Nordisk Informationskontor har i den ti-årige periode været at øge kendskabet til nordisk kultur- og samfundsforhold. Dette er sket gennem et mangespektret kulturudbud. Og det har ikke været vanskeligt at finde emner, der er i alle nordiske lande en række dygtige og rejselystne kulturaktører.

TO STORE PROJEKTER

Der er to store projekter, som Nordisk Informationskontor har været med til at søsætte, og derfor vil det være på sin plads at fremhæve dem her. Det drejer sig om det store nordiske skoleprojekt "Norden i bio" og om musikfestivalen "folkBALTICA".

Norden i bio startede som et samarbejde med Amtscenter for Undervisning i Aabenraa. I arbejdsgruppen var vi klar over, at skulle vi nå de unge og gøre dem interesserede i det nordiske, så måtte vi gribe fat i sproget og samtidig få det præsenteret på en måde som kunne fænge.

En undersøgelse havde vist, at det står sløjt til med forståelse af nabolandenes sprog - unge i Norden griber hellere til engelsk, når de skal kommunikere på tværs af grænsen. Og denne udfordring ville vi gerne tage op.

Norske Kari Bremnes holdt koncert i Flensborghus 2004. (Foto: Kari Bremnes)

Vi fik udarbejdet et undervisningsmateriale og inviterede alle 8. klasser i Sønderjylland til at se nordiske film. Der kom 1.000 elever, alle biografer meldte udsolgt. Denne succes måtte udnyttes.

I dag er projektet udbredt over hele Norden. Norden i bio tilbydes i alle lande med et fælles undervisningskompendium lagt ud på egen hjemmeside: www.nordenibio.org

Det andet store projekt er musikfestivalen folkBALTICA, som på 3. år i foråret præsenterede et flot program med musikere fra hele Norden på besøg en uge i grænselandet med hovedspillested i Flensborg.

Besøgstallet er øget år for år, festivalen er kommet for at blive. Der er tale om et grænseoverskridende projekt, et vellykket tysk-dansk kultursamarbejde, som Nordisk Kulturfond har været med til at skabe grundlaget for ved de tre første gange at være blandt hovedsponsorerne.

Kunstudstilling 2004 med islandske Jónína Guðnadóttir. (Foto: Flensborg Avis)

MÆRKESAGER

En række områder har været mærkesager for Nordisk Informationskontor. Inden for nordisk kultur lægges der stor vægt på litteraturen, siden 1961 er der hvert år uddelt Nordisk Råds Litteraturpris til en særlig bemærkelsesværdig forfatter.

Derfor var det også naturligt fra informationskontorets start at slå ned på dette område, for vil man kende et land, er det altid en god idé at gå til dette lands litteratur. Det er i årenes løb lykkedes at oprette en række læsekredse både syd og nord for grænsen, og det er ikke småting, der efterhånden er blevet læst og gennempløjet.

Det startede med den færøske litteratur - med William Heinesen og Jørgen-Frants Jacobsen, dernæst fortsatte vi med islandsk, norsk, svensk og

finsk litteratur. For øjeblikket beskæftiger læsekredsene sig med dansk og grønlandsk litteratur. Og idéen har bredt sig på landsplan.

I kølvandet på læsekredsene blev der hver sommer arrangeret rejser til de pågældende lande. Alle lande har vi besøgt (på nær Grønland) på spændende og udbytterige ture.

FORFATTERLÆSNINGERNE

Og så har vi gennem årene haft besøg af ikke så få af de kendteste nordiske forfattere: Märta Tikkanen, Lars Saabye Christensen, Einar Már Guðmundsson, Kristín Marja Baldursdóttir, Einar Kára-son, Stewe Claesson m.fl.

I forbindelse med forfatterlæsningerne har der ofte været åbning af kunstudstillinger og koncert med nordiske musikere. Altsammen har det været spændende og lærerigt og fortæller os, at vi i Norden stadig har meget tilfælles, at den gensidige udveksling er inspirerende og givende. I den ti-årige periode er det også lykkedes at sende billedkunstnere og musikere fra vort eget område på turné i Vestnorden. Og informationskontoret var på banen, da årsmødet i Sydslesvig havde netop Vestnorden som motto.

Fra konferencen "Norden og Europa" 2006. (Foto: Nordisk Informationskontor)

Rejse til Færøerne 2004. (Foto: Nordisk Informationskontor)

SAMARBEJDE

På det seneste er der også etableret et godt samarbejde med Sydslesvigsk Vælgerforening. Til daglig er vi naboer, og sidste efterår tilrettelagde info-konkoret og SSW en velbesøgt konference, der havde overskriften "Norden og Eur-

opa. Fremtidens europæiske samarbejde: Hvad kan Norden bidrage med?"

Flensborghus' festsal var fyldt, i panelet var der repræsentanter fra Island, Ålandsøerne samt Norge og Danmark. Debatten var livlig, den foregik sammen med indlæggene på skandinavisk, og der var tolkning til tysk. Aftenen af-

Norden-konferencen 2006. På talerstolen: Einar Már Guðmundsson. (Foto: Nordisk Informationskontor)

sluttedes med koncert ved den unge færøske stjerne Eivør Pálsdóttir.

Den slags aktiviteter skal vi have mere af: i foråret 2008 planlægger informationskontoret og SSW i fællesskab en miljøkonference med deltagelse af den færøske havforsker Bogi Hansen, som modtog Nordisk Råds Miljøpris sidste år. Han er hovedtaler, og i panelet vil der være repræsentanter fra miljøministeriet i Danmark og Slesvig-Holsten.

BRUG FOR INFORMATIONSKONTORET

Vil der være brug for informationskontorets arbejde i en ny ti-årig periode? Det tyder alt på, og det er min overbevisning, at vi i takt med den omsiggribende globalisering i stigende grad har brug for at fremhæve og bevare de rødder, den historie og kultur, vi er rundet af, det være sig både den danske

og den nordiske. Skal man være åben over for verden, må man have sit fundament i orden, ellers bliver man rodløs.

Som det fremgår, er udfordringerne mange for informationskontoret, arbejdet er alsidigt. Og det er nu omsider også lykkedes – ikke mindst takket være Seksmandsudvalget at få bragt økonomien i orden.

Der er her ved 10-års jubilæet også særlig grund til at fremhæve to bidragydere, som igennem årene har været særligt gavmilde. Uden Rislum Fonden og Nordisk Kulturfond havde informationskontoret slet ikke kunnet realisere sine mange forskellige aktiviteter.

Informationspunktet, som oprettedes for ti år siden, er for længst blevet et kontor. Det økonomiske grundlag er på plads, og der er alle mulige idéer, som venter på at blive realiserede i det kommende ti-år.

SCT. GEORGS GILDET I FLENSBORG

Mødes om værdier og idealer, som er fælles

Af gildekansler Jytte Vester

I forbindelse med spejderbevægelsens 100-års-jubilæum foregår der mange ting rundt omkring i hele verden. I Syd-slesvig har spejdserkorpset og gildet altid været knyttet tæt sammen, derfor har vi i gildeledelsen ment, at gildets historie er vigtigt at fortælle.

Ved at læse gamle protokoller - begyndende den 4. februar 1944 og sluttede den 14. september 1956 - er det muligt at gengive lidt af Flensborggildets historie.

Gildebevægelsen var få år gammel, da tanken om et gilde i Flensborg dukkede op.

Nazismen fik magten i 1933 og forbød

et par år senere alle ungdomsbevægelser. Der måtte kun eksistere en bevægelse, Hitler-Jugend. Ledelsen for den danske folkedel fik lov til at bevare alle organisationer og herunder spejderarbejdet, i alle tilfælde indtil videre. Det korte af det lange er, at mindretallets unge skulle være registreret i et forbund/korps, og dermed var spejderkorpset i forgrunden.

Problemet var løst for aldersgruppen op til 16 år. For aldersgruppen over 16 år, der ikke var i korpset, var problemet stort. Hvad kunne der gøres for at redde dem fra Hitler-Jugend?

Daværende korpschef Svend Johannsen - Gamle Ravn - skriver i januar 1937 følgende:

"Jeg har det ønske, at alle vore gamle spejderbrødre/søstre sammen med vore unge fra 16 år og opefter vil sammensværge sig til et Sct. Georgs Gilde, der vil stå last og brast med korpset".

I 1936 rettede Gamle Ravn en forespørgsels til Sct. Georgs Storgildet i Danmark ved storgildemesteren, om vi hernede i Flensborg kunne oprette et Sct. Georgs Gilde. Dette var ikke muligt p.g.a. den politiske situation. Få uger efter denne opfordring blev dansk ungdom fritaget for at melde sig til Hitler-Jugend.

Midt under 2. verdenskrig dukkede tanken om et Sct. Georgs Gilde i Flensborg op igen, under helt andre forhold.

BP-PATROLJEN

Som før nævnt var der allerede i 30'erne tanker om at oprette et Sct. Georgs Gilde i Flensborg. Dette var ikke muligt. Den 4. februar 1944 samledes flere spejderførere fra Dansk Spejderkorps Sydslesvig for at danne en art patrulje for førere inden for Dansk Spejder-

korps Sydslesvig. På dette møde besluttedes det at oprette en patrulje: "BP"-patruljen. Navnet "BP"-patruljen brugtes indadtil.

Udadtil kaldtes patruljen Børnepatruljen for ikke at genere de nazistiske myndigheder. I virkeligheden var det for et Sct. Georgs Gilde en smule tillempet ydre forhold men ellers med samme baggrund som gildernes. Formålet var med få ugers mellemrum at samle førerne til en sammenkomst, der skulle være en passende blanding af alvor og fornøjelse.

I vedtægterne stod bl.a., at BPs formål er at støtte dansk spejderbevægelse i Sydslesvig. Som hovedregel gjaldt, at sammenkomsten indledtes med 5 minutters "BP". Dette indlæg gøres til genstand for en diskussion. Strukturen for "BP"-patruljen var lig strukturen inden for gildebevægelsen. Nogle af "BP"-patruljens medlemmer havde fået kontakt til Sct. Georgs Gildet i Sønderborg gennem landsgildeskætmester Svend Erik Wisse - først gennem spejderarbejdet, senere som gildebrødre. Landsgildet - Storgildet, som

det hed dengang - havde på Svend Erik Wisses foranledning overtaget fadderskabet for Dansk Spejderkorps Sydslesvig.

LUKKET GRÆNSE

I 1943 blev tre medlemmer af "BP"-patruljen, Hans Futtrup, Hanni Matthiesen og Franz Winger optaget i Sønderborggildet.

De ville gerne have haft flere med, men grænsen var så godt som lukket, og der skulle særligt visa til for at krydse grænsen. Det kunne være

Engang var grænsen lukket. I dag kan spejdere - og andre - fra begge sider af grænsen frit mødes på Tydal. (Foto: privat)

farligt, for man vidste ikke, hvem der holdt øje med en. En af dem skulle vise sig at være kriminalkommisær Hermansen fra Gestapo i Flensborg. Dette fik man først at vide senere, men det var uden tvivl fleres held, at denne mærkelige mand i Gestapos ledelse i Flensborg holdt hånden over mange.

I BP så man det som en opgave at yde hjælp til de kredse, der havde taget kampen op mod nazismen, eller hvor særlig hjælp var nødvendig. Det kunne være modstandskampen nord for grænsen, der var dem, der hjalp vore egne unge, dels gamle spejdere, men også andre over grænsen og under jorden. Der var dem, der ydede bistand i form af madvarer og medicin til koncentrationslejr-fanger, der kom gennem byen pr. tog. Hele dette arbejde aftaltes mand og mand imellem - og sammen med to danske sygeplejersker og en tysk apoteker.

I slutningen af krigen lykkedes det BP at holde en russisk officer skjult. Han fik en liste med navne på danske sydslesvigere, der formodedes at være i russisk fangenskab. Efter den 10. maj 1945 meldte han sig på marineskolen i Mørvig og kunne tage hjem. Senere oplysninger tyder på, at flere af vore landsmænd blev hjemsendt efter denne liste.

Krigen sluttede, og dette betød en lettelse - men ikke en befrielse i samme forstand som nordpå. Hans Futtrup optog allerede i juni 1945 forhandlinger med den daværende storgildeledelse om oprettelse af et gilde i Flensborg. Storgildeledelsen lovede, at hvis et gilde blev oprettet i Flensborg, ville det få status som et dansk gilde med alle rettigheder som et gilde i Danmark. Det er med god grund, at Flensborggildet kan takke Svend Erik Wisse fra Sønderborg. Han hagede sig fast i den opgave at støtte ungdomsarbejdet, især spejderne og gildet.

KUNNE INDSTIFTES

Søndag den 18. november var det så vidt. Flensborggildet kunne indstiftes. "BP"-patruljen mødtes med gildebrødre fra Sønderborggildet til en gudstjeneste i Helligåndskirken i Flensborg. Efter gudstjenesten gik turen til Borgerforeningen i Flensborg, hvor man samledes til selve festgildehallen under ledelse af storgildeskattmester Erik Wisse, Sønderborg.

Flensborggildet blev indstiftet, samtidig med at 10 gildebrødre overførtes, 9 fra Sønderborg og 1 fra Tønder - og 8 nye gildebrødre blev optaget. Forarbejdet i kraft af "BP"-patruljen var hermed afsluttet.

Efter den officielle del blev der festet i Borgerforeningen. Der var dog sat grænser for festlighederne, idet besættelsesmagterne havde fortsat udgangsforbud fra kl. 22.30 til kl. 6. Gildebrødre fra nord og syd for grænsen fortsatte festen til udgangsforbuddet hævedes. Det betød, at gildebrødrene kl. 7 om morgenen måtte vandre hjem gennem byens gader iført festtøj.

HVERDAGEN

Herefter startede hverdagen. Der var nok at tage fat på. Gildet gik ind i bloddonorarbejdet, som organiseredes gennem Dansk Sundhedstjeneste. En anden og stor opgave var, som beskrevet i protokollen fra maj 1947, at gøre noget for de danske sydslesvigere, der stadig var i krigsfangenskab. Man havde kendskab til 43, deraf alene 17 i engelsk fangenskab. Et udvalg blev dannet. Der blev taget kontakt til SSFs Hovedsstyrelse og en kontorchef i udenrigsministeriet i Danmark.

Det bevirkede, at krigsfangerne fik tilsendt pakker og breve. Man havde henvendt sig til kongen, statsministeren, udenrigsministeren og landsgildet. Ud over dette havde biskop Fuglsang Damgaard lovet at virke for hjemsendelsen gennem hans forbindelser.

Tydal er i dag stedet, hvor gilde, korps, gæster fra nord og syd mødes. (Foto: Tydal)

Efter krigsfangernes hjemsendelse var opgaven at skaffe dem rekreationsophold i Danmark. Andre opgaver kunne være at samle danske blade/ tidsskrifter til fordeling. En af de store opgaver var og er at støtte spejderarbejdet.

STRIKSE

Gildebrødrene i Flensborggildet var strikse. I de gamle protokoller blev som det første nævnt, hvem der var til stede, hvem der havde meldt afbud, og hvem der var udeblevet. Alle blev nævnt med navns nævnelse. For at blive optaget i gildet skulle man først anerkendes - ikke alle er blevet det. Et helt klart krav var, at man skulle have været eller være spejdet.

STØTTE SPEJDERARBEJDET

Gildebevægelsens baggrund er at støtte spejderarbejdet. For Flensborggildets brødre har spejderarbejdet uden tvivl betydet meget. Derfor føler gildet en forpligtelse til at støtte dette ungdomsarbejde.

I 1963 blev der virkelig behov for denne støtte. Korpset havde i længere

tid været på udkik efter en egnet grund til et spejdercenter i Sydslesvig. Stedet blev fundet - Tydal, en nedlagt gård nær Eggebæk. Midlerne var små - men en byggestensaktion blev sat i gang. Gildebrødre producerede mange sten med indskriften TUE-Dal og en spejderlilje. Disse blev solgt til fordel for den nye spejdgård. Den i 1863 byggede gård blev delvist nedrevet og genopbygget ved fælles hjælp.

Tydal er i dag stedet, hvor gilde, korps, gæster fra nord og syd mødes. Samarbejdet med Dansk Spejderkorps Sydslesvig er til gavn for begge parter. Gildebrødrene hjælper til med at løse forskellige opgaver - f.eks. i forbindelse med jamboretter, korpsløb, lejre og i det daglige spejderarbejde, idet flere af vore gildebrødre er aktive spejdere.

INTERNATIONALT PLAN

Sammen med Dansk Spejderkorps Sydslesvig støtter Flensborggildet opgaver på internationalt plan. Det drejer sig om støtte til roma-spejdere i Slovakiet og spejderarbejde i Zambia, hvor der i øvrigt for få år siden på vor foranledning er oprettet et Sct. Georgs Gilde. Ved sidste års jamborette på Tydal deltog da også en patrulje roma-spejdere samt flere gildebrødre fra Zambia. I år har gildebrødre fra Flensborg været på besøg i Zambia for at opleve arbejdet i de projekter, gildebrødrene der er i gang med, og som vi støtter.

Flensborggildet tæller i dag 37 medlemmer. Gildearbejdet er bygget op som i et gilde nord for grænsen med gruppearbejde, gildehaller og møder. Gildet er en del af gilderne i Danmark og tilknyttet Sønderjyllands Distrikt.

Flensborggildets historie er lang og spændende. Især den første del omkring optakten til oprettelsen af et gilde viser en tro på et ideal - en udholdenhed i en vanskelig tid, hvor man må sige, at kun fantasien satte grænser for ens opfindsomhed for at kunne mødes om værdier og idealer, som er fælles.

20 år med Slesvig Folkekor

Af formand Leif Volck Madsen

At vi primært synger – det kan næppe overraske nogen. Det er vel stort set det, et kor er sat i verden for at gøre!

Vi synger – ved vore øveaftener hver mandag aften i salen i Lollfod 69 i Slesvig, og ved koncerter rundt omkring i Sydslesvig, når vi bliver bedt om det.

Navnet "Slesvig Folkekor" fortæller, at alle – med blot en rimelig tone i livet, men med lyst til og glæde ved at synge i et flerstemigt kor – kan blive optaget i koret.

Nodekendskab vil selvfølgelig altid være en god ting, men nødvendigt er det absolut ikke. Alt indøves med stor omhu og lige så stor tålmodighed ved øveaftenerne under ledelse af vor Dirigent-Ole.

Og dette arbejdskoncept er selvfølgelig også i nogen grad bestemmende for korets repertoire: det er folkeligt; det er årstidernes sange og salmer, og det er lettere kormusik af ældre og nyere dato.

Korets dirigent Ole Volder Nielsky ved klaveret. (Foto: Slesvig Folkekor)

Der er efterhånden tradition for, at koret hvert år medvirker ved en 4-5 julekoncerter, samt at det også indgår i et eller flere årsmødeprogrammer.

De sidste par år har koret desuden haft stor glæde af at synge sammen med kor fra Danmark, der var på besøg i Sydslesvig; men vor konstante mangel på herrestemmer, p.t. ikke mindst på basstemmer, bevirker, at vi ikke har turdet kaste os ud i større og mere forpligtende arrangementer.

Nye sangere er derfor mere end velkomne til at kontakte enten korets dirigent Ole Volder Nielsky, tlf 04639-783883, eller korets formand Leif Volck Madsen, tlf. 0461-3183994.

Fra en øveaften. (Foto: Slesvig Folkekor)

Der investeres atter

Af Dirk von Heyer og H.G. Hansen på vegne af bestyrelsen

Generelle oplysninger om udlånsbetingelser (juli 2007):

Der ydes lån til: landbrugsformål, op til 125.000 euro, til erhvervsformål, op til 125.000 euro, og til privat boligbyggeri og renovering, op til 50.000 euro. Låntagere skal være/ blive medlem i andelsselskabet („Genossenschaft“).

Konditioner: 5,5% p.a. fast aftalt for lånets løbetid, plus en oprettelsesge-

byr på 1% af lånebeløbet, dog mindst 50 euro. Lånet afdrages månedligt med mindst 1% af lånebeløbet inklusive indregnede renter. Herved fremkommer en løbetid på ca. 11 år. Ekstraordinære afdrag er altid muligt uden yderligere omkostninger. (Eff. rente iflg. PangVO 5,57% p.a.).

De forestående oplysninger er af generel art og udfolder ingen bindingsvirkning for selskabet. Over for låntagere gælder ene og alene indholdet af den individuelle lånekontrakt.

SLESVIGSK KREDITFORENING eG, HARRISLEE, STATUS PR. 31. DECEMBER 2006

AKTIVER	2006	2005
	€	t€
Tilgodehavender hos "Deutsche Bundesbank"	5.879,89	6
Fordringer på kreditinstitutter	207.408,45	201
Fordringer på kunder (udlån)	3.128.143,65	2.998
Obligationer og andre fastforrentede værdipapirer	0,00	153
Aktier m.v.		
heraf andele i kreditinstitutter € 2.904,14	3.681,30	4
Materielle aktiver	5.034,26	6
Andre aktiver	16.059,25	7
Periodeafgrænsningsposter	0,00	0
	<u>3.366.206,80</u>	<u>3.375</u>
PASSIVER	2006	2005
	€	t€
Indlån	2.073.431,70	2.069
Andre passiver	123.271,41	134
Henlæggelser til forpligtelser	10.960,00	11
Efterstillede kapitalindskud	454.851,19	455
Andelshavernes tilgodehavende	432.950,00	442
Reserver	255.000,00	250
Overskud	15.742,50	14
	<u>3.366.206,80</u>	<u>3.375</u>

Resultatopgørelse for regnskabsåret 2006	2006	2005
	€	t€
Renteindtægter	168.993,42	174
Renteudgifter	17.779,73	19
Netto renteindtægter	151.213,69	155
Udbytte af aktier	500,00	1
Andre ordinære indtægter	15.258,40	1
Udgifter til personale og administration		
Personaleudgifter:		
Lønninger		
Udgifter til social sikring	74.239,64	64
	15.720,45	11
Administrationsudgifter	43.774,43	49
Afskrivninger på materielle aktiver	3.162,58	2
Andre ordinære udgifter	0	0
Tab og hensættelser på debitorer	3.971,59	8
Ordinært resultat før skat	26.103,40	23
Skat	10.360,90	9
Årets overskud	15.742,50	14

A. SITUATIONSBERETNING FOR FORRETNINGSÅRET 2006

I. Forretningsforløb

Samfunds- og brancheøkonomi

Den tyske samfundsøkonomi udviklede sig positivt i 2006. Efter en lang svag periode blev 2006 året med den højeste vækst siden år 2000, idet den voksede med reelt 2,5%. Det var indlandsefterspørgslen, som også var præget af særlige faktorer, som f.eks. fodboldverdens-mesterskabet, der især var ansvarlig for denne udvikling. Virksomhederne investerede (faktisk et plus på 7,3%) igen i nye produktionsanlæg og dermed også i arbejdspladser. Til årsudgangen havde Tyskland således 260.000 mennesker mere i arbejde end i 2005.

Den forbedrede situation på arbejdsmarkedet satte sit præg på det private

forbrug. Udviklingen af forbrugerpriserne forløb moderat. Selvom energiuudgifterne til tider havde en markant vækst, steg forbrugerpriserne kun med 1,4%. Eksporten af varer og tjenesteydelser voksede reelt med 12,4%, og viste dermed virksomhedernes gode globale placering og konkurrencedygtighed.

Den europæiske Centralbank hævede som reaktion på de tiltagende inflatoriske tendenser diskontsatsen i flere trin fra 2,25% til 3,5% i december 2006. Kapitalmarkedsrenten udviklede sig ligeledes opad. Gennemsnitsrenten havde i løbet af året store udsving - fra en årsbegyndelse på 3,2% nåede den at stige i juli til 4%, for så igen at falde til under 3,7%. Til årets udgang nåede den næsten at nå op til 4%.

Slesvigsk Kreditforenings udvikling

	2006 t€	2005 t€	Forandring	
Balancesum	3.366	3.375	-9	-0,3 %

Grundet den særlige forretningsstruktur af vort andelsselskab, som driver udlånsforretningen ud fra en relativ fast beholdning af indskud, kan den kun i begrænset omfang sammenlignes med andre andelsbanker.

Aktiver	2006 t€	2005 t€	Forandring	
Likvide midler	213	207	6	2,9 %
Fordringer mod kunder	3.128	2.998	130	4,3 %
Værdipapirer	0	153 t€	-153	-100,0 %

Fordringer mod kunder forhøjedes med 4,3% til 3.128 t€. Årsagen hertil var et konjunkturelt opsving og en stigende efterspørgsel efter lån. Udviklingen var meget tilfredsstillende.

Passiver	2006 t€	2005 t€	Forandring	
Termindsindskud	2.073	2.069	4	0,2 %

Indskuddene forhøjedes minimalt med 0,2 %.

II. Formueforhold

Egenkapital og kapitaldækning har udviklet sig som følger:

Egenkapital, solvens	2006 t€	2005 t€	Forandring	
Andelshavernes tilgodehavende	433	442	-9	-2,0 %
Reserver	255	250	5	2,0 %
Efterstillede indskud	455	455	0	0,0 %

Andelshavernes tilgodehavende er på grund af opsigelser og tilbagebetaling af andele reduceret med 2,0%.

Væsentlige aktiv- og passivstrukturer, værdipapirkategorien

Såvel den branche- som også den størrelsesmæssige struktur af udlånet til kunder anses for at være afbalanceret. Afsikringen af udlånene er tilfredsstillende. Den af generalforsamlingen fastlagte grænse for enkelte lån, finansilsynets kreditbestemmelser og de interne kreditgrænser blev i 2006 til enhver tid overholdt. I det forgange år kunne alle forsvarlige og legitime kreditønsker tilgodeses. Ialt er der udbetalt 46 lån til et samlet beløb på 807 t€. I forhold til i fjor er det en stigning på 28,0%.

De til finansiering af udlånet anvendte midler er stillet langfristet til rådighed og forventes prolongeret til de samme lignende gode betingelser.

Risikosituation og -dækning

Som væsentlige risici for banken anses tab på fordringer og renterisikoen ud fra ændrede markedsrenter. Begge risici overvåges løbende.

Fordringer mod kunder er vurderet med omhu. For akutte og latente tabsrisici er der dannet hensættelser. Disse er i balancen trukket fra de respektive aktivposter. I fald af at fremtidige resultater kun tillader risikoforsorg i beskeden omfang, står der med de foreliggende hæftelseserklæringer tilstrækkelig dækningspotentiale til rådighed.

I forretningsåret 2006 bevilgedes nye lån udelukkende til faste konditioner. På grund af den lave forrentning af indskuddene, som også forventes sikret for fremtiden, opstår der derved ingen væsentlig renterisiko. For forretningsåret 2007 forventes en lettere rentestigning, selvom renteniveauet stadig er lavt.

III. Likviditet

Igennem hele året 2006 var der tilstrækkelig likviditet tilstede. De af finanstillsynet fastlagte bestemmelser om likviditet blev hele året igennem overholdt. Vi forventer ingen større forandring for de kommende år.

IV. Driftsresultat

Poster i driftsregnskabet	2006 t€	2005 t€	Forandring	
Renteoverskud	151	155	-4	-2,6 %
Personaleudgifter	90	74	16	21,6 %
Andre administrationsudgifter	44	49	-5	-10,2 %
Tab og hensættelser (netto)	-4	-8	4	50,0 %
Andre ordinære indtægter	15	1	14	1.400,0%
Ordinært resultat før skat	26	23	3	13,0 %
Skat	-10	-9	-1	11,1 %
Årets resultat	16	14	2	14,3 %

Renteoverskuddet faldt med 4 t€. På grund af det nu efterhånden mange års vedvarende lave renteniveau kan infriede lån kun genplaceres til lavere konditioner. Det fører til, at gennemsnitsrentesatsen for det samlede udlån er faldende. Derudover er en stor andel af de nye lån først blevet etableret i andet halvår, som så rent indtægtsmæssig betyder, at vi kun har haft halvt så stor glæde af renteindtægterne.

Personaleudgifterne er steget med t€ 16. På baggrund af, at en af vore medarbejdere har været langtidssyg, og faktisk først kunne starte med at arbejde i september 2005, er stigningen af personaleudgifterne en naturlig følge, eller sagt på en anden måde, personaleudgifterne i 2005 har ikke været på et normalt niveau.

Stadig har vi bestræbelser i at spare. Dette kan tydeligt aflæses i posten administrationsudgifter, der med t€ 44 ligger t€ 5 under udgifterne i 2005. Men vi må dog også erkende, at potentialet til effektivisering og besparelser på et eller andet tidspunkt er tæret op. For at spare yderligere på administrationsomkostningerne kunne jeg allerede ved sidste års generalforsamling meddele, at vi p.g.a. af en ansøgning, som vi havde stillet overfor finanstillsynet allerede i 2004, er blevet fritaget fra forskellige regler i bankloven. Da fritagelsen først er blevet udtalt i marts 2006, har året 2006 ikke ført til alle de besparelser, vi havde håbet og regnet med.

Ændringer indenfor tysk skattelovgivning har ført til en skattemæssig indtægt, der kunne kompensere de faldene renteindtægter og de samlet set højere personale- og administrationsomkostninger.

Årets overskud har i forhold til 2005 forhøjet sig med 14,3 %; et resultat, som for os er meget tilfredsstillende.

Administrationsomkostningerne vil, selv om vi regner med at få yderligere besparelser i 2007 p.g.a. fritagelsen, ligge på omkring samme niveau som år 2006, idet vi bliver nødt til at investere i edb-udstyr samt software.

I de kommende to forretningsår forventer vi ingen væsentlige forandringer i balanceposterne.

Såfremt vi ikke bliver udsat for de helt store overraskelser, forventer vi for det igangværende forretningsår 2007 et overskud, der ligger over resultatet for 2006.

V. Chancer og risici for den fremtidige udvikling

Efter vor prognose vil udbyttet for 2007 være positivt, da de høje omkostninger til Bundesbank frafalder. Personaleomkostningerne reduceres mærkbar grundet fra-trædelsen af et bestyrelsesmedlem. Vi forventer et normalt forretningsforløb som vil overstige dette års resultat.

Sammenfattet bedømmelse af situationen

Vores økonomiske situation er præget af en god egenkapital. Finans- og likviditetsforholdet opfylder kravene. Overskuddet var tilfredsstillende. På grund af vor solide og risikobevidste politik bevæger vi os indenfor overskuelige rammer.

VI. Forventninger

Ikke uden helt at miste blikket for omkostningssiden vil vi tjene vores penge, i det vi driver udlånsforretning. Det forløbne forretningsår 2006 giver anledning nok til begrundet optimisme. Udlånsforretningen er stigende, og det 1. kvartal 2007 forløb tilfredsstillende. Vi går ud fra, at vi i det mindste kan holde det samlede udlån på nuværende niveau.

Personaleomkostningerne vil ligge på et tydeligt lavere niveau.

B. Forslag til overskudsfordeling

Bestyrelsen foreslår med tilsynsrådets samtykke at fordele overskuddet som følger:

	€
2,5% dividende	10.742,50
tilførsel til reserverne	
a) lovpligtige reserver	3.000,00
b) andre reserver	<u>2.000,00</u>
	<u>15.742,50</u>

SPROGFORENINGEN I SYDSLESVIG – tilsluttet SSF:

Glæde over fortsat medlemsfremgang

Af formand Signe Andersen

I 2006 har vi glædet os over en medlemsfremgang fra 569 til 593, og det på trods af frafald og flytninger.

At stille op med vor bod til årsmøder og større arrangementer er fortsat en god måde at få kontakt på. 10 gange er det blevet til, bl.a. til DGIs store landsstævne i Haderslev, hvor bestyrelsesmedlemmer på skift havde vagt ved foreningens bod i stævnets 4 dage. De mange samtaler med interesserede fører jævnligt til nye medlemskaber og i hvert fald til oplysning om foreningens formål og eksistens.

IKKE NOGET FJERNT VÆSEN

Specielt har jeg været glad for at blive inviteret til et forældremøde på en sko-

le. At Sprogforeningen ikke er et fjernt væsen, men består af mennesker, man kender, og at man ved et medlemskab kan være med til at støtte de tiltag, som foreningen yder til børnehave- og skolebørn, gjorde indtryk.

SPROGHJØRNET

Sproghjørnet i Flensborg Avis er også med til at synliggøre Sprogforeningen, og det er blevet til 5 sprogsider i 2006.

FEM GODE MØDER

På grund af det gode samarbejde med Folkeuniversitetet, SSFs kulturudvalg og Centralbiblioteket blev det igen muligt at invitere til 5 gode møder forskellige steder i Sydslesvig med i alt 166 deltagere.

Møderne fandt sted i Bredsted (Victor Greve: Det danske sprog i Sydslesvig), i Vanderup (Lorens Caspersen: Dansk humor), i Molde ned: (Ejnar Stobbe: Karen Blixen), i Tarp (Finn Slumstrup: Statsgrænse og sproggrænse) og i Flensborg (Karen Hanne Munk: Den nye højskolesangbog).

FARVESTRÅLENDE SKOLESKEMA

Traditionen tro blev alle skoleelever i vore skoler budt velkommen til et nyt skoleår med et farvestrålende skoleskema, denne gang med et billede, tegnet af to 13-årige piger fra Husum. Oberst Parkovs Mindefond skyldes en stor tak for atter at have ydet den økonomiske bistand, der er forudsætning for at kunne trykke de mange tusind skoleskemaer, der hænger på opslagstavlerne rundt omkring i hjem med skolesøgende børn.

Billedet på årets skoleskema er tegnet af to piger fra Husum.

TVINGENDE NØDVENDIGT AT KUNNE SE DANSK TV I SYDSLESVIG

I september 06 var der mange, der råbte vagt i gevær, da de første oplysninger om bortfald af muligheden for at se dansk fjernsyn i Sydslesvig var at høre i medierne. Fra Sprogforeningen gav vi udtryk for vor holdning i læserbreve i Flensborg Avis og i Jyske Vestkysten.

Problemet blev løst for en overgang, men der er endnu ikke forhandlet en aftale om, hvad der skal ske med ka-

belnettet i Sydslesvig, når Danmark slukker for de analoge signaler senest den 1. november 2009.

Sprogforeningen ser det som tvungende nødvendigt, at muligheden for at kunne modtage de danske TV-signaler forhandles på plads. Både børn og voksne i Sydslesvig har brug for den sproglige og kulturelle påvirkning, som dansk TV formidler.

Vi vil kunne følge med i nyhedsformidlingen om alt dansk på lige fod med danske bosiddende i Danmark.

Et historisk og skelsættende år for Skt. Knudsgildet i Flensborg

Af kansler Hans Uwe Harck

GILDEÅRET 2007

Gildeåret for Skt. Knudsbrødrene starter den 7. januar på Knud Lavards dødsdag, således også i indeværende år.

Sammenkomsten på Knud Lavards dødsdag er en af de mest stemnings- og højtidsfyldte fester i årets gildeliv. Traditioner, ritualer og ikke mindst historien om broderskabet og dets brødre igennem mere end 8 århundreder kaster glans og stemning over brødrene. Vi møder alvor og skæmt i skøn forening. Det er det enestående her i gildet, som både gæster som brødre oplever igen og igen. Det er netop denne egenart, vi er kommet til at holde af og sætter så stor pris på.

Billedskærerarbejdet i den nye æresbroderstol for HKH Prinsgemalen udført af brd. S. Fuhrmann. (Alle fotos: privat)

I ærbødighed mindes vi vore forfædre, der igennem generationer har formået at holde gildet i live, hver generation på sin vis og efter bedste evne, alt efter tidens krav, i krigs- som i fredstid. Det ordentlige Adelgilde er viet broderskabstanken, som er det bærende element i vor adfærd i det daglige og i vort liv i gildet.

ALVORLIGT GRUNDLAG

Fra vore gamle annaler ved vi, at nøjsomhed og ædruelighed ikke netop var det, der prægede sammenkomsterne i den tidlige middelalder, men vi ved sandelig også om den dybe alvor og strengthed, der dengang var gildets egentlige baggrund. I dag er vi ikke udsat for de trusler på liv og gods, der dengang var hverdagen for byens borgere, og vi kan derfor måske være tilbøjelige til at glemme, at vi stadig har et alvorligt grundlag for en meningsfyldt fortsættelse af SKt. Knudsgildet.

Jeg påstår, at netop denne alvor kommer frem, når vi år for år, når julen er forbi, samles til denne brodersammenkomst. Og jeg vil tilføje, at vi aldrig må glemme denne alvor, veldoseret med skæmt og selskabelighed, og jeg håber, at vi har kræfter og vilje til at overføre denne arv til de kommende generationer.

RAMMEN BLEV LAGT AF OLDERMANDEN

Gildets historie spænder over mange sekler, med et broget og yderst forskelligartet gildeliv. Jeg ved ikke, hvor længe man har markeret Knud Lavards dødsdag på den måde, som brødrene

Æresbrodertegnet i guld med sløjfe i gildets farver.

gør det i dag, men jeg går ud fra, at rammen blev lagt i oldermands Johan Jes Kruses dage i midten af det nittende århundrede, og at skikken blev videreført af hans efterfølgere i embedet op til vore dage.

Kan et broderskab dokumenteres bedre, end ved at lade vor gamle velkomst fra 1721 gå fra broderhånd til broderhånd med de kendte ord: "Tænk på dine hedengangne brødre". Stemningen ved dette ceremoniel er enestående: Lyset i den kønne og traditionsrige gildesal på Skt. Knudsborg er dæmpet ned, gildebrødrene i kjole og hvidt, bordene festligt dækket, gildesølvet er sat frem, og skæret af lysene i de gamle sølvlysestager kaster glans over selskabet, snakken går kun ganske lavmælt, og brødrenes tanker går til de brødre, vi har måttet miste i løbet af tiden, og som vi har måttet sige farvel til i det gamle år.

Ordene i oldermændens nytårsbudskab har vi hørt mange gange, men hver gang vi hører dem, kommer der nye minder frem. Næsten glemte navne på brødre, vi har måttet miste, lyser op foran os igen, og gildehistorien ta-

ler til os. Enhver broder, som oplever denne aften og denne sammenkomst, har sikkert sine egne tanker og minder i denne højtidsstund, og hvis det er således, og det er jeg sikker på, så har denne skik en mening og giver kraft og indhold til de unge, der skal videreføre arbejdet.

DET VELHAVENDE OG MÆGTIGE SKT. KNUDSGILDE

Jeg har skrevet mange taler for gildet. I indeværende år har jeg arbejdet i 30 år som stolbroder, og det har aldrig skortet på emner til disse traditionstaler, de såkaldte taler for gildet, hvoraf der før i tiden endda var to om året. Vi har droppet den ene. Det var nok for meget af det gode, men på den anden side viser det også, at gildelivet og gildehistorien er så rig og så interessant, at man altid finder noget, man ikke har hørt før.

For nogle måneder tilbage blev jeg spurgt af præsten i vor menighed, om jeg ikke kunne holde et lille foredrag om Skt. Knudsgildet i menigheden. Det blev til en større historie, idet jeg valgte

Prins Henrik ved ankomsten til Skt. Knudsborg.

Prins Henrik og følget går op ad Kongetrappen.

te emnet "Skt. Knudsgildet og kirken", et uhyre spændende emne, som sikkert mange har læst som en tredelt kronik i Flensborg Avis.

Der var i sig selv ikke noget nyt, hvor skulle det også komme fra? Brikkerne blev samlet og sat sammen til en helhed, der viser gildet i en belysning, man ikke ser så ofte eller tænker så meget over.

NOGET HELT UNIKT

Når man ser på historien, skeler til andre gilder og skyttelaug, så finder man hurtigt ud af, at Skt. Knudsgildet i Flensborg har en fortid med en helt egen historie, noget helt unikt. Nok har broderskabet udviklet sig, som i mange andre gilder, laug eller andre sammenslutninger, som der fandtes utallige af i den tidlige middelalder. De havde formålet at værne og beskytte, de havde religiøse og sociale opgaver, det var håndværkernes samlingspunkt og ofte dannede broderskabet også øvrigheden, som vi kender det fra vort gilde her i byen. Det var indflydelsesrige mænd, der sluttede sig sammen til de ofte mægtige gilder, hvor også præsterne spillede deres rolle, for det

var dem, der var de læsekundige.

Helgenkult, sjælemesser og begravelser var de fremherskende begreber dengang. Gilderne ejede de såkaldte gildealtré. Også her i byen var det således. Knudsgildet havde deres egen altertavle i Mariekirken. Her mødtes man alene eller med søstrene til bøn, taksigelse og i tilfælde af sorg. Altret gav identitet til gildet, gildealtret viste broderskabets ansigt udadtil, og gildealtret fremkaldte oferviljen hos brødrene. Også højtidsfesterne blev afholdt i kirken, som vi jo stadig

kender det fra de svenske Knudsgilder.

VERDSLIG MAGT

Også den verdslige magt fra gildernes side udviklede sig. Knudsgildet i Flensborg var en institution, hvis man skal bruge et nutidsord. Gildet kunne låne penge ud til byen, det ejede jord og adskillige stenhuse, som man dengang betegnede de mere fornemme huse.

Indtil da spillede skydningen ingen rolle. Denne udvikling har været ens for alle broderskaber. Det var, som sagt, de religiøse og de sociale opgaver, der stod i forgrunden.

REFORMATIONEN ÆNDREDE MEGET

Reformationen med Martin Luther i spidsen vendte om på det hele. Det var i første halvdel af det 16. århundrede, at de gamle gilder med deres helgenkult mistede deres betydning. Øvrigheden fik greb om samfundet, og bystyrelserne blev moderniseret. Også Knudsnavnet kunne ikke længere anvendes. Luther fordømmer broderskabet som et hedensk uanstændigt væsen. Gildets formue og faste besid-

delser blev mere eller mindre inddraget, og byens magistrat udstedte i 1570 et direkte forbud mod at anvende navnet Skt. Knudsgilde længe, og dermed var knudstanken i vor hjemby mere eller mindre død.

HISTORIEN OM DIETRICH NACKE

Prins Henrik hilser på brd. dommer U.J. Ramm, t.h. for prinsen bypræsident Hans H. Laturnus.

Hvad der virkelig skete i disse år, er for mig at se, lidt tåget. De kendte kilder siger, at broderskabet levede videre, men under beskedne former, og alt skete under magistratens strengeste bevågenhed. Initiativet til det nuværende Skt. Knudsgilde bygger på traditionen fra Johannesgildet, der blev grundlagt i 1602 her i Skt. Hans sogn, og som startede som et begravelsesgilde.

Broder Schwensen, Flensborgs stadsakivar, har for nogle måneder tilbage udgivet en bog, der beskriver tiden omkring 1600 i Flensborg med nogle udvalgte bidrag. Et afsnit i denne bog handler om Dietrich Nacke, som vi sikkert alle kender fra Dietrich Nacke-Straße i Flensborg i det såkaldte monokelkvarter.

Denne Dietrich Nacke stammer oprindeligt fra byen Vechta i Westfalen, købte jord i byen i 1572 og fik dermed borgerrettigheder. I byens protokoller står skrevet, at denne mand blev valgt til byens borgmester den 13. februar 1587, og allerede nogle år forinden, i 1582, var han af magistraten blevet betroet med posten som Skt. Knudsgildets oldermand sammen med Clawes Thor Smede.

Dette hverv udøvede han også efter, han var blevet borgmester. Kilden til denne information er afdøde Gerhard Kraack, der bl.a. for mange år tilbage

skrev en bog om gildevæsenet i Flensborg, og Kraack nævner udtrykkeligt: "Wir sehen also: Dietrich Nacke hatte sich bereits vor 1587 einen Namen in Flensburg gemacht".

Det viser tydeligt, at Skt. Knudsgildet stadig var en faktor, til trods for den nye tid med reformationen og dens tanker, og det viser endvidere, at det stadig var en ære at overtage posten som oldermand i det ærværdige gilde.

ALTID HAFT EN FØRENDE ROLLE

Hvorfor fortæller jeg alt dette?

Jo, for at gøre tydeligt, hvor righoldig, mangfoldig og udtømmelig vor fortid er. Gildebrødrene har til hver en tid haft en førende rolle i samfundet. Ikke bare dengang, nej, op til vore tider. Jeg har tidligere været inde på, hvad tidligere generationer i det 20. århundrede har formået at gøre for broderskabets fortsatte trivsel. Dette arbejde og denne indsats både for gildet og almenheden kan ikke værdsættes højt nok, især når man tager i betragtning, at tiden var kendetegnet af voldsheredomme, krige og følgerne af disse.

Historien i almindelighed har op- og nedgangstider. Sådan har det også været for gildet. Men takket være vor aldrig svigtende livskraft, så har vi kun-

net overvinde kriser og tider med modvind og øvrighedens vilkårligheder. Vi har aldrig glemt vor danske identitet og vor uindskrænkede loyalitet overfor det danske kongehus.

VI KAN VÆRE GLADE

Vi har al grund til at være glade, fordi vi i dag fremstår som et moderne broderskab af gode danske mænd, der værner om de gamle traditioner, der er åbent til alle sider og er respekteret af vore tyske naboer.

Vi kan glæde os over, at vi har en stabil tilgang af nye brødre. Vi kan glæde os over, at vi har en vært her på Skt. Knudsborg, der driver restauranten på bedste vis, og som har gjort stedet til et tilløbsstykke her i byen. Vi kan glæde os over, at vi har et fungerende gildeliv hele året igennem med en tilfredsstillende tilslutning til de enkelte arrangementer. Vi kan glæde os over, at både brodersindet og offerviljen hos den enkelte broder er dyder, som ikke er gået i glemmebogen. Eksempelvis vil jeg nævne den støtte og medfølelse, flere af vore syge brødre har fået og oplevet under deres sygdomsperioder.

F.v.: Brd. kansler H.U. Harck, generalkonsul H. Becker-Christensen, oldemand H. Rudebeck og prinsen samt andre brødre.

ET STORT ØNSKE BLEV VIRKELIGHED

Og sluttelig vor største glæde: Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen er blevet æresbroder i det gamle danske Skt. Knudsgilde i Flensborg.

Et længe næret ønske fra brødrenes side er endelig gået i opfyldelse.

"Det er en historisk begivenhed", skrev Flensborg Avis dagen efter, at nyheden kom frem i offentligheden.

Brd. Helge Moosmann skriver i bladet "Sydslesvig I Dag": "Vi ved jo alle, at Sydslesvig og det danske kongerige i over 1.000 år var under samme kongehus og derfor også havde fællesskab på mange områder, hvorom mange usynlige og synlige historiske minder stadig vidner. Men mangt og meget er slet ikke blevet til minder. Blandt andet Skt. Knudsgildet i Flensborg, hvis sjæl stadig lever som et lokalt stykke Danmark".

Hvor har han ret.

Gildet har altid haft et tæt og historisk forhold til det danske kongehus. Det vidner historien om, som vi alle ved. Sidst var Frederik VII æresbroder i det ærværdige broderskab, dog med den forskel, at Flensborg dengang var en del af kongeriget. Derfor er glæden

blandt brødrene umådelig stor, at kongehuset igen er repræsenteret i Skt. Knudsgildet til trods for, at grænsen er blevet flyttet. Med stor forventning så vi det første besøg af Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen her på "Borgen" i møde.

Denne begivenhed har en stor betydning for gildet, idet et nyt kapitel i gildehistorien er blevet slået op, men den har sandeligt også en stor betydning for hele landsdelen. Skt. Knudsgildet er en del

af Sydslesvig, og Sydslesvig er en del af gildet. Historien lige fra Knud Lavard til i dag binder os sammen til et stykke Danmark.

ÆRESBRODER HKH PRINSGEMALEN

Den 25. juli, Isted-dagen, er en rigtig solskinsdag og bliver en enestående oplevelse for alle brødre, der kunne være med på denne historiske dag. Prinsgemalen ankommer præcist kl.18.30 på Skt. Knudsborg og bliver modtaget af oldermændene Heinz Rudebeck samt kansleren Hans U. Harck. Som officielle gæster er indbudt generalkonsul Henrik Becker Christensen samt bypræsident Hans Hermann Laturmus. HKH Prinsgemalen hilser på gildets majestæt Rolf D. Lippert, stolbrødrene, brødrene og gæsterne, hvorefter følget begiver sig op i den smukke gildesal. Prinsgemalen får et kort oprids af gildehistorien ved oldermændene. Kansleren overrækker den nye royale æresbroder brodertegnet i guld, forklarer brodertegnets betydning og slutter sine ord således:

”Knudsbrødrene bærer denne brodernål i ærbødighed overfor vor skytshelgen og i stolthed over at måtte tilhøre det traditionsrige danske broderskab, som er den ældste danske sammenslutning i Sydslesvig.

Det er derfor med samme stolthed, jeg nu som Skt. Knudsgildets kansler, overrækker Deres Kongelige Højhed Prinsgemalen dette æresbrodertegn med ønsket om et langt broderskab og en lys fremtid for hele det danske kongehus”.

HKH Prinsgemalen får æresbrodertegnet af brd. kansler.

Brødrene udbringer et trefoldigt leve for den nye æresbroder.

Skydning, hygge med prinsgemalens rødvin fra Cahors, fælles spisning med sønderjysk snusk, alt spækket med de mange ritualer, der findes i det gamle danske broderskab, var det, der fulgte efter det højtidelige optagelsescerimoniel. Prinsgemalen oplevede en typisk gildeaften, som på en ”normal onsdag”

”Vi ses igen”, var ordene, da prinsgemalen ved 22-tiden sagde farvel til brødrene.

Det er ikke uden stolthed og taknemmelighed, brødrene i Skt. Knudsgildet vil huske denne dag, som vil indgå i gildets annaler som både skelsættende og historisk.

Oldermand Heinz Rudebeck minde med rette æresoldermand Ole Olesen ord, som denne udtalte ved Dronning Margarethes IIs besøg i Sydslesvig den 15. juni 1978:

”Det er i dag en gildehistorisk begivenhed, at Skt. Knudsgildets oldermand får lejlighed til at forsikre Deres Majestæt om, at knudsbrødrene med absolut loyalitet overfor Deres Majestæt og det danske kongehus og hele det danske folk fastholder deres danske sindelag”.

Kvalitet i kunsten måles ikke på antallet af besøgende

Af formand Hans Jessen

Vi nåede igen i år op på 4 udstillinger med mange deltagende kunstnere, men desværre for få besøgende, i alt 2.122 mennesker, et gennemsnit på 530, hvor vi sidste år havde 636 mennesker pr. udstilling. Men kvalitet i kunsten måles ikke på antallet af besøgende, alligevel må vi i bestyrelsen reflektere over det dalende besøgstal.

Ved generalforsamlingen den 8. februar 2007 mødte omkring 50 medlemmer af foreningen op, et godt fremmøde, som viser, at medlemmerne af kunstforeningen er interesserede i foreningens virke. Både formandens og kassererens beretning blev godkendt, og kontingentet er fortsat 25 euro for par og 15 euro for enlige.

Bestyrelsen består nu turnusmæssigt efter valg af Anni Søndergaard Boisen, Erik Fredens, Hans Jessen, Povl Leckband, Anette Pinn, Eva Schrøder og Inge Suppras. Som suppleanter valgtes Stefan Hesse og Nils Vollertsen. De to revisorer Elsa Reich og Grethe Kreutzer tog imod genvalg. Jørgen Vestergaard dirigerede generalforsamlingen på vanlig myndig vis.

Antallet af medlemmer i foreningen er p.t. 237, hvor vi sidste år var 249 medlemmer. En mindre tilbagegang er det, men stadig inden for det, vi kan kalde normale udsving. Vort mål nu er at nå 300 medlemmer inden for en overskuelig tidsramme.

I oktober 2006 deltog repræsentanter for kunstforeningen i Sydslesvigsk Forenings valgmøde, og her kunne et udvalg, hvori også kunstforeningen har sæde, fremlægge et forslag til en ny fordeling af de midler, der er til råd-

dighed. Forslaget blev vedtaget af hovedstyrelsen og indebærer i al kort-hed, at kun foreninger, der arbejder i mindretallets interesse og som naturligt bruger det danske sprog, kan søge om økonomisk støtte. Der oprettes desuden en pulje af økonomiske midler, der kan søges af alle de tilsluttede foreninger én til to gange om året.

Økonomien er til stadighed opmærksomhedskrævende. Vi må fortsat være forsigtige med udgiftssiden, men har også været heldige gennem ansøgning at få tildelt et pænt beløb af de førnævnte puljemidler. Vi ansøger løbende om fondsmidler, og desuden har vi indtægter ved provision af salg af kunst på foreningens udstillinger, og endelig er medlemskontingentet et godt bidrag til foreningens aktiviteter. Alt i alt betyder det, at vi ser fortrøstningsfuldt på fremtiden.

Det første arrangement i efteråret 2006 var "Kunstnersammenslutningen Grænselandsudstillingen", som vi kunne åbne den 5. oktober. Det var male- ren og historikeren Nils Vollertsen, Slesvig, der med kort varsel havde forespurgt om muligheden for at udstille den årlige Aabenraa-udstilling hos os, og vi var ikke sene til at sige ja, selv om det betød en del ekstra arbejde. Det blev en stor udstilling, hvor alle tre sale var fyldt med værker af 15 – i bred forstand – sønderjyske kunstnere. Jazzpianisten Simon Nielsen fra Århus spillede til, så det blev "en glant aften". Udstillingen blev desværre kun set af 510 mennesker, men samarbejdet med kunstnersammenslutningen gik så godt, at vi har indgået en aftale om, at Grænselandsudstillingen igen udstiller i 2009 i Flensborg.

Plakaten for "Fire fra Jylland".

Tirsdag den 7. november 2006 kunne vi åbne årets sidste udstilling med titlen "Fire fra Jylland". Det var Erik Winckler, Leif Kath og Jørn Særker Sørensen, der alle viste maleri, og Jesper Rasmussen, der viste store fotografiske værker. Alle fire kunstnere er medlemmer af Kunstnersammenslutningen "Jylland", deraf navnet på udstillingen. Ved åbningen spillede vort husorkester med Helge Schmedeke på piano og Kai Stemmler på bas god jazz, og foreningen serverede som vanligt et lille traktament. Desværre blev besøg-

stallet - 517 mennesker - til denne udstilling også lavt, lidt uforståeligt, fordi november plejer at være en god udstillingsmåned.

I forbindelse med generalforsamlingen i februar 2007 kunne vi præsentere en noget anderledes udstilling med glaskunstneren og psykologen Vibeke Skov. Vi kaldte den "terapi i kunsten, en glaskunstner" for derved at understrege, at kunstneren foruden at lave glaskunst og maleri også underviser i kunstterapi. Ved åbningen fortalte Vibeke Skov om sit arbejde og sine værker, der på udstillingen omfattede store abstrakte malerier i varme farver og arbejder i glas, der viste de mange forskelligar-

tede måder, man kan arbejde med glasset i. Det mest kendte var nok de mange masker, men også små englefignur var repræsenteret. To unge elever fra Duborg-skolen - Lennart Dose og Rasmus von Rūden - sørgede for den musikalske underholdning, og i alt 609 besøgende trak udstillingen til.

I forbindelse med udstillingen arrangerede vi den 1. marts 2007 et foredrag med Vibeke Skov, hvor hun fortalte om sit arbejde som kunstterapeut. 15 mennesker var til stede som interesserede tilhørere.

NONAGON
DANSKE KUNSTHÅNDVÆRKERE

“Poul sine....”

SYDSLESVIGS DANSKE KUNSTFORENING

PÅ DANSK CENTRALBIBLIOTEK FOR SYDSLESVIG
NORDERSTR. 59 . FLENSBORG

1. JUNI - 23. JUNI 2007

MAN - FRE 9-18, LØR 9-14 HELLIGDAGE LUKKET

KERAMIK Inga Vestergaard Ørnskov, Susan Langel, Tone Sax Larsen, Ane Davidsen,
Arny Birna Hillmarzotten, Anette Birch **TEKSTIL** Dorthe Halling, Laila Stepmøller Hansen
BILLEDKUNST Kate Sejerskov

Plakaten fra "NONAGON - Poul sine...."

Torsdag den 31. maj 2007 åbnedes årsmødeudstillingen med titlen "NONAGON - Poul sine...." med i alt ni deltagende kunstnere, der viste arbejder i keramik, tekstil og billedkunst. De deltagende kunstnere er alle medlemmer af kunsthåndværkergruppen NONAGON, og alle er uddannet fra designskolen i Kolding. Det spændende ved udstillingen var, at kunstnerne havde valgt et tema at gå ud fra. De havde sat sig som opgave at lytte til det samme stykke musik "Poul sine høns i haven lod flyve" for hver især at

lade sig inspirere. Ved åbningen afslørede resultaterne af deres individuelle tolkning af musikken, og åbningsgæsterne fik på den måde både et visuelt og auditivt input. Rasmus von Rüden og Lennart Dose spillede igen til åbningen, også melodien "Poul sine....", og op mod 70 mennesker var til stede. Selve udstillingen var derimod dårligt besøgt, kun 486 besøgende var der.

Bestyrelsen har holdt 5 møder i årets løb, og sammen med det at arrangere udstillinger og de øvrige aktiviteter i foreningen er der meget at tage sig af, når man er medlem af bestyrelsen. Men det fungerer heldigvis på en selvfølgelig indforstået måde.

Til slut vil jeg gerne på kunstforeningens vegne rette en tak til Sydslesvigs Forening for et godt samarbejde, ikke mindst i økonomisk henseende. En særlig tak skal gælde SSFs og SdUs trykkeri på Flensborghus. Her har vi en samarbejdspartner, der både inden for layout og pris kan matche vore forestillinger. Og endelig vil jeg gerne rette en stor tak til Dansk Centralbibliotek for god hjælp og husly. Uden de fremragende faciliteter, som biblioteket råder over, ville vi næppe kunne tiltrække kunstnere af den kvalitet, som vi er i stand til.

SAFs fortid og nutid

Af landsformanden Rüdiger Schulze, Holtenå

Sønderjysk Arbejder Forening, hvad er det for en størrelse? vil mange sikkert spørge lidt forundret.

SAFs fuldstændige navn „Sønderjysk Arbejder Forening - Dansk Socialdemokratisk Forening for Sydslesvig“ tyder allerede på, hvad der gemmer sig bag forkortelsen SAF. I SAFs vedtægter kan man derudover læse at foreningens navn refererer til den in 1911 i Haderslev grundlagde Sønderjysk Arbejder Forening.

SAF HAR HISTORIE

SAF har således så sandelig en historie. SAFs start i 1953/1954 var i sig selv omtumlet. Man kan med rette sige: uden SPF ingen SAF.

SAF er et barn af den speciell situation i Sydslesvig og især Flensborg efter anden verdenskrig. Dengang kunne Flensborg glæde sig over at huse „verdens mindste socialdemokratiske parti“, Sozialdemokratische Partei Flensburgs (SPF), som prægede Flensborg byråd i årene 1946-1954.

SPFs eksistens var resultatet af den tyske SPD-formand Kurt Schumachers hårde håndtering af mindretals-problematikken. De flensborgske socialdemokrater blev i juli 1946 simpelthen ekskluderet af SPD, fordi de i Schumachers øjne var for dansksindende. Hele SPDs Ortsverband Flensburg var med ét smidt ud af SPD. Men de dansksindede socialdemokrater var ikke bleget for at starte forfra, nu som egenstændig parti SPF. Det hele kan man læse i W.L. Christiansens udmærkede lille bog „Meine Geschichte der Sozialdemokratischen Partei Flensburgs“.

SPF GENFORENES MED SPD

SPFs virke i Flensborg i årene 1946-54 var ikke uden succes. Tværtimod. Men alligevel var der, som årene gik, og efter at de første dønninger havde lagt sig, og isen mellem SPD og SPF var brudt, stemning for „genforeningsforhandlinger“ mellem de to partier. I april 1954 kom så den ekstraordinære generalforsamling i SPF, hvor bruddet var uundgåeligt, idet den nye bestyrelse med Nic. Reiser i spidsen var erklæret talsmand for en genforening af SPF med SPD.

De dansksindede SPFere, som ikke ville tage skridtet tilbage i SPD-modrens skød, var nødt til at se sig om og finde et andet ståsted. Politisk var det klart, at de ville finde husly i SSWs byrådsgruppe. De havde forlængst arbejdet sammen.

Men hvor skulle man samle de specielle dansksindede arbejderes interesser i Sydslesvig? Svaret var dannelsen af SAF.

I den danske presse kunne man læse den 24/11/1953: „Nyt dansksindet Arbejder-Parti i Sydslesvig“. Det var det altså ikke. SAF var hverken parti eller fagforening. Det var heller ikke meningen med SAF, tværtimod. Men man ville skabe en organisation, som kunne varetage de dansksindede lønmodtageres interesser især m.h.t. til oplysningsarbejdet, ligesom AOF gjorde in Danmark. Og det hele under SSFs tag – på linje med andre tilsluttede foreninger som erhvervsforening, håndværkerforening m.m.

SAFs vedtægter slår det fast: foreningen fremmer dannelse og kultur hos sine danske medlemmer. Foreningen laver ingen partipolitik og overtager ingen funktion som fagfor-

ening, men bestræber sig at følge vedtægternes målsætning især igennem studieture og foredrag.

FLERE HUNDREDE MEDLEMMER

SAF havde dengang i 50'erne lokalforeninger i Flensborg, Husum, Rendsborg, Slesvig, Holtenå og Tønning og op til flere hundrede medlemmer. Der var rift om pladserne, når 3 eller 4 busser fra Sydslesvig var på besigtigelsesture og virksomhedsbesøg i Danmark.

Disse storhedstider er forlængst forbi, men SAF har stadig et nutidigt virke, og SAF har vist nok også en fremtid:

Lokalafdelingen Rendsborg tilrettelægger ivrigt arrangementer med børnefamilier som målgruppe. Mindretallet og SSF nyder godt af de hermed skabte kontakter med det danske arbejde.

I lokalafdeling Holtenå er næsten alle SAF-medlemmer allerede i forvejen med i alle andre mindretalssammenhænge, men SAF kan med specielle arrangementer også her gavne helheden.

Jo, SAFs arbejde styrker også SSFs arbejde. Der er mange medlemmer, som i tidens løb har fundet vejen til det danske gennem SAF. Og så har SAF

som målsætning at sørge for oplysning og orientering om den danske virkelighed i dag, ligesom SSF gør det.

KONTAKT TIL DANMARK

Og kontakten til vennerne i Danmark er livlige og velplejede.

SAF havde og har stadig særdeles gode kontakter til Danmark gennem Hovedstadens Grænseforening (HG); dengang knyttet af fhv. formand Finn Risum.

Først via den i 1956 stiftede kontaktkreds „SAF-kredsen i København“, som samlede grænselandsinteresserede socialdemokrater i området, og senere gennem HG. Finn var som konsulent i AOF så at sige selvskreven til det hverv.

Andre navne, som sørgede for tætte bånd mellem HG og SAF, er Klaus Mølholm og den nuværende formand Lise Estrup.

Nej, SAF har haft et virke i Sydslesvig, mindretallet unægteligt havde gavn af. Men dette virke er ikke forbi, så længe der er lokale ildsjæle, som er villige til at tage over, når de gamle falder fra.

Og hidtil har SAF også klaret den udfordring.

På udflugt nordpå. (Foto: privat)

Formålet er at skabe en god kassebeholdning

Af formand Anne Kathrine Terp

SSH er en tilsluttet forening under SSF. Foreningens formål er at skabe en god kassebeholdning bestående af medlemmernes indbetalte kontingent. Disse midler bliver ved en afstemning om foreslåede projekter fordelt rub og stub til støtte for arbejdet indenfor mindretallet.

Vi har fået et nyt lille logo, honningbienen, som ihærdigt samler honningpenge ind. SSH puger ikke formue sammen, men forærer det hurtigst muligt væk. Hele kassen skal tømmes til

generalforsamlingen. Vi håber, at vore medlemmer vil betale deres kontingent flittigt og gerne i tiden op til generalforsamlingen, så vi kan få så meget som muligt at dele ud af til så meget som muligt.

Hvis interesserede gerne vil høre mere om foreningens arbejde eller blive medlem, er man velkommen til at henvende sig til:

Anne Kathrine Terp, Slesvig
Mansteinstraße 9, D-24837 Slesvig
tlf.: 0(049) 4621 32566
e-mail: annekat@cuterp.dk

Honningbienen, SSHs nye logo.

Skuer fremad

Af Kirsten Anthonisen

Torsdagskoret har p.t. 42 aktive medlemmer på listen.

Efter at Elsemarie Nielsen tiltrådte som dirigent, kom der ro over feltet igen, og vi kunne nu koncentrere os om korets egentlige arbejde, nemlig at synge.

Elsemarie havde sin "ilddåb" ved en sangaften i Ansgar Kirke i maj 2006. Her opførte vi bl.a. nogle forårssange. Det kunne godt betragtes som en lille generalprøve på, hvordan kor og dirigent arbejder sammen. Vi havde undt Rie lidt flere tilhørere til hendes første, lille koncert.

Til gengæld fik hun "fuldt hus" til adventskoncerterne 2006 i Ansgar Kirke og i Medelby Kirke. Her var hovedværket "Navidad Nuestra" af Ariel Ramirez, en folkelig fortælling om Jesu fødsel, baseret på latinamerikanske rytmer og traditioner for blandet kor og solist, percussion, guitar og klaver. Desuden omfattede programmet kendte danske julesange.

Begge koncerter var godt besøgt, og der var mange positive bemærkninger fra publikum. Desværre svigtede Flensborg Avis nok engang. Selv om avisen havde bragt en foromtale af koncerterne (Rie skrev den endda selv), har man øjensynlig ikke fundet det nødvendigt at sende en anmelder. Det synes jeg, rent ud sagt, er for dårligt. De kor, der eksisterer i Sydslesvig er godt nok amatørkor, men absolut en del af det danske mindretal og dermed en vigtig del af kulturlivet i Sydslesvig.

I anledning af 400-året for Paul Gerhards fødsel mindedes de flensborgske menigheder en af kirkemusikkens helt store navne. Det skete med et dansk-tysk salmesangsarrangement i maj

2007, der gennemførtes i Ansgar Kirke, hvor Kantorei St. Petri og Torsdagskoret sang, og Eberhard Harbsmeier introducerede salmerne. Arrangementet sluttede med en kort gudtjeneste i kirken, hvorefter der serveredes et lille måltid i menighedshuset.

Flensborg Avis' kommentar omkring årsmødekoncerten 2006 var "vellykket genbrug". Men det har nu ikke været denne overskrift, der fik korenes bestyrelser til at finde på noget nyt. På et fælles bestyrelsesmøde i begyndelsen af januar 2007 var begge kor enige om, at tiden nu var inde til at finde frem til et værk til en årsmødekoncert, som ikke var blevet opført af os før. Valget faldt på "Lys Vår", som er et stykke forårsmusik for kor og instrumentalensemble. Musikken er af John Høybye, der komponerede værket til et stort nordisk stævne. Teksterne tager udgangspunkt i Weyses og Ingemanns morgen- og aftensange.

På bestyrelsesmødet i januar blev der også kigget lidt længere frem end til årsmødet. Der var allerede forslag til et muligt program til adventskoncerterne 2007, og man kiggede endda allerede lidt ind i 2008, hvor koret kan holde 40-års jubilæum. Der var stemning for at markere jubilæet på en eller anden måde – ikke kun med en koncert, men også med en fest af en slags. Også en korrejse blev drøftet, men af hensyn til økonomien kan en korrejse nok tidligst realiseres i 2009. Så der ses fremad i koret.

Der skal også her lyde en tak til bestyrelsesmedlemmerne for et godt og konstruktivt samarbejde, en tak til festudvalget for sæsonafslutningerne, en tak til repertoireudvalget, der virkelig nu har været på arbejde i flere omgange og fundet frem til spændende

ting og sidst men ikke mindst til Rie, der med sin behagelige måde at arbejde med koret på, er med til at give os nogle gode korprøver og spændende musikalske oplevelser.

Ud fra den entusiasme, hun lægger

for dagen, både til korprøverne og til bestyrelsesmøderne, er vi egentlig ikke i tvivl om, at hun kan lide at arbejde med Torsdagskoret og håber på, at hun har lyst til at gøre det et stykke tid endnu.

FLENSBORG Y's MEN's CLUB: www.flensborg.ysmen.dk

Genbrug for alle: 'Bangla Shop' byens danske 'second hand-shop'

Af past president Povl Verner Hansen

Det er 'in' at gå i 'second-hand-shop'. Bangla Shop er Flensborgs danske genbrugsbutik. Der er mange gode varer i en genbrugsbutik – varer så gode som nye – blot billigere.

Flensborg Y's Men's Club har 21 medlemmer samt en flok frivillige og ulønnede medarbejdere i butikken Bangla Shop i Nørregade 33.

Formålet er at hjælpe mennesker, som har brug for det mest nødvendige til livets ophold. Hjælpen er gået til børne- og skolearbejde i Bangladesh, som i ægteparret Hedi og Walther Lorenzen har de bedst tænkelige venner og forkæmpere. Gennem flere rejser til landet i Sydasiens, utrætteligt informationsarbejde i Syd-slesvig og et trofast slid med Bangla Shop er der ydet en betydelig u-landsindsats.

Flensborg Y's Men's Club fortsætter dette vigtige hjælpearbejde - og fortsat med Hedi Lorenzen som flittig medarbejder.

Bangla Shop flyttede til en ny og større forretning, som åbnede den 20. marts i år.

Alle byens borgere og turister er velkomne til et besøg i butikken.

Flensborg Y's Men's Club holder sine klubmøder hver 14. dag i Ansgar Kirskens Menighedshus, Aabenraagade 25 i Flensborg.

Klubbens ledelse 2007-2008: Preben Kortnum Mogensen, præsident, Natascha Jensen, vicepræsident, Volker Schade, sekretær, Ole Rinneberg, skatmester, samt Povl Verner Hansen, past præsident.

Ved åbningen af den nye Bangla Shop i Nørregade 33 blev der klippet 3 røde snore over: Af Hedi Lorenzen - som stifter af Bangla Shop, af Hanne Görns - som butikkens daglige leder, og af Povl Verner Hansen - daværende præsident for Flensborg Y's Men's Club. (Foto: privat)

Nekrologer

Frieda Ahrens

13.7.1909 - 26.11.2006

Det var med sorg, jeg modtog meddelelsen om Frieda Ahrens' død, et menneske jeg altid nærrede den største respekt for.

Efter nogle år i det sydtyske kom jeg i 1962 hjem til Sydslesvig igen og blev hurtigt inddraget i det kulturelle og politiske arbejde i mindretallet. Det var her, jeg mødte »tante Frieda«, der var stærkt engageret i det aktive mindretalsarbejde.

Nej, det er ikke rigtigt, jeg kendte da »tante Frieda« allerede fra min barn-domstid, hun var en af de mange kvinder, der »pillede rejer«, der blev hentet og afleveret hos min far, der ledede rejepilningen i byen. Jeg måtte tit i min fritid tage imod de pillede rejer. Da blev der ofte talt om det danske mindretalsarbejde blandt de tilstedeværende kvinder og mænd, deriblandt var også »tante Frieda«.

Jeg blev hurtigt integreret i mindretalsarbejdet, især idet politiske og SSF-arbejdet, og her var det så, at jeg mødte Frieda Ahrens igen.

Frieda, som allerede fra 1946 var med i mindretallets forskellige grene som SSF, SSW, husmoderforeningen, ungdomsforeningen - og med børn i den ny danske skole var hun også en tid forældreforkvinde.

Frieda Ahrens' ihærdige og saglige virke beundrede jeg og satte stor pris på.

Det var især i min tid fra 1962, da jeg sammen med Frieda både var på SSWs byliste i bydelen og på SSWs fællesliste for kandidater til byrådet. Der har altid været et frugtbart samarbejde i både byrådsgruppen og bestyrelsen mellem os.

Da Frieda var en af dem, som vi yngre kaldte »gamle medlemmer«, spurgte jeg tit om råd, for da Frieda var med i næsten alle bestyrelser, SSF, SSW, UF, husmoderforening, kirke og flere andre, havde hun et fantastisk indblik i disse foreningers arbejde.

Det var en aktiv, ja næsten stresset tid, men alligevel en dejlig tid.

Frieda havde en stærk og ærlig mening, men den var altid samtidig fleksibel og tolerant.

Senere fik Frieda en tinnitus i ansigtet og trak sig mere tilbage fra de offentlige poster, men medvirkede stærkt i det indre arbejde. Jeg bad engang Frieda om at skrive hendes oplevelser ned, ja, jeg tilbød endda en båndoptager, dog mente Frieda beskedent, at hendes arbejde var hendes hjertebarn og ikke noget særligt. Hun havde været medlem siden 1946 og havde været sammen med fru Thorsen, fru Jovre, fru Classen, fru Clausen, fru Clasen, fru Timmermann, fru Schauer og mange flere, aktive kvinder, der i det stille prægede mindretallet i byen.

Det er for dette store arbejde, jeg beundrer Frieda for, og som hun vil blive husket for. Selvom det på det seneste blev mere stille om Frieda Ahrens, vil hun altid blive husket som den, hun var, en kvinde med stor indsats og ærlighed for det danske mindretal og en kvinde med humor og holdninger, som fortjener respekt.

*Günther Rahn,
Frederiksstad*

Ellen Arkil

13.7.1909 - 26.11.2006

Ved Ellen Arkils død har Duborg-Skolen mistet en trofast ven.

Igennem årtier har fru Arkil fulgt levende med i skolens liv og hvert år støttet en elev i studenterårgangen, der, som det hed, »havde en særlig lang skolevej«.

Dette legat blev der ikke skiltet med ved dimissionen, men det gjorde godt i det stille. Fru Arkil stod også bag »Jytte Hesselunds mindelegat«, opkaldt efter Ellens Arkils søster, der ganske ung omkom ved en ulykke i Norge.

Utallige elever har nydt godt af Ellen Arkils rundhåndethed.

I mange år deltog fru Arkil selv i dimissionsfesten, men med årene svækkedes hendes helbred, så de store smerter ved en køretur fra Haderslev til Flensborg ofte tvang hende til at melde fra.

Hun fulgte imidlertid levende med og skrev til skolen nogle gange om året og kommenterede med engagement det, der skete på skolen.

Skolen skylder hende tak, og mindet om hende vil blive bevaret.

Erik Jensen, tidl. rektor for Duborg-Skolen

En kær ven er død. Ellen Arkil er ikke længere iblandt os, men familien Arkils gavmildhed vil både skolen, børnehaven og kirken i Kappel nyde godt af i mange år.

Ellen Arkil var en skattet gæst i Kappel, så længe helbredet tillod det. Vi har i mange år glædet os over de talrige besøg fra Haderslev, vores fadderskab, hvor Ellen var iblandt de mange gæster ved årsmøder og andre store begivenheder.

Ethvert besøg i Kappel var altid forbundet med vemod, da Ellen Arkils søster døde ved en skisportsulykke i Norge, mens hun var ansat ved Kappel Danske Skole - ja, det var inden, skolen havde fået navn.

Samtidigt betød frk. Hesselunds død, at båndene til Kappel blev stærkere, og derfor stod Ellen Arkil altid parat til at modtage vore børn, når de søgte ferieværter i Danmark, ligesom gæstfriheden var stor, når vi var inviteret til Haderslev af den lokale Grænseforening.

Vi vil komme til at savne et menneske, der altid med indlevelse og interesse fulgte med i Kappels ve og vel.

Æret være hendes minde.

*Foreninger og institutioner i Kappel,
Randi W. Korsgaard*

☆☆☆

Meddelelsen om Ellen Arkils død sætter også minderne i gang hos en lang række både nuværende og tidligere ledere i Dansk Spejderkorps Sydslesvig.

Ellen Arkil var spejderchef for Det Danske Pigespejderkorps i årene 1959-1968.

Vi vil mindes hende som en stovt kvinde, der via sin personlighed var et budskab til børn og unge, idet hun fuldt ud levede op til den bevægelse, hun stod for.

Det Danske Pigespejderkorps, DDP, udgav en håndbog for pigespejderne, Pigespejder-Håndbogen, hvor hun var afbildet som spejderchef med en smuk og stærk udstråling. Vi, der var pigespejdere dengang, kan huske, at hun kom til at stå som et absolut forbillede for os både via sine budskaber og via sin retlinede, varme og kærlige udstråling, der var så troværdig.

Hun var et stort menneske, der via sin personlighed, sin dygtighed og sin kærlighed til sin familie, til det danske og til sine medmennesker, os sydslesvigere inkluderet, kom til at betyde så meget for så mange mennesker, ja, for hele Danmarks ungdom, helt specielt dog for os i Sydslesvig. Hun interesserede sig meget for spejderarbejdet i Sydslesvig og fulgte helt til det sidste med i Dansk Spejderkorps Sydslesvigs arbejde.

Hendes energiske, personlige ind-

sats og hjælpsomhed for os sydslesvigere, specielt for børnehavebørnene og skoleeleverne i Sydslesvig i den svære efterkrigstid, hvor hun tog sig af ferieborns ferieophold hos plejefamilier i Haderslev Amt, var legendarisk og er stadig kendt i vide kredse i Sydslesvig. Men hun tog sig ikke kun af feriebornene, hun forestod også energisk indsamlinger til de nødstedte af det danske mindretals børn i efterkrigstiden.

Vi er hende dybt taknemmelige for det, hun har betydet for det danske spejderarbejde i Sydslesvig og for det danske mindretal i det hele taget, og hendes uegennyttige indsats vil ikke blive glemt.

Dansk Spejderkorps Sydslesvig vil mindes Ellen Arkil med den største respekt og med dyb taknemmelighed.

*Anne-Margrete Jessen
Kirsten la Cour
Helga Hansen*

Günther Bewernick

15.9.1934 - 11.1.2007

Den 11. januar modtog vi den sørgelige meddelelse, at Günther Bewernick efter længere tids sygdom var afgået ved døden.

Vi i Lyksborg har mistet et afholdt og trofast medlem, som i årtier har engageret sig i de danske foreninger. Han var formand for Sydslesvigsk Vælgerforening i 16 år og næstformand for Sydslesvigsk Forening i samfulde 26 år, desuden byrådsmedlem i otte år og »borgerligt medlem« af byggeudvalget.

Hans indsats blev i 1991 markeret med SSF-sølvnål.

Vi vil mindes hans dejlige humør og den hygge, man oplevede på møderne, som Günther deltog i. Han flagede ikke med Dannebrog, han bar det i hjertet.

Vore tanker går til hustruen Astrid

og døtrene Lis og Hanne, som har vor dybe medfølelse.

Æret være hans minde.

Lyksborg SSW og SSF

Grethe Biering

18.1.1905 - 7.10.2006

Tidligere lærer på Duborg-Skolen, Grethe Biering, er død. Hun blev 101 år. Grethe Biering var ugift og familiens grand old lady. Hun var respekteret for sin naturlige måde at være på. I sine unge år drømte hun om at studere jura, men det blev i stedet til en læreruddannelse. Hun blev i slutningen af april 1947 ansat som lærer på Duborg-Skolen, hvor hun bl.a. oprettede et pigehold i gymnastik, og indtil hun gik af med pension i 1975, arrangerede hun adskillige idrætsstævner. Hun engagerede sig også i spejderbevægelsen i Sydslesvig, som hun blev leder af, var medlem af Grænseforeningen og en kendt skikkelse ved de sydslesvigske årsmøder. Grethe Biering flyttede i forbindelse med sin pension tilbage til Sønderborg, hvor hun døde i sit hjem.

FIA

☆☆☆

Netop afdøde Grethe Biering var i gamle dage vor allesammens spejderchef. Hun kendte alle sine pigespejdere på Duborg-Skolen, hvor vi mødte hende på gangen og på denne måde altid var i nærkontakt med hende. Det var hende, der tog fat i én og spurgte, om man ikke kunne tænke sig at deltage i spejderbevægelsen.

Det var pinselejrene, der især har sat sig i min bevidsthed, hvor begge gret(h)erne, korpschef Grethe Biering og vicekorpschef Grete Lund, divisionschef Kirsten Fabricius og alle de dygtige spejderledere i deres stab gav os børn og unge piger de mest udsøgte natur- og spejderoplevelser.

Og når Grethe Biering og hendes stab mente noget, så mente de det oprigtigt, og de levede selv op til alle de ting, de forventede af os. Det gav os den største respekt for dem og det, de stod for, nemlig hele spejderbevægelsen med dens idealer, dens traditioner og dens måde at leve livet på. Vi fandt hurtigt ud af, at spejderbevægelsen var og er en livsstil.

Vi så op til Grethe Biering og hendes lederstab. Grethe selv var et stort forbillede for os. Hendes retlinethed, hendes enorme viden om spejderbevægelsen og hendes myndige, men altid venlige måde fik os til at klare en masse udfordrende strabadser, som fik os til at vokse. Da vi blev lidt ældre, deltog vi i en lang række landslejre, både hos Det Danske Pigespejderkorps og hos KFUK-Spejderne i Danmark.

En af de bedste lejre, jeg har været på, var KFUK-Spejdernes landslejr på Hald Hovedgård ved Viborg i 1962. En formidabel lejr, hvor Grethe var med og fik os til at føle os hjemme. Jeg husker også tydeligt Dansk Pigespejderkorps Sydslesvigs nyerhvervelse, en spejderhytte ved Schottweg i Flensborg, der gav os et eget vidunderligt fristed og dermed stor fornøjelse. Erhvervelsen af Pigespejdergården på Østerbymark, som Grethe var primus motor i, betød meget for den danske pigespejderbevægelse i Sydslesvig.

Grethe Biering var motoren, drivkraften i meget. Hun veg ikke fra sine principper, når det drejede sig om spejderlov og løfte og om at være tro over for sig selv, tro over for sine medmennesker, tro over for sin tro og sit land. Grethe var et forbillede for os, og hun har åbnet vejen for os for så mange nye oplevelser og så mange nye indsigter.

Det er ikke mange måneder siden, nemlig i april 2006, at hun som æresmedlem af Dansk Spejderkorps Sydslesvig aktivt deltog i vort korpsrådsmøde på Tydal. Hun havde altid sine meningers mod, og der blev lyttet til hendes meninger.

Grethe, vi spejdere har så meget at takke dig for. Sydslesvig har også meget at takke dig for. Dit virke som korpschef har betydet så meget for både os pigespejdere i Sydslesvig og for kendskabet til Sydslesvig i Danmark i det hele taget. Du var en af de helt store sydslesvigske personligheder, som har virket af alle kræfter, og som har bevirket så meget.

Nu er du ikke mere, men vi vil minde dig med glæde, taknemmelighed og respekt, og vi vil savne dig. Nu gælder den sang, som pigespejderne i Sydslesvig altid sluttede deres møder med: Dagen randt, Solen svandt, Bort fra himmel, Fra hav og fra land, Hvil kun trygt. Fred i sind, Gud er nær. Dansk Spejderkorps Sydslesvig,

*Anne-Margrete Jessen,
korpschef*

Britta Boes Hansen

25.5.1959 - 13.1.2007

Efter et par års sygdom døde Britta Boes Hansen, 47 år gammel. Hun blev begravet fra Hanved kirke.

Britta var ud af sydslesvigsk familie, men gik i tysk skole i den nordlige del af Flensborg. Hun fik læreplads som kontorassistent på Flensburger Tageblatt, hvor hendes far var ansat som typograf.

For 13 år siden stod Jørgen Boes Hansen og skulle bruge en sekretær. Han ansatte Britta - og for ni år siden blev de gift på hans 50 års fødselsdag.

Senere købte de firmaet Wiking-Design, der fører lys, servietter, blomsterkranse, lysestager og andet dansk design.

Fra 1998 til 2003 sad Britta Hansen i Harreslev Byråd for Sydslesvigsk Vælgerforening, men hun valgte ikke at stille op til valget i 2003 og meldte sig sammen med sin mand ind i CDU.

Britta Hansen var syg i to år, de sidste 14 dage var hun uden bevidsthed, men lige indtil hun gled ind i bevidsthed, holdt hun styr på firmaets ny katalog og en stor messe i Hamborg.

Sådan var hun, siger hendes mand og fortæller, at Britta troede på, hun ville blive rask. Hun var med i et forsøg i Leipzig, hun var aktiv i kræftforeningen i Flensborg og skrev lige til det sidste på en bog om, hvordan det er at have kræft.

Hun skrev om, at man skal tænke tilbage på de gode ting, og at man skal have lov til at græde, for man får det bedre bagefter.

Bogen er på 120 sider, og der mangler blot det sidste kapitel, det skal Jørgen Boes-Hansen skrive, når han får overskud til det. Bagefter skal den udgives.

Ud over sin mand og hans tre børn efterlader Britta sig sønnen Torben på 22 år.

»Når vi andre var nede, så var det Britta, der fik os op. Hver gang. Sådan var hun. Hun ville tænke på det gode og positive«, siger hendes mand.

Annelise Mølvig

Karl Boysen

3.3.1939 - 12.2.2007

Karl Boysen er død.

Han har levet hele sit liv i Ladelund. Den 3. juli 2004 kunne Karl og hans kone Eva fejre guldbryllup med en noget større fest, end da de blev gift 50 år tidligere.

Dengang var tiderne mere trange. Karl kom fra et mindre landbrug i Stato, Ladelund. Da han var ældste søn, lå det i luften, at han skulle overtage gården, hvilket han også gjorde. I sin ungdom fik Karl også den nazistiske dominans og antidanske holdninger at føle, bl.a. på skolevejen med tæv og tilråb.

Efterhånden måtte landbruget suppleres med arbejde udenfor og blev

efterhånden helt afløst af arbejde bl.a. i mange år hos trykkeriet Clausen og Bosse i Læk.

Karl og Eva mødte hinanden, da Karl i en periode var landbrugsmedhjælper hos Conrad Hansen, hvor Eva var en ung pige i huset. Dengang var fredag aften i Kirkevang stedet, hvor man kunne mødes, more og hygge sig sammen med andre danske i Ladelund.

Karl og Eva har fire børn, som alle har gået i den danske skole i Ladelund. Karl og Eva deltog meget i skolearbejdet og i foreningslivet.

Karl har til det sidste været en jævnlig gæst ved arrangementer i Kirkevang, som for ham og Eva har været omdrejningspunkt hele livet. Et andet sted, som har stået deres hjerte nær, er Bennetgaard, hvorfra de har mange gode minder fra de senere år.

Karl og Eva har altid været gæstfri og hjælpsomme. Karl har nu efter 3 måneders hård sygdom måttet opgive kampen. Vi vil savne ham.

Æret være hans minde.

*Bjørn Egeskjold,
formand SSF Ladelund og Omegn*

Willi Cornils

26.2.1937 - 9.2.2007

Vort mangeårige medlem Willi Cornils døde små to uger før hans 70 års fødselsdag, som han havde glædet sig til at fejre sammen med familien, venner og naboer.

Willi Cornils var gammel tønningdreng. Efter endt skolegang på Uffe-Skolen tog han til Danmark for at arbejde et par år i landbruget.

Tilbage i Tønning gik han aktivt ind i UF, hvor det især var håndbold og badminton, der optog ham.

Efter sit giftermål med børnehaveder Annemarie Jensen bosatte de sig i Garding, hvor de købte hus, som de lagde mange kræfter og megen kærlig-

hed i at restaurere, og hvor deres søn Bjarne fik et dejligt hjem.

Som skolebus- og senere taxachauffør kom han til at køre det vestlige Ejdersted tynd, og hvor han blev en kendt og skattet mand. Privat var det udover familien og huset mest campingferier i Danmark, der betød meget.

Her i Follervig deltog Willi i mange år aktivt i det danske arbejde både som formand for Digeskolens forældreråd og næstformand for SSF-distriktet. Han var med til alle møder og startede og ledede bl.a. badminton.

I 1991 satte en blodprop i hjernen en stopper for al aktivitet. Siden da måtte Willi sidde stille i rullestolen og blev plejet omsorgsfuldt af hustruen.

Til trods for det store legemlige handicap, som i årenes løb blev værre, beholdt Willi sit gode humør og blev ved med at krydre sine samtaler med sine lune og underfundige bemærkninger. Sidst i afvigte år blev han bedstefar til en lille dreng, en rolle han glædede sig vældig meget til.

Willi Cornils blev stedt til den sidste hvile på kirkegården i Kotsenbøl/ Kotzenbüll.

Han var altid en ægte ejdersteder af hele sit hjerte.

Vore bedste tanker er hos Annemarie og Bjarne med familie.

*Margarete
og Horst Hoop*

Jørgen Gjedsted

25.10.1918 - 2.9.2007

En sand hædersmand, tidligere formand for Slesvig-Ligaen, Jørgen Gjedsted er død. Gjedsted blev født den 25. oktober 1918 og var i mange år kirkegårdsinspektør i Fredericia.

Han opnåede at leve et langt liv - og så for ligaen. Han blev medlem allerede i 1948 og tjente sig så at sige op i graderne, til han i 1990 blev formand efter foreningens navnkundige Peter Kragelund.

Som formand brugte han mange kræfter og megen tid og flid til gavn for Slesvig-Ligaen og dermed for Sydslesvig. Senere afløste Ingvard Bro ham på formandsposten, men han fortsatte som redaktør af ligaens blad Thyras Vold.

Som redaktør var han omhyggelig. Det var vigtigt for ham, at hvert nummer skulle blive fængende og oplysende. Han ville gerne, at det var så aktuelt som muligt, og at det var nutidigt i sin udformning.

Jørgen Gjedsted var en venuesæl og varmhjertet mand med et ligefremt og retlinet væsen. Han var trofast mod sine idealer og holdt altid fast i, at de dansksindede i Sydslesvig ikke skulle glemmes, men at de til hver en tid fortjente al den støtte, han og ligaen kunne give dem.

I sine sidste år fulgte han stadig levende med i Slesvig-Ligaens virke. Men han blev hårdt ramt, da han mistede sin Gerda i sommeren 2004. Hun betød umådeligt meget for ham. Hun var hans trofaste støtte. De to levede godt sammen. Derfor havde andre det også godt i selskab med dem.

Slesvig-Ligaen mindes med stor respekt og taknemmelighed Jørgen Gjedsteds gerning og indsats for det danske mindretal i Sydslesvig.

Jørgen Gjedsted blev begravet fra Sct. Michaelis Kirke i Fredericia.

En hjertets adelsmand er ikke mere. Æret være hans minde.

*Flemming Radsted Madsen,
formand for Slesvig-Ligaen*

Hanne Glüsing

10.3.1929 - 27.5.2007

Meddelelsen om Hanne Glüsings død kom ikke uventet. Vi vidste længe, at hun var svækket af svær sygdom, men alligevel bredte der sig en vemodig stilhed hos skolens ansatte, da budskabet kom.

Vi mindedes den lange række år, hvor vi havde lært Hanne at kende som pedelkone på Oksevejens Skole og som ihærdig slider på sin arbejdsplads. Hanne var et pligtopfyldende menneske, der bistod sin mand Jørgen Glüsing på alle måder i det krævende arbejde, en pedel skal varetage. Hun var samvittighedsfuld og dygtig, var aktiv i Husmoderforeningen, som hun i en lang række år var formand for, og hun var et kærligt og medmenneskeligt menneske, både privat i familien og på arbejdet, der altid tog sig af andre, når de havde brug for hjælp.

Hendes indsats for det danske arbejde i Sporskifte var legendarisk. Hun var med i alt dansk arbejde på og omkring skolen. Hun sørgede sammen med sin mand og rengøringspersonalet altid for, at alt var i orden, både når mødet startede, og når der skulle være klart igen til skolen næste dag. Altid i godt humør, altid klar til at tage fat uanset, hvor længe det varede, og hvor krævende det var. Hendes og Jørgens humoristiske motto var altid: »Dagen har 24 timer, og hvis vi ikke kan klare os med det, må vi jo tage natten med.« Det var ikke kun et motto. Hun levede op til det.

Vi beundrede hende for hendes ukuelige mod på at tage fat på opgaver og at få dem løst. Det skulle der både vilje, forstand, energi og hænder til at få ordnet, men hun mestrede sit arbejde på fornemste vis.

Nu er hun ikke mere. Vi vil mindes hende med stor respekt og kærlighed, og vi vil savne hende. Hun var skolens absolutte hengivne »mor« i en lang år-

række, og hun betød så meget for det danske arbejde i Sporskifte helt til sin død.

Vi føler med Jørgen og familien i deres store sorg.

Æret være hendes minde.

I kærlighed og taknemmelighed på Oksevejens Skoles vegne,

*Anne-Margrete Jessen,
skoleinspektør*

Horst Hachmann

Den første virkelige efterårsstorm med rusk og højvande i fjorden havde lagt sig over landet. Blæsten tog godt fat i træerne, da familien, vennerne, arbejdskollegaer og mange DGFere tog afsked med Horst Hachmann, der på grund af et hjertestop pludselig og alt for tidligt var afgået ved døden.

I godt 50 år har Horst Hachmann været et trofast DGF-medlem. Hans retlinethed og kritiske sans gjorde ham til en kendt og agtet sportsmand, som man lyttede til. Horst var ingenlunde tilfreds med den udvikling, de unge og sporten havde taget, når tilhørsforholdet til en forening, engagement og indsatsen for holdet øjensynligt ikke spiller den store rolle mere, og det gav han også klart udtryk for. Men han var også et glad menneske med humor og livskraft.

Det vidnede hans kraftige og bestemte håndtryk om. Endnu ved sidste hjemmekamp glædede han sig med vennerne fra "veteranholdet" over endnu en sejr for DGFs førstehold. Ingen i DGF kunne bare i det mindste ane, at det skulle være det sidste møde med Horst Hachmann, der vil blive - endog meget - savnet om torsdagen, når "veteranerne" mødes i klubhuset.

Vi i DGF står magtesløse over for Horst Hachmanns alt for tidlige bortgang. Vi vil dog mindes ham som en trofast, rank og agtet DGFer. Vore tanker går til Silke, børnene og hele familien.

På DGFs vegne, Dieter Lenz

Hans Chr. Hansen

6.12.1929 - 24.7.2007

Hans Chr. Hansen er død, 77 år gammel.

Mange husker ham for hans 16 år som bogholder i Sydslesvigsk Forenings generalsekretariat og hans 30 år i bestyrelsen for SSFs 7.-8. distrikt i Flensborg.

Hans Chr. Hansen, sjældent skrevet som Hans Christian Hansen, blev født i Slotsgade i Flensborg som den ældste af fem børn.

Han blev uddannet på et advokatkontor, senere arbejdede han på en højskole i Hillerød og på handelsskolen i Randers, hvor familien stadig har mange kontakter. Ligesom i venskabsbyen Grenå.

I 1950 besluttede han at tage med til ballet lørdag aften inden årsmødet søndag i Engelsby.

Det fik afgørende beslutning, her mødte han nemlig Magdalena. De blev gift i 1953 i Skt. Jørgensby, hvor de også boede, senere byggede de hus i Adelby.

Parret fik tre børn - to drenge og en pige. Senere er der kommet fire børnebørn til.

For 11 år siden, da Dansk Seniorcenter i Tarp åbnede, flyttede parret dertil, hvilket Hans Chr. Hansen var glad for.

Desværre blev han syg og opholdt sig de seneste 16 måneder på Dansk Alderdoms- og Plejehjem i Flensborg.

Begravelsen fandt sted fra i kirken i Jaruplund-Veding.

Annelise Mølvig

Otto Högel

25.9.1910 - 22.11.2006

Otto Högel døde 96 år gammel. For mig er det et farvel til en person, der mere end nogen anden sydslesviger, jeg har kendt, havde hjemme i det dan-

ske. Alligevel engagerede han sig også i det, der var hans hverdag - arbejde, fagforening, sociale forhold og politik. En verden, hvor sproget, normerne, reglerne og traditionerne ikke var danske.

Otto Högel fulgte med i »verdens gang«, men med den største opmærksomhed rettet mod det, der rørte sig i mindretallet. Man kunne altid få en snak med ham om stort og småt. Lige meget, hvad man kom til at drøfte, så blev man klar over, at man sad over for en person med erfaringer, viden, intellekt, empati og tolerance.

Trods svækket helbred og begrænsede kræfter til at deltage i længere samvær og intense samtaler, var Otto Högel en af mine kilder til mere viden om mindretallet. Ester og Otto Högel var med til at sætte liv og holde liv i det danske arbejde i Vesterland fra en spæd begyndelse i slutningen af 30'erne og i de stille år under krigen. De var med i det store opbrud efter krigen, i etableringen af de danske foreninger og institutioner og i ledelsen af det folkelige og politiske arbejde.

Det bliver fortsat muligt at drage nytte af Otto Högels viden og tanker, da han har samlet og efterladt en hel del skriftligt materiale, som venter på at blive bearbejdet. Skulle nogen få tid og lyst, så vil det være en lille tak til et menneske, som vi skylder meget.

Med Otto Högels død har Ester Högel mistet en kærlig og omsorgsfuld mand. Familien har mistet en varm og stærk faderskikkelse. Jeg og mange andre har mistet en venlig ledsager, en kompetent partner og en kilde til mere viden, men også til opmuntring og ny motivation.

*Walter Johannsen,
Vesterland*

Karl Jannsen

11.10.1923 - 14.7.2007

Fra sommeren 1976 til Karl Jannsens pensionering i 1987 var vi kollegaer på Jens Jessen-Skolen. Jannsens åbne væsen gjorde, at han hurtig blev en populær og afholdt kollega.

Han underviste først og fremmest de store elever i tysk og matematik, og jeg kan stadig huske, hvordan han ikke mindst de sidste år havde et godt forhold til eleverne, måske fordi han på sin afslappede og muntre måde havde så god en kontakt til de unge, som stod for at skulle ud i det pulveriserende liv.

Jannsen var venlig, men også principfast, og kunne, hvis en sag lå ham på sinde, temperamentsfuld forfægte den sag, han troede på.

Efter hans pensionering i 1987 så vi ham sjældent, vel nok fordi hans nedsatte hørelse gjorde det svært for ham at deltage i en samtale.

Jeg så ham sidste gang til Gretchen Vollstedts begravelse, da vi ved den efterfølgende kaffe, Asmus og jeg spontant satte os ned ved Karl og Marianne.

Han smilede til os, det var tydeligt at han var glad for gensynet af gamle kollegaer.

Så fik vi os en lille snak: »Nå, Jan Thomsen hvordan går det med din have?«.

Jannsen var jo passioneret havemand og havde bl.a. et væld af clematis-arter. Ved dette vort sidste møde blev der vekslet mange bemærkninger om gamle dage på Jens Jessen-Skolen, og vi kunne mærke, at årene på skolen var gode år i hans liv.

Vore tanker går naturligvis til Marianne og hendes nærmeste, og vi vil med respekt mindes den indsats, du gjorde på vor skole, Karl Jannsen.

På egne og kollegaers vegne på Jens Jessen-Skolen,

Jan Thomsen

Sophie B. Jensen

19.3.1912 - 21.7.2007

I en alder af 95 år er den kendte sydslesvigske maler Sophie B. Jensen afdøet ved døden.

Sophie B. Jensen blev først uddannet på kunsthåndværkerskolen i Flensborg og senere i München. Det blev dog på Kunstakademiet i København, at det reelle grundlag for hendes senere karriere blev skabt.

I 1947 kom hun i lære hos professor Axel Jørgensen, og hun debuterede på den censurede Kunstnernes Efterårsudstilling i 1952. Året efter modtog hun Kunstakademiets sølvmedalje for freskoarbejdet »De hjemløse«.

I 1954 vendte Sophie B. Jensen trods mange velmenende råd om at tage til München igen tilbage til sin hjemby Flensborg, men en alvorlig tuberkulosesygdom gjorde hende i længere tid ude af stand til at arbejde, og hun måtte en overgang arbejde på byggeteknisk landskontor for at have et levebrød.

Fl.A.

☆☆☆

Så er du gått nu, Sophie, etter et langt, langt liv på over 95 år.

Jeg ble kjent med deg på din 80 års fødselsdag, fikk være med en venn opp i din deilige leilighet i Frisergate - der du holdt stort selskap i alle dine stuer. Og der var mange mennesker i alle aldre, 80 år var du denngang - i grunnen gammel - men ikke du; du var midt i livet, foretaksom, glad og strålende. Så jeg fikk bli kjent med deg de 15 år.

Du var en liten blid dame med store blå øyne, men du var også stor, farverik, spennende, helhjertet, og du virkede helt uredde. En myndig dame var du også, visste nøyaktig »hvor skapet skulle stå«.

Du var en velutdannet og anerkjent malerinne, du var bereist, du var helt til det siste utrolig interessert og in-

formert i alt, hva som foregikk her i byen og i den store verden. Du var livlig, underholdende og hadde veldig mange venner. Du var helt utrolig dyktig til å huske navn på alle mennesker, du møtte og hørte eller leste om. Har aldri sett maken.

Helt til du var 90 år, bodde du på Rømmø om sommeren. Du leiet et hus der. Helt alene. Du var så selvstendig.

De to siste år hadde du store smerter i rygg og ben. Men du var like ung i ditt sinn. Din siste 95 års fødselsdag underholdt du dine gjester, som kom og gikk. Du smilte hele tiden, viste interesse til hver især og var underholdende - som vanlig.

Du brukte hver dag av dine 95 år, og du ville nok gjerne ha blitt en stund til.

Tak for alt.

Astrid Wassmuth, Flensborg

☆☆☆

Sophie Jensens død gav anledning til, at man igen tog den smukke bog om Sophie ned fra hylden.

Bogen, som blev udgivet i 1987, blev skrevet af Leif Dahl, og Helge Krempin stod for fotografier og tilrettelæggelse. Det var en bedrift, de der udførte.

I sit forord skriver Leif Dahl bl.a.: »Hendes liv og skæbne er helt uundgåeligt blevet afgørende præget af hjemstavnens omskiftelige skæbne og vilkår - to meningsløse verdenskrige, mellemkrigstidens strenge kriser og politiske kaos, mindretallets vækst, de dansk-tyske spændinger, glæden, håbet, skuffelserne og den grå hverdag i grænselandet.

Alt dette har været uafrystelige oplevelser for Sophie Jensen og har sat sig dybe spor i hendes sind.«

Det at være dansk kunstner i Sydslesvig, det var ganske svært. Sophie Jensen kunne ikke leve af det. Hun måtte tage fast arbejde på Landesbauamt. Her mistede hun 12 af sine bedste år som kunstner. Andre år blev tabt med krig og sygdom.

Først da hun blev 60 år, kunne hun uforstyrret hellige sig sin kunst. Som dansk kunstner i Sydslesvig sad man mellem to stole.

De får ingen støtte fra tysk side, fordi de er danske, og det kniber stærkt med støtte fra Danmark, fordi de bor udenfor Danmark, og endelig er det danske mindretal i Sydslesvig alt for lille et område at arbejde i, især når mindretallet først for sent opdager, hvad det er for en stor kunstner, der lever midt iblandt dem.

Som portrætmaler hørte Sophie til de fineste. Det havde hendes lærer på Kunstakademiet i København, den kendte maler og professor Axel Jørgensen, set.

Han sagde til hende: »Hvis De ikke kan leve af andet, kan De i hvert fald altid klare Dem som portrætmaler.«

Men der var åbenbart ikke brug for den fremragende portrætmaler, Sophie var. Kunne Sydslesvig overhovedet bruge hende? Nej! Sophie havde fire års uddannelse som tegnelærer og kunstpædagog, en finere uddannelse end nogen anden på det tidspunkt havde indenfor det danske skolevæsen.

Da der så blev et tegnelærerembede ledigt på en dansk skole i Flensborg, skulle man synes, at Sophie var selvskreven.

Dette arbejde ville have været en stor hjælp for hende. Men heller ikke her var der brug for hende. Skoleinspektørens kone, som så vidt jeg ved, ikke havde nogen uddannelse, fik stillingen.

Sådan hjælper man sig selv på bekostning af en sydslesviger.

Det havde museumsdirektør dr. Fuglsang allerede sagt til Sophie, da hun fra akademiet i København vendte tilbage til Flensborg: »De har kun en forpligtelse, fru Jensen, og det er overfor Dem selv. Og der er ingen fremtid for en kunstner i Sydslesvig. Tag til München eller København.«

Der var underligt stille omkring Sophies Jensens død. Lukkede man Flens-

borg Avis op, skulle man ikke tro, at Sophie Jensen havde haft nogen betydning.

Der var end ikke et foto, og ved bisættelsen manglede der, så vidt jeg kunne se, en repræsentant fra Danmark og fra Sydslesvigsk Forening.

Med Sophie forlod en stor kunstner og en stor personlighed Sydslesvig. Sydslesvig tog ikke imod, og Sydslesvig sagde ikke farvel.

*Poul Svensson,
Frøslev*

(Årbogsredaktørens anmærkning: Ved Sophie B. Jensens bisættelse var Sydslesvigsk Forening repræsenteret ved flere mandatsbærere og havde sendt en krans.)

☆☆☆

Vi kendte hende alle på det glade smil, de levende øjne og de hurtige bevægelser. Med stokken i hånden og hatten på sned bevægede hun sig gennem byen, hvis hun da ikke optrådte som en engageret deltager i kulturelle arrangementer, og her specielt på det billedkunstneriske område. Dog indskrænkede disse aktiviteter sig de sidste par år, idet en sammensnket ryg tvang hende til at holde sengen. Og nu er det hele ophørt i en alder af 95.

Sophies livsbane er på én gang både særegen og typisk for grænselandets befolkning.

Født i 1912 i et sønderjysk hjem i Flensborg, kunne ikke tale tysk ved skolestart; faderen havde en større smedevirksomhed. Hun valgte tidligt en kunstnerisk løbebane mod faderens vilje, idet han mente, at hun skulle have en studentereksamen. Sophie trak dog det længste strå og kom som 18-årig på kunsthåndværkerskolens tekstillinie i Flensborg. Efter to år og endt uddannelse tog hun til München for at videreuddanne sig på akademiet for brugskunst.

Undervejs skiftede hun fra tekstillinen til tegnelærerafdelingen og afslutte-

de med en eksamen efter fem år i 1937. Hun ville nu, efter et pædagogikum, kunne undervise på alle skoleniveauer. Havde hun valgt at blive i München, ville dette kun have taget hende yderligere ét år, men hun valgte at rejse tilbage til Flensborg, vel vidende, at det her ville vare to år. Dette viser hendes binding til byen og landsdelen.

Hun var nu et år på Auguste Victoria-skolen, dengang den endnu var en pigeskole. Efter dette afbrød hun og rejste tilbage til München for at fortsætte på kunstakademiet. Hvorfor hun overhovedet tog et års pædagogikum, når hun egentlig ikke ønskede at blive underviser, har hun forklaret med, at hun ønskede at vise over for sin far, at hun kunne tjene penge og klare sig selv.

Hun kom nu ind på det store akademi i München, Akademie der Bildenden Künste på afdelingen for freskomaleri hos professor Klemmers. Egentlig ville hun have foretrukket akademiet i København, men på grund af de politiske forhold var dette ikke muligt.

Så kom krigen og hun valgte, som så mange andre unge, at sluge den bitre pille at lade sig indkalde i tysk tjeneste, hvorved hun for anden gang demonstrerede sin trofasthed over for landsdelen.

På baggrund af uddannelsen som tegnelærer, blev hun teknisk tegner under Luftwaffenbauamt og var bl.a. med til at tegne barakker og beskyttelsesrum. Det var i denne sammenhæng, at en nedstyrtet engelsk flyver blev fundet med ét af Sophies kort i lommen over lufthavnen ved Esbjerg, men hun var heldig at klare frisag under den efterfølgende afhøring. Hun var indkaldt fra 1939 til 1945, afbrudt af et semester i 1942, da hun fulgte undervisningen i München. Hun beundrede i øvrigt denne Klemmer, da han ikke lod sig kue af nazisternes officielle kunstsyn. Han tog oven i købet afstand fra nazisternes propagandaudstillinger af arisk kunst i byen i disse år, om end han ikke gjorde det højlydt.

Lige efter krigen søgte hun optagelse på kunstakademiet i Hamborg. Man spurgte hende her om hendes forbilleder, og hendes svar afspejler interessefeltet. Det lød: Quattrocento-malerne, altså ungrenæssancen og det monumentale maleri. Det er også i det lys, vi skal se hendes billeder i denne første fase af den kunstneriske løbebane, frem til tiden omkring 1961.

Svaret behagede dog ikke akademiets lærere, og hun faldt da heller ikke rigtigt til. Måske er noget af forklaringen også, at leveforholdene i denne storby ikke kan karakteriseres som optimale i 1945; det var således umuligt overhovedet at få et sted at bo. Da det blev muligt, valgte hun at tage til Ejdersted hos professor Gotsch, der kom fra Bauhaus. Her mødte hun flygtninge østfra, der gjorde et uudslukkeligt indtryk på hende, og under dette indtryk udkastedes ideen til freskoen De Hjemløse få år senere. Opholdet i Ejdersted omfattede kun året 1946.

Endelig i 1947 opfyldtes hendes drømmes mål: Hun blev optaget på Det kongelige Kunstakademi i København. Kontakten var formidlet af håndværkerforeningen i Flensborg, som krævede hendes underskrift på, at hun vendte tilbage efter endt uddannelse, samt at hun hverken måtte søge arbejde eller gifte sig nord for grænsen.

Sophie var stolt af, at hun også overholdt dette løfte, idet hun vendte hjem til Flensborg i 1954 efter syv år i København.

Det er imponerende, at hun indleder så langt et studium efter ti års kunstundervisning. Men det viser engagementet og seriositeten i hendes selvuddannelse, hun har virkelig været ambitiøs. Og godt det samme, for perioden i København under professorerne Aksel Jørgensen og Elof Rieseby synes at udgøre et højdepunkt i hendes udvikling som billedkunstner. Desuden fik mødet med Aksel Jørgensen stor personlig betydning for hende.

Efter hjemkomsten fulgte et par

*Sophie B. Jensen.
(Foto:
Flensborg Avis)*

uproduktive år i Flensborg. Dels var det vanskeligt at arbejde; på grund af bolig manglen måtte hendes forældre huse op til fem fremmede personer i lejligheden. Dels døjede hun med eftervirkningerne af en slem tuberkulose, hun havde pådraget sig tilbage i 1949. Til gengæld har hun måske ladet op til de år der fulgte, for i årene 1957 til 61 oplever hun en blomstringsperiode. Her skabes nogle af hendes mest velkendte billeder, af mange regnet for hendes hovedværker. Her kan nævnes Dansen omkring Guldkalven, der i dag hænger på Duborg-Skolen, Jomfru Ane, Ballonmanden og Kurvefletteren. Alle figurative og monumentale værker, der, skønt malet i olie, bærer præg af freskomaleriets enkelthed og klarhed i formen.

Fra 1961 og frem til 1973 havde hun erhvervsarbejde som teknisk tegner, hvilket stjal det meste af hendes tid. Først derefter fik hun mulighed for det, hun altid havde higtet efter: At hellige sig maleriet fuldt og helt. Der fulgte her en særdeles kunstnerisk aktiv periode med høj rejseaktivitet og et væld af billeder fra de egne, hun besøgte. Denne varede indtil for fire-fem år siden, da hun ikke magtede at male mere.

Sophies udstillingsvirksomhed er begrænset. Det skyldes nok to forhold. Dels voldte det hende vanskeligheder at blive accepteret i de toneangivende kredse i Flensborg - i begge lejre. Det

forhold, at hun tog tidens spørgsmål op i sine billeder vakte modvilje mod hende. Dette ses især i de to store værker: Et løfte fra 1952, der i dag hænger på Duborg-Skolen samt i De hjemløse fra 1953.

Dr. Fuglsang på Flensborg Bymuseum sagde det direkte til hende, da han udstillede De Hjemløse: »De kan ikke blive, her vil man isolere Dem. Rejs til København eller München«. Han blev nærmest vred på Sophie, da hun afslog hans råd. Trofasthed igen på trods af de åbenbare omkostninger.

På den danske side var holdningen til hende ikke helt klar. Måske havde det billedkunstneriske udtryksmiddel generelt set begrænset resonans i mindretallet.

Da Sophie således modtog Det kongelige Kunstakademis sølvmedalje i 1953 for freskomaleriet De Hjemløse, skrev Flensborg Avis skødesløst i en lille notits inde i bladet, at hun havde »modtaget en udmærkelse for et sølvmedearbejde«.

Hun udstillede Et Løfte i Borgerforeningen i 1954, men modtog ingen reaktioner på billedet. Ligeledes fik hun ingen officielle opgaver endsige opfordringer til at udstille. Hun kunne ikke undgå at have følt en vis grad af reservation omkring sig.

Den anden årsag til den begrænsede udstillingsaktivitet skyldtes nok også, at Sophie var et beskedent menneske. For hende var det selve arbejdet med billedet, der var i centrum, så måtte udstillingerne komme af sig selv. Det blev dog til adskillige: I 1952 på Charlottenborg, Flensborg Museum i 1958, og Sydslesvigs danske Kunstforening afholdt en større udstilling i 1960 med deltagelse også af Margareta Erichsen og Anna-Louise Leichhauer. Denne udstilling blev set af ikke mindre end 1.200 gæster.

Succesen gentog sig i 1999, da hun udstillede sammen med en række andre sydslesvigske kunstnere også i kunstforeningens arrangement. Desu-

den Å-Udstillingen, Sønderborg, Kiel, BaneGården i Aabenraa og senest, sidste efterår på Bymuseet, et enkelt værk ved den slesvig-holstenske kunstnersammenslutnings censurerede udstilling. Desuden deltagelse i flere omgange på Grand Palais i Paris.

Ud over Akademiets sølvmedalje modtog hun i 1982 den franske hæderspris Mention Honorable samt i 1992 Grænseforeningens kulturpris.

Et liv er endt. Et rigt liv båret af en kunstnerisk vilje, og vi kan i dag glæde os over

Sophies billeder, der hænger rundt om i mange institutioner og hjem i hele grænselandet.

For en snes år siden udgav forlaget De unges Kunstkreds et velillustreret værk om kunstneren: »Sophie B. Jensen - en kunstner i Grænselandet«.

*Erik Fredens,
lektor på Duborg-Skolen*

Jes Jepsen

30.3.1959 - 19.6.2007

Næstformanden for det tyske mindretals paraplyorganisation Bund Deutscher Nordschleswiger (BDN), landmand Jes Jepsen, Uge ved Tinglev, døde 48 år gammel.

Jes Jepsen var indtil sin død en markant skikkelse i mindretallets organisationer, og han engagerede sig i såvel politik, landbrug som kultur.

Fra 1994 til 2001 var han byrådsmedlem for Slesvigsk Parti i den daværende Tinglev Kommune.

I november sidste år blev Jes Jepsen trods svær sygdom genvalgt som næstformand i BDN.

Det skete på et følelsesladet delegeretmøde, hvor hans hustru gik med ham på talerstolen og lovede, at de begge ville kæmpe og arbejde for mindretallet til det sidste.

Jes Jepsen efterlader sig ud over

hustruen Hannah børnene Sarah, Martin og Theresa.

Fl.A.

☆☆☆

Det tyske mindretal i Nordslesvig søger over næstformanden i Bund Deutscher Nordschleswiger, Jes Jepsen, Uge, der efter lang tids svær sygdom er død, 48 år gammel.

Dybt rystet og bestyrtet har vi taget afsked med et kært menneske, der stod midtvejs i livet, og som nu vil være dybt savnet af familien, af medarbejderne på gården Ligaard, af venner samt det tyske mindretal.

Jes Jepsen var fast forankret i sit erhverv som landmand, på familiegården Ligaard, hvilken han drev som et mønsterlandbrug, i sin familie og i sin nordslesvigske hjemstavn.

At Jes fik tid og kræfter til at sætte sig ind for sine medmennesker og vort mindretal, skyldtes ikke mindst den store opbakning fra familien samt hans store samfundspolitiske interesse og udprægede ansvarsfølelse over for det tyske mindretals traditioner.

Han gjorde en stor indsats, især på lokalt plan i Uge og Tinglev, som politiker for Slesvigsk Parti og i flere udvalg i Bund Deutscher Nordschleswiger, hvor han også fra 2002 havde posten som næstformand.

Til Deutscher Tag i 1990 holdt Jes Jepsen som repræsentant for den yngre generation sammen med Harro Marquardsen og Gerhard Schmidt festtalen over temaet »Die Zukunft gewinnen«. Jes har vundet »et stykke fremtid« gennem sit engagerede virke for mindretallet - ikke mindst ved forhandlingerne i forbindelse med kommunalreformen.

Jes Jepsen var et retlinet og pålideligt menneske, som udstrålede optimisme og glæde. Både fra tysk som fra dansk side fik han stor anerkendelse og respekt for sit virke.

Jes havde mange venner, og jeg er taknemmelig for at kunne regne mig blandt disse. Det er ikke kun en næst-

formand i Bund Deutscher Nordschleswiger, jeg mister, men også en skolekammerat, ungdomsven, kollega, en ven og god kammerat. Vi har tilbragt mange fælles stunder sammen; uforglemmelige stunder, som jeg under ingen omstændigheder ville undvære. Det er jeg Jes dybt taknemmelig for.

Mine tanker går til Jes' familie, især til Hannah og børnene. Hvad I under Jes' sygdom de seneste to år har ydet, er ubeskriveligt. Jeres fælles stærke vilje til at leve og jeres tro var urokkelig.

Jes tabte kampen og efterlader et stort tomrum, menneskeligt såvel som politisk.

Æret være Jes' minde.

*Hinrich Jürgensen,
formand for Bund Deutscher
Nordschleswiger*

☆☆☆

Jes Jepsen, næstformand for Slesvigsk Parti, er død efter længere tids sygdom, 48 år.

Med Jes Jepsens død mister det tyske mindretal og Slesvigsk Parti en engageret og oprigtig skikkelse. Som landmand var Jes især interesseret i landdistrikternes udvikling og miljøpolitik. Det var emner, som han beskæftigede sig med først som medlem af Slesvigsk Partis tekniske udvalg, og siden fra 1989 til 1999 som udvalgets formand.

Af overbevisning skiftede han til økologisk landbrug, men først da han var sikker på, at økonomien kunne holde. Sådan var han også som politiker. Jes ville overbevises af kendsgerninger, før han fastlagde politiske mål, som han så til gengæld forfulgte konsekvent og uden omveje.

Jes var ikke en mand af mange ord, til gengæld talte han tydeligt og klart. Der blev lyttet, når han sagde noget. Sådan var det også i byrådet i Tinglev, hvor han var medlem fra 1994 til 2001.

Som næstformand for Slesvigsk Parti fra 1999 og ligeledes som næstfor-

mand i det tyske mindretals hovedorganisation - Bund Deutscher Nord-schleswiger - var han et vigtigt bindeled.

Som formand for strukturudvalget opnåede han gennem forhandlinger i København, at Slesvigsk Parti gennem en række særordninger fik et godt udgangspunkt efter kommunalreformen.

Med Jes' død mister jeg en god ven, som jeg kunne stole 100 procent på - politisk og personligt. Jes var en god rådgiver, der aldrig bar nag.

Vore tanker er hos hans kone Hannah og børnene Sarah, Martin og Theresia.

Vi vil aldrig glemme Jes.

*Gerhard D. Mammen,
formand for Slesvigsk Parti*

Otto Keuchel

25.6.1927 - 14.3.2007

Som en af dem, der har kendt Otto i de sidste 15 år, har jeg lyst til at skrive et par ord i anledningen af Ottos død.

Efter at Otto og Kirsten Keuchel var flyttet til Valsbøl, fik vi meget at gøre med dem i præstegården. De deltog i alle vore møder og fester og gudstjenester. Jeg husker tilbage på gode onsdagskaffe-eftermiddage, hvor Otto kom med nogle særdeles kloge og spændende indlæg, når vi diskuterede. Otto havde en utrolig viden om historie i almindelighed og om Sydslesvig i særdeleshed. Derfor kom der altid en præcis og klar mening om tingene fra hans side. Det, Otto sagde, var rigtigt, når det gjaldt om at få kendsgerninger frem. Hans hukommelse var rent ud fænomenal.

Jeg tror også, at disse møder var en medvirkende årsag til, at Otto kom til at deltage ivrigt i »Aktive pensionister«. Han fortalte begejstret om det, han oplevede der. Det gav samtidig stødet til, at Otto lærte sig at bruge en computer. Nu satte han sig for at skrive sine erindringer, så der var noget til

børnebørnene, når han en gang selv var borte. Da jeg også interesserer mig for computer, sad Otto og jeg timevis ved hans skrivebord for at løse nogle problemer, han havde med den ny teknik. Det var ikke altid det lykkedes, for Otto ville jo gerne gøre det på sin egen måde med små sedler og notater, som måske ikke lige lå, hvor de skulle. Vi morede os begge herligt, når vi kæmpede med »det skidt«.

Igennem flere perioder var Otto sammen med Meinhard Jacobsen et stærkt team i kommunerådet for SSW i Valsbøl. Med stor iver sørgede han i finansudvalget for, at vi i mindretallet fik alt det, vi kunne få. Så kom den ulykkelige sag om det nye rensningsanlæg i Valsbøl. Otto mente, at kommunen handlede forkert ved at vælte opsparring til nyt rensningsanlæg over på kommunens borgere ved at opkræve mere i afgift, end der var budgetmæssig dækning for. Desværre tabte Otto sagen i retten, men en del mente, at han havde fat i noget, som ikke var lavet helt rigtigt. Jeg husker borgmesterens afskedstale, da Otto holdt op, »at vi har ikke altid været helt enige«, nej, det tør svagt antydes. Men Otto kendte sine paragraffer og vidste, hvad der var rigtigt og forkert. I dag vil jeg udtrykke vor store taknemmelighed over, at han var os en god og stærk repræsentant i kommunerådet.

Og Otto passede sit hellige »kirkebænkervarme-embede«. Det er noget, en præst er glad for, når en kirkegænger viser trofasthed i kirken. Det var os også en glæde, at Kirsten igennem mange år var vor organist, mens Otto sad i salen.

Jeg vil mindes Otto som et menneske, man altid kunne stole på, som en trofast kammerat og en dejlig diskussionspartner. Mine tanker går til Kirsten og til den øvrige familie.

Æret være Ottos minde.

*Niels Ebbe Huus,
fhv. præst i Valsbøl Pastorat*

Peter Lützen

7.2.1915 - 4.6.2007

Peter Lützen, Kollund, er død i sit hjem, 92 år.

Peter Lützen var født og opvokset i Nibøl. Som det ikke var ualmindeligt i Sydslesvig, var sproget i barndomshjemmet blandet, indbyrdes talte forældrene sønderjysk, men med børnene blev der talt tysk.

Som 15-årig kom Peter Lützen ud at sejle. Småskibsfarten i de danske og nordiske farvande i 1930'erne bød på hårdt arbejde. Der blev sejlet mursten fra Egersund til København, sojaker fra Hamborg til danske provinshavne, korn fra Bandholm til Flensborg. Lastning og losning foregik med håndkraft, og skibene blev drevet frem med sejl. Trods det hårde slid fik Peter Lützen en kærlighed til søen, som varede hele livet, og som gjorde ham til en ivrig lystsejler i de senere år.

Peter Lützen deltog i 2. Verdenskrig ligesom de fleste sydslesvigere i hans generation. Han var i det tyske luftvåben og overvejende stationeret på østfronten. I en kortere periode var Peter Lützen udkommanderet til Danmark som tolk.

Efter Tysklands nederlag var muligheden for en fremtid til søs nærmest ikke-eksisterende. Der bød sig et job i amtsforvaltningen for Sydtønder Amt i Nibøl, og her arbejdede Peter Lützen til i begyndelsen af 1960'erne.

I den periode var Peter Lützen aktiv i det politiske arbejde i Sydslesvigsk Vælgerforening, han var medlem af kommunalbestyrelsen i Nibøl i 11 år og medlem af amtsrådet for Sydtønder Amt i fire år.

Fra midten af 1960'erne og til sin pensionering arbejdede Peter Lützen for det danske mindretal på Dansk Generalsekretariat i Flensborg. Hovedopgaven var at administrere »Kruså Byggeforening«, som gav støtte til danske sydslesvigeres nybyggeri af parcelhu-

se, både ved salg af byggegrunde og ved hjælp med finansieringen. Herudover varetog Peter Lützen forvaltningen af Sydslesvigsk Forenings faste ejendomme.

I 1976 flyttede Peter Lützen med sin hustru Elli til Kollund med henblik på at tilbringe deres alderdom i Danmark. Deres fælles tilværelse i Kollund blev relativt kort, idet Elli døde i 1983. Endnu en stor sorg oplevede Peter Lützen i 1996, da hans ældste søn døde.

Peter Lützen efterlader sig to børn, syv børnebørn og otte oldebørn.

Fl.A.

Sonja Melgaard

1951 - 2007

Det er med vemod og sorg i sinde, at vi har modtaget den sørgelige meddelelse, at Sonja Melgaard, Storvorde, pludselig er død. Hun har i mange år ydet en stor indsats i Grænseforeningen såvel på lokalt plan som i hovedstyrelsen og sidst, men ikke mindst inden for ferie børnsarbejdet.

Sonja blev født den 7. juli 1951 og blev altså kun 56 år gammel. Hun blev medlem af Grænseforeningen i december 1997.

I forbindelse med Grænseforeningens samarbejde med LN Marketing om en hvervekampagne blev Sonja ansat i firmaet, hvor hun viste sig engageret i Grænseforeningens sag og via telefonsalg skaffede mange nye medlemmer.

Hun blev kredsformand for Grænseforeningens Aalborg-kreds og medlem af foreningens hovedstyrelse i 2002. I 2007 blev Sonja formand for Sønderjysk Forening for Aalborg og omegn.

Sonja engagerede sig i særlig grad i ferie børnsarbejdet under Sydslesvigske Børns Ferierejser, som hun i Aalborg lokalkomité blev formand for. Hun fandt mange nye værtsfamilier, i år var der 17 nye hjem. Hun efterlod al-

drig en idé uden at afprøve den og havde altid sine meningers mod og fremførte dem gerne. Hun var en ildsjæl og brugte sit engagement i det sydslesvigske arbejde.

Da vi sidst talte med hende, var hun med nede i Flensborg for at hente feriebørn. Som altid brændte hun af gode ideer, som hun lige ville give videre. Hun var ikke med nede at aflevere feriebørn den 1. august, da hun var ramt af en kold lungebetændelse.

Sonja Melgaard efterlader sig et tomrum i arbejdet for Sydslesvigske Feriebørns Ferierejser og i Grænseforeningen.

Æret være hendes minde.

*Ulla Bay,
formand for Landskomiteen for
Sydslesvigske Feriebørns Rejser*

Werner Millant

11.6.1919 - 21.9.2007

Vi havde længe vidst, at Werner i den seneste tid havde været stærkt svækket af sygdom, så overrasket blev vi vel ikke - og alligevel er det sært at tænke på, at det varme menneske ikke længe er blandt de levendes tal.

88 år gammel blev han, og hver eneste dag i dette lange liv er blevet levet i dyb taknemlighed over for den Gud og Skaber, der havde givet ham lov til at bruge sine kræfter i Evangeliets tjeneste, hvad enten det var som missionær i Etiopien eller som præst for Risby, Holtenå og Egernførde danske menigheder.

Da Werner og Waltraut Millant i 1971 fulgte kaldet til Egernførde og omegn var det med ønsket at gøre en indsats og gøre en forskel.

Skønt ude over den første ungdom havde de begge stadig masser af både gå på-mod og kræfter; de sparede ikke sig selv, og de fik hurtigt god kontakt med den efter sydslesvigske forhold store menighed.

Både unge - i FDF - og ældre nød godt af deres fantasi og energi, og med stor omhu blev embedet passet og arbejdet struktureret indtil mindste detalje.

Men årene i Afrika havde alligevel tæret på kræfterne; følgesygdomme dukkede op fra tid til anden, og det var en taknemlig menighed, der i 1987 med stor beklagelse måtte tage til efterretning, at nu var både Werners og Waltrauts kræfter brugt op.

Efter pensioneringen fik de heldigvis mange gode år i Løgumkloster og Bjæverskov; trods svigtende helbred blev de ved med at følge "deres" menigheder i Sydslesvig med interesse og forbøn, og de tog gerne den lange vej fra Sjælland til Egernførde for at være med til deres efterfølgeres indsættelser.

I disse dage går der mange varme tanker fra Egernførde til Waltraut og børnene - med en stor tak for de 16 år, som Werner brugte i DKS' tjeneste til glæde og velsignelse for menighederne i det sydøstlige hjørne af Sydslesvig.

Æret være Werner Millants minde.

*Rigmor Juhl, formand for
menighedsrådet, og
Leif Volck Madsen, tidligere præst i
Egernførde*

Hellmut Mühlmann

17.9.1942 - 11.10.2007

Med stor sorg modtog vi budskabet om, at Hellmut er afgået ved døden.

Vi vidste, at Hellmut var meget syg, og hver gang man kørte forbi Flensborggade/ Flensburger Strasse, kunne man ikke andet end at tænke på Hellmut og Hanna.

Vore tanker går nu til Hanna og familien, som så kærligt har været omkring ham til det sidste.

Vi i SSF og SSW har mistet et men-

neske, der altid var præsente, når for-
eningerne havde brug for hjælp. Vig-
tigt var for ham, at hans danske stå-
sted blev synligt i landsbyen, og denne
holdning affødte respekt i hele be-
folkningen.

Han var ikke bange for at overtage
ansvar både i den tid, da han var for-
mand for både SSF og SSW i Husby
(1981-1985), og i al den tid, da han var
aktiv i den politiske hverdag i SSW.

Hvem husker ikke Hellmut til vore St.
Hans-aftener, ved pølse- eller punsch-
salg til børnehavens lanternefest eller
ved valgboderne foran købmanden i
Husby. Han løste de praktiske opgaver
hurtigt og effektivt, som han var vant
til fra pedeljobbet på Lyksborgshjem-
met

Da han blev pensioneret, så skolens
og børnehavens folk ham hver dag
klokken 14 vente på skolens parke-
ringsplads for at hente sin Hanna.

Tit drak han om morgenen, når han
havde kørt Hanna på arbejde, en kop
kaffe i børnehaven. Taknemmeligt hus-
ker man hans hjælpende hånd i både
børnehave og skole, når der skulle
lægges fliser eller bygges skib eller an-
det.

Nogle af os vil savne de søndage,
hvor man kom fra Flensborg, og i ste-
det for det danske flag på flagstangen
så Ferrari-flaget. Så vidste man, at Mi-
chael Schumacher havde vundet racet.
Og så fortælles det, at Hellmut elskede
sine fugle og var stolt, når han kunne
få dem til at yngle.

Så sent som sidst sagde Husbys
borgmester, at nu kunne vi ikke mere
regne med Hellmut som "borgerligt
medlem" i det kommende kommune-
råd. Nej, alt det er forbi, men man vil
mindes Hellmut som en markant per-
sonlighed i Husby .

I al stilhed vil vi ære Hellmuts
minde.

*På Husby SSFs og SSWs vegne
Elke Christesen og Roland von
Oettingen*

Theodor Nissen

19.1.1925 - 17.4.2007

Theodor Nissen er død. Han blev 82 år.

Theodor Nissen, der af sine mange
venner og bekendte blot var kendt som
Theo Nissen, blev født i januar 1925 i
Dannevirke. Lige efter krigen kom han i
det danske ungdomsarbejde og var i
en del år aktiv som amatørskuespiller.

I 1953 blev han gift med Ruth og
sammen fik de to sønner, Kaj og Uwe,
samt en datter, Lone, der er læge i
Danmark.

Theo Nissen blev ansat i amtsfor-
valtningen, men tog i september 1957
imod et tilbud om at blive amtssekre-
tær for Sydslesvigsk Forening i Hu-
sum. Dette job opgav han i april 1959,
fordi han ikke længere følte sig i stand
til at leve op til sine egne forventninger
til arbejdet.

Hans tidligere stilling i amtsforvalt-
ningen stod stadig åben for ham, og
han vendte derfor tilbage til Slesvig.

Et par gange stillede han op som
kandidat for Sydslesvigsk Vælgerfor-
ening men søgte ellers ikke poster i de
danske foreninger. Han var dog en
hyppig deltager i møder og arrange-
menter i mindretallet.

I mange år gav han kurser i dansk,
og han var også en flittig og velforber-
edt deltager i en samtalekreds, der en
gang om ugen mødtes i mødestedet
for ældre i Langegade i Slesvig. Mange
gæster i Slistaden husker nok også
Theo Nissen som en vidende guide
gennem byen.

Theo Nissen var en samvittigheds-
fuld mand, der altid havde hjertet med
i opgaven - både privat og på arbejde.

Han gjorde meget for at hjælpe de
mennesker, som han gennem sit arbej-
de fik kontakt med i amtets udlænding-
eafdeling.

Bagsiden af engagementet var, at
det også gik ham personligt på, når
tingene ikke gik helt som forventet.

Anker Simonsen

Momme J. Nommensen

4.8.1925 - 15.1.2007

Arken ån foon üs wiitj, dåt we manschne bloot en schör heer aw e wråål bliwe mänje, ouers sam manschne koone sü foole laawenskreeft ütstroole, dåt humm deer goorai amt ålern an stårwen tånkt unti et ai wårheewe wal. Sün »boom« foon mansche wus Momme.

Ouers nü as di begrip foon »en leest uurd« likes wår wården. Da toochte stönje jarst iinjen stal, ouers am en schör flucht bil eefter bil döört hood.

Dåt jarst tooch, dåt ik Momme fåli wis wörd, wus en schör eefter e krich.

Wat ik jütid nuch ai gliks tu waasen füng, wus, dåt dideere junge, läämddie, wiikene gåast as blödjunge saldoot döör e heele foon di gruue krich gingen wus.

Foon Carsten Boysen, weer Momme ma früne dāi, hiird ik, dåt et deer önj Lunham en jungen böre ma sü maning talānte jāif, an dāt et såcht ån foon da junge manschne wus, weese köö, wat üusen hiimstoun an da manschne deer wider inönj en bāader spoor bringe köön - eefter krich an kaaos. An dideer iine, weer humm foole foon fermousen weese köö, wus Momme.

Deer wus uk ålt en grut stuk poesii önj dideer ouers sü praktische, fliitjie an realistische mansche, an suk wised ham uk jütid. We hiirden tu an wunerden üs, wan hi ma en grut lung sååg köm, et diilj biie an spāne dāi an et dan ma en gichelstunge tut schungen broocht, unti we såchen sin härlike skitse foon hiisie börehüsing, wat ferschånkd wården önj en tid, weer et ouers knāap wat tut ferschånken jāif. We belaaweden ham as di fliitjie böre di dāi ouer, ouers am eenem unti et wāagiinje wus hi as bāas unerwāagens ma en gruten fraschen teoterfloose an en musik-kapål - åles junge manschne. Bai sün gelāagenhāid köö Carsten Boysen deer uk ma bai weese, di dan

uk tu uurds köm. Önj da prupefule soole wörd spaald, doonsed, ouers uk diskutiird, strāawed an snāaked am tukamst an bāadere möölikhāide for lönj an manschhāid.

Ik tånk am di luklike an junge Momme, wat jüst sün smuk, halhāard foomen, sin Hanne Marie, fraid hāi. Ik såch an sii dāt jung pāar aw en börewoin aw e dik unerwāagens eefter Naibel. Humm tört ai foole am kunst oone, ouers et wus for me en māast klasisch bil foon en jung, luklik pāar.

Momme an Hanne Marie hāin nü jare āin stāa an fåli foole årbe aptu, dan deer wörd da biise knāapenooch wat schånkd. Am Mommens köm deer nü en nai uurd ap: di büuer. Sü hāaw ik et tum baispal belaawed, as ik gau iinjen »dach« seede wālj, dāt Momme jüst önj e gung deerma wus an bāig en stuk bai foon e bousem. Hi wus san āine architākt, san tutiinsten, mörmooan an tamermoon. Et wörd klāar an et hāi schāke an hāi ninte tu douen ma en prowisoorium. Foon suk forheewen jeeft et maning an maning sliiks. Momme heet sin laawen lung arken een toochte an raāgenschap önj en deegebök fåastfülen.

Hanne Marie an Momme hāin ålt en āam an wanlik hüs for waane an besāk. An luklikerwise hāi Mommens mam deer awt stāa uner e dik et uk bål »trāawel« ma an lök eefter har latje bjarnsbjarne. An deerma ban ik bloot bai e önjfång foon dāt trāawel an rik låawen foon da biise, Hanne Marie an Momme.

Momme wörd aw maning wise en gewinst for san hiimstoun an sin amjeewing. Hi füng as böre tukamstwisene toochte an seet da am. An ålt weer hi haaneköm önj e wråål, as baispal nāam ik bloot Åast- an Weestfraschlönj, deer wus hi gödj laasen an wālj önsānj as di rāarie an klöke böre an mansche. Ån foon da maning bāntjes, wat Momme tubai sin bedrif hāi, wus, dāt hi en ra iirnge en düchtien formoon foon üusen frasche

feriin wus; an sin grut an amfooten leidenschaft önj da leeste maning iirnge wus dāt ploonten an tiien foon maning sliiks ååpel-, peere- an plöömebuume. An sū as ålt ouden wörd et ma liiwde an foole ferstånd an koonen mååged.

Momme heet dör dāt, wat hi toocht, wat hi dāi an wus en gruten schaame sman. An wat koone we ouden, tum baispal din waane, nuch wat ouders seede as: Foon harten tunk, Momme.

Marie Tångeberg

Karen von Oettingen

7.10.1945 - 22.3.2007

Funderende over tilværelsens dybe spørgsmål, finurlig med sin smittende, tørre humor, skarpsindig til det yderste, kærlig og omsorgsfuld, belæst og klog.

Sådan husker vi tydeligt Karen fra hendes aktive tid både som gildemedlem, som gildemester og som aktiv spejdermor og hustru til fhv. korpschef Roland.

Vi mindes med glæde hendes helt usædvanlige, dybtgående gildemestertaler, som vi så frem til, hver gang der var Gildehal og Gildemøde. De bevægede noget i os og var med til, at vi vurderede vores egne synspunkter og måske flyttede os med hensyn til dem.

Men det var ikke kun talerne, der glædede os. Det var visheden om og forventningen til, at Gildehallerne var planlagt til mindste detalje af hende og hendes Gildeledelse. Det gjaldt både valg af sange, borddækning og placering af lys og anden udsmykning, så arrangementerne blev til et hele.

Hun betragtede verden intensivt, hun vurderede og overvejede, altid søgende, men hun kom til en konklusion, uden at hun dog selv var overbevist om, at denne nu også var sandheden. Hun arbejdede videre på de spørgs-

mål, hun havde sat til tilværelsen, og vi, der havde hørt hendes taler, arbejdede også videre på de berørte livets spørgsmål i vores tanker og diskussioner, der kunne fortsætte i vores egne hjem.

Karen, nu har du fået fred. Du har betydet så meget for både Gilde- og for spejderbevægelsen i Sydslesvig med din personlighed, din spejder- og gildeånd og dit aktive virke i og for vores kreds.

Vi vil sige dig tak for den tid, vi har måttet være sammen med dig, og vi vil savne dig.

Vi føler med din familie i dens store sorg, nu, da den har måttet miste dig.

Hvor ofte har vi ikke sunget disse linjer sammen med dig:

Mens tusind sære
skygger gror
af nattens brede favn,
vi stævner hid fra
syd og nord
og tænder her vor bavn.

Din tændte bavn vil fortsat lyse for os i erindringen om dig.

Æret være dit minde.

*På Dansk Spejderkorps Sydslesvigs
og Sct. Georgsgildet Flensborgs
vegne,
Anne-Margrete Jessen, korpschef
og Helmut Werth, gildekansler*

☆☆☆

Karen, det var dig sammen med Roland, der i 1978 startede det hele. »Har du ikke lyst til at være spejder«, blev jeg dengang spurgt af Kristian.

»Spejder - hvad er det?« »Bare kom og se«, lød svaret.

Vi var der nok alle, vi elever fra Husby Danske Skole. Vi sad nede i klasseværelset og ventede spændt på, hvad der skulle ske. Karen havde en flot uniform på og favnen fuld af gule stof-

stykker. Vi fik hver et af dem. Det er dejligt at få gaver, men hvad disse stofstykker skulle bruges til, havde vi ingen anelse om. Eberhard fattede situationen og lagde stofstykket ned på gulvet.

»Ih nej, nu bliver det jo beskidt«, var vor reaktion.

Mens Karen smilende nikkede rundt, tog Eberhard to hjørner af stoffet og rullede det næsten helt op. Han bandt det med råbåndsknob om sin hals; en spejder med gult halstørklæde blev synlig. Det var mit første ulvemøde.

De fleste af os kender sikkert Junglebogen om drengen Mowgli og hans opvækst i junglen. Den sorte panter Bagheera finder en kurv med et menneskebarn. Hun bringer kurven til den nærmeste familie med nyfødte børn - en ulvefamilie. Karen var vor allesamens Bagheera. Og vi var hendes ulve.

Ulvene voksede og lærte af Bagheera, og en dag blev vi ulvespejdere store spejdere og optaget i troppen. De, der dengang startede som Bagheeras ulve, er nu selv voksne. Mange har nu selv små ulve, eller er selv blevet til Bagheeras. Og når vi gamle spejdere om aftenen sidder ved bålet, så høres sætningen: »Kan du huske...?« Så bobler minderne frem fra de mange oplevelser, man har haft.

Der er så mange minder og gode oplevelser, at ingen lejrbaalsaften er lang nok til at fortælle dem allesammen. Og der er flere spejderoplevelser, der venter på os. Bagheera, det var dig, der startede det hele.

»Man skal efterlade et sted mindst lige så godt, som man forefinder det«, er en sætning, vi spejdere tit bruger, når vi benytter os af en lejrplads. Men den kan også bruges om mennesker og omverdenen.

Karen, du har efterladt stedet bedre, end du har forefundet det. Du har gjort din gode gerning, og det er vi allesammen dyb taknemmelige for. Ikke til at forestille sig, hvad vi allesammen ville være gået glip af i livet, hvis ikke du havde været. Og ét er helt sikkert: Der

vil være mange flere spejdere i fremtiden, der om aftenen sidder ved bålet med deres venner og siger: »Kan du huske...«, og fortæller om de mange spejderoplevelser, de har haft - og glæde sig over dem, der endnu vil komme.

Du har fuldført dit arbejde, og nu er du gået hjem. Tak Bagheera.

*En af dine ulve,
Tim Riediger, Angelbo trop*

☆☆☆

Da vi forleden dag ved morgensang holdt en lille mindehøjtidelighed for Karen eller »Karen von«, som hun for det meste blev kaldt, var en af de sange vi sang: Et lille hverdagsunder, der bringer stjernestunder.

Det var en af de mange sange fra vores morgensangs-repertoire, Karen godt kunne lide og ofte selv foreslog - og hendes dybe sangstemme var tydeligt at høre. Der var også i Karens lange lærerliv - hun har været ansat her i Sønder Brarup siden august 1987 - mange stjernestunder.

Dem, hun selv oplevede blandt børnene og kollegerne i skolelivets mange facetter, og de stjernestunder, hun gav videre til os og til børnene, fordi hun var som hun var - med sit engagement, sit humør, sin faglighed, sin indsigt - ja, mange egenskaber burde nævnes, men i stedet kommer her en række situationsbilleder, små glimt af Karen, som vi kender hende fra de mange år, hun var her på skolen.

Fra Karens plads i lærerværelset kunne der lyde brok over regler og love, der var for firkantede og indsnævrende på vores virke og vores skolehverdag. Bortset fra det var hun positiv og favnende som skolemenneske, som kærligt familiemenneske og som fortrylig ven.

En kærlig snak om vores egne børn og endnu mere om vores børnebørn. En drillende bemærkning - en anelse over i det småhoverende fra hende til

dem af os, der ikke havde den samme store, dejlige børnebørnsflok at prale af, som hun havde.

Hvis der var stemning for diskussion, var Karen i sit es, hun elskede at diskutere, om ikke andet, så for diskussionens skyld. Et pædagogisk, fagligt emne var bedst, et mindretalsspørgsmål var også ok - til nød et politisk emne. Bare diskussionen var i gang - og hun tog i en årrække initiativ til, at kollegiet havde fælles pædagogisk weekend - et godt forum for debat og ny viden.

Hun kunne finde argumenter for og imod det hele. Debattens kunst, sprogets muligheder, relevante argumenters måde at supplere og afløse hinanden på, beherskede hun fuldt ud.

Med Karen bag biblioteksskranken blev biblioteket et hyggeligt værested. Børnene kunne lide at være der. Hun vidste lige, hvilke bøger, de gerne ville have. Når den letlæselige bog var »bippet ind«, var der lige en bog mere, hun kunne anbefale. »Det er lige noget for dig - godt nok lidt mere tekst, men prøv nu alligevel.«

Op det lykkedes som regel at få eleverne til at sluge lidt flere bøger end planlagt. Hun havde også indgående kendskab til alt det andet, der var i biblioteket - også computerspillene med deres pædagogiske muligheder og risici. Men for hende var bogen det centrale - litteraturen.

Hun blev ofte den, der forsvarede de svage børn, de lidt skæve eksistenser. De havde brug for en som hende - og hvis undervisning på skolen ikke var nok, tog hun hjem til til dem. Karen var ikke altid bevidst om sin egen indsats, når hun fandt muligheder og reserver - men hun gjorde en forskel.

Ved skolefester - først bag kassen ved indgangen - alle bidrog til det økonomiske fællesskab - ingen gratister her. Senere som sufflør ved det teaterstykke eller den musical, hun sammen med kolleger og en klasse havde sat op. Ofte et kaotisk forløb med mange

løse ender - indtil hendes peptalks fik sammenhængen på plads - lige inden publikum kom ind. Endnu senere, i en eller anden salgsbod ikklædt sit grønne caféforklæde, sørgede hun så for, at der med stor effektivitet og en rap bemærkning kom gang i forretningen.

At elevrådet hurtigt blev velfungerende, var i høj grad hendes fortjeneste, og det var efter hendes opfattelse den bedste mulighed for at lade elever tage socialt medansvar i de demokratiske processer. Hun så det som en unik udviklingsmulighed for hele elevgruppen, og det var en del af hele det givende læringsmiljø, hun elskede at være en engageret del af.

Karen meldte sig til russisk og senere til lettisk for at komme lidt tættere på - det blev vist ikke til sprudlende og varieret kommunikation på de to fremmedsprog, men stædigheden og viljen til at prøve, blev absolut værdsat af vore lettiske venner.

Rejserne til Carnicava var spændende for børnene og for Karen, der foretrak den besværlige togrejse frem for en mere bekvem flyrejse. Togrejsen bød på pudsige, spændende oplevelser, der gav et billede af små, men betydningsfulde kulturforskelle. Hjulskift, masser af myndighedskontrol og samovaren bag i togvognen.

De lidt tættere venskaber i kollegiet, film- og læsekredse, eller mere privat samvær - her var det et must med god mad og god rødvin - og så samtalerne, hyggen, nærværet.

Trods en lang og stærk kamp tabte hun mod den ubarmhjertige sygdom.

Nu har vi tanker og minder om Karen - og dem vil vi passe godt på.

Vi savner hende og sender de kærligste hilsener til Roland og familien.

*Elever, forældre og personale
ved Sønder Brarup Danske Skole,
Mariann Bille Petersen*

Aksel Pedersen

17.9.1916 - 11.4.2007

Konsulent Aksel Pedersen, Tønder, døde 11. april, 90 år.

Aksel Petersen var landmandssøn fra Rørby ved Kalundborg. Han kom allerede som ung til Sønderjylland, hvor han havde plads ved gdr. Hans Schmidt, Kollund. Han var senere på Rødning Højskole og Sydsjællands Landbrugsskole, hvor han tog adgangseksamen til Landbohøjskolen.

Vi blev begge færdige som agronomer i maj 1947 og fik plads som assistenter på Jyndevad Forsøgsstation samme år. En del assistenter på forsøgsstationen fandt deres ægtefæller på Rens Efterskole. Det gjorde Aksel også. Her mødte han husholdningslæreren, Bodil Ottosen. De blev gift i sommeren 1947 og boede det første år i assistentboligen ved forsøgsstationen, hvor deres første barn Anne blev født.

Forstander Fr. Heich på Jyndevad Forsøgsstation var med i bestyrelsen for Grænseforeningens Landbrugsudvalg og opfordrede Aksel til at tage til Husum i Sydslesvig som konsulent for de nyoprettede landboforeninger i Husum-Ejdersted. Det blev til syv års arbejde som konsulent i Sydslesvig i en pionértid, hvor der næsten var mangel på alt, hvor Bodil og Aksel - foruden det landbrugsmæssige - deltog i det danske arbejde i området og fik gode venner for resten af livet.

Da den sønderjyske husdyrbrugskonsulentordning blev gennemført i Sønderjylland, blev Aksel husdyrbrugskonsulent for landboforeningerne i Tønder Amt 1954-78.

Familien, som nu var blevet forøget med sønnen Jens Otto, flyttede til A.J. Andersens Vej i Tønder, hvor Aksel havde kontor, indtil Vestslesvigs Landbrugscenter blev etableret i Løgumkloster i 1975. En del unge agronomer fik deres første læreår hos Aksel. Det var et alsidigt rådgivningsarbejde, der

omfattede både dyr og bygninger. I Landbrugscentret blev Aksel en god kollega til de øvrige, der fik deres arbejdsplads der. Fra 1978 til pensioneringen i 1984 var han konsulent i svineproduktion for Vestslesvigs landbrugscenter.

Bodil og Aksel deltog i det folkelige liv i Tønder og omegn. Han var medlem af ligningskommissionen og skolekommissionen for Tønder Kommuneskole. De deltog i, hvad der foregik i Grænseforeningen, Aksel var i mange år denne forenings revisor. De deltog i Foreningen Nordens rejser til de øvrige nordiske lande og var faste deltagere i Højskoledagene i Bylderup. I Hjemmeværnets Veteranforening i Tønder var Aksel et afholdt medlem.

Aksel mistede sin kone Bodil i 1997, kort efter at de var flyttet til den mindre bolig på Plantagevej. Det var svært for Aksel at blive alene, men han deltog stadig i det folkelige liv på egnen. Han fik sig nogle gode spisekammerater ved middagsbordet i Kvickly. Senere stødte lungekræftsygdommen til, og hans syn blev dårligt, men han holdt humøret oppe, selv om det blev nødvendigt at komme på plejehjem. Den 17. september 2006 fejrede Aksel sin 90 års fødselsdag sammen med familie og venner.

Et langt liv i landbrugets og det folkelige livs tjeneste er slut. Familien har mistet en god far, svigerfar, bedstefar og oldefar. Vi er mange, der har mistet en god ven.

Hardy Knudsen

Maren Schütt

6.2.1943 - 9.4.2007

SSF-bystyrelsen i Flensborg har lidt et særdeles smerteligt tab. Vi har mistet et af vore bystyrelsesmedlemmer.

Maren Schütt har været bystyrelsesmedlem siden 2001. Vi har fra starten værdsat hendes samvittighedsfulde samarbejde, hendes rolige måde at diskutere på og hendes engagerede holdning til foreningen. For Maren var det en selvfølge at være en aktiv del af mindretallet. Opvokset med en dansk opdragelse og dansk skolegang stillede hun sig til rådighed for Skt. Hans distrikt. Hun blev en ansvarsbevidst kasserer i distriktet og kendte mange af medlemmerne personligt.

Vi savner hende både i distriktet og i bystyrelsen. Hun har sat sine spor i vor forening og i vore hjerter. Vi vil ikke glemme hende og udtrykker vor dybe medfølelse med hendes pårørende.

*Maren Schultz, formand for SSF
Flensborg By*

Trods sin sygdom havde hun overskud til at være omsorgsfuld overfor sine venner og familie. Hun var en åben person, der magtede at tale om sine tanker og følelser. Hun var også ærlig, men havde det svært med at skulle dø. »Jeg har jo alt at leve for«, sagde hun. Gennem særligt udvalgte gaver til sine nærmeste valgte hun at give dem minder, de altid vil tillægge en særlig betydning.

Ved sin 35-års fødselsdag inviterede hun ti veninder til brunch på en café i Sønderborg. En hyggelig sludder over en kop kaffe, sådan kendte veninderne hende.

Mette var sygeplejerske og arbejdede, indtil hun blev syg på børneafdelingen på Sønderborg Sygehus.

Hun efterlader sig Lars Salomonsen, der er fotograf og arbejder på Flensborg Avis, og børnene Mads, der fyldte 1 år den 16. maj, og Jakob, der fyldte 3 år den 17. august, samt sine forældre.

Mette blev begravet fra kapellet i Gråsten

Fl.A.

Mette Søtang Salomonsen

1.4.1972 - 9.5.2007

Efter mere end et års kamp mod kræften sov Mette Søtang Salomonsen ind kun 35 år gammel.

Da Mette og hendes mand, Lars Salomonsen, ventede Mads, fik Mette smerter. Det var i februar sidste år, og det viste sig at være en kræftknode. Mads blev taget ved kejsersnit i 32. uge, og Mette kæmpede en brav kamp. Hun blev opereret, fik strålebehandling og kemo. Hun var en fighter, men tabte kampen.

Hun var et menneske, der bekymrede sig om sine nærmeste, men som også godt kunne sige til, hvis hun havde brug for hjælp, hvadenten det handlede om at flytte en plante i haven eller tale om sin sygdom.

Holger Thomsen

19.3.1955 - 8.7.2007

Læk Danske Skole modtog meddelelsen om Holgers pludselige og alt for tidlige død med sorg.

Holger har for skolen gennem alle årene været en engageret, trofast altid hjælpsom forælder, som vi i vores daglige skole-hjem-samarbejde vil komme til at savne.

Om det drejede sig om kørselshjælp til lejrskole, passe grillen til forældrearrangementer eller rydde op efter et sådant. Holger stod altid i forreste række for at give en hånd.

Desuden var Holger et aktivt og livligt medlem af samarbejdsrådet, hvor han har været med til at præge debatten på en fremadrettet og positiv måde til gavn for indførelsen og etableringen

af fællesskolen i Læk. Også i dette forum vil vi savne Holger.

De sidste tre uger har Holger desuden været tilknyttet Læk Danske Skole som medarbejder på det teknisk-administrative område, hvor han sammen med skolens pedel Norbert har varetaget det forefaldende arbejde på skolen. Holger efterlader sig sin hustru og to børn.

På vegne af samarbejdsrådet og medarbejderne på Læk Danske Skole,

Sven Johannsen, skoleinspektør

Frants Stener Vendelhaven

14.4.1918 - 23.2.2007

Efter lang tids sygdom er Frants Vendelhaven død.

Han var præst ved Helligåndskirken i perioden fra 1969 til sin pensionering med udgangen af april 1988. I mange år var han tillige formand for menighedsrådet.

Han var præst fuldt og helt og med glæde, og det var vel også, hvad der gav ham overskud til at blive i gerningen, til han fyldte 70 år. Endnu i dag kan man som præst ved samme kirke møde mennesker, der lyser op, når de fortæller om hans tid sammen med dem som f.eks. konfirmander.

Konfirmanderne var aldrig i tvivl om, at Frants Vendelhaven havde et stort hjerte for den del af sit virke. Ligeledes huskes han som en dygtig forkynder. Gudstjenesten var højtids for ham. Hver gang. Uanset om det var netop en af højtids søndagene eller en helt almindelig søndag. Han forkyndte klart og forståeligt i umiskendelig bevidsthed om vores evangelisk lutherske kirkes arv.

Herom skrev han f.eks. i et kirkeblad på følgende måde i opposition til de mange, der ville (vil?) gøre kirken til en magtfaktor: »Men nu er »kirken« noget andet og mere end en organisation,

der optræder som en magtfaktor. Kirken er først og fremmest dens gudstjeneste, og havde såkaldte kristne mennesker holdt sig til det, var det næppe kommet til det magtmisbrug, der havde bragt kirken i miskredit. Og det er - om man nu kan lide at høre det eller ej - netop gudstjenesten, der giver kristendommen identitet - giver den »ansigt«. For det er - al kirkelig magtmisbrug ufortalt - gudstjenesten, der har bidraget til at bevare kærnen i kristendommen, som går helt tilbage til Jesus selv«.

Sådan var forkyndelsen altid koncentreret om det væsentlige. Tilmed kunne menigheden glæde sig over et tydeligt og flot formuleret sprog.

Han forstod at prædike aktuelt. Det var ham magtpåliggende altid at være velorienteret om samfundsforhold. Han fulgte med ved at være en flittig læser af både danske og tyske aviser og tidsskrifter, ligesom han hele tiden holdt teologien ved lige og lod sig udfordre af nyere forskning. Her lå tyngdepunktet nok inden for kirkehistorien. Typisk for ham, så var det aldrig ham selv, der var interessant. Det var gerningen først og fremmest.

Gud skænke jer i familien trøst.

Æret være Frants Vendelhavens minde.

Viggo Jacobsen, provst

Peter Volgmann

16.5.1949 - 25.2.2007

I en alder af 57 år er journalist Peter Volgmann, Flensborg Avis, uventet afgået ved døden som følge af et hjertetilfælde.

Peter Volgmann stammede fra Parchim i Mecklenburg i det tidligere DDR, men kom allerede som barn til Vesttyskland, hvor familien bosatte sig i Hamborg. Efter en uddannelse i engros- og eksporthandel tog han ligeledes en journalistuddannelse.

Han kom til grænselandet, da forlaget Bauer i begyndelsen af 1970'erne satsede voldsomt på avismarkedet i Slesvig-Holsten og indledte sin offensiv på den sydslesvigske vestkyst med bladet Nordfriesische Rundschau. Peter Volgmann blev tilknyttet hovedredaktionen i Husum, men da Bauer-Verlag ikke fik det forventede resultat ud af avissatsningen og ret hurtigt smækkede pengekassen i, fik han ansættelse ved det tyske mindretals avis, Der Nordschleswiger i Aabenraa.

Aabenraa blev også Peter Volgmanns bopæl i alle årene. Han blev på Der Nordschleswiger i næsten 20 år, idet han i 1991 besluttede at fortsætte som freelance-journalist. I årenes løb arbejdede han mere og mere som radiojournalist for Norddeutscher Rundfunk (NDR) i Flensborg og havde derfor hele grænselandet som arbejdsområde.

Peter Volgmann beherskede både dansk og tysk, så sproget var ikke noget problem, da han i november 2006 søgte og fik en stilling som journalist på Flensborg Avis og blev tilknyttet Sydslesvig-redaktionen.

Peter Volgmann, der efterlader sig to døtre, var journalist af den gamle skole. Nyheder kom før alt andet. Blandt kollegerne på begge sider af grænsen var han yderst vellidt, og han var i mange år særdeles aktiv i Aabenraa Journalistklub.

F.I.A.

☆☆☆

Med Peter Volgmanns død har familien mistet en omsorgsfuld far, og vi på Flensborg Avis har mistet en kompetent kollega, der ud over sine store faglige kvalifikationer var et højt skattet menneske.

Han tog sig ikke alene af sine egne opgaver med flid og aldrig svigtende ihærdighed. Han inspirerede også de øvrige medarbejdere og sprudlede af journalistiske ideer i sin iver efter at gå nye journalistiske veje.

Peter Volgmann var kendt for sin store viden om grænselandet og som en intim kender af såvel tyske som danske mindretalsforhold, som han i en lang journalistisk karriere beskæftigede sig med for bl.a. Norddeutscher Rundfunk, Nordschleswiger og Jydske Vestkysten, inden han kom til Flensborg Avis for at overtage opgaven som Sydslesvig-journalist.

Det var kendetegnende for hans professionalitet, at han altid var parat til at dele ud af sin store baggrundsviden og vise sine kolleger genveje i journalistikken, fordi han var besjælet af et inderligt ønske om, at information til lyttere og læsere på både hans egne skiftende arbejdspladser og i andre medier skulle være så omfattende og seriøs som overhovedet muligt.

Som alene-far efter sin hustru alt for tidlige død delte han sin tilværelse ligeligt mellem sit journalistiske engagement - uden nogensinde at skele til arbejdstider - og sit familieliv. Han så det som en vigtig opgave i tilværelsen altid at være som både en mor og en far for børnene.

Peter Volgmann efterlader et stort savn både i Flensborg Avis' bladhus, hos mange kilder fra det daglige arbejde og hos talrige kolleger, der gennem årtier har nydt godt af hans hjælpsomhed, kollegialitet og pragtfulde humør.

Vore tanker går til børnene efter det tragiske tab af en kærlig og omsorgsfuld far.

Æret være Peter Volgmanns minde.

Bjarne Lønborg, chefredaktør

☆☆☆

Pludseligt og aldeles ufatteligt har Aabenraa Journalistklub mistet et af sine mest trofaste, hjælpsomme og engagerede medlemmer, journalist Peter Volgmann i en alder af bare 57 år.

Hjertet slog pludselig fra, og en af klubbens og standens mest farverige repræsentanter forlod os.

Peter lagde gennem mange år et stort arbejde i Aabenraa Journalistklub, både som bestyrelsesmedlem, flittig mødedeltager, resolut dirigent på vore generalforsamlinger, organisator til vores sammenkomster og årlig vært i sommerhuset i Skarrev for klubbens traditionelle før-sommer grill-komsammen.

Frem for alt var han en god journalist, en farverig og hjælpsom kollega, ja, en rigtig kammerat.

Æret være Peter Volgmanns minde.

*Bestyrelsen for Aabenraa
Journalistklub,
Helge Andreassen, formand,
Hanne Høier, kasserer,
Erik Larsen, sekretær*

Lorens Wortmann

- 11.8.2007

Det var for mig og Anne en utrolig trist besked at modtage, at Lorens Wortmann var gået bort.

Vi var nok klar over, at Lorens var alvorligt syg, men det havde vi slet ikke forventet.

Næsten 50 års venskab er slut, og vi vil komme til at savne Lorens, men hans kone Inge skal ikke blive glemt.

Gennem mange år har jeg, foruden det private, haft et godt og fortroligt forhold til Lorens både i forbindelse med det erhvervsmæssige og vort medlemskab af Bov Byråd i de sidste ni år, som sluttede med udgangen af 2006. Her, hvor han også var respekteret, havde Lorens sine meninger, der altid blev fremlagt med et glimt i øjet - intet blev fejlet under gulvtæppet, men fremlagt på en humoristisk måde.

Lorens var født og opvokset i Frølev, hvor han har tilbragt den største del af sit liv. Han kendte næsten enhver plet i Bov Kommune, hvor han gik i sin fars fodspor med historien om forgangne slægter og deres historie helt op til i dag.

Man gik aldrig forgæves, hvis man manglede historisk hjælp. Lorens var altid parat med de nødvendige oplysninger, og hans viden var stor. Han var bl.a. medlem af bestyrelsen for Bov Museum og formand for Historisk Forening, hvilket han gik uendelig meget op i.

Vi var sammen om at starte vort Bomlaug i Bov. Her fandt vi værdien i at bevare nogle grænsebomme, som ellers skulle fjernes i forbindelse med Schengens ikrafttrædelse, hvilket kunne være til glæde for kommende generationer.

Lorens havde over årene haft mange tillidsposter, og han var en kendt person i vide kredse.

Vi har mistet en god ven. Nu står minderne tilbage fra mange muntre dage og ferierejser.

Vore tanker går til Inge, hendes børn og børnebørn.

Æret være Lorens' minde og TAK for mange gode stunder.

Kjeld Michelsen, Padborg

SYDSLESVIG-DAGBOGEN 2006-2007

OKTOBER 2006

12.

Stemningen er i top, da ca. 100 danske som tyske bænker sig i »Nordkreuz« i Harreslev for at markere I.C. Møller-Fondens 30 års jubilæum. Henrik Geipel er formand for fonden er glad for at møde sine »medarbejdere« fra hele Sydslesvig.

Stemningen på »Waldschlösschen« i Slesvig er knap så meget i top, da 400 ældre fra hele Sydslesvig følger Humanitært Udvalgs indbydelse til fælles eftermiddagshygge sammen med Gottorp-Skolens Kor og Trio Constance. Der er alt for lidt plads. Kæthe Kühl fra udvalget byder velkommen og præsenterer udvalgets nye formand Leif Volck Madsen, Harreslev, tidl. Egernførde. Han afløser udvalgets mangeårige, engagerede formand Elva Thorup Nielsen, Flensborg, tidl. Kobbermølle. SSWeren Aage Bracke, Hørup, deltager i sit sidste kommunerådsmøde efter 39 år med mandat. Hans efterfølger er Manuela Bruns.

Nicolai Kirke i Egernførde er fyldt til sidste plads, da SSF og Sønderjyllands Symfoniorkester inviterer til Mozart-koncert. Dirigent er orkestrets chefdirigent Vladimir Ziva, solist Carmen Rosu Nicolescu, violin.

Brita Erika Ahrens Hedemann dør.

13.

DR og TV2 enes om en aftale med kabeludbyderen Kabel Deutschland om fortsat distribution af de to danske tv-stationer i det nordtyske kabelnet. KD havde ellers bebudet en lukning pr. 15. oktober, hvilket udløste en voldsom reaktion i det danske mindretal og blandt politikere i København og Kiel.

Kulturnætterne i Flensborg på Christiansborg er alle tiders succes for det danske mindretal, der er med begge steder. I København underholder De Säkstante med frisiske og danske sange, i Flensborg deltager Flensborghus, Dansk Centralbibliotek, Aktivitetshuset og Det lille Teater som de fire danske af ialt 17 kulturinstitutioner i byen med flotte programtilbud, der værdsættes af et talstærkt og lydhørt publikum.

Grænseforeningen fra Frederikssund og Omegn overrækker en pæn gavecheck til Christian Paulsen-Skolen i Flensborg.

500 mennesker deltager i Egernførde SSFs lanterneoptog gennem byen.

På SSF Gottorp Amts tillidsmandsmøde konstaterer amtsformand Franz Dittlich, at medlemshvervningen gør medlemstallet stabilt, men at det kniber de steder, hvor nedlagte skoler sælges fra.

14.

Vor avis præsenterer de 27 Duborg-elever, der efter en idé ved Grænseforeningen, bakket op af SSF, p.t. uddannes til elev-ambassadører, så de i mødet med unge i Danmark kan fortælle om sig selv og deres mindretals-baggrund. Hidtil har de kun gjort gode erfaringer med at møde unge i Danmark, men der er en masse fordomme, de skal til livs.

15 55-års jubilarerer fra Duborg-Skolens årgang 1951 mødes til klassekomsammen på Skt. Knudsborg, sammen med nogle lærere fra dengang.

15.

Elisabeth Postma, Nibøl, tidl. Rendsborg, runder de 70.

16.
Vor avis præsenterer de 65 11-14-årige i SdUs efterårslejr på Ladelund Ungdomsskole. De havde en fornøjelig uge sammen, den 17. af slagsen. Og der var en lang venteliste.

900 nye studerende på Flensborg Universitet introduceres i grænselandet og de (mindst) to kulturer hér.

Annedore og Erwin Mankowski fejrer sølvbryllup.

17.
Vor avis præsenterer børne- og ungdomsteater-truppen Imagine Dreams, der i Slesvig er i gang med en bearbejdet version af Roman Polanskis film »Vampyrernes nat« fra 1966 - under ledelse af lærer Gunnar Johannsen. Der er 40 medvirkende på og 15 bag scenen. Premiereren skal være i maj 2007.

18.
Nils Vollertsen, Slesvig, fylder 50.

18.-20.
En busfuld sydslesvigere tager med SSW på politisk informationstur til ministerier, museer og Danmarks Ambassade i Berlin.

18.-21.
SSF Sydtønder Amt er på interessant og hyggelig amtsudflugt til Nederlandene og Østfrisland.

19.
I SSFs informationsblad KONTAKT meddeles, at ministerpræsident Peter Harry Carstensen fra sin dispositionsfond har ydet 13.400 euro til SSF. Pengene går til Sydslesvig Rocks, det nye Harmoniorkester i Frederiksstad, Duborg-Skolens luciapigers optræden i den danske kirke i New York samt sproginitiativet »Vers på Tværs« for børn og unge.

KONTAKT skriver endvidere, at caféen i Ejdersted nu har fået navn »Uffes Kafeklub« - relaterende til Uffe hin Spage, som også Uffe-Skolen i Tønning er opkaldt efter.

De tre undervisningspavilloner ved Bredsted Danske Skole fjernes af en kæmpekran. Efter skoleudvidelsen er der ikke brug for dem mere her på stedet.

21.
Vor avis beretter om alle tiders bedste-forældre- og børnebørnlejr med alskens aktiviteter på Christianslyst. Otto Putzer, Harreslev, stod for det praktiske og organisatoriske.

Julie Ramsing-Børnehaven i Flensborg runder de 50, og det markeres med en udflugt til en dyrepark.

22.
Midtangels danske Menighed indvier sit nye orgel i kirkesalen på Satrup Danske Skole. Det består af to manualet og et pedalværk.

23.
Wilhelm Klüver, formanden for Oberst Parkovs Mindefond, overrækker 45.000 kr. til Dansk Sundherdstjenestes forretningsfører Georg Hanke og Dansk Alderdomshjems viceforstander Ebbe Paulsen. Pengene skal bruges til anskaffelse af tre elektriske senge på alderdomshjemmet. Klüver havde forinden afleveret en check til Læk danske Kirke og hos Humanitært Udvalg. I morgen får rekreativshjemmet Benetgaard en check.

26.
Også i Sydslesvig glæder man sig over nyheden fra Hoffet: Kronprinsesse Mary venter sig. I maj bliver Mary og Frederik forældre for 2. gang.

Vor avis kan melde, at Prins Henrik er optaget som æresbroder i Skt. Knudsgildet i Flensborg. Dermed fortsættes en århundredgammel tradition med tætte bånd mellem kongehuset og gildet.

Vor avis skriver endvidere, at Troels Herlin, tidl. Flensborg, er udnævnt til ny klinisk professor ved Århus Universitetshospital i pædiatrisk reumatologi.

JyskeVestkystens chefredaktør Mette Bock meddeler, at hun har sagt op pr. årets udgang efter fem år i redaktørstolen. Hun var de danske sydslesvigere en »god mand«.

Skabskirken i Hatsted Forsamlingshus er blevet shinet op, skriver Sproghjørnet i vor avis. Hjordkær Menighedsråd, Sydslesvigs Selvhjælp og Sydslesvigsk Forening gav penge.

Anneliese Voss runder de 70.

Heddi Kielgast dør 85 år gammel.

27.

Alexander von Oettingen, Flensborg, forsvarer sin doktordisputats »Pædagogisk filosofi som reflekteret omgang med pædagogiske antinomier« ved Danmarks Pædagogiske Universitet med professorerne Michael Uljens, Finland, Lars Løvlie, Norge, og Peter Kemp, Danmark, som opponenter. Han kan fremover kalde sig doktor i pædagogik.

28.

På Grænseforeningens sendemandsmøde i Nyborg lufter formanden Finn Slumstrup ideen om en sydslesvigsk tænketank. Han efterlyser en forpligtende passus i public service-aftalen med DR og TV2 om også at servicere Sydslesvig. Også Danevirke som verdenskulturarv går Grænseforeningen ind for og efterlyser regeringens aktive bakken op. Formanden genvælges for en to års periode. Nis Hardt, Danevirke Museum, får Grænseforeningens Kulturpris 2006. Omkring 20 elevambassadører fra Duborg-Skolen diskuterer med de delegerede og gæsterne ved bordene. Røhsminde i Jaruplund skal sælges, meddeles der. Årbogen 2007 af Sven Skovmand om det danske mindretal i Sydslesvig og andre mindretal i Europa præsenteres. Den er velegnet til undervisningsbrug. Også Søren Krarups udsagn om, at Sydslesvig bør være en del af Danmark, diskuteres - omend afvisende. I de følgende dage polemiseres også fra

politisk side imod Krarups udtalelse. Den svenske jazzguitarist Ulf Wakenius og trio'en Liaison åbner »Schleswiger Jazzherbst«, jazz-efteråret i Slesvig, som Slesvig Musikclub og SSF arrangerer.

Vor avis beretter om noget nyt inden for SdU: Bordtennisskole i efterårsferien i Læk Danske Skoles ny gymnastiksal for 24 unge i alderen 8-12 år.

I samme avis skrives, at kulturjournalist Jens Nygaard, Flensborg Avis, er blevet hædret af Danske Dagblades Forening for at have skrevet, redigeret og layoutet en flot dobbeltside om årsmøderne.

50 børn og voksne møder op til lanterneløb i Oksbøl.

29.

Dr. Johann Runge, Nyhus, runder de 80.

31.

Holbæk Egnsteater spiller den Faust-inspirerede teaterkoncert »Historien om en soldat« på Husumhus, inviteret af SSF, med musik af Stravinski og tekst af Rasmuz.

Vor avis skriver, at danske skolebørn fra Flensborg Amt i denne uge kan opleve Selma Lagerlöfts »Skiftingen« ved Teater Fair Play fra Holbæk på Flensborghus.

NOVEMBER 2006

1.

SSF-/SdU-konsulent Simon Faber melder efter en samtale med jura- og teknologiekspertter fra DR i København om, at dansk tv kan modtages digtalt-terristrisk i store dele af Sydslesvig, hvis man ellers investerer i tag- hhv. loftsantenne. Det har DRs og egne undersøgelser afsløret. Samme forhold gør sig i øvrigt gældende mange steder også i Danmark.

SSW indkalder til et informationsmøde for unge, der har lyst til at genoplive SSW-Ungdomsgruppen SSW-U.

Pator emer. Leif Volck Madsen, tidl. Egernførde, nu Harreslev, vikarierer for sin langtidssygemeldte kollega Henrik True.

Hansen & Marcussen agerer »Pianisten og Bumsen« ved en aftenforestilling på Nibøl Danske Skole, inviteret af SSF.

Union-Bank i Flensborg ansætter Ramona-Christina Schwarz som marketingmedarbejder.

2.

SSFs informationsblad KONTAKT præsenterer årets julemærker Jul i Sydslesvig 2006. De er modigt designet af foreningens billedudvalg (Erik Fredens, Uwe Oldag, Kim Olesen) på baggrund af SSF-grafiker Roald Christesens fotos af to af Siegfried Fuhrmanns skulpturer.

Hiort Lorenzen-Skolens fodbold drenge fra 7.-10. kl. taber kvartfinalekampen mod Løvvangskolen i Nørresundby i Ekstrabladets fodboldturnering, som de deltager i for 3. år i træk. Men de trøster sig med, at de er blandt de 8 bedste af i alt 1.080 deltagende hold.

250 voksne og børn deltager i Gottorp-Skolens, Bustrupdam Børnehaves samt SSF-distrikterne Skovby, Frederiksberg og Dannevirkes lanterneoptog i Slesvig.

Niels Benedict Thomsen, Tønder, dør 81 år gammel.

3.

Kontaktudvalget under forbundsindenrigsministeriet mødes med repræsentanter for det danske mindretal. Det sker i Husum, og på dagsordenen står bl.a. modtagelsen af dansk tv, en sag om skattefradrag for ophold på efterskoler i Danmark og en evt. høring i Bruxelles, når Tyskland overtager Rådsformandskabet i 2007.

Lederne af de otte nordiske informationskontorer og deres styreformænd mødes i Flensborg for at drøfte ting af fælles interesse.

Helmut Joost, Flensborg, dør 79 år gammel.

4.

Nordisk Informationskontor og SSWs landdagsgruppe arrangerer konferencen om »Norden og EU« med bl.a. formanden for Nordisk Råd Ole Stavad og den islandske forfatter Einar Már Guðmundsson på Flensborghus i Flensborg. Der er 120 deltagere fra Norden og Slesvig-Holsten. Om aftenen er der koncert ved SSF med fantastiske Eivør Pálsdóttir fra Færøerne.

På det tyske mindretals »tyske dag« i Tinglev bebuder landagspræsident Martin Kayenburg, at landdagen i Kiel vil bestille en videnskabelig undersøgelse af mindretallets »merværdi« for grænselandet hhv. Sydregionen og Slesvig-Holsten.

5.

Ustyrligt morsomme »Ægteskab på italiensk« med Det Danske Teater og Pia Jondal og Waage Sandø i hovedrollerne (de danner også par privat) opføres på Flensborg Teater efter invitation fra SSF.

7.

Vor avis skriver, at statsminister Anders Fogh Rasmussen i et svar på spørgsmål nr. 103 fra Folketingets Kulturudvalg har tilkendegivet, at han er enig med udvalget i, at dansk tv i Sydslesvig er dansk kulturpolitik.

Bangladesh har sidste år sendt 60.000 kr. til de fattigste i bl.a. Bangladesh, oplyser shoppens leder Hanne Görns i vor avis.

Vor avis kan også fortælle, at Grænseforeningen i disse dage er undervejs i Sydslesvig med 37 lærere fra 20 gymnasier i Danmark for at vise dem det danske mindretal og grænselandet.

Endelig melder vor avis om Dannevirke UFs 30 års jubilæum, som blev fejret af de knap 30 medlemmer på forsamlingshuset Danevirkegården.

Anders Dahl præsenteres som ny manager for håndboldklubben SG Flensborg-Handewitt.

Ester Høgel runder de 90.

8.
Vor avis skriver, at friserudvalget (»Bundesausschuss für die friesische Volksgruppe«) for første gang holdt møde i Nordfrisland, nemlig i Nordfrisisk Institut i Bredsted. Formand er forbundsregeringens mindretalskommitterede dr. Christoph Bergner. Han og de andre i udvalget - bl.a. landsregeringens mindretalskommitterede Caroline Schwarz - blev budt velkommen af formanden for Foreningen Nordfrisisk Institut Thede Boysen.

8.-15.
Børneteater-forestillingen »Guder« gæster Sydslesvig og vises på fire danske skoler og Husumhus for elever fra disse og omkringliggende skoler, inviteret af SSF.

9.
SSW beklager, at CDU vender ryggen til ligestillingen af det danske skolevæsen ved at droppe krav til kommunerne, skriver vor avis. Oprindeligt var der enighed om at forpligte kommunerne i Sydslesvig til at betale 100 pct. imod nu 25 pct. i tilskud til de danske skoler, men de planer vil man nu ikke realisere mere - sikkert fordi de som regel CDU-styrede kommuner har protesteret.

SSWs 70 medlemmer i Hamborg og Holsten mødes med bl.a. SSWs landssekretær i Hamborg for at drøfte, hvordan de kan hjælpe partiet. Her er der ingen SSW-distrikter.

På Sundhedsrådets møde oplyser Dansk Sundhedstjeneste forretningsfører Georg Hanke, at foreningen vil holde budgettet og måske have et mindre overskud. Nogle af værelserne på Dansk Alderdomshjem er for små og skal ombygges hhv. ryddes inden udgangen af 2007. Det betyder færre beboere og nok også færre (åremåls)ansatte.

Michael Falch giver en forrygende koncert på det udsolgte Flensborghus. Arr.: SSF Flensborg By.

SSFs informationsblad KONTAKT skriver, at der i ugen 15.-20. november er

»stoleuge« i Skt. Hans Kirke i Flensborg ved diverse møder og arrangementer. Da kan de besøgende vurdere forskellige stole og stemme om, hvilke stole kirken skal købe. Også en ny svampebog på frisisk ved Marie Tångberg præsenteres.

10.

Vor avis skriver, at Duborg-Skolens tagetage er ramt af ægte hussvamp, hvilket medfører udflytning af elever og indtil videre uoverskuelige omkostninger.

SSF inviterer alle over 10 til forsamlingshusteatret i Store Vi Danske Skole med »Tre nætter varer døden« med den danske børneteatergruppe Corona La Balance.

I Harreslev danske Kirke mødes halvanden hundrede unge for at nyde en rockgudstjeneste med unge amatører.

11.

På SSFs landsmøde i Husum hædres Christel og Otto Prühs, Rendsborg, for deres indsats igennem mange år med Sydslesvig-Prisen, indstiftet af Oberst H. Parkovs Mindelegat. Frederiksstad-Orkestret indleder mødet med en forrygende koncert. Jytte Christoffersen, Ladelund, vælges som ny formand for Kulturudvalget efter Erik Johansen, og Gitte Hougaard-Werner, Egerfnørde, vælges til ny formand for Årsmødeudvalget og dermed til Kirsten la Cours efterfølger. 1. næstformand Jon Hardon Hansen og 1. bisidder Tove Hinriksen genvælges til forretningsudvalget. Sydslesvigsk Årbog 2006 præsenteres. Hvervekampagnen og kontingentstrukturen har ført til markant flere nye medlemmer.

12.

Valsbøl Menighed tager sit nye orgel i kirkesalen på Valsbølhus i brug ved gudstjenesten inkl. koncert ved musikeren og sangeren Simon Faber, Flensborg.

Højskolelærer og telolog Eberhard von

Oettingen indsættes som præstevikar i Tønning og Vestejdersted danske Menigheder.

Bredstedts nye kirkerum i foreningslokalet på Bredsted Danske Skole indvies af biskop Niels Henrik Arendt.

13.

Peter Schaufuss-Balletten præsterer et forrygende danseshow »Satisfaction« med Rolling Stones-musik på Flensborg Teater, der er komplet udsolgt. Arr.: SSF.

Palle Mikkelsen, trompet, og Helen Davies, harpe, giver en skøn og velbesøgt koncert i den fhv. synagoge, nu kulturcenter i Frederiksstad. Arr.: SSF og SdU.

»Skumringstime« på Dansk Centralbibliotek i Flensborg: Som på alle biblioteker i Norden læses der denne aften nordisk litteratur; i Flensborg islandsk ved Leif Mikkelsen fra Det lille Teater.

13.-17.

SSF og Det Lille Turnéteater spiller forestillingen »Dortes hjerte« på Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg for børnehaverbørn i 3-5 års alderen.

14.

Samrådet vælger SdUs formand Anne Kämper til ny formand efter SSWs Flemming Meyer. Hun tiltræder 1. januar 2007. Samrådet siger også ja til etablering af en »tænketaank«. Og ser velvilligt på Fælleslandboforeningens økonomiske problemer efter at være blevet skåret ned m.h.t. tilskud fra Kiel. Skoleforeningen kan oplyse, at der gennem fælles indkøb kan spares 50.000 euro om året.

Grænseforeningens formand Finn Slumstrup siger på et SSF-/Sprogforenings-møde i Tarp: »I dag er det os i Danmark, der har brug for jer. I er de professionelle danskere. Sydslesvig er forhaven til Danmark. I er et eksempel på samhørighed og det nære.«

Flensborg-Biffen viser Anders Østergaards dokumentarfilm »Gasolin« om

den legendariske gruppe i biografens sal på Flensborghus.

Johannes Kohrt runder de 93.

15.

Regionalrådet Sønderjylland-Schleswig konstituerer sig med viceamtsborgmester Jens Andresen som formand og kredspræsident Johannes Petersen. Fra 1. januar 2007 vil »regionalforsamlingen« kun have 22 medlemmer i stedet for nu 42 samt en dansk-tysk bestyrelse. Fra SSW er Anke Sporendonk med som ny. De to mindretalsmænd Hans Heinrich Hansen, BDN, og Andreas »Dres« Lorenzen, SSW, giver et tilbageblik over de forgangne ni år. Også SSWeren Manfred Kühl, Flensborg, forlader regionsarbejdet.

15.-17.

Danske sydslesvigere på »folketingstur« modtages af Prins Joachim på Amalienborg, på Christiansborg af Folketingets Præsidium med formanden Christian Mejdaal i spidsen, i Undervisningsministeriet af minister Bertel Haarder, der foreslår, at der indrettes handelsgymnasiale og tekniske linjer på det nye danske gymnasium i Slesvig, hos Mærsk Mc-Kinney Møller af selveste Hr. Møller og A.P. Møller-Fondens direktør Ove Hornby, på Danmarks Radio i Ørestaden af programdirektør Lars Vesterlørke, og på Vartov af Grænseforeningens formand Finn Slumstrup og Vartovs sekretariatsleder Hans Grishauge. Derudover var der samvær med Sønderjyske Allgemene og et teaterbesøg på programmet.

16.

Bourbon Street Jazzband giver en forrygende koncert i Medborgerhuset i Egerfærde, inviteret af SSF og SdU.

Samme aften inviterer SSF til jazz på Flensborghus med Christina Dahl og Heartbeats. Der er fuldt hus.

16.-18.

Friisk Foriining organiserer den 2. European Minority Film Festival i Husum med award og seminar.

17.

Vor avis anmelder Det lille Teaters nye julestykke »Hjertet«, der får verdenspremiere den 25. november. Stykket er skrevet af Niels-Ole Lindgaard og Doris Jensen Lindgaard med musik af komponisten Hans Jakob Jessen, alle fra Det lille Teater.

Husum Cricket Clubs 1. divisionshold og klubbens primus motor Henry Buhl modtages på Dansk Generalkonsulat i Flensborg. Efter 14 kampe i år i 1. division i Dansk Cricket Forbund kvalificerede holdet sig til en bronzemedalje og skrev dermed sydslesvigsk idrætshistorie.

Annegret Friedrichsen, tidl. Skovlund, nu København, er medforfatter og redaktør af en ny antologi om engle i Europa, »Engelskrift«, der udkommer i dag.

I vor avis annonceres Jørgen Maiboms død. Han blev 83 år.

18.

På SdUs hovedsendemandsmøde siger Anne Kämper for sidste gang ja tak til at blive genvalgt som SdUs formand. Når hendes formandsperiode slutter i 2008, har hun været formand i 15 år. Teaterforeningen »Imagine Dreams« fra Slesvig optages som nyt medlem. ID har 74 medlemmer, hvoraf de 53 er under 21 år med dansk skolegang. Kultur-»lokomotivet« fra Ladelund Bjørn Egeskjold får SdUs Kulturpris. SdUs styrelse mener, at lejeraftaler er bedre end brugeraftaler med Skoleforeningen, så længe »man i Sydslesvig ikke har en fælles forståelse for, at bygninger tilhører hele mindretallet«.

Slesvig-Ligaens formand Flemming Radsted Madsen overrækker 75.000 kr. til bl.a. børnehaver, skoler, foreninger

og menigheder i Sydslesvig. SSF får penge til en ny port mellem Husumhus og slotsparken i Husum. Overrækelsen finder sted i Hjemmet i Mariegade i Flensborg.

Vesterland Fritidshjem fejrer 25 års jubilæum med åbent hus og størt ryk-ind. Medarbejder Gerd Ulmer havde 25 års jubilæum den 15.

Vor avis skriver, at Ulrich Jochimsen, Flensborg, er blevet hædret med forbundsfortjenstkorset for sit mangeårige engagement til fordel for en miljøvenlig, decentral og demokratisk energiforsyning i Tyskland.

Inger Kølvråa, Harreslev, runder de 70.

19.

SSFs informationsblad KONTAKT kan berette om et usædvanligt sølvbryllup i Velt/ Follervig: Juliane og Wilhelm Dertert har været gift i 25 år - men de er langt oppe i 80'erne.

19.-21.

Mozarts 250 års fødselsdag fejres af SSF, SdU og Dansk Centralbibliotek med en familiekoncert på Flensborghus med Tarja Tepponen, fløjte og sang, og Malwina Gahm, piano, med foredrag om »Vidunderbarnet Mozart« ved Hans Peter Rasmussen på centralbiblioteket og med filmen »Amadeus« ved Flensborg-Biffen i Flensborghus' (biograf)sal.

20.

»Offener Kanal« Flensborg viser en halv times film om hverdagen på Mariegades Fritidshjem i Flensborg, produceret af Birte Büchner, der har været i praktik på fritidshjemmet som led i pædagoguddannelsen, hvor hun også deltog i medieundervisningen på seminariet.

Karen Marie Larsen, Føns, dør.

21.

Der var mange til »Natmad med Oberstinden« i Husum, da Svalegang-

en med Pia Rosenbaum, Hanne Felding og Ejnar Hans Jensen med (galgen)humor skildrede det facetterede liv på et plejehjem.

Odense Teater og SSF præsenterer »Primadonnaer på prøve« i Slesvig Teater, og der er pænt fremmøde.

22.

Otto Högel, Vesterland, dør 96 år gammel.

22./23.

En undervisningsministeriel arbejdsgruppe er på to dages informationstur til Sydslesvig. De skal analysere pengestrømmen fra ministeriet til det danske mindretal og klarer et hæsblæsende program med bravour og masser af indtryk. Deres anbefalinger forelægges departementschefen.

22.-24.

Dansk Kirke i Sydslesvig og det danske mindretals pædagogiske og kulturelle virke præsenteres for et hold vordende præster fra Pastoralseminariet i Århus.

23.

Erik Rasmussen runder de 70.

24.

Flensborghus er fyldt til sidste plads: Danmarks Radios Bigband og Sigurd Barrett fejrer Leo Mathisen i anledning af hans 100 års fødselsdag. Arr.: SSF og SdU.

Bragende fyldt også på Flensborg Teater: Michala Petri, Sønderjyllands Symfoniorkester står for musikken, mens Danseteatret Kirsten Kristensen danser en lidt skuffende »symfonisk ballet«. Arr.: SSF.

Der er rejsegilde på Sønderbrarup Danske Skoles fællesskole-tilbygning. I Union-Banks hovedkvarter i Flensborg udstiller kunstnerne Connie Østergaard og Pia Amdi.

25.

SSW »tyvstarter« tænketank-debatten og præsenterer via vor avis et omfattende og konkret forslag.

44 forventningsfulde flensborger drager med SSF Flensborg By til Esbjerg, hvor de møder den lokale Grænseforenings formand Kristian Bundgård og bl.a. får en rundvisning i byen inkl. Sædding Kirke ved Ib Ansgar Jensen.

26.

Stor FDF-fest i Tønning: For 60 år siden oprettedes FDF i Sydslesvig.

Ellen Arkil, Haderslev, tidl. Flensborg, dør 97 år gammel.

27.

Vor avis præsenterer den splinternye danske børnehave i Hatlund, som 10 børn og tre pædagoger er flyttet til fra Sterup.

Hinrich Jürgensen (47) vælges til ny formand for »Bund Deutscher Nordschleswiger« og dermed til efterfølger for Hans Heinrich Hansen, der går af efter 13 år på posten. Til ny kulturudvalgsformand vælges Monika Bucka-Lassen. Valgene gælder fra 1. januar 2007 og fire år frem.

28.

På SSFs hovedstyrelsesmøde tages til efterretning, at der kortes i tilskuddet til den tilsluttede Skakkredse, fordi der mangler indberetninger og regnskaber. Vor avis skriver, at Axel Johnsen i et kapitel »Martyriet Sydslesvig« i Sønderjyske Årbøger 2006 mener, at det efter krigen lykkedes danske Sydslesvig-aktivister at tegne et billede af sydslesvingerne som ofre og martyrer, og at man den dag i dag kan se rester af dette for tegnede billede: Man fortiede i propagandaen, at langt hovedparten af dem, der efter krigen meldte sig under de danske faner, allerede mange år tidligere var smeltet sammen med det tyske.

I vor avis skrives mindeord om Karen M. Larsen (76), Føns på Fyn, tidl. Sønderbrarup.

Grænseforeningen og pianisten Ole Kock Hansen er gået sammen om en CD med 18 jazzificerede folkemelodier, digte og højskolesange. »God morgen, lille land« udsendes som julegave til medlemmerne, skriver vor avis.

29.

»Fredsløst fra Betlehem« ankommer i Flensborg. Unge og gamle spejdere står for afhentningen i Tinglev og videre-distributionen i Sydslesvig.

30.

Det danske forsknings- og formidlingsinitiativ »Tyskland i Europa efter 1945« ved Syddansk, Århus og København universiteter gennemfører et efteruddannelseskursus, tilrettelagt for undervisere i historie, samfundsfag og tysk på Duborg-Skolen i Flensborg. I styregruppen sidder bl.a. den nye rektor for Slesvig-gymnasiet, ph.d. Jørgen Kühl.

SSW er klar med et eget forslag til finansloven 2007/08.

Billedkunstner Helle Evers, Sdr. Vilstrup/ Haderslev, udstiller 25 børnemalerier - hentet fra det 10 m lange malelærred på Landsstævnet 2006 i Haderslev - på Ungdomssekretariatet på Flensborghus.

Karl-Erich »Kalli« og Ingrid Davidsen går på pension som pedelpar på Christian Paulsen-Skolen i Flensborg efter mere end en menneskealder på skolen. Bjarne Lønborg, Flensborg, runder de 60.

30./1.

Frank Rubino og band giver koncerter i Vesterland og Ladelund. Arr.: SSF og SdU.

SSFs informationsblad KONTAKT præsenterer SSF/SSW Flensborg Bys nye 2007-kalender med gamle, flensborgske værtshus-/restaurationsfotografier. Via vor avis protesterer syd- og nordslesvigske prominente imod, at Den Nordslesvigske Kvindeforening vil sælge Rømmø Kur, fordi de nye danske

kommuner ikke mere vil sende rekonsultationsskiltet til det gamle vestkyst-rekreationssted.

DECEMBER 2006

1.

Irid Stephani er udnævnt til ny leder af Kappel Danske Børnehøve.

2.

Vor avis skriver, at IF Stjernen i Flensborg takket være en række tilskud men også betydelige egne midler har fået klubbens grusbane og lysanlæg moderniseret.

Vor avis skriver endvidere om et elevmøde i Egerfnørde, hvor danske efterskoleelever mødte 9. klasse-elever. Det er Grænseforeningen og Dansk Skoleforening, der sammen med Efterskoleforeningens næstformand Troels Boring er gået ind i projektet for på den ene side at informere om mindretallet i Sydslesvig og på den anden side at oplyse om muligheder for efterskolebesøg i Danmark.

På Dansk Alderdomshjem i Flensborg er der den traditionelle kæmpe julebasar.

3.

Diplominstruktør Ulla og mediekunstner Tina Bay Lührssen, Berlin hhv. Essen, tidl. Husby og Flensborg, præsenterer deres 13 minutters charmerende, smukke og informative kortfilm »Husby« i Flensborg. 8 børn og en (fhv.) pedel fra Husby Danske Skole samt en skuespiller som lærerinde agerer i og omkring skolen, fortæller om grænsedragningen og det danske mindretal - og præsenterer et »hemmeligt« skab, en gammel kirkevæg.

Frederiksstad Danske Menighed markerer 60 års dagen med gudstjeneste og julefrokost - og festtaler.

Egerfnørde Husmoderforening holder 50 års velgørenhedsbasar på Jes Kruse-Skolen.

Slesvig Fritidshjem arrangerer alle tiders basardag, der også i år igen bliver et tilløbsstykke. Fritidshjemets egne luciapiger synger.

4.

European Center for Minority Issues (ECMI) i Flensborg markerer sit 10 års jubilæum. Forbundsregeringens mindretalskommitterede, statssekretær dr. Christoph Bergner opfordrer ECMI til at »finde tilbage til sine rødder« ved bl.a. at engagere sig mere i det dansk-tyske grænseland og i situationen omkring tilflyttere fra tyske mindretal i udlandet. ECMI-chef Marc Weller tilbageviser kritikken.

Flere hundrede sydslesvigske børn drager på »julevandring« med juleevangeliet for femte gang med udgangspunkt i Ansgar Kirke i Flensborg, pastor Preben K. Mogensen og konsulent Thomas Hougesen, Menighedernes Børne- og Ungdomsarbejde (MBU).

5.

Danske arbejdsgivere dropper nu Slesvig-Holsten og søger længere væk for at få fat i ledige faglærte, skriver vor avis.

Flensborg-Biffen viser den skønne svenske film »Kim Novak badede aldrig ved Genesaret« af Martin Asphaug på Flensborghus.

Ernst Vollertsen, Bredballe/ Vejle, tidl. Lyrskov, runder de 75.

5.-12.

Duborg-Skolens lypiger drager til New York, hvor de synger fem steder med dansk-nordiske relationer.

6.

SSF og Det Danske Teater/ Det Kgl. Teater inviterer til Dostojevskis »Brødrene Karamazov« på Flensborg Teater.

125 ældre møder op til SSF Flensborg Bys adventsfest på Flensborghus. Dorthe Johansen, Århus, underholder, og Gustav Johannsen-Skolens luciapiger synger.

Vor avis skriver, at Katrine Hoop (35), Hamborg, tidl. Follervig, er udnævnt til ny leder af SdUs Aktivitetshus i Flensborg.

Vor avis skriver endvidere, at en gruppe unge har nydannet SSW-Ungdommen (SSW-U).

Endelig rapporterer vor avis om et SdU-julenattesjov i Rendsborg, hvor 70 børn fra hele landsdelen svømmede, legede med bold, lavede lys o.m.a. hele natten igennem.

40 børn fejrer H.C. Andersen-Børnehavnens 40 års jubilæum i Bydelsdorf.

7.

De store smil er fremme, og det grænseoverskridende samarbejde fremhæves, da over 250 danske og tyske mødes til grænselandskongres på industri- og handelskamret i Flensborg sammen med ministerpræsident Peter Harry Carstensen, (endnu-)amtsborgmester og (kommende) regionsformand Carl Holst samt generalkonsul Henrik Becker-Christensen.

16 flensborgere hædres for deres frivillige arbejde på Flensborg rådhus. Blandt dem er Ingrid Nielsen, formand for 2./3. SSF-distrikt og leder af Spætteklubben.

Vor avis refererer fra et SdU-styrelsesmøde, hvor bl.a. Kirsten la Cour i »synlighedens navn« opfordrede styrelsen til at trække SdUs udmeldelse af Friluftsrådet tilbage.

8.

Sønderjyllands Symfoniorkester og Danmarks Radios Kaj og Andrea underholder ved en velbesøgt familie-julekoncert i »Stadhalle« i Egernførde. Dirigent er svenske John Ehde. Arr.: SSF.

Midtangels danske Menighed og de lokale SSF-distrikter inviterer til adventskoncert med Slesvig Folkekor og Flensborg musikskoles blokfløjteensemble i Satrup Danske Skole.

9. Egernførde SSF drager til København på en dags adventstur med tre fyldte busser.

Omend ikke helt færdig endnu, inviterer Læk Danske Fællesskole hele befolkningen indenfor.

Tage M. Grodum, Aabenraa, dør 77 år gammel.

10.

Ved gudstjenesten i Husum Danske Kirke præsenteres en ny, flot alterdug, som Elfriede Geipel, Husum, har hængt på.

SSF Sydtønder fejrer adventsfest i Agtrup Forsamlingshus efter gudstjenesten i landsbyens kirke.

25 børn og 40 voksne deltager i Skovby SSFs julefest.

Hedwig Andresen, Agtrup, dør 86 år gammel.

11.

Bund Deutscher Nordschleswigers hovedbestyrelse udpeger journalisten Jan Diedrichsen til ny chef for Det Tyske Sekretariat i København og dermed som Siegfried Matloks efterfølger.

Vor avis beretter om 100 mennesker til Harreslevmark Børnehaves julefest på skolen.

I Askfelt var der 150 til skolens og børnehavens fælles julefest på den lokale kro, skriver vor avis.

Johannes Feilberg Jørgensen, Silkeborg, dør 91 år gammel.

11.-13.

Teatret Mariehønen spiller »Et stenkast herfra« for de større elever fra områdets danske skoler. Stykket handler om de dødsensalvorlige drengestreger, det er at kaste sten o.a. på biler fra broer. 16.-17. januar vises stykket for eleverne i Gottorp og Rendsborg-Egernførde Amter. Arrangør: SSF.

12.

På Sortevejs Fritidshjem i Flensborg præsenterer unge brugere deres kunst-

værker, som de har fremstillet over de seneste måneder under kyndig vejledning ved kunstneren Tove Frederiksen, Sønderhav.

13.

Slesvig Folkekor, Slesvig Spejderorkester, Gottorp-Skolens Kor, Hiort Lorenzen-Skolens Kor og SSF Slesvig By indbyder til stor julekoncert i Pauluskirken i Slesvig. »Fredsliset fra Betlehem« kan tages hhv. købes med hjem. Henriette Boysen (9) vinder SdUs julekort-konkurrence blandt 25 deltagende børn. De tre bedste fik en pengegave.

Kaj Munk-Børnehavens luciapiger spreder glæde ved at synge på begge plejehjem i Kappel.

Stor afskedsreception i Amtsgården i Aabenraa: Ved årsskiftet nedlægges Sønderjyllands Amt.

14.

CDU og SPD i landdagen overtager SSWs ændringsforslag til Slesvig-Holstens finanslov 2007/08.

SSFs informationsblad KONTAKT kan berette om total opbakning til julefesten i Nyhus SSF-distrikt med mange børnefamilier Også fra Hatsted SSF berettes om alle tiders voksenjul.

15.

Skovlund-Valsbøl Danske Skole fejrer sin 60 års fødselsdag med stor udflugt og fest med 200 mennesker.

Der er afskedsreception for børnehavleder Britt Botta i Hiort Lorenzen-Skolens Børnehave. Efter 19 år fraflytter hun til Danmark.

Ved julefesten på Ejderskolen i Rendsborg er der en masse elevunderholdning for de 450 fremmødte, men det er klasse 4b, der pepper fornyelse ind i traditionerne.

Ved julefesten i Bredsted Danske Børnehave giver børnene julemanden gaver, som han så kan fordele til dem, der ikke har råd, skriver vor avis.

Edith og Hans Christensen, Flensborg, fejrer guldbryllup.

Paula Witte, Flensborg, dør 64 år gammel.

16.

Skoleforeningens »Fokus« skriver, at lærer Dirk Jäger, Kaj Munk-Skolen i Kappel, har tegnet Skoleforeningens julekort. I samme udgave beskrives foreningens nye informationsmappe om mindretallet til målgruppen nye medlemmer af Skoleforeningen.

SSF, SSW og SAF i Holtenå arrangerer julefest for alle generationer. Luciapi-gerne kommer fra Jernved Danske Skole.

17.

Marie Meyer, Skovlund, runder de 80.

18.

Studieafdelingen ved Dansk Centralbibliotek i Flensborg har lagt 150 af i alt 60.000 fotos fra fortiden på hjemmesiden www.dcbib.dk

Sønderjyllands Amtsråd holder sit sidste møde nogensinde med inviterede fhv. amtspolitikere m.fl.

19.

Forbundskansler Angela Merkel besøger København, hvor hun mødes med bl.a. Dronning Margrethe, statsminister Anders Fogh Rasmussen og repræsentanter for det tyske mindretal i Sønderjylland.

Vor avis skriver fra et byrådsmøde i Nibøl, hvor den danske byrådsgruppes formand Mogens Lesch er fortørnet over, at byens forvaltninger mener, at »eleverne i den danske skole lige så godt kunne gå på den tyske skole«.

Vor avis skriver endvidere, at der har været en flot julefest på Jes Kruse-Skolen i Egernførde med 330 deltagende børn og voksne.

Dansk Centralbibliotek får trukket navnene på tre heldige quizvindere. Hovedpræmien er en bærbar computer, sponsoreret af et kontorfirma i Padborg.

På den 2. ekstraordinære generalfor-

samling beslutter Den Nordslesvigske Kvindeforening at sælge Rømmø Kur og Rekreation, som også mange ældre sydslesvigere igennem årtier har nydt godt af. Kommunerne vil ikke garantere belægning mere.

Ansgar Kirke i Flensborg er fyldt til sidste plads, da Gustav Johannsen-Skolen med kor inviterer til julekoncert. To dage senere er der to julekoncerter for Cornelius Hansen-Skolen og Kobbermølle Danske Skole med børnehaven.

120 børn, forældre og bedsteforældre møder op til Frederiksstad Danske Børnehaves julefest, i år på Hans Helgesen-Skolen, fordi Paludanushuset er for lille.

20.

Ungdomskredsen i Askfelt genopstår efter fem års hvile. Der er en cheerleader-gruppe, et kor, en bordtennis- og en haveguppe.

Sidste skoledag i Bøl Danske Skole. Skolen skal sælges, og børn og lærere fortsætter på Strukstrup Danske Skole efter nytår.

Vor avis skriver, at SSW har fået at vide af de danske søfartsmyndigheder, at fjordbåden Feodora, der har særtilladelse til at sejle mellem Flensborg og Kollund, kun får sin særtilladelse forlænget, hvis de tyske myndigheder siger, det er ok.

TV Syd A/S får fra 1. januar ny formand i Ingrid Sand Simonsen, Hjortkær ved Varde, skriver vor avis.

21.

SSF Flensborg By charterer fjordskibet »Feodora« og får grønkal om bord.

Der meldes om en meget fin julefest på Jernved Danske Skole: 75 børn og over 100 voksne hyggede sig.

Flensborg byråd vælger Henning Brüggemann til ny stedfortrædende overborgmester med tiltrædelse 1. februar.

Vor avis skriver, at der er en katastrofal mangel på dansklærere i den tyske aftejhøjskole VHS.

Hans Jürgen »Aage« Hansen, Flensborg, dør 57 år gammel.

22.
800 børn og voksne deltager i den traditionelle børnehave- og juleafslutningsgudstjeneste i Slesvig domkirke.

23.
Vor avis skriver, at Augustinus Fonden har betænkt Lists danske med 300.000 kr. til projektet multifunktionshal ved List Danske Skole. I alt skal der samles 240.000 euro, og man er godt på vej, siger en af ankermændene for projektet, Jon Hardon Hansen.

Aktivitetshuset i Flensborg afvikler sin traditionelle julerockkoncert i »Volksbad« med seks bands og fuldt hus.

25.
Flemming G. Christiansen, Bramdrupdam, dør 23 år gammel.

27.
Dieter Paul Küssner, Jaruplund, runder de 65.

28.
SSF Flensborg By inviterer til stor juletræsfest på Flensborghus for børn, der har svaret rigtigt på seks spørgsmål, i en konkurrence om flotte ekstrapræmier: Hvad hedder Banjomus til fornavn? Hvilken gren har Peter kær? Hvad har julen? Hvad er den himmel blå? Hvilken farve har Rudolfs tud? Hvor sidder nissen med sin julegrød? P.g.a. for få tilmeldinger må festen dog aflyses i sidste øjeblik.

Til Egernførde SSFs juletræsfest i Medborgerhuset møder derimod 100 børn og voksne og nyder duoen Frehr og Nissens underholdning, godteposer fra selveste julemanden og hinandens selskab.

31.
Også i år indgår en hilsen til »de danske syd for grænsen« i Dronning Margrethes nytårstale.

SSW-formand, afgående samrådsformand Flemming Meyer overbringer de danske sydslesvigeres traditionelle nytårshilsen via Danmarks Radio på P1.

JANUAR 2007

1.
Saterfriseren Karl-Peter Schramm tiltræder som ny formand for Mindretalsrådet i Tyskland. Han efterfølger sorbereren Jan Nuck, der var formand i 2006, og sydslesvigeren Dieter Paul Küssner, der var formand i 2005.

2.
Den selskabelige forening Borgerforeningen har fuldt hus i restaurant Borgerforeningen, da generalkonsul Henrik Becker-Christensen traditionen tro causerede over året, der svandt, og sangerinden Frøya Gildberg, tidl. Flensborg, nu Rostock, begejstrede med et bredt musikalsk repertoire.

Vor avis skriver, at Nils Vollertsen, Slesvig, er ny forretningsfører for kunstnersammenslutningen »Grænselandsudstillingen« og dermed efterfølger for Poul-Erik Hansen, Haderslev.

Robert Huhle, Sønderborg, runder de 100 år.

3.
Vor avis kan oplyse, at journalist Brigitte Alfter, Bruxelles, tidl. Flensborg Avis, er indstillet til den fornemme journalistpris Cavlingprisen, men får den ikke.

4.
SSFs informationsblad KONTAKT skriver, at dette års SSF-Dybbøldagsindsamling går til nyt interiør i Holtenså Forsamlingshus.

Kirsten Nielsen, Kolding, dør 57 år gammel.

5.
Agnete Grangaard Olesen, Rømø, tidl. Flensborg, dør 91 år gammel.

6.
Vor avis skriver, at der natten til den 5. januar blev afbrændt bildæk foran Dansk Generalkonsulat i Flensborg - af folk fra området med tilknytning til Ungdomshuset i København.

Nytårs-sammenskudsgildet i Aventoft Menighedshus er ved at blive en tradition, de danske på egnen sætter pris på: Fuldt hus også ved sammenskudsgilde nr. 2.

7.

Flensborg By kalder til nytårsreception i Tyske Hus i Flensborg. Over 3.000 borgere kommer og nyder et flot og alsidigt program på scenen - i år uden danske programpunkter. SSF og SSW Flensborg By er dog repræsenteret med infoboder side om side med de tyske organisationer.

På Skt. Knudsborg er der Ordentligt Adelgilde for Skt. Knuds Gildets brødre. Det er Knud Lavards dødsdag.

8.

Forbundspræsident Horst Köhler modtager fortjente borgere fra hele Tyskland ved nytårsreceptionen i Berlin. Blandt disse er danske Maren Schultz fra Flensborg - tidligere SSW-kommunalpolitiker og nuværende SSF-byformand. Hun inviterer forbundspræsidenten på mindretalsbesøg i Sydslesvig.

Vor avis skriver, at elever, lærere, forældre, skoleledelserne og skoledirektionen er enige om en 8. undervisningstime for de ældste elever hveranden onsdag på de to danske skoler i Slesvig By, så kørslen med det offentlige skolesystem falder bedre i hak. Men Skoleforeningens driftsråd er imod. Nu går man rettens vej.

Jytte Bürke tiltræder som ny leder af Hiort Lorenzen-Skolens Børnehaven i Slesvig.

9.

Den tidligere landsregerings mindretalskommitterede o.m.a. Renate Schnack, Braderup, hædres med »forbundsfortjenstkors i bånd«, overrakt af ministerpræsident Peter Harry Carstensen.

På en fælles generalforsamling vedtager Jydbæk og Isted SSF-/SSW-distrik-

ter at fusionere til Isted-Jydbæk SSF-/SSW-distrikter.

Vor avis skriver, at toldere med narko-hunde har kontrolleret Ladelund Ungdomsskole for narko, og skolen viser sig at være narkofri, og har været det i to år nu, siger skoleinspektør Hans Heide Jochimsen.

10.

Vor avis skriver, at Gary Funk, medarbejder på mindretalsunionen FUEFs generalsekretariat i Flensborg, er blevet sagt op p.g.a. økonomiske vanskeligheder. Det kommer til at gå ud over de små mindretal, som han stod for at passe, frygter bl.a. formanden for Frisk Forining, Jörgen Jensen Hahn. FUEF-vicepræsident Hans Heinrich Hansen, tysk nordslesviger, afviser rygter gående ud på, at man med de nu sparede penge vil udbygge Jan Diederichsens lobbyarbejde overfor EU. De økonomiske vanskeligheder skyldes, at øremærkede tilskud fra en tysk stiftelse er blevet skåret ned. Hansen håber, EU overtager lobbyistens løn - og bliver der atter råd, vil man gerne genansætte Gary Funk. Indtil da vil man omstrukturere FUEF på en sådan måde, at de små mindretal ikke kommer til at lide under besparelsen. FUEF-forretningsfører Frank Nickelsen er ked af at miste en dygtig medarbejder, og er nu alene om arbejdet på kontoret. Hansen opstiller for øvrigt til posten som FUEF-præsident, når den nuværende, Romedi Arquint ikke genopstiller på FUEF-kongressen i maj.

11.

Flensborg Danske Journalistforening, tilsluttet SSF, fik ny næstformand i Fokus-redaktør Klaus Nielsen på foreningens generalforsamling, skriver vor avis. FDJ-formand er fortsat Flensborg Avis-kulturredaktør Hans Christian Davidsen, kasserer kultur-freelancer Erling Dissing.

Günther Bewernik, Lyksborg, dør.

12.

Langt over 150 mennesker fra det samlede danske mindretal og tysk politik samles på SSWs nytårsreception, i år på folkemindemuseet på Hestebakken i Slesvig By. Grænseforeningens formand Finn Slumstrup er festtaler.

Vor avis meddeler, at Michael Oetzmann, Harreslev, har trukket sig som medlem af Dansk Skoleforenings styrelse og fællesråd af personlige grunde. Hans efterfølger hedder Michael Martensen.

Arnæs SSF-/SSW-distrikt har fået flere medlemmer, der dog p.g.a. deres husstandsmedlemskab ikke bidrog til en øget kassebeholdning, hed det sig på generalforsamlingerne, skriver vor avis. Møderne blev gennemført i »eget hus«, idet SSF har overtaget den nedlagte skole/ børnehaven og nu driver den som forsamlingshus.

Svavsted SSF-distrikt genvælger sin formand Heike Huster og stort set hele bestyrelsen.

13.

Stuvende fyldt i Lolfodsalen i Slesvig, da Peter Brinkmann og SSW-byrådsgruppen samt enkelte SSW-bystyrelsesmedlemmer inviterer til SSW-»nytårskaffe«. Jo, kaffe er der også. Men de fleste kommer for at lytte til Brinkmanns geniale, pointerede satire, der rammer såvel danske som tyske politikere og personligheder i det danske mindretal.

Dansk Skoleforening har sendt et åbent brev (»besynderlig mindretalspolitik«) til ministerpræsident Peter Harry Carstensen og protesteret imod, at danske skoleelever diskrimineres, når tilskuddet til dansk elevkørsel ikke lovsikres, skriver vor avis. Siden bakker SSFs Hovedstyrelse og det Sydslesvigske Samråd op om aktionen. Sidstnævnte med en resolution.

2006 var et stort år for Egerfnørde SSF, skriver vor avis. Masser af aktiviteter meldes der om. Og de kostede dyrt. Regnskabet afsluttes med et minus på

2.000 euro, men distriktet har reserver. Bestyrelsen med formand Fred Witt i spidsen bliver genvalgt, dog sagde næstformand Gitte Hougaard-Werner fra. Hun afløses af Lene Mønsted.

Sydtønder SSF har en bragende god grønkålsspisning i Ladelund med 100 deltagere.

Britta Boes Hansen, Harreslev, dør 47 år gammel.

14.-16.

Grænseforeningen tilrettelægger et Sydslesvigkursus for lærere i Danmark på Christianslyst, og 60 lærere lytter til foredrag bl.a. om mødet mellem kulturer, det moderne mindretal og tosprogethed.

15.

Momme J. Nommensen, Nibøl, dør 81 år gammel.

16.

Weekendavisens redaktør Anne Knudsen holder foredrag i vor avis' bladhus, og folk strømmer til. Vor avis og Weekendavisen har planer om et vist samarbejde.

Vor avis skriver, at Dansk Centralbiblioteks intensivkurser i dansk er steget fra 34 i 2005 til 62 i 2006. Inkl. sæsonkurserne er der tale om 1.400 deltagere mod 1.000 året før.

SSFs Hovedstyrelse optager Slesvig Folkekor som den 24. tilsluttede forening. SSFs formand Dieter Paul Küssner lægger op til intensiveret samarbejde med Skoleforeningen

17.

Vor avis skriver, at afgangsprøven om dansk elevkørsel atter er blevet udskudt af landdagen. CDU vil have undersøgt, om ligestilling af dansk elevkørsel smitter af på andre »private skolevæsner«.

Vor avis portrætterer den 21-årige danske sydslesviger Sven Wamser, der i tre måneder turnerede i Østeuropa og Fjernøsten som medlem af det 15

mand store Danish Badminton Inspiration Team.

SSF-distrikt Slesvig-Nord melder om mange nye medlemmer, især yngre. Man satses på familiearrangementer, og de bliver taget godt imod. Formand Birgit Klenk genvælges.

Maria Olsen, Skovlund, dør 84 år gammel.

18.

Lis Andresen er ny formand for Stenfelt SSF, skriver vor avis. Lærer Karen Dierks-Andresen sagde fra som formand p.g.a. arbejdspress. Der er 21 medlemmer, altså et lille distrikt, men de er gode til at møde til distriktets arrangementer.

SPD i landdagen foreslår at lovsikre dansk elevkørsel, skriver vor avis, men ikke via skoleloven men via finansudligningen.

SSFs informationsblad KONTAKT præsenterer Anke Spoorendonks nye valgkredsmedarbejder Heiner Hagenau (60) fra Harreslev.

18.

De første spadestik foretages på det kommende Danske Hus i Flensborg-Sportskifte af pensionist Hans Thrane og Slesvig-Ligaens formand Flemming Radsted Madsen som »storsponsor« samt SSFs distriktsformand Kay von Eitzen.

19.

Drage SSF får ny formand i Nadine Baumann (27), idet hun tager over efter faderen Jens, der efter 10 år på posten ikke genopstiller. 70 pct. af medlemmerne er forældre til børn i børnehaven, altså et ungt distrikt.

Birgit Just, Flensborg, dør 46 år gammel.

21.

Lausenianaorkestret og Trine Gadeberg begejstrer 800 mennesker i den udsolgte Holmberghal i Harreslev ved Harreslev SSFs 24. nytårskoncert, et til løbsstykke hver gang, hvor billetterne rives væk efter få dage.

22.

De danske i Skt. Peter-Ording er glade for at kunne beholde den nedlagte skole som dansk forsamlingshus, understreges på SSF-/SSW-distriktets generalforsamling. Der er mange unge medlemmer i distriktet. SSF-distriktets formand Angelika Hesselbarth genvælges.

SSW oplyser, at efter Søfartsstyrelsen har nu også det tyske trafikministerium givet tilladelse til forlængelse af dispensation for dansk-tysk sejlads med skibe under 40 meter og uden sprinkleranlæg på Flensborg Fjord og på ruten Rømø-Sild frem til 2010.

23.

Det sydslesvigske Samråd vedtager en resolution med adresse til landsregeringen og landdagen, hvori der kræves ligestilling af de danske skoleelever på kørselsområdet.

På Dansk Generalsekretariat på Flensborg i Flensborg åbnes en udstilling med fotografier af Arne Sørensen, der til hverdag underviser på Duborg-Skolen.

Valborg Lynggaard Pedersen, Mors, dør 84 år gammel.

24.

Vor avis kan meddele, at SSF i 2006 havde en medlemsfremgang på 313 medlemmer men færre indtægter p.g.a. indførelsen af husstandskontingent.

SSF-distrikt Friserbjerg-Rude fortsætter med tre kvinder i spidsen: Formand Pia Persson, næstformand Maren Schultz og kasserer Florentine Spill.

Mårkær SSW overvejer en fusion med Sønder Brarup, skriver vor avis. Mårkær SSF ønsker ingen fusion.

Holger Schreiber, Flensborg, runder de 60.

25.

Vor avis skriver, at der bliver færre pladser på Dansk Alderdomshjem i Flensborg, fordi 16 værelser er for små og skal bygges om.

SSFs informationsblad KONTAKT beretter om bl.a. genvalg af Lars Sørensen som formand for SSF-distriktet Husum og Omegn samt flot fremmøde ved SSF Hatsteds generalforsamling og genvalg af formand Anders Schaltz Andersen. Begge steder er aktivitetsniveauet stigende.

SSF-distrikt Bredsted er blevet større og skifter navn til Bredsted og Omegn. Regina Petersen fortsætter som formand. Ny kasserer er Tanja Lorenzen, ny bisidder Kirsten Fallowe.

SSF og »Jazz på Flensborghus« byder på koncert med »Real People«, en forrygende koncert.

26.

Vor avis skriver, at socialminister Eva Kjer Hansen på baggrund af Hans Jørgen Henningsens problemer med at komme på plejehjem i Danmark overvejer en særordning for danske sydslesvigere. Henningsen er dansk statsborger og har boet i Sydslesvig i over 50 år.

Dansk Sprognævn siger, at det danske sprog i Danmark mister terræn. Dansk Folkeparti vil have sprogsituationen drøftet i Folketinget.

På SSF Gottorp Amts nytårsfest udtrykker amtsformand Franz Dittrich nervøsitet for, at »centraliseringen truer folkeligheden« i distrikterne

SSF-distrikt Hohn Herred fortsætter med Inken Flöge som formand men får nye bisiddere i Kathrin Hagge og Bodil Fabian-Lamijon.

Smykkekunstner Hanne Bay Lührssen, Flensborg, præsenterer nye smykker (efter opfordring fra Schmuck Magazin) til en udstilling i det internationale designcenter i Berlin - tilegnet forbundskansler Angela Merkel. Hun deltager som den eneste slesvig-holstenske kunstner.

27.

Slesvig Husmoderforening får ny formand i Tove Hinriksen og ny næstformand i Inge Moritz. Begge bytter de plads.

Jaruplund Højskole og SSF inviterer til vinterkoncert med tre bands: Max Wolff Trio, Rock Die Strasse og Bop Till U Drop.

Egernførde SSF melder om en velbesøgt vinterfest på Medborgerhuset med bl.a. det nye kor Askfelt Danske Sangere.

Bodil König, Harreslev, hædres af Harreslev Kommune for over 25 års indsats på ældreområdet, inden for SSW og Harreslev Amatørteater.

Skoleforeningens foreningsblad Fokus skriver, at de danske elever klarer sig virkelig flot i en læsetest, sammenlignet med elever i skoler i Danmark.

Fokus skriver også, at Økonomistyrelsen i København har givet Skoleforeningen tilladelse til at sælge 10 af sine bygninger: Bøl, Langballe, Gulde, Tønning, Bertha Wullf-Børnehaven i Flensborg, Sterup Børnehaven, forsamlingshusene i Stenfelt, Svavsted og Tolk samt en grund i Brodersby.

Helga Balbierski og hele bestyrelsen genvælges i SSF-distrikt Holtenå, hvor man har god aktivitet og et 50 års gammelt forsamlingshus, der nu takket være SSFs Dybbøldagsindsamling får nyt interiør.

Danuta Battefeld runder de 50.

28.

SSF Flensborg By og slagtøjskolen i Flensborg inviterer til søndags-nytårs-koncert i salen på Flensborghus. Der er fuldt hus.

60 unge FDFere møder op til piltestævne: gudstjeneste i Ansgar Kirke i Flensborg, Robin Hood-løb i Frueskoven og til afsluttende samvær på Christian Paulsen-Skolen.

29.

Marlies Brix genvælges til formand for SSF-distrikt Ravnkær, skriver vor avis. Distriktet har 12 medlemmer og et gennemsnitligt fremmøde på 11 af dem til møderne. Forsamlingshuset benyttes flittigt. Det er distriktets faste holdpunkt i arbejdet.

SSF-distrikt Frederiksberg i Slesvig genvælger formand Anne Hoffmann og har et stabilt medlemstal på 138, skriver vor avis. Bithe Lütt vælges til næstformand efter Dorthe Larsen, der trækker sig p.g.a. manglende tid.

SSW Mårkær og SSW Sønder Brarup beslutter fusion på en fælles generalforsamling.

Forfatteren Morten Ramsland («Hundehoved») taler på Dansk Centralbibliotek i Flensborg for en fyldt sal.

Christel Skibba, Flensborg, dør 77 år gammel.

30.

Skoleelever, deriblandt Duborg-elever, og bl.a. SSW-landdagsmedlem Anke Spoorendonk mindes nazitidens deportationer fra Harreslev banegård ved mindesmærket samme sted.

Tønning SSF-distrikt får ny formand i Manfred Conrath på kun 27 år, skriver vor avis. Monika Martens fortsætter som næstformand. Conrath afløser Astrid Thomas, der allerede for et år siden trak sig p.g.a. sygdom. Medlems-tallet er steget fra 327 til 340. Det går altså godt, hvor der er en skole i distriktet, hedder det sig på generalforsamlingen.

Lyksborg SSF-distrikt får ny formand i Eleonore Paulsen, der afløser Annemarie Erichsen efter 10 år på posten.

31.

Sydslesvig er ikke stor nok til to konkurrerende modeller på fritidsområdet, siger SdUs forretningsfører Horst Schneider i vor avis. Den nye skolelov i delstaten påbyder oprettelsen af hel-dagsskoler, og dér vil SdU gerne indbringe sine fritidshjem, idet SdU har ekspertisen på fritidstilbuddene, siger han.

Danske historikere og det tyske mindretal diskuterer for første gang »retsoppgøret« efter 1945 på Sønderborg Slot.

Hanna Ragnarsdottir synger danske og nordiske viser på Flensborghus, inviteret af SSF.

FEBRUAR 2007

1.

Katrine Hoop tiltræder som leder af Aktivitetshuset i Flensborg.

1. SSF-distrikt i Flensborg genvælger formand Gerhard Maas m.fl. Distriktet har et stabilt medlemstal på 465, og ved 76 ældreklubmøder i Tønnsenhuset var der over 1.500 deltagere.

Hans Egon Lorenzen er udnævnt til ny direktør for TV Syd og afløser for Tim Johnson, der trådte tilbage ved årsskiftet p.g.a. sygdom.

2.

Vor avis skriver, at Silke Gustafson og hele bestyrelsen er genvalgt som formand for SSF-distriktet Dannevirke, hvor der er alsig aktivitet og god opbakning fra medlemmerne

SSF og Sønderjyllands Synfoniorkester samt Trio con Brio leverer en god koncert med masser af applaus fra et veloplagt publikum i Tyske Hus i Flensborg.

Helga og Günter Petersen, Flensborg, fejrer guldbryllup.

3.

Dansk Generalkonsulat i Flensborg ud-sættes for fornyet protest imod salget af Ungdomshuset i København: »Ungdomshuset blir« har ukendte skrevet på konsulatets murt ned mod Nørregravene.

Engelsby SSF-distrikt, menigheden og sundhedstjenesten må påregne at skulle flytte på et ikke nøjere bestemt tidspunkt: Margrethe Gudme-Hjemmet er indrettet som vuggestue under Dansk Skoleforening, og institutionen er i en rivende udvikling, skriver vor avis.

Vor avis skriver, at Flensborg By SSF er på vej fra 10 distrikter til 4-6 distrikter, idet det er vanskeligt at få besat bestyrelsesposter, og så fungerer arbejdet ikke, citeres SSF-byformand Maren Schultz for at have sagt.

Danske, tyske og østrigske repræsentanter mindes de faldne i slaget ved

Selk 1864 ved at lægge krans på Kongehøjen i Selk og på Hadeby kirkegård. Friisk Foriining's vinterfest bliver et tilbudsstykke for unge og ældre.

5.

Sønderborg Grænseforenings Jens Jessen-Pris tildeles 15-årige Torbjørn Sjøstrøm, Duborg-Skolen, en dygtig og positiv engageret elev, der gør en ekstra indsats for skolen og kammeraterne.

Formanden for Historisk Samfund, Sydslesvig Amtskreds, Jesper Bolund Nielsen trækker sig efter 17 år som formand. Carsten Reyhé og Jørgen Kühl fortsætter i bestyrelsen. De ledsages fremover af nyvalgte Kirsten la Cour. Statskancelliet i Kiel oplyser, at ministerpræsident Peter Harry Carstensen via sin dispositionsfond hjælper til med at få repareret de ødelagte danske krigergrave i Slesvig-Frederiksberg. Silke Hinrichsen, Flensborg, runder de 50.

6.

For 143. gang arrangerer Stamkomiteen af 1864, siden 2004 sammen med SSF, Oversømarchen til minde om en humanitær indsats efter slaget ved Sankelmark i 1864 og for at mindes de faldne samt for at tale fred og forsoning i grænselandet.

7.

Connie Meyer fra »Paulussamfundet« fortæller om organisationens virke i den russisk-ortodokse kirke i Moskva i Ansgar Kirke i Flensborg.

Vor avis skriver, at Lyksborg SSW-distrikt er blevet nedlagt, fordi ingen vil være formand. To ville godt være bestyrelsesmedlemmer, og tre i bestyrelsen havde været nok til, at distriktet havde kunnet fortsætte. Nu afventer man.

Dieter Schmall, Flensborg, dør 79 år gammel.

Jonna Hansen, Flensborg, dør 59 år gammel.

8.

SSF aflyser sin »højskole-weekend« p.g.a. for få tilmeldinger, skriver SSFs informationsblad KONTAKT

SSW i Harreslev inviterer de to borgmester-kandidater til debataften, og 150 borgere møder op. Der er borgmestervalg den 25. februar i Harreslev. Sct. Jørgen-Mørvig Menighed i Flensborg inviterer til sogneaften med ensemblet »Grænseklang« og efterfølgende spisning.

Sydslesvigs danske Kunstforening åbner en udstilling »Vibeke Skov - terapi i kunsten - en glaskunstner« på Dansk Centralbibliotek i Flensborg.

Dansk Skoleforening og driftsrådet er indgået forlig om en 8. undervisningstime for de store elever på Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig hver anden onsdag. Men de sidste timer skal være »lette« timer. Ordningen er udløst p.g.a. skolebuskørsel. Nu kan der spares 50.000 euro på årsplan.

Oversø SSW-distrikt fik ny formand i Hans Heinrich Johannsen, skriver vor avis. Hans forgænger Norbert Klose fortsætter som næstformand. SSF-distriktets formand Willi Hansen genvalgtes.

Læk SSF-distrikts formand Ralf Hansen kritiserer medlemsfremmødet ved arrangementer og enkelte medlemmers dårlige betalingsmoral. Han genvælges som formand.

Uwe Bischoff genvælges som formand for SSF Velt/ Follervig, Johannes Bischoff som SSW-distriktets formand. Den danske kreds på egnen er lille men aktiv.

9.

Vor avis har talt med formænd i SSF-distrikter og -amter og konkluderer, at der er uenighed om SSFs organisatoriske fremtid: Nogle går ind for store enheder med stordriftsfordele, andre satser på ildsjæle i små distrikter, hvor alle kender hinanden.

SSF og SSW i Eggebæk-Langsted genvælger formanden Werner Görns og de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Formanden for SSF-distrikt Centrum i Slesvig, Kaj Michael Nielsen kritiserer SSFs forvaltning for ikke at bakke de folkevalgte godt nok op. Nogle dage senere tager generalsekretær Jens A. Christiansen til genmæle i vor avis og pointerer, at de ansatte er de »folkevalgtes tjenere - omend alt med rimelighed«, og inviterer til en snak om tingene

Med 35 nye medlemmer er der vokseværk i Tarup SSF-distrikt. Tæt kontakt til de ældre og et godt øje til de unge børnefamilier er opskriften på succes'en. Formanden Jörg Braun genvælges på generalforsamlingen, og SSWs distriktsformand Thore G. Jensen ligeså.

SSF Rendsborg By arrangerer en hyggelig vinterfest i Borgsted med god mad og musik.

Willi Cornils, Garding, dør 69 år gammel.

10.

Vor avis går skarpt i rette med det slesvig-holstenske skatteyderforbund, der mener, at bl.a. SSW bruger for megen taletid i landdagen i Kiel, hvor der ifølge skatteyderforbundet holdes for mange og for lange møder. Bl.a. SSWs taler bør ikke holdes men kun føres til protokol, mener de. Landssekretær Rainer Kersten mener personligt, at det er uforenligt med SSWs »mindretalsstatus«, at SSW fra talerstolen udtaler sig om alt. SSW og vor avis tilbageviser kritikken: Når man kun er to i en gruppe, er der kun de to, der kan tale fra talerstolen, og det betyder, at Anke Sporendonk og Lars Harms har rekord i taler i landdagen.

250 mennesker inkl. delstatens ministerpræsident, Tysklands ambassadør i Danmark, to statssekretærer fra Berlin og repræsentanter for SSF og mindretalsunionen FUEF deltager i afskedsreceptionen for Hans Heinrich Hansen i Aabenraa, fhv. formand for Bund Deutscher Nordschleswiger.

10./11.

Jonas Høyrup, guitar, og Ingeborg Christophersen, blokfløjte, giver en koncert i Læk danske Kirke og Helligåndskirken i Flensborg, arrangeret af SSF og SdU samt - sidstnævnte sted - af menighedsrådet.

11.

SSF og Det Danske Teater kalder til forestilling med Jeppe på Bjerget på Husumhus i Husum.

12.

Lone Hertz taler om »Livskvalitet - og hvad er så det?« på Flensborghus, inviteret af Kirkehøjskolen og SSF Flensborg By.

Vor avis beretter fra SSF-distrikt Holm-Skt. Jørgen i Slesvig: Bestyrelsesmedlem igennem 36 år, deraf de sidste 20 år som formand, Ingrid Hanfstengel har trukket sig og er blevet efterfulgt af Kirsten Hinrichsen. Også Ingvald Christiansen har trukket sig efter 36 år i bestyrelsen.

Sønderbrarup SSF-distrikt havde en medlemsfremgang på 11 til 128 i 2006, oplyser formand Hanno Jensen på generalforsamlingen. Han genvælges.

Inge Bennör Maether genvælges som SSF-distrikt Kejtums formand, Erika Henningsen som husmoderforeningens formand og Hans H. Jendrichsen som SSW-distriktets formand. Der meldes om stigende medlemstal og velbesøgte arrangementer.

Gerhard Clausen, Moldened, runder de 70, Erika Krebs de 90.

Karl »Kalle« Boysen, Ladelund, dør 76 år gammel.

13.

Flensborg Avis A/S' formandskab, tilsynsrådsformand Klaus-Erik Ramm og næstformand Carsten C. Petersen træder tilbage fra deres poster med øjeblikkelig virkning, fordi de har mødt mistillid fra andre tilsynsrådsmedlemmer og fornemmer uovervindelige meningsforskelle.

Lars Nielsen (35) vælges til ny formand for SSF-distriktet Skt. Jørgen/ Mørvig i Flensborg. Han får følgeskab af den ny næstformand Christian Dierschauer (25). Efter adskillige år som formand fratræder Heinz-Günter Hergesell. Fhv. næstformand Manfred Kühl får SSFs sølvnål.

Inger Reyhé genvælges som formand i Moldened SSF-distrikt. Forsamlingshuset er blevet brugt af 1.143 personer i løbet af 2006, skriver vor avis.

Avisen meddeler ligeledes, at Elly Christensen er blevet genvalgt som formand for Frederiksstad SSF-distrikt, hvor der er masser af aktivitet.

Også Gettorp SSF-distrikts generalforsamling beretter avisen fra: Elfi Lückenga fratrådte som formand af helbredsgrunde, og Maren Ibrom blev valgt til ny formand. De 46 medlemmer er gode til at møde ved de relativt få men interessante arrangementer i distriktet, der gerne samarbejder med Holtenå SSF-distrikt.

14.

Direktør Volker Andersen udnævnes til ny tilsynsrådsformand for Flensborg Avis A/S. Tandlæge Bent Borg bliver ny næstformand.

Samrådet udtaler sig på sit møde kritisk om dansk deltagelse i kommercielle og prestigefyldte projekter, men man er enig om, at det danske mindretal bør være synligt og præsentere sit vidtforgrænsede folkelige arbejde, hvor man bare kan.

Den selskabelige forening Borgerforeningen i Flensborg arrangerer foredrag om karikaturkrisen o.a. med kulturjournalist Anders Raahauge, Jyllands-Posten.

15.

Vor avis skriver, at dr. Tove Malloy fra Akademiet i Bozen/ Bolzano i disse dage opholder sig i bl.a. Sydslesvig for at interviewe folk til fordel for projektet »mindretallets merværdig« ved landdagen i Kiel.

Vor avis skriver også, at Bøglund SSF

har genvalgt formand Inge Petersen er valgt til ny formand for Bøglund SSW, idet Michael Wagner trådte fra.

Vor avis skriver endvidere, at kulturministeren netop har (gen)beskikket Anna Margrathe Ikast som bestyrelsesformand for Sønderjyllands Symfoniorkester.

Endelig skriver vor avis fra Sydslesvigs danske Kunstforenings generalforsamling, hvor formanden Hans Jessen beklager, at det gennemsnitlige besøgstal for en udstilling er dalet fra 636 i 2005 til 584 i 2006. Pengemangel gør, at foreningen enten må skære ned på aktiviteterne eller gå på pengejagt. Bestyrelsen med Hans Jessen i spidsen blev genvalgt.

Pastor Sten Haarløv, Flensborg, forsvarer sin Ph.D.-afhandling om teologen og historikeren Poul Helgesen (1485-1534) ved Det Teologiske Fakultet på Københavns Universitet.

16.

Vor avis portrætterer Gitte Hougaard-Werner, Egernførde, den nye formand for SSFs Årsmødeudvalg, fhv. næstformand i Egernførde SSF og til daglig lærer på Vestermølle Danske Skole. For hende er det en kær pligt at arbejde for danskheden i Sydslesvig.

Snart 16-årige Flemming Gottschalk, Egernførde, elev på Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig, får Hermann og Petra Tychsens Mindelegat for trofasthed mod sine ferieværter (»plejeforældre«) i Danmark.

SSF Husum Amt kalder til amtsfest med Frederiksstad Orkestret, »Musik-Lars« Christiansen fra Vejle, sølvnåls-overrækkelse til Ib Brorson, Hovedstadens Grænseforening, for 60 års makkerskab med Sydslesvig, tale ved SSF formand Dieter Paul Küssner, spisning, hygge og fællessange. Og så havde man inviteret bestyrelsesmedlemmer og ansatte fra andre foreninger og institutioner i amtet med.

Flensborg Yacht Clubs initiativrige og fremadskuende formand gennem 15

år, Klaus-Erik Ramm fratræder på generalforsamlingen og efterfølges af Erich Meerbach.

Skovlund SSFs grønlankåls- og sang-aften bliver en succes med 32 deltagere.

Heinzwilly Clasen genvælges som formand på SSF-/SSW-distrikt Damholms generalforsamling. SSWeren Andreas Lorenzen meddeler, at han til kommunalvalget i maj 2008 stopper som Havetoft-Løjts borgmester, valgt på en borgerliste.

På Pris-Klaustorp SSF-/ SSW-distrikts generalforsamlinger genvælges bl.a. SSF-distriktets formand Timm Koppelman og SSW-distriktets formand Antje Danker.

Ulla Geipel, Harreslev, runder de 70.

Hans Jørgen Henningsen, Flensborg, bliver 78 år.

17.

Vor avis skriver, at SSF er klar til en debat om videreudviklingen af det organisatoriske arbejde i foreningen.

SSFs og Det Danske Teaters populære familieforestilling »Otto er et næsehorn« i Læk spilles for udsolgt hal med plads til 500.

Vor avis skriver om en levende venskabsforbindelse gennem 30 år mellem SSF-distrikt Holm-Skt. Jørgen i Slesvig og Grænseforeningen for Kerteminde og Omegn.

SSF-distriktet Hytten/ Okslev genvælger formand Gisela Engel m.fl. og udvider bestyrelsen efter generalforsamlingens ønske. Vor avis melder om mange og fine arrangementer med god tilslutning.

Egernførde SSF arrangerer stor familie-fastelavnsfest med 40 børn og voksne.

Et hold Duborg-elever og lektor Christian Skov drager til Løgumkloster Højskole for at blive informeret om mulighederne for et sabbatår dér efter studentereksamen. Forstander Vita Andreasen og Skov er enige i, at mange elever sydfra har en for teoretisk viden

om Danmark, hvorfor de vil have godt af et højskoleophold, inden de går i gang med studierne.

Britta Wilfert, dansk sydslesviger og indehaver af Københavns største specialforretning i garn og strik, taler om strik og design på Dansk Centralbibliotek i Flensborg.

Hans Harald Diercksen, Flensborg, åbner sin udstilling "Manus scriptum - med hånd og hjerte" på Dansk Centralbibliotek - og runder de 70.

Frits Spooendonk, Vamdrup, dør 84 år gammel.

18.

Heinrich Hein, Flensborg, runder de 80.

Niels Henriksen, Sorø, fylder 70 år.

Anne-Margrethe »Ami« Jessen, Flensborg-Sporskifte, runder de 60.

Børge Wandahl, Tinglev, dør 56 år gammel.

19.

Formanden for Sprogforeningens Sydslesvig-afdeling, Signe Andersen, kræver på foreningens generalforsamling ukompliceret adgang til dansk tv for alle sydslesvigere på lige fod med danskere i Danmark. Der er nu 595 medlemmer.

Vor avis skriver, at bl.a. formanden Volker Bock blev genvalgt på Tumby SSF-/ SSW-distrikts generalforsamlinger.

Vor avis melder ligeledes om genvalg hos SSW i Egernførde: Her stod formanden Jette Waldinger-Thiering og bestyrelsen til valg. Karl-Uwe Petersen blev nyt medlem af bestyrelsen.

SSFs tilsynsførende med foreningens bygninger, Michael Oetzmann, hyldes for 25 års ansættelse i foreningen.

20.

Vor avis skriver, at SSWere i Hamborg og Holsten har dannet en arbejdsgruppe under landsstyrelsen med Uwe Bruhns, Hamborg, tidl. Slesvig, som formand.

I samme avis beklager Manfred Kühl, SSW-byrådsmedlem i Flensborg og

medlem af Regionalrådet, at Regionalrådet har nedlagt udvalget for sprog, kultur og idræt, idet sprogudviklingen i det dansk-tyske grænseland nu sorterer under udvalget for uddannelse og udvikling, mens kulturen placeres i udvalget for kontakt og samarbejde. Lærer Klaus Butt blev valgt til formand for den genstiftede førske ungdomsforening, skriver vor avis. På SSF-distriktets generalforsamling valgtes Jens Haukenfrers til ny formand efter Andreas Meinert, og på SSW-distriktets generalforsamling genvalgtes Gerhard Mommen som formand.

21.

Stor opera i Idrætshallen i Flensborg: SSF og Den Jyske Opera spiller Carl Maria von Webers »Jægerbruden«. For 25. gang invaderer danske, frisiske og tyske skoleelever Risum-Lindholm for at fejre frisernes traditionelle biikefest med teater, sang og bål. Günter Wehrmeister, Flensborg, dør 73 år gammel.

22.

SSF og Privat Teatret inviterer til forestillingen »Løgn og latin« med bl.a. Ulf Pilgaard og Dick Kaysø på Slesvig Teater - med efterfølgende natmad for skuespillere og publikum. Lyrskov SSF-distrikt på en snes medlemmer genvalgte formanden gennem 40 år, Chris Paulsen på generalforsamlingen sidst, skriver vor avis. SSF-distrikt Centrum-Duborg-Vest i Flensborg vælger en mammutbestyrelse på 10 medlemmer med genvalgte Ursula Knorr som formand. Medlemstallet er på stabile 717.

23.

Vor avis skriver fra Rendsborg SSFs generalforsamling, at Jens Kruse har afløst Rejner Bogdan som formand. Bogdan, der fortsætter i bestyrelsen, har længe villet gå af som formand. 60 møder op til Ejdersted SSFs amtsfest. Dorthe Johansen fra Århus skulle

underholde men meldte afbud p.g.a. snemasserne i Danmark. Til gengæld kommer Marimba Steelband fra Flensborg for at underholde.

Eleverne fra 5./6. klasse på Sønderbrarup Danske Skole udstiller deres Hundertwasser-inspirerede kunstværker fra en emneuge i skolen. Formanden for Sydslesvigs danske Kunstforening, Hans Jessen åbnede udstillingen, skriver vor avis.

Hostrup Børnehave fejrer 40 års fødselsdag.

Irmi Rerup, Harreslev, fylder 60 år. Frants Stener Vendelhaven, Flensborg, dør 88 år gammel.

24.

Det Sydslesvigske Samråds, Seksmandsudvalgets og Grænseforeningens klausurmøde på Jaruplund Højskole får et åbent og udmærket forløb. Der tales åbent om problemerne, men da der er tale om et klausurmøde, offentliggøres ikke hvad der er blevet talt om.

I Skoleforeningens infoblad Fokus skrives, at danskurserne under Voksenundervisningen er så stor en succes, at det kniber med penge og undervisere, og at Duborg-elever har lavet et hørespil om fangerne i Frøslevlejren i 2. verdenskrig.

Vor avis skriver, at Dansk Skoleforening som en konsekvens af den nye skolelov i delstaten har fået et brev fra Nordfrislands Amt, hvor det bebudes, at prisen på elevkørsel femdobles, idet enhedsbidraget afløses af højere egenbetaling for forældrene. Amtets tilskud til Skoleforeningen på 210.000 euro reduceres med 44.000.

Sammenlagte Riddergades Børnehave og Bertha Wulff-Børnehaven i Flensborg hedder fremover Duborg Børnehave.

Efter 37 år er formanden for Tarp SSF, Hans J. Domke gået af og har overladt roret til Morlyn Albert, skriver vor avis. Formand og næstformand i Vanderup SSF skiftede plads, skriver vor avis: Pe-

ter Sindberg, formand igennem 13 år, siden næstformand, blev atter formand, og afgåede formand Bo Hallberg igennem to år valgtes til ny næstformand, skriver vor avis.

JyskeVestkysten skriver om »uroen på Flensborg Avis«, også i lederen.

25.

Peter Volgmann, Aabenraa, dør 57 år gammel.

26.

Formanden for Seksmandsudvalget Kim Andersen vil gå til undervisningsministeren, efter at Duborg-ambassadørerne har fortalt ham om den store uvidenhed om det danske mindretal i Sydslesvig på skolerne i Danmark samt en aversion mod alt tysk, skriver vor avis.

Endvidere beretter avisen fra Engelsby SSF-distrikt i Flensborg, hvor formanden Dieter Matthiesen blev genvalgt, mens hans hustru Grete Matthiesen sagde stop som bestyrelsesmedlem og tillidskvinde efter 40 år.

Elfriede Hinz tager endnu en tørn som formand for 15. SSF-distrikt i Flensborg, skriver vor avis efter distrikts-generalforsamlingen, men hun udelukker ikke mere en fusion med et andet distrikt, når der nu kun er 150 medlemmer tilbage. Til gengæld er de aktive, idet en tredjedel kommer til møderne.

Vor avis skriver, at Kappel SSF med sine 126 medlemmer står uden formand efter generalforsamlingen. Per Wietz er flyttet til Jaruplund, og ingen andre vil. Næstformand Silke Haar tegner indtil videre distriktet.

27.

Flensborg Avis A/S tilsynsrådsformand Volker Andersen, chefredaktør og adm. direktør Bjarne Lønborg og driftsrådets formand Petra Wirsching tilbageviser kritikeres, især Kirsten Jensens udtalelser om Flensborg Avis i medier i Danmark, især i JyskeVestkysten.

The McCalsmans giver en koncert med

skotsk musik på Harreslev Danske Skole, arrangeret af SSF.

Hans Georg Exner, Lyksborg, dør 70 år gammel.

28.

Skoleforeningens Fællesråd ønsker en rapport om, hvor meget foreningen har sparet på varme og el, og rådet vedtager nye formålsformuleringer for faget historie.

Vor avis melder om gode aktivitets- og medlemstal i Munkbrarup SSF-distrikt med Oksbøl Forsamlingshus som omdrejningspunkt. Formand Niels Wolfsdorf genvælges.

MARTS 2007

1.

Vor avis tilbageviser påny JyskeVestkystens kritiske bemærkninger om avisen af 24. februar i JV, hvilket JV kommenterer i samme udgave.

SdU, sundhedstjenesten og skoleforeningen går sammen om en pædagogisk eftermiddag for professionelle, der arbejder med bl.a. overvægtige børn. 25 pædagoger deltager.

Vor avis skriver, at SdU afslutter 2006-regnskabet med et underskud på 63.500 euro p.g.a. et lønefterslæb til pædagogerne og vikarer p.g.a. af langtidssyge.

Vor avis skriver, at Karl Otto Meyer er medudgiver af en piece »Europa på en anden måde«, der skriver, at en EU-forfatning truer demokratiet, og at EU-modstandere og -skeptikere bør stå sammen om modstanden mod en EU-forfatning.

SSF informationsblad KONTAKT skriver, at Bredsted Danske Skoles 9. kl. elever er klar med en foredragsrække i Café Clemen om bl.a. A.P. Møller, Jacob Jensen, Arne Jacobsen og B&O. Også en ny bog ved Lars Henningsen og Studiefællepræsenteres: »Sydslesvig-ungdom på danske efterskoler før og nu«.

Ten Sing under KFUM&K i Flensborg inviterer til rockgudstjeneste i Harreslev Danske Kirke.

Tyske unge forhindres af politiet ved den dansk-tyske grænse i at tage til København for at demonstrere mod nedrivningen af Ungdomshuset. Også demonstranter foran Dansk Generalkonsulat i Flensborg overtales af politiet til at forlade stedet.

Tysklandskenderen prof. Per Øhrgaard holder foredrag på Jaruplund Højskole om, at Tyskland er blevet interessant for danskerne, men ikke det tyske sprog.

2.

Kun en underskrift mangler, og så er Grænseforeningens fhv. forsøgsgård Røhsmide i Jaruplund solgt, skriver vor avis.

Valsbøl SSF vil gerne fusionere med Skovlund SSF, hed det sig på generalforsamlingen, skriver vor avis.

2./3.

52 kvinder over 25 år mødes til et døgns wellness, morskab og hygge på Christianslyst. Arrangør er SdU.

3.

Sønderjyllands Symfoniorkester med russiske Mikhail Agrest som dirigent og franske obovirtuos Francois Leleux giver en fantastisk koncert i Flensborg. Arrangør er SSF.

Vor avis skriver, at Werner Görns (63), pedel hos Slesvig IF, tidl. Tydal, er gået på pension.

4.

SSF og SdU inviterer til kirkekoncert i Vanderup med to musikalske kapaciteter: Solofløjtenist Thomas Jensen og organist Peter Langberg.

Vor avis skriver fra Fælleslandboforeningens generalforsamling, at landbruget har det bedre økonomisk, men at landmænd lider under mange nye regler og øget kontrol.

Johannes Vollertsen, Boholtå, dør 91 år gammel.

5.

SSF og Fredericia Teater må aflyse musicalen »Spillemand på en tagryg« med Kurt Ravn i rollen som Tevye på Flensborg Teater af tekniske grunde. Der var ellers udsolgt.

Skovby SSF melder om gode aktiviteter, et meget benyttet forsamlingshus Hærvejshuset og medlemsfremgang. Formand Inge Lindahl-Koitzsch genvalgtes, skriver vor avis.

Avisen skriver videre, at 12 forældre til børn i Skovlund-Valsbøl Danske Skole var på weekendkursus i dansk i Valsbølhus sammen med Kirsten la Cour. Der var sørget for børnepasning.

Dansk Spejderkorps Sydslesvigs »Løvebrøl«, et krævende friluft- og opgaveløsnings-arrangement, afvikledes over 24 timer med 11 deltagende hold, skriver vor avis. »Die Hirsche« fra Glinde vandt løven af tov med manke af uld anbragt på et lille podest med messingplader med navnene på tidligere »løvebrøl«.

6.

SSFs Hovedstyrelse vedtager Sydslesvigsk Forenings regnskab 2006, det reviderede budget 2007 og budgettet 2008. Slesvighus skal sættes i stand for 1,36 mill. euro fra København hhv. Berlin.

Store Vi SSF- og SSW-distrikt genvælger formændene: Annette Neumann hhv. Klaus-Dieter Goos.

List SSF-distrikt melder om fremgang fra 70 til 80 medlemmer på et år og på 22 medlemmer over to år. 1.900 euro blev indsamlet til List Danske Skoles planlagte multifunktionsrum. Naemi Hansen genvælges som formand.

7.

Harreslev SSF-distrikt står uden formand. Efter otte år på posten fratræder Knud Ramm-Mikkelsen på generalforsamlingen p.g.a. arbejdspress, og ingen er villig til at tage over.

Den selskabelige Borgerforening inviterer til syng-dig-glad-aften med Aase Abild ved klaveret.

Agtrup SSF-distrikt genvalgte Elsbeth Ketelsen til formand, skriver vor avis. I sin beretning sagde hun, at hun var ked af, at nye medlemmer fra Agtrup med børn i Læk Danske Skole meldes ind i Læk SSF i stedet for Agtrup SSF.

Hedi Lorenzen, Padborg, tidl. Harreslev, runder de 75.

8.

Vor avis skriver, at Satrup-Havetoft SSF-distrikt har genvalgt bl.a. formanden Guido Petersen og p.g.a. mangel på kræfter kun vil være vært for et årsmøde hvert fjerde år i stedet for som nu hvert andet år. Distriktets SSW-bestyrelse vil tilskrive alle ca. 100 SSF-medlemmer i distriktet og søge at aktivere dem i SSW også.

En gruppe »glokale« sydslesvigere (»tænke globalt, handle lokalt«) opfordrer igennem vor avis og SSFs informationsblad KONTAKT de danske organisationer og enkeltpersoner til at vise initiativ vedr. miljø og klodens tilstand. De indkalder til fire møder rundt omkring i landsdelen under mottoet »handle - forvandle«. Ankermand er journalist Niels Ole Krogh, Flensborg.

I egen sag skriver vor avis, at den i år får mindre i portostøtte, mens det tyske mindretals avis fortsat får, fordi et udvalg under kulturministeriet mener, der kun er ét nationalt mindretal i Danmark, og det er det tyske. 14. marts tager bl.a. Søren Krarup MF sagen op i Folketinget overfor kulturministeren, der fortrøstningsfuldt mener, avisen via en særlig pulje vil kunne få genoprettet støtten igen fra 2008.

9.

SSF/SSW Flensborg Bys forårsfest med god mad og musik bliver en succes.

Gruppen »Grænseklang« giver koncert i Tønning med melodier »Fra vugge til grav«.

20 elever fra Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig vender tilbage fra et to ugers snusekursus på Skanderup Ungdomsskole, som de har været glade for, og som de har lært meget af m.h.t. sprog og kultur. Vor avis skriver, at sydslesvigsk skoleungdom gerne ville tage på et-årige efterskoleophold i Danmark, men forskellene i skolesystemerne forhindrer det som regel.

2./3. SSF-distrikts formand Ingrid Nielsen, som bliver genvalgt på generalforsamlingen, beretter om 31 arrangementer med 1.130 deltagere. Det lille men aktive distrikt i Flensborg har 267 medlemmer.

Vor avis beretter fra det lille Nyhus SSF-distrikts generalforsamling, hvor formand Bodil Uldall blev genvalgt, og hvor der aldrig er problemer med at få folk til at komme til arrangementerne og få besat bestyrelsesposterne.

Formand og næstformand bytter plads ved Nybjernt SSF-distrikts generalforsamling: Ny formand er Niels Egholm, ny næstformand er Birthe Marxen-Dühring. Medlemstallet er steget fra 50 til 82 på ét år.

Bernhard Börner, Flensborg, dør 75 år gammel.

Annemarie Hagedorn, Flensborg, er død, annonceres i vor avis.

10.

Foreningen Norden inviterer til norske løjer med foredrag ved skolechef i Holmestrand Kommune på vestsiden af Oslo Fjorden, norsk kaffebord samt generalforsamling.

SSF og delstatens »Landestheater« tager imod bestyrelsen for Danmarks Teaterforeninger på Flensborg Teater og Flensborghus.

12.

Det Danske Teater og SSF inviterer til urkomisk parodi på hele den britiske heltedyrkelse og machobegrebet i 30ernes legendariske detektivserier: På Flensborg teater opføres »Kys, Krudt & Kemi«. Vor avis' anmelder kalder forestillingen hæsblesende ligegyldig.

Vor avis beretter fra De Sydslesvigske Husmoderforeningers »krop og velvære«-weekend på Jaruplund Højskole, hvor formanden Inge-Lise Møller sonderede terrænen for et navneskifte til »Aktive Kvinder«, som man gjorde det i Danmark for nogle år siden. Organisationen har 750 medlemmer fordelt på 11 foreninger i sydslesvigske købstæder.

Ministerpræsident Peter Harry Carstensen runder de 60 og hyldes af bl.a. det tyske mindretal og SSW.

Skt. Knudsgildet markerer Knud Lavards fødselsdag med en italiensk aften.

13.

Vor avis meddeler, at Skoleforeningen som storkunde på el-området har fået en aftale med Flensborgs kommunale værker, der betyder en årlig besparelse på 15.000 euro.

Vor avis skriver endvidere, at dr. pæd. Alexander von Oettingen på Skoleforeningen skolelederkonference på Jaruplund Højskole i et muntert, provokerende, pædagogisk-filosofisk foredrag, at de danske skoler i Sydslesvig ikke er »tjenestepige« for andre i samfundet - også det sydslesvigske, men at Skoleforeningen og lærerne selv bør definere opgaver og krav til skolerne og samfundet.

Vor avis oplyser, at den 11 dage før årsskiftet har fået brev om, at den mister 750.000 kr. i portostøtte i 2007, fordi den er »en udenlandsk avis«, idet Danmark ifølge Europarådet kun har ét nationalt mindretal, det tyske. Søren Krarup MF (DF), medlem af Seksmandsudvalget, tager sagen op i Folketinget, hvor kulturminister Brian Mikkelsen mener, vor avis kan søge fra en ekstra pulje - men altså først i 2008.

14.

Via vor avis melder SSW-amtsformand Otmar Petersen, Gottorp Amt, ud med, at der ikke er brug for 1,3 mill. euro til renovering af Slesvighus. I Slesvig er

der mødelokaler nok, siger han, ikke mindst når det nye gymnasium står færdigt i august 2008.

Otto Keuchel, Flensborg, dør 79 år gammel.

15.

SSFs informationsblad KONTAKT præsenterer årets årsmødeplakat, designet af SSFs layouter Roald Christensen, Dansk Generalsekretariat.

I samme udgave berettes om det første af en række glimrende elevforedrag ved 9. klasses elever fra Bredsted Danske Skole i Café Clemen, de danskes mødested i byen.

Skovlund og Valsbøl SSF-distrikter fusionerer til Skovlund-Valsbøl SSF-distrikt.

Willi Andreas Henken, Fresendelf, dør 75 år gammel.

16.

Vor avis skriver fra Mårkær SSFs generalforsamling, at hele bestyrelsen med formanden Inge-Marie Christen blev genvalgt. For SSW-distriktet var det den sidste generalforsamling, idet SSW-distriktet fusionerer med Sdr. Brarup.

Dr. Edwin Jacobsen, Harreslev, dør 83 år gammel.

17.

God tilslutning til Grænseforeningens fremtidsarrangement med masser af unge på Vejle Idrætshøjskole.

Hejmdal Blæseorkester giver en forårskoncert på Harreslev Danske Skole. Orkestret er tilsluttet Sydslesvigsk Forening.

Vor avis skriver om en Buddenbrockmiddag i List, hvor sponsorer betalte mad og drikke, kroværten stillede kro og personale til rådighed, og de 57 deltagere betalte hver 50 euro for at være med. De 2.850 euro plus de 1.000, som pastor Jon Hardon Hansen samlede ind samme aften, går til den planlagte multifunktionsbygning ved List Danske Skole, der koster 130.000 euro. 100.000

euro er allerede hjemme nu takket være bl.a. fonde.

12 hold deltager i Gymnastikforeningen DANs forårsopvisning i Idrætshallen i Flensborg, syv fra foreningen selv. SdUs megadisco i Idrætshallen for de 11-14-årige er atter et tilløbsstykke: Godt 250 kom.

19.

170 3. årgangselever fra Duborg-Skolen (hele årgangen) er inviteret til tre dages informations- og præsentationsbesøg i København af Grænseforeningen. De møder politikere, erhvervsfolk og opsøger videreuddannelses-institutioner.

God tilslutning til forfatteraftenen med Leif Davidsen på Dansk Centralbibliotek.

Sophie B. Jensen, Flensborg, runder de 95.

20.

Wolfgang Dibbern holder et offentligt foredrag om »Verdens bedste uddannelsessystem?« i Medborgerhuset i Egernførde. Arr. er SSF Rendsborg-Egernførde Amt.

Flensborg-Biffen viser den lune men skarpe filmkomedie »Lotto« i Flensborghus' biografsal.

Flensborg Y's Men's Clubs Bangla-Shop flytter over gaden til Nørregade 33.

Dansk Lærerforening Sydslesvigs formand Niels Nielsen beklager på generalforsamlingen, at han er godt træt af forhandlingsforløbet over halvandet år m.h.t. en ny overenskomst med Dansk Skoleforening.

Vor avis skriver, at Skoleforeningen har kortlagt sine bygningers forbrug af varme, el og vand. Nu skal man se på, hvorfor nogle skoler og børnehaver bruger mere end andre.

Treja SSF-distrikt har genvalgt sin formand Udo Jessen, skriver vor avis. Han mener, at aktiviteten og ikke antallet af medlemmer udgør livet i en forening.

21.

Fra næste skoleår bliver undervisningen i de slesvigske krige og genforeningen obligatorisk i den danske folkeskoles historietimer, skriver vor avis. Det har undervisningsminister Bertel Haarder sagt til de 170 3. årgangselever fra Duborg-Skolen under deres tre dages København-besøg. Flere politikere og erhvervsfolk sagde til Duborg-eleverne, at der i Danmark er brug for deres to sprog og indsigt i to kulturer.

Vor avis skriver, at SSF Rendsborg-Egernførde har genvalgt sin amtsformand Anne Mette Jensen, Flækkeby. Distrikterne i amtet vil gerne samarbejde, men de vil ikke indbindes i evt. nyskabte regioner.

SSW-U(ngdommen) er genopstået med en 10 mands bestyrelse med Ria Langbehn, Jaruplund, som formand, skriver vor avis.

Torsted SSF har næsten fordoblet sit medlemstal fra 12 i 2005 til 21 i 2007. Formanden Manuela Gutsch blev genvalgt som formand, skriver vor avis.

22.

To medlemmer af Det Sydslesvigske Samråd, SSW-formand Flemming Meyer og Dansk Centralbiblioteks formand Per Gildberg, klandrer via vor avis SSF for at ville investere 1,36 mill. euro i en istandsættelse af Slesvighus, selv om de har stemt for projektet i Samrådets økonomiudvalg, så man kunne komme med en enig budgetindstilling til Seksmandsudvalget. SSFs formand Dieter Paul Küssner forstår ikke kritikerne og henviser til en enig politisk beslutning i Samrådet ud fra en prioriteret liste. SSF er nødt til at gøre noget fornuftigt med en usælgelig bygning, siger han og tilføjer m.h.t. det kommende danske gymnasium i Slesvig, der også står til rådighed for foreningerne udenfor skoletid, at det i hverdagen ikke hænger sammen at drive SSF-aktiviteter og skoleundervisning på samme sted.

Dansk Sundhedstjeneste kom ud af

2006 med et mindre overskud på trods af færre indtægter fra det tyske sundhedsvæsen, oplyser forretningsfører Georg Hanke på generalforsamlingen. Man har sparet, hvor man kunne. Fra tysk side fik man 3,7 mill. euro, fra dansk side stabile godt 3 mill. euro.

En gruppe danske sydslesvigere har taget initiativet til »handle og forvandle« til fordel for miljøet. Disse »glokale sydslesvigere« (tænke globalt, handle lokalt) vil forpligte de danske organisationer og institutioner i Sydslesvig til også at føre en miljøpolitik. Sidst i marts gennemfører de fire informations- og debatmøder rundt omkring i Sydslesvig, hvor dog kun få møder op. Over 100 støtter projektet gennem et beløb til en informationsannonce i vor avis.

Kasper Villaume Trio og Bob Rockwell giver en forrygende jazzkoncert på Flensborghus. Arrangør: SSF og SdU. På Husum Slot kalder SSF og »Stiftung Nordfriesland« til koncert med solister fra Det Fynske Musikonservatorium. SSFs informationsblad KONTAKT skriver om en flot koncert med gruppen Grænseklang i Tønning og den nye filmklub, der tilbyder film for børn hhv. voksne.

Karen von Oettingen, Husby, dør 61 år gammel.

23.

SSF kalder til rejsegilde på Det Danske Hus i Sporskifte.

Hr. Jensens Jasskapel giver en dejlig koncert i Medborgerhuset i Egernførde.

Harreslev Amatørscene oplever en fin og forrygende premiere på »Piger i sky« på Harreslev Danske Skole. Forestillingen gentages 30. marts med en teateraften for alle samt en lørdagsforestilling for kommunens danske ældreklubber.

SSW-U mødes med det tyske mindretals Junge Spitzen til lær-hinanden-attende-weekend i Skelde på Broagerland.

Birgit Jürgensen fratræder som formand for Skt. Hans SSF-distrikt i Flensborg og får SSFs sølvnål. Næstformand Per-Arne Hoeg vælges til ny formand.

På Den Slesvigske Kvindeforenings generalforsamling genvælges Annemarie Erichsen til formand. Foreningen er nu en registreret forening med tilføjelsen »e.V.« (eingetragener Verein).

Stor påskebasar på Dansk Alderdomshjem i Flensborg.

Eleonore og Heinrich Schäfer fejrer guldbryllup.

24.

Vor avis skriver, at Helene von Guionneau efter 30 år i bestyrelsen har takket nej til genvalg som SSW-formand i Nibøl, hvor hun i 25 år også har siddet i byrådet. Ny formand blev Bente Lück. Vor avis skriver videre, at Manja Nielsen efter 13 år som leder af Treja Danske Skole valgte at gå på pension. Endelig skriver vor avis, at Dannevirke SSF-distrikt har fejret 60 års jubilæum. Slesvig IF fejrer 60 års fødselsdag. »Flo« Uecker har været med lige siden starten.

Skt. Knudsgildet i Flensborg inviterer til traditionel ældrekafe på Skt. Knudsborg, og 82 ældre fra 15. SSF-distrikt følger invitationen.

På De sydslesvigske Husmoderforeningers kredsgeneralforsamling får bestyrelsen mandat til at arbejde videre på en navneforandring til »Aktive Kvinder«. Husmoder er et forældet begreb i dag, hed det sig på mødet. Ruth Astrid Petersen, Harreslev, dør 62 år gammel.

26.

Harreslev Amatørscene genvælger sin bestyrelse med formand Holger Geipel i spidsen. Årets stykke »Piger i sky« var et tilløbsstykke, og der var udsolgt hver gang.

Forfatteren Carsten Jensen kommer et smut forbi på Slesvig Bibliotek for at fortælle om sin anmelderroste roman

»Vi, de druknede« om Marstal på Ærø og folk dér.

27.

Seksmandsudvalget vender hjem efter budgetforhandlingerne med de sydslesvigske organisationer og institutioner - uden at bekendtgøre resultatet.

Der er officiel afskedsreception for lederen af Det Tyske Sekretariat på Christiansborg igennem 24 år, Siegfried Matlok, og tiltrædelsesreception for hans efterfølger Jan Diedrichsen.

Lone Hertz og Morten Hauch-Fausbøll er de overbevisende hovedroller i Det Danske Teaters forestilling »Tvivl« om tro, moral og tvivl på Husumhus. Bag efter er der natmad for publikum og skuespillere.

Gamles Værn Flensborg arrangerer forårsfest på Flensborghus. Salen er fyldt.

Alfred Sibbersen, Flensborg, dør 85 år gammel.

28.

Fuldt hus i den lille sal på Flensborg-hus til SSF/ SSW Flensborg Bys »kaffemøde« om den tyske sundhedsreform. Fuldt hus også i Medborgerhuset i Egernførde, hvor SSW-landdagsmedlem Anke Spoorendonk fortæller om skolepolitik og den nye skolelov i Slesvig-Holsten.

SSF er ikke Dyne-Larsen, og foreningens folkelige aspekt må ikke forkastes til fordel for lokkende tilbud, siger formanden for Kobbermølle SSF-distrikt Werner Matlok på generalforsamlingen, der genvælger ham til formand.

29.

Vor avis skriver, at Medelby SSF har et luksusproblem, idet der skal tages højde for de mange aktive børnefamilier i distriktet. Formand Gudrun Lemke genvælgtes som formand.

SSFs informationsblad KONTAKT skriver fra Dansk Husflidskreds' generalforsamling, at den overværedes af formanden for Husflid Danmark, Finn

Glistrup. Kredsformand Jürgen Glüsing lod sig genvælge for en absolut sidste gang.

KONTAKT skriver også, at de danske i Moldened havde en aktiv patchwork-sæson med en række weekendmøder.

700 børn fra de danske skoler i området afslutter tre-måneders-projektet »Unge og påsken« med sang, passionsspil, musik og kirkelige ord i Slesvig domkirke.

Fuldt hus også på Harreslev Danske Skole ved skolens 25. forårskoncert.

Gerhard Maas går af efter 22 år som formand for SSW-distriktet Flensborg Nord. Hans efterfølger er Erich Seifen.

30.

SSF inviterer til teater-sitcom »Modern Talking« og hyggelig præsentation af den nye teatersæson på Flensborghus. Tønning SSFs »afslutningsaftens« bliver et orientalsk tilløbsstykke: Skolens gymnastiksal er fyldt, og programmet alsidigt, farverigt og spændende.

30./31.

Der er dansk-tysk præstekonvent i Breklum, og deltagerne finder hurtigt ud af, at de har mere til fælles end forskelle i deres arbejde.

31.

Skoleforeningens informationsblad Fokus skriver, at der er betydelig mangel på danske vuggestuepladser i Sydslesvig.

SdU-Nyt skriver om SdUs satsning 2007: Trivsel og velvære - og slankere børn og unge.

Dansk Senior Diabetiker Klub Flensborg holder åbenthus i Ansgar Menighedslokaler i Flensborg, og mange møder for at få oplysninger. Klubben er den største af sin art i fjordbyen. Formand er Wilhelm Thygesen.

Inge Michaelsen går på pension efter 36 år først i Frederiksstad og siden i Drage Danske Børnehaven.

APRIL 2007

1.

Volker Ozischke-Otsen overtager Røhsminde efter Grænseforeningen, der solgte den, fordi der ikke mere er brug for en dansk forsøgsgård i Sydslesvig. Torben Rechendorff, Hørsholm, runder de 70.

Edith Andresen, Agtrup, dør 82 år gammel.

2.

Esther Katzke, Jaruplund Højskole, har 25 års jubilæum.

Erik Johansen, Flensborg, tidligere Tønning, runder de 60.

3.

Tarup UF har fået tag over petanquebanen, så de aktive spillere også kan spille, når vejret ikke er med dem, skriver vor avis.

4.

Vor avis skriver, at SSW-formand Hans-Christian Böwes på Jaruplund-Veding-Sankelmark SSF-/SSW-distriktsgeneralforsamling i sin beretning glædede sig over, at skolen ikke blev lukket, og at man brugte megen tid på at drøfte kommune-sammenlægningen med Hanved.

5.

Vor avis skriver, at fra næste år er det muligt for danskere at tage mere uddannelse i udlandet og medtage SU. Det gælder også danske sydslesvigere med tysk pas og studentereksamen fra Duborg-Skolen og A.P. Møller-Skolen.

Vor avis skriver også, at Flensborg Avis A/S' tilsynsråd opstiller pastor og 1. næstformand i SSF Jon Hardon Hansen og skolekonsulent Lisbeth Mikelsen Buhl som kandidater til tilsynsrådet. Formanden Volker Andersen genopstiller på generalforsamlingen den 8. juni.

6./7. Ved en natlig brand ødelægges den store træhytte i Jernalderlandsbyen bag Lyksborg Danske Skole. Politiet går ud fra brandstiftelse. Ikke blot den materielle, også den ideelle skade er stor. Den blandt skoleklasser fra hele Sydslesvig populære jernalderlandsby er stort set ubrugelig nu.

7.

Vor avis skriver, at menighederne i Harreslev og Hanved har ansat Susanne Bramsen Böll, Tønning, til deres nye præst med tiltrædelse efter barselsorlov i september/ oktober. I Ejdersted vil man gerne beholde vikaren, pastor Eberhard von Oettingen.

9.

Maren Schütt, Flensborg, dør 64 år gammel.

11.

Aksel Pedersen, Tønder, dør 90 år gammel.

12.

110 unge fra 24 nationale mindretal i Europa samles til den europæiske mindretals-ungdomsorganisation JEVs påskeseminar i Tarbes i Frankrig og opfordrer staten til endelig at anerkende sine nationale mindretal. SdU er medlem af JEV.

13.

Vor avis skriver, at de tyske fredningsmyndigheder vil have den tidstypiske 60er-bygning, Ansgar-Kirken i Flensborg fredet. A.P. Møller-Fonden finanserede bygningen dengang.

Anja Daniel og Lars Andresen, Veding/Kiel, bliver gift.

14./15.

Dansk Håndbold Klub Flensborg (DHK) arrangerer for 26. gang weekend-pokalstævne med 100 hold og 1.200 deltagere fra Danmark og Sydslesvig. Der soves på skoler og fritidshjem. Der dystes i så godt som alle haller i Flens-

borg. DHK måtte sende afbud til 50 hold.

16.
Hanne Paulsen, Flensborg, runder de 75.

16.
SPDs mindretalspolitiske ordfører Rolf Fischer opfordrer til, at mindretalspolitikken ikke kun finder sted i regeringen og ministerierne men også i landdagen. Han ser gerne Europa-udvalget udvidet til et Europa- og Mindretalsudvalg, skriver vor avis. En dag senere citerer vor avis SSW-landagsmedlem Anke Spoorendonk for at mene, at SPD selv må ændre på forholdene i parlamentet, hvis partiet vil styrke mindretalspolitikken dér.

Sprogforeningen og Folkeuniversitetet inviterer til eftermiddagsmøde om identitet med rektor Jørgen Kühl på Tarp Seniorcenter.

Den selskabelige Borgerforening og Dansk Alderdomshjem går sammen om det traditionelle kaffe- og foredragsmøde i forbindelse med dronningens fødselsdag.

Formanden for SSF Flensborg Bys, Flensborg og Sydtønder Amters friluftsmødeudvalg Niels Ole Krogh præsenterer årsmødeoptogsplakaten 2007 og den 15-årige plakatkunstner, Duborg-eleven Julie Aulkær Andersen, Lyksborg.

17.
SSF Gottorp Amt vælger ikke amtsstyrelse på generalforsamlingen, men vil først gøre det på et ekstraordinært møde den 15. maj, når det er afklaret, om der er penge til en første renovering af Slesvighus eller ej.

Formanden for SSW i Gottorp Amt, Otmar Petersen, Slesvig, går efter 12 år på posten. Hans efterfølger er Jan Hundsdörfer, Jydbæk.

Amtsformand for SSF Flensborg Amt Peter Kreutzer genvælges på amts-generalforsamlingen. Han beklager, at SSFs nye kontingentstruktur betyder

reducerede indtægter for distrikterne. Alene i Kobbermølle satte distriktet sidste år 700 euro til, fordi rigtig mange vælger husstandskontingentet. Vor avis skriver, at Grænseforeningen har ladet producere en tv-spot, der i denne uge vises på TV Øst (Sjælland og Lolland-Falster minus København), og der opfordrer familier til at tage imod et sydslesvigsk feriebar. Sidste år manglede 100 potentielle feriebar et sted at komme.

Kunstkenderen Hans Harald Dierksen, Flensborg, åbner sin udstilling »Manu-scriptum med hjerte og hånd« på Dansk Centralbibliotek i Flensborg: 111 bøger, 111 tegninger og 111 grafik, breve og signaturer, alle signerede af ophavesmændene.

Samme dag runder Dierksen de 70. Theodor »Theo« Nissen, Slesvig, dør 82 år gammel.

18.
Maren Schultz genvælges som formand for SSF Flensborg By - for en sidste to års periode, som hun siger. Dybbøldag - 156 skoleklasser sælger Grænseforeningens Dybbøl-mærker i hele Danmark.

Til trods for 100 SSF-medlemmer, en dansk skole og børnehave mangler SSF-distriktet Hatlund-Langballe på tredje år en formand, skriver vor avis.

18.-22.
Den 3. FolkBaltica med Finland som tyngdepunkt afvikles med folkemusik og 80 kunstnere fra en lang række østersølande især i Flensborg og i en lang række andre byer i Sydslesvig og Sønderjylland. Koncerterne er som regel udsolgt. Derudover er der workshops, film, udstillinger og visecafé på Flensborghus ved SSF.

19.
De sydslesvigske organisationer og institutioner modtager breve fra Seksmandsudvalget, hvori de får oplyst, at deres budgetønsker for 2008 stort set

alle er opfyldt. Mindretalsunionen FUEF optages for første gang på den danske finanslov med årlige beløb på 25.000 euro. Støtten til Nordisk Informationskontor fordobles til 22.000 euro. Vor avis får ingen kompensation for den reducerede portostøtte på 100.000 euro, og SSF får ikke de søgte 1,38 mill. euro til istandsættelse af Slesvighus. SSF-amtsformand i Gottorp Amt, Franz Dittrich accepterer udvalgets afgørelse men beklager »modstandernes kampagne« i ugerne forud for afgørelsen.

Forlaget ABZebra udsender en ny eventyrantologi, og blandt de 11 udvalget (af 73 bydende) er magister Anne-gret Friedrichsen, tidl. Skovlund, siden 1981 København.

Fuldt hus til »jazz på Flensborghus« med fantastiske »Radiostar«.

Trods en mindre medlemstilbagegang er Gymnastikforeningen DAN i Flensborg med 908 medlemmer fortsat den største forening under SdU. De 671 er aktive. Bestyrelsen med formand Marianne Mehlig-Jessen i spidsen genvælges.

Peder Sønderby, Toftlund, runder de 75.

20./21.

Broby Klarinetorkester fra Sydfyn gæster vennerne på Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad til workshop og koncert.

21.

Kronprinsesse Mary føder en datter. Også i Sydslesvig glæder man sig og sender lykønskningstelegrammer til kronprinsparret.

Dansk Skoleforening inviterer alle interesserede til debatmøde på Jaruplund Højskole for at drøfte vuggestuer, samværet med børn og unge samt det kommende Slesvig-gymnasiums værdier og profil under overskriften »Fra vuggestue til studenterhue«.

Vor avis skriver, at kontorleder Ingolf Julius er konstitueret som Dansk Skoleforenings tekniske afdelingsleder, ef-

ter at Lieselotte Eick-Rühmann har søgt og fået en stilling andetsteds.

De to 18-årige gymnastiktrænere Christine Nielsen, Vestre, og Bela Büchner, Aventoft, får 18. April-Fondens Ungdomslederpris af fondens formand Keld Thomsen. Trods pigernes lange skoledage (de tager studentereksamen fra Duborg-Skolen næste år) træner de springgymnasterne i Kær Herrer UG, tager gerne et ekstra nap med, tager med holdet på ture med overnatning, til gymnastikopvisninger o.m.a.

Friedel og Erich Petersen, Lyksborg, fejrer guldbryllup.

22.

Sct. Jørgen-Mørvig Danske Menighed i Flensborg tager afsked med pastor Kæthe Kühl ved en gudstjeneste i Sct. Jørgen Kirke og efterfølgende samvær i Jes Jessen-Skolen. Kühl går på pension og flytter til Harreslev.

Rendsborg Danske Menighed venter en lidt anderledes gudstjeneste end ellers: Konfirmanderne havde selv forberedt den efter aftale med pastor Cecilie Brask.

24.

Klaus Strunz, Tarp, runder de 60.

25.

Pastor Anne Vig Skoven, København, prøver at løfte sløret af »Da Vinci mysteriet« ved et foredrag på Flensborghus, arrangeret af Husmoderforeningerne, Centralbiblioteket, Kirkehøjskolen, SSF og SdU.

9. og 10. klasses mediehold fra Brøruphus Efterskole på Skanderborg-egnen er i Flensborg i to dage og sender tv via Offener Kanal, skriver vor avis.

26.

SSF Husum Amt har med sine nu 1.145 medlemmer opnået en fremgang på 10 pct., lød det på amtsgeneralfor-samlingen, skriver vor avis. Amtsforsamlingens formand Lass Erhardtsen lod sig genvælge for en sidste to års periode. Ketel Lorenzen hædredes med SSFs sølvnl.

Inger Merete Hansen genvælges til formand for SSF Sydtønder Amt og flere af amtsstyrelsesmedlemmerne også. Medlemstallet er stabilt på 1.131 med stigende tendens. Uwe og Ruth Petersen får tildelt SSFs sølvnål.

Formanden for SSW Flensborg Amt, Gerd Voß m.fl. genvælges på amts-generalforsamlingen. Partiet har nu stabilt 1.032 medlemmer i amtet.

Yderst velbesøgt koncert med Sønderjyllands Symfoniorkester og den italienske stjernesopran Carmela Remigio i Flensborg. Arr.: SSF.

Den selskabelige forening Borgerforening, Dansk Erhvervsforening i Sydslesvig og Union-Bank i Flensborg er gået sammen om en informativ aften om dansk økonomi med fhv. nationalbankdirektør Bodil Nyboe Andersen.

27.

Arveprins Knuds Kollegium på Frederiksberg genindvies efter endt ombygning, finansieret af A.P. Møller-Fonden med 6,5 mill. kr. Nu er der plads til 18 studerende fra Sydslesvig og mere tidssvarende lokaler.

Vor avis skriver, at Grænseforeningen i Sønderborg har foræret byrådsmedlem Stephan Kleinschmidt fra det tyske mindretal et års medlemskab af foreningen. Det vækker opsigt i pressen og en afslappet uenighed i det tyske mindretal.

28.

Sydslesvigsk Udvalg af 5. Maj 1945 henlægger sin generalforsamling til Skt. Knudsborg i Flensborg og får historikeren Axel Johnsen, Aabenraa, til at fortælle om sit arbejde med Sydslesvig-aktiviteter mellem 1945 og 1970. Foreningen har 180 medlemmer, et plus på 40 over en to års periode.

Kiel-Pris Danske Børnehaver inviterer til åbent hus for at fortælle folk i området om dens virke, og bakkes op af SSF- og SSW-distriktet med infoboder og bogbussen uden for døren.

Ella Olesen, Vejle, tidl. Kobbermølle og Bredstenlund, dør 95 år gammel.

28./29.

SdUs familieweekend på Christianslyst bliver atter et tilløbsstykke for ung og gammel og med masser af aktiviteter.

29.

Folkgruppen »Færd« giver alle tiders koncert på Hans Meng-Skolen i Vesterland. Arr.: SSF.

50 medlemmer af Midt fyns Gymnasiums kor giver en koncert i Helligåndskirken i Flensborg.

30.

Vor avis skriver, at den undersøiske del af Danevirke angribes af pælorm, og fagfolk mener, der nok ikke er meget at gøre ved det.

Formanden for Bund Deutscher Nordschleswiger Hinrich Jürgensen foreslår på foreningens delegeretmøde tosprogede byskilte i Sønderjylland. Aabenraa-borgmester Tove Larsen reagerer positivt men har ingen penge til udskiftning af de nuværende.

MAJ 2007

2.

Danske præstestillinger i Sydslesvig bør overvejes sammenlagt, men afgørelsen ligger hos Danske Sømands- og Udlandskirker. Det fremgår af et svar fra kirkeminister Bertel Haarder til MF Bente Dahl (RV).

På Sydslesvigsk Selvhjælps generalforsamling i Husum uddeles atter medlemmernes kontingentpenge til sydslesvigske foreninger og institutioner. SSHs eneste formål er at »klatte« egne penge ud til andre, som formand Anne Kathrine Terp, Slesvig, engang sagde. Siegfried Matlok, chefredaktør på Der Nordschleswiger og mangeårig leder af Det Tyske Sekretariat i København modtager forbundsrepublikkens store fortjenestorden af Tysklands ambassa-

dør i København Gerhard Nourney i overværelse af danske og tyske personligheder fra kultur og politik.

3.

Grundstenene lægges for den nye danske skole, A.P. Møller-Skolen i Slesvig af Mærsk McKinney-Møllers datter Ane Mærsk McKinney Uggla, Skoleforeningens formand Lone Schuldt og borgmester Thorsten Dahl.

Vennerne optræder kun fem steder i Danmark samt i Flensborg med deres program »Musik og eventyr«: Ghita Nørby, Svann Skipper samt Michala Petri og Lars Hannibal. Også aftenen i Flensborg bliver en bragende succes.

Aktivitetshuset i Flensborg åbner op for en interaktiv udstilling, der kører en måneds tid frem til årsmøderne, og hvor folk kan supplere udstillingen op med egne ting, som de forbinder med noget »typisk dansk«.

Irmgard Meyer, Læk, dør 72 år gammel.

3.-6.

Sammenslutningen af europæiske mindretalsaviser MIDAS mødes til generalforsamling og prisuddeling i Rumænien. Chefredaktør Bjarne Lønborg, Flensborg Avis, genvælges til bestyrelsen.

4.

Akademie Sankelmark holder reception i anledning af dens Europa-uge, og repræsentanter for dansk og tysk politik på begge sider af grænsen følger invitationen. I spidsen: Folketingets formand Christian Mejdahl og landdagspræsident Martin Kayenburg.

Harreslev Danske Skole, Kobbermølle Danske Børnehave og Harreslev Danske Fritidshjem er blandt de glade modtagere, da ialt 23.300 euro uddeles fra Clausen-Stiftelsen og Simonsen og Breyer-Stiftelsen på Harreslev rådhus. Skolen bruger pengene på en Afrika-hytte, hvor elever kan få ro og fordybelse.

En del danske sydslesvigere er med, da Frøslevlejren mindes befrielsen den 4. maj 1945.

4./5.

SdU tilbyder kurser i forebyggelse af seksuelle overgreb »Glad, tryk og fri« for 10-14-årige hhv. 15-18-årige piger.

5.

I vor avis beklager SSF-byformand Marren Schultz, Flensborg, at det danske mindretal i mange sammenhænge overses og erkender, at mindretallet selv skal synliggøre sig mere.

I Læk er der åbenthus i pensionistboligerne, hvor alle danske foreninger m.m. i Sydtønder præsenterede sig. Der samles 1.500 euro ind til fordel for en elevator til pensionistboligerne.

6.

Dieter Matthiesen, Flensborg-Engelsby, runder de 70.

7.

Günter Kjærsgaard, Flensborg, fylder 70.

8.

SSFs Hovedstyrelse drøfter »pligtmedlemskab« af SSF for forældre til børn i de danske skoler i Sydslesvig. SSFs formand Dieter Paul Küssner pointerer, at hvis mindretallet kun er et »pædagogisk projekt«, mister det fællesskabet til det danske folk. Kulturudvalgets formand Jytte Christoffersen og Teater- og koncertudvalgets formand Karin Goos aflægger beretninger.

SSW-landdagsgruppen åbner en udstilling om »60 år med SSWs mindretals- og regionalpolitik« i landdagen i Kiel.

Elke Riemer, Flensborg, fylder 70.

9.

SSF Ejdersted ledes efter amtsgeneralforsamlingen kollektivt af fem kvinder, idet formanden Mads O. Jensen og næstformanden Susanne Bramsen Bøll fraflytter egnen.

Åbent hus og åben skole på Duborg-Skolen. Utallige mennesker fra det danske mindretal og den tyske flertalsbefolkning ser på skolen, følger undervisningen, sportskampe, nyder udstillinger og musik af meget forskellig slags.

Anne Sørensen holder foredrag om »Terrorisme i Vesttyskland - Det tyske efterår 1977« på Centralbiblioteket i Flensborg. Arr.: Historisk Samfund i Sydslesvig, Dansk Centralbibliotek og Folkeuniversitetet.

Mette Søtang Salomonsen, Gråsten, dør 35 år gammel.

10.

SSW Flensborg By vedtager på generalforsamlingen, at alle medlemmer i byen skal have mulighed for at være med, når partiet til november opstiller kandidater til kommunalvalget sidst i maj 2008.

Bestyrelsen for Grænsefonden med fhv. Grænseforenings-formand, redaktør Bent A. Koch i spidsen er til møde på Flensborghus og gæster det danske mindretal forskellige steder i Flensborg.

10./11.

Julie Maria med band giver forrygende jazzkoncerter i Flensborg og Frederikstad. Arr.: SSF og SdU

11.

Stor 50 års fødselsdagsfest på Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg med masser af »forhenværende«.

Stor forårsfest også på Askebjerg i Hytten/ Okslev SSF-distrikt med over 50 deltagere.

11.-13.

SdU arrangerer sin traditionelle Ungdomsweekend på Christianslyst for de 13-18-årige. Der er fuldt optaget med 60 unge. Temaet denne weekend er Ægypten.

12.

Vor avis skriver, at Union-Bank i Flensborg vil udbetale 25 pct. i dividende til

aktionærerne. Trods store investeringer i IT og organisation er direktionen og tilsynsrådet godt tilfreds med årsoverskuddet på den rigtige side af de 400.000 euro.

Vor avis skriver, at Jes Kruse-Skolen i Egernførde havde 300 besøgende til åbningen af forårskunst-udstillingen ledsaget af musik ved eleverne selv.

13.

Lars Møller og »Swinging Europe - the European Youth Orchestra« med 18 professionelle musikere under 30 år fra hele Europa giver forrygende jazzkoncert på Flensborghus. Arr.: SSF og SdU.

Dansk Kirke i Sydslesvig holder Kirkedag i Slesvig, og formanden for Folketingets kirkeudvalg Birthe Rønn Hornbech er festtaler. Megen diskussion også om kirkeminister Bertel Haarders udspil omkring antallet af danske præstestillinger i Sydslesvig. DKS ønsker egen bevilling. P.t. bevilges via Danske Sømands- og Udlandskirker (DSUK). Søren Lodberg Hvas, Ålborg, giver bispestaven over Sydslesvig videre til kollegaen Niels Henrik Arendt i Haderslev.

14.

Sprogforeningen holder generalforsamling på Folkehjem i Aabenraa. Aftenen indledes med foredrag ved Karen Margrethe Pedersen, direktør ved Institut for Grænseregionsforskning, om det lille ord »mojn«.

På Dansk Erhvervsforening for Sydslesvigs generalforsamling efterlyser formanden Gerd Pickardt »modige politikere«. Inden mødet var der traditionen tro reception på generalkonsulatet hos Henrik Becker-Christensen og Grethe Marie Bay.

15.

På en ekstraordinær amtsgeneralforsamling genvælges Franz Dittrich til formand for Gottorp Amt SSF.

SSW-landdagsmedlem Lars Harms

vælges til ny formand for SSW Nordfrisland som afløser for Thomas Ries, der ikke ønskede genvalg.

Kirsten Tychsen Hansen tiltræder som ny leder af Humtrup Danske Børnehaver.

Gerhard Bethge, Flensborg, runder de 60.

16.

Vor avis skriver, at Europarådets ekspertkommission, der har været rundt til myndigheder og mindretal i Tyskland og Danmark for et stykke tid siden, både riser og roser Tysklands mindretalspolitik.

Kirkeminister Bertel Haarder uddyber i Folketinget sit syn på, at Dansk Kirke i Sydslesvig kan løsrive sig fra Danske Sømands- og Udlandskirker og blive underlagt Undervisningsministeriets Seksmandsudvalg direkte.

Vor avis skriver om 11 små vikinger fra Bustrupdam Danske Børnehaver i Slesvig på Danevirke Museum.

SSFs informationsblad KONTAKT udkommer som et 16 sideres årsmøde-tilæg i Flensborg Avis.

17.

Hans Heinrich Hansen fra Bund Deutscher Nordschleswiger vælges enstemmigt til ny formand for mindretalsunionen FUEF. Heinrich Schultz fra SSF genvælges ligeså til vicepræsident. Hansen bliver efterfølger for rætoromaneren fra Schweiz, Romedi Arquint, der efter en række år på posten ikke kunne genvælges. Med optagelsen af to tyrkiske mindretal i Grækenland er FUEF nu oppe på 83 medlemmer = mindretal. Kongressens hovedemne var »mindretals ret til uddannelse«.

Knap 30 deltager i en pilgrimsvandring, en gruppe præster og kirkegængere arrangerer fra Nyhus i Hærreslev Kommune til Kirkedagene i Hærreslev.

18.

Majbrit Herrguth og Christer Puchleitner vies i Oversø Kirke.

Finn Christiansen dør 55 år gammel.

19.

SSW Flensborg Bys generalforsamling afgør, om opstillingen af kandidater til kommunalvalget den 25. maj skal ske på et medlemsmøde.

Maria Thomsen, Gotrupel, fylder 70 år. Nynne Lago Andersen og Holger Bang vies i Fanefjord Kirke.

21.

Stefan Seidler, dansk sydslesviger og studerende i Århus, vælges til folketingskandidat for Det Radikale Venstre i Sønderborg-kredsen efter hans forgænger Bjarke Larsens skift til Ny Alliance.

22.

Vor avis skriver, at da den 97-årige tidligere nazist og byrådsmedlem Martin Fellenz døde, udsendte Slesvig Rådhus mindeord, men da det danske tidligere byrådsmedlem, 99-årige Andreas Paysen døde for fire år siden, blev der ikke udsendt mindeord. Rådhuset lover bedre research fremover. Førstnævnte var involveret i deportationer og drab i Krakow under krigen, sidstnævnte blev fængslet af nazisterne, fordi han var socialdemokrat.

23.

Grundstenen lægges til sinti-boligbygningsprojektet »Maro Temm« (= vor plads) i Kiel. En af de drivende kræfter er Renate Schnack, den tidligere landsregerings mindretalskommitterede.

24.

Samrådets formand Anne Kämper afslører på mødet i rådet, at Seksmandsudvalget har bedt det danske mindretal at arrangere et kulturfremstød overfor flertalsbefolkningen efter ibrugtagningen af A.P. Møller-Skolen i Slesvig i efteråret 2008. Kämper lover »det ypperste af det ypperste«.

SSFs medlemsblad KONTAKT skriver, at SSFs Teater- og koncertudvalgs formand Karin Goos på det seneste hovedstrelsesmøde har oplyst, at der var knap 2.100 tilhørere ved de ni koncerter, SSF har købt hos Sønderjyllands Symfoniorkester.

Infobladet kan endvidere berette, at Aktivitetshuset (»Akti«) i Flensborg på årsmødepladsen (og hjemme) vil sælge AKTler á 5 euro, hvilket giver AKTlonæren en række fordelle men ingen rettigheder i huset. De indkomne penge skal bruges til at forbedre forholdene i ejendommen, når budgetmidlerne ikke slår til.

25.

Islands ambassadør i Danmark, Svavar Gesson, Islands konsul i Odense, direktør C.C. Nielsen, direktør Søren Langvad og redaktør Bent A. Koch (alle med fruer) aflagde på Kochs initiativ et informationsbesøg på Flensborghus for at høre mere om det danske mindretal. Duborg-Skolens 13. årgangselever med kunst som linjefag og Birgitte Dohm som kunsslærer har som designprojekt fremstillet 12 udkast til en årsmødeplakat. Udstillingen vises på Dansk Generalsekretariat på Flensborghus.

På Dansk Santalmissions Initiativgruppe Sydslesvigs generalforsamling fortæller formand Hedi Lorenzen, Harreslev, at man igennem 25 år har formidlet fadderskaber for børn i Bangladesh. Pt. betaler 13 faddere 25 euro om måneden for et barn på en kostskole, og der betales for 55 børn i en landsby-skole, de såkaldte »fremtidsbørn«. I 2006 sendtes små 12.000 euro til Danmission, der forvalter pengene.

Børnehaveleder Margrethe Jessen, Humtrup Danske Børnehave, siger farvel efter næsten 40 år i institutionen. Det er et farvel til generationer af børnehavebørn.

26.

Vor avis skriver, at en arkitekt i Slesvig har planer om - og fundet en investor til - at investere i Slesvigshus for at ska-

be et nyt forretnings- og mødecenter.

Vor avis skriver endvidere: Bangla Shop i Flensborg er kommet godt fra start efter flytningen fra Nørregade 16 til den modsatte side af gaden, til nr. 33. Her er godt med plads. Shoppens omsætning er ca. 1.500 euro pr. måned. Pengene går til nødlidende børn i Bangladesh.

27.

Gertrud »Tutti« Jochimsen, Mårkær, runder de 75.

Hanne Glüsing, Flensborg, dør 78 år gammel.

30.

20 af 70 SSWere fra Holsten og Hamborg, hvor der ingen SSW-distrikter er, besøger Landdagen i Kiel, inviteret af landsforbundet.

31.

Kirke- og undervisningsminister Bertel Haarder lover, at bevillingen til Dansk Kirke i Sydslesvig fremover udregnes efter det statslige lønindeks (SLI) og ikke nettoprisindekset (NPI). Det betyder flere penge i kassen, idet SLI generelt stiger mere end NPI. Den ordning vil Dansk Skoleforening i Sydslesvig også gerne ind under, men formanden for Seksmandudvalget, Kim Andersen siger, at det er der ingen overvejelser om i udvalget.

Efter 48 år med ansvaret overdrager Grænseforeningen - personificeret ved Røhsminde-udvalgets formand Edmund Mogensen - forsøgsgården Røhsminde i Jaruplund til de nye ejere, Anette og Volker Czischke-Otzen. Det gamle forpagterpar Regina og Jürgen Brodersen siger vemodigt farvel efter 30 år.

Sydslesvigs danske Kunstforening åbner udstillingen »Poul sine...« på Dansk Centralbibliotek med ni kunstnere fra kunsthåndværker-sammenslutningen NONAGON.

JUNI 2007

1.

I »Volksbad« i Flensborg afvikler SdU »årsmøderock« på højt niveau med det lokale band Scalicious og J.D. and the Roadrebels fra Odense.

1.-3.

45 danske årsmøder med over 18.000 deltagere afvikles i Sydslesvig under mottoet »Hen over grænser«. Blandt deltagerne er også indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen, landsregeringens mindretalskommitterede Caroline Schwarz og Røde Kors-generalsekretær Jørgen Poulsen. (Se årsmødeudvalgets beretning andetsteds i årbogen).

2.

I forbindelse med årsmødet inviterer SSF traditionen tro til debattmøde lørdag formiddag på Flensborghus. Et panel bestående af mediefolk (bl.a. DRs radiodirektør Leif Lønsmann), politikere og kulturpersonligheder drøfter »sprog og medier hen over grænser«. Meget positivt siges, men ét er tale, noget andet handling: På mødet rygtes det meget apropos, at DR Syd i Aabenraa af økonomiske grunde vil indstille sine grænselandsudsendelser.

I forbindelse med årsmødet i Kejtum indstifter Grænseforeningen for Odense og Omegn en fond til fordel for unge sildringes efterskoleophold i Danmark. Det sker på baggrund af en ugelang debat i Flensborg Avis om nødvendigheden af unge sydslesvigeres ophold på efterskoler i Danmark - og den ofte manglende finansiering.

Vor aviser skriver, at Dieter Lenz rykker ind i Flensborg byråd som SSW-afløser for Manfred Kühn, der har været byrådsmedlem i næsten 20 år i to perioder, og der sammen med hustruen, der er pastor emer., flytter til nabokommunen Harreslev.

3.

Årsmødesøndag og »Historiens Dag« falder sammen. Alligevel åbnes op på Kobbermølle Museum med information og aktivitet, og over 300 benytter sig af tilbuddet, inden de går til friluftsmøderne.

4.

Efter 27 år i Slesvigsk Krediforening afgår formanden Christian Paulsen. Efter 57 års arbejde i foreningen takker også Nis Hansen farvel. Hans Uwe Harck overtager formandsstolen. Fælleslandboforeningens formand Bo Hallberg skifter til formandsstolen i tilsynsrådet. Arne Andresen genopstiller og vælges ligeså. Krediforeningens forretningsfører Dirk von Heyer melder om et godt år 2006 med pænt stigende udlån og overskud.

Grænseforeningen meddeler, at 5.a på Nyborg Private Realskole for over 3.400 kr. har solgt Dybbølmærker. Det får de en uges gratis lejrskole i Sydslesvig for - inkl. udflugter.

Ordførende direktør i Union-Bank Flensborg, Volker Andersen runder de 50.

Peter Lützen, Kollund, tidl. Flensborg, dør 92 år gammel.

5.

Vor avis præsenterer Anette Jensens hhv. Nordisk Informationskontors projekt »Norden i bio«, hvor det er meningen, at skolebørn i hele Norden inkl. Sydslesvig skal se og gennemgå fem nordiske kortfilm ledsaget af undervisningsmateriale for at skole deres forståelse af og fornemmelse for de nordiske sprog.

Vor avis skriver også, at venskabsforbindelsen mellem 6. klasserne på Ejderskolen i Rendsborg og Antvorskovskolen i Slagelse har eksisteret i 30 år. Børnene har været på gensidige besøg, og varige venskaber er opstået.

Vor aviser skrivere endvidere, at speditør Mogens Therkelsen, Padborg, er slået til Ridder af Dannebrog. Han har

flere tillidsposter inden- og udenfor transportbranchen, er medlem af Flensborg Avis' og formand for Union-Banks tilsynsråd.

6.

Landdagen i Kiel drøfter Europarådets ekspertudvalgs rapport om realiseringen af sprogpagten i Slesvig-Holsten. Ministerpræsident Peter Harry Carstensen pointerer, at af 106 forpligtelser er 74 gennemført, 19 delvist og 13 ikke gennemført. SSW-forslaget om at optage dansk og frisisk som anerkendte sprog i den offentlige forvaltning afviser han som »retslig og økonomisk« urealistisk. Uløst er lovsikringen af ligestillingen og tilskud til dansk elevkørsel i amterne samt modtagelsen af dansk tv efter 2009.

8.

Flensborg Avis A/S afvikler sin generalforsamling i Kobbermølle. Tilsynsråd og direktion lader sig ikke presse til at udtale sig i en »personalesag«. En række aktionærer forlanger mere åbenhed af redaktionen og tilsynsrådet. Udeblivende dansk portostøttes beklages. Der meldes om en lille stigning i abonnementstallet til 5.425 plus forhøjet oplag på torsdage (KONTAKT) og lørdage (Fokus og SdU-Nyt).

8.-10.

Dansk Spejderkorps Sydslesvig afvikler sin korpsturnering 2007 i Frørup Bakker og på Spejdergården Tydal.

9.

Skoleforeningens informationsblad Fokus oplyser, at Skoleforeningen sammen med Grænseforeningen og Efterskoleforeningen er blevet enige om at gentage dette års succes med at tilbyde elever fra Sydslesvig efterskolebesøg i Danmark. Fokus kan også oplyse, at det er 40 år siden, Birgitte Tychsen-Schlotfeldt begyndte sit arbejde på Feriekontoret i Flensborg.

Slesvig-Ligaen uddeler 60.000 kr. til ni formål i Sydslesvig.

Ulf Balbierski bliver gift med Miriam Nancy Born i Husum Slot.

9./10.

Det danske mindretal viser flag ved fagmessen i Store Vi med infobod og show ved skoleelever.

10.

Efter 10 år som organist ved Egernførde Danske Kirke siger Petra Christiansen-Weniger farvel til menigheden med en afskedskoncert.

12.

Vor avis beretter om Slesvig IFs 60 års fødselsdag. Den fejres med masser af sport i en hel uge samt afsluttende fest.

Helga Klimt, Lyksborg, dør.

13.

Vor avis meddeler, at A.P. Møller-Fonden har givet 300.000 euro til istandsættelse af Ladelund Ungdomsskole.

Vor avis kan endvidere meddele, at delstatsregeringen med en ny bekendtgørelse har åbnet op for, at kommunerne fremover ud over tysk også kan skilte med bynavne på dansk, frisisk eller plattysk - dog helst kun med to sprog.

Endelig oplyser vor avis, at Siegfried Matlok, »Der Nordschleswiger«, har fået Dannebrog-Ordenen af 1. klasse af Dronningen.

Menighedsrådet ved Ansgar Kirke i Flensborg har fået de tyske myndigheders officielle blåstempling som »freet«.

14.

Ved SSFs og Sønderjyllands Symfoniorkester store familiekoncert i Flensborg bekendtgøres også vinderne af SSFs tegne-/malekonkurrence blandt de danske skolers 4./5. klasser. Temaet var »sangen om Ramunds sørejse«.

Poul Svensson, Bov, og Helge Krem-pin, Flensborg, skænker Bov Museum en kopi af det kostbare Frøslvskrin, et 900 år gammelt relikvieskrin, der blev

fundet i Frøslev Mose i 1872. Originalen befinder sig på Nationalmuseet. En anden kopi blev skænket kronprinsparret i anledning af deres giftermål. Arkivet på Dansk Centralbibliotek har fået 600 ekstra hyldemeter plads oven i de ca. 1.000 meter, man havde i forvejen. Arkivet vokser med 50 meter årligt. P.t. opbevares der 650 personarkiver og 360 foreningsarkiver.

14./16.

200 deltagere fra universiteter ved EUs in- og eksterne grænser mødes til konference i Flensborg og Sønderborg for at rykke EUs grænseregioner fra periferien ind i EUs centrum.

15.

Vor avis kan meddele, at fhv. lærer ved Duborg-Skolen, Anne-Marie Bønnerup, tidl. Flensborg, nu Grenå, og aktiv igennem 50 år i Grænseforeningen dér, har skudt 780.000 kr. ind i en fond, der skal sikre unge sydslesvigere efterskoleophold i Danmark.

Vor avis skriver, at Danmarks Radio Syd i Aabenraa er blevet mødt med kritik fra forskellig side, fordi de lukker for de månedlige grænselandsudsendelser. Det er nødvendigt, siger programchef Tharben Hansen.

MFer Kim Andersen og hans kollega i den dansk-tyske ministerielle grænsearbejdsgruppe, statssekretær Franz Thönnies, bekendtgør efter et møde på Flensborghus, at grænsependlerne snart vil få gavn af en ny grænsependler-hjemmeside.

Union-Bank i Flensborg oplyser på generalforsamlingen, at 2006 var det travleste år for banken, ikke mindst p.g.a. udskiftning af edb og de dermed forbundne 4.000 overarbejdstimer = 100 arbejdsuger for bankens medarbejdere. I de første fem måneder i 2007 fik banken 1.000 nye kunder = 10 nye kunder pr. dag.

Jytte og Sören Lorenzen bliver gift.

16.

Lejrskolehjemmet Vesterled i Haurvig på Holmslands Klit har bestået i 60 år. Det markeres af bestyrelsen med formanden Carsten Dalgaard i spidsen på det traditionelle årsmøde med samvær, beretninger, spisning samt foredrag - i år ved generalkonsul Henrik Becker-Christensen.

17.

SSW-næstformand Rüdiger Schulze, Holtenå, runder de 50.

Overlærer og konsulent ved Dansk Skoleforening, Kirsten la Cour fejrer 40 års ansættelsesjubilæum.

18.

Skoleforeningens Fællesråd træffer en principbeslutning om, at forældrene skal betale op til 180 euro om året til deres børns bustransport fra det nye skoleårs begyndelse. En ny lov siger, at amterne skal opkræve 30 pct. af kørselsudgifterne hos forældrene. Den ordning følger Skoleforeningen bevidst men prøver at undgå de værste uretfærdigheder.

Dansk Kirke i Sydslesvigs Kirkeråd vælger Peter Lynggaard Jacobsen til ny næstformand efter Torben Kelde, der p.g.a. af jobskifte fraflytter Sydslesvig. Provst Viggo Jacobsen, født formand for rådet, og næstformanden repræsenterer DKS i Det Sydslesvigske Samråd, næstformanden ligeledes i Samrådets formandskab.

19.

Vor avis skriver, at indenrigsministeriet i Kiel har gjort det klart overfor kommunerne, at tilskud til det danske mindretal og Nordfriisk Instituut ikke kan sammenlignes med andre såkaldt »frivillige ydelser«, som der kan skæres på, når kommunen fattes penge.

Elever fra 5./6. klasse på Askfelt Danske Skole har taget en-dags-jobs for at tjene penge, de vil give til »Schüler Helfen Leben« til fordel for jævnaldrende i Sydøsteuropa.

Preben Vogensen, Ravnkær, fylder 70.

20.

Formændene for Sydslesvigsk For-
ening og Bund Deutscher Nordschles-
wiger, Dieter Küssner hhv. Hinrich
Jürgensen udtrykker i et fælles brev til
DRs generaldirektør Kenneth Plummer
bekymring over, at DR Syd indstiller si-
ne grænselandsudsendelser.

Sophie »Soffi« Graf, Egernførde,
runder de 90.

Vor avis skriver, at Arne G. Larsen, Øs-
ter Lindet, er død, 81 år.

21.

Vor avis starter en kampagne sammen
med Dansk Sundhedstjeneste og andre
til fordel for Duborg-student Morten
Noack og andre leukæmiramte, idet
der opfordres til at møde op 14. juli og
lade sit blod teste på, om man evt. har
de rette stamceller, der kan hjælpe
Morten og andre. Også penge bedes
man om at indbetale, idet den tyske
forening, der lader stamcellerne under-
søge på egnethed, er anvist på frivilli-
ge bidrag.

I vor avis siger formanden for Voksen-
undervisningen (VU), Erik Jensen, at
VUs danskkurser overrendes af ledige
tyskere, der vil have arbejde i Dan-
mark. Det er i princippet godt, siger
han, men det er ikke det, den danske
stat giver tilskud til i det danske min-
dretal. Her bør det offentlige træde til.
De intensive danskkurser på Jaruplund
Højskole og Dansk Centralbibliotek er
ligeledes som regel overtegnede.

Endelig skriver vor avis, at den slesvig-
holstenske arbejdsminister har lukket
kassen i for den grænseoverskridende
arbejdsformidling Gramark. Dermed
slutter en succeshistorie med udgang-
en af 2006, og tre eksperter på infor-
mations- og formidlingsområdet bliver
arbejdsløse.

Bendsborg SSW får endelig valgt en
bestyrelse med Tina Wohlgehagen som
formand. Siden foråret 2005 var man
uden. SSW har ét mandat i byrådet.

Bund Deutscher Nordschleswigers
næstformand, landmand Jes Jepsen,
Uge, er død, 48 år, skriver vor avis.

22.

SSW-landsforbundet arrangerer en
velbesøgt infoaften om vuggestuer
under Dansk Skoleforening. Der er et
udtalt behov, men Skoleforeningen fat-
tes penge. Til efteråret åbnes dog en
gruppe i Kobberrømme, i Husby og i
Vyk. Skoleforeningen efterlyser Samrå-
dets hjælp, men »børnepasning er ikke
Samrådets sag«, som nogle siger dér.
Andre siger, det er en fælles sag.

I vor avis mindes Flensborg YC sit af-
døde medlem Peter Christiansen.

26.

På SSFs Årsmødeudvalgs evaluerings-
møde i Skovby præsenteredes strategi-
en for næste årsmøde. Formanden Git-
te Hougaard-Werner ser gerne noget,
der har med sprog og kultur at gøre.
Intet er dog lagt fast - undtagen dato-
en: 6.-8. juni 2008.

SdUs formand Anne Kämper var mål-
løs og stødt, da hun/SdU og SSF om
eftermiddagen den dag, der skulle væ-
re møde i Samrådets formandskab,
modtog en færdig »tænk tank«-pakke,
og altså ikke noget diskussionsudkast,
fra Skoleforeningen, underskrevet af
organisationerne i Samrådet minus
SdU og SSF. På mødet i SdUs styrelse
fortalte hun, at man samme aften skul-
le have drøftet en sammenfatning af
organisationernes forslag, som SSFs
generalsekretær havde udarbejdet og
udsendt til organisationerne to dage
forinden. Senere meddeler Dansk
Sundhedstjeneste, at den ikke havde
underskrevet »pakken«.

Vor avis kan oplyse, at der ingen »lex
Henningsen« bliver: Kulturminister Eva
Kjer Hansen opgiver at finde en sær-
ordning, så Hans Jørgen Henningsen,
50 år i Sydslesvig som dansk statsbor-
ger, lærer og semiprofessionel skue-
spiller på Det Lille Teater, kan komme
på et plejehjem på vestkysten i Dan-

mark. Hun henviser til Tønder Kommune, der få dage senere siger »velkommen«.

I friseren Lars Harms får mindretalsunionen FUEF ny revisor og afløser for den tyske nordslesviger Hermann Heil efter 30 år på posten.

I vor avis mindes klassekammerater og lærere fra Duborg-Skolen afdøde Sharon C. Thomsen (18), Flensborg.

27.

Anneliese Urban, Flensborg, runder de 85.

29.

Det største studenterhold nogensinde dimitteres fra Duborg-Skolen: 161 studenter får nogle passende bemærkninger med på vejen af rektor Ebbe B. Rasmussen i Idrætshallen. Duborg-Skolen kan ikke rumme det store hold, forældre, søskende og venner m.fl.

Et nyoprettet udvalg under SdU, Rock YaYoungsters, arrangerer diskotek for de 10-14-årige i Læk Danske Skole - en kanon succes.

Stort fremmøde også til Oksevejens Børnehaven i Flensborg, der fejrer 60 års jubilæum.

30.

Et par hundrede spejdere deltager i Dansk Spejderkorps Sydslesvigs stjerne løb med fest på Tydal som mål. Overskuddet fra sponsering og salg af mad og drikkevarer går til Unicefs fredsgave, skoler i Angola.

JULI 2007

1.

Kronprinsparrets andenfødte døbes, og den lille prinsesse får navnet Isabel-la.

130 guldkonfirmander møder op til gensyn efter 50 år i Ansgar Kirke i Flensborg-Nord.

De danske i Bøglund festligholder de-

res 25 års jubilæum som SSF-distrikt og 20 års jubilæet med eget forsamlingshus.

Zolveigh Ravn tiltræder som ny skoleinspektør ved Treja Danske Skole.

Overlærer Gudrun Herr, Vesterland, og Merete Winkler, Børnehavekontoret, har 40 års jubilæum ved Skoleforeningen.

1.-9.

40 unge fra Sydslesvig og 40 unge andre steder fra i Danmark arbejder på Grænseforeningens initiativ i en pantbod på Camping Øst ved Roskilde Festivalen for at synliggøre det danske mindretal samt for at knytte kontakter.

2.

Vor avis kan meddele, at der er tilmeldt 150 flere børn end sidste år i de danske børnehaver. P.t. er børnehalebørntallet 1953.

3.

Vor avis præsenterer Grænseforeningens nye slogan - »for en åben danskhed«.

SSFs Hovedstyrelse drøfter central kontingentopkrævning fra 1. januar 2008.

Vor avis skriver også, at Det Danske Drengekor fra København, på vej til England, gav koncert i Helligåndskirken i Flensborg.

Peter Petersen, Sdr. Smedeby, runder de 80.

4.

Syv SSW-medlemmer af SSW-distrikt Flækkeby med bopæk i Hytten Bjerge genstarter SSW-distriktet Hytten-Okslev.

Vor avis skriver, at Duborg-student årgang 2001, Lars Jessen Roost fra Altenhof ved Egerneførde og hans ligeledes friskt udklækkede ingeniørkolega Michael Østergaard vandt en studenterkonkurrence ved Aalborg Universitet ved at opfinde et trådløst system, der kan kortlægge bygninger.

Hans Jørgen Henningsen flytter til en aflastningsbolig i Højer, og får plads på et plejehjem i Tønder den 15. juli.
Gerth Schumacher, Oversø, dør 61 år gammel.

5.

33 medlemmer af de fem nordiske UNESCO-kommissioner har været på infomationsbesøg bl.a. hos det danske mindretal, skriver SSFs informationsblad KONTAKT. På Danevirke blev de sat ind i problematikken omkring bestræbelserne på at få Danevirke anerkendt som UNESCOs verdenskulturarv. KONTAKT skriver også, at der igen i år har været Sydslesvig-info og danske sydslesvigere i Grænseforeningens infotelt på Roskilde Dyrskue.

»Sproghjørnet« i vor avis, redigeret af Sprogforeningen i Sydslesvig, melder om medlem nr. 600 i Sprogforeningen i Sydslesvig: Hella Wiesner fra Harreslev

Chefredaktørerne for Flensborg Avis, Der Nordschleswiger og sh:z-bladene præsenterer et nyt grænseoverskridende projekt for ministerpræsident Peter Harry Carstensen: fra 2008 præsenterer bladene en gang om ugen en fællesside om en masse grænseoverskridende forhold på to sprog, produceret af de tre forlag på skift. Det skal styrke den dansk-tyske forståelse, JyskeVestkysten takkede nej til samarbejdet.

Vor avis citerer formanden for SSFs Årsmødeudvalg og medlem af SSFs Hovedstyrelse, Gitte Hougaard-Werner for at sige: Jævn Slesvighus med jorden. Det skete forud for et hovedstyrelsesmøde i Slesvig, hvor man havde lejlighed til at kigge indenfor på Slesvighus.

6.

Werner Görns, SSF-formand i Eggebæk, mener i vor avis, at når SSFs Hovedstyrelse efter mange års debat ikke kan beslutte sig vedr. Slesvighus, så må Landsmødet gøre det.

7.

Foreninger, kirke, skole og børnehave i Jaruplund-Veding/Sankelmark inviterer til familiefestillingen »Drømmebilleder«, et friluftsspil frit efter brdr. Capek, på plænen foran Jaruplundgaard. De 80 aktører på og bag scenen er amatører. Bagefter er der stor sommerfest for alle.

Jernalderbyen bag Lysborg Danske Skole holder åbenthus for at markere, at man atter er på banen efter branden af et langhus i april.

8.

Holger Thomsen, Læk, dør 52 år gammel.

11.

I Landdagen i Kiel bebuder ministerpræsident Peter Harry Carstensen, at Sydslesvig ikke skal blive glemt, når den ny Femerbro bygges. SSW og De Grønne er fortsat imod projektet.

Carl Hagens, Flensborg, runder de 90.

13.

Vor avis skriver, at SSW Svans har fået ny formand i Ilka Ruiz som efterfølger for Sven Engel, der flytter til Danmark.

14.

Tidligere Duborg-elev Matthias Monrad Möller og Thomanerkoret fra Leipzig giver koncert i Flensborg, hvor de opfører et værk, han selv har skrevet. Den unge mand flyttede til Leipzig som 13-årig, og er nu 1. præfekt med ansvar for korprøverne og ledelsen under gudstjenesterne - og komponist.

Vor avis skriver, at Flemming Rasmussen, Duborg-Skolen er udpeget som ny vicerektor ved A.P. Møller-Skolen i Slesvig. Klaus Pløen, skoleinspektør ved Jes Krusen-Skolen er udnævnt til afdelingsleder for fællesskoleafdelingen på A.P. Møller-Skolen. Rektor Jørgen Kühn blev allerede udpeget for over et år siden.

1.688 mennesker fra hele Sydslesvig møder op på Dansk Sundhedstjeneste i

Flensborg for at få taget en blodprøve til stamcelleudvinding til fordel for leukæmiramte. Også penge blev givet til testning af blodprøverne: 40.000 euro er indgået på kontoen.

I TV Syd giver Egerfnørdes grand old man Hans Jørg Petersen tips om, hvad andet end et dansk mindretal byen har at byde på.

Karl Jannsen, Harreslev, dør 83 år gammel.

14./15.

Omkring 50 børn og unge deltager i SdUs fodboldskole i Slesvig, hvor de bl.a. møder Kolja Afriyie fra FC Midtjylland.

16.

Det bekendtgøres, at SSWs fhv. landdagsmedlem Silke Hinrichsen er udnævnt til et af syv medlemmer af det nye medieråd for medietilsynet i Slesvig-Holsten og Hamborg.

17.

Edith Sigaard-Madsen, Bøglund, fylder 80 år.

Poul-Martin Kolpen, tidl. Rendsborg, dør.

Ingeborg Peters, Egerfnørde, dør 75 år gammel.

18.

Karl Otto Meyer står som medudgiver af den europakritiske brochure »Europa auf eine andere Art«, en oversættelse af den danske udgave »Europa på en anden måde« af februar 2007, skriver vor avis.

19.

Erik Jensen, Flensborg, runder de 70.

19.-22.

Flying Superkids fra Århus begejstrer publikum i deres flotte cirkustelt på havnespidsen i Flensborg. Alle forestillingerne er udsolgte.

20.

Fra i dag og langt ind i august er der »Flensburger Hofkultur« i de flensborgske gårde og på de flensborgske scener. Også dansk/nordiske indslag indgår i programmet - i samarbejde med Sydslesvigsk Forening.

Vor avis skriver om livet på SdUs sommerlejr på Christianlyst: 107 børn i alderen 10-14 år nyder dagen og aktiviteterne i en uges tid.

Vor avis skriver, at Anke Spoorendonk er udpeget som medlem af Flensborg Ingeniørskole/FHs styrelse/ Hochschulrat sammen med tre andre. Sammen skal de udpege en femte som formand. Yvonne Nielsen og Uwe Ludwig bliver gift i Rinkenæs.

Sarah Döring og Peter Bang bliver gift i Flensborg.

Sølver Gunnar Pedersen-Postma, Nibøl, dør 80 år gammel.

21.

Vor avis portrætterer Heiko Frost, der efter en fortid hos det danske mindretal i maj blev ansat som leder af det tyske mindretals kursus- og kulturcenter på Knivsbjerg.

Sophie B. Jensen, Flensborg, dør 95 år gammel.

21./22.

Danevirke Museum og vikingeforeningen Opinn Skjold arrangerer stort vikingemarked ved Danevirke. Knap 2.000 mennesker kommer. Lørdagsprogrammet afrundes med en gratis jazzkoncert ved »v-blue - northern blues attack« fra Slesvig.

23.

Vor avis skriver, at SSW har flyttet sin udstilling (i anledning af Landdagens 60 års jubilæum) fra Kiel til Dansk Centralbibliotek i Flensborg. Den viser bl.a. de 16 personligheder, der i de 60 år har repræsenteret det danske og frisiske mindretal i Landdagen - det første år ved SSF og siden 1948 ved SSW.

24.

Hans Chr. Hansen, Flensborg, dør 77 år gammel.

25.

Prins Henrik gæster Skt. Knudsgildet i Flensborg, hvor han er blevet æresbroder. En stor dag for gildebrødrene.

Den 157. Isteddag mindes på Flensborg Gl. Kirkegård og Slesvig Gl. Michaelis Kirkegård, ved Isted Mindehal samt enkelte andre steder rundt omkring.

Vor avis skriver, at flere anonyme sydslesvigere vil bidrage økonomisk til, at en underbemidlet familie fra Angel kan sende deres 15-årige pige på en efterskole i Danmark.

SSW udgiver en lille brochure med argumentationshjælp for kommunalpolitikere, når det gælder tosprogede skilte.

Ove Nissen, Rinkeby, fylder 75.

26.

Fra i dag og nogle uger frem lader vor avis mere eller mindre kendte sydslesvigere, unge som ældre, mand og kvinde, komme til orde i serien »Tænk nye tanker - dine visioner for Sydslesvigs fremtid«. Igen går bl.a., at en fælles administration efterlyses, og at de unge skal der lyttes til.

28.

Vor avis skriver, at 15-årige Torben Gehlsen fra Skovby og elev på Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig har vundet de slesvig-holstenske mesterskaber i pistolskydning kaliber 22.

Vor avis skriver endvidere, at Karsten Thomsen Trop, Ansgar Trop, Kørne Trop og Dige Trop fra Dansk Spejderkorps Sydslesvig er vendt tilbage efter en kanongod tur til Kingsdown International Camp Centre ved Dover i Kent i England.

AUGUST 2007

1.

Dansk Spejderkorps Sydslesvig og Skt. Georgsgildet Flensborg markerer spejdernes 100 års jubilæum med »Sunrise« på Tydal kl. 8-11.

Fhv. forstander og DR-freelancemedarbejder Erik Lindsø tiltræder som Grænseforeningens informationschef i et års tid, så længe Mette Kragh Faurholt er på barselsorlov.

Christiane Jürgensen og Tahar Elyasidi tiltræder som nyt bestyrerpar i Bøglund Forsamlingshus.

Christian Hermansen Buhkal tiltræder som ny inspektør ved Uffe-Skolen som afløser for Mads Oluf Jensen, der flytter tilbage til Danmark.

Birgit Christiansen, Nibøl Børnehaven, har 40 års jubilæum ved Skoleforeningen.

Britta Khodja har 25 års jubilæum i Union-Bank i Flensborg.

Birgit Jürgensen, Flensborg, dør 61 år gammel.

2.

Sigrid Kraack-Graumann, Slesvig, dør 58 år gammel.

3.

Karla Kröger, Nibøl, runder de 80.

Rita og Egon Sørensen, Flensborg, fejrer 50 års bryllupsdag.

Børge L. Barløse, Aabyhøj, bisættes. Han blev 93 år gammel.

6.

To spillere fra Husum Cricket Club er på vej til Skotland sammen med det danske U 17-landshold for at deltage i europamesterskaberne: Lars Flemming Boldt og Kasper Blumenau. HCCs 19-årige Finn Kleissl spiller på det danske U 19-landshold.

8.

Anneliese Duggen, Harreslev, fylder 75.

9.
Karin Hammerich, Lyksborg, dør 69 år gammel.
10.
Kinoplex-biografen i Flensborg viser den danske film »Kollegiet« på originalsprog - samtidig med premieren i Danmark. Interessen er ikke overvældende.
Edith og Boy Friedrichsen, Læk, fejrer guldbryllup.
11.
Heike Claus og Christian Ivers, Store Vi, bliver gift.
13.
Grete Mikkelsen, Flensborg, tidl. Læk, runder de 75.
16.
Undervisningsminister Bertel Haarder tror, ifølge vor avis, på, at Danmark kan lære af Dansk Skoleforenings idé med tidlig sprogundervisning, idet der er planer om at undervise i dansk og tysk fra 1. klasse.
Danske »Phönix« giver en forrygende folkkoncert på Dansk Centralbibliotek som led i »Hofkultur«-serien i Flensborg. Medarrangør er SSF.
Gustav Bror von Oettingen, Flensborg, fødes.
Vor avis melder, at Ingeborg Prien, Flensborg, er død 90 år gammel.
- 16.-19.
Flensborg Yacht Club skriver sejl-sportshistorie, da den danske klub arrangerer Ylva DM 2007 på Flensborg Fjord.
18.
Vor avis skriver, at der er fundet en amerikansk donor, hvis stamceller er i 90 pct.s overensstemmelse med Morten Noacks. Transplantationen foretages i Kiel midt i september. Lægerne bekræfter, at alle Mortens kræftceller i knoglemarven er døde.
- Charlotte Kristensen og Esben Lønborg vies i Husum Danske Kirke.
19.
Signe Andersen, Hatsted, fylder 60.
Martin Teschke, Ellund, dør 52 år gammel.
20.
Vor avis meddeler, at Flensborg Yacht Club fik sin første verdensmester, da Johann Friedrichsen, Klaus Linde, Ole Daetz, Dirk Becker og Meinhard Schmidt på båden »Chinook« vandt verdensmesterskabet i IMS-havkapsejladss klasse 2 ved et stævne ud for Hankø i Norge.
23.
Danmarks 19 ministeriers departementschefer tager til Sydslesvig på deres sommer-informationstur. De har samtaler med mindretalsfolk på Flensborghus, Duborg-Skolen og på Danevirke.
Ingeborg og Kurt Möllgaard i Frøslev får deres barnebarn nr. to: Kiras lille-søster Lea i Lybæk.
24.
Wilhelm Detert, Follervig, runder de 80.
Christian Sørensen, Flensborg, de 60.
- 25./26.
36 gæster hygger sig ved den første såkaldte minifestival ved Askfelt Danske Skole, arrangeret af skolen og de danske foreninger. Der er lækker folkemusik og anden aktivitet, og man vil prøve igen.
26.
Prinsesse Benedikte og ministerpræsident Peter Harry Carstensen indvier den nu færdige barokhave bag Gottorp Slot i Slesvig.
Atter alt for få danske sydslesvigere til »Folkemøde på Ejder Bavnehøj« nær Skanderborg. Her er musik og gymnas-

tik, og taler ved borgmester Jens Grønlund, vicestatsminister Bendt Bendtsen og rektor Jørgen Kühl.

Ved en fælles dansk-tysk gudstjeneste i Helligåndskirken i Flensborg mindes man den officielle overdragelse til Dansk Kirke i Sydslesvig for 10 år siden (24. august 97).

I det populære dragebådskapsejlads i Flensborg Havn deltager også et hold fra vor avis, spædet op med medarbejdere fra firmaet Eco-Haus.

28.

Det rammer også mindretallets medlemmer hårdt, da det bliver kendt, at Motorola i Flensborg fyrer 700 medarbejdere.

29.

Vor avis skriver, at Finansloven 2008 rummer 1 mill. kr. ekstra til Dansk Kirke i Sydslesvig og 1,5 mill. kr. ekstra til Danske Sømands- og Udlandskirker.

Efter et studiebesøg hos sorberne går SSW ind for, at det danske mindretal får en plads i Norddeutscher Rundfunks medieråd, idet adgangen til medierne er et centralt anliggende for et nationalt mindretal.

På Hjerpsted Feriekolonis traditionelle årsmøde taler landdagsmedlem Lars Harms om friserne og det danske mindretal. Arrangør er Hjerpsted-komiteen: Hans Fritzbøger, Ove Nissen, Merete Winkler og Karen Jessen.

Bayerns kommende ministerpræsident Günther Beckstein, München, aflægger besøg i flensborgske kirker, bl.a. også Helligåndskirken, hvor provst Viggo Jacobsen og forretningsfører Jytte Nickelsen orienterer.

29.-31.

Undervisningsministeriets Seksmandsudvalg med ledsagere og medarbejdere er på den årlige besigtigelsestur i Sydslesvig, denne gang i Frederiksstad-Husum-området.

30.

SSFs informationsblad KONTAKT meddelte, at foreningens amtskonsulent igennem 10 år i Rendsborg-Egernførde Amt, Jan Svendsen, Slesvig, overtager Padborg Boghandel 1. oktober efter Launi Pedersen, der går på pension.

KONTAKT skriver endvidere, at en gruppe journalister fra mindretalsaviser i hele Europa - sammensluttet i organisationen MIDAS - er på en uges informationstur i Sydslesvig.

Vor avis skriver, at Gerhard Maas, mangeårigt formand/medlem af SSW-byrådsgruppen i Flensborg, fhv. byformand og fhv. distriktsformand, har kvittet sit medlemskab af SSW i utilfredshed.

Dansk Sundhedstjenestes forretningsfører Georg Hanke glæder sig over 2,5 pct. mere end ventet i Finansloven for 2008, skriver vor avis.

31.

Mindretalsunionen FUEF, SSF og BDN arrangerer konference på Flensborg-hus om mindretallenes uddannelsespolitik med en række kvalificerede indlæg og over 100 interesserede deltagere fra hele Europa. Også viceministerpræsident Ute Erdsiek-Rave og fhv. minister Frode Sørensen er med.

Om aftenen giver SSF og SdU gratis jazzkoncert med Sultans of Swing i Alte Post i Flensborg som optakt til mindretalsmaratonen YOU!MM om søndagen i Flensborg, Harreslev og Bov.

SSF indbyder til koncert med danske Pink Floyd Project i Sylt Quelle-produktionshallen i Rantum på Sild, og næsten 800 mennesker nyder musikken og showet.

Vor avis beretter om 152 nybegyndere i syv klasser i de seks danske skoler i Flensborg, 21 = 16 pct. flere end sidste år. Antallet af nybegyndere i de offentlige skoler stagnerer.

SEPTEMBER 2007

1. Slesvig Roklub inviterer til åbenthus og sommerfest, og mange kigger forbi. Angela Coriand, Lyksborggades Fritidshjem i Flensborg, påbegynder en masteruddannelse i læreprocesser ved Aalborg Universitet, og fritidshjemmet står uden leder i et stykke tid. Leila og Ronald Armanski, Halderup/Horsens, fejrer sølvbryllup bl.a. i Oversø. Erika Runz, Flensborg, tidl. Husum, dør 78 år gammel.
2. Stor mindretalsmaraton YOU!MM i Flensborg, Harreslev og Bov med over 2.000 løbere og scatere - også fra de nationale mindretal i Europa, inkl. det danske i Sydslesvig. Jørgen Gjedsted, Fredericia, dør 88 år gammel.
3. Bestyrelsen for Kaptajn H.K. Hansen og Hustru Elisabeth Hansen, født Møllers Sydslesvig-Legat er på besigtigelsestur i Agtrup, hvor sidste års legatmidler blev brugt til nye vinduer, nyt gulv, ny trappe og maling på forsamlingshuset, og til Skt. Peter Ording, hvor dette og næste års legatportioner bruges på bl.a. et nyt tag på forsamlingshuset Klitskolen.
4. Olivier Antunes Trio åbner op for SSFs og SdUs »Jazz på Flensborghus«-efterårssæson med en drønende flot koncert.
6. Sydslesvigs danske Kunstforening åbner udstillingen »Papir fra Jylland« med værker af kunstnersammenslutningen Jylland. 900 elever fra danske og tyske skoler fra syd og nord for grænsen mødes til grænseløs idrætsdag i Slesvig, inviteret af Region Sønderjylland-Schleswig.

7. Mysunde SSF-distrikt med sine 5 medlemmer i en høj alder nedlægger sig selv til årets udgang. På Gottorp-Skolen i Slesvig fejrer elever og lærere skolens 55 års fødselsdag.
8. Desværre meldte den sagnomspundne, verdenskendte pianist Grigorij Sokolov afbud p.g.a. sygdom, men i hans sted spiller fantastiske Oleg Marshev ved SSFs og Sønderjyllands Symfoniorkestres sæsonåbnings koncert i Flensborg i Vladimir Zivas direktion. Også de danske i Kappel er synligt og godt repræsenteret med deres Dannebrog i det store optog i anledning af Kappel bys 650 års jubilæum. Charlotte Bassler, Kobberrømme, runder de 60.
9. Mindesmærkedag (Tag des Denkmals) også i Flensborg, hvor 18 kirker m. fl. kan besøges, og der guides på tysk og dansk. Blandt kirkerne er Ansgar Kirke i Flensborg Nord. Ringkøbing Amts Grænseforenings sommerstævne på Brejninggaard samler også i år en stor skare, der bl.a. lytter til Jan Cortzens levende fortælling om A.P. Møller-Fondens mange aktiviteter i Sydslesvig og et flot musikalsk program. Elisabeth Sophie Budach, Flensborg, tidl. Jaruplund, dør 89 år gammel.
10. Overlærer Birgit Johannsen, Vesterland-Kejtum Danske Skole, går på pension efter 38 års engagement i skolen og mindretallet.
11. SSFs amter slutter på SSFs hovedstyrelsesmøde op om hovedforeningens ønske om at indføre central kontingentinkasso fra nytår med mulighed for »bløde overgange«. Miljøaktivister-

ne »glokale sydslesvigere« får tilbudt status som tilsluttet forening, hvilket de senere takker nej til.

Skønlitterær forfatter Knud Romer leverer et medrivende foredrag om sin debut-erindringsroman («Den som blinker er bange for døden») tilblivelse på Dansk Centralbibliotek, der sammen med SSF er arrangør.

Lotte Lange, Flensborg, tidl. Slesvig, dør 88 år gammel.

12.

Vor avis skriver, at man på Bredsted Danske Skole - efter lang og intens læserbrevs-pingpong i vor avis - fortsat nægter at afgive sin 9. klasse.

Vor avis skriver også, at Vesterland-Kejtum Danske Skole og venskabskolen Brylle Skole nær Odense næste år i en uges tid bytter skole med alt - elever, lærere, pedel, buschauffør og rengøringsassistenter inklusive.

13.

Vor avis skriver, at 566 nybegyndere er startet på de 46 danske grundskoler i Sydslesvig. Det er et plus på 30 sammenlignet med i fjor.

SSFs informationsblad KONTAKT meddeler, at tre af SSFs forestillinger allerede er komplet udsolgt: Musicalen Jesus Christ Superstar, musikteatret Lyset over Skagen og balletten Michael, I'm Bad.

Vor avis skriver også, at Vesterland-List Danske Børnehaven har sagt farvel til medhjælper gennem 34 år, Rita Ernst med en stor fest.

Tarp danske Menighed inviterer til koncert med Folkekirkens Børne- og Ungdomskor fra Hjørring.

14.

SSF indvier sit nye Danske Hus i Spor-skifte i Flensborg med stil og takker pengegiverne, især Slesvig-Ligaen og Hans Thrane, Grindsted, samt forbundsregeringens kommitterede for medier og kultur. Om aftenen fejrer det lokale distrikt indvielsen med en kæmpe fest.

Harreslev SSF-distrikt fik i just tilflyttede Manfred Kühn endelig en ny formand, skriver vor avis.

15.

På SSWs landsmøde genvælges formand Flemming Meyer enstemmigt. Der vedtages resolutioner, og for delstaten Slesvig-Holstens vedkommende kræves nyvalg, fordi den store koalition siges at være handlingslammet.

På Slesvig-Ligaens landsmøde uddeltes 194.000 kr. til forskellige formål i Sydslesvig. Helmut Werth og Ami Jesen udtrådte af bestyrelsen. Det lykkedes ikke at finde efterfølgere.

Harreslev Amatørscene spiller »Nat-sværmeren« for børnehavebørn og børn i 1.-3. klasse på Harreslev Danske Skole.

Annegret Friedrichsen, Valby, tidl. Skovlund, udgiver sin børnebog nr. to: Alfrida og Alfekatten.

Vor avis skriver, at 23 piger og 1 dreng fra Sankt Catharinæ Børne- og Ungdomskor fra Hjørring i disse dage rejser Sydslesvig tynde for at opleve det danske mindretal og give koncerter.

16.

Forrygende musical Jesus Christ Superstar ved Folketeatret på Flensborg Teater. Komplet udsolgt, oplyser SSF som arrangør.

Tønning og Vestejdersted danske Menigheder inviterer til afskedsgudstjeneste med pastor Susanne Bramsen Böll, der flytter til Harreslev.

Karin Lidell, Marstal, tidl. Flensborg, runder de 80.

17.

Region Syddanmarks samlede Regionsråd med regionsformand Carl Holst i spidsen og ledsaget af administrationscheferne gæster det danske mindretal ved en grænseoverskridende konference på Flensborghus plus et informationsbesøg i stråleafdelingen på Franziskushospital i Flensborg.

Flensborg FDF markerer 60 års jubilæet med børnerigtigt program.

18.

Det lille Teater i Flensborg åbner en ny sæson med en repremiere på Bernarda Albas Hus. Også Erasmus Montanus programsættes.

Nikoline »Ninka« Petersen, Kappel, runder de 90.

19.

Danmarks ældste standup-komiker Simon Rosenbaum underholder på Flensborghus med showet Solo med Flygel. Arr.: SSF.

20.

Ida og Hein Vollertsen, Slesvig, fejrer diamantbryllup.

Jørgen J. Clausen, Ullerup, dør 71 år gammel.

21.

Museumsinspektør Lisbeth Imer, Nationalmuseet, taler om den nyeste ruforskning på et møde i Skovby, arrangeret af Sprogforeningen i Sydslesvig, Folkeuniversitetet og Skovby SSF-distrikt.

SSW-landdagsmedlem Anke Spoorendonk runder de 60. Stor reception på vikingemuseet i Hedeby.

Werner Millant, Bjæverskov, tidl. Egernførde, dør 88 år gammel.

22.

Oberst H. Parkovs Mindefold uddeler på sit årlige bestyrelsesmøde over 300.000 kr. til forskellige formål i Sydslesvig. Sydslesvig-Prisen hedder fremover Oberst H. Parkovs Sydslesvig-Pris.

Vor avis skriver, at Ernst Nicolai Müller, Ladelund, har fået tildelt SSFs sølvnål for trofasthed og engagement.

23.-29.

Grænseforeningen drøfter egne forhold, tradition og fornyelse, visioner for det danske mindretal i Sydslesvig på et højskolekursus i Rødding for

medlemmer og SSF-medlemmer. Kurset sluttes af med en åben konference om sidstnævnte emne.

26.

Trene-Skolen i Tarp fylder 60, og fødselsdagsfesten står helt i børnenes tegn.

Pedel Johannes Heinrich »Heini« Petersen, Bredsted Danske Skole, fylder 65 og går på pension.

Wilhelm Hans Nielsen, Flensborg, dør 79 år gammel.

27.

De danske i Rendsborg-Egernførde amt tager afsked ved en stor reception med SSFs amtskonsulent Jan Svendsen, der overtager Padborg Boghandel. Aarhus Kammeropera gav den hele armen ved SSFs Mozart-Galla i Husum - med lårkort, jeans, gummisko og fodbold.

Inge Holsteen Jessen, Bovlund, dør 86 år gammel.

28.

Grænseforeningen og Rødding Højskole arrangerer konference om det danske mindretals fremtid. Konferencen er samtidig afslutning på en uges mindretalskursus på højskolen.

Dola Schulz stopper på Dansk Centralbibliotek men fortsætter med sit dukketeater.

Andree Hagel, Flensborg, fylder 40 år.

28.-30.

Grænseforeningens Ungdomsudvalg og SdU arrangerer »grænseløs weekend« for »grænseløse unge« mellem 16 og 25 år på Christianslyst

29.

Husum Cricket Club fejrer sit 40 års jubilæum.

30.

Ladelund Ungdomsskole fejrer sit 15 års jubilæum med reception.

Sørup danske menighed fejrer sin næsten nye kirkesal med festgudstje-

neste: Ny prædikestol, nyt gulv, ny nummertavle, nye stole, ny døbefont og nyt Lone Grunert-Maleri over altret. Tim Tescher (20) giver afskedskoncert i Frederiksberg Danske Kirke, hvor han var organist i fire år, for at studere musik i Stuttgart.

OKTOBER 2007

1.

Vor avis skriver, at SdU har bedt dens foreninger og institutioner være sparsommelige, fordi SdU har fået et skattesmæk på 44.000 euro.

Sabine Reich fejres for sine 30 år i Dragge Danske Børnehaven.

3.

Prins Joachim og Marie Cavallier bekendtgør deres forlovelse. SSF ønsker tillykke.

Programchef på Radio Syd Tharben Hansen oplyser, han har sagt op. Han vil fremover arbejde som selvstændig rådgiver.

Roland Frauenhoff, Flensborg, fylder 40.

4.

Ustyrligt morsomme Willys Kaffeklub giver den hele armen i Harreslev Danske Skole, inviteret af SSF.

5.

70 af de 700 deltagere i Dansk Byplanlaboratoriums årsmøde i Sønderborg gæster Flensborg og guides bl.a. rundt af Henrik Vestergaard. Som en af deltagerne siger: "De tider, da vi kunne planlægge i en osteklokke, er forbi".

En stopfyldt idrætshal i Flensborg: SdU har inviteret de 11-14-årige til megadisko.

6.

Duborg-Samfundets gensynsfest på Duborg-Skolen aflyses p.g.a. manglende tilmeldinger.

Foreningen Imagine Dreams, Slesvig,

har premiere på deres nye musical Night of Fear på Tydalgaard. Der medvirker omkring 70 børn og unge på og bag scenen.

Vor avis skriver, at to unge mænd fra Flensborg Roklub, Jonas Arnkjær og Jonas Jacobsen på det danske U 21-landshold blev nr. 11 ved EM i kajakpolo i Frankrig.

Jenny Freundlich og Maik Strodtmann, Harreslev, bliver gift.

7.

Susanne Bramsen Böll indsættes som ny dansk præst for Harreslev og Hanneved.

8.

Regionen Sønderjylland-Schleswig fejrer 10 års jubilæum i Sønderborg med reception og taler. Andrea Kunsemüller fra Regionskontoret meddeler, at hun går som leder til årets udgang for atter at hellige sig journalistikken.

En gruppe amatørfotoografer med Herbert Cordsen, Flensborg, som ankermand, åbner en udstilling med amatør-fotografier af unge og ældre på centralbiblioteket.

9.

Flere ugers diskussioner og læserbrevsskriveri om pro et contra »Bredsted-modellen«, altså en slækkelse af niveaudelingen i de danske skoler i Sydslesvig, kulminerer med et forældremøde med skoleforeningens formand og direktør i Bredsted, hvor man opnår principiel enighed - og dog...

Flot og moderne Rigoletto ved Den Jyske Opera i Idrætshallen i Flensborg. Arr.: SSF.

Flensborg-Biffen viser norske Kammerat Pedersen i biografsalen på Flensborghus.

10.

Jens Andresen, Branderup, runder de 60.

Hildegard Margarete Hinrichsen, Vejle, dør.

11.

Folkesangeren Erik Grip giver koncert i en stopfyldt sal på Flensborghus. Arr.: SSF Flensborg By.

Herbert Nielsen, Harreslev, runder de 70.

Hellmut Mühlmann, Husby, dør 65 år gammel.

12.

Vor avis skriver, at TV Syd i den nye public service-kontrakt med Kulturministeriet er blevet forpligtet på at »lægge vægt på forholdene i Sydslesvig, herunder særligt det danske mindretals vilkår«. Det har TV Syd nu gjort alle årene, men nu har de papir på det.

Også i år deltager det danske mindre-

tal i Kulturnatten på Christiansborg med SSF som tovholder. I år er vinklingen historisk, hvorfor man samarbejder med Danevirke Museum og Studiefællesskabet om udstillingsgenstande.

Atter et kæmpe lanterneoptog i Egernførde med over 600 børn og voksne fra de danske foreninger og institutioner i Egernførde, Askfelt og Risby.

Vor avis skriver, at Peter Olesen Müller, Gottorp-Skolen i Slesvig, bliver ny inspektør på Jes Kruse-Skolen i Egernførde, hans gamle skole, fra 1. november.

Christina Aust og Gunnar Johannsen, Slesvig, bliver gift i Oversø Kirke.

INDHOLD

AKTIVITETSHUSET 2007:	100
BORGERFORENINGEN:	167
CHRISTIAN LASSEN-MUSEET:	169
DANSK CENTRALBIBLIOTEK FOR SYDSLESVIG:	154
DANSK ERHVERVSFORENING I SYDSLESVIG:	171
DANSK HUSFLIDSKREDS I SYDSLESVIG:.....	174
DANSK SKOLEFORENING FOR SYDSLESVIG:.....	116
DANSK SPEJDERKORPS SYDSLESVIG/ DSS:.....	104
DANSK SUNDHEDSTJENESTE FOR SYDSLESVIG:.....	147
DANSK VOKSENUUNDERVISNING I SYDSLESVIG:.....	127
DANSKE KIRKE I SYDSLESVIG:.....	128
DEN FØDERATIVE UNION AF EUROPÆISKE FOLKEGRUPPER/ FUEF:	184
DEN SLESVIGSKE KVINDEFØRENING:.....	175
DET DANSKE HUS I SPORSKIFTE:	66
DET LILLE TEATER:	177
EUROPEAN BUREAU OF LESSER USED LANGUAGES/ EBLUL:	179
FD SYDSLESVIG:.....	110
FLENSBORG AVIS A/S:	159
FLENSBORG DANSKE JOURNALISTFORENING:	180
FLENSBORG FILMKLUB/ FLENSBORGBIFFEN:	181
FLENSBORG KIRKEHØJSKOLE:.....	139
FLENSBORG Y's MEN's CLUB:	227
FRIISK FORIINING:	182
FÆLLESLANDBOFORENING FOR SYDSLESVIG:	191
GAARDEJER CHRISTIAN LASSENs MINDEFOND:	171
HARRESLEV AMATØRSCENE:	192
HEJMDAL BLÆSEORKESTER:	193
HISTORISK SAMFUND FOR SØNDERJYLLAND/ SYDSLESVIG AMTSKREDS:	195
HUSUM CRICKET CLUB:	115
JARUPLUND HØJSKOLE:.....	125
J.C. MØLLER-FONDEN:	195
KFUM OG KFUK I SYDSLESVIG:.....	146
KVINDEGRUPPEN:	196
MENIGHEDERNES BØRNE- OG UNGDOMSARBEJDE/ MBU	141
MIKKELBERG, NORDISK CENTER FOR CRICKET OG KUNST:	197

MINDEORD:	228
NORDISK INFORMATIONSKONTOR FOR SØNDERJYLLAND	
OG SYDSLESVIG:.....	199
OBERST H. PARKOVs SYDSLESVIG-PRIS 2006:	25
SCT. GEORGs GILDET I FLENSBORG	203
SKT. KNUDSGILDET:	214
SLESVIG FOLKEKOR:.....	207
SLESVIGSK KREDITFORENING:	208
SPROGFORENINGEN I SYDSLESVIG:	212
STUDIEAFDELINGEN OG ARKIVET VED DANSK CENTRALBIBLIOTEK	
FOR SYDSLESVIG:	156
SYDSLESVIG-DAGBOGEN:	255
SYDSLESVIGS DANSKE UNGDOMSFORENINGER/ SdU:.....	97
SYDSLESVIGs FOLKEUNIVERSITETET:	159
SYDSLESVIGS DANSKE KUNSTFORENING:.....	220
SYDSLESVIGSK FORENING:.....	9
SYDSLESVIGSK FORENING FOR EJDERSTED AMT.....	77
SYDSLESVIGSK FORENING FOR FLENSBORG AMT:.....	68
SYDSLESVIGSK FORENING FOR FLENSBORG BY:	59
SYDSLESVIGSK FORENING FOR HUSUM AMT:.....	73
SYDSLESVIGSK FORENING FOR RENDSBORG-EGERNFØRDE AMT:	80
SYDSLESVIGSK FORENING FOR SYDTØNDER AMT:	71
SYDSLESVIGSK FORENINGs BILLEDUDVALG	50
SYDSLESVIGSK FORENINGs DANEVIRKE MUSEUM	54
SYDSLESVIGSK FORENINGs FORMAND HAR ORDET:.....	3
SYDSLESVIGSK FORENINGs HUMANITÆRE UDVALG	46
SYDSLESVIGSK FORENINGs KULTURUDVALG.....	35
SYDSLESVIGSK FORENINGs TEATER- OG KONCERTUDVALG.....	27
SYDSLESVIGSK FORENINGs ÅRSMØDEUDVALG.....	39
SYDSLESVIGSK SELVHJÆLP/SSH:	225
SYDSLESVIGSK VÆLGERFORENING - LANDSFORBUNDET:.....	85
SYDSLESVIGSK VÆLGERFORENING FOR FLENSBORG AMT:	92
SYDSLESVIGSK VÆLGERFORENING FOR FLENSBORG BY:.....	88
SYDSLESVIGSK VÆLGERFORENING NORDFRISLAND:.....	96
SYDSLESVIGSK VÆLGERFORENINGs UNGDOM/ SSW-U:	92
SØNDERJYSK ARBEJDER FORENING/ SAF:.....	223
TEMAARTIKEL:.....	5
TORS DAGSKORET:	226
VÆRESTEDET:.....	65

Wir sind für Sie da!

Heizung & Sanitär

Bergstraße 26

24811 Owschlag

Tel: 04336 - 98 14

Heizung **Schröder & Mainusch** Sanitär

Inhaber: Sven Mainusch

Öffnungszeiten:

Montag-Donnerstag 7.00-17.00 Uhr

Freitag 7.00-13.00 Uhr

**Neuanlagen · Sanierungen · Wartung
Gas- und Ölfeuerung · Materialverkauf
Kundendienst · Solaranlagen**

Vaillant
Ölbrenn-
wert
ecoVIT
mit Warm-
wasser-
speicher

Vaillant
Gasbrenn-
wert
VSC

Vaillant
Solar-
kollektor
VFK